म.रा.वि.मं. सूत्रधारी कंपनी मर्यादित

११ वा वार्षिक अहवाल वित्तीय वर्ष २०१५-२०१६

अनुक्रमणिका

अनु.क्र	तपशील	पान क्र.
१.	संचालक मंडळ	
२.	संचालकांचा अहवाल	०१
	➢ लेखापरिक्षकांच्या अहवालाला उत्तरे – स्वायत्त व एकत्रित	१५
	➢ भारताचे नियंत्रक व लेखापाल यांचा अभिप्राय	६९
	➢ सेक्रेटरीयल ऑडिट रिपोर्ट	७२
	➢ सेक्रेटरीयल ऑडिट रिपोर्टला उत्तरे	७७
	➢ फॉर्म नं. एम जी टि – ९	७८
	➢ फॉर्म नं. ए ओ सी – ९	८६
	➢ सामाजिक जबाबदारी समितीचा वार्षिक अहवाल	८८
३.	**स्वायत्त वित्तीय विवरणपत्र**	
	➢ ताळेबंद	९०
	➢ नफा व तोटा यांचा लेखा	९१
	➢ रोकड प्रवाह विवरण पत्र	९२
	➢ लेखांवरील टिपा क्र. १ ते ३३	९४
	➢ स्वतंत्र लेखापरिक्षकांचा अहवाल	१२९
४.	**एकत्रित वित्तीय विवरणपत्र**	
	➢ ताळेबंद	१४३
	➢ नफा व तोटा यांचा लेखा	१४४
	➢ रोकड प्रवाह विवरण पत्र	१४५
	➢ लेखांवरील टिपा क्र. १ ते ७२	१४७
	➢ स्वतंत्र लेखापरिक्षकांचा अहवाल – (एकत्रित)	२७४

महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ सूत्रधारी कंपनी मर्यादित

वित्तीय वर्ष २०१५-१६ साठी संचालक मंडळाची सूची

(वार्षिक सर्वसाधारण सभेच्या तारखेपर्यंत)

अध्यक्ष

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे, मा. मंत्री, (ऊर्जा, नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा), महाराष्ट्र शासन (१८ डिसेंबर २०१४ पासून)

उपाध्यक्ष

श्री. मदन येरावार, (मा. राज्यमंत्री ऊर्जा) (दि. ०८/०७/२०१६ पासून)

व्यवस्थापकीय संचालक

श्री मुकेश खुल्लर (भाप्रसे)	(२५ फेब्रुवारी, २०१५ ते २५ मे, २०१६ पर्यंत)
श्री. बिपिन श्रीमाळी (भाप्रसे)	(२५ मे, २०१६ पासून)

संचालक

श्री. बिपिन श्रीमाळी (भाप्रसे)	१८ फेब्रुवारी, २०१४ पासून
श्री. संजीव कुमार (भाप्रसे)	२१ डिसेंबर, २०१५ पासून
श्री. राजीव कुमार मित्तल (भाप्रसे)	२१ जानेवारी, २०१५ पासून
श्री. एस पी. गुप्ता (भापोसे)	२७ ऑगस्ट,२०१५ ते ३१ जुलै, २०१६ पर्यंत
श्री. सुरेंद्र एन पांडये (भापोसे)	२६ ऑक्टोंबर, २०१६ पासून
श्री. प्रकाश पागे	७ जुलै, २००५ पासून
श्री. आर. बी. गोयंका	२५ फेब्रुवारी, २०१५ पासून
श्री. विश्वास पाठक	२५ फेब्रुवारी, २०१५ पासून

संचालक (वित्त) व मुख्य वित्तीय अधिकारी

श्रीमती अनुराधा भाटिया (आय आर एस) - २४ ऑगस्ट, २०१५ पासून

कंपनी सचिव

श्री सुबोध रमेशरावजी झारे - २१ ऑगस्ट, २०१५ पासून

संचालकांचा अहवाल

प्रति,
मा. सदस्य,
मराविमं. सूत्रधारी कं. लि.

आपल्या कंपनीच्या दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वित्तीय वर्षाच्या म्हणजेच ११ वा वार्षिक अहवाल आपणाला सादर करतांना सर्व संचालकांना आनंद होत आहे. या अहवालासोबत ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वित्तीय वर्षाची लेखा परिक्षण केलेली वित्तीय विवरण पत्रके सुध्दा जोडली आहेत.

१. वित्तीय निष्कर्ष :

(रक्कम ₹ मध्ये)

तपशील	स्वायत्त		एकत्रित	
	२०१५-१६	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१४-१५
उत्पन्न	४१,२२,१८,६३७	४१,५०,७२,९२९	५८९,७६,२०,१२,०५९	५९१,००,९०,३५,८८५
खर्च	७७,७२,२१,७९७	१७९,३६,०६,१०२	६०५,६६,६९,१७,४७९	५८१,३८,९१,२२,६३७
वापरलेल्या मालाचा खर्च	-	-	३९५,८४,५०,७०,९६१	३९२,३०,२१,०४,५६०
कर्मचाऱ्यांचे परिश्रमिक व लाभ	६५०,८८,३५०	५,९९,७५,९३१	६३,७४,२५,५८,०५३	६८,३५,८१,७०,७४३
दुरूस्ती व देखभाल	-	-	७७६,४५,२५,२५३	११,१८,३९,८३,७७३
प्रशासन व सामान्य खर्च	-	-	२५,९८,२२,४५,६२४	२५,२९,२८,८०,४७१
इतर खर्च	२५,१५,९३,५०९	२६,११,१९,७६०	४६०,८२,९८,२६१	४१६,६०,९८,१७९
वित्तीय खर्च	०	१४५,७५,३६,१०२	५७,२३,९८,४१,१३६	५६,१३,८७,३३,१२५
घसारा	४६,०५,३९,९३८	१,१९,९२,७२०	४९,५०,३५,३८,१६७	३५,७५,६४,८३,१६३
वर्षाचा निव्वळ नफा/ (तोटा) पूर्वकाळीत बाकी, अपवादात्मक आणि असाधारण बाकी पूर्वी	**(३६,५०,०३,१६०)**	**(१३७,८५,३३,१७३)**		
पूर्व कालीन बाबी	(२३०,८१,३३,१५१)	(२९,८१,५८९)	९८,०८,४०,०२१	(११,८०,९३,३१,३७९)
अपवादात्मक बाबी	२८,३७,७६,९३,९४०	०	२४७,५०,५२,७४,४२०	१०,०३,५४,२६,०३३
करपूर्व नफा /(तोटा)	**२५,७०,४५,५७,६२९**	**(१३७,८५,३३,१७३)**	**२६३,४१,०१,७९,८४०**	**१९,६५,५३,३९,२८०**
चालू वर्षाचा कर - मागील वर्षाचा कर व स्थगित कर (निव्वळ)	१५५,१२,८७३	(९,९५,८९,७४७)	१८६,०१,७४,५४५	१३,२२,५९,३८,७३३
नफा/(तोटा) करोत्तर	**२५,७२,००,७०,५०२**	**(१४७,८१,२२,९२०)**	**(२६५,२७,०३,५४,३८६)**	**६४२,९४,००,५४६**

२. वित्तीय क्षेत्रातील : महत्वाच्या घटना

१) दि. ३१/०३/२०१६ रोजीच्या मंत्री मंडळ बैठकीत वित्तीय पूनर्रचना योजना मंजूर करण्यात आली, आणि ती शासन निर्णय क्र. रिफॉर्म २०१०/प्र. क्र. ११७/ऊर्जा-3 दि. ३१/०३/२०१६ नुसार अधिसुचित करण्यात आली.

२) मंजुरीत वित्तीय पुनर्रचना योजनेनुसार राज्य शासनाची दि. ५ जून २००५ रोजी असलेल्या कर्जाचे रूपांतर समभागात करण्यात आले म्हणून यावर्षी कोणाताही वित्तीय खर्च नव्हता.

३) परिणामी प्रत्येकी रू. १०/- चे (रूपये दहा मात्र) ७६४८,५७,०९,८६३ समभाग दि. ३१/३/२०१६ रोजी महाराष्ट्र शासनाला देण्यात आले.

४) आपल्या कंपनीचे उत्पन्नात प्रामुख्याने जागेची भाडी आणि मुदत ठेवीवरील व्याज यांचा समावेश असून ते या वर्षी केवळ ०.६८ टक्क्याने कमी झाले.

५) कंपनीचे एकूण खर्चा मधे पूर्व काळातील खर्चाचाही समावेश असून तो रू. ३०८.५३ कोटीने वाढला असुन, गतवर्षी तो रू. १७९.३६ कोटी होता. याचे मुख्य कारण म्हणजे मत्तांचे मुल्य वाढविल्याने घसारा सुध्दा वाढला आहे. मंजुरीत वित्तीय पुनर्रचना योजनेनुसार महाराष्ट्र शासनाने मत्तांचे नवे मूल्य वित्तीय वर्ष २००६ मधे केलेल्या मूल्यांकना नुसार वाढविले. त्यानुसार वित्तीय वर्ष २००५-०६ पासून पूर्वलक्षी प्रभावाने नवीन मूल्यावर घसारा आकारण्यात आला.

६) कर्मचाऱ्याचे पारिश्रमिक आणि लाभ यामधे मागील वर्षाच्या तुलनेत रू. ५१.१२ लाख एवढी वाढ झाली, याचे कारण पूर्ण वेळ संचालक (वित्त) यांची प्रतिनियुक्ती वर नेमणूक झाली. तसेच कंपनी सेक्रेटरी यांची ३ वर्षाच्या करारावर नेमणूक झाली.

७) गेल्या वर्षीच्या तुलनेत या वर्षी प्रशासकीय खर्च व सर्वसाधारण खर्च यात वाढ झाली, यांची कारणे अशी - वीज व पाणी यांचे आकार, गृह स्वच्छतेचे खर्च, सुरक्षा आकार इ. मधे वाढ झाली. या खर्चाचा विचार मराविमं सुत्रधारी आणि तिच्या उपकंपन्यांमध्ये झालेल्या सामंजस्याचा कराराप्रमाणे झाला आणि तो दि. ०१/०४/२०१३ पासून अंमलात आणला.

३. उपकंपन्या सहयोगी कंपन्या व संयुक्त साहसी कंपन्या यांची कामगिरी आणि त्याचे कंपनीच्या कार्यामधे योगदान :

कंपनी (लेखे) नियमावली २०१४ (दूरूस्त केल्याप्रमाने) यातील नियम क्र. ८ (१) यातील आवश्यकतेनुसार मराविमं सुत्रधारी कंपनीच्या उपकंपन्या, सहयोगी कंपनी आणि संयुक्त साहस स्वरूपाच्या कंपन्या यांच्या कामगिरी विषयी आणि त्यांचे सर्वांगिण कार्यात मर्यादेपर्यंत लागू होणारे योगदान याची माहिती या अहवालाचे '**परिशिष्ट - १**' यामधे दिली आहे.

४. व्यवसायात काही बदल असल्यास त्याचे निवेदन :

कंपनीच्या - व्यवसायाच्या स्वरूपात कोणताही बदल केला नाही.

५. लाभांश :

चालू वर्षी कंपनीस निव्वळ नफा झालेला आहे. मात्र हा नफा मंजुर झालेल्या वित्तीय पुनर्रचना योजनेनुसार महाराष्ट्र शासनाच्या कर्जावरील व्याजाचे पूर्न:लेखन केल्यामुळे झालेला आहे, म्हणून कंपनीने या वर्षासाठी कोणताही लाभांश जाहीर केलेला नाही.

६ वार्षिक सर्वसाधारण सभा घेण्यास मुदतवाढ :

आपल्या कंपनीने मा. कंपनी निबंधक, कंपनी व्यवहार मंत्रालय, भारत सरकार यांचे कडे अर्ज करून ११ वी वार्षिक सर्व साधारण सभा घेण्याची मुदत वाढविण्याची परवानगी मागीतली होती. मा. निबंधकांनी त्यांचे पत्र दि. २९ सप्टेंबर २०१६ व्दारे वार्षिक सर्व साधारण सभा घेण्यास ३ महिने मुदत वाढवून दिली.

७. संचालक :

श्री. मदत येरावार, मा. ऊर्जा राज्यमंत्री, महाराष्ट्र शासन यांची कंपनीचे अतिरित संचालक आणि उपाध्यक्ष म्हणून दि. ८ जुलै २०१६ पासून नियुक्ती झाली.

श्री. बिपीन श्रीमाळी यांची कंपनीचे व्यवस्थापकीय संचालक पदावर दि. २५ जुलै २०१६ पासून श्री. मुकेश खुल्लर यांचे जागी नियुक्ती झाली व श्री. खुल्लर यांची शासकीय आदेशानुसार प्रधान सचिव (सामान्य प्रशासन विभाग) या पदावर बदली झाली.

श्री. सुरेंद्र पांडये यांची दि. २६ ऑक्टोंबर २०१६ पासून शासकीय आदेशानुसार संचालक (सुरक्षा व अंमलबजावणी) या पदावर नियुक्ती झाली.

श्री. सूर्य प्रताप गुप्ता यांनी सेवावधी नियमानुसार दि. ३१ जुलै २०१६ रोजी आपल्या पदाचा त्याग केला.

कंपनी सोडून गेलल्या सर्व संचालकांनी त्यांच्या सेवेच्या काळातील कंपनीच्या कामामधे जे मौल्यवान योगदान दिले त्याबद्दल संचालक मंडळ गौरव करते.

८. व्यवस्थापनातील महत्वाच्या व्यक्ती :

वि. वर्ष २०१५-१६ मधे कंपनी अधिनियम २०१३ मधील तरतुदीनुसार कंपनीच्या व्यवस्थापनातील महत्वाच्या व्यक्तींची माहिती खालील प्रमाणे आहे.

अनु क्र.	महत्वाच्या व्यक्तींची नांवे	पदनाम	नियुक्तीची तारीख	कार्यकाल समाप्तीची तारीख
१)	श्री. मुकेश खुल्लर	व्यवस्थापकीय संचालक	२५/११/२०१५	२५ मे २०१६
२)	श्री. बिपीन श्रीमाळी	व्यवस्थापकीय संचालक	२५ मे २०१६	०१ मार्च २०१६
३)	श्रीमती अनुराधा भाटिया	संचालक (वित्त) व मुख्य वित्त अधिकरी	२४ ऑगस्ट २०१५	-
४)	श्री. सुबोध आर झारे	कंपनी सेक्रेटरी	२१ ऑगस्ट २०१५	-

९. संचालकांच्या जबाबदारीचे निवेदन :

कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १३४ (५) च्या आवश्यकतेनुसार आणि कंपनीच्या व्यवस्थापनाने दिलेल्या माहितीच्या आधारे येथे खालील बाबीची निश्चिती देण्यात येते:

अ) दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाचे वार्षिक अहवाल तयार करतांना त्यासाठी लागू होणाऱ्या लेखा मानकांचे अनुपालन केले आहे, आणि जेथे प्रत्यक्ष काही विचलन झाले असेल तर त्याचे योग्य स्पष्टीकरण सादर केले.

ब) संचालकानी योग्य अशी लेखा धोरणांची निवड केली आहे व ती घोरणे सातत्याने लागू केली आहेत. तसेच वित्तीय वर्षाच्या अखेरीस कंपनीच्या स्थिती आणि या कालावधीतील कंपनीच्या नफा व तोटा पत्रकातून यांचे सत्य व यथार्थ दर्शन घडावे या हेतुसाठी संचालकांनी सुज्ञतेने निर्णय घेतले तसेच योग्य व रास्त असे अंदाज केले.

क) कंपनीच्या मत्तांचे रक्षण व्हावे आणि कोणत्याही लबाडीला प्रतिबंध व्हावा व अशी लबाडी व अनियमीतता शोधता याव्यात या हेतूने संचालकांनी कंपनी अधिनियम २०१३ यातील तरतुदीनुसार लेखांचे दस्तऐवज जतन करण्यासाठी योग्य पुरेशी काळजी घेतली.

ड) ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वित्तीय वर्षाचे वार्षिक अहवाल हे ही कंपनी सतत कार्यरत असणारी संस्था असल्याच्या तत्वानुसार तयार केले.

इ) कंपनीला लागू होणाऱ्या सर्व कायदयातील तरतुदींचे अुपालन करण्यासाठी कंपनीच्या संचाकांनी योग्य अशा कार्यप्रणालीच्या रचना केल्या आहेत. आणि त्या सर्व रचना पुरेशा असून प्रभावीरित्या काम करीत आहेत.

१०. स्वतंत्र संचालकाचे प्रकटन :

कंपनीचे स्वतंत्र संचालक यांनी कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १४९ (७) यानुसार घोषित केले आहे की, ते कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १४९ (६) मधे स्वतंत्र संचालक या पदसाठी दिलेल्या निकषांची पूर्तता करतात.

११. संचालकांच्या कार्याचे मूल्यांकन :

कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १७८ (२) यानुसार संचालकांच्या कार्याचे मूल्यमापन शासकीय कंपन्याप्रमाणे कंपनी व्यवहार मंत्रालयाची अधिसूचना दि. ०५ जून २०१५ नुसार केले आहे.

१२. ठेवी :

आपल्या कंपनीने या अहवाल वर्षात कंपनी अधिनियम २०१३ चे प्रकरण (५) यातील समावेश करता येईल अशाप्रकारे जनतेकडून ठेवी स्वीकारलेल्या नाहीत.

१३. भाग भांडवल :

या वर्षी कंपनी चे अधिकृत भाग भांडवल रूपये २५००० कोटीवरून रू. ९९००० कोटी असे वाढविले आहे.

आढावा वर्षात कंपनीच्या समभाग भांडवलात खालील प्रमाणे वाढ झाली आहे.

तपशील	भाग भांडवल (रू.)
३१/०३/२०१५ रोजीचे भाग भांडवल	८३८५,२९,५९,०००
वर्ष भरातील वाटप	७७९१४,४७,६१,६३०
३१/०३/२०१६ रोजीचे भाग भांडवल	८६२९९,७७,२०,६३०

१४. राखीव मधे स्थानांतरित केलेल्या रकमा :

या चालू वित्तीय वर्षात, मंजूरीत वित्तीय पुनर्रचना योजनानुसार, महाराष्ट्र शासनाच्या कर्जावरील व्याजाची रककम पुर्न:लिखित केल्याने कंपनीला निव्वळ नफा झालेला आहे. या कारणांचा विचार करून संचालक मंडळाने राखीव मधे कोणतीही रककम स्थानांतरित करण्याचा प्रस्ताव केला नाही.

१५. एकत्रित लेखा :

कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १२९ (३) या नुसार मराविमं सुत्रधारी कंपनीने तिच्या उपकंपन्याचे एकत्रित वित्तीय विवरण पत्रके तयार केली असून ती या वार्षिक अहवालचा भाग आहे. उपकंपन्याची जी लेखा परिक्षित केलेली आणि त्याच्या संबंधीत मंडळांनी मंजुरी दिलेली वित्तीय विवरणपत्रे मिळाली त्यावरून ही एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रे तयार करण्यात आली.

१६. संबंधिता सोबत व्यवहार :

या वर्षी संबंधित संस्थासोबत केलेल्या व्यवहाराचे प्रकटन वित्तीय विवरणपत्रात प्रकट केले आहे.

१७. वित्तीय विवरणपत्राशी संबंधित अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाची पुरेशी व्यवस्था :

वित्तीय अहवाल देण्याच्या संबंधी कंपनीकडे पुरेशी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे आहेत.

१८. नियामक संस्था, न्यायालये किंवा न्यायाधिकरण यांच्या महत्वाच्या आदेशांचे कंपनीच्या कार्यरत स्थितीवर आणि प्रवर्तवर परिणाम :

ज्याचा आपल्या कंपनीच्या सतत कार्यरत असणाऱ्या स्थितीवर आणि प्रवर्तन कार्यावर महत्वाचे परिणाम करतील असे कोणतेही आदेश कोणतीही नियामक संस्था / न्यायालय / लवाद यांनी दिले नाही.

१९. कंपनीची आर्थिक स्थितीवर परिणाम करणारे प्रत्यक्ष बदल किंवा बांधिलकी :

या वित्तीय वर्षाच्या अखेरीपासून वित्तीय विवरण पत्रके तयार करण्यापर्यंत व या अहवालाची तारीख या काळात कंपनीच्या आर्थिक

स्थितीवर परिणाम करतील असे कोणतेही प्रत्यक्ष बदल आणि बांधिलकी नाहीत.

२०. कर्जे, हमी गुंतवणूकी व प्रतिभूती यांची तपशील :

लागू होणारी कर्जे, हमी प्रतिभूती आणि गुंतवणूकी यांचा तपशील स्वायत्ता वित्तीय विवरणपत्राच्या टिपा या मधे दिले आहेत.

२१. जोखीमांचे व्यवस्थापन :

आपल्या कंपनीच्या व्यवस्थापनाने जोखीमांचे व्यवस्थापन करण्यासाठी धोरण तयार केले आहे. त्यामधे जोखीमांचे व धोक्यांचे प्रकार आणि त्या कमी करण्याचे उपाय यावर तपशीलवार माहिती दिली आहे.

२२. दक्षता यंत्रणा :

मंडळाने दि. ११ / २/ २०१६ रोजी च्या बैठकीत दक्षता यंत्रणा मंजूर केला. त्यामधे अयोग्य कृती बाबत सावध करणारी व त्याला आळा घालणारी यंत्रणा कंपनीमधे तयार करून ती त्याची माहिती देईल तसेच कंपनीचे जे कर्मचारी अशा अयोग्य कामे / गंभीर अनियमीतपणा याविषयी काळजी व्यक्त करू इच्छितात त्यांना संरक्षण देण्यात येईल.

२३. महिलांवर कामाच्या जागी होणाऱ्या लैगिक छळवणूक (प्रतिबंध, बंदी, व सोडवणूक) अधिनियम २०१३ नूसार बंधनकारक कृती :

कामाच्या ठिकाणी महिला होणारी लैगिक छळवणूक (प्रतिबंध, बंदी आणि सोडवणूक) अधिनियम २०१३ नवीन कायदा महिलांच्या रक्षणार्थ अंमलात आला आहे. या कायद्यानुसार प्रत्येक कंपनीला कामाच्या ठिकाणी महिला कर्मचाऱ्यावरील लैगिक छळवणूकी संबधीच्या तक्रारीमधे लक्ष घालण्यासाठी एक अंतर्गत तक्रार समिती स्थापन करावी लागते.

या वर्षी अशा प्रकारची कोणतीही तक्रार आली नाही.

२४. मंडळाच्या बैठका :

या वित्तीय वर्षात म्हणजे दि. १ एप्रिल २०१५ ते ३१ मार्च २०१६ या कालावधीत संचालक मंडळाच्या योग्य अशा १२ (बारा) बैठका पार पडल्या त्याचा तपशील खालील प्रमाणे:

अनु क्र.	बैठकीचा क्रमांक	बैठकीची तारीख
१.	५७ वी मंडळ बैठक	१५/०४/२०१५
२.	५८ वी मंडळ बैठक	१८/०६/२०१५
३.	५९ वी मंडळ बैठक	२७/०८/२०१५
४.	६० वी मंडळ बैठक	२९/०९/२०१५
५.	६१ वी मंडळ बैठक	२३/११/२०१५
६.	६२ वी मंडळ बैठक	०२/१२/२०१५
७.	६३ वी मंडळ बैठक	२३/१२/२०१५
८.	६४ वी मंडळ बैठक	३०/१२/२०१५
९.	६५ वी मंडळ बैठक	२८/०१/२०१६
१०.	६६ वी मंडळ बैठक	११/०२/२०१६

११.	६७ वी मंडळ बैठक	२२/०२/२०१६
१२.	६८ वी मंडळ बैठक	३१/०३/२०१६

बैठकीच्या मधील काळाचे अंतर हे कंपनी अधिनियम २०१३ यात विहित केल्याप्रमाणे होते.

या बैठकांना संचालकांची उपस्थिती खालील प्रमाणे होती :

अनु क्र.	मा. संचालकांची नांवे	एकूण बैठकीची संख्या	उपस्थितीची संख्या
१.	श्री. चंद्रशेखर कृष्णराव बाबनकुळे	१२	१२
२.	श्री. मुकेश खुल्लर	१२	१२
३.	श्री. बिपीन कुमार पूनमभाई श्रीमाळी	१२	१२
४.	श्री. संजीव कुमार	०६	०३
५.	श्री. ओम प्रकाश गुप्ता	०४	०४
६.	श्री. सुर्य प्रताप गुप्ता	१०	०९
७.	श्री. राजीव कुमार प्रेमभूषण मित्तल	१२	१२
८.	श्री. प्रकाश विठ्ठल पागे	१२	१२
९.	श्रीमती इरावती दाणी	०१	०१
१०.	श्री. विश्वास वसंत पाठक	१२	१२
११.	श्री राजेंद्र बालभद्र गोएंका	१२	१०
१२.	श्री. सूर्य प्रताप गुप्ता	१०	०९
१३.	श्रीमती अनुराधा भाटिया	१०	०९

२५. मंडळाच्या समित्या:

कामकाजावर अधिक लक्ष केंद्रित करता यावे आणि अधिक प्रभावी प्रशासनाचे व जबाबदारी ने कार्य करता यावे यासाठी मंडळाने खालील प्रमाणे विविध समित्यांची स्थापना केली:

२५.१ लेखा परिक्षण समिती:

२५.१.१ लेखा परिक्षण समिती ही सांविधिक, सेक्रेटरीयल आणि अंतर्गत लेखापरिक्षक आणि कंपनीचे संचालक यांच्यात दुवा साधण्याचे कार्य करते तसेच ही समिती मंडळास वित्तीय माहिती घेण्याबाबत लक्ष ठेवण्याची जबाबदारी पार पाडते तसेच वित्तीय विवरणपत्राचा आणि लेखापरिक्षण कार्य यांचा नित्य आढावा घेते.

२५.१.२ या वर्षात लेखा परिक्षण समितीची पुनर्रचना करण्यात आली आणि या समितीच्या वर्षभरात तीन वेळा बैठका झाल्या. त्याच्या तारखा अशा: २८/०९/२०१५, २३/१२/२०१५ आणि ०९/०२/२०१६ त्याचा तपशील खालील प्रमाणे :

अनु क्र.	मा. सदस्यांची नांवे	पदनाम	एकूण बैठकीची संख्या	उपस्थितीची संख्या
१.	श्री. पी. व्ही. पागे	अध्यक्ष	३	३

२.	श्री. विश्वास पाठक	सदस्य	३	३
३.	श्री. मुकेश खुल्लर	सदस्य	३	३

२५.२ नामनिर्देशन आणि पारिश्रमिक समिती :

२५.२.१ नाम निर्देशन व पारिश्रमिक समितीमधे सर्व श्री राजीन कुमर मित्तल (अध्यक्ष), श्री. पी. व्ही. पागे आणि श्री विश्वास पाठक यांचा सदस्य म्हणून समावेश आहे.

२५.२.२ या समितीची वर्षभरात दि. २०/०८/२०१५ रोजी एक बैठक झाली त्याचा तपशील असा :

अनु क्र.	मा. सदस्यांची नांवे	पदनाम	एकूण बैठकीची संख्या	उपस्थितीची संख्या
१.	श्री. राजीव कुमार मित्तल	अध्यक्ष	१	१
२.	श्री पी. व्ही. पागे	सदस्य	१	१
३.	श्री. विश्वास पाठक	सदस्य	१	१

२५.३ कंपनीची समाजिक जबाबदारी समिती :

या वर्षात कंपनीची सामाजिक जबाबदारी पार पाडणे या कार्यासाठीच्या समितीची पुनर्रचना करण्यात आली समितीची एक बैठक दि. ०९/०२/२०१६ रोजी झाली. तिचा तपशील खालील प्रमाणे आहे :

अनु क्र.	मा. सदस्यांची नांवे	पदनाम	एकूण बैठकीची संख्या	उपस्थितीची संख्या
१.	श्री. मुकेश खुल्लर	अध्यक्ष	१	१
२.	श्री पी. व्ही. पागे	सदस्य	१	१
३.	श्री. बिपीन श्रीमाळी	सदस्य	१	१

२६. सांविधिक लेखा परिक्षक :

भारताचे लेखा नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी डुगर ॲड असोशिएट्स, सनदी लेखापाल, मुंबई यांची कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १३९ अंतर्गत, सांविधिक लेखा परिक्षक म्हणून नियुक्ती केली

आपल्या कंपनीच्या संचालक मंडळाने संविधिक लेखा परिक्षकांचे शूल्कापोटी रू. ६,५०,०००/- (रूपये सहा लक्ष पन्नास हजार मात्र) अधिक लागू होणारा सेवा कर याप्रमाणे निश्चित केला.

२७. सांविधिक लेखापरिक्षकांचा अहवाल :

सांविधिक लेखापरिक्षकांनी दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाच्या वित्तीय विवरणपत्रांमध्ये दिलेल्या विविध विषयांवर त्यांचे पात्रता विषयक मत दिले आहे.

लेखापरिक्षकांनी कंपनीच्या दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाचा स्वायत्त व एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रांबाबत त्यांची मते व निरिक्षणे अहवालात व सी ए आर ओ अहवालात नोंदली असून कंपनीच्या मंडळाने त्याची उत्तरे दिली आहे. ही उत्तरे या अहवालाचे परिशिष्ट - २ येथे जोडले आहे.

२८. भारताचे लेखा नियंत्रक व महा लेखापरिक्षक यांचा आढावा :

भारताचे लेखा नियंत्रक व महालेखा परिक्षक यांनी कंपनीच्या मंडळाने स्वीकारलेल्या व सांविधिक लेखा परिक्षकांनी लेखा परिक्षित केलेल्या कंपनीच्या स्वायत्त आणि एकत्रित वित्तीय विवरण पत्रांचा आढावा घेतला.

दि. ३१/०३/२०१६ रोजी संपलेल्या वर्षातील स्वायत्त आणि एकत्रित या दोन्ही वित्तीय विवरणपत्रांवर कॅग यांचे अभिप्राय निरंक आहेत. भारताचे लेखा नियंत्रक व महालेखा परिक्षक यांनी स्वायत्त व एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रावर दिलेल्या अभिप्रायाची प्रत या अहवालाचे परिशिष्ट क्र. ३ आणि परिशिष्ट क्र. ४ यात जोडली आहे.

२९. अंतर्गत लेखा परिक्षक :

मेसर्स ए. एन. ए. आर. ॲड कंपनी, सनदी लेखापाल, मुंबई यांची संचालक मंडळाने वित्तीय वर्ष २०१५-१६ साठी अंतर्गत लेखा परिक्षक म्हणून नियुक्त केले होते.

३०. सेक्रेटरीयल ऑडिटर :

कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम २०४ ज्याचे सहवाचन कंपनीज (व्यवस्थापकीय व्यक्तीची नियुक्ती व परिश्रमिक) नियमावली २०१४ यातील नियम क्र. ९ त्याला अनुसरून संचालक मंडळाने मेसर्स ए वाय साठे ॲड कं. व्यवसायिक कंपनी सेक्रेटरीज, मुंबई यांची ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाच सेकेटेरीयल ऑडटि करण्यासाठी नियुक्ती केली होती. त्याचा अहवाल परिशिष्ट क्र. ५ येथे जोडला आहे.

३१. सेक्रेटरीयल ऑडीट रिपोर्ट :

सेक्रेटेरीयल ऑडिटर यांची फॉर्म क्र. एम आर -३ यामधे त्यांचा अहवाल सादर केला असून वित्तीय वर्ष २०१५-१६ साठी पात्र केलेली मते / निरिक्षणे मांडली आहेत. सेक्रेटरीयल ऑडिटर यांच्या मतावर मंडळाने दिलेली उत्तरे या अहवालाचे परिशिष्ट क्र. ६ येथे जोडली आहे.

३२. ऊर्जा संवर्धन, तंत्रज्ञानाचा स्वीकार व परकीय चलनातील मिळकत व खर्च :

कंपनी (लेखा) नियमावली २०१४ यात विहित केलेल्या ऊर्जा संवर्धन आणि तंत्रज्ञानाचा स्वीकार ही कंपनीला लागू नाहीत कारण कंपनी कोणत्याही उत्पादन कार्यात कार्यरत नाही तसेच परकीय चलनामध्ये यावर्षी कोणतीही मिळकत किंवा खर्च नाही.

३३. कर्मच्याऱ्यांची माहिती :

कंपनी अधिनियम २०१३ आणि कंपन्यांच्या (व्यवस्थापकीय कर्मचारी वृंदाची नियुकती व परिश्रमिक) नियमावली २०१४ यांच्या सहवाचना नुसार विहित केलेल्या मर्यादेपक्षा जास्त पारिश्रमिक कंपनीतील कोणत्याही कर्मचाऱ्याला मिळालेले नाही.

३४. वार्षिक परताव्याचा उतारा :

कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम ९२ मधील उप कलम (३) यानुसार वार्षिक परताव्याचा सारांश येथे परिशिष्ट क्र.७ यामधे जोडला आहे.

३५. उपकंपन्या :

दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी मराविमं सुत्रधारी कंपनी लि. च्या तीन (३) थेट उपकंपन्या असून त्यानंतर उपकंपन्यांनी निर्माण केलेल्या (४) उप-उप कंपन्या आहेत.

आढावा वर्षात महाराष्ट्र राज्य वीज व्यापर कंपनी लि. या उपकंपनीचे आपल्या कंपनीमधे कंपनी अधिनियम १९५६ च्या कलम ३९१-३९४ नुसार विलिनीकरण झाले आणि त्याला भारत सरकारच्या कंपनी व्यवहार मंत्रालयाने मान्यता दिली. त्यामुळे आता ही वेगळी उपकंपनी अस्तित्वात नाही.

३६. उप कंपन्यासंबंधी निवेदन पत्रक :

कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १२९ (३) यानुसार उपकंपन्यांच्या वित्तीय विवरण पत्राची ठळक वैशिष्टये नमूद करणारे एक निवेदन पत्रक फॉर्म ए ओ सी - १ यानुसार केले असून ते या अहवालाचे परिशिष्ट - ८ यामधे जोडले आहे.

३७. कंपनीची सामाजिक जबाबदारी :

आपल्या कंपनीचा 'कंपन्यांची सामाजिक जबाबदारी' या तत्वावर विश्वास आहे. ही आपल्या भागधारका सोबत बांधीलकी आहे. आपल्या कंपनीचा व्यवसाय आर्थिक, सामजिक व पर्यावरण यांच्या दृष्टीने शाश्वत स्वरूपाचा असला पाहिजे तसेच तो पारदर्शक व नीतीमान असला पाहिजे. आपल्या हितसंबंधी लेखात कंपनीच्या कार्याचा ज्यांच्यावर थेट प्रभाव पडतो असे सर्व व्यक्तीसमूह येतात. त्यात स्थानिक समुदाय, भोवतीचे पर्यावरण आणि एकूण समाज या सर्वाचे हित सामावलेले आहे. सामाजिक जबाबदारीचा मुख्य केंद्र म्हणचे आपल्या कंपनीच्या कार्याच्या परिसरात राहणारा समाजातील वंचित व सीमांत घटकाचा सामाजिक व आर्थिक विकास करणे या हेतुने आपल्या कंपनीचे ग्रामीण विकांसासाठी / पायाभूत सुधारणांची कौशल्य दृष्टीने तसेच आरोग्य, शिक्षण, पर्यावरण आदिची कामे करणार आहे. त्याची माहिती परिशिष्ट - ९ मधे जोडली आहे.

३८. सर्व साधारण :

आपले संचालक येथे नमूद करतात की खाली नमूद केलेल्या बाबी विषयी कोणतेही प्रकटन करण्याची आवश्यकता नाही, कारण आढावा वर्षात त्या बाबत कोणतेही व्यवहार झालेले नाहीत :

अ) संचालक किंवा त्यांचे नातेवाईक आणि व्यवस्थापन यांच्या मधे या वर्षी प्रत्यक्ष स्वरूपात कोणतेही व्यवहार झालेले नाहीत.

ब) कंपनीच्या कर्मचाऱ्यांना कोणत्याही योजनेअंतर्गत कोणतेही समभाग (यामधे स्वेट-समभाग समाविष्ट आहेत) देण्यात आलेले नाहीत.

३९. ऋणनिदेश :

कंपनीत यावर्षी केंद्र व राज्य शासनाची विविध मंत्रालये/विभाग यांनी जे सहकार्य व साहय केले त्या बद्दल संचालक त्यांचे विषयी कृतज्ञता व्यक्त करतात तसेच या वर्षी कंपनीच्या कर्मचाऱ्यांनी या वर्षी तळमळीने व समर्पित वृत्तीने काम केले त्याबद्दल त्यांची प्रशंसा करून ती या अहवालात नोंदवित आहेत.

संचालक मंडळाच्या वतीने,

संचालक व्यस्थापकीय संचालक

स्थळ : मुंबई
दिनांक : ३१ मे, २०१७

नोंदणीकृत कार्यालय :
हाँहकाँग बँक इमारत, ३ व ४ मजला,
महात्मा गांधी मार्ग,
फोर्ट, मुंबई - ४००००१, महाराष्ट्र

सीआयएन : यु४०१००एमएच२००५एसजीसी१५३६४९
इमेल आयडी : msebhcl@gmail.com
दुरध्वनी क्र. : ९१-२२-२२६०८३८३
फॅक्स क्र. : ९१-२२-२२६१९१०१

जोडपत्र - १

मरविमं सुत्रधारी कं. लि. च्या उपकंपन्या, सहयोगी कंपन्या आणि संयुक्त साहसी कंपन्या यांची कामगिरी आणि त्याचे कंपनीच्या सर्वांगिण कार्यात योगदान :

भाग -१

उप; सहयोगी व संयुक्त साहसी कंपन्यांची कामगिरी

१. **महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कं. लि.**

वित्तीय ठळक वैशिष्टये :

आढावा वर्षात महापारेषण कंपनीची कामगिरी खालील प्रमाणे होती :

(₹ कोटीत)

तपशील	**२०१५-१६**	**२०१४-१५**
एकूण उत्पन्न	३५७०	५४३२
एकूण खर्च	२९०२	२७९२
कर व मागील काळातील समायोजनांच्या पूर्वीचा नफा	**६६७**	**२६४०**
वजा : निव्वळ मागील काळातील खर्च /(उत्पन्न)	९५	४०
असाधारण बाबी व कर या पुर्वीचा नफा	**५७२**	**२६००**
असामान्य बाबी:		
वित्तीय पुनर्रचना योजनामुळे घसारा	४६५४	-
करपूर्व नफा	**(४०८२)**	**२६००**
करासाठी तरतुद	१७४	८३६
निव्वळ नफा (तोटा): विनियोजनासाठी कराच्या उपलब्धतेनंतर	**४२५६**	**१७६४**

वित्तीय वर्ष २०१५-१६ कर पूर्व तोटा रू. ४०८२ कोटी आहे तो मागील वित्तीय वर्ष २०१४-१५ मधे रू. २६०० कोटी निव्वळ नफा झाला होता. वित्तीय वर्ष २०१५-१६ मध्ये करासाठी तरतूद केल्यानंतर एकूण तोटा ४२५६ कोटी आहे, मागील वर्षी २०१४-१५ मध्ये रु. १७६४ कोटी निव्वळ नफा झाला होता. या कंपनीचे महसूलाचा प्रमूख वाटा पारेषणाच्या आकाराचा असून तो राज्य पारेषण सेवा संस्था येथून गोळा केला जातो. या वर्षीचा तोटा हा वित्तीय पूनर्रचना योजना अंमलात आली आणि त्यानुसार घसाऱ्याच्या आकारणीचा कंपनीच्या वित्तीय स्थितीवर अनिष्ट परिणाम झाला.

दि. ३१/०३/२०१६ रोजीच्या अखेरीस महापारेषण कंपनीची एकूण ठोक मत्तांचा पायाभूत मूल्य रू. २९,४४४ कोटी होते. कंपनीची २०१५-१६ वर्षामध्ये कामागिरी नियामकांच्या मानकांनुसार विक्रमी व सर्वोत्कृष्ट आहे. मात्र वित्तीय वर्ष २०१५-१६ मधे कंपनीला झालेला रू. ४२५६ कोटीचा तोटा हा प्रामुख्याने महाराष्ट्र शासनाने अधिसुचित केलेल्या वित्तीय पुनर्रचना योजनेनुसार रू. ४६५४ कोटी एवढा घसारा आकरणीमुळे आहे, मागील वर्षी महापारेषण कंपनीने रू. १७६४ कोटी नफा कमविला होता. पारेषणाच्या पायाभूत सुविधांचा दर्जा उंचावल्यामुळे भांडवली खर्च रू. १२६३ कोटी झाला. मत्ता मधे रू. ८३८० कोटीची वाढ झाली, त्यामध्ये वित्तीय पुनर्रचना योजनेमुळे २०१५-१६ मधे रू. ६२८९ कोटीचा प्रभाव झाला आहे.

देशात वीज पारेषण सेवा देणाऱ्या इतर संस्था प्रमाणे, महापारेषण कंपनीला नियमने लागू असलेल्या वातावरणातच काम करावे लागते. यामधे समभागावर १५.५ टक्के परताव्याची परवानगी आहे. परंतु महापारेषण इतर स्त्रोतांकडून महसूल निर्माण करण्यात चांगल्याप्रकारे यशस्वी झाली आहे.

२. महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी लि. :

वित्तीय ठळक वैशिष्ट्ये :

(रु. लाखात)

तपशील	वित्तीय वर्ष	
	२०१५-१६	२०१४-१५
वीज विक्रीचा महसूल	५,३७०,७३७	५५५५,५६१.४५
इतर उत्पन्न	२८८,२०४	१९३,६६४.३४
घसारा व वित्तीय खर्च यांच्या पूर्वीचा नफा / तोटा	(२७९,३९२.८८)	(२६७,९००.५२)
घसारा	२७५,९३९	१६७,९८९
वित्त खर्च	३०४,९०७	२८१,८६८
कर पूर्व नफा / तोटा	(१५,०२,१०८)	(४६,२१५)
वजा: १) करा साठी तरतूद	-	-
२) स्थगित करासाठी समायोजन	(४,२३५.३५)	(९,६४९.९१)
करोत्तर नफा/तोटा	(१,४९७,८७३,२९)	(३६,५६९.५५)

प्रवर्तनातील कामगिरी :

महावितरण कंपनीने आपल्या कार्याच्या ११ व्या वर्षी ९८,३८३ दशलक्ष युनीट वीज विकून रू. ५०९४२२६.०१ लाखाचा महसूल मिळविला. मात्र घसारा, व्याज, वित्त खर्च व इतर खर्चासाठी तरतूद केल्यानंतर रू. १५,०२,१०८ लाख (करपूर्व) तोटा झाला. या तोटयाची मुख्य कारणे म्हणजे ग्राहकांच्या श्रेणीत बदल होणे, वीज दराचे आदेश मिळण्यास विलंब होणे, खुल्या प्रवेशाला मुभा, खेळत्या भांडवलाच्या व्याजाला परवानगी नसणे इ. बाबी आहेत.

३. महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कं. लि. (महानिर्मिती)

(रु. कोटीत)

तपशील	२०१५-१६	२०१४-१५
ठोक निर्माण केलेली वीज - दशलक्ष युनीटमधे		४९३१३
उत्पन्न		
वीज विक्रीपासून महसूल (निव्वळ)	१९२९३	१८९७०
इतर उत्पन्न	१०३	२६७
ठोक उत्पन्न	१९३९६	१९२३७
खर्च	-	-
वापरलेल्या मालाचा खर्च	११३७५	१२१८२
इतर खर्च	१७३२	१५९५
कर्मचारी खर्च	१२६८	१४१५

घसारा / कर्जफेडीची तरतूद वित्त खर्च पूर्वीच्या काळातील बाकी	१२७६ २००८ (४१)	१०९२ १९५२ (८)
कर व असाधारण बाबी यांच्या पूर्वीचा नफा	१७७८	१००९
असाधारण बाबी (वि.पू. योजनेच्या अंतिमी कारणामुळे असाधारण घसारा	१०५२०	-
कर पूर्व नफा	(८७४२)	१००९
कर (निव्वळ)	५२	५७३
निव्वळ करोत्तर नफा	(८७९४)	४३६

वित्तीय कामगिरी:

आढावा वर्षात वीज विक्रीच्या उत्पन्नात १.७० टक्क्याने वाढ झाली ते रू. १८९७० कोटी वरून रू. १९२९३ कोटी असे वाढले. वीज विक्रीच्या महसुलातील वाढ ही महाराष्ट्र वीज नियामक आयोगाने मागील दिलेल्या समायोजनाच्या आदेशामुळे झाली तसेच नवीन निर्मिती युनीटामुळे झाली. इतर उत्पनात रु. १६३ कोटी म्हणजे ६१.१८ टक्के घट झाली. त्यामुळे एकूण उत्पन्नातील सकल वाढ ०.८३ होती. वापरलेल्या मालाचा खर्च रू. १२१८२ कोटी वरून रू. ११३७५ कोटी असा कमी झाला. खर्च कमी होण्याचे प्रमुख कारण म्हणजे आयात कोळशाचा खर्च रू. ८०४ कोटीने कमी झाल्याने हा खर्च कमी झाला. वित्त खर्च रू.१९५३ कोटी वरून रू. २००८ कोटी असा २.८५ टक्क्यांनी वाढला. याचे कारण कोराडी युनीट-८ कार्यन्वित करण्यासाठी व्याजाचा बोजा वाढला. मागील वर्षाच्या तुलनेत कर्मचारी खर्चात रू. १४१५ कोटी वरून रू. १२६८ कोटी अशी (१०.३६ टक्के) घट झाली. रजा रोखीकरण व उपदान तरतूदी गेल्या वर्षीच्या वेतन सुधारणांच्या परिणामामुळे वाढल्या होत्या. घसारा/कर्ज फेडीची तरतूद यात १६.७५ टक्के वाढ झाली, कारण कोराडी युनीट-८ कार्यान्वित झाल्याने त्याच्या आयुष्यावर आघारीत घसाऱ्याच्या प्रभाव पडला इतर खर्च रू. १५९५ कोटी वरून रू. १७३२ कोटी असे वाढले. परकीय चलनातील रू. ९४ कोटी तोटा झाला तसेच जुन्या शिलकीच्या तरतुद वाढल्या आणि इतर खर्चात सामान्य वाढ सुध्दा झाली. यामुळे इतर खर्च वाढले कर पूर्व नफा मागील वर्षी रू. १००९ कोटी होता तो रू.१७७८ कोटी झाला. आढावा वर्षात पुर्वाश्रमिच्या मराविमंडळाच्या वित्तीय पुनर्रचना योजनेचे अंतिमीकरण झाल्यामुळे असाधारण घसारा आकारणी रू.१०५२० कोटी झाली. यामुळे कंपनीला एकूण रू. ८७९४ कोटी एवढा निव्वळ तोटा झाला मागील वर्षी रू. ४३६ कोटी नफा झाला होता.

भाग - २

उपकंपन्या सहयोगी कंपन्या आणि संयुक्त साहस कंपन्या यांचे मराविमं सुत्रधारी कंपनीच्या कामगिरीमधे योगदान

(रु. कोटीत)

अनु. क्र.	तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी एकत्रित	३१ मार्च २०१५ रोजी एकत्रित	बदल
१.	प्रवर्तनापासून महसूल	७६,१३४	७९,६७२	(३,३५८)
२.	इतर उत्पन्न	३,२८२	२,५२९	७५३
३.	**एकूण उत्पन्न**	**७९,५९६**	**८२,२०१**	**(२,६०५)**
४.	एकूण खर्च	७४,८५६	७५,६२७	(७७१)
५.	**घसाऱ्या पूर्वीचा नफा**	**४,७४०**	**६,५७४**	**(१,८३४)**
६.	वर्षाचा घसारा	४,९४२	३,५६७	१,३७५
७.	**घसाऱ्या नंतरचा नफा**	**(२०२)**	**३,००७**	**(३,२०९)**
८.	अपवादात्मक घसारा	२७,९१०	-	२७,९१०
९.	अपवादात्मक उत्पन्न	२,८३७	-	२,८३७
१०.	**करपूर्व नफा**	**(२५,२७५)**	**३,००७**	**(२८,२८२)**
११.	आयकर व स्थगित कराची तरतूद	२६८	१,३२३	(१,०५५)
१२.	**करोत्तर नफा**	**(२५,५४३)**	**१,६८४**	**(२७,२२७)**

ठळक वैशिष्ठ्ये

- मागील वर्षाच्या तुलनेत वि. वर्ष २०१५-१६ चा कर पूर्व नफा कमी झाला कारण चालू वर्षी महावितरणच्या एकूण महसुलात रू.९०३ कोटीचे घट झाली तर महापारेषणच्या महसुलात रू. १८६३ कोटीने घट झाली.
- चालू वर्षात करोत्तर तोट्याचे कारण म्हणजे मंजुरीत वित्तीय पुनर्रचना योजनेमुळे दि. ०५/०६/२००५ ते ३१/०३/२०१५ या कालावधी मत्तांचे मूल्य वाढल्याने त्या प्रमाणात घसाऱ्यात वाढ झाली.
- महाराष्ट्र शासनाने दि. ५/६/२००५ ते ३१/३/२०१६ या काळातील मराविमं सुत्रधारीच्या नोंदवहीत पूर्वीच्या महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाचे शासन कर्जावरील व्याज पुर्न:लेखित केले. याचा समावेश अपवादात्मक उत्पादनात केला आहे.
- कंपनीच्या लेखा पुस्तकात नोंदलेल्या स्थिर मत्ताच्या मूल्यांमधे वित्तीय पुनर्रचना योजनेच्या अंतिमीकरणामुळे रू. ६२,६०० कोटी अशी वाढ झाली.
- या वर्षी वित्तीय पुनर्रचना योजनेच्या मंजुरीनंतर महाराष्ट्र शासनाला रू. ७६,४८६ कोटीचे शेअर्स दिले.
- निव्वळ मोल रू. ५३,७२२ कोटीने भरीव वाढ झाली.

महापारेषण - बदलाची कारणे :

१	**प्रवर्तनापासून महसूल :**	
	वित्तीय वर्ष १५-१६ मधे मासिक वीज दरात घट झाल्याने प्रवतर्नातील महसुल कमी झाला:	
	वित्तीय वर्ष २०१४-१५ मधील वीजदर	(रु. कोटीत)
	एप्रिल - १४ ते ऑगस्ट -१४ दरम्यान रू. ४१४ कोटी	२०७०
	सप्टेंबर - १४ ते मार्च -१५ दरम्यान रू. ४२५ कोटी	२९७५
	एकूण वित्तीय वर्ष २०१४-१५ साठी	**५०४५**
	वित्तीय वर्ष २०१५-१६ मधील वीजदर	(रु. कोटीत)
	एप्रिल -१५ ते मे -१५ दरम्यान रू. ४६१.३३ कोटी	९२३
	जून -१५ ते मार्च -१६ दरम्यान रू. २२३.६७ कोटी	२२३७
	एकूण वित्तीय वर्ष २०१५-१६ साठी	**३१५९**
२	**इतर प्रवर्तन महसूल**	
	इतर प्रवर्तन महसूलामधे वित्तीय वर्ष १५-१६ मधे वि. वर्ष २०१४-१५ च्या तुलनेत भंगार विक्री मधे झालेल्या घटीचा समावेश आहे.	

<u>महावितरण - वि. वर्ष २०१५-१६ मधील महसुलात घट</u>

- उद्योग क्षेत्र- या श्रेणीतील वाटा सुमारे रू. ३००० कोटीने कमी झाला.
- रेल्वे ट्रॅक्शन या घटकाचा वाटा खुल्याप्रवेशामुळे रू. ५०० कोटीने कमी झाला.
- वितरण फ्रॅंचायजी व इतर श्रेणी यांच्या अंदाजे वाटा रू. ९०० कोटीने कमी झाला.
- उद्योग क्षेत्री (कमी दाबाचे) श्रेणीतील वाटा रू. ४४६ कोटीचे कमी झाला.
- नियामक उत्पन्नान रू. २३०० कोटीची वाढ झाली.
- निवासी क्षेत्र या ग्राहक श्रेणी वाटा रू. ६४३ कोटीने वाढला.
- खुला प्रवेश श्रेणीतील वाटा रू. ३०० कोटीने वाढला.
- बॅंकेतील व्यवजाच्या उत्पतात रू. ७०० कोटीचे वाढ झाली.

अशाप्रकारे महावितरणाच्या महसुलात रू. ९०३ कोटी निव्वळ घट झाली आहे.

जोडपत्र - २

लेखापरिक्षकांनी दि. १/०४/२०१५ ते ३१/०३/२०१६ या कालावधीत दिलेल्या अभिप्रायावर म.रा.वि.मं. सूत्रधारी कंपनी लि. च्या व्यवस्थापनाची उत्तरे

अ. क्र.	लेखापरिक्षकांच्या अभिप्राय	व्यवस्थापनाचे उत्तर
१.	**कंपनीच्या स्वायत्त वित्तीय विवरणपत्रांवर अहवाल :** आम्ही, या अहवालासोबत जोडलेल्या म.रा.वि.मं. सूत्रधारी कंपनी लिमिटेडच्या स्वायत्त वित्तीय विवरणपत्रांचे, लेखापरिक्षण केले आहे. या विवरण पत्रात कंपनीचे दि. ३१ मार्च २०१६ रोजीचे ताळेबंद पत्रक व या दिवशी संपलेल्या आर्थिक वर्षाचे नफा व तोटा पत्रक तसेच रोकडता प्रवाह विवरण पत्रक व महत्वाच्या लेखा धोरणांचा सारांश आणि इतर स्पष्टीकरणात्मक माहिती यांचा समावेश होतो.	वस्तूस्थिती
२.	**स्वायत्त विवरण पत्रकांविषयी व्यवस्थापनाची जबाबदारी :** कंपनी अधिनियम २०१३ (कायदा) यातील कलम १३४(५) यात दिलेल्या विषयानुसार, भारतात सर्वमान्य लेखातत्वे यानुसार आणि विशेषत: या कायद्याचे कलम १३३, ज्याचे सहवाचन कंपनी (लेखा) नियमावली २०१४ यातील नियम ७ सोबत होते, यात विनिर्देशित केलेली लेखामानके यांना अनुसरुन, कंपनीची वित्तीय स्थिती, कामगिरी आणि रोकडता प्रवाह याची सत्य व रास्त दर्शन घडविणारी वित्तीय विवरणपत्रे तयार करणे. ही कंपनीच्या व्यवस्थापनाची जबाबदारी असते. या जबाबदारीमध्ये कंपनीच्या मत्तांचे रक्षण करण्यासाठीच्या कायद्यातील तरतुदी याच्याशी सुसंगत असे लेख्यांच्या दस्तऐवजांचे जतन करणे, लबाडी व इतर अनियमिततांना शोधणे व आळा घालणे, लेख्यांसाठी योग्य धोरणे निवडणे, प्रमाणशिर व सुज्ञ न्यायनिर्णय व अंदाज करणे, अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाची रचना करुन तिची अंमलबजावणी व संचालन करणे व त्यातून लेख्यांच्या दस्तऐवजांची अचूकता व परिपूर्णता यांची हमी मिळविणे आदि कर्तव्यांची समावेश होतो. तसेच त्यातून लबाडी किंवा युक्तीने होणाऱ्या गैर विवरणापासून मुक्त व सत्य दर्शन घडविणारी स्वायत्त स्वरुपाची वित्तीय विवरण पत्र तयार करुन सादर करणे याचाही समावेश होतो.	वस्तूस्थिती
३.	**लेखा परिक्षकांची जबाबदारी :** या स्वायत्त वित्तीय विवरण पत्रांवर आमच्या लेखापरिक्षणाच्या आधारे, आमची मते व्यक्त करणे ही आमची जबाबदारी आहे. आम्ही कायद्यातील तरतुदी, लेख्यांची व लेखा परिक्षणाची मानके आणि कायद्यातील तरतुदी व त्या अंतर्गत केलेली नियमावली या साठी आवश्यक ते विषय या बाबींचा	वस्तूस्थिती

	विचार करुन लेखा परिक्षणाच्या अहवाल तयार करतांना त्या समाविष्ट केल्या. आम्ही आमचे लेखा परिक्षण कायद्याचे कलम १४३(१०) यात विनिर्देशीत केलेल्या 'लेखा परिक्षणांची मानके' याला अनुसरुन केले. या मानकांनुसार आम्ही नैतीक गरजांचे अनुपालन करणे, आणि ही स्वायत्त वित्तीय लेखा परिक्षणे गैरविवरणापासून मूक्त असल्याचेही योग्य आश्वासन मिळवणे आवश्यक आहे. या स्वायत विवरण पत्रकांतील रकमा व प्रकटने या विषयी लेखापरिक्षणातून पुरावे मिळविण्याच्या दृष्टीने या लेखापरिक्षणाची प्रकीया केली जाते. यासाठी कार्यपध्दतींची निवड ही लेखा परिक्षकांची न्याय बुध्दीवर अवलंबून असते. या मध्ये स्वायत्त वित्तीय विवरण पत्रात लबाडी किंवा चुकीने प्रत्यक्ष गैरविवरण होण्याच्या धोक्यांचे मुल्यमापन करावयाचे असते. अशा धोक्यांचे मुल्यमापन करण्यासाठी, लेखापरिक्षक स्वायत वित्तीय विवरणपत्रकांशी संबधित कंपनीची अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे विचारात घेतात. ही स्वायत वित्तीय वितरणपत्रे कंपनीचे वास्तव व योग्य चित्रण घडविणारी असावीत या साठी लेखापरिक्षणाच्या परिस्थितीनुसार योग्य पध्दतींची रचना करण्यात येते. वापरलेली लेखा धोरण योग्य आहेत किंवा कसे व कंपनीच्या संचालकानी केलेले लेखा विषयक अंदाज प्रमाणशीर आहेत किंवा नाहीत, आणि या स्वायात वित्तीय विवरणपत्रांचे एकूण सादरीकरण यांचे मुल्यमापन यांचाही विचार लेखा परिक्षणात केला जातो. आमच्या लेखा परिक्षणा संबंधीच्या मतांसाठी योग्य व पुरेसे आधार देणारे लेखा परिक्षणांचे पुरावे आम्ही मिळविले असा आमचा विश्वास आहे.	
४.	**पात्र मतांचा आधार :** अ) आम्ही, खाली नमुद केलेल्या विषयां सबंधात आमच्या लेखा परिक्षणासाठी आवश्यक असणारी माहिती आणि स्पष्टीकरणे मिळवण्यात असमर्थ ठरले -: १) शासन निर्णय क्र. रिफार्म २०१० / प्र. क्र. ११७ / उर्जा - ₹ १४४,५३४,००,०००/- यानुसार दि. ३१मार्च २०१६ रोजी अंतिमीकरण झालेल्या हंगामी हस्तांतरण योजनेच्या अंतर्गत हस्तांतरातील झालेल्या काही मूर्त मत्तांची मालकी निश्चित करणे. ₹ १४४,५३४,००,०००/- ची (संदर्भ दिनांक. ११.१)	पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळाच्या नांवे असलेली जमीन आणि इमारती यांची मालकी मराविमं सुत्रधारी कं. लि. च्या नांवे करण्याची प्रक्रीया चालू आहे. संबंधित प्रधिकाऱ्यांना हस्तांतरणाबद्दल पत्रे दिली आहेत.
ब)	कंपनीने तिच्याकडे प्रतिनियुक्तीवर जे कर्मचारी महावितरण आणि महानिर्मितीचे आहेत, त्यांचे उपदान व रजा रोखणीकरण यासाठी कोणत्याही तरतुदी निर्माण केल्या नाहीत. या विषयी विमा गणित शास्त्रानुसार कोणतेही प्रत्यक्ष मूल्यांकन उपलब्ध नसल्याने यासाठी रकमेचे सांख्यिकीकरण करता आलेले नाही.	पुढील वर्षी हया तरतुदींची निर्मिती करण्यात येईल

क)	कंपनीने तिच्याकडे शेअर ॲप्लीकेशन मनी ₹ २३१,७९,००,०००/- ठेऊन घेतले आहेत, ही बाब कंपनी अधीनियम २०१३ च्या कलम ४२ चे उलंघन करणारी आहे.	सदर उल्लघन हे उपकंपन्यांनी मराविमं सुत्रधारी कंपनीकडे विहित कालमर्यादेत समभाग दिले नसल्यामुळे झाले आहे. सर्व उपकंपन्यांनी विहित कालमर्यादेतच समभाग मराविमं सुत्रधारी कंपनीला द्यावेत यांच्या सूचना त्यांना देण्यात आल्या त्यानंतर मराविमं सूत्रधारी कंपनी विहित मर्यादेत हे शेअर्स महाराष्ट्र शासनाला सूपुर्द करेल.
ड)	राज्य शासनाची कर्जे, केंद्रिय वीज क्षेत्रातील विजेची देणी कोळशाची कर्जे, यावर दि. ५ जून २००५ ते ३१ मार्च २०१५ या काळातील व्याजाच्या तरतूदीचा एकून ₹ २८,३७७,६९३,९४०/- या रकमेचे लेख्यांच्या पुस्तकात "अपवादात्मक उत्पन्न" म्हणून केलेले पुर्न:लेखन करण्यासाठी महाराष्ट्र शासन किंवा संबंधित केंद्रिय वीज क्षेत्रातील संस्था यांचे कडून कोणतेही अधिकृत कागदपत्रे /अधिकार/आदेश नाहीत. ती नसल्याने या वर्षातील व्याज पुर्न:लेखित करणे याबाबत कोणताही अभिप्राय देता येत नाही. (पहा: टिपा क्र. २३)	वित्तीय पुनर्रचना योजनेचे अंतिमीकरण झाल्या नंतर महाराष्ट्र शासनाच्या कर्जावरील दि. ०६/०६/२०१५ ते ३१/०३/२०१५ या कालावधीचे व्याज हे ''अपवादात्मक उत्पन्न" म्हणून पुर्न:लिखित केले आहे. यासाठी पात्रतेचा अभिप्राय पुढील वर्षी वगळण्यात येईल.
इ)	कंपनीने महावितरणमध्ये गुंतवणूक म्हणुन धारण केलेल्या शेअर्सच्या मूल्यांची एकूण ₹ ४६४,९६५,८४९,०४० (यामध्ये शेअर ॲप्लीकेशन मनी ₹ ३,३७०,०००,००० समाविष्ट आहे.) असून तिच्या मूल्यातील घटीसाठी लेखा पुस्तकात तरतूद केलेली नाही, कारण महावितरण कंपनी सतत तोट्यात आहे. गेल्या वर्षापर्यंत महावितरणाचा तोटा रु. १,२५,६६५/- लाख होता, आणि दि. ३१ मार्च २०१६ च्या आकडेवारीचे अद्याप अंतिमीकरण झालेले नाही. (पहा टिपा १२.५)	महावितरणचा सदर तोटा तात्पुरात्या स्वरूपाचा आहे. या संबंधी महावितरणने स्पष्टीकरण सादर केले असून ते लेखापरिक्षकांना अग्रेषित केले नाही.
फ)	कंपनीच्या उपकंपन्या म्हणजे महावितरण, महापारेषण आणि महानिर्मिती यांच्या ज्या थकीत शिलकी कंपनीच्या लेखा वह्यात यांचे मेळ करणे, त्यावर बोलणी व विमर्श करणे चालू आहे. (पहा टिपा क्र. ७.४ व १३.१). त्याचा वित्तीय स्थितीवर तसेच वित्तीय विवरण पत्रकातील काही प्रकटनावर मोठा परिणाम होऊ शकेल. वरील परिछेद क्र. (अ) ते (फ) यांचा नफा, राखीव आणि प्रतिभाग मिळकत यांच्यावर होणाऱ्या विपरीत परिणामांचे सांख्यिकीकरण करता येणे अशक्य आहे, तसेच ते प्रकट करता येणे शक्य नाही.	सुत्रधारी कंपनी व उपकंपन्या यांच्यात मतभिन्नता असल्याने आंतर कंपनी शिलकी थकीत आहेत. काही मत्ता/दायित्वे/राखीव या ज्या उपकंपन्या संबंधी आहेत त्यांच्याकडे त्या स्थानांतरित करण्यात आल्या असल्या तरी त्या स्वीकारण्याची कृती अद्याप पूर्ण झालेली नाही. यातून आंतर कंपनी शिलकी विषयी मतभेद निर्माण झाले, मात्र ते वि. वर्ष २०१६-२०१७ दरम्यान सोडविले जातील.
५.	**पात्र मत :** आमच्या मते व आमची सर्वोतपरी माहिती तसेच आम्हास दिलेली स्पष्टिकरणे यानुसार असे नमुद करण्यात येते की, वरील पात्रमतांचा	वस्तूस्थिती

	आधारे या परिच्छेदात वर्णन केलेल्या विषयांचे परिणाम आता खालील काही लेखा मानकांची पूर्तता न होणे यासंबंधीचा परिच्छेद ७.३ (डी) वगळता वरील स्वायत्त विवरणपत्रे कायद्यानुसार आवश्यक असणाऱ्या पद्धतीव्दारे माहिती देतात. तसेच कंपनीची दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी व्यवहाराची स्थिती, त्या तारखेला संपलेल्या वर्षातील कंपनीचा नफा आणि रोकडता प्रवाह याचे, भारतात सर्वसाधारणपणे स्विकारलेल्या लेखा तत्वांशी सुसंगत असे सत्य व रास्त दर्शन घडवितात.	
६. ६.१	**विषयांवर भर देणे :-** **वित्तीय विवरणपंत्रातील खालील विषयांकडे आम्ही लक्ष वेधतो.** टिपा क्र. १३.२ पहावी तेथे कंपनीने अग्रिमकर रु. ११,४४,३८७,७५०/- दाखविली आहे. लेखा वह्यात कर तरतुदीची निव्वळ रक्कम रु. ४९८,७०४,६७५/- आहे. आयकर अभिलेखामध्ये असे दायित्व नाही कारण प्रकरणांवर अपील केले आहे. तरतुदीची रक्कम कंपनीच्या न्यायबुध्दीनुसार आहे.	आयकर विभाग वि. वर्ष २००५-२००६ पासून काही खर्चाना मान्यता देत नाही. म्हणून वित्तीय वर्ष २००५-०६ पासून आयकराच्या प्रकरणी अपील दाखल केली आहेत. भाडेपट्टी उत्पन्न व व्याजावरील उत्पनावर विवरण पत्रानुसार जरी कराचे दायित्व दिसत नसले तरी मोठ्या प्रमाणात होऊ शकणारे दंड टाळण्यासाठी व्यवस्थापनाने कर भरण्याचा निर्णय घेतला आहे.
६.२	टिपा क्र. १५.२ पहावी, तेथे उपकंपन्यांकडून मालमत्तेच्या भाड्यापोटी ऋणाची थकवाकीचा एकूण रु.२,०४५,३७९,३७५/- (मागील वर्षी रु २,०९७,४६७,०२९/-) दीर्घकाळ थकीत आहे.	वस्तूस्थिती
६.३	टिपा क्र. ३०.३ पहावी, तेथे कंपनीने महाराष्ट्र शासनाने दिलेल्या शेअर्स बाबतचे मुद्रांक शुल्कापासून माफी मिळावी अशी विनंती महाराष्ट्र शासनाच्या महसूल विभागाकडे केली आहे. ही माफी मिळेल अशी व्यवस्थापनाला खात्री आहे.	वस्तूस्थिती
७. ७.१	**इतर कायदेशीर व नियामक आवश्यकता :** कायद्याचे कलम १४३चे उपकलम (११) यातील अटींनुसार भारताकडे सरकारने दिलेला आदेश कंपन्यांचे (ऑडिटर्स रिपोर्ट) ऑडर्स, २०१६ याप्रमाणे आम्ही 'जोडपत्र अ' यामध्ये सदर आदेशाचे परिच्छेद ३ व ४ यात विहित केलेल्या विषयांवर त्यांच्या लागू होण्यास मर्यादांच्या संदर्भात आम्ही एक निवेदन जोडलेले आहे.	वस्तूस्थिती
७.२	कायद्याचे कलम १४३(५) यानुसार आम्ही कंपनीच्या लेखा वह्या व अभिलेख यांच्यावरील तपासणीबाबत आम्हास योग्य वाटते असे, आणि आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार, भारताचे लेखा नियंत्रक आणि महालेखापरिक्षक यांच्या निदेशानुसार 'जोडपत्र ब' येथे आमचा अहवाल जोडला आहे.	वस्तूस्थिती

७.३ अ)	कायद्याचे कलम १४३ (३) यानुसार आम्ही अहवाल देतो की :- आम्ही आमचे सर्वोत्तम ज्ञान व विश्वास यानुसार फक्त वर दिलेला परिच्छेद - ४ वगळता आमच्या लेखा परिक्षणाच्या हेतूसाठी आवश्यक सर्व माहिती व स्पष्टिकरणे शोधली व मिळवली आहेत.	वस्तूस्थिती
ब)	आमच्या मते कायद्यानुसार आवश्यक अशी सर्व लेखा वह्या-पुस्तके कंपनीने योग्य प्रकारे जतन केली आहेत; असे आम्हाला त्या पुस्तकांच्या परिक्षणांवरुन दिसून आले.	
क)	या अहवालाशी संबंधीत ताळेबंद, नफा तोटा पत्रक आणि रोकडता प्रवाह ही वित्तीय विवरणपत्रे ही लेखा वह्यांशी संबंध दर्शवतात.	
ड)	आमच्या मते वर स्वायत्त वित्तीय विवरणपत्रे ही कायद्याचे कलम १३३ त्याचे सहवाचन कंपनीज (अकांउट्स) नियम २०१४ यातील नियम ७ चे अनूपालन करतात. यात खालील बाबींचा अपवाद आहे.	
१.	लेखा मानक १५ : कर्मचारी लाभ	पुढील वित्तीय वर्षात त्याचे अनुपालन केले जाईल
२.	लेखा मानक १९ : भाडेपट्टीचे लेखे (टिपा क्र. ३२ पहावी)	भाडेपट्टीचे जे करार पूर्वीच्या म. रा. वि. मंडळाच्या नावे आहेत ते मराविमं सुत्रधारी नावे करण्याची प्रक्रीया चालू आहे.
३.	लेखा मानक २८ : भत्ता कमी करणे	वि. वर्ष २०१६-१७ मधे स्थिर मत्तांची प्रत्यक्ष पडताळणी केली जाईल व जर काही मत्ता कमी करण्याचे असल्यास त्यासाठीचे कार्य केले जाईल.
४.	लेखा मानक २९ : तरतुदी अकस्मिक दायित्वे व आकस्मिक भत्ता (टिपा क्र. ८ व ३० पहावी)	या मधे पुढील बाबी समाविष्ट आहेत : १) कर निर्धारण वर्ष २००६-०७ ते कर वि. वर्ष २०१३-१४ या काळातील आयकराच्या मागण्या व दंड या आयकर प्रकरणावर प्रक्रीया चालू आहे. २) महाराष्ट्र शासनास वित्तिय पुनर्रचना योजने व्यतिरिक्त दिलेल्या शेअर्सचे मुद्रांक शुल्क यासाठी माफी मिळावी असा विनंती अर्ज महसूल विभागाकडे केला आहे. त्याची प्रतिक्षा आहे. आकस्मिक दायित्व लेख्यांच्या टिपांमध्ये प्रकट केले आहे. या पॅरा बद्दल लेखापरिक्षकांशी चर्चा करण्यात येईल.

इ)	कंपनी अधीनियम २०१३ चे कलम १६४ (३) यातील तरतुदी, भारतसरकारची अधिसुचना क्र. जी एस आर ४६३ (इ) दि. ७ जून २०१५ यानुसार या सूत्रधारी कंपनीला लागू होत नाहीत.	वस्तूस्थिती
फ)	वित्तीय अहवाल देण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे यांची योग्यता आणि अशा नियंत्रणांचा प्रभावीपणा यात समावेश करण्याचा इतर विषयावर आम्ही जोडपत्र क यात वेगळा अहवाल दिल आहे.	वस्तूस्थिती
ग)	कंपनीचे (ऑडीट व ऑडीटर्स) नियम २०१४, नियम ११ यांच्याशी सुसंगत इतर विषयांच्या लेखापरिक्षकांच्या अहवालातील समावेश संदर्भात, आमच्या मते आणि आमची सर्वोत्कृष्ट माहिती व दिलेली स्पष्टिकरणे यानुसार :-	वस्तूस्थिती
अ)	कंपनीने प्रलंबित असलेल्या कायद्याच्या प्रकरणांची वित्तीय विवरणपत्रावर होऊ शकणाऱ्या परिणामांची स्वायत्त वित्तीय विवरण पत्रकाच्या टिपा ३१ मध्ये प्रकट केल्या आहेत.	वस्तूस्थिती
ब)	कंपनीचे साधित करारासह कोणतेही दीर्घ मुदतीचे कंत्राटे नाहीत. तसेच मंडळाच्या अंदाजानुसार लागू होणाऱ्या कायद्यानुसार किंवा लेखा मानकांनुसार तरतूदी कराव्या लागतात असा प्रत्यक्ष अंदाज करता येतील असे तोटे नाहीत.	वस्तूस्थिती
क)	कंपनीने गुंतवणुकदार शिक्षण व रक्षण निधीत हस्तातरीत करणे आवश्यक आहे असे निधी नाहीत.	वस्तूस्थिती
१.	**स्वतंत्र लेखापरिक्षकांच्या अहवालाचे जोडपत्र 'अ'** **आमच्या समानतारखेच्या अहवालातील इतर कायदे व नियमने यांच्या आवश्यक्ता या शीर्षकांचा परिच्छेद ७.१ यातील संदर्भाप्रमाणे :** **स्थिर मत्तांच्या संदर्भात :** अ) मराविमं सूत्रधारी कंपनीने हस्तांतरीत योजनेनुसार तिच्याकडे दिलेल्या मत्तांच्या करिता स्थिर मत्ता नोंदवही जतन केली आहे. तसेच वरील योजनेनुसार कंपनीची संस्थापना झाल्यानंतर मत्तांमध्ये पडलेली भर तसेच त्यांच्या संख्या आणि स्थान यांचा तपशील त्यात समाविष्ट केला आहे. (टिपा क्र. २.२ पहावी)	वस्तूस्थिती
	ब) आम्हास दिलेल्या स्पष्टिकरणानुसार या स्थिर मत्तांची प्रत्यक्ष पडताळणी यावर्षी केलेली नाही. व्यवस्थापनाने या स्थिर मत्तांची प्रत्यक्ष पडताळणी २०१०-११ यावर्षी केली होती. वित्तिय वर्ष	वस्तूस्थिती

<table>
<tr><td></td><td>२०१०-११ नंतर नोंदवहीत प्रत्यक्ष किंवा अन्य प्रकारे काही विसंगती असल्या तर त्याचा अंदाज करता येत नाही. (टिपा क्र. २.२ पहावी)</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>क) आमच्या मते व आम्हास दिलेली स्पष्टिकरणे यानुसार अचल मालमत्तेच्या स्वामित्वाचे विलेख कंपनीच्या नावे धारण केलेले नाहीत. याचे कारण म्हणजे सर्व मत्तांचे हस्तांतरण महाराष्ट्र शासनाने विद्युत अधिनियम २००३ मधील प्रकरण (xiii) यातील तरतुदीनुसार पूर्वीच्या महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाच्या पुनर्रचनेसाठी घेतलेल्या निर्णयानुसार झालेले आहे, आणि हंगामी हस्तांतरण योजनेत ते वाढविले. या हंगामी योजनेचे अंतिमीकरण दि. ३१ मार्च २०१६ रोजीच्या शासन निर्णय क्र. रिफार्म /२०१०/ प्र. क्र. ११७/उर्जा ३ यानुसार झाले आहे. ज्यां प्रकरणी विलेख कंपनीच्या नावे झालेले नाहीत त्याचा तपशील :-
<table>
<tr><th>मत्तेचे वर्णन</th><th>प्रकरणांची सरता</th><th>क्षेत्रफळ एकरमध्ये</th><th>३१/०३/१६ रोजीचा ठोक गट (₹)</th><th>३१/०३/१६ रोजी निव्वळ गट (₹)</th><th>शेरा</th></tr>
<tr><td>जमीन मालकीची</td><td>२</td><td>१.८९</td><td>२०४५९,३४,४६८</td><td>१७४५१,९५,६०७</td><td rowspan="4">विलेख हस्तांतरित करण्यासाठी कंपनीने कायदेशीर सोपस्कार पूर्ण करण्यासाठी योग्य कृती सुरू केली आहे.</td></tr>
<tr><td>जमीन भाडेपट्टीची</td><td>३</td><td>७.१०</td><td>७०८८,८०,०००</td><td>७०८८,८०,०००</td></tr>
<tr><td>इमारत व रचना</td><td>१३</td><td>उपलब्ध नाही</td><td>११७९४२,८२,०२८</td><td>९१७८८०७२१८</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>
</td><td>वस्तूस्थिती</td></tr>
<tr><td>२.</td><td>आम्हास दिलेली माहीती व स्पष्टिकरणे यानुसार यावर्षी कंपनी फक्त भाडेपट्टीच्या कामात गुंतलेली होती. त्यामुळे कंपनीने कोणत्याही वस्तूमाल सूची तयार केली नाही. परिणामी खंड (२) कंपनीला लागू होत नाही.</td><td>वस्तूस्थिती</td></tr>
<tr><td>३.</td><td>आम्हास दिलेली माहीती व स्पष्टिकरणे यानुसार, कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १८९ अंतर्गत जतन केलेल्या नोंदवहीत समाविष्ट केलेल्या कंपन्या, फर्म्स किंवा इतर व्यक्ती संस्था यांना मराविम सुत्रधारी कंपनीने कोणतीही प्रतीभूती असलेली किंवा अप्रतीभूती असलेली कर्जे दिलेली नाहीत. त्यामुळे त्या संबधित खंड - ३ (अ) व (ब) कंपनीस लागू नाहीत.</td><td>वस्तूस्थिती</td></tr>
<tr><td>४.</td><td>या कंपनीने, कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १८५ आणि १८६ यात समाविष्ट असल्याप्रमाणे कोणतेही कर्जे किंवा हमी आणि प्रतिभूती दिलेली नाही. तसेच उपकंपन्यातील गुंतवणुकीसाठी कंपनी अधीनियम</td><td>वस्तूस्थिती</td></tr>
</table>

	२०१३ च्या कलम १८५ व १८६ तील तरतुदींच्या पूर्तता या कंपनीने केलेली आहे.	
५.	आमच्या मते व आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार कंपनीने जनतेकडून कोणत्याही ठेवी स्वीकारलेल्या नाहीत. म्हणून भारतीय रिझर्व बँकेचे निर्देश तसेच कंपनी अधिनियम २०१३ ची कलमे ७३ ते ७६ यातील किंवा अन्य कोणत्याही तरतुदी आणि त्या अंतर्गत तयार केलेल्या नियमावली लागू नाहीत. आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार कंपनी कायदे मंडळ किंवा राष्ट्रीय कंपनी लवाद कायदा किंवा भारतीय रिझर्व बँक किंवा अन्य कोणत्याही न्यायालय किंवा लवाद मंडळ यांनी यासंबधी कोणतेही आदेश या कंपनीवर बजावलेला नाही.	वस्तूस्थिती
६.	ही कंपनी उत्पादन, प्रक्रिया, निर्मिती आणि / किंवा तत्सम कार्ये यामध्ये गुंतलेली नसल्याने कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १४८ यातील उपकलम (१) नुसार खर्चाचे अभिलेखन जतन करण्यासाठी शासनाने विहित केलेली नियमावली या कंपनीस लागू नाही. परिणामी संबंधीत आदेशाचे खंड ३ (६) लागू होत नाही.	वस्तूस्थिती
७.	(अ) आम्हास दिलेली माहीती व स्पष्टिकरणे तसेच लेखा वह्याचे आमचे परिक्षण या आधारे ही कंपनी ज्याचा वाद नाही अशी सांविधिक देणी योग्य त्या प्रधिकाऱ्याकडे नियमीतपणे जमा करीत आहे. या देण्यांमध्ये पुढील बाबींचा समावेश होतो. भविष्य निर्वाह निधी, कर्मचारी राज्य विमा, आयकर, विक्रीकर, सेवाकर, सिमा शुल्क, उत्पादन शुल्क, मूल्यवर्धीत कर, उपकर, लागू होणारी सांविधिक देणी.	वस्तूस्थिती
	(ब) कंपनीचे अभिलेख आणि आम्हास दिलेली माहीती व स्पष्टिकरणे यानुसार दि. ३१/०३/२०१६ रोजी कंपनीला देय असलेली वादग्रस्त आयकर, विक्रीकर, सेवाकर, सीमा व उत्पादन शुल्क किंवा मूल्यवर्धीत कर यांची माहीती खालील तक्त्यात दिली आहे :	वस्तूस्थिती

अनुक्र	सांविधिक देण्याचे	देण्याचे स्वरुप	रक्कम (रु) मध्ये	देण्याचा कालावधी	वाद प्रलंबित असलेल्या मंचाचे नांव
१	आयकर कायदा १९६१	दंड	८४,७६,५२,८४७	निर्धारण वर्ष २००७-०८	आयकर आयुक्त (अपील्स)
२	आयकर कायदा १९६१	दंड	१,१३४,८१५,२०७	निर्धारण वर्ष २००९-१०	आयकर आयुक्त (अपील्स)
३	आयकर कायदा १९६१	कर व व्याज	९,२३,१०,५४०	निर्धारण वर्ष २०००-११	आयकर ॲपलेट ट्रीब्यूनल्स्
४	आयकर कायदा १९६१	कर व व्याज	८,२४,९७,९१०	निर्धारण वर्ष २०११-१२	आयकर ॲपलेट ट्रीब्यूनल्स्

	५	आयकर कायदा १९६१	कर व व्याज	७,२५,२५,०२०	निर्धारण वर्ष २०१२-१३	आयकर आयुक्त (अपील्स)
	६	आयकर कायदा १९६१	कर व व्याज	११,५८,९८,५६०	निर्धारण वर्ष २०१३-१४	आयकर आयुक्त (अपील्स)

८.	कंपनीने वित्तीय संस्था किंवा बँकाकडून कोणतीही कर्जे घेतलेली नाहीत. तसेच ऋणपत्रे दिली नाहीत. मात्र, पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळाने काढलेल्या ऋणपत्राच्या बाबत हंगामी हस्तांतरण योजनेनुसार कंपनीला मिळालेल्या दायित्वाची निश्चिती कायम करण्यासाठी कंपनीच्या लेखा पुस्तकात नोंद नाही.हंगामी हस्तांतरण योजनेचे अंतिमीकरण दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी शासन निर्णय क्र. रिफार्म २०१०/प्र.क्र. ११७/ ऊर्जा नुसार झाले. यात काही कसूर असेल तर त्यावर अभिप्राय आम्हास देता येत नाही.	वस्तूस्थिती
९.	आमच्या मते व आम्हास दिलेली माहीती व स्पष्टिकरणे यानुसार कंपनीने प्रारंभिक पब्लीक ऑफर व्दारे किंवा त्यानंतरच्या पब्लीक ऑफर व्दारे सार्वजनिकरित्या कोणताही निधी किंवा मुदतीची कर्जे उभारलेली नाहीत. परिणामी यासंबधीचा आदेश यातील खंड ३ (९) कंपनीला लागू नसल्याने अभिप्राय दिलेला नाही.	वस्तूस्थिती
१०.	लेखापरिक्षणाची सामान्यपणे स्वीकारलेल्या मानंकानुसार आम्ही लेखा वह्याचे परिक्षण केले त्या काळात तसेच आम्हाला दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार आम्हाला यावर्षी कोणतीही लबाडीची घटना निदर्शनास आली नाही. कंपनीनेही तसे कळविलेले नाही.	वस्तूस्थिती
११.	कंपनी व्यवहार मंत्रालय, भारत सरकार, यांची अधिसूचना क्रमांक जी एस आर ४६३ (इ) दि. ५ जून, २०१५ यानुसार कायद्यातील कलम १९७ कंपनीस लागू नाही. त्यामुळे संबंधित आदेशाचे खंड ३ (११) कंपनीस लागू होत नसल्याने त्याविषयी अभिप्राय दिलेला नाही.	वस्तूस्थिती
१२.	आमच्या मते ही कंपनी 'निधी कंपनी' नाही. म्हणून निधी कंपनीसाठी असलेल्या आदेशातील खंड ३ (१२) यातील तरतुदी कंपनीस लागू होत नसल्याने त्यावर अभिप्राय दिलेला नाही.	वस्तूस्थिती
१३.	आम्ही पालन केलेली लेखापरिक्षणाची कार्यपध्दती आणि आम्हास दिलेली माहीती आणि स्पष्टिकरणे यानुसार कंपनी अधिनियम २०१३ यातील संबधित नातलग व्यक्ती व संस्था सोबत व्यवहार विषयीचे कलम १७७ व १८८ यांच्या तरतुदी जर लागू होत असतील तर त्याचे अनुपालन कंपनीने केले आहे. लागू होणाऱ्या लेखा मानकांनुसार, नातलग व्यक्ती - संस्था	वस्तूस्थिती

	सोबतच्या व्यवहाराविषयी तपशील कंपनीने वित्तीय विवरण पत्रकांमध्ये प्रकट केला आहे.	
१४.	आम्हास दिलेली माहिती आणि स्पष्टिकरणे यानुसार आणि कंपनीच्या ताळेबंदाचे आम्ही केलेले सर्वव्यापी परिक्षण याच्या आधारे कंपनीने आढावा वर्षात शेअर्सचे, पसंतीनुसार वाटप किंवा खाजगीरित्या वितरण केले नाही. तसेच यावर्षात कंपनीने पूर्ण किंवा अशंत: रुपांतर योग्य ऋणपत्रांचे पसंतीनुसार वाटप किंवा खाजगी रित्या दिलेली नाहीत. कंपनीने कायद्याचे कलम ४२ च्या सर्व आवशक्यतांचे अनुपालन केले आहे. तसेच निधी ज्या हेतुनुसार उभारला त्यासाठीच वापरलेल आहे. तसेच हंगामी हस्तांतरण योजनेचे अंतिमीकरण दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी शासन निर्णय क्र. रिफार्म २०१० / प्र.क्र. १७७/ उर्जा यानुसार झालेले आहे. त्यामुळे कंपनीने त्या कारणास्तव शेअर्स काढून ते दिलेले आहेत.	वस्तूस्थिती
१५.	आमच्या लेखापरिक्षणाची कार्यपध्दतीच्या आधारे आणि आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यावरुण कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १९२ यात समाविष्ट केलेले संचालक किंवा यांच्यासोबतच्या व्यक्तीबरोबर कंपनीने कोणतेही विना रोखीचे व्यवहार केलेले नाहीत.	वस्तूस्थिती
१६.	आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार रिझर्व बँक ऑफ इंडिया कायदा १९३४ चे कलम ४५ - आयए यानुसार कंपनीची नोंदणी करणे आवश्यक नसल्याने संबधित आदेशाचे खंड ३ (१६) कंपनीस लागू नाही.	वस्तूस्थिती

मराविमं सूत्रधारी कंपनी लि. च्या लेख्यांवरील आमच्या वर्ष २०१५ - १६ अहवालातील परिच्छेद ७:२ यांत संदर्भ दिल्याप्रमाणे :- जोडपत्र - 'ब' कंपनी अधिनियमाचे कलम १४३ यांतील उपक्रम (५) नुसार निर्देश

अ. क्र.	लेखापरिक्षकांचे अभिप्राय		व्यवस्थापनाचे उत्तर
	निर्देश	उत्तरे	
१	पूर्ण मालकीच्या व भाडेपट्टीच्या जमिनीच्या नावाच विलेखे / करार कंपनीकडे आहेत किंवा कसे ? असा विलेख भाडेपट्टी करार नावांवर नसल्यास अनुक्रमे मालकीच्या व भाडेपट्टीच्या जमिनीचे क्षेत्रफळ नमूद करावे.	आमच्या मते आणि आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार कंपनीच्या अचल संपत्तीचे नामकरणाचे विलेख अद्याप कंपनीकडे नाहीत. कारण अशा मत्ता हंगामी हस्तांतरण योजनेद्वारे कंपनीकडे हस्तांतरीत झाल्या होत्या. या योजनेचे अंतिमीकरण, शासन निर्णय क्र. रिफार्म / २०१०/ प्र. क्र.११७/उर्जा नुसार दि.३१ मार्च २०१६ रोजी झाले. ज्या मालकीच्या व भाडेपट्टी वरील जमिनीच्या क्षेत्रफळाचा तपशील उपलब्ध नाही. त्याचा तपशील सोबतच्या जोडपात्र १ मध्ये (खाली) दिलेला आहे.	वस्तूस्थिती
२	कर्जे / ऋणे / व्याज इ. सोडून देण्याची /निर्लेखित करण्याची काही प्रकरणे आहेत. किंवा कसे? असल्यास त्यांची कारणे व त्यांच्या रकमा यांची माहिती द्यावी.	आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार कंपनीने महाराष्ट्र शासनास देय असलेल्या पूर्वीच्या व्याजाची एकूण ₹२८,३७७,७२६,८३५/- कमी केली. याशिवाय शासनाकडून योग्य निदेश / निश्चिती नाही. त्याविषयी नाबार्डला देय असलेली व्याज ₹३२,९९५/- आणि ₹ ४८,९००/- देय कर्जाचे आर इ पी व शेअर ॲप्लिकेशन मनी म्हणून महाराष्ट्र शासनाचे ₹३४,८६० हे उलट फिरविण्यात आले. स्पष्टिकरणानुसार हे व्याज समस्त तत्वांवर वित्तीय वर्ष २०१४ - १५ पर्यंत पूरविले आहेत. या प्रकरणांचा अपवाद वगळता करता कर्जे / ऋण / उसनवारी / व्याज इत्यादी सोडणे / निर्लेखित करणे या विषयीची अन्य कोणतीही प्रकरणे नाहीत.	वस्तूस्थिती

३	तिसऱ्या पक्षाकडे असलेल्या वस्तू सूची / माल यांचे योग्य अभिलेख जतन केले आहेत काय किंवा कसे? तसेच शासन किंवा अन्य प्रधिकारी संस्थाकडून मत्ता भेट / अनुदानाच्या स्वरुपात मिळाल्या त्याचे अभिलेख आहेत का?	आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार तिसऱ्या पक्षांकडे कोणताही वस्तूमाल ठेवलेला नाही. तसेच शासन किंवा अन्य प्राधिकाऱ्याकडून कोणतीही मत्ता भेटी / अनुदानाच्या स्वरुपात मिळालेल्या नाहीत.	वस्तूस्थिती

जोडपत्र - १ (जोडपत्र 'ब' च्या परिच्छेद क्र. १ यानुसार)

रक्कम रु. मध्ये

मत्तेचे वर्णन	प्रकरणांची सरता	क्षेत्रफळ एकरमध्ये	३१/०३/१६ रोजीचा ठोक गट (रु)	३१/०३/१६ रोजी निव्वळ गट (रु)	शेरा
जमीन मालकीची	२	१.८९	२०४५९,३४,४६८	१७४५१,९५,६०७	विलेख हस्तांतरित करण्यासाठी कंपनीने कायदेशीर सोपस्कार पूर्ण करण्यासाठी योग्य कृती सुरू केली आहे.
जमीन भाडेपट्टीची	३	७.१०	७०८८,८०,०००	७०८८,८०,०००	
इमारत व रचना	१३	उपलब्ध नाही	११७९४२,८२,०२८	९१७८८०७२१८	

वस्तूस्थिती

जोडपत्र 'ब' विभागांसाठी निश्चित 'उप' निदेश

अ. क्र.	निर्देश	उत्तरे	
१	मिळालेल्या व्यापारी येण्यातील शिल्लकी, देय रकमा, मुदतीच्या ठेवी, बँकखाती व रोखप्राप्ती या कायम केल्याबद्दल अभिप्राय द्यावेत.	खालील तक्त्यात दिल्याप्रमाणे	वस्तूस्थिती
२	केंद्र / राज्य शासनयांच्या कडून तसेच काही विशिष्ट कामासाठी इतर संस्थाकडून मिळालेली अनुदाने /अर्थसहाय्य यांच्या विचलनाच्या प्रकरणांची माहिती द्यावी.	पूर्वी मराविमने दिलेल्या बॉडच्या मुदती पूर्ण झाल्यानंतर त्याचे व्याज देणे व मुद्दलाच्या परतफेडीसाठी कंपनीला निधी अनुदानाच्या स्वरुपात मिळाला. चालू वर्षी कंपनीला निरंक निधी वरील करण्यासाठी मिळालेला. मात्र मागील काही वर्षाकरिता ₹५७,४६,१७० (व्याजासह) अद्याप देय आहेत. आम्हास दिलेल्या माहितीनुसार याचा दावा करणारे सापडत नसल्याने त्या रक्कम अद्याप देय आहेत.	

अनुक्रमांक १ मध्ये उल्लेख केलेल्या माहितीचा तक्ता

अ. क्र.	तपशील	मिळालेली निश्चिती (% टक्केवारी मध्ये)
१	व्यापारी देणी	९९.९८%
२	व्यापारी देणी (आंतर कार्यालयीन देण्याव्यतिरिक्त)	०.००%
३	व्यापारी देणी (आंतर कार्यालियीन देणी)	१२.९२%
४	मुदतीच्या ठेवी	१००%
५	बँक खाती (चालू खाती)	१००%

वस्तूस्थिती

स्वतंत्र लेखपरिक्षकांच्या अहवालाचे 'जोडपत्र क'
कंपनी अधिनियम २०१३ (कायदा) यातील कलम १४३ चे उपक्रम ३
अंतर्गत खंड (१) नुसार अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे याबाबत अहवाल

आम्ही मराविमं सूत्रधारी कंपनी लि. या कंपनीचे दि. ३१ मार्च २०१६ या तारखेला संपलेल्या वर्षाच्या वित्तीय विवरण पत्राचे लेखापरिक्षण करीत असताना त्या सोबत वित्तीय अहवालासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचेही लेखे परिक्षण पार पाडले.

अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणा संबधी व्यवस्थापनाची जबाबदारी :

भारतीय सनदी लेखापाल शिक्षण संस्थेने वित्तीय अहवाल देण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे लेखापरिक्षण याबाबत एक मार्गदर्शक टिपा वितरीत केली आहे. त्यांत अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे घटक नमूद केलेले आहेत. त्याचा विचार करुन कंपनीने वित्तीय अहवाल देण्याचे निकष निश्चित केले असतात. त्याच्या आधारे अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे स्थापित करुन प्रभावीरित्या त्यांचे संचालन करणे ही कंपनीच्या व्यवस्थापनाची जबाबदारी असते. या जबाबदारीमध्ये पुढील कार्यांचा समावेश होतो:-
अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे संकल्प चित्र तयार करणे, त्याची अमल बजावणी करुण प्रभावीरित्या त्यांचे प्रवर्तन करणे आणि त्यातून कंपनीच्या व्यावसायिक कृती शिस्तबद्ध रितीने व कार्यक्षमरित्या चालिवणे आणि त्याच वेळी कंपनीच्या धोरणांना धरुन वर्तन करणे, तिच्या मत्तांचे रक्षण करणे, लबाडी व चुका शोधणे व त्याला प्रतिबंध करणे. दस्तऐवज अचूक व परिपूर्ण ठेवणे आणि कंपनी अधिनियम २०१३ च्या आवश्यक्ताप्रमाणे विश्वासार्ह वित्तीय माहिती वेळेवर तयार करणे.

वस्तूस्थिती

लेखा परिक्षकांची जबाबदारी :

कंपनीच्या वित्तीय माहिती देण्यासाठी तिच्या अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणा संबधी, आमच्या लेखापरिक्षणाच्या आधारे, मत व्यक्त करणे ही आमची जबाबदारी आहे. भारतीय सनदी लेखापाल शिक्षण संस्था यांनी अंतर्गत लेखा परिक्षणाची मार्गदर्शक टिपा आणि कंपनी अधियिम २०१३ चे कलम १४३ (१०) यात विनिर्देशित केलेली लेखा मानके यांचे दोन्हीचे वितरण केले आहे. ते कंपनीस ज्या मर्यादित लागू होते त्याप्रमाणे परिक्षण केले जाते. आम्ही नैतिक गरजेचे अनूपालन होईल अशा

वस्तूस्थिती

	प्रकारे आमच्या लेखा परिक्षणाचे नियोजन करुन कार्य पार पाडावे, जेणे करुन त्यातून अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे ही वित्तीय माहितीसाठी योग्य व पुरेशी असल्या बद्दल आणि त्यांचे कार्य परिणामकारकरित्या चालू असल्याची खात्री मिळेल. खाली 'अस्वीकार बाबतेची मत' या परिच्छेदात वर्णन केलेल्या मजकूराच्या कारणास्तव, आम्ही कंपनीच्या वित्तीय अहवाल देण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे याविषयी लेखापरिक्षणाचे मत देण्यासाठी आधार देतील असे योग्य व पुरेसे लेखापरिक्षणात्मक पूरावे आम्ही मिळवू शकलो नाही.	
	<u>वित्तीय अहवाल देण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे यांचा अर्थ</u> - कंपनीचे वित्तीय अहवाल देण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे या प्रक्रियेची रचना वित्तीय विश्वासार्हतेचे प्रमाणबध्द - हमी मिळविण्यासाठी आहे. तसेच सर्वसाधारणपणे स्वीकारलेली लेखा तत्वे यांना सुसंगत अशी आणि बाह्य हेतूसाठी वित्तीय विवरणपत्रे तयार करणे हे सुध्दा यात अंतर्भूत आहे. कोणत्याही कंपनीचे वित्तीय माहिती देण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे यामध्ये पुढील बाबी समाविष्ट असतात. १) अभिलेख योग्य तपशीलासह जतन करणे व त्यातून कंपनीच्या मत्तांचे व्यवहार, विल्हेवाट इ. चे अचूक व रास्त दर्शन घडविणे. २) सर्वसाधारण स्वीकरलेल्या लेखा तत्वानुसार वित्तीय विवरणे तयार करण्यासाठी मान्यता देण्यासाठी आवश्यक असतील अशा प्रकारे व्यवहाराची नोंदणी करण्यात येते आणि कंपनीच्या प्राप्ती व खर्च हे व्यवस्थापनाने व संचालकांची प्रधिकृत केल्याप्रमाणेच होत आहेत याची हमी देणे आणि ३) वित्तीय विवरणपत्रात प्रत्यक्ष बाधक ठरु शकतील असे कंपनीच्या मत्तेच्या संबधीच्या कृती - म्हणजे संपादन वापर किंवा विल्हेवाट इत्यादीना प्रतिबंध केला जातो किंवा ते वेळीच शोधता येतात याबद्दल योग्य हमी देणे.	वस्तूस्थिती
	<u>मतांचा अस्वीकार</u> : आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार कंपनीने भारतीय लेखापाल संस्थेने वित्तीय माहिती देण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे याविषयाच्या मार्गदर्शक टिपणीस नमूद केलेल्या निकषाचे किंवा आवश्यक घटकांच्यानुसार अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे अद्याप स्थापित केलेली नाही. या कारणास्तव कंपनीमध्ये वित्तीय अहवालासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे आहेत किंवा कसे ? आणि अशी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी प्रभावीरित्या कार्यरत होती किंवा कसे ? या विषयावर माझे / आमचे मत व्यक्त करण्यासाठी पुरेसे योग्य लेखा परिक्षनात्मक पुरावे आम्हास मिळवता आले नाहीत. आम्ही दिलेले अस्वीकार विधान आम्ही विचारात घेऊन लेखापरिक्षणाचे स्वरूप, वेळ आणि मर्यादा निश्चित केल्या आमच्या लेखा परिक्षणामक कसोट्या लागू करुन कंपनीच्या स्वायत्त वित्तीय विवरण पत्राचे लेखापरिक्षण आम्ही केले आहे आणि हे अस्वीकार विधान कंपनीच्या एकच वित्तीय विवरणपत्रावरील आमच्या मतांना बाधक होत नाही.	वस्तूस्थिती

लेखापरिक्षकांनी दि. १/०४/२०१५ ते ३१/०३/२०१६ या कालावधीत दिलेल्या अभिप्रायावर म.रा.वि.मं. सूत्रधारी कंपनी लि. च्या व्यवस्थापनाची उत्तरे

अ. क्र.	लेखापरिक्षकांच्या अभिप्राय	व्यवस्थापनाचे उत्तर
अ)	**पात्र मतांचा आधार :** आम्ही आपले लक्ष खालील बाबीकडे वळवतो :- आम्हाला आमच्या लेखा परिक्षणासाठी खालील प्रकरणी आवश्यक ती माहिती व स्पष्टिकरणे मिळविणे शक्य झालेले नाही. :- अ) हंगामी हस्तांतरण योजना, जिचे अंतिमीकरण शासन निर्णय क्र. रिफार्म २०१०/ प्र.क्र. ११७/ ऊर्जा -३ नुसार दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी झाले, यानुसार (₹ १४४,५३४,००,०००/-) काही मूर्त स्थिर मत्तांचे हस्तांतरण झाले त्यातील काहीचा मालकी हक्क निश्चित करणे बाबत (टिपा क्र. ४८(५)) पहावी.	पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळाची जमिन व इमारती यांची मालकी मराविमं सुत्रधारी कं. लि. च्या नांवे करणे व हस्तांतरित करणे ही प्रक्रीया चालू आहे. संबधित प्राधिकाऱ्यांना हस्तांतरण करण्याविषयी पत्रे दिली आहेत.
ब)	कंपनीकडे जे कर्मचारी महावितरण व महानिर्मीतीकडून प्रतिनियुक्ती झाले त्यांच्या उपदान व रजा रोखणीकरण यांची तरतूद कंपनीने केली नाही.	या तरतुदी ची निर्मिती पुढील वर्षी केली जाईल.
क)	कंपनीने भाग अर्ज निधीची रक्कम ₹ २३१,७९,००,०००/- ठेऊन घेतली. हे कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम ४२ याचे उल्लंघन करणारी आहे.	उपकंपन्यांनी मराविमं सुत्रधारी कंपनीला समभाग विहित कालमर्यादेत दिले नसल्याने हे उल्लघन झाले होते. आता सर्व उपकंपन्याना आदेश देण्यात आले आहेत की, त्यांनी शेअर्स विहित कालमर्यादेत द्यावेत. त्यानंतर मराविमं सुत्रधारी कं. लि. शेअर्स महाराष्ट्र शासनाला विहित काल मर्यादेत देईल.
ड)	राज्य शासनाची कर्जे, सी पी एस यु ची वीज खरेदी आणि कोळसा खरेदीची थकीत देणी यावर दि. ०६ जून २००५ ते ३१ मार्च २०१५ या काळासाठी ₹ २८,३७७,६९३,९४०/- व्याजाच्या रकमेचे लेख्यांमध्ये अपवादात्मक उत्पन्न असे जे पूर्नलेखन केले आहे. त्यासाठी महाराष्ट्र शासन किंवा संबधित सी पी एस यू यांच्या वतीने कोणतेही विश्वासू कागदपत्र / प्राधिकार लेख / आदेश नाहीत यामुळे या वर्षातील अपवादात्मक उत्पन्न म्हणून पूर्नलेखन केलेल्या व्याजासंबधी कोणताही अभिप्राय देता येत नाही. (टिपा क्र. ६४.२ (७) पहावी.)	वित्तीय पुनर्रचना योजनेचे अंतिमीकरण झाले असून त्यानंतर दि. ०६/०६/२००५ ते ३१/०३/२०१५ या कालावधीचे महाराष्ट्र शासनाच्या कर्जा साठी तरतूद केलेले व्याज आता 'अपवादात्मक उत्पन्न' अशा प्रकारे पुनर्लिखित करण्यात आले आहे. याची पात्रता पुढील वर्षी वगळण्यात येईल.
इ)	कंपनीने महावितरणामध्ये गुंतवणुक म्हणून केलेल्या ₹ ४६४,९६५,८४९,०४०/- (यामध्ये भाग अर्ज निधी ₹३,३७०,०००,०००/- समाविष्ट आहे.) याच्या मूल्यांत घट	महावितरण कंपनीचे तोटे तात्पुरते स्वरूपाचे आहेत या संबंधी महावितरणते स्पष्टिकरण दिले असून ते लेखापरिक्षकांकडे अग्रेषित केले आहे.

	दर्शवली आहे. त्याची तरतूद लेखा पुस्तकात केलेली नाही. मात्र महावितरणाला सातत्याने तोटा होत असल्याने ते घटत आहे. गेल्या वर्षी महावितरणाला ₹ १,२५,६६५ लाख तोटा झाला आणि ३१/०३/२०१६ च्या आकडेवारीचे अंतिमीकरण झालेले नाही. (टिपा क्र.४८ (५))	
फ)	कंपनीच्या लेखा पुस्तकात उपकंपन्या म्हणजे महावितरण, महापारेषण आणि महानिर्मिती यांच्या सोबत असलेल्या शिल्लकी बाबत मेळ / चर्चा व विमर्श करणे चालू आहे. (टिपा क्र. वरील परिच्छेद अ ते फ) यांचे नफ्यावर होऊ शकणारे परिणाम, संख्यात मांडून प्रकट करता आलेले नाहीत.	सुत्रधारी कंपनी व उपकंपन्या यांच्यामधे आंतर कंपनीच्या शिलकीच्या थकीता विषयी मत भीन्नता असल्याने त्या आंतर कंपनी शिलकीच्या थकीत राहिल्या आहेत. उपकंपन्याच्या कडे काही मत्ता / राखीव/दायित्वे इ. स्थानांतरित केली आहेत पण त्यांनी त्या स्वीकारण्याचे काम होणे आहे. या कारणामुळे आंतर कंपनी शिलकी मधे काही मतभेद उद्‌भवले आहेत ते दि. वर्ष २०१६-१७ मधे सोडविण्यात येतील.
	महापारेषणाच्या प्रकरणी	
अ)	महाराष्ट्र विद्युत सुधारणा हस्तांतरण योजना २००५ नुसार अधिसुचित झालेल्या हस्तांतरण योजनेच्या अंतर्गत कंपनीकडे हस्तांतरीत केलेल्या मत्ता व दायित्वे यांच्या शिलकी आहेत. शासनाच्या उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाने दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी महाराष्ट्र विद्युत सुधारणा हस्तांतरण (प्रथम दुरुस्ती) योजना २०१६ ही अधिसुचित केली. त्यात अशा कंपनीकडे हस्तांतरीत केलेल्या स्थिर मत्तांचे दि. ०५/०६/२००५ रोजीच्या मूल्यांत ₹ ६२८८९३. २७ लक्ष असे पूर्व लक्षी प्रभावाने वाढविले. त्यामुळे या स्थिर मत्तांवरचा जादा घसारा चालू वर्षी एकाच वेळी ₹ ४६५३७९. ३६ लाखाने आकारण्यात आले आहे. यासाठी कंपनीने कोणताही विशिष्ट लेखा धोरण अंगिकारलेले नाही.	महाराष्ट्र शासनाने दि. ३१/३/२०१६ च्या अधिसुचने अन्वये महाराष्ट्र राज्य विद्युत सुधारणा - हस्तांतरण योजना २००५ यात काही दुरुस्त्या केल्या या अधिसुचने नुसार वारसदार कंपन्याच्या निव्वळ स्थिर मत्तांचा दि. ०५/०६/२००५ रोजीचे मूल्य रू. ६,२८८९३.२९ लाखाने वाढविण्यात येईल त्यामुळे मत्ताच्या मूल्यांतील ही वाढ 'समभाग भांडवल' म्हणून समजण्यात येईल त्याप्रमाणे महापारेषणने परिणाम दिला आहे. आणि त्यानुसार या वि. पु. योजनेच्या कारणात्सव देय असलेला घसारा रू. ४६५३७९.३६ लाख एवढा असून तो ''असाधारण बाब" म्हणून दाखविला आहे. या कंपनीचा करपूर्व नफा रू.५७१७१.५९ लाख आहे. मात्र वरील असाधारण बाबीमुळे (वि. पु. योजनेमुळे) घसारा वाढून कंपनीत रू. ४२५५७९.१२ लाख तोटा झाला.
ब)	खालील खात्यांचा / लेखाशीर्षाच्या शिल्लकीच्या संबधिताकडून निश्चित होणे तसेच मेळ केल्यानंतर समायोजन करणे याच्या अधीन आहे. लेखा	बॅकेच्या शिलकी संबंधित बॅकांसोबत कायम करण्यात आला. मराविमं सुत्रधारी कं. व तिच्या

	शिर्षाची नावे - १) किरकोळ ऋणको २) किरकोळ धनको ३) जुनाट सामानसुमान (भंगारासह) ४) मालाची चौकशी प्रलंबित असल्याने होऊ शकणारे नुकसान ५) बांधकाम चालू असलेल्या मत्ता ६) कंत्राटदार / पुरवठादारांकडील अग्रिमे ७) प्रकल्पाकरिता भांडवली अग्रिम ८) संकीर्ण उसनवारी व अग्रिमे ९) विक्रेत्याकडील वसुलीयोग्य खर्च १०) भांडवली कामाची तरतूद ११) कामाच्या सुरक्षा अनामती १२) मराविमं सूत्रधारी कंपनी व मित्र उपकंपन्या १२) खर्चासाठी तरतूदी (जी एल कोड १५००३० आणि १५००४० अंतर्गत लेख करणे) यांच्या मेळ करणे व थकबाकी चुकती करणे आणि त्यांची संभाव्य वसुली न झाल्यास किंवा अपूर्ण झाल्यास होऊ शकणारा संभाव्य तोटा यांचे परिणामाचा अंदाज केलेला नाही.	उपकंपन्या यांच्या शिलकींचा मेळ करण्यात येत आहे. संबंधित किरकोळ धनको व ऋणको यांना शिलकी कायम करण्यासंबंधी पत्रे दिली आहे.
	महावितरण प्रकरणी	
अ)	**शासकीय अनुदाने अर्थसाह्य व ग्राहकांचे अंशदान** : स्थिर मत्तांच्या खर्चासाठी मिळालेले शासकीय अनुदान, अर्थसाह्य आणि ग्राहकांचे अंशदान यांच्या रकमा 'भांडवली राखीव' यात जमा केल्यानंतर त्या पंधरावर्षाच्या कालावधीत नफा व तोटा पत्रकात स्थानांतरित केल्या जातात अशा अनुदानातून निर्माण केलेल्या मत्तांचा घसारा त्या प्रमाणात घेतला जात नाही. ही कृती लेखा मानक १२-शासकीय अनुदाने/ लेखा मानक १०- स्थिर मत्तांचे लेखे यातील आवश्यक्तांशी सुसंगत नाही. अनुदानाच्या कार्याची उत्पन्न म्हणून जमा करण्यासाठी अशा मत्तांच्या घसारा समप्रमाणात करण्याबात लेखा परिक्षणाचे पुरावे पुरेशा व नेमक्या प्रकारे उपलब्ध नाहीत. त्यामुळे त्यांच्या परिणामांचा अंदाज केलेला नाही.	कंपनीने शासकीय अनुदाने, अर्थसाहय आणि ग्राहकांचे अंशदान यांच्या संबधीच्या धोरणात वि. वर्ष २०१४-१५ बदल केला. व त्याची सातत्याने अनुसरण चालू आहे. शासकीय अनुदाने, अर्थ साहय व ग्राहकांचे अशदान याच्यातून निर्माण केलेल्या मत्तावर आकारण्यात येणाऱ्या घसाराच्या प्रमाणात त्या रकमा स्थगित केल्या जातात. त्यामुळे लेखा मानक १२ चा हेतू पूर्ण होतो.
ब) १.	**प्रगतीपथावरील भांडवली कामे आणि स्थिर मत्ता** : टिपा क्र. ६४.१(३) यात नमुद केल्याप्रमाणे भांडवली कामांच्या आदेशाचे योग्य व परिपूर्ण अभिलेख उपलब्ध नसल्याने काही स्थिर मत्तांचे भांडवलीकरण न करणे किंवा विलंबाने करणे अशा काही घटना आमच्या निदर्शनास आल्या. काही बाबतीत प्रमाणपत्राची तारीख हीच भांडवली करणाची तारीख म्हणून विचारात घेण्यात आली. मात्र प्रमाणपत्राची तारीख ही मत्ता उपयोगात आणल्याच्या तारखेच्या नंतरच असे प्रमाणपत्रात स्वत: प्रमाणित केलेले असेल तरीही, यामुळे भांडवलीकरण विलंबाने करणे केले गेले. त्यामुळे विलंबाच्या काळाच्या घसाऱ्यावर त्याचा प्रभाव पडला याशिवाय प्रगतीपथावरील भांडवली कामे सुरु होणे किंवा विलंब या माहितीची पडताळणी आम्हास करता आलेली नाही. त्याचा वित्तीय प्रमाणपत्रावर जर काही परिणाम होऊ शकत असेल तर त्याचा अंदाज करण्यास आम्ही असमर्थ आहोत.	भांडवलीकरण वेळेवर करावे असे आदेश सर्व क्षेत्रीय कार्यालयांना दिल्या आहेत. भांडवलीकरण प्रगतीवर सॅपच्या आहवाल मार्गत लक्ष ठेवले जाते.

२.	टिपा क्र. १ (डी) (१) (सी) महत्वाची लेखा धोरणे यातील परिच्छेद क्र.१ पहावा. यानुसार कर्मचारी खर्च आणि कार्यालयीन व प्रशासकीय रक्कम ३९११५.१७ लाख यांचे भांडवलीकरण हंगामी तत्वावर यावर्षी प्रगतीपथावरील भांडवली कामाच्या १५ टक्के दराने भर घालून केलेले आहे. हे मात्र प्रकल्पाच्या बांधकामाचे खर्च किंवा स्थिर मत्तांचा संपादनाचे किंवा मत्ता कामाच्या स्थितीत आणण्यासाठीचे खर्च असे ते विनिर्देशितपणे केलेले नाहीत. हे लेखा धोरण १० स्थिर मत्तांचा लेखा यांच्याशी सुसंगत नाहीत. तसेच वर्षात्तर असे खर्च संबंधित स्थिर मत्ताच्या भांडवलीकरणाची खरी तारीख विचारात न घेता त्यामत्तांना संपूर्ण वर्षासाठी आकारले गेले. अशी वाटणी ज्या आधारे केली त्याच्या पडताळणीसाठी पुरेसे व योग्य लेखा परिक्षणाचे पुरावे नसल्याने, आम्हाला अभिप्राय देता येत नाही.	महावितरण कंपनीकडे भांडवलीकरण आणि संचालन व सुव्यवस्थेची कामे यासाठी वेगळया कार्य शाखा नाहीत. ही दोन्ही कामे क्षेत्रीय स्तरावर आणि मुख्य कार्यालयात ही कामे संबधीत कार्य विभाग / कर्मचारी यांचेकडून करण्यात येतात. यामुळे भांडवली कामासाठी लागणारा प्रशासकीय खर्च वेगळा निश्चित करणे सहज पणे शकय होत नाही. म्हणून १५ टक्के दराने भांडवली करण करावे असे लेखा धोरण महावितणने सातत्याने यापूर्वी आणि वि. वर्ष २०१५-१६ मधे अनुसरले आहे.
३.	महत्वाची लेखा धोरणे यावरील टिपा क्र. १ (डी) (१) (सी) यातील परिच्छेद क्र. २ पहावा. प्रगतीपथावरील भांडवली कामे यांच्या वाटणीस उसनवारीचे खर्च ₹ ९,२११.९६ लाख ही रक्कम १२.३२ टक्के दराने अशी भर केली आहे. (मागील वर्षाच्या वेटेड ॲव्हरेज इंटरेस्ट रेट नुसार हिशेब केलेली) त्यासाठी पात्र मत्ता व प्रकल्पातील व्यत्यय यांची निश्चिती केलेली नाही. हे कृती लेखामानक १६ उसनवारीचे खर्च त्यांच्याशी सुसंगत नाही. याशिवाय प्रगतीपथावरील भांडवली कामे, ही पात्र मत्ता असल्याने तिच्यापुढे केलेल्या शिल्लकीवरील व्याजाचे भांडवलीकरण करणे आवश्यक असूनही ते केलेले नाही. याबाबत लेखापरिक्षणाचे पुरेसे व योग्य पुरावे नसल्याने त्यांच्या संभाव्य परिणामांचा अंदाज करता येत नाही. योग्य पुराव्या आभावी त्यांचे वित्तीय विवरण पत्रांवर होऊ शकणाऱ्या परिणामांचे सांख्यिकी अंदाज करता येत नाहीत.	
४.	यावर्षी व्यवस्थापनाने स्थिर मत्तांची प्रत्यक्ष पडताळणी केलेली नाही. त्यावर आधारित अशा बाबींचा वित्तीय विवरणपत्रावर होऊ शकणाऱ्या संभाव्य परिणामांचा अंदाज करता येत नाही.	वि. वर्ष २०१४-१५ मधे मुख्यालयातील आणि मंडळ कार्यालयातील स्थिर मत्तांची प्रत्यक्ष पडताळणी करण्यासाठी सनदी लेखापालंक नियुक्त केले होते.
क)	**घसारा :** आमचे असे निरिक्षण आहे की, स्थिर मत्तांचा घसारा, काही प्रकरणी अचूकपणे केलेल नाही. कारण विविध मत्ता उपयोगात आणण्याच्या तारखांबाबत विसंगती / विचलने आहेत. योग्य तपशीलाच्या अभावी या विसंगतीचा घसाऱ्याच्या रकमेवर होणाऱ्या परिणामांचे सांख्यिकीकरण करणे आणि त्याचे नंतर वित्तीय विवरण पत्रावरील प्रभाव याचे अंदाज नाहीत.	सॅप - इआरपी सिस्टम मार्फत हा घसारा अचूकपणे मोजण्यात आला असून ते काम पूर्ण करण्याच्या तारखेवर आधारीत आहे. यापूढे काम पूर्ण करण्याच्या तारखेनुसार विचारात घेण्यात याव्यात अशा सुचना क्षेत्रीय कार्यालयांत दिल्या आहेत.

<table>
<tr>
<td>ड)
१)</td>
<td>

व्यापारी येणी :

वित्तीय विवरणपत्राची महत्वाची लेखा धोरणे यावरील टिपा क्र. १ (डी) (१७) पहावी. यात असे म्हटले आहे की, मा. म.वि.नि आयोगाकडून ग्राहकांकडील संशयास्पद येण्याबद्दल अशा प्राप्ती योग्य रकमेच्या १.५ टक्के दराने तरतूद मान्य केली जाते. मात्र अशी तरतूद वार्षिक अहवालातील येण्याच्या रकमेच्या ५ टक्यांपेक्षा जास्त नसावी. या धोरणाच्या आधारे, कंपनीने व्यापारी येण्याचे वर्गीकरण चांगली व संशयास्पद यामध्ये केले. त्यासाठी एक रकमी तरतूद केली त्यासाठी व्यापारी येण्याच्या वसूलीचे मूल्यांकन केले नाही. तिचे आयुष्यानुसार पृथ:करण केलेले नाही. किंवा वसुलीसाठी प्रयत्न इ. यांचा विचार केला नाही. लेखापरिक्षणाच्या दृष्टीने योग्य व पुरेसे पुरावे नसल्याने आम्ही या व्यापारी येण्यांचे चांगले / संशयास्पद यात वर्गीकरण करणे, किंवा त्यांच्या तरतुदी पुरेशा आहेत किंवा कसे यावर अभिप्राय देता येत नाही. कंपनीची व्यापारी येणी व तरतुदी याबाबत कंपनीची माहिती खालीलप्रमाणे आहे.

<table>
<tr><th>अनु. क्र.</th><th>लेखा पुस्तकांप्रमाणे येणी</th><th>थकीत रक्कम *</th><th>तरतुदींची रक्कम</th></tr>
<tr><td>१</td><td>अल्प मुदतीची व्यापारी येणी</td><td>२८,४०,१९०.९२</td><td>२,२१,०१५.३६</td></tr>
</table>

वि. विवरणपत्राच्या टिपा क्र. ५२.२ यात नमूद केल्याप्रमाणे व्यापारी येण्याच्या शिल्लकीमध्ये लेखा पुस्तके व माहिती तंत्रज्ञानाचा डेटाबेस यातील नोंदीत ३,०१,२१३ लाखाचा फरक असून त्याचा मेळ प्रलंबित आहे. परिणामी वर्षभरातील वीज विक्री व व्यापारी येणी यांचे तेव्हढे जादा विवरण झाले आहे.

</td>
<td>

कंपनी वाईट आणि बुडीत कर्जासाठी बहूवर्षीय वीज दर नियमन वर्ष २०११ यानुसार लेखा पुस्तकामध्ये दाखविलेल्या येण्याच्या रकमांच्या १.५ टक्के तरतूद करत असून कंपनीच्या व्यवसायाचे स्वरूपानुसार आणि देशभरातील विद्युत कंपन्यांनी अनुसरलेल्या कार्यपध्दतीनुसार ही तरतूद पुरेशी आहे. असे गृहित धरते.

</td>
</tr>
<tr>
<td>२)</td>
<td>

वि. विवरणपत्राच्या टिपा क्र. ६४.१ (१३) यात सांगितल्याप्रमाणे, मराविमं सूत्रधारी जुन्या येण्यांची दि. ०५/०६/२००५ पासूनचा थकीत बाकी ₹ ४८१,९२१ लाख आणि बुडीत कर्जाची तरतूद ₹ १४९,७२५ लाख हस्तांतरित केली त्यामुळे निव्वळ येणी रु. ३३२,१९६ लाख झाली. येणी खूप जुनी असून त्यांचे हस्तांतरण योग्य तपशीलाशिवाय झाले. वसुलीची शक्यता अगदीच नगण्य होती. यामुळे आमचे असे मत आहे की, १०० टक्के तरतूद म्हणजे ₹ ३३२,१९६ लाख लेखापुस्तकात नोंद करणे योग्य झाले असते.

एवढी तरतूद केली असती तर कंपनीचा यावर्षीचा तोटा ₹ ३३२,१९६ लाखाने जास्त झाला असता व येणी तेवढ्याने कमी झाली असती.

</td>
<td>

वहूवर्षीय वीज दर नियमन वर्ष २०११ यानुसार कंपनी वाईट आणि बुडीत कर्जासाठी, लेखा पुस्तकात त्यांच्या येण्याच्या रकमेवर १.५ टक्के अशी तरतूद करते. व कंपनीच्या मते ती पुरेशी आहे. याशिवाय जुन्या व्यापारी येण्याची सर्व जुनी रक्कम वसूल होण्याजोगी नाही आहे. असे गृहित धरणे योग्य होणार नाही.

या दोन्ही शिलकींचा मेळ केला जाईल आणि वि. वर्ष २०१६-१७ मधे समायोजन नोंदी मंजूर करून घेतल्या जातील.

</td>
</tr>
</table>

इ)	**ग्राहकांकडील सुरक्षा अनुमती :** वि. विवरणपत्राची टिपा क्र. ६४.१(१) याप्रमाणे सुरक्षा अनामतीच्या शिल्लकीच्या लेखा पुस्तकातील नोंदी व मा.तं. डेटाबेस मधील नोंदी यात रु. ५,४४२,७९ लाखाचा फरक असून त्याचा मेळ प्रलंबित आहे. लेखा परिक्षणात्मक पुरेसे व योग्य पुरावे नसल्याने या सुरक्षा अनामतीच्या रकमांचा मेळ करण्याचा वित्तीय विवरणपत्रावर होणारे परिणामांवर आम्हाला अभिप्राय देता येत नाही.	लेखापुस्तक आणि मा. तं. डेटाबेस या दोन्ही मधील ग्राहकांच्या शिलकींचा मेळ वि. वर्षी २०१६-१७ च्या लेख्यांचे अंतिमीकरण करतांना केला जाईल.
फ)	**उपार्जित लेखे पद्धत :** वि. वि. च्या टिपा क्र. १ (सी) महत्वाची लेखा धोरणे यातील परिच्छेद १ (बी) पहावा. आमच्या लेखा परिक्षणादरम्यान आम्ही खर्चाच्या काही तुरळक प्रकरणात, विशेषत: दुरुस्ती व देखभालीचे खर्च यांचे लेखे उपार्जन / वाणिज्यक तत्वानुसार करण्याऐवजी रोख तत्वांनुसार केले आहेत. ही कृती लेख्यांच्या मूलभूत गृहीत तत्वांशी आणि कंपनीच्या लेखातत्वांशी सुसंगत नाही. लेखा परिक्षणात्मक पाठपुरावा नसल्याने याचा नफा व तोटा पत्रकांवर होऊ शकणाऱ्या परिणामांचा अंदाज करता येत नाही.	लेखे उपार्जन तत्वाच्याआधारे तयार केले जातात. थकीत दायित्वे / खर्च यासाठी तरतूदी उपलब्ध माहितीच्या आधारे आणि सर्वोत्तमरित्या केलेल्या अंदाजाच्या आधारे केल्या जातात. सॅप प्रणाली अमलात आणल्यानंतर, काही किरकोळ स्वरूपाचे खर्च वगळता, खर्चाची नोंद रोखीच्या आधारे होण्याची शक्यता फार कमी आहे. मात्र लेखपरिक्षकांनी व्यक्त केलेल्या चिंतेचे निराकरण करण्यासाठी क्षेत्रीय कार्यालयांत सूचना दिल्या आहेत की, त्यांनी उपार्जन पध्दतीने योग्य प्रकारे लेखे करावेत.
ज)	**शिल्लकीची निश्चिती :** वित्तीय विवरणपत्रांची टिपा क्र. ६४.(२) पहावी. पुढील बाबींची निश्चिती मेळ आणि त्यामुळे होणारी समायोजने यांच्या अधीन आहेत. त्या अशा :- व्यापारी येण्यांच्या शिल्लकी, कर्जे व अग्रिमे, ग्राहकांची जमा शिल्लक, विविध कर्जे / जमा यांच्या शिल्लकी, प्रवासातील रोख, शासनाकडील येणी, (बँकातील काही शिल्लकी त्याचप्रमाणे टपाल कचेऱ्यात बिले गोळा करण्यासाठीच्या शिल्लकींच्या संदर्भात मेळ करणे, पुष्टीकरण करणे, मेळ घालणे आणि त्याचे परिणामी समायोजन करणे) कंपनीने तिसऱ्या पक्षाकडील शिल्लकी निश्चितीची यंत्रणा अधिक बळकट करण्याची गरज वाटते. योग्य अभिलेख/तपशील नसल्याने याबाबीचा मेळ करणे, जुन्या देण्यांचा हिशेब पूर्ण करणे, त्यातून उदभवणारी हानी / लाभ, आणि समझोते व इतर दायित्वे, वसुलीची अपूरी वसुली किंवा अजिबात न झालेली वसूली यांचे परिणामांचा अंदाज येत नाही.	किरकोळ ऋणकोच्या प्रकरणी, सर्व ग्राहकांना नियत काळाची ऊर्जा देयके दिली जातात आणि त्यातुन त्यांच्याकडून येणे असलेल्या रकमेची माहिती मिळवण्याचा हेतू साध्य होतो. जर ग्राहक त्याविषयी असहमत असतील तर संबंधित स्थानिक कार्यालयाकडे संपर्क साधून तक्रार नोंदवतात. क्षेत्रीय कार्यालय या तक्रारीची दखल घेतात आणि जर काही चुकीची देयके दिली असतील तर त्याची तपासणी करतात व अशी देयके दुरुस्त करून देतात. यावरून देयके देणे म्हणजेच ऋणकोच्या काहि शिलकी येण्याची खातरजमा करणे असे आहे. कर्जाच्या बाबत संबंधित वित्तीय संस्था व बॅकांकडून निश्चिती केली जाते. तसेच वीज खरेदीचे धनको यांच्या बहुतेक प्रकरणी निश्चिती मिळविली जाते किंवा मेळ केला जातो ही पध्दती आमच्या लेख्यांवरील टिपा यात टिपा क्र. ३०.२ या मधे निर्देशित केला आहे.
ह) १)	**टपाल कचेऱ्या, बँका येथील शिल्लकी इ.-** वि. विवरणपत्राच्या टिपा क्र. २३ आणि टिपा क्र. ६४.१ (२) पहाव्यात त्यामध्ये टपाल कचेऱ्या आणि जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बॅकांच्या	या बाबत काही प्रकरणी टपाल कार्यालये आणि जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका येथील शिलकींचा मेळ करण्यासाठी बाहय स्त्रोत संस्थांची नियुक्ती

<table>
<tr>
<td></td>
<td>शाखांमधील शिल्लकीची निश्चिती झाली नसल्याबद्दलची माहिती खालील प्रमाणे आहे.
(₹ लाखात)
<table>
<tr><th>तपशील</th><th>३१/०६/२०१६ रोजीची लेखा पुस्तकाप्रमाणे खर्ची शिल्लक (डेबिट बँलंस)</th><th>३१/०६/२०१६ रोजीची लेखापुस्तकाप्रमाणे जमा शिल्लक (क्रेडीट बँलंस)</th></tr>
<tr><td>टपाल कचेऱ्या</td><td>९,५७०.१२</td><td>१७८४.३९</td></tr>
<tr><td>जि.म. सह. बँका</td><td>४,८२७.०२</td><td>१,७५९.२४</td></tr>
<tr><td>एकूण</td><td>१४,३९७.१४</td><td>३,५४३.६३</td></tr>
</table>
या शिल्लकींची निश्चिती झाली नसल्याने त्यांचा वि.विवरणपत्रांवर होऊ शकणाऱ्या परिणामावर आम्हाला अभिप्राय देता येत नाही.</td>
<td>करून मेळ करण्याचे काम प्रगतीप्रथावर आहे.</td>
</tr>
<tr>
<td>२)</td>
<td>वि.वि.ची टिपा क्र. ६४(४)पहावी. यामध्ये विविध लेखा कार्यालये यांच्याकडे उपलब्ध असलेल्या ताज्या बँकांच्या मेळाची माहिती देणाऱ्या पत्रकासंबधी माहिती आहे. कंपनीने बँकात रकमा जमा केल्या बद्दलच्या नोंदी कंपनीकडे आहेत. मात्र त्या बँकाच्या पत्रकात दिसत नाहीत. याशिवाय बँकांनी नाकारलेले चेक्स यांच्या रकमा आणि बँकांनी दिलेले क्रेडीट्स याचे लेखे नोंदी पुस्तकात नाहीत. त्यांचे मेळ व्हायचा आहे. पुरेसा व योग्य पुराव्यांच्या अभावी आम्ही बँकांचा मेळ नसल्यामुळे वि.वि.वर होणाऱ्या परिणामांवर अभिप्राय देऊ शकत नाही.</td>
<td>राष्ट्रीकृत बॅकामधील चालू आणि चालू नसलेल्या खात्यांतील रकमांचा मेळ करण्याचे काम बहुतेक सर्व लेखा कार्यालयांनी अकाउटींग युनीट्स पूर्ण केले आहे.</td>
</tr>
<tr>
<td>ई)
१)</td>
<td>वीज खरेदी :-
विविध वीज पुरवठा कंपन्यांकडून केलेल्या वीजखरेदीची देयके विलंबाने मिळाल्यामुळे कंपनीने विलंबित भरणा आकार (डी पी सी) या अल्प तरतूद केली असून ती खालीलप्रमाणे आहे.
(₹ लाखात)
<table>
<tr><th>विक्रेत्याचे नाव</th><th>विक्रेत्यानुसार डीपीसी</th><th>कंपनीनुसार डीपीसी</th><th>अल्प तरतूद</th></tr>
<tr><td>जे. एस. डब्ल्यू एनर्जी</td><td>८,०११</td><td>७,१०५</td><td>९०५</td></tr>
<tr><td>अदानी १२००</td><td>१५,०७५</td><td>११,७१३</td><td>३,३६२</td></tr>
<tr><td>अदानी १३२०</td><td>१९,६४९</td><td>१३,९७६</td><td>५,६७३</td></tr>
<tr><td>अदाणी १२५</td><td>७५६</td><td>७२३</td><td>३३</td></tr>
<tr><td>रत्तन इंडिया ४५०</td><td>६,५९८</td><td>४,५९५</td><td>२,००३</td></tr>
<tr><td>रत्तन इंडिया ७५०</td><td>२,६६३</td><td>२,०१२</td><td>६५२</td></tr>
<tr><td>रत्तन इंडिया</td><td>२,६६८</td><td>२,६३५</td><td>३३</td></tr>
<tr><td></td><td>एकूण</td><td>-</td><td>१३,०८६</td></tr>
</table>
वरील निष्कर्षामुळे तोट्याचे रु. १३,०८६ लाखाने कमी विवरण झाले</td>
<td>महावितरणने वि. वर्ष १५-१६ साठी केलेल्या विलंब भरणा आकार शुल्काचा हिशेब अदाणी पावर लि. जे एस डब्ल्यु एनर्जी आणि रतन इंडिया लि. या कंपन्याच्या केला. या कंपन्याची दावा केलेला डी पी सी महावितरण च्या हिशेबापेक्षा वेगळा आहे. म्हणून रू. १३०.८६ कोटी या फरकाच्या रकमेस आकस्मिक दायित्व मानले आहे.</td>
</tr>
</table>

	असून त्याचा चालू दायित्वावर परिणाम झाला आहे. मात्र कंपनीने याला आकस्मिक दायित्वे मानले आहे.	
२)	स्त्रोतापाशी करकपात करण्याच्या काही प्रकरणात - म्हणजे कंत्राटी / भाडी / व्यावसायिक शुल्के यांच्या बाबत त्यांची करकपात प्रत्यक्ष पैसे देण्याच्या वेळी केली आहे. मात्र आयकर कायदा १९६१ च्या तरतूदी मधील आवश्यक्तानुसार अशी कपात प्रत्यक्ष पैसे देणे किंवा जमा देणे यामध्ये जे प्रथम असले तेव्हा करण्यास हवी होती. याचा लेखा परिणामात्मक पाठपुरावा नसल्याने त्यांच्या परिणामांचा अंदाज करता येत नाही.	टी. डी. एस चा भरणा तो भरण्याच्या वेळी किंवा जमा करणे (क्रेडीट) या पैकी जे आधी असेल त्या प्रमाणे केला जातो. काही प्रकरणात टी डी एस कापून तो भरण्याच्या वेळी भरण्यात आला या संबधी वेळोवेळी सूचना देण्यात आल्या आहेत.
ज)	**लेखा मानक २९ : तरतुदी, आकस्मिक दायित्वे व आकस्मिक मत्ता :** वि.विवरणपत्राच्या टिपा क्र. ६०.२ यात प्रकट केलेल्या आकस्मिक दायित्वांच्या प्रमाणाचे परिक्षण व पडताळणी यासाठीचे लेखापरिक्षणाचे योग्य व पुरेसे पुरावे आम्हाला तपशील व कागदपत्रांच्या अभावी मिळविता आले नाहीत. कंपनीने फक्त प्रकरणाची यादी जतन केली आहे. त्यात गुंतलेल्या रकमांची संख्यात्मक माहिती नाही. याबाबत परिक्षण व पडताळणी करता येत नसल्याने त्यांच्या वि. विवरण पत्रकांवरील परिणामांचा अंदाज करता आलेला नाही.	कंपनी प्रत्येक ताळेबंदाच्या तारखेला जी दायित्वे आकस्मिक स्वरूपाची असतात त्यांचे पुन्हा मूल्यामापन निर्धारण करते. कंपनीचे कार्य विकेंद्रीत असून सार्वत्रिक पसरलेले आहे. त्यामुळे संबधित माहिती क्षेत्रीय कार्यालयाकडून आणि तेथील उपलब्ध अभिलेखांच्या आधारे मागवून तिचे संकलन मुख्यालयात केले जाते.
ख)	**पूर्वीच्या मराविमंडळाची वित्तीय पुर्नरचना :** वि.विवरणपत्राची टिपा क्र. ६४.१ (१५) पहावी. यात पुर्वीच्या अस्तित्वात असलेल्या मराविमंडळाची वित्तीय सुधारणा योजना या योजनेनुसार मत्ता व दायित्वे यांचे दि. ५ जून २००५ रोजीचे हस्तांतरण व महाराष्ट्र शासनाने या योजनेचे केलेले अंतिमीकरणाच्या माहिती आहे. त्यांची आमची निरिक्षणे :	स्थिर मत्तांची नोंदवही प्रत्येक लेखा कार्यालयांची जागा म्हणजे विभाग / मंडळे येथे हाताने जतन केली जात असे वि. वर्ष २०१३-१४ पासून ते सॅप या संगणकीय प्रणालीत जतन करण्यात आले. स्थिर मत्तांची माहिती सॅप मधील मत्ता नोंदणी वहीत अपलोड करतांना ज्या काही मत्तांचा ५/६/२००५ पासून अस्तित्वात आहेत. त्यांचे भांडवलीकरण करण्याच्या तारखेमधे काही चुका झाल्या असाव्यात, कारण बहुतेक अभिलेख जुने आहेत. त्यामुळे लेखावहया आणि मत्ता नोंदवहया यातील आकडेवारीत सुमारे रू. २००० लाखाचा फरक झाला. मात्र हा फरक किरकोळ (१ टक्कया पेक्षा कमी) असून त्याचे दि. ५/६/२००५ रोजीच्या लेखापरिक्षित मूल्यासोबत संतूलन होण्यासाठी समायोजन करण्यात आले.
१)	कंपनीने तिची स्थिर मत्तेच्या लेखा पुस्तकातील आणि सॅप प्रणालीतील नोंदवही यातील दि. ०५/०६/२००५ रोजीची माहिती यातील रु. २००० लाखाच्या निव्वळ फरकाचे समायोजन केले आहे. त्यांची पडताळणी करण्यास आम्हाला तपशील दिला नाही.	
२)	दि. ०५/०६/२००५ रोजीचे मत्तांच्या संचित घसारा आणि कमी लिखित मूल्य यांचा मत्ता निहाय तपशील उपलब्ध नाही. त्या तारखेपर्यंतचा संचित एकूण घसाऱ्याचा प्रत्यक्ष मत्ता निहाय घसाऱ्याप्रमाणे हिशेब केला नसून तो यथाप्रमाण तत्वानुसार प्रत्येक मत्तेवर लावला आहे.	स्थिर मत्तांच्या नोंदहयांचे प्रत्येक विभाग / मंडळात व्यक्तिश: हाताने लिहून जतन केले जात असे वि. वर्ष २०१३ पासून ते सॅप मधे करण्यात आहे. सॅप अभिलेखात ५/६/२००५ रोजी डब्ल्यू डी व्ही

	यासंबधी योग्य तपशीलाच्या अभावी प्रत्येक मत्तेच्या कमी लिखित मूल्य व संचित घसारा यांच्या अचूकतेबाबत आम्हाला अभिप्रय देता येत नाही.	उपलब्ध नव्हते. त्यामुळे प्रत्येक मत्तांचा घसारा त्या तारखे पर्यंतचा घसारा 'यथा प्रमाण पध्दतीने काढण्यात आला.
३)	काही स्थिर मत्तांच्या कमी लिखित मूल्याची रक्कम सुमारे रु. १५४०० लाख आहे. त्याची नोंद सॅप मध्ये जतन केलेल्या नोंदवहीत आहे. मात्र ती मूल्यांकन अहवालात नाही. कंपनीने पूर्नमुल्यांकनाचा रकमेच्या रु. ४३३८८१५ लाख यातून ती वजा केली व उर्वरित रकमेचे यथाप्रमाण पद्धतीने समायोजन केले. योग्य तपशीलाच्या अभावी आम्हाला कमी लिखित मूल्य व संचित घसारा यांच्या अचुकतेवर अभिप्राय देता येत नाही.	स्थिर मत्तांचे पूर्नमुल्यांकन ५/६/२००५ रोजी केले होते. नंतर काही नवीन मंडळे/विभाग तयार करण्यात आले. किंवा विद्यमान विभाग/मंडळांचे विभाजन नव्या मंडळ/विभागात करण्यात आले. स्थिर मत्तांची नोंदवही प्रत्येक विभाग/मंडळात व्यक्तीतर्फे जतन करण्यात येत असे ते वि. वर्ष २०१३-१४ पासून सॅप मधे जतन केले जाते. तसेच ०५-०६-२००५ ते ३१-०३-२०१६ या काळात काही मत्ता त्यांचे मंडळ/विभाग यातून दूसऱ्या मंडळ/विभागाकडे हस्तांतरित झाल्या यामुळे काही मत्ता सॅप मधील रजिस्टर मधे उपलब्ध असल्यातरी मूल्याकंनाच्या अहवालात नाहीत.
ल)	**विलंब भरणा आकार व थकबाकीचे व्याज यांच्या लेखात बदल :** वि. विवरणपत्राची टिपा क्र. ६४.१ (क) पहावी. ती विलंब भरणा अधिभार आणि थकबाकीचे व्याज यांच्या महसूलाच्या लेख्यांविषयी आहे. जर ग्राहकाने तीन महिने देयक भरण्यास कसूर केल्यास त्यावर डी.पी.एस लावला जात असे या विषयी ऑक्टोबर २०१५ या देयक महिन्यापासून उपार्जन पद्धती ऐवजी प्राप्तीच्या तत्वावर आकारणी करणे असा बदल केला आहे. यामुळे दि. ३० सप्टेंबर २०१५ रोजी लेखानोंद केलेले उत्पन्न कंपनीने उलट फिरविलेले नाही. पुरेशा माहिती अभावी याचे परिणामाचा अंदाज देता येत नाही.	कंपनीने विलंब भरणा आकार आणि थकबाकी वरील व्याज यांच्या लेखा धोरणात ऑक्टोबर २०१५ या देयक महिन्यापासून बदल केले. म्हणून लेखा केलेले उत्पन्न उलट केले नाही आणि दि. ३० सप्टेबर २०१५ रोजी ची रक्कम थकीत राहीली आहे.
म)	**लेखा घटक :** महत्वपूर्ण खर्च असलेल्या घटकाची ओळख आणि / किंवा मुख्य मत्तेपेक्षा वेगळे उपयुक्त आयुष्य आणि त्या घटकाचे उपयुक्त आयुष्य स्वतंत्रपणे ठरविणे यासंबधी कंपनी व्यवहार मंत्रालयाने जी एस आर ६२७ (इ) दि. २९ ऑगस्ट २०१४ ही अधिसूचना वितरीत केली. कंपनीने अद्याप त्यावर कार्यवाही केली नाही. पुरेशा माहिती अभावी त्यांचे परिणामाचा अंदाज करता येत नाही.	मत्तांचे स्वरूप आणि आकारमानांचा विचार करून त्या बाबातची कार्यवाही ठरविण्यात येईल.
न)	**इतर विषय :** वि.वि पत्राच्या टिपा क्र. ५५.३ नुसार सुक्ष्म आणि लघू व मध्यम उद्योजक यांची खाती निश्चिती न करणे तसेच त्यांना देय असलेले व्याज देणे या संबधी आहे. या दायित्वाचे कंपनीने सांख्यिकीकरण केलेले नाही. यामुळे	सुक्ष्म, लघू व मध्यम उद्योजकांसंबधीचे लेखा निश्चित करून त्यांना वर्षा अखरे किती रक्कम दिलेल्या नाहीत व त्याचे देय / दिलेले व्याज याची एम एस एम इ कायदा २००६ नुसार द्यावयाची

	येथे (जर काही) व्याजाची तरतूद करणे आवश्यक असेल तर त्याचा अंदाज आणि त्याचे या काळातील तोट्यांवर होणारे परिणाम यांचे अंदाज आम्ही करु शकत नाही. सुक्ष्म, लघू व मध्यम उद्योगांची वेगळी ओळख केली नसल्याने, संबधित संविधीच्या आवश्यक्तेनुसार प्रकटन कंपनीने केले नाही.	महिती देण्याचे काम बहूविध व अवघड आहे. त्यामुळे प्रकट करता आले नाही ही बाब आमच्या लेखाची टिपा क्र. ३०.१९ यात स्पष्ट केली आहे.
	वस्तूमालाच्या प्रत्यक्ष पडताळणीची अभिलेखा सोबत तूलना केल्यावर निदर्शनास आलेल्या विसंगती बाबत कार्यवाही केलेली नाही. संबधित माहिती योग्य प्रकारे संकलित केलेली नसल्याने आम्ही या विसंगतीचे सांख्यिकीकरण करणे व त्याचे कंपनीच्या वित्तीय विवरणपत्रावर होऊ शकणारे परिणाम यावर अभिप्राय देण्यास असमर्थ आहोत.	सर्व क्षेत्रीय कार्यालयांना पत्र क्र. डायरेक्टर (ओ पी)/एम एस इ डी सी एल/एफ-१४३५ दि. २१-०१-२०१७ नुसार कळविण्यात आले आहे की, फेब्रवारी २०१७ या महिन्यात वस्तूसूचीची प्रत्यक्ष पडताळणी करण्याचे काम केले जाईल. यासाठी तांत्रिक व लेखा कर्मचारी आणि अंतर्गत लेखा परिक्षणाचा सनद लेखापालाच्या फर्मचे प्रतिनिधी यांचे पथक तयार केले जाईल. या प्रत्यक्ष फेरतपासणीत आढळलेल्या विसंगती दूरूस्त करण्याकरिता जादा / तूट (नफा/तोटा) यांचा योग्य लेखा करावा आणि त्यास सक्षम प्रधिकाऱ्यांची मंजुरी घ्यावी. आणि तसे प्रस्ताव मुख्य / अधीक्षक अभियंता (एम एम सेल) यांचेकडे त्वरित पाठवावेत. असे आदेश क्षेत्रीय कार्यालयांना दिले आहेत.
	टिपा क्र. १९ महाराष्ट्र वीज विकास महामंडळाला दिलेली कर्ज रु. २४६.७३ लाख यासंबधी आहे. महामंडळाकडून आलेल्या निश्चितीनुसार यात रु. १६.१७ लाखाचा फरक असून तो मेळ करण्याच्या अधीन आहे.	रू. १६.१७ लाखाचा मेळ करण्याची प्रक्रीया चालू आहे.
	महानिर्मिती संबधी	
अ)	या कंपनीने महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी लि. (महावितरण) सोबत केलेल्या वीज खरेदी करारानुसार यावर्षातील विलंबित भरणा अधिभारावरील व्याजाचे रु. १०३९.२६ कोटी या रकमेला ग्राहकांकडून येणारे अधिभार उत्पन्न या लेखाशिर्षांगत मान्यता दिली. महावितरणाने अधिभार रु. २६३८.२७ कोटी दि. ३१ मार्च २०१६ पर्यंत भरलेला नव्हता. तसेच बहुवर्षीय वीज दर नियमन २०११ नुसार आणि त्यांची नंतरची दुरुस्ती याप्रमाणे या कंपनीने महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनीवर (महापारेषण) रिॲक्टीव्ह पॉवरचे रु. ६२.३७ कोटीचे देयक पाठविले. महापारेषणाने ते स्विकारले नाही. अशाप्रकारे महावितरण व महापारेषण यांनी देयके स्वीकारली नसल्याने या उत्पन्नाची वसुली	वीज निर्मिती खरेदी कराराच्या उभय संमत अटीप्रमाणे महानिर्मितीने अधिभाराची देयके महावितरण दिली असून ती महावितरणस बंधनकारक आहे. ही अस्सल व वैध येणी आहेत. उलट अशा देयकांचा लेखा केला नसल्याने महावितरणचे खर्च व दायित्वे यांचे त्या प्रमाणात कमी विवरण झाले. आणि तसे मत लेखा परिक्षकांनी सुध्दा कळविले याचप्रमाणे महापारेषणने सुध्दा महानिर्मितीने दिलेली वैध देयकांची त्यांच्या लेखा पुस्तकात योग्य नोंद केली नव्हती.

	बाबत आणि त्याचा वर्षाच्या कंपनीच्या तोट्यावर तसेच व्यापारी येणी, महसूल, राखीव व अधिक्य यावर होणारे परिणामाचा अंदाज ठरवू शकत नाही.	
ब)	लेख्यांच्या टिपा क्र. ६४.३(५) यात नमूद केल्याप्रमाणे कर्जे व अग्रिमे, अनामती व व्यापारी देणी यांची संबधित व्यक्ती, संस्था यांच्या कडून निश्चिती होणे आणि / किंवा त्यांचे प्रकरणानुसार मेळ करणे यांच्या अधीन आहेत. या निश्चिती व मेळ प्रलंबित असल्याने त्यांचे नंतरचे समायोजनाबाबत अंदाज करता येत नाहीत. तसेच काही कर्जे व अग्रिमे यांच्या रास्त कालावधीनंतर राहिलेल्या शिलकीबाबत लेखा निहाय थकीत रकमांची माहिती उपलब्ध नसल्याने , जरी काही तरतूद आवश्यक असेल तर त्यांची अंदाज करता येत नाही. यामुळे अशा शिलकीची स्थिती व त्याचा कंपनीचा यावर्षीच्या तोट्यावर होऊ शकणारे परिणाम यावर आम्ही अभिप्राय देऊ शकत नाही.	कंपनीने सॅप प्रणाली अमलात आणली असून त्यामुळे विक्रेते निहाय, ग्राहक निहाय, कर्मचारी निहाय देणी व येणी इ यांची माहिती उपलब्ध होते. या प्रणालीच्या कार्याचा एका भागातून उपकंपन्याच्या अभिलेखाची लेखा माहिती स्वंयचलितरित्या निर्माण केली जाते. मात्र कंपनी महाराष्ट्र शासनाने अधिसूचित केलेल्या वित्तीय पूनर्रचनेच्या अंमलबजावणीसाठी केल्या जाणाऱ्या प्रयत्नांचे संयोजन करीत असल्याने वेळेअभावी अभिलेखांचा मेळ करता आला नाही. पुढील वर्षापासून उपकंपन्याच्या अभिलेखांचे कंट्रोल रजिस्टर सोबत मेळ केला जाईल. शिलकी कायम करण्याबाबत कंपनीने यापूर्वीच काही जागी तशी पत्रे दिली आहेत. चालू वर्षी कंपनी सर्व लेखा कार्यालयांना त्याबद्दल कळविणार आहे. जेथे खूप जूनी प्रकरणे असल्याने त्याची जुळणी होत नसेल तर त्याबाबत योग्य ते समर्थन असल्यास ते निर्लेखित /पुनर्लिखित कमी करणे अशी योग्य कार्यवाही केली जाईल. त्यामुळे शिलकी स्पष्टपणे कंट्रोल रजिस्टरशी सुसंगत होतील.
क)	लेख्यांच्या टिपा क्र. ६४.३ (६) यात कोळसा पुरवठादारांना दिलेला अग्रिम रु. ७६०.८८ कोटी ही रक्कम कर्जे व अग्रिमे यात समाविष्ट केल्याचे सांगितले आहे. या अग्रिमामुळे कोळसा पुरवठ्यासाठी रु.३७३.५२ कोटीचे दायित्व कंपनीला मिळाले. देयकांची अंतिम मंजुरी प्रलंबित असल्यामुळे कंपनीने अग्रिमातून दायित्व निभावलेले नाही. यापुढे कंपनीच्या संबधीत मत्ता व दायित्वे यांचे या रकमे इतके जादा विवरण झालेले आहे. त्यामुळे कंपनीच्या तोट्यावर होणाऱ्या परिणामांचा अंदाज करता येत नाही.	कोळसा कंपन्याना अग्रिम देणे आणि त्यांचा निपटारा करणे ही सतत चालणारी कृती आहे. अशी अग्रिमे आणि दायित्वे यांचे रू ५५०० कोटी प्रलंबिंत होते ते प्रथम रू. २७०० कोटी पर्यंत आणि नंतर मागील वर्षापर्यंत रू १२०० कोटी इतके कमी केले. कोळसा अग्रिमे व दायित्वे यांची निपटारा करण्याचे काम पुढे वि. वर्ष २०१६-१७ मधे आणखी सुधारण्यात येईल त्यामुळे अग्रिमे व दायित्वे पर्याप्त स्तरावर आणली जातील.

	पात्र मत : आमच्या मते आणि आमच्या सर्वोतपरी माहिती व आम्हास दिलेली स्पष्टीकरणे यानुसार आम्ही अहवाल देतो की, वरील 'पात्र मतांचा आधार' या परिच्छेदातील मजकूरांचे परिणाम यांचा अपवाद केल्यानंतर वरील एकत्रित विवरण पत्रकांवरील जोर दिलेली प्रकरणे या शीर्षकांच्या परिच्छेदात दिलेल्या मजकूरासोबत वाचन केल्यानंतर, आणि खाली दिल्याप्रमाणे उपकंपन्यांच्या वित्तीय विवरणपत्रकांवर इतर लेखापरिक्षकांचे अहवालावर विचार केल्यानंतर आमच्या मते, एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रके, कायद्यातील आवश्यक्ते नुसार, आवश्यक त्या पध्दतीने आणि भारतात सर्वसाधारणपणे स्वीकारलेल्या लेख्यांच्या तत्वाला सुसंगत व अनुरुप अशा प्रकारे दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षातील कंपनीच्या स्थितीचे, सत्य व रास्त दर्शन घडवितात आणि त्यांचा त्यावर्षाचा एकत्रित नफा व एकत्रित रोकडता प्रवाह दाखवितात.	कंपनीने आपल्या लेखा पुस्तक इ. यांची जपणूक करतांना तिला लागू असणाऱ्या लेखा तत्वे आणि मानके यानुसार आणि नियमावली व नियमने यांचे अनुपालन केले आहे.
	भर दिलेली प्रकरणे :	
१)	आम्ही वित्तीय विवतण पत्रकांच्या टिपांमधील खालील विषयांकडे लक्ष वेधू इच्छितो :- टिपा क्र. ४९.१(२) पहावी. यात कंपनीने लेखा पुस्तकात केलेल्या कराच्या तरतूदीसाठी रु. ४९८,७०४,६७५/- ची निव्वळ तरतूद केली असून त्यापैकी अग्रिम कर रु. ११४४,३८७,७५० दर्शविली आहे. आणि प्रकरणांमध्ये अपीले केली असल्याने आयकर अभिलेखांप्रमाणे असे कोणतेही दायित्व नाही. लेखापुस्तकात केलेल्या रकमेची तरतुदी ह्या कंपनीच्या अंदाजाप्रमाणे आहे	आयकर विभागाचे वि. वर्ष २००५-०६ पासून बऱ्याच प्रकारचे खर्च नामंजूर केले आहेत. म्हणून वर्ष २००५-०६ पासून आयकर प्रकरणी अपीले दाखल केली आहेत. तसेच वित्तीय विवरणपत्रात कोणतेही दायित्व नसले तरी भाडयांचे उत्पन्न आणि व्याजाचे उत्पन्न यांच्यावरील कराचा आगाऊ, भरणा करून मोठा दंड टाळावा असा निर्णय व्यवस्थापनाने घेतला आहे.
२)	टिपा क्र. ५२.१ (२) पहावी. त्यात मालमत्तेच्या भाडेपोटी उपकंपन्याकडून थकीत कर्ज रक्कम रु.२,०४५,३७९,३७५/- (मागील वर्षी रु. २,०९७,४६७,०२९/-) दीर्घ काळापासून बाकी आहे.	वस्तूस्थिती
३)	टिपा क्र. ६०.१ (४) याची तळटिप पहावी. त्यात कंपनीने महाराष्ट्र शासनाला दिलेल्या भागाचे मुद्रांक शुल्क माफ करावे अशी विनंती महसूल विभाग, महाराष्ट्र शासन यांना कंपनीने केली आहे. ही माफी मिळेल या विषयी व्यवस्थापनाला खात्री आहे.	वस्तूस्थिती
	महानिर्मितीच्या प्रकरणी	
अ)	आम्ही एकत्रित वित्तीय विवरणपत्राच्या पुढील टिपांकडे लक्ष वेधतो :- **टिपा क्र. ५३.४ :** भविष्य निर्वाह निधीच्या हंगामी लेख्याच्या आधारे जर	भविष्य निर्वाह निधीच्या गुंतवणूकींचे विमागणिती मूल्यांकन करता आलेले नव्हते कारण

	काही तूट / जादा असल्यास त्याचा लेखा करणे आवश्यक तपशील व माहिती उपलब्ध नाही.	मुल्यांकनासाठी आवश्यक तो तपशील सी पी एफ ट्रस्टला वेळेत देता आलेला नव्हता. मात्र पुढील वर्षी या विषयी सी पी एफ ट्रस्टकडे पाठपूरावा केला नाही.
ब)	**टिपा क्र. ६१.३ :** महाराष्ट्र शासनासोबत केलेल्या कराराबाबत विविध जल विद्युत केंद्रात वीज निर्मितीच्या सुविधांचे कार्य अद्याप सुरु व्हायचे असणे यासंबधी आणि लेखामानक १९: भाडेपट्टी या कंपनी (लेखा मानके) नियमावली २००६ यानुसार भाडेपट्टीबाबत कार्यवाही प्रलंबित असणे यानुसार करावयाची प्रकटने.	महानिर्मितीने महाराष्ट्र शासनाच्या मालकीच्या जल विद्युत केंद्राचे भाडयांचा लेखा म. वि. नि. आयोगाच्या आदेशाच्या आधारे केला आहे.
क)	**टिपा क्र. ६४.३ (१०) :** महानिर्मितीची उपकंपनी महागूज कोलरीज लि. यातील गुंतवणूकीतील कोणतेही तोटा कमी करण्याबाबत मान्यता न देणे यावर कंपनीने कोणतेही समर्थन न देणे.	
ड)	**टिपा क्र. ५९.३ :** महाराष्ट्र शासनाची दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी अधिसूचना काढून महाराष्ट्र विद्युत सुधारणा हस्तांतरण योजना २००५ यात दुरुस्ती केली. त्या आधारे स्थिर मत्तांचे मूल्यांत हस्तांतरणाच्या तारखेपासून वाढ करणे, आणि त्यामुळे घसारा व समभाग भांडवल वाढविणे याबाबत.	
इ)	धोपावे कोस्टल पॉवर लि. च्या प्रकरणी कंपनीने तिची सूत्रधारी कंपनी तसेच सूत्रधारी कंपनीच्या सहोदर कंपन्या यांचे कडून रु. ३८.३२ कोटीचे कर्ज घेणे बाबत. हे कर्ज तिचे भाग भांडवल रु. ०.०५ कोटी पेक्षा खूप जास्त आहे. टिपाच्या टिपा क्र. १ (बी) कडे लक्ष वेधण्यात येत आहे. त्यात म्हटले आहे. की, कंपनी गोईंग कन्सर्न बेसीस साठी तयार केलेली नव्हती. म्हणून प्रवर्तन पूर्व खर्चाच्या कारणामुळे झालेल्या तोटा लेखा पुस्तकात केला आहे.	
	या विषयी आमचे मत पात्रतेविषयी आक्षेप घेणारे आहे.	
	इतर विषय : आम्ही चार उपकंपन्यांची वित्तीय विवरणपत्रे / वित्तीय माहिती यांचे लेखा परिक्षण केलेले नाही. त्यातुन एकूण मत्ता रु.१,६२,१७,१००.६८ लाख आणि महसूल रु. ५९,०७,३९४.७८ लाख दर्शविला आहे. एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रांनी त्या विचारात घेतल्या आहेत. या उपकंपन्यांची वि. वि / माहिती यांचे लेखापरिक्षण अन्य लेखा परिक्षकांनी केल्या आहेत. त्यांचे अहवाल व्यवस्थापनाने आम्हाला उपलब्ध करुन दिले आहेत.	

	एकत्रित विवरणपत्रे, त्यातील रकमा व उपकंपन्यासंबंधीची प्रकटने या संबंधीचे आमचे मत तसेच उपकंपन्यासंबंधी आम्हीकायद्याचे कलम १४३ (३) आणि (११) यातील तरतूदींप्रमाणे आम्ही दिलेला अहवाल हा पूर्णपणे या अन्य लेखापरिक्षकांच्या अहवालावर आधारित आहे.	
१.	**इतर कायदे व नियमनाच्या आवश्यकता**	
१.१	कायद्याच्या कलम १४३ (३) यातील आवश्यकतांनुसार तसेच आमचे लेखा परिक्षण आणि इतर लेखापरिक्षकांचे उपकंपन्यांच्या वित्तीय विवरणपत्रकांवर आणि अन्य वित्तीय महितीवर दिलेले वेगळे अहवाल - ज्याची नोंद आमच्या "इतर विषय" या परिच्छेदात केली असून त्यांच्या लागू होणाऱ्या मर्यादेनुसार आम्ही खालीलप्रमाणे अहवाल देत आहोत.	
अ)	वरील 'पात्र मतांचा आधार' या शीर्षकांच्या परिच्छेदात नमूद केलेल्या विषयाचे परिणाम/संभाव्य परिणाम यांचा अपवाद करता आम्ही आमचे सर्वोत्तम ज्ञान व विश्वास यानुसार एकत्रित वित्तीय विवरणपत्राच्या आमच्या लेखापरिक्षणाच्या हेतूसाठी आवश्यक ती सर्व माहिती आणि स्पष्टीकरणे मागविली आणि ती मिळविली आहेत.	
ब)	वरील पात्र मत्तांचा आधार या शिर्षकात परिच्छेदात वर्णन केलेल्या विषयांचा परिणाम / संभाव्य परिणाम यांचा अपवाद करता आमच्या मते, कायद्यानुसार आवश्यक असणारी योग्य लेखा पुस्तके (नोंदवही) कंपनीने व्यवस्थित ठेवलेली आहेत असे आम्ही केलेल्या अशा लेखा पुस्तकांच्या परिक्षणातून दिसून आले.	
क)	एकत्रित ताळेबंद, एकत्रित नफा व तोटा पत्रक आणि एकत्रित रोकडता प्रवाह पत्रक ही या अहवालाशी संबंधित वित्तीय विवरणपत्रके तयार करण्यासाठी जतन केलेल्या लेखा वह्या पत्रकांशी सहमती दर्शवितात.	
ड)	'पात्र मतांचा आधार' या परिच्छेदात वर्णन केलेल्या विषयांचे परिणाम / संभाव्य परिणाम यांचा अपवाद करता, सदर ताळेबंद, नफा तोटा पत्रक, आणि रोकडता प्रवाह पत्रक ही वि.वि.पत्रे कायद्याचे कलम १३३ यातील लेखांची मानके, ज्यांचे सहवाचन कंपनी खाते नियम २०१४ यातील नियम ७ सोबत केले जाते, यांचे अनुपालन करतात.	
इ)	वरील 'पात्र मतांचा आधारे' या परिच्छेदात वर्णन केलेले विषय, आमच्या मते कंपनीच्या कामांवर प्रतिकूल परिणाम करु शकतात.	
फ)	ही सूत्रधारी कंपनी भारत सरकारच्या कंपनी व्यवहार मंत्रालयाने वितरीत केलेली अधिसुचना क.जी.एस.आर. ४६३(इ) दि. ५ जून २०१५, नुसार एक सरकारी कंपनी असल्याने, कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १६४ चे उपकलम (२)यातील तरतूदी या सूत्रधारी कंपनीला लागू	

	नाहीत. तसेच तिच्या उपकंपन्या आणि भारतात संस्थापित केलेल्या संयुक्त नियंत्रणातील कंपन्यांच्या सांविधिक लेखा परिक्षकांनी दिलेल्या अहवालानुसार या गटातील कंपन्यांचे किंवा भारतात संस्थापित केलेल्या कंपन्यांचे कोणतेही संचालक कायद्याचे कलम १६४ (२) यातील अटीप्रमाणे दि. ३१ मार्च २०१६ पर्यंत अपात्र नव्हते.	
ग)	लेखे व इतर संबधित प्रकरणे सुव्यवस्थितपणे ठेवणे याविषयीची पात्रता - आक्षेप हे पात्रमतांचा आधार या परिच्छेदाप्रमाणे आहेत.	
ह)	कंपनीतील वित्तीय माहिती देण्यासाठी असलेली अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे आणि अशा नियंत्रणाचे कार्य व परिणामकारकता यासाठी आम्ही वेगळ अहवाल जोडपत्र 'अ' मध्ये दिल असून तो पहावा.	
ई)	कंपनी (लेखापरिक्षण व लेखापरिक्षक) नियमावली २०१४ यानुसार लेखापरिक्षकांच्या अहवालात समाविष्ट करण्याचे इतर विषय याविषयी आमच्या मते व आम्ही मिळवलेली सर्वोत्कृष्ट माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार आम्ही, खालीलप्रमाणे अभिप्राय देतो.	
अ)	'पात्र मतांचा आधार' या परिच्छेदात वर्णन केलेले परिणाम/संभाव्य परिणाम यामुळे या कंपनीने न्यायालयात प्रलंबित असलेल्या खटल्यांचा तिच्या वित्तीय स्थितीवर आणि एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रांवर होऊ शकणाऱ्या परिणामाविषयी प्रकटन केले आहे. किंवा कसे यावर आम्ही भाष्य करण्यास असमर्थ आहोत.	
ब)	'पात्र मतांच्या आधार' या परिच्छेदात वर्णन केलेले परिणाम/संभाव्य परिणाम यांचा यामुळे कंपनीने तिला लागू असणारे कायदे किंवा लेखा मानके यांच्या अंतर्गत दृष्टीक्षेपात येऊ शकतील असे भविष्यातील प्रत्यक्ष तोटे जर झाले तर त्यांचा तिच्या दीर्घ मुदतीच्या कंत्राटावर/करारावर होणाऱ्या परिणामांवरुन तरतूदी केल्या किंवा कसे यावर आम्ही भाष्य करण्यास असमर्थ आहोत. आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार ही कंपनी कुठलेही साधित करार केलेले नाहीत.	
क)	कंपनीकडे 'गुंतवणुकदार शिक्षण व रक्षण निधी' यामध्ये स्थानांतरीत करावी अशी कोणतीही रक्कम नाही.	
ज)	आम्हास जी योग्य वाटली अशी कंपनीचे अभिलेखन आणि लेखापुस्तके यांची तपासणी केली; तसेच आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार आणि भारताचे लेखा नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी दिलेली निदेश व उपदेश यांची उत्तरे या सर्वांच्या आधारे आम्ही आमच्या अहवाल सोबत कायद्याचे कलम १४३ (५) यातील अटीनुसार, जोडपत्र 'ब' येथे जोडले आहे.	

स्वतंत्र लेखापरिक्षकांच्या अहवालाचे जोडपत्र 'ब'
भारताचे महालेखा परिक्षक यांनी अधिनियमांच्या कलम १४३ मधील उपकलम (५) नुसार दिलेल्या निदेश/उपनिदेश यांवर अहवाल

भारताचे लेखानियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी अधिनियमाच्या कलम १४३ मधील उपकलम (५) नुसार दिलेल्या निदेश आणि उपनिदेश तसेच आम्हास योग्य वाटलेल्या कंपनीच्या पुस्तकांची व अभिलेखांची तपासणी व आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टीकरणे या सर्वांच्या आधारे, आम्ही संबधित निदेशात निर्देशित केलेल्या विषयांवर निवेदनपत्र देत आहोत :-

i) मराविमं सूत्रधारी संबधी अधिनियम १४३ चे उपकलम (५) यातील निदेश

अ. क्र.	लेखापरिक्षकांचे अभिप्राय		व्यवस्थापनाचे उत्तर
	निर्देश	उत्तरे	
१	कंपनीकडे स्वमालकीच्या आणि भाडेपट्टीच्या जमिनीविषयी नावाचे/ हक्काचे विलेख आहेत किंवा कसे? नसल्यास ज्या जमिनीच्या मालकी /भाडे याचे विलेख-करार नसतील त्या नमूद कराव्यात.	आमच्या मते व आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार स्थावर मालमत्तेच्या मालकीचे विलेख कंपनीच्या नावे नाहीत. कारण मत्तांचे हस्तांतरण हंगामी हस्तांतरण योजनेतंर्गत झाले होते. तिचे अंतिमीकरण ३१ मार्च २०१६ रोजी शासन निर्णय क्र. रिफार्म २०१०/ प्र.क्र. ११७ / ऊर्जा नुसार झाले. ज्या जागांच्या मालकीचे / भाडेपट्टीचे विलेख उपलब्ध नाहीत; त्याची तपशील (खालील) जोडपत्रात दिला आहे.	
२	कर्जे/ऋणे/व्याज इ. सोडून देणे/ निर्लेखित करणे याची काही प्रकरणे असल्यास त्यातील रकमा व कारणे याची माहिती द्यावी.	आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार कंपनीने मागील काही वर्षात महाराष्ट्र शासनाला देय असलेल्या त्यांच्या व्याजाची रक्कम रु. २८,३७७,७२६,८३५/- याविषयी महाराष्ट्र शासनाकडून सुसंगत निदेश / खात्री नसताना त्या पूनर्लिखित करण्यात आल्या याशिवाय नाबार्डला देय असलेले व्याज रु. ३२,८९५/- याची तरतूद आणि कर्जावरील आरपी रु.४८९००/- आणि रु. ३४,८६०/- महाराष्ट्र शासनाची भाग अर्ज निधीची रक्कम यासुद्धा उलट फिरविण्यात आल्या. स्पष्टिकरणानुसार, वि. वर्ष २०१४-१५ पर्यंत हे व्याज नेमस्त तत्वाने देय होते. या व्यतिरिक्त कर्जे / ऋणेउसनवारी / व्याज इ. सोडून देणे/ निर्लेखित करणे यांची अन्य प्रकरणे नाहीत.	

३	तिसऱ्या पक्षाकडे पडून असलेल्या वस्तूमालांचे आणि महाराष्ट्र शासन किंवा इतर प्रधिकारी यांचेकडून देणगी/अनुदाने याप्रकारे मिळालेल्या मत्ता यांचे योग्य दस्तऐवज जतन केले आहेत किंवा कसे ?	आम्हास दिलेली माहिती आणि स्पष्टिकरणे यानुसार तिसऱ्या पक्षांकडे कोणताही वस्तूमाल पडून राहिलेल नाही. तसेच महाराष्ट्र शासन किंवा अन्य प्रधिकरणे यांचेकडून कंपनीला कोणत्याही भेटी / अनुदान स्वरुपात मत्ता मिळालेल्या नाहीत.	
ii)	**विभागासाठीचे विशिष्ट उपदेश**		
अ. क्र.	**निर्देश**	**उत्तरे**	
१	व्यापारी येणी, व्यापारी देणी, मुदतीच्या ठेवी, बँक खात्यातील व मिळलेल्या रोखी यांच्यातील शिलकींच्या खातरजमा करण्याबाबत अभिप्राय द्यावेत.	निम्मलिखित तकत्याप्रमाणे आहे.	
२	केंद्र/राज्य शासने किंवा इतरसंस्था यांच्याकडून काही विशिष्ट कार्यपालन करण्यासाठी मिळालेल्या अनुदाने / अर्थसाह्य यांचे विचलन झाले असल्यास त्यांची माहिती द्यावी.	पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळाने दिलेल्या बॉडची मुदत पूर्ण झाल्याने त्याचे व्याज देणे व मुद्दलाची परतफेड करणे या हेतुसाठी कंपनीस काही निधी प्राप्त झाला आहे. चालू वर्षावरील कारणासाठी कंपनीस रु निरंक प्राप्त झाले. मात्र पूवीच्या वर्षातील रु. ५७,४६,१७०/- व्याजासाठी अजून देय आहेत. आम्हास दिलेल्या महितीनुसार योग्य हक्कदारांचा शोध लागला नसल्याने ही रक्कम देय आहे.	

वरील २ च्या उत्तरातील माहितीचा तक्ता :

अ. क्र.	तपशील	मिळालेली निश्चिती (% टक्केवारी मध्ये)
१	व्यापारी येणी	९९.९८%
२	व्यापारी देणी (आंतरशाखा कार्यालय विभाग यांना देणी व्यतिरिक्त)	०.००%
३	व्यापारी देणी (आंतरशाखा कार्यालये यांची देणी)	१२.९२%
४	मुदतीच्या ठेवी (स्थिर जमा)	१००%
५	बँकांतील खाती (चालू खाती)	१००%

२.	**महानिर्मितीच्या प्रकरणी :**	
I)	**अधिनियमाचे कलम १४३ उपकलम (५) नुसार निदेश**	
१)	**जर या कंपनीची निर्गुंतवणुकीसाठी निवड झाली असेल तर, मत्तांचे मुल्यांकनाच्या संदर्भात संपूर्ण स्थितीच्या अहवालाचे, परिक्षण करावे. (अमूर्त मत्ता व जमिनी यांचाही समावेश त्यात करावा.) तसेच गुंतवणुकीची कार्यपद्धती व सद्यस्थिती यांचाही समावेश करावा.** **सूत्रधारी कंपनी : महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी लि. :-** या कंपनीची निर्गुंतवणुकीसाठी निवड झालेली नव्हती म्हणून मगितलेल्या माहिती कंपनीस लागू नाही. **उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉवर कं. लि. :** नाही ही उपकंपनी निर्गुंतवणुकीसाठी निवडलेली नाही. **उपकंपनी : महागुज कोलायरिज लिमिटेड :** लागू नाही. **उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर कंपनी लि. :** नाही ही उपकंपनी निर्गुंतवणुकीसाठी निवडलेली नाही.	या कंपनीची निर्गुंतवणूकीच्या हेतुसाठी निवड झालेली नाही. त्यामुळे याबाबतची मागितलेली माहिती देणे कंपनीला लागू नाही.
२)	**कर्जे/ऋणे/व्याज इ. सोडून देणे/निर्लेखित करणे यांची काही प्रकरणे असल्यास त्यातील रकमा व कारणे यांची माहिती द्यावी.** **सुत्रधारी कंपनी : महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी लि.** लेखा परिक्षणाच्या काळात आणि आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टीकरणे यानुसार वि. वर्ष २०१५-१६ दरम्यान कर्जे/ऋणे/उसनवारी/व्याज इ. सोडून देणे/ निर्लेखित करणे यासंबधीची कोणतीही प्रकरणे घडलेली नाहीत. या कंपनीला तिची पालक कंपनी म्हणजे मराविमं सूत्रधारी कडून एक पत्र मिळाले. त्यात मराविमं सूत्रधारी कंपनीच्या लेखा पुस्ताकात पडून असलेल्या पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळाच्या परंतु आता अनोळखी असलेल्या मत्ता/दायित्वे यांना महानिर्मितीने तिच्या नोंद वह्यात मान्यता देण्यास सांगण्यात आले आहे. पालक कंपनीने या अनोळखी मत्ता/दायित्वे कपंनीकडे आणि तिच्या उपकंपन्यांकडे प्रमाणबद्धरित्या स्थानांतरित केली मात्र त्याचे कारण दिलेले नाही. तसेच पालक कंपनीने या कंपनीस कळविले की तिने या अनोळखी मत्ता/दायित्वे सोडून द्यावीत/निर्लेखित करावीत. अशा शिलकीमध्ये रु. २६५ कोटीचे भांडवल राखीव समाविष्ट आहेत. (कंपनीचा वाटा रु ६६ कोटी) कंपनीने या मत्ता / दायित्वे अद्याप ओळखलेली नसून (निव्वळ दायित्व रु. ८६ कोटी) त्यांचा	लेखा परिक्षणाच्या काळात आणि आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टि करणे यानुसार या कंपनीचे वि. वर्ष २०१५-१६ मधे कर्जे/ ऋणे / व्याज इ. सोडून देणे / निर्लेखित करणे यांची कोणतीही प्रकरणे नव्हती. कंपनीला मराविमं सूत्रधारी (तिची कंपनी) यांचेकडून पत्र मिळाले की, सुत्रधारी कंपनीच्या लेखा नोंद पुस्तकातील पूर्वीच्या म रा. वि. मंडळाच्या आणि ज्यांची निश्चिती झाली नाही अशा काही मत्ता व दायित्वे आहेत त्यांना महानिर्मित कंपनीच्या लेखा मत्ता व दायित्वे आहेत. त्यांना महानिर्मिती कंपनीच्या लेखा पुस्तकात मान्यता द्यावी. पालक कंपनीने अशी ज्यांची निश्चित ओळख निश्चिती झालेली नाही, अशा मत्ता / दायित्वे कोणतेही कारण न देता उपकंपन्यांकडे काही प्रमाणात हस्तांतरित केली आहेत. त्याबाबत अशा मत्ता /दायित्वे निर्लेखित कराव्यात असे

	तपशील पालक संस्थेकडून मागविल्याची माहिती व्यवस्थापनाने आम्हाला दिली. **उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉवर कंपनी लि. :** यावर्षी कर्जे/व्याज सोडणे/निर्लेखित करणे याची प्रकरणे नाहीत. **उपकंपनी : महागूज कोलायरीज लिमिटेड :** कोणतेही कर्ज सोडलेले नाहीत. **उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर लिमिटेड :** होय. कंपनीचे प्रवर्तन-पूर्व खर्च निर्लेखित केले. हे खर्च रु. ८.२९ कोटी कार्यरत टप्यात प्रकल्पावर खर्च केले होते. आज कंपनीने हा प्रकल्प रद्द करण्याचे ठरवले.	कंपनीने कळविले. त्यात रू. २६५ कोटीची भांडवली राखीव रक्कम पण समाविष्ट आहे. (त्यात कंपनीचा वाटा रू. ६६ कोटीचा आहे) कंपनीने अशा अनोळखी मत्ता / दायित्वे अद्याप मान्य केल्या नाहीत. (निव्वळ दायित्व रू. ८६ कोटी) असे व्यवस्थापनाने आम्हाला कळविले तसेच व्यवस्थापनाने त्याचा अधिक तपशील पालक कंपनीकडून मागविला आहे. असे आम्हाला व्यवस्थापनाने सांगितले.
३)	**तिसऱ्या पक्षाकडे कडून असलेल्या वस्तू आणि शासन किंवा इतर प्रधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या देणग्या याचे अहवाल आहेत किंवा कसे** **सूत्रधारी कंपनी : महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी लि.** ही कंपनी केवळ देखभालीची कामे किंवा जोडणी यासाठीच आपला वस्तूमाल तिसऱ्यापक्षाकडे पाठविते. आम्हाला दिलेल्या माहितीप्रमाणे, कंपनीकडे या वस्तुमालाचे योग्य अभिलेख आहेत. तसेच यावर्षी शासन किंवा अन्य प्रधिकरणे यांच्याकडून कोणत्याही भेटी मिळालेल्या नाहीत. **उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉवर कं लि. :** लागू नाही. **उपकंपनी : महागूज कोलायरीज लि. :** लागू नाही. **उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर लि. :** लागू नाही.	ही कंपनी केवळ देखभालीची कामे किंवा जोडणी यासाठीच आपला वस्तूमाल तिसऱ्यापक्षाकडे पाठविते. आम्हाला दिलेल्या माहितीप्रमाणे, कंपनीकडे या वस्तुमालाचे योग्य अभिलेख आहेत. तसेच यावर्षी शासन किंवा अन्य प्रधिकरणे यांच्याकडून कोणत्याही भेटी मिळालेल्या नाहीत.
४)	**कायद्यात / लवादात प्रलंबित खटल्यांचा वयानुसार अहवाल देणे. यामध्ये प्रलंबित असल्याची कारणे द्यावीत तसेच अशा सर्व कायदेशीर खटल्यांचे (परदेशी व स्थानिक) खर्चावर लक्ष देणारी यंत्रणा अस्तित्वात / प्रभावी असल्याबद्दल माहिती द्यावी.** **सूत्रधारी कंपनी : (महानिर्मिती)** कंपनीने ओळख केलेल्या प्रलंबित/लवाद्यांच्या खटल्यांची माहिती आकस्मिक दायित्व म्हणून प्रकट केल्या आहेत. असे ३८० खटले असून त्याची माहिती खालीलप्रमाणे :	कंपनीने ओळख केलेल्या प्रलंबित/लवाद्यांच्या खटल्यांची माहिती आकस्मिक दायित्व म्हणून प्रकट केल्या आहेत. असे ३८० खटले असून त्याची माहिती खालीलप्रमाणे :

<table>
<tr>
<td></td>
<td>
<table>
<tr><th>खटल्यांचे वय</th><th>प्रकरणांची संख्या</th></tr>
<tr><td>एक वर्षापेक्षा कमी</td><td>३८</td></tr>
<tr><td>१ ते २ वर्षे</td><td>५८</td></tr>
<tr><td>२ ते ३ वर्षे</td><td>१९</td></tr>
<tr><td>३ ते ५ वर्षे</td><td>४०</td></tr>
<tr><td>५ वर्षापेक्षा जास्ती</td><td>१९५</td></tr>
<tr><td>इतर अनुपस्थित</td><td>३०</td></tr>
<tr><td>एकूण</td><td>३८०</td></tr>
</table>

यासंबंधीची माहिती कंपनीकडे उपलब्ध नाही. यामध्ये हे सर्व खटले प्रलंबित असण्याची कारणे याचाही समावेश आहे. यामुळे खर्चाकडे लक्ष ठेवण्याच्या यंत्रणांच्या प्रभावीपणाबद्दल आम्हाला मत देता येत नाही.

उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉवर कं लि. :
लागू नाही.

उपकंपनी : महागूज कोलायरीज लि.
<table>
<tr><th>खटल्यांचे वय</th><th>खटल्यांची संख्या</th></tr>
<tr><td>१ वर्षापेक्षा कमी</td><td>१</td></tr>
</table>

उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर कं. लि. :
लागू नाही.
</td>
<td>
<table>
<tr><th>खटल्यांचे वय</th><th>प्रकरणांची संख्या</th></tr>
<tr><td>एक वर्षापेक्षा कमी</td><td>३८</td></tr>
<tr><td>१ ते २ वर्षे</td><td>५८</td></tr>
<tr><td>२ ते ३ वर्षे</td><td>१९</td></tr>
<tr><td>३ ते ५ वर्षे</td><td>४०</td></tr>
<tr><td>५ वर्षापेक्षा जास्ती</td><td>१९५</td></tr>
<tr><td>इतर अनुपस्थित</td><td>३०</td></tr>
<tr><td>एकूण</td><td>३८०</td></tr>
</table>

यासंबंधीची माहिती कंपनीकडे उपलब्ध नाही. यामध्ये हे सर्व खटले प्रलंबित असण्याची कारणे याचाही समावेश आहे. यामुळे खर्चाकडे लक्ष ठेवण्याच्या यंत्रणांच्या प्रभावीपणाबद्दल आम्हाला मत देता येत नाही.
</td>
</tr>
<tr>
<td>II)

५)</td>
<td>
कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १४३ (५) नुसार उपनिदेश यावर अभिप्राय

औष्णिक विद्युत केंद्राच्या बाबत, विविध प्रदुषण नियंत्रण कायद्याचे अनुपालन करणे व त्याचा परिणाम तसेच राखेचा वापर व विल्हेवाट याविषयी कंपनीचे धोरण तपासून त्यावर अभिप्राय द्यावेत.

सूत्रधारी कंपनी :- महानिर्मिती
या कंपनीने निवेदन दिले आहे की, तिने वर्ष २०१५-१६ मध्ये प्रदुषणाच्या संबधीच्या विविध कायद्याचे अनुपालन केले आहे. त्यामध्ये राखेचा वापर व विल्हेवाट याचाही समावेश आहे. मात्र ही प्रदुषण कायद्याचे अनुपालन व राखेचा वापर व विल्हेवाट याचे परिणाम याची आम्ही प्रत्यक्ष पडताळणी केलेली नाही.

उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉवर कं. लि. :
लागू नाही.
</td>
<td>या कंपनीने निवेदन दिले आहे की, तिने वर्ष २०१५-१६ मध्ये प्रदुषणाच्या संबधीच्या विविध कायद्याचे अनुपालन केले आहे. त्यामध्ये राखेचा वापर व विल्हेवाट याचाही समावेश आहे. मात्र ही प्रदुषण कायद्याचे अनुपालन व राखेचा वापर व विल्हेवाट याचे परिणाम याची आम्ही प्रत्यक्ष पडताळणी केलेली नाही.</td>
</tr>
</table>

	उपकंपनी : महागूज कोलायरिज लि. : लागू नाही. **उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर लि. :** लेखापरिक्षकांचे अभिप्राय नाहीत.	
६)	**कोळसा पिट हेड येथून बाहेर काढण्यासाठी या कंपनीने खाजगी संस्थासोबत महसूल वाटणीचे करार केले आहेत का? असल्यास त्यात कंपनीच्या वित्तीय हिताचे योग्य रक्षण होते काय?** **सूत्रधारी कंपनी : महानिर्मिती** नाही कंपनीने खाजगी संस्था सोबत कोळसा काढण्याचे व महसूल वाटणीचे कोणतेही करार केलेले नाहीत. **उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉवर कं लि. :** या उपकंपनीत वीज निर्मितीचे कार्य सुरु झाले नसल्याने लागू नाही. **उपकंपनी : महागूज कोलायरीज लि. :** लेखापरिक्षकांनी अभिप्राय दिलेले नाहीत. **उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर लि. :** लेखापरिक्षकांनी अभिप्राय दिलेले नाहीत.	नाही कंपनीने खाजगी संस्था सोबत कोळसा काढण्याचे व महसूल वाटणीचे कोणतेही करार केलेले नाहीत.
७)	**मागणी केलेल्याप्रमाणे आणि प्रत्यक्ष मिळालेल्या कोळसा त्याची संख्या / दर्जा यांचा मेळ करणे तसेचत्याचा दर्जा / ओलसरपणा आणि खराबी इ. तपासणे व त्याची लेखा पुस्तकात नोंद करणे यासाठी कंपनीकडे योग्य व्यवस्था आहे काय ?** **सूत्रधारी कंपनी : महानिर्मिती** होय, कंपनीकडे मागणी व प्राप्ती कोळसा यांची संख्या/दर्जा यांचा मेळ करण्याची पद्धती अस्तित्वात आहे. मात्र सध्याची पद्धती अधिक बळकट करण्याची गरज आहे. कंपनी पूरवठा दाराने त्याच्या बिजकामधील नोंदीप्रमाणे कोळशाची दायित्वाला मान्यता देते. महानिर्मितीने स्वत: नियुक्त केलेल्या तांत्रिक विश्लेषकांकडून हे काम करावयास हवे. हे तांत्रिक विश्लेषक आणि पुरवठादारांचे प्रतिनिधी संयुक्तपणे दिलेल्या कोळशाची गुणवत्ता तपासतात. व दर्जा कमी असल्यास त्याचा दावा करतात. मात्र कोळश्याचे पुरवठादार हे दावे मान्य करीत नाहीत. त्यामुळे व अन्य काही कारणांमुळे या कंपनीच्या थकबाकीत विसंगती दिसते. याशिवाय, या वर्षभरात, महानिर्मिती कंपनीने कोळसा पुरवठादारांचा विरोधात करारानुसार दर्जेदार कोळसा न दिल्याबद्दल रु. ८०३.३८ कोटीचा दावा केला तर पुरवठादाराने महानिर्मितीने माल कमी	होय, कंपनीकडे मागणी व प्राप्ती कोळसा यांची संख्या/दर्जा यांचा मेळ करण्याची पद्धती अस्तित्वात आहे. मात्र सध्याची पद्धती अधिक बळकट करण्याची गरज आहे. कंपनी पूरवठा दाराने त्याच्या बिजकामधील नोंदीप्रमाणे कोळशाची दायित्वाला मान्यता देते. महानिर्मितीने स्वत: नियुक्त केलेल्या तांत्रिक विश्लेषकांकडून हे काम करावयास हवे. हे तांत्रिक विश्लेषक आणि पुरवठादारांचे प्रतिनिधी संयुक्तपणे दिलेल्या कोळशाची गुणवत्ता तपासतात. व दर्जा कमी असल्यास त्याचा दावा करतात. मात्र कोळश्याचे पुरवठादार हे दावे मान्य करीत नाहीत. त्यामुळे व अन्य काही कारणांमुळे या कंपनीच्या थकबाकीत विसंगती दिसते. याशिवाय, या वर्षभरात, महानिर्मिती कंपनीने कोळसा पुरवठादारांचा विरोधात करारानुसार दर्जेदार कोळसा न दिल्याबद्दल रु. ८०३.३८

	उचलल्याबद्दल ५० कोटीची मागणी केली, याबाबत पुरेसे कागदपत्री पुरावे उपलब्ध नाहीत. यामुळे कोणता पक्ष अचूक व रास्त आहे. याबाबत निष्कर्ष काढणे अवघड आहे. कंपनीने कोळसा पुरवठादाराच्या मागणीला आकस्मिक दायित्व म्हणून प्रकट केले आणि या पुरवठादारांचे मागणी केलेल्या कार्यपालनाचे प्रोत्साहनाच्या लेखा केला नाही. **उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉवर लि. :** विज निर्मिती सुरु नसल्याने लागू नाही. **उपकंपनी : महागूज कोलायरीज लि. :** लेखापरिक्षकांचा अभिप्राय नाही. **उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर कं. लि. :** लेखापरिक्षकांचा अभिप्राय नाही.	कोटीचा दावा केला तर पुरवठादाराने महानिर्मितीने माल कमी उचलल्याबद्दल ५० कोटीची मागणी केली, याबाबत पुरेसे कागदपत्री पुरावे उपलब्ध नाहीत. यामुळे कोणता पक्ष अचूक व रास्त आहे. याबाबत निष्कर्ष काढणे अवघड आहे. कंपनीने कोळसा पुरवठादाराच्या मागणीला आकस्मिक दायित्व म्हणून प्रकट केले आणि या पुरवठादारांचे मागणी केलेल्या कार्यपालनाचे प्रोत्साहनाच्या लेखा केला नाही.
८)	**राज्य शासनाच्या विनामूल्य विजेचा वाटा किती होतात? समत अटीनुसार त्याचा हिशेब केला होता काय किंवा कसे ? तो लेख्यांच्या प्रमाणकांनुसार लेख्यांमध्ये नोंदला का किंवा कसे ?** **सूत्रधारी कंपनी : महानिर्मिती** कंपनीने दिलेल्या माहितीप्रमाणे कोणत्याही करारानुसार राज्यशासनाला विनामूल्य वीजेचा वाटा नाही. **उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉ. कं. लि. :** वीज निर्मिती सुरु नसल्याने लागू नाही. **उपकंपनी : महागूज कोलारीज लि. :** लेखापरिक्षकांनी मत दिलेली नाही. **उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर लि. :** लेखा परिक्षकांनी मत दिलेले नाही.	कंपनीने दिलेल्या माहितीप्रमाणे कोणत्याही करारानुसार राज्यशासनाला विनामूल्य वीजेचा वाटा नाही.
९)	**जलविद्युत प्रकल्पांच्या प्रकरणी राज्य शासनाच्या जैविक विविधतांचे रक्षणाच्या धोरणानुसार / सुचनानुसार पाणी सोडावे लागते. त्याचे पालन केले नाही म्हणून दंडाची रक्कम भरली / भरावयाची आहे. यावर माहिती द्यावी.** **सुत्रधारी कंपनी : महानिर्मिती** पाणी सोडण्याची जबाबदारी राज्य शासनाच्या जल संसाधन विभागाकडे आहे, कंपनीकडे नाही अशी माहिती देण्यात आली. यामध्ये कंपनीने कुठलेही दंड देय / भरलेला नाही.	पाणी सोडण्याची जबाबदारी राज्य शासनाच्या जल संसाधन विभागाकडे आहे, कंपनीकडे नाही अशी माहिती देण्यात आली. यामध्ये कंपनीने कुठलेही दंड देय / भरलेला नाही.

	उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉ. कं. लि. : वीज निर्मिती सुरु नसल्याने लागू नाही. **उपकंपनी : महागूज कोलारीज लि. :** लेखापरीक्षकांनी मत दिलेले नाही. **उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर लि. :** लागू नाही.	
१०)	**कंपनीने प्रवर्तनाची प्रमाणके निश्चित केले काय ? व्यवस्थापनाने प्रमाणकानुसार कार्यपालनाची मोजणी केली काय? विचलनांवर काय कार्यवाही केली ?** **सूत्रधारी कंपनी : महानिर्मिती :** लागू नाही **उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉ. कं. लि. :** लागू नाही. **उपकंपनी : महागूज कोलारीज लि. :** कामकाज अद्याप सुरु नाही. **उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर लि. :** लागू नाही.	वस्तूस्थिती
११)	**व्यापारी येणी, व्यापारी देणी, मुदतीच्या ठेवी, बँक खाती व रोकड प्राप्ती यांच्या निश्चितीवर अभिप्राय द्यावी.** **सूत्रधारी कंपनी : महानिर्मिती :** लागू नाही. **उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉ. कं. लि. :** लागू नाही. **उपकंपनी : महागूज कोलारीज लि. :** आवश्यकती सर्व निश्चिती मिळवली **उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर लि. :** लागू नाही	वस्तूस्थिती
१२)	**कंपनीने तयार केलेल्या किमतीच्या धोरणाचे परिक्षण करावे. आणि खर्चाचे सर्व घटक समावेश झाल्याबद्दल हमी द्यावी.** **सूत्रधारी कंपनी : महानिर्मिती :** लागू नाही	वस्तूस्थिती

	उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉ. कं. लि. : लागू नाही **उपकंपनी : महागूज कोलारीज लि. :** लागू नाही **उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर लि. :** लागू नाही	
१३)	**कारखाने व यंत्रसामुग्री यांच्या वापराच्या मर्यादा व ते निकामी होणे यावर अहवाल देणे.** **सूत्रधारी कंपनी महानिर्मिती :** लागू नाही **उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉ. कं. लि. :** लागू नाही **उपकंपनी : महागूज कोलारीज लि. :** लागू नाही **उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर लि. :** लागू नाही	वस्तूस्थिती
१४)	**केंद्र / राज्य शासन किंवा अन्य संस्थांनी विशिष्ट कार्यपालनासाठी दिलेले अनुदान / अर्थ साह्य यांचे विचलन होण्याच्या प्रकरणी अहवाल देणे.** **सूत्रधारी कंपनी : महानिर्मिती :** लागू नाही **उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉ. कं. लि. :** लागू नाही **उपकंपनी : महागूज कोलारीज लि. :** लागू नाही **उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर लि. :** लागू नाही	वस्तूस्थिती
३.	**<u>महापारेषण कंपनीच्या प्रकरणी</u>**	
	कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १४३ चे उपकलम (५) नुसार निदेश	

१.	**कर्जे / ऋणे / व्याज इ. सोडून देणे / निर्लेखित करणे यांची प्रकरणे असल्यास त्यांची कारणे व त्यातील रकमा यांची माहिती द्यावी.**	
	टिपा क्र. २२ यानुसार महापारेषण कंपनीची एकूण व्यापारी येणी दि. ३१/०३/१६ रोजी रु. २५९२६३.३० लाख आहेत. (मागील वर्षी दि. ३१/०३/१५ रोजी रु. २९८२९३.९१ लाख होती.) यातील मोठा भाग महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनीचा (महावितरण) आहे. महावितरणाच्या येण्याचे दोन भाग आहेत. ते असे :-	वस्तूस्थिती
अ)	दि. ३१/०३/१६ रोजी पारेषण आकार रु. २३२६०५.७५ लाख (मागील वर्षी ३१/०३/१५ रोजी रु.२३,३७,४७ लाख) असून त्याची वसुली कंपनी राज्यपारेषण केद्र तर्फे करते. महावितरणकडूनचे येणे चांगले मानले जाते. व त्या थकीत रकमेकरिता बुडीत कर्ज म्हणून तरतुदी केली जात नाही. महावितरणचे येणे अंशत: पण नियमितपणे मिळते.	
ब)	आंतर विभागीय व्यवहार यातील वसुली योग्य येणी दि. ३१/०३/१६ रोजी रु. १९७२६.३९ लाख आहेत. (मागील वर्षी दि. ३१/०३/१५ रोजी रु. १९६९७ लाख) होती. या आंतर विभागीय व्यवहारांच्या शिलकींचा जोपर्यंत पूर्ण मेळ होत नाही, तोपर्यंत त्या निर्लेखित केल्या जात नाहीत. यातून महावितरणकडून वसूली योग्य रक्कम एकूण ऋणकोमध्ये ९७.३३ टक्के आहे. (मागील वर्षी ३१/०३/१५ रोजी ८५ टक्के होती)	
	असे निरिक्षण आहे की, ही कंपनी जे कंत्राटदार/पुरवठादार त्यांचा करार ठरलेल्या तारखेप्रमाणे पूर्ण करीत नाहीत. इतर अटी व शर्तीचे पालन करीत नाहीत त्यांना द्यावयाच्या पैशातून 'परीसमापनातील' नुकसान कापते. या एल डी च्या रकमेचा लेखा ताळेबंदाच्या, दायित्वाच्या बाजूला "इतर चालू नसलेली दायित्वे - अनामती" यात केला जातो. अशा एल डी चा अशत: रकमेची उत्पन्न म्हणून लेखा नोंद केली जाते. आणि शिल्लक रक्कम संबधित विक्रेता / कंत्राटदार यांना देयकांच्या अंतिमीकरणानंतर परत केली जाते. अशा एकूण एल डी ची रक्कम ताळेबंदच्या दायित्वामध्ये दि. ३१/०३/१६ रु. ६७८८.४२ लाख (मागील वर्षी ३१/३/१५ रोजी रु. ४९८१.५७ लाख होती) तर उत्पन्न म्हणून नोंदलेली एल डी ची रक्कम ३१/०३/१६ रोजी ४७९.५८ लाख होती (मागील वर्षी ३१/०३/१५ रोजी ७२.०९ लाख) होती. कंपनीने वि. विवरणपत्राचा भाग असलेल्या टिपा क्र. २ (१) (४) येथे दिलेल्या लेखा धोरणामध्ये असे स्पष्ट केले आहे की, असे एल डी आकार जेव्हा प्रत्यक्ष वसूल होतील	वस्तूस्थिती

	तेव्हाच फक्त इतर उत्पन्न यात त्यांचा लेखा केला जाईल.	
	अभिलेखातील नोंद केलेल्या उपलब्ध माहितीनुसार एस. टी. यू. ने विलंब भरणा आकार याची मागणी करणारी बीजके वितरणाच्या परवानाधारक संस्थांना दिली. दि. ३१/३/१६ रोजी महापारेषण कंपणीचा डी. पी. सी. रकमेतील एकूण वाटा रु. ८३४९५.२५ लाख होता. (मागील वर्षी ३१/३/१५ रोजी रु. ४८४२२.०५ लाख) जे वित्तीय वर्ष २०१५-१६ मध्ये उत्पन्न म्हणून विचारात घेतलेले नाही. कंपनीची महत्वाची लेखा धोरणे परिच्छेद २ (१), (२) यात प्रकट केली असून, त्याचे सहवाचन ताळेबंदाच्या इतर टिपा यातील टिपा क्र. ६४.४ (१७) या सोबत केले जाते.	वस्तूस्थिती
	कंपनीला मिळणाऱ्या रकमांमध्ये पुरवठादार/उपकंत्राटदार यांना दिलेल्या अग्रिमांचाही समावेश असतो. त्याचे बारकाईने विश्लेषण करुन आढावा नियमीतपणे घेण्यात आलेला आहे. कंपनीच्या ऋणकोंकडे (खर्चासाठी) थकीत रकमांबाबत संशयास्पद कर्जे यासाठीची ३१/३/१६ रोजीची तरतूद रु. निरंक आहे. (मागील वर्ष २०१४-१५ रु.१४९.११ लाख)	वस्तूस्थिती
	आमच्या लेखापरिक्षणाच्या काळात व आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार वि.वर्षे २०१५-१६ मध्ये कर्जे / ऋणे /उसणवारी / व्याज इ. सोडून देणे / निर्लेखित करणे याची अन्य कोणतेही प्रसंग / प्रकरणे नव्हती.	वस्तूस्थिती
२)	**तिसऱ्यापक्षाकडे पडून असलेल्या वस्तूमालसंबधी आणि शासन किंवा अन्य प्रधिकरणे यांच्याकडून भेटी दाखल मिळालेल्या मत्तांचे अहवाल जतन केले आहेत का ?** कंपनीच्या व्यवस्थापनाने आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणानुसार तिसऱ्यापक्षाकडे कधीही भांडारातील कोणीतीही वस्तूमाल किंवा सुटेभाग लेखापरिक्षणाच्या वर्षात राहिलेले नव्हते. तसेच वि. वर्ष २०१५-१६ मध्ये कंपनीला शासन किंवा अन्य संस्था यांचेकडून कुठल्याही मत्ता भेटी दाखल मिळाली नाही.	वस्तूस्थिती
३)	**कायदे विषयक प्रलंबित खटले/लवाद प्रकरणे यांचा आयुष्य निहाय अहवाल द्यावा. त्यात प्रलंबनाची कारणे व खटल्याच्या (परदेशी व स्थानिक) खर्चावर लक्ष ठेवण्याऱ्या यंत्रणेचे अस्तित्व / प्रभाव यावर अहवाल द्यावा.** कंपनीचे प्रवर्तन कार्य संपूर्ण महाराष्ट्र राज्यात पसरले आहे आणि संचालनाच्या सोयीसाठी कंपनीने कामाची विभागणी ७ परिमंडळात केली	वस्तूस्थिती

	आहे. ज्यामध्ये रु. १०.०० लाखा पेक्षा जास्त आहे. अशा प्रत्येक प्रलंबित खटले / लवादे प्रकरणे यांचा तपशील आकस्मिक दायित्वे यांच्या खाली वर्ष २०१५-१६ च्या ताळेबंदीवरील टिपा क्र. ६०.३ मध्ये योग्य प्रकारे प्रकट केली आहे. याशिवाय ज्यांच्यात प्रत्येकी रु. १०.०० लाखापेक्षा कमी रक्कम गुंतलेली आहे असे ४० खटले असून ते सुध्दा आकस्मिक स्वरुपाचे आहेत. वाणिज्यक तत्वावर जेव्हा व जसे कायदे विषयक खर्च केले जातात त्याचा लेखा केला जातो. आणि ते नफा व तोटा पत्रकांच्या टिपा क्र. ३३ मध्ये 'इतर खर्च' या लेखाशिर्षात 'कायदेविषयक व व्यवसायिक शुल्क' म्हणून वेगळी दाखविली जातात. यावर्षी कायदेविषयक एकून खर्च रु. ९७९.१७ लाख होता. (मागील वर्ष २०१४-१५ मध्ये रु. ६३२.५५ लाख) सर्व कायदेविषयक खर्चासाठी मंजुरी मिळाल्याचे दिसून आले आणि त्याचे लेखे इतर प्रशासकीय खर्चाप्रमाणे नेहमीच्या पद्धतीने केले जातात.	
४.	**जर कंपनीची निर्गुंतवणूकीसाठी निवड झाली असली तर तिच्या मत्तांच्या (अमूर्त मत्ता व जमिनी सह) आणि दायित्वे (बांधिलकी व सामान्य राखीव यासह) यांच्या मूल्यांकनाच्या स्थितीचे अहवालाचे परिक्षण करावे. त्यात निर्गुंतवणूक प्रक्रीयेची कार्यपध्दती व सद्यस्थिती यांचीही माहिती घ्यावी.** या कंपनी निर्गुंतवणूकीसाठी निवड झालेल्या नाही म्हणून उपरोक्त माहिती कंपनीला लागु होत नाही.	वस्तूस्थिती
	<u>विषय : कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १४३ मधील उपकलम (५) अंतर्गत निदेश :</u>	
i)	**वस्तूमालांची सूचीमधे मूल्यांसह योग्य प्रकारे वर्गीकरण केले आहे किंवा कसे ? त्यात भंगार, जूनाट सामान इ. असे वर्ग आहेत काय ?** लेखापरिक्षणाच्या काळात असे निदर्शनास आले की, कंपनीमधे वस्तूमाल सूचीत योग्य वर्गीकरण अस्तित्वात आहे. दि. ३१/३/२०१६ रोजी जी. एल. कोड्स सह तपशील व शिल्लकी यांचे विविध प्रकारातील लेखे सॅप प्रणालीत केले असून ते खालील प्रमाणे आहेत :-	वस्तूस्थिती

जी एल कोड	वस्तू मालाचे वर्णन	३१/३/१६ रोजी थकीत शिल्लक रक्कम रू मधे
२५००१०	पोलाद	११४६.२७
२५००२०	सिमेंट	-

	२५००३०	ट्रान्स्फॉर्मर	६३९८.७५
	२५००४०	मिटरींग व उपकेंद्राचे सामान	७८२७.१७
	२५००५०	केबल्स व कंडक्टर	८२३५.६२
	२५००६०	पोल्स (खांब)	-
	२५००७०	सेवा जोडणीचे व विद्युत फिटींगचे साहित्य	-
	२५००८०	सुटेभाग	८८०.५५
	२८००९०	इतर	२७१२.७५
	२५५०१०	चौकशी प्रलंबित असलेले साहित्य	७.१०
	२५५०२०	चौकशी प्रलंबित असलेल्या साहित्यामुळे झालेले नुकसान	२०२.९१
	२५५०३०	स्पेशल जी एल स्टोअर्स वस्तूमालतील फरक	-
	२५५०४०	मासा स्टॉक सुधारणा (एम ऐ एस ऐ)	२४९.२०
	२५६०१०	जुनाट माल (भंगारासह)	१७४.४४
	२५६०२०	खराब नाकारलेले सामान	-
	लेखा परिक्षणाच्या काळात वस्तुमाल सुचीचे लेखे योग्य प्रकारे केले जात असल्याचे आमचे निरिक्षण होते. तसेच त्याची पडताणी सुध्दा करण्यात आली.		
अ)	जी.एल.कोड २५६०१०: जुनाट माल : यामधे असे निदर्शनास आले की ज्यांचा मेळ केलेला नाही. अशा शिलकी यापूर्वी दाखविण्यात येत होत्या अशा मेळ न केलेल्या शिलकी जी एल कोड मधे दिसण्याचे मुख्य कारण संबंधित वस्तू सूचीतील विविध वस्तूच्या किमतीत फरक असणे हे होते त्यांच्या भांडारातून हा माल आधीच पाठविला जात असेल आमच्या मते याचे ''जुनाट / निकामी सामान" असे नामकरण चुकीचे आहे. त्यामुळे नंतरच्या तारखेला वस्तूंच्या किंमतीतील फरकामुळे केल्या जाणाऱ्या समायोजनाचे बद्दल गैरसमज होतात. याशिवाय या जी एल कोड मधे निगेटीव्ह बॅलन्स (म्हणजे क्रेडीट बॅलन्स) सुध्दा बऱ्याच नफा केंद्रात दिसतात.		जी एल कोड शिलकीचे वित्तीय वर्ष २०१६-१७ मध्ये ताळमेळ घालण्यात येईल आणि वित्तीय लेखामध्ये आवश्यक ती नोंद घेण्यात येईल.
ब)	जी. एल कोड २५५२०/१५००७०: चौकशी प्रलंबित असलेले सामान यामधे नोंदवहीत जुन्या थकीत रकमा बऱ्याच वर्षापासून आहेत.		जी एल कोड शिलकीचे वित्तीय वर्ष २०१६-१७ मध्ये ताळमेळ घालण्यात येईल आणि वित्तीय लेखामध्ये आवश्यक ती नोंद घेण्यात येईल.

क)	जी एल कोड २५५०४०-मासा-स्टॉक सुधारणा यामधील मेळ न केलेल्या शिलकी बऱ्याच वर्षापासून दाखविण्यात येत आहेत.	जी एल कोड शिलकीचे वित्तीय वर्ष २०१६-१७ मध्ये ताळमेळ घालण्यात येईल आणि वित्तीय लेखामध्ये आवश्यक ती नोंद घेण्यात येईल.
	या बाबत असे जोर देऊन बजावण्यात येते की, कंपनीने वरील शिलकीचा एकतर लवकर मेळ करावा किंवा त्याच निर्लेखित करून टाकाव्यात.	परिक्षण/निरिक्षण केल्यानंतर आवश्यक ते बदल वित्तीय वर्ष २०१६-१७ मध्ये करण्यात येतील.
ii)	**कंत्राटाची अग्रिमे यातील नकारात्मक शिलकी याचे विश्लेषण करून त्याची कारणे व वित्तीय विवरणपत्रावर परिणाम सांगावेत** महाराष्ट्र राज्यात सर्वत्र विजेचे पारेषण करणे हा कंपनीचा व्यवसाय आहे. या कामासाठी कंपनी ठिकठिकाणी उपकेंद्रे उभारणे ट्रान्सफॉर्मर स्थापन करणे, पारेषणच्या वीजतारा टाकणे व इतर अनुषंगिक कामे कंत्राटाने करते तसेच बांधकामे करते. आपल्या कामाची उद्दिष्टे साध्य करण्यासाठी कंपनीमधे चांगल्या कागदपत्रांनी युक्त आणि सुस्थापित कंत्राट व्यवस्थापन प्रणाली अस्तित्वात आहे. कंपनीचे तिच्या व्यवहाराशी सबंधित कंत्राटदार/पुरवठादार/विक्रेते यांना विशिष्ट ''विक्रेता संहिता क्रमांक" दिला आहे. त्यामुळे प्रत्येक विक्रेत्यांची सॅप प्रणालीत ओळख निश्चिती होत. अशा विविध जी एल कोडस अंतर्गत नोंदलेल्या कंत्राटदार/पुरवठादार / विक्रेते यांना कंपनीने दिलेल्या अग्रिमांचे लेखे खालील प्रमाणे आहे :- (₹ लाखात) **जी एल कोड** | **वर्णन** | **१/४/१५ रोजीची आरंभीची शिल्लक** | **वर्षभरात झालेली भर/ निपटारा/ समायोजन** | **३१/३/१६ अखेरची शिल्लक** २९००१० | कंत्राटदार / पुरवठादार यांची अग्रिमे | १०८५८.८१ | -८४९९.७४ | २३५९.०७ २९००२० | प्रकल्पासाठी भांडवली अग्रिमे | ७५९२.२० | -७६७.६३ | ६८२४.५७ वरील तक्त्यांतील दोन्ही जी एल कोड मधील ज्या सर्व नोंदणी कृत विक्रेत्यांची माहिती दिली आहे. त्यांची माहिती व्यक्तीश: फेर तपासणी केली. त्यामुळे ३१/३/१६ रोजीच्या नकारात्मक शिलकी असणाऱ्या (विक्रेत्यांची) प्रकरणे निश्चित केली. त्यांचा तपशील खालील प्रमाणे आहे :-	वस्तूस्थिती

<table>
<tr>
<td></td>
<td>
<table>
<tr><th>तपशील</th><th>संख्या</th></tr>
<tr><td>ज्या विक्रेताच्या/कंत्राटदाराची आरंभीची व अखेरची शिल्लकेच्या रकमा सकारात्मक आहेत म्हणजेच अग्रिमे पुढे चालू आहेत.</td><td>२१२</td></tr>
<tr><td>ज्या विक्रेते/कंत्राटदारांची आरंभीच्या रकमा डेबीट बॅलन्स असून व अखेरची शिल्लक निरंक आहे म्हणजेचे अग्रिमे पूर्ण पणे चुकती केली आहे.</td><td>३९</td></tr>
<tr><td>ज्या विक्रेते/कंत्राटदारांची आरंभीची शिल्लक डेबीट आहे. मात्र अखेरची शिल्लक क्रेडीट बॅलन्स आहे. (विपरीत शिल्लक)</td><td>१३
(क्रेडीट बॅलन्स रु.१०५४.२५ लाख) दि. ३१/०३/२०१६ रोजी</td></tr>
<tr><td>ज्या विक्रते/कंत्राटदारांची आरंभीची व अखेरची रक्कम यामध्ये विपरीत शिल्लक आहे. (म्हणजे क्रेडीट बॅलन्स)</td><td>७०
दि. ३१/०३/१६ रोजी (क्रेडीट बॅलन्स रु.४८२२.१४ लाख)</td></tr>
</table>
वर नमूद केलेल्या माहितीचे पृथ:करण केल्यानंतर असे दिसून येते की, कंपनीत एकंदरीत आग्रमांची ३१/३/१६ रोजी विपरीत/नकारात्मक शिल्लक नव्हती. मात्र नकारात्मक शिलकीच्या (क्रेडीट बॅलन्स) ची ३१/३/१६ रोजी ८३ व्यक्तिगत प्रकरणे होती अशी माहिती देण्यात आली की, या ८३ व्यक्तिगत प्रकरणी एकतर (१) जी. एल कोड चुकीचे दिल्याने किंवा (२) सॅपच्या अंमलबजावणीच्या वेळी मेळ करण्याची प्रकीया सुरु करतांना वारसाने आलेली माहिती चुकीचे स्थानांतरण झाल्याने विसंगती दिसत असावी.
</td>
<td>परिक्षण/निरिक्षण केल्यानंतर आवश्यक ते बदल वित्तीय वर्ष २०१६-१७ मध्ये करण्यात येतील.</td>
</tr>
<tr>
<td>iii)</td>
<td>लेखा परिक्षण अहवालात नमूद केलेला नफा / तोटा नफा व तोटा पत्रकानुसार आहे किंवा कसे ?
स्वतंत्र लेखपरिक्षकाच्या अहवालात परिच्छेद ७ (क) यात स्पष्टपणे नमूद केले आहे की, या अहवालाचा संबंध असणारी ताळेबंद, नफा तोटा पत्रक व रोकडता प्रवाह ही वित्तीय विवरण पत्रे लेखा पुस्तका सोबत सहमत आहेत.</td>
<td>वस्तूस्थिती</td>
</tr>
<tr>
<td>iv)</td>
<td>वीज निर्मिती कंपनीची पारेषणासाठी उपलब्ध होणारी वीज बाहेर काढण्यासाठी (यापारेषण) कंपनीची यंत्रणा सुसंगत आहे का? नसल्यास, जर निर्मिती कंपनीने नुकसानचा दावा केला असला तर त्यावर अभिप्राय द्यावा.
कंपनीची पायाभूत रचना चांगली पुरेशी आहे. त्यात ६३३ उपकेंद्रे, ट्रान्सफॉमर्स व पारेषण नाश इ. असून त्या निर्मिती कंपनीचे निर्मीण केलेली</td>
<td>वस्तूस्थिती</td>
</tr>
</table>

वीज महाराष्ट्र राज्यात पारेषित करण्यास समर्थ आहे. पारेषण झाल्याची माहिती खालील प्रमाणे आहे :-

व्होल्टेज स्तर	इ.एच.व्ही. उपकेंद्र	पारेषण क्षमता (एम व्ही ए)	इ एच व्ही लाईन्स (सर्कीट कि. मी.)
७६५ केव्ही	१	१५००	०
५०० केव्ही एच व्ही डी सी	२	३५८२	१५०४
४०० केव्ही	२८	२३३९५	८२२४.९६
२२० केव्ही	२११	४९७४७.५	१६३२५.८४७
१३२ केव्ही	३०६	२६७७९	१४५५३.९११८
११० केव्ही	३६	२२८०	१७३६.६३
१०० केव्ही	३८	२६७८	७००.६६४
६६ केव्ही	११	८५३	६८३.९९५
एकूण	**६३३**	**११०८१४.५**	**४३७३०.००७८**

म.वि.नि. आयोगाच्या प्रमाणकाच्या तुलनेत महापारेषण कंपनीच्या पारेषण क्षमता खालील प्रमाणे :-

एच व्ही एसी प्रणाली (म.वि.नि. आयोगाचे प्रमाणक ९८%)		
वर्ष	२०१४-१५	२०१५-१६
उपलब्धता	९९.७३%	९९.७२%
एच.व्ही.डी.सी प्रणाली (म.वि.नि. आयोग प्रमाणक ९५%)		
वर्ष	२०१४-१५	२०१५-१६
उपलब्धता	९७.९६%	९४.५३

महापारेषण कंपनी स्थैयाने आणि सातत्याने तिची पायाभूत क्षमता वाढविण्यासाठी प्रयत्नशील आहे. त्यामुळे ती भविष्यातील विजेच्या गरजा पूर्ण करू शकेल.

v) **या वर्षी कंपनीने विहित प्रमाणकांपेक्षा किती जास्त पारेषण हानी केली ? आणि त्याचा योग्य प्रकारे लेखा पुस्तकात नोंद केली किंवा कसे ?**

म.वि.नि. आयोगाने पारेषण हानीसाठी ४.८५ टक्के असे प्रमाणक दिले आहे. आणि वि. वर्ष २०१४-१५ महापारेषण कंपनीत झालेली वीज हानी, महाराष्ट्र राज्य भार प्रेषण केंद्रातर्फे केलेल्या मोजणी नुसार खालील

वस्तूस्थिती

प्रमाणे होती :-

आंतर राज्य पारेषण प्रणाली वीज जाळे हानीवर्ष २०१५-१६ मधील			
महिना	**इन्ट्रा एस टी एस ऊर्जा इनपूट (द.ल.यू. मधे)**	**ऊर्जा आऊटपूट (इन्ट्रा एस टी एस) द.ल.यू. मधे**	**पारेषण हानी % टक्केवारी**
एप्रिल १५	११९७९.६६	११४८६.१३	४.१२
मे १५	१२६७८.६२	१२१८६.९२	३.८८
जून १५	१०९४०.५२	१०४९८.४३	४.०४
जुलै १५	११९८५.८२	११५३३.१७	३.७८
ऑगस्ट १५	११५२९.१६	११०६१.०४	४.०६
सप्टें १५	११२४४.५४	१०८०२.२८	३.९३
ऑक्टो १५	१२९३२.७२	१२४०७.६८	४.०६
नोव्हें १५	११८२५.३२	११३८६.२५	३.७१
डिसें १५	११७१९.००	११२९८.२४	३.५९
जाने१६	११३४८.२८	१०९०९.२६	३.८७
फेब्रु १६	१११३५.६०	१०७१६.८३	३.७६
मार्च १६	१२४४७.००	११९२९.१०	४.१६
एकूण	**१४१७६६.२४७**	**१३६२१५.३३७**	**३.९२**

वरील तक्त्याच्या अवलोकना नंतर स्पष्ट दिसते की महापारेषण कंपनी मधे झालेली वीज हानी ३.९२ टक्के आहे. आणि ती म. वि. नि. आयोगाच्या प्रमाणकांपेक्षा खूप कमी आहे. दुसऱ्या शब्दात व लेख्यांच्या परिभाषेत याला नेहेमीची सामान्य हानी म्हणता येईल. त्यासाठी पुस्तकात वेगळ्या लेखानोंदीची गरज नाही. कंपनीने अशा प्रकारे पारेषित केलेल्या विजेचे योग्य प्रकारे लेखे या वर्षी केल्याबद्दल पडताळणी करण्यात आली.

vi) **ज्या मत्ता इतर संस्थासाठी पूर्णपणे बांधल्या व हस्तांतरित केल्या त्याचे योग्य लेखे वित्तीय विवरणपत्रात केले किंवा कसे ?**

कंपनीने तिचे क्षेत्रीय कार्य महाराष्ट्रातील ७ वेगवेगळ्या परिमंडळात विभाजीत केले आहे. कंपनीचे मुख्य कार्य विजेचे पारेषण हे आहे. या शिवाय कंपनी इतर संस्थाच्या वतीने आणि ''कार्यदेशाच्या विनिर्देशित तत्वावर" कामे स्विकारते अशा कामांना 'ओ आर सी' वर्क म्हटले जाते ती पूर्ण करण्यासाठी केलेल्या खर्चाच्यावर 'पर्यावेक्षण आकार' कंपनी लावते त्याला कंपनीचे उत्पन्न म्हणून मान्यता दिली जाते.

वस्तूस्थिती

कंपनीने दिलेल्या माहितीनुसार विविध परिमंडळतील अशा ओ आर सी कामाची माहिती अशी :-

अनु. क्र.	परिमंडळ	०१/०४/१५ रोजीची ओआरसी कामे	या वर्षात भर पडलेली ओआरसी कामे	या वर्षी पूर्ण केलेली ओआरसी कामे	३१.०३.१६ रोजी शिल्लक ओआरसी कामे
१	अमरावती	१	-	-	१
२	औरंगाबाद	१४	-	२	१२
३	कराड	०६	-	-	०६
४	नागपूर	२५	११	७	२९
५	नाशिक	१०	-	-	१०
६	पुणे	४५	-	-	४५
७	वाशी	२८	१८	५	४१
	एकूण	**१२९**	**२९**	**१४**	**१४४**

"वित्तीय वर्ष २०१५-१६ मध्ये लेखे केलेल्या" पर्यवेक्षण आकाराची रक्कम ₹ १६०१ लाख होती.

मराविमं सूत्रधारी कंपनी लि. च्या वर्ष २०१५-१६ च्या एकत्रित वित्तीय विवरण पत्रावरील स्वतंत्र लेखापरिक्षकांच्या अहवालाचे जोडपत्र 'अ'

अ. क्र.	लेखापरिक्षकांच्या अभिप्राय	व्यवस्थापनाचे उत्तर
	कंपनी कायदा २०१३ याचे कलम १४३ मधील उपकलम ३ याचा खंड (१) नुसार 'अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे' यावर अहवाल **संदर्भ : सूत्रधारी कंपनी :-** खालील 'मतांचा अस्वीकार' या परिच्छेदात वर्णन केल्याप्रमाणे आम्ही कंपनीच्या वित्तीय अहवालासाठीच्या अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण प्रणाली संबधी लेखा परिक्षणातून मत व्यक्त करण्यास आधार देतील असे योग्य व पुरावे आम्हास मिळविता आलेले नाहीत.	
	संदर्भ - उपकंपन्या : उपकंपन्यांचे लेखा परिक्षण हे वित्तीय अहवालासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या प्रणालीसंबधी पुरेसे लेखापरिक्षणात्मक पुरावे मिळवण्याच्या दृष्टीने कार्यपालनाच्या कार्यपध्दतीचे लेखा परिक्षण करतो. आम्ही अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणासंबंधी वित्तीय अहवाल देण्याच्या दृष्टीने लेखापरिक्षण करतो. त्यासाठी प्रत्यक्ष दुबळ्या जगांमुळे होणाऱ्या धोक्याचे मूल्यांकन करतो. या धोक्याच्या जागांच्या मूल्यमापनातून व परिक्षणातून तसेच रचनेच्या मूल्यांकनातून अंतर्गत नियंत्रणाची परिणामकारकता जोखतो. व त्या नियंत्रणातून समजून घेतो यासाठी निवडलेली कार्यपद्धती लेखामधून परिक्षकांच्या न्यायबुद्धीवर अवलंबून असते त्यात वित्तीय विवरणपत्रामधून अनवधानाने किंवा लबाडीने गैर विवरण होण्याच्या शक्यतेचे मूल्यांकन सुद्धा अनस्थूत आहे. उपकंपन्याच्या लेखा परिक्षकांचा विश्वास आहे की, त्यांच्या लेखापरिक्षणाच्या अभिप्रायासाठी पुरेसे व योग्य पुरावे त्यांनी मिळवलेले आहेत. व अंतर्गत नियंत्रणे यावर अभिप्राय मिळवण्यासाठी ते पर्याय आहेत.	
	<u>वित्तीय अहवाल देण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे यांचा अर्थ</u> - कंपनीचे वित्तीय अहवाल देण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे या प्रक्रियेची रचना वित्तीय अहवालांच्या विश्वासार्हतेचे प्रमाणबध्द - हमी मिळविण्यासाठी आहे. तसेच सर्वसाधारणपणे स्वीकारलेली लेखा तत्वे यांना सुसंगत अशी आणि बाह्य हेतूसाठी वित्तीय विवरणपत्रे तयार करणे हे सुध्दा यात अंतर्भूत आहे. कोणत्याही कंपनीचे वित्तीय माहिती देण्यासाठीची अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे यामध्ये पुढील बाबी समाविष्ट	

	असतात. १) अभिलेख योग्य तपशीलासह जतन करणे व त्यातून कंपनीच्या मत्तांचे व्यवहार, विल्हेवाट इ. चे अचूक व रास्त दर्शन घडविणे. २) सर्वसाधारण स्वीकरलेल्या लेखा तत्वानुसार वित्तीय विवरणे पत्रे तयार करण्यासाठी मान्यता देण्यासाठी आवश्यक असतील अशा प्रकारे व्यवहाराची नोंदणी करण्यात येते आणि कंपनीच्या प्राप्ती व खर्च हे व्यवस्थापनाने व संचालकांची प्रधिकृत केल्याप्रमाणेच होत आहेत याची हमी देणे आणि ३) वित्तीय विवरणपत्रांना प्रत्यक्ष बाधक ठरु शकतील असे कंपनीच्या मत्तेच्या संबधीच्या कृती - म्हणजे संपादन वापर किंवा विल्हेवाट इ. ना प्रतिबंध केला जातो किंवा ते वेळीच शोधता येतात याबद्दल योग्य हमी देणे.	
	संदर्भ - सुत्रधारी कंपनी : म.रा.वि.मं. सूत्रधारी कंपनी लि.	
	<u>मतांचा अस्वीकार</u> : आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार कंपनीने भारतीय लेखापाल संस्थेने वित्तीय माहिती देण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे याविषयाच्या मार्गदर्शक टिपणीत नमूद केलेल्या निकषाचे किंवा अत्यावश्यक घटकांच्यानुसार अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे अद्याप स्थापित केलेली नाहीत. या कारणांमुळे कंपनीकडे ३१ मार्च २०१६ रोजी वित्तीय अहवाल देण्यासाठी अंतर्गत नियंत्रणे पुरेशी आहेत किंवा कसे याबाबत मी / आम्ही मत व्यक्त करण्यासाठी आवश्यक व योग्य असे लेखापरिक्षणाचे पुरावे मिळवण्यास असमर्थ आहोत. वरील अस्वीकाराचा अहवालाचा आम्ही / विचार केला व त्यानुसार आमच्या लेखापरिक्षणाचे स्वरुप, वेळ व मर्यादा निश्चित केल्या. आणि या अस्विकृतांच्या परिच्छेदामुळे वित्तीय विवरणपत्रावरील आमच्या मताला बाधा येत नाही.	
	संदर्भ : उपकंपनी :- महापारेषण	
	वित्तीय अहवालसंबंधी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या स्वाभाविक मर्यादा : वित्तीय अहवालसंबंधी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या काही सूप्त स्वाभाविक मर्यादा आहेत. यामध्ये पुढील बाबी येऊ शकतात. व्यवस्थापनासोबत संघर्ष, विरोध होणे किंवा व्यवस्थापनाकडून त्या नियंत्रणांना नजुमानता पुढे जाणे तसेच काही चूकाघडणे किंवा लबाडी झाल्याचे लक्षात न येणे. तसेच भविष्यकाळासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्याव्दारे केलेले प्रक्षेप व अंदाज हे जोखमीच्या अधीन असतात. परिस्थितीत बदल होऊ शकतात. किंवा धोरण व पद्धती यांचा दर्जा घसरतो. यामुळे गैर विवरण होऊ शकते व अंतर्गत नियंत्रणे अपूरी होतात.	वस्तूस्थिती

	मत :- आमच्या मते कंपनीमध्ये वित्तीय अहवालासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण प्रणाली सर्वोतपरी प्रत्यक्ष स्वरुपात व पुरेशा प्रमाणात अस्तित्वात आहे. आणि दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षात ती प्रभावीपणे कार्यरत होती. भारतीय सनदी लेखापाल संस्थेने अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाबाबत ज्या मार्गदर्शक सूचना दिल्या आहेत; त्यातील आवश्यक घटक कंपनीने विचारात घेऊन अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे निकष निश्चित केले व त्या आधारे तिची अंतर्गत नियंत्रण प्रणाली कार्य करते.	
	संदर्भ : उपकंपनी - ए पी सी एल	
	वित्तीय अहवालासंबंधी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या स्वाभाविक मर्यादा वित्तीय अहवालसंबंधी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या काही सूप्त स्वाभाविक मर्यादा आहेत. यामध्ये पुढील बाबी येऊ शकतात. व्यवस्थापनासोबत संघर्ष, विरोध होणे किंवा व्यवस्थापनाकडून त्या नियंत्रणांना नजुमानता पुढे जाणे तसेच काही चूका घडणे किंवा लबाडी झाल्याचे लक्षात न येणे. तसेच भविष्यकाळासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्याव्दारे केलेले प्रक्षेप व अंदाज हे जोखमीच्या अधीन असतात. परिस्थितीत बदल होऊ शकतात. किंवा धोरण व पद्धती यांचा दर्जा घसरतो. यामुळे गैर विवरण होऊ शकते व अंतर्गत नियंत्रणे अपूरी होतात. **मत :-** आमच्या मते कंपनीमध्ये वित्तीय अहवालासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण प्रणाली सर्वोतपरी प्रत्यक्ष स्वरुपात व पुरेशा प्रमाणात अस्तित्वात आहे. आणि दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षात ती प्रभावीपणे कार्यरत होती. भारतीय सनदी लेखापाल संस्थेने अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाबाबत ज्या मार्गदर्शक सूचना दिल्या आहेत; त्यातील आवश्यक घटक कंपनीने विचारात घेऊन अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे निकष निश्चित केले व त्या आधारे तिची अंतर्गत नियंत्रण प्रणाली कार्य करते.	वस्तूस्थिती
	संदर्भ : उपकंपनी महानिर्मिती	
	मतांचा अस्वीकार : आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार कंपनीने भारतीय लेखापाल संस्थेने वित्तीय माहिती देण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे याविषयाच्या मार्गदर्शक टिपणीत नमूद केलेल्या निकषाचे किंवा अत्यावश्यक घटकांच्यानुसार अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे अद्याप स्थापित केलेली नाहीत. या कारणांमुळे कंपनीकडे ३१ मार्च २०१६ रोजी	

	वित्तीय अहवाल देण्यासाठी अंतर्गत नियंत्रणे पुरेशी आहेत किंवा कसे याबाबत मी / आम्ही मत व्यक्त करण्यासाठी आवश्यक व योग्य असे लेखापरिक्षणाचे पुरावे मिळवण्यास असमर्थ आहोत. वरील अस्वीकाराचा अहवालाचा आम्ही / विचार केला व त्यानुसार आमच्या लेखापरिक्षणाचे स्वरुप, वेळ व मर्यादा निश्चित केल्या. आणि या अस्विकृतांच्या परिच्छेदामुळे वित्तीय विवरणपत्रावरील आमच्या मताला बाधा येत नाही.	
	संदर्भ : उपकंपनी - महावितरण	
	वित्तीय अहवालसंबंधी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या स्वाभाविक मर्यादा : वित्तीय अहवालसंबंधी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या काही सूप्त स्वाभाविक मर्यादा आहेत. यामध्ये पुढील बाबी येऊ शकतात. व्यवस्थापनासोबत संघर्ष, विरोध होणे किंवा व्यवस्थापनाकडून त्या नियंत्रणांना नजुमानता पुढे जाणे तसेच काही चूका घडणे किंवा लबाडी झाल्याचे लक्षात न येणे. तसेच भविष्यकाळासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्याव्दारे केलेले प्रक्षेप व अंदाज हे जोखमीच्या अधीन असतात. परिस्थितीत बदल होऊ शकतात. किंवा धोरण व पद्धती यांचा दर्जा घसरतो. यामुळे गैर विवरण होऊ शकते व अंतर्गत नियंत्रणे अपूरी होतात. **पात्रतेची / आक्षेपाची मते** आम्हाला दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे आणि आमचे लेखापारिक्षण याआधारे आम्हाला या (महावितरण) कंपनीच्या अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणामध्ये ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षात खालील दुर्बल मुद्दे लक्षात आले.	
१)	या कंपनीमध्ये स्थिर मत्तांच्या खर्चाचे भांडवलीकरणासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण प्रणालीत शीर्षे निश्चित करण्याची योग्य पद्धत नाही. त्यामुळे स्थिर मत्तांचे भांडवलीकरण कमी / जास्त / विलंबाने होण्याची शक्यता आहे. त्याचा सलग्न परिणाम घसारा अकारणी आणि कंपनीचे कार्याचे निष्कर्ष यावर होतात.	परिपत्रक क्र. ६५, दि. २/८/२००८ यानुसार वर्षभरातील वरकड खर्चाचे भांडवलीकरण हे प्रगती पथावरील भांडवली कामे यांच्या अतिरिक्त अशाप्रकारे केले आहे.
२)	कंपनीमध्ये जेव्हा जशी एखादी स्थिर मत्ता वापरण्यास योग्य होते; तेव्हाच तिचे भांडवलीकरणाची योग्य अंतर्गत नियंत्रण प्रणाली नाही. कारण तिचे काम पूर्ण झाल्याचे प्रमाणात अभियांत्रिकी विभागाकडून विलंबाने दिले जाते किंवा खरेदी केलेल्या वस्तू मिळाल्याचे विक्रेत्याचे देयक मिळण्यास विलंब होतो. यामुळे स्थिर मत्तांचे भांडवलीकरण विलंबाने आणि कमी प्रमाणात होण्याची शक्यता असते. तसेच त्यामुळे घसारा कमी आकारला जाऊन कार्याच्या निष्कर्षावर परिणाम होऊ शकतो.	वि. वर्ष २०१६-१७ पासून काम पूर्ण झाल्याची प्रमाणपत्रे सॅप / इआरपी प्रणाली मधून निर्माण केली जातात. यामुळे ही प्रमाणपत्रे विलंबाने मिळाणेच्या समस्या सुटतील. तसेच भांडवलीकरण करणे प्रलंबित असण्याकडे मुख्यालयातून सॅप प्रणाली मार्फत लक्ष ठेवण्यात येते.

३)	या कंपनीत कर्मचारी खर्च, कार्यालयीन व प्रशासन खर्च यांचे भांडवलीकरणासाठी योग्य अंतर्गत नियंत्रण प्रणाली नव्हती. ते हंगामी तत्वावर १५ टक्के दराने करण्यात येते. त्यासाठी प्रगतीपथावरील भांडवली खर्च किंवा १५ टक्के जादा या तत्वाने केले जाते. त्यासाठी अशा भांडवली मत्ता / प्रकल्प / प्रगतीपथावरील भांडवली कामे यांचे थेट खर्च निश्चित केले जात नाहीत. याशिवाय लागू होणारा भांडवली दर हा पूर्ण वर्षासाठी लावला जातो. भांडवलीकरणाची प्रत्यक्ष तारीख आणि त्यात जर काही व्यत्यय असतील तर त्याचा विचार होत नाही.	महावितरण कंपनीमधे क्षेत्रीय व मुख्यालय यांच्या स्तरात भांडवलीकरणाची कृती हाताळणारी स्वतंत्र कर्मचाऱ्यांची कार्यशाखा अस्तित्वात नाही म्हणून भांडवली कामासाठी दिलेले मनुष्यबळ आणि त्याचा थेट खर्च व प्रशासकीय खर्च या बाबी वेगवेगळया प्रकारे ओळखून त्याची निश्चिती करता येत नाही यामुळे महावितरणने यापूर्वी तसेच वि. वर्ष २०१४-१५ मध्ये १५ टक्के दराने भांडवलीकरण करण्याचे घोरण सातत्याने अनुसरलेले आहे.
४)	कंपनीची विविध मंडळे, विभाग आणि मुख्यालये येथे स्थिर मत्तांच्या वस्तू आहेत. मात्र त्यांची नियत कालावधीनंतर प्रत्यक्ष पडताळणी करण्यासाठी कंपनीमध्ये योग्य अंतर्गत नियंत्रण प्रणाली नाही. त्यामुळे त्यात काही विसंगती दिसून आल्यास त्याचे समायोजन केले जात नाही.	वि. वर्ष २०१४-१५ मधे मुख्यालय व मंडळ, विभाग कार्यालये येथील सर्व सामान्य स्थिर मत्तांची पडताळणी करण्यासाठी सनदी लेखापाल यांच्या फर्मच्या नियुक्त्या केल्या होत्या.
५)	विभाग / मंडळे येथील भांडारात असलेल्या वस्तूंची वेळेवर पडताळणी करण्यासाठी कंपनीने प्रभावी अंतर्गत नियंत्रण प्रणाली तयार केलेली नाही. तेथील शिल्लक वस्तूंची तूलना वित्तीय खतावणीसोबत करण्यास हवी आणि विसंगतीसाठी योग्य ती प्रक्रीया केली पाहिजे या उणिवेमुळे वित्तीय अहवालांचे गैर -विवरण होऊ शकते.	मा. संचालक (प्रवर्तन) यांचे पत्र क्र. डायरेक्टर (ओपी) एम एस इ डी सी एल / एफ - १४३५ दि.२१/०१/२०१७ या द्वारे सर्व क्षेत्रीय कार्यालयांना कळविण्यात आले की, त्यांनी वस्तूसूचीची प्रत्यक्ष फेरतपासणीचे काम फेब्रुवारी २०१७ मधे पूर्ण करावे. यासाठी तांत्रिक व वाणिज्य शाखेचे कर्मचारी आणि अंतर्गत लेखा तपासणी करणारी सी.ए.फर्म. यांचे पथक तयार करावे. तसेच क्षेत्रीय कार्यालयांना निदेश दिले होते की, या प्रत्यक्ष फेरतपासणी मधे जर काही विसंगती आढळल्या तर त्यातील जादा / घट (नफा/तोटा) या दुरुस्त करण्यासाठी सक्षम प्राधिकारी यांच्या मंजुरीने दुरुस्त करव्यात आणि असे प्रस्ताव मुख्य अभियंता (एम.एम सेल) यांचे कडे त्वरित पाठवावेत.
६)	वस्तूंचे पुरवठादार विक्रेते / सेवा पुरवणारे कंत्राटदार यांची प्रलंबित देयके त्याच वर्षात मिळावी. याची हमी घेण्यासाठी कंपनीमध्ये अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण प्रणाली नव्हती. त्याप्रमाणे हे खर्च प्रत्यक्ष / देयके / बीजके जेव्हा मिळतील त्याप्रमाणे असे खर्च वर्षाच्या अखेरीस उलट फिरवून त्याचे लेखे केले जातात. यामुळे चुकीचे लेखे नोंदणी होण्याची शक्यता असते.	सॅप प्रणालीमधे दायित्वाची निर्मिती फक्त वापरलेल्या सेवांसाठी सर्विस एन्ट्री शिट आणि मिळालेल्या सामानाचे केले जाईल तेव्हाच केली जाते. ही कृती सत्य वेळा आधारे करण्यात येत असल्याची खात्री केली जाईल.

७)	कंपनीमध्ये एकात्मिक इ आर पी / सॅप प्रणाली नव्हती. कंपनी वेगवेगळे सॉफ्टवेअर पॅकेजेस वापरते व त्याची जोडणी सॉफ्टवेअर व्दारे संगणकावर किंवा मानवी श्रमाने केली जाते. त्यामुळे त्यात काही मोकळ्या जागा राहतात. यामुळे वित्तीय अहवाल कमी प्रमाणात देण्याची शक्यता असते.	इ आर पी / सॅप प्रणाली विलींग सॉफ्टवेअरशी इंटरफेसने जोडणी केली आहे. तसेच मंडळ स्तरांवर संपूर्ण कंपनीसाठी महसुलाचा मेळ केला जातो. याशिवाय जुलै २०१५ पासून सॅप सिस्टम इंटरफेस द्वारे कलेक्शन सॉफ्टवेअर सोबत जोडले आहे. एच आर एम एस सुध्दा सॅप प्रणालीशी जोडले आहे. अशा प्रकारे मानवी हस्तक्षेप कमी करण्यात येत आहे.
८)	या कंपनीकडे विक्रेते / कंत्राटदार यांच्याकडून प्राप्त होण्याजोग्या रकमा / व्यापारी येणी तसेच अग्रीमे व कर्जे यांच्या शिल्लकींचा मेळ करणे / खातरजमा करणे आणि नंतर त्याचे समायोजना करणे. यासाठी योग्य नियंत्रण व्यवस्था नाही. त्याचे वित्तीय विवरणपत्रांवर काही परिणाम होण्याची शक्यता असते.	कर्जाच्या प्रकारणी वित्तीय संख्या व बँकाकडून खात्री मिळविली जाते. याशिवाय वीज खेरेदीचे क्रेडीटर्स यांच्या बहूतेक प्रकरणात निश्चिती मिळविली जाते किंवा विक्रेत्यांसोबत मेळ केला जातो. किरकोळ ऋणके प्रकरणी नियत कालाने दिली जाणाऱ्या ऊर्जा देयकांमार्फत त्यांच्या कडून येणाऱ्या रकमांबाबत कळविले जाते ही पध्दत पुरेशी आहे.
९)	कंपनीमध्ये सेवाकर, वर्क कॉंट्रक्ट कर, स्त्रोतापाशी कर कपात टी सी एस या संविधीक देण्याची कपात करणे आणि / किंवा ते जमा करणे यासाठी अंतर्गत नियंत्रण व्यवस्था नाही. त्यामुळे ही सांविधीक देणी कापली न जाणे / कमी प्रमाणात कापणे किंवा विलंबाने शासकीय प्रधिकाऱ्यांकडे जमा होणे असे प्रकार घडून त्याचा वित्तीय विवरणपत्रावर अनिष्ट परिणाम होऊ शकतो. तसेच यात कायद्याचे प्रश्न, दंडाची कार्यवाही व्याजाची वसुली इ. प्रश्न कंपनीच्या विरोधात उद्भवू शकते.	सांविधिक देर्णीच्या बाबत अयोग्य कपात होणे आणि / किंवा ती जमाच न होणे अशी काही अगदी अल्प प्रकरणे घडली आहेत तरीही ती टाकावीत असे आदेश दिले.
१०)	कंपनीमध्ये अंतर्गत लेखा परिक्षणाच्या प्रणालीसाठी बाहेरच्या पात्र सनदी लेखापालांच्या संस्थेची नियुक्ती केली आहे. मात्र ही प्रणाली आवश्यक तितकी प्रभावी वाटत नाही. अनेक महत्वाच्या दुर्बल क्षेत्रांचा तिच्यात समावेश नाही. सर्व विभाग / मंडळे येथे अंतर्गत लेखा परिक्षणाच्या निरिक्षणांनुसार अनुपालन करणारी / अखेरची कार्यवाही करणारी प्रणाली प्रभावीरित्या कार्यरत नाही. यामुळे वित्तीय अनियमिनता लक्षात न येणे / नियंत्रणे तपासणी व समतोल दूर्बळ सदोष असणे असे प्रकार उद्भवू शकतात. त्यामुळे कंपनीच्या वित्तीय अहवाल लेखन व अंतर्गत नियंत्रणे यांचेकडे प्रशासनाची कर्तव्ये करणाऱ्यांकडून दुर्लक्ष होऊ शकते.	वित्तीय वर्ष २०१५-१६ मधे मंडळ व मुख्यालय स्तरावर अंतर्गत लेखापरिक्षणांतील निरीक्षणे / अहवाल यांचे अनुपालन केले जाते. मात्र वि. वर्ष २०१६-१७ मधे आंतर तपासणी प्रणाली विविध स्तरावर अधिक बळकट व्हावी यासाठी अंतर्गत लेखापरिक्षणाची व्याप्ती वाढविण्यात येत आहे.

११)	या कंपनीकडे आयकर, सेवाकर, स्त्रोतापाशी कर, टी सी एस वर्क कॉंट्रॅक्ट कर इ. चे वित्तीय लेख्यांचा संबंधीत कर अभिलेख व परतावे - यांच्याशी मेळ करण्याची योग्य अंतर्गत प्रणाली नाही. यामुळे या रकमांचे कमी/जास्त विवरण होऊ शकते.	आयकर, सेवाकर, टीडीएस, टीसीएस कंत्राट कर या वित्तीय लेख्यांचा संबंधित करांचे अभिलेखासोबत मेळ केला जातो. कर पत्रके व्यक्तीश: हाताने केली जातात.
१२)	या कंपनीच्या शिल्लकी जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक/टपालखाती येथे पडून आहेत. त्याचे वेळेवर व अचूक मेळ करण्याचा अंतर्गत निर्णय प्रणाली कंपनीकडे नाही. प्रत्यक्ष दुर्बल जागा असणे ही एक त्रुटी आहे. किंवा अनेक त्रुटींचे एकत्रीकरण आहे. त्यामुळे कंपनीकडे वित्तीय अहवालाचे वार्षिक किंवा अंतरीम विवरण देतांना ते गैरविवरण होण्याची शक्यता असते. त्याला वेळेवर आळा घालणे किंवा शोधणे शक्य होत नाही.	काही प्रकरणी टपाल कार्यालय व जि. म. स. बँकातील शिलकींचा मेळ करणे यासाठी बाहय संस्थांची नियुक्ती केली व हे काम प्रगतीपथावर आहे.
	इतर विषय : कायद्याच्या कलम १४३ (३) (१) अनुसार आम्ही वित्तीय माहितीसाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे याचा पुरेशा व प्रभावी उपयुक्तेबद्दल आम्ही वरीलप्रमाणे अहवाल दिला आहे. तो चारही उपकंपन्यांच्या संबंधी आहे. या चार उपकंपन्या भारतात संस्थापित झाल्या आहेत. चारही उपकंपन्या संबंधीचा अहवाल या उपकंपन्या आणि भारतात स्थापन झालेल्या इतर कंपन्या यांच्या लेखापरिक्षकांनी दिलेल्या लेखापरिक्षणाच्या अहवालावर आधारित आहेत.	

जोडपत्र - ३

भारताचे लेखानियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १४३ (६) (बी) यानुसार मराविमं सुत्रधारी कंपनी लिमिटेड च्या दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाच्या वित्तीय विवरणपत्रावर दिलेले अभिप्राय :

म. रा. वि. मं. सूत्रधारी कंपनी लिमिटेड, मुंबई या कंपनीच्या दि. **३१ मार्च २०१६** रोजी संपलेल्या वर्षाची, कंपनी अधिनियम २०१३ यात विहित केलेल्या आकृतीबंधानुसार वित्तीय विवरणपत्रके तयार करणे ही कंपनीच्या व्यवस्थापनाची जबाबदारी आहे. भारताचे लेखानियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी कायद्याच्या कलम १३९ (५) नुसार नियुक्त केलेले सांविधिक लेखापरिक्षक हे या कायद्याच्या कलम १४३ नुसार स्वतंत्र आणि कायद्याच्या कलम १४३ (१०) यात विहित केलेल्या लेखापरिक्षणाच्या मानकांनुसार या वित्तीय विवरणपत्रावर अभिप्राय व्यक्त करण्यास जबाबदार आहेत. त्यांनी तसे केल्याचे त्यांच्या दि. **२७ सप्टेंबर २०१६** च्या लेखापरिक्षण अहवालात नमूद केलेले आहे.

मी, भारताचे लेखानियंत्रक व महालेखानिरीक्षक यांच्या वतीने **मराविमं सूत्रधारी कंपनी लिमिटेडच्या** दि. **३१ मार्च २०१६** रोजी संपलेल्या वर्षाच्या वित्तीय विवरणपत्राचे पूरक लेखापरिक्षण, कायद्यातील कलम १४३ (६) (अ) नुसार केले. हे पूरक लेखापरिक्षण स्वतंत्रपणे आणि सांविधिक लेखापरिक्षक यांचेकडील कागदपत्रे न मिळविता करण्यात आलेले आहे. ते प्रामुख्याने सांविधिक लेखापरिक्षक यांचेकडे व कंपनीच्या कर्मचारी वृंदाकडे विचारणा करणे आणि लेख्यांच्या निवडक दस्तऐवजांचे परिक्षण करणे या मर्यादेत करण्यात आलेले आहे.

माझ्या लेखापरिक्षणाच्या आधारानुसार, सांविधिक लेखा परिक्षकांचे अहवालावर अभिप्राय देणे उद्‌भवले किंवा त्यास पूरक ठरेल असे काहीही महत्वाचे माझ्या माहितीमध्ये आढळून आलेले नाही.

भारताचे लेखानियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांचे वतीने
सही/-

(डि. के. शेखर),
महालेखापाल (लेखापरिक्षण -तीन)

स्थळ : मुंबई
दिनांक : ८ डिसेंबर २०१६

जोडपत्र – ४

भारताचे लेखानियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १४३ (६) (ब) ज्याचे सहवाचन याच कायद्याच्या कलम १२९ (४) सोबत होते; त्यानुसार मराविमं सुत्रधारी कंपनी लिमिटेड च्या दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाच्या एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रावर दिलेला अभिप्राय :

मराविमं सूत्रधारी कंपनी लिमिटेड या कंपनीच्या **दि. ३१ मार्च २०१६** रोजी संपलेल्या वर्षाची एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रके कंपनी अधिनियम २०१३ यात विहित केलेल्या आकृतीबंधानुसार तयार करणे ही कंपनीच्या व्यवस्थापनाची जबाबदारी आहे. भारताचे लेखानियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी कंपनी अधिनियम २०१३ प्रमाणे नियुक्त केलेल्या सांविधिक लेखापरिक्षक हे कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १४३ चे सहवाचन कलम १२९ (४) सोबत होते, आणि कलम १४३ (१०) च्या लेखापरिक्षणाच्या मानांकनानुसार, त्यांनी केलेल्या स्वतंत्र लेखापरिक्षणाच्या आधारे, या एकत्रित वित्तीय विवरण पत्रावर अभिप्राय व्यक्त करण्यास जबाबदार आहेत. त्यांनी ते काम पार पाडल्याचे त्यांचा लेखापरिक्षण अहवाल दि. २४ डिसेंबर २०१६ यात नमूद केलेले आहे.

मी, भारताचे लेखानियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांच्या वतीने या कायद्याचे कलम १४३ (६) (बी) ज्याचे सहवाचन कलम १२९ (४) सोबत होते, त्यानुसार **मराविमं सूत्रधारी कं. लि.** च्या दि. **३१ मार्च २०१६** रोजी संपलेल्या एकत्रित वित्तीय विवरणपत्राचे पूरक लेखापरिक्षण केले. आम्ही मराविमं सूत्रधारी कंपनी लि. आणि तिच्या उपकंपन्या, सहयोगी कंपन्या आणि संयुक्त नियंत्रणाखालील संस्था (जोडपत्रानुसार) त्यांच्या वित्तीय विवरणपत्रांचे पूरक लेखापरिक्षण केले. हे पूरक लेखापरिक्षण स्वतंत्रपणे व सांविधिक लेखापरिक्षक यांच्याकडील कामासंबंधीचे कागदपत्र न मिळविता करण्यात आले. आणि ते प्रामुख्याने सांविधिक लेखापरिक्षक व कंपनीचा कर्मचारी वृंद यांच्याकडे विचारणा व चौकशी करणे व लेख्यांच्या काही दस्तऐवजांचे निवडक परिक्षण करणे या मर्यादेत केले आहे.

माझ्या लेखापरिक्षणात अभिप्राय व्यक्त करण्याजोगी तसेच पूरक लेखा परिक्षणाच्या अहवालावर भाष्य करावे असे काहीही महत्वाचे माझ्या निदर्शनास आलेले नाही.

भारताचे लेखानियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांचे करिता

सही/-

(डि. के. शेखर),

महालेखापाल (लेखापरिक्षण -तीन)

स्थळ : मुंबई

दिनांक : २० फेब्रुवारी २०१७

परिशिष्ट

म.रा.वि. मं. सुत्रधारी कंपनी लिमिटेड या कंपनीच्या उपकंपन्या, सहयोगी कंपन्या आणि संयुक्त नियंत्रणातील कंपन्या यांची सुची.

अनु. क्र.	उपकंपनीची नांवे	उपकंपनीतील टक्केवारी
१.	महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी लिमिटेड (महावितरण)	मराविमं सुत्रधारी कंपनी लि. चा १०० टक्के उपकंपनी
२.	महाराष्ट्र राज्य विज निर्मिती कंपनी लि. (महानिर्मिती)	मराविमं सुत्रधारी कंपनी लि. ची १०० टक्के उपकंपनी
३.	महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी लिमिटेड (महापारेषण)	मराविमं सुत्रधारी कंपनी लि. ची १०० टक्के उपकंपनी
४.	महाराष्ट्र राज्य विद्युत शक्ती व्यापार कंपनी लिमिटेड	मराविमं सुत्रधारी कंपनी लि. ची १०० टक्के उपकंपनी
५.	धोपावे कोस्टल पॉवर लिमिटेड	महाराष्ट्र राज्य विज निर्मिती कंपनी लि. ची १०० टक्के उपकंपनी
६.	महाजनको ॲश मॅनेजमेंट सर्विसेस लिमिटेड	महाराष्ट्र राज्य विज निर्मिती कंपनी लि. ची १०० टक्के उपकंपनी
७.	औरंगाबाद पॉवर कंपनी लिमिटेड	महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी लि. ची १०० टक्के उपकंपनी
८.	महागूज कोलायरीज लिमिटेड	महाराष्ट्र राज्य विज निर्मिती कंपनी लि. ची १०० टक्के उपकंपनी
९.	जयगड पॉवर ट्रास्को लिमिटेड	महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी लिमिटेडचे संयुक्त साहस
१०.	महाराष्ट्र ट्रान्समिशन कम्युनिकेशन इन्फ्रास्ट्रक्चर लिमिटेड	महापारेषणचे संयुक्त साहस

जोडपत्र - ५

फॉर्म नं. एम्. आर - ३

सेक्रेटरीयल ऑडीट रिपोर्ट

३१ मार्च २०१६ रोजी चे कलम २०४ (१) आणि कंपनीज (व्यवस्थापकीय कर्मचारी वृंदांच्या नेमणूका व परिश्रमिक नियमावली २०१४ यातील नियम क्र. ९ यानुसार)

प्रति,

मा सदस्य,

महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी लिमिटेड,

प्रकाशगड, भूखंड क्र. जी/९, प्रा. अनंत काणेकर मार्ग,

वांद्रे (पूर्व), मुंबई - ४०० ०५१.

मी. अजित यशवंत साठे, ए. वाय साठे अँड कंपनी या व्यावसायिक कंपनी सेक्रेटरीज काम करणाऱ्या कंपनीचा मालक आहे. मराविमं सुत्रधारी कंपनी लिमिटेड (सी आय एन यु २०१०० एम एच २००५ एस जी सी १५३६४९) (यापुढे कंपनी असा संक्षिप्त उल्लेख केला आहे.) या कंपनीचे कार्पोरेट वर्तणूक / संविधिक अनुपालने याचे मूल्यमापनासाठी माला योग्य आधार मिळावेत आणि त्यावर मला मत व्यक्त करता यावे. या करिता हे सेक्रेटरीयल ऑडीट करण्यात आले आहे.

यासाठी मी कंपनीची लेखा पुस्तके, वह्या नोंदी, कागदपत्र, इतिवृत्त लेखन वह्या फॉर्मस प्रमाणपत्रे, दाखले आणि कंपनीने जतन केलेले, इतर दस्तावेज, दाखल केलेले इतर फॉर्म्स यांचे पडताळणी केली तसेच ही कंपनी तिचे अधिकारी, प्रतिनिधी आणि प्राधिकृत व्यक्ती यांचेकडून, माझ्या लेखापरिक्षणाच्या कालावधीत म्हणजेच ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वित्तीय वर्षात (ऑडीट पिरिएड) मिळविलेली माहिती आणि स्पष्टीकरणे यांच्या आधारे, मी येथे अहवाल देतो की, या वित्तीय वर्षात म्हणजे ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वित्तीय वर्षाचा कालावधी, यामध्ये येथे खाली नमूद केलेल्या सांविधिक तरतुदीचे अनुपालन केलेले आहे. तसेच या कंपनीकडे व्यापक प्रक्रीया व अनुपालन यंत्रणा योग्यप्रकारे अस्तित्वात आहे. ती तिच्या मर्यादेच्या क्षेत्रात, तिच्या पध्दतीने आणि येथे खाली नमूद केलेल्या अहवालाच्या अधिन राहून ती कार्यरत आहे, असा मी अहवाल देतो :

मी, कंपनीने व्यवस्थितपणे ठेवलेल्या ३१ मार्च २०१६ मधील लेखा वह्या-पुस्तके, कागदपत्र, इतिवृत्त लेखन, वह्या, फॉर्म्स व दाखल केलेल्या फॉर्म्सच्या प्रती इ. चे परिक्षण केले. त्यानुसार मी अहवाल देतो की, खालील कायदेशीर तरतुदी नुसार पुढील कायदेविषयक बाबीची प्रतिपूर्ती केली आहे:

१) कंपनी अधिनियम २०१३ (कायदा) आणि कंपनी अधिनियम १९५६ (लागू होणाऱ्या मर्यादेत) आणि त्यानुसार केलेले नियम

२) दि सिक्युरिटिज कॉन्ट्रॅक्टस् (रेग्युलेशन) ॲक्ट १९५६ (एससीआरए) आणि त्या अंतर्गत केलेली नियमावली (कंपनी ही अनलिस्टेड पब्लीक कंपनी असल्याने तिला लागू नाही)

३) दि डिपॉझिटरीज ॲक्ट १९९६ आणि त्या अंतर्गत केलेली नियमने व उप-विधी (कंपनीचे शेअर्स प्रत्यक्ष रूपात धारण केलेले असल्याने तिला लागू नाही)

४) फॉरेन एकसचेंज मॅनेजमेंट ॲकट १९९९ आणि त्यातील नियमावली व नियमने परकीय गुतवणूकी, परदेशी थेट गुंतवणूक व परराष्ट्रीय वाणिज्यिक उसनवारी (परिक्षण काळात कंपनीला लागू नाही)

५) सेबी ॲक्ट १९९२ अंतर्गत विहित केलेली खालील नियमने व मार्गदर्शक सूचना पब्लीक अनलिस्टेड कंपनी असल्याने कंपनीला लागू नाही.

अ) सेबी ऑफ इंडिया (शेअर्स मोठ्या प्रमाणात संपादन करणे व ताब्यात घेणे) नियमावली २०११

ब) सेबी ऑफ इंडिया (प्रोहिबिशन ऑफ इनसायडर ट्रेनिंग) नियमावली २०१५

क) सेबी ऑफ इंडिया (भांडवल पुरविणे व प्रकटने यांच्या आवश्यकता) नियम २००९

ड) सेबी ऑफ इंडिया (लिस्टींग ऑब्लीगेशन्स व डिसक्लोजर आवश्यकता) नियमावली २०१५

इ) सेबी ऑफ इंडिया (एम्प्लॉयीज स्टॉक ऑप्शन स्किम अँड एम्प्लॉयोज स्टॉक परचेस स्किम १९९९ यास आता सेबी (शेअर बेस्ड एम्प्लॉयी बेनिफीट रेग्युलेशन्स २०१४ आणि दि सेबी ऑफ इंडिया (शेअर बेस्ड एम्प्लॉयी बेनिफीट) (अमेंडमेंट) रेग्युलेशन्स २०१५

फ) सेबी ऑफ इंडिया (इश्शु अँड लिस्टिंग ऑफ डेब्ट सेकयुरिटीज) रेग्युलेशन्स, २००८

ग) सेबी ऑफ इंडिया (रजिस्ट्रार टू ॲन इश्शु ॲड शेअर ट्रन्सफर एजटस्) रेग्युलेशन्स १९९३ कंपनी कायदा व अशिलांशी व्यवहारासंबंधी.

ह) सेबी ऑफ इंडिया (डिलिस्टींग ऑफ इकिवटी शेअर्स) रेगयुलेशन्स २००९ ; आणि

ई) सेबी ऑफ इंडिया (बायबँक ऑफ सिकयुरिटीज) रेग्युलेशन्स १९९८

६) कंपनी निश्चितपणे लागू होणाऱ्या इतर कायद्यासंबंधी मला अशी माहिती देण्यात आली की, कंपनीला निश्चितपणे लागू होतील असे अन्य कोणतेही कायदे नाहीत.

कंपनीला लागू होणाऱ्या खालील खंडाच्या अनुपालनाचे परिक्षण मी केले आहे.

१) दि इन्स्टिट्युट ऑफ कंपनीज सेक्रेटरीज ऑफ इंडिया यांचे सेक्रेटरीयल स्टँडर्डस (सेक्रेटरीच्या कामासंबंधीची मानके दि. १ जुलै २०१५ पासून लागू)

२) कंपनीने बी एस ई लिमिटेड आणि नॅशनल स्टॉक एकसचेंज ऑफ इंडिया लि. यांचे सोबत केलेली लिस्टींग ॲग्रीमेंट कंपनी पब्लीक अनलिस्टेड कंपनी असल्याने.

परिक्षण काळात कंपनीने कायद्यातील उपरोकत तरतुदी नियमावली, नियमने, मार्गदर्शन सूचना, मानके इ. चे पूर्तता केली आहे. मात्र ती खालील निरिक्षणे व अ-पूर्तता यांच्या अधीन आहेत.

कंपनी अधिनियम २०१३ अंतर्गत :

१) कायद्यानुसार या कंपनीमधे दोन स्वतंत्र संचालक असणे आवश्यक आहे. मात्र २३ एप्रिल २०१५ पासून फक्त एकच स्वतंत्र संचालक आहेत. परिणामी लेखा परिक्षण समिती आणि नॉमिनेशन कमिटी यांची रचना योग्य झालेली नाही.

२) या कंपनी मध्ये दि. २३ एप्रिल २०१५ पासून २३ ऑगस्ट २०१५ पर्यंत महिला संचालिका नव्हत्या आणि महिला संचालीका या हे पद विहित कालावधी पेक्षा जास्त काळ रीक्त होते;

३) या कंपनी मधे दि. १ एप्रिल २०१५ ते २० ऑगस्ट २०१५ या कालत कंपनी सेक्रेटरी नव्हते. तसेच दि. १ एप्रिल २०१५ ते २३ ऑगस्ट २०१५ पर्यंत मुख्य वित्तीय अधिकारी नव्हते;

माझ्या परिक्षणाच्या कालावधीत मी कंपनीने दिलेले अभिलेख व माहिती यावर विसंबून होतो व माझा अहवाल त्यामर्यादित आहे.

मी पुढे अहवाल देतो की,

कंपनीच्या संचालक मंडळाची रचना करताना त्यामध्ये कर्यकारी आणि अकार्यकारी संचालक आणि स्वतंत्र संचालक यांचा

समतोल साधला असला तरी ही बाब वर नमूद केलेल्या निरिक्षणाच्या आधिन आहे. आढावा वर्षात संचालक मंडळात खालील बदल कायद्यातील तरतुदीप्रमाणे आहेत.

मंडळाच्या बैठकीचे वेळापत्रक व कार्यक्रम पत्रिका, त्यातील विषयांच्या तपशीलवार टिपा इ. ची माहिती सर्व संचालकांना किमान सात दिवस आधी अशा पुरेशा अवधीने त्याची सूचना कळविण्यात येते. संचालकांना कार्यक्रमपत्रिकेवरील विषयांवर बैठकीपूर्वी अधिक माहिती स्पष्टीकरणे देणे व बैठकीय अर्थपूर्ण सहभाग होणे यासाठी एक यंत्रण कार्यरत आहे. निर्णय बहुमताने घेतले जात असले तरी जर काही सदस्यांचा विरोध असेल तर त्यांचे मत इतिवृत्ताचा एक भाग म्हणून नोंदले जाते.

मी पुढे अहवाल देतो की, या कंपनीचे आकारमात व कार्य या द्यष्टीने कार्य करण्यास पुरेशी असणारी व्यवस्था कंपनीमधे आहे. आणि ही व्यवस्था कंपनीला लागू होणारे कायदे, नियमावली, नियामल, व मार्गदर्शक सूचना यांचे अनुपालन करते आणि त्यांकडे लक्ष ठेवते.

पुढे अहवाल देतो की :

ही कंपनी पूर्णपणे महाराष्ट्र शासनाच्या मालकींची कंपनी आहे आणि परिक्षणाच्या कालावधीत कंपनीने प्रत्येकी रू १०/- एवढया दर्शनी मूल्याचे इकिवटी शेअर काढले व त्याचे वितरण महाराष्ट्र शासनाच्या निदेशांप्रमाणे खाली दिलेल्या प्रकारे केले:

वाटपाचा दिनांक	शेअर्सची संख्या	प्रकार	शासन निर्णय क्रमांक
१५/०४/२०१५	२५१२,८०,०००	रोख	जोडपत्र 'अ' यानुसार
	२६,५०,००,०००	रोख व्यतिरिक्त	भागधारिकांचा कारार (दि.२८/२/२००७)
२७/०८/२०१५	९१,२४,८६,३००	रोख	संकीर्ण २०१५/प्र.क्र. ६४/ ऊर्जा-३ दि. १८/०५/२०१५
३१/०३/२०१६	७६४८,५७,०९,८६३	रोख व्यतिरिक्त	रिफॉर्म/२०१०/प्र.क्र. ११७/ऊर्जा-३ दि. ३१/०३/२०१६

सहपत्र 'अ'

अनु. क्र.	शासन निर्णय क्र. व तारीख	शेअर्सची संख्या
१.	आर जी पी/०९०७/प्र.क्र. २६५/ऊर्जा-१ दि. १७/११/२००८	४,९२,००,००
२.	आर जी पी /०९०७/प्र.क्र. २६५/ऊर्जा-१ दि. १०/०८/२००९	९,६८,००,०००
३.	आर जी पी /०९०७/प्र.क्र. २६५/ऊर्जा-१ दि. १५/०२/२०१०	२,००,०००
४.	पुनर्वि/२०१२/प्र.क्र. ३० (१) /ऊर्जा-३ दि. ३१/०३/२०१२	५,५८,३९,६००
५.	निधी वि/२०१२/३९५/प्र.क्र. ७६/ऊर्जा-३ दि. २७/०२/२०१३	८,००,०००
६.	पुनर्वि/२०१२/प्र.क्र. ३०(१)/ऊर्जा-३ दि. ३१/०३/२०१२	४,८४,४०,४००
	एकूण	**२५,१२,८०,०००**

मी पुढे अहवाल देतो की, कंपनी व्यवहार मंत्रालयाचा आदेश दि. १५ जुलै २०१५ नुसार महाराष्ट्र स्टेट इलेक्ट्रीक पॉवर कंपनी लि. चे या कंपनीने दि. १/४/२०१५ रोजी विलीनीकरण झाले. ती नियुक्तीची तारीख आहे.

मी पुढे अहवाल देतो की,

या परिक्षण काळात खालील घटना घडलेल्या नाहीत :

१) शेअर्स/ ऋणपत्रे / स्वेट इक्विटी / पसंतीचे शेअर्स इ. देणे.

२) प्रतिभूतीची प्रतिपूर्ती / पुर्न:खरेदी

३) सदस्यांनी महत्वाचे निर्णय कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १८० नुसार घेतले आणि

४) परकीय तांत्रिक संयुक्त करार

ए वाय साठे अँड कं. करिता
कंपनी सेक्रेटरीज

सही/-
सी. एस. अजित साठे
(मालक)

स्थळ : मुंबई
दिनांक : १९ डिसेंबर २०१६

या अहवालाचे आमच्या समान तारखेच्या पत्रासोबत वाचन करण्यात यावे हे पत्र जोडपत्र-१ येथे असून ते या अहवालाचा एकात्मिक भाग आहे.

सेक्रेटरीयल ऑडीट अहवालाचे सहपत्र-१

प्रति,

मा. सदस्य,

मराविमं सुत्रधारी कंपनी लि.

हॉगकॉग बॅक इमारत, मजला. क्र. ३ व ४

महात्मा गांधी मार्ग, फोर्ट, मुंबई - ४०० ००१.

आमच्या समान तारखेच्या अहवालाचे वाचन या पत्रासोबत करण्यात यावे.

१) कंपनी सचिव यांच्या कामांचे अभिलेख जतन करणे ही कंपनीच्या व्यवस्थापनाची जबाबदारी आहे. त्या अभिलेखांचे परिक्षण करून त्या आधारे अभिलेखांवर मत व्यव्त करणे ही आमची जबाबदारी आहे.

२) सेक्रेटरी कामाचे अभिलेख योग्य असल्याबद्दल रास्त हमी मिळविण्यासाठी आम्ही त्याच्या परिक्षणाचे कार्य व प्रक्रीया यांचे आम्ही अनुसरण केले. त्यातील पडताळणी प्रायोगिक तत्वावर आणि सेक्रेटरीच्या अभिलेखातून वस्तूस्थितीचे दर्शन अचूकपणे होण्याची हमी मिळविण्यासाठी करण्यात आले. आमचा विश्वास आहे की, आम्ही अनुसरलेल्या पध्दती व प्रक्रीया या आमचे मत व्यक्त करण्यास योग्य असा आधार देतात.

३) कंपनीचे वित्तीय अभिलेख आणि लेख्यांची वह्या पुस्तके निर्दोष व योग्य असल्याची फेरतपासणी आम्ही केलेली नाही.

४) कायदे, नियमावली व नियमने तसेच घडलेल्या घटना आदिबाबत जेथे आवश्यकता असेले तेथे आम्ही व्यवस्थापनाची निवेदने मिळविली.

५) लागू होणारे कार्पोरेट संबंधीचे व इतर कायदे व त्वातील तरतूदी, नियमावली, नियमने इ. चे अनुपालन करणे ही व्यवस्थापनाची अबाबदारी आहे. कार्यपध्तीचे, प्रायेगिक तत्वावर पडताळणी करणे या मर्यादेत आम्ही परिक्षण केले आहे.

६) हा सेक्रेटेरीयल रिपोर्ट म्हणजे कंपनीची भविष्यातील जीवक्षमता याची हमी नव्हे किंवा कंपनीने तिचे व्यवहार प्रभावीरित्या किंवा परिणामकारकरित्या पार पाडले / किंवा भविष्यात व्यवस्थापन तसे करील याचेही आश्वासन नाही.

ए वाय साठे अँड कं. करिता

कंपनी सेक्रेटरीज

सही/-

सी. एस. अजित साठे

(मालक)

स्थळ : मुंबई

दिनांक : १९ डिसेंबर २०१६

जोडपत्र - ६

सेक्रेटेरीयल ऑडीटर यांनी वर्ष २०१५ -१६ च्या अहवालातील निरिक्षणास मराविमं सुत्रधारी कंपनीची उत्तरे :

सेक्रेटेरीयल ऑडीटर यांची निरिक्षणे	मराविमं सुत्रधारी कंपनीचे उत्तर
१) कायद्यानुसार या कंपनीमधे दोन स्वतंत्र संचालक असणे आवश्यक आहे. मात्र २३ एप्रिल २०१५ पासून फक्त एकच स्वतंत्र संचालक आहेत. परिणामी लेखा परिक्षण समिती आणि नॉमिनेशन कमिटी यांची रचना योग्य झालेली नाही.	वस्तुस्थिती. याबाबत आवश्यकते प्रमाणे पूर्तता करण्याची प्रकीया चालू आहे.
२) या कंपनी दि. २३ एप्रिल २०१५ पासून २३ ऑगस्ट २०१५ पर्यंत महिला संचालिका नव्हत्या आणि महिला संचालीका या हे पद विहित कालावधी पेक्षा जास्त काळ रीक्त होते.	वस्तुस्थिती
३) या कंपनी मधे दि. १ एप्रिल २०१५ ते २० ऑगस्ट २०१५ या कालत कंपनी सेक्रेटरी नव्हते. तसेच दि. १ एप्रिल २०१५ ते २३ ऑगस्ट २०१५ पर्यंत मुख्य वित्तीय अधिकारी नव्हते.	वस्तुस्थिती. कंपनीने तीन वर्षाच्या मुदतीसाठी दि. २१ ऑगस्ट २०१५ पासून कंपनी सेक्रेटरी ३ वर्षासाठी कंत्राटी तत्तावर नियुक्त केले आणि दि. २४ ऑगस्ट २०१५ पासून मूख्य वित्त अधिकारी नियुक्त केले.

जोडपत्र - ७

फॉर्म नं. एम जी टी -९

वार्षिक विवरणाचा उतारा

दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षाचा

(कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम ९२(३) आणि कंपनीचे (व्यवस्थापन व प्रशासन) नियमावली २०१४ यातील नियम क्र. १२(१) नुसार)

१. नोंदणी व इतर तपशील :

१.	सी आय एन	यू ४०१०० एम एच २००५ एस जी सी १५३६४९
२.	नोंदणीची तारीख	३१/०५/२००५
३.	कंपनीचे नाव	एम एस इ बी होल्डिंग कंपनी लिमिटेड
४.	कंपनीची श्रेणी / उपश्रेणी	कंपनीने शेअर्सने लिमिटेड / शासकीय कंपनी
५.	नोंदणीकृत कार्यालयाचा पत्ता व संपर्काचा तपशील	हाँगकाँग बँक इमारत ३ रा व ४ था माळा, महात्मा गांधी पथ, फोर्ट, मुंबई - ४०० ००१ फोन (०२२) २२६९०६४६ / २२६१९१०० फॅक्स : (०२२) २२६१९१०१ ई मेल : msebhcl@gmail.com
६.	शेअर्स यादीवर आहे किंवा कसे	नाही
७.	रजिस्ट्रार ऑफ ट्रान्स्फर एजंटचे नाव, पत्ता व संपर्क तपशील (जर) असल्यास	लागू नाही

२. कंपनीचे मुख्य व्यवसाय कार्य (कंपनीच्या एकूण उलाढालीत ज्याच्या १० टक्के किंवा जास्त योगदान असलेल्या सर्वव्यावसायिक कार्याची माहिती द्यावी.

अनु. क्र.	मुख्य उत्पादक / सेवा यांची नावे व वर्णन	एनआयसीकडे उत्पादन / सेवा यांचे कोड	कंपनीच्या एकूण उलाढालीतील टक्केवारी
	लागू नाही	लागू नाही	लागू नाही

३. सूत्रधारी, उपकंपनी व सहयोगी कंपन्यांचा तपशील

अनु. क्र.	कंपनीचे नाव व पत्ता	सी आय एन	सूत्रधारी / उप / सहयोगी	भागांची टक्केवारी व धारणा	लागू होणारे कलम
१.	महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी लि.	यू ४०१०० एम आय २००५ एस जी सी १५३६४८	उपकंपनी	१००	२(८७)
२.	महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी लि.	यु ४०१०९ एम एच २००५ एस जी सी १५३६४५	उपकंपनी	१००	२(८७)
३.	महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी लि.	यु ४०१०९ एम एच २००५ एस जी सी १५३६४६	उपकंपनी	१००	२(८७)
४.	महाराष्ट्र राज्य विद्युत व्यापार कंपनी लि.#	यु ४०१०९ एम एच २००७ एस जी सी १७६३०९	उपकंपनी	१००	२(८७)

कंपनी सोबत विलिनिकरण झाल्यामुळे ती उपकंपनी राहिलेली नाही.

४. भागधारणेचे स्वरूप : (एकूण समभागाची टक्केवारी मधे भाग भांडवलीची विभागणी)

i) श्रेणीनिहाय भागधारणा

भागधारकांची श्रेणी	वर्षारंभी धारण केलेल्या शेअर्सची संख्या				वर्षाअखेरीस धारण केलेल्या शेअर्सची संख्या				वर्षभरातील बदल
	डीमॅट	प्रत्यक्ष	एकूण	एकूण शेअर्सची टक्केवारी	डीमॅट	प्रत्यक्ष	एकूण	एकूण शेअर्सची टक्केवारी	
अ) प्रवर्तक									
१) भारतीय									
अ) व्यक्तीश: / एच यू एफ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ब) केंद्र शासन	-	-	-	-	-	-	-	-	-
क) राज्य शासन	लागू नाही	८३८५२९५९००	८३८५२९५९००	१००	-	८६२९९७७२०६३	८६२९९७७२०६३	१००	०%
ड) बॉडीज कार्पो.	-	-	-	-	-	-	-	-	
इ) बँका / एफआय	-	-	-	-	-	-	-	-	-
एफ) अन्य	-	-	-	-	-	-	-	-	-
उपबेरीज (ए) (१)	लागू नाही	८३८५२९५९००	८३८५२९५९००	१००	-	८६२९९७७२०६३	८६२९९७७२०६३	१००	०%
२) परदेशी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
अ) एनआयआर व्यक्तीश:	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ब) इतर व्यक्ती	-	-	-	-	-	-	-	-	-
क) बॉडीज कार्पो.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ड) बँका / एफ आय	-	-	-	-	-	-	-	-	-

इ) इतर	-	-	-	-	-	-	-	-	-
उपबेरीज (ए) (२)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
प्रवर्तकांच्या एकूण भागधारणा (अ)= (अ)(१)+(अ)(२)	लागू नाही	८३८५२९५९००	८३८५२९५९००	१००	-	८६२९९७७२०६३	८६२९९७७२०६३	१००	नाही
ब) सार्वजनिक भागधारणा									
१) संस्था									
अ) मॅच्युअल फंड	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ब) बँक / एफ आय	-	-	-	-	-	-	-	-	-
क) केंद्र शासन	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ड) राज्य शासन	-	-	-	-	-	-	-	-	-
इ)साहसी भांडवली निधी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
फ) विमा कंपन्या	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ग) एफ आय आय	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ज) परदेशी साहसी भांडवल	-	-	-	-	-	-	-	-	-
च) इतर	-	-	-	-	-	-	-	-	-
उप-बेरीज (बी) (१)									
२. संस्था नसलेल्या									
अ) बॉडीज कॉर्पो.									
१) भारतीय	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२) परदेशी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३) व्यक्तीश:	-	-	-	-	-	-	-	-	-
i) व्यक्तिगत भागधारणा नाममात्र रू. १ लाख भागधारणेपर्यंत भांडवल	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ii) व्यक्तिगत भागधारणा रू.१ लाखापेक्षा जास्त नाममात्र भागभांडवल	-	-	-	-	-	-	-	-	-
क) इतर									
१) विश्वस्त	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२) क्लिअरींग मेंबर	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३) संचालक / नातलग	-	-	-	-	-	-	-	-	-
उपबेरीज (बी) (२)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण सार्वजनिक भागधारणा (बी)= (बी)(१)+(बी)(२)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
सी) जीडीआर / एडीआरसाठी कस्टोडीयन यांनी धारण केलेले शेअर्स	-	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण बेरीज (अे+बी+सी)	लागू नाही	८३८५२९५९००	८३८५२९५९००	१००	-	८६२९९७७२०६३	८६२९९७७२०६३	१००	नाही

ii) प्रवर्तकांची भागधारणा

अनु. क्र.	भागधारकाचे नाव	वर्षारंभीची भागधारणा			वर्षा अखेरची भागधारणा			वर्षातील भागधारणेच्या बदलाची टक्केवारी
		भांगांची संख्या	कंपनीच्या एकूण भागांची टक्केवारी	गहाण / बोजाधारी भागांची एकूण भागाशी टक्केवारी	भागांची संख्या	कंपनीच्या एकूण भागंची टक्केवारी	कंपनीच्या गहाण / बोजाधारी भागाची एकूण भागांशी टक्केवारी	
१	महाराष्ट्र शासन	८३८५२९५९००	१००	-	८६२९९७७२०६३	१००	-	०%
	एकूण	८३८५२९५९००	१००	-	८६२९९७७२०६३	१००	-	०%

iii) प्रवर्तकांच्या भागधारणेतील बदल :

भागधारकाची श्रेणी	वर्षारंभीची भागधारणा		वर्षातील संचित भागधारणा	
	भागांची संख्या	कंपनीच्या एकूण भागांची टक्केवारी	भागांची संख्या	कंपनीच्या एकूण
वर्षारंभी	८३८५२९५९००	१००	८३८५२९५९००	१००
वर्षाच्या अखेरीस	८६२९९७७२०६३	१००	८६२९९७७२०६३	१००

iv) वरच्या दहा स्थानावरील भागधारकांच्या भागधारणेचे स्वरूप (संचालक, प्रवर्तक व जीडीआर, ए डी आर धारक वगळून)

अनु.क्र.	नाव	तारीख	शेरा	वर्षारंभीची भागधारणा		वर्षाअखेरची संचित भागधारणा	
				भागांची संख्या	कंपनीच्या एकूण भागांशी टक्केवारी	भागांची संख्या	कंपनीच्या एकूण भागांशी टक्केवारी
	लागू नाही	लागू नाही	लागू नाही	लागू नाही	लागू नाही	लागू नाही	लागू नाही
		लागू नाही	लागू नाही	लागू नाही	लागू नाही	लागू नाही	लागू नाही

v) संचालक व व्यवस्थापनातील महत्वाच्या व्यक्तींची भागधारणा :

अनु.क्र.	नाव	तारीख	भागधारणा		संचित भागधारणा	
			भागांची संख्या	कंपनीच्या एकूण भागांशी टक्केवारी	भागांची संख्या	कंपनीच्या एकूण भागांशी टक्केवारी
	लागू नाही	लागू नाही	लागू नाही	लागू नाही	लागू नाही	लागू नाही
	लागू नाही	लागू नाही	लागू नाही	लागू नाही	लागू नाही	लागू नाही

५. ऋण ग्रस्तता

	ठेवी वगळता प्रतिभूत कर्जे	**अप्रतिभूत कर्जे**	**ठेवी**	**एकूण ऋण ग्रस्तता**
वर्षारंभीची ऋणग्रस्तता	-	-	-	-
i) मुद्दल रक्कम	-	-	-	-
ii) देय व्याज पण देय न भरलेले	-	-	-	-
iii) उपार्जित पण देय नसलेले व्याज	-	-	-	-
एकूण (i+ii+iii)	**-**	**-**	**-**	**-**
वित्तीय वर्षात ऋणग्रस्ततेत बदल	-	-	-	-
भर	-	-	-	-
कपात	-	-	-	-
निव्वळ बदल		**-**	**-**	**-**
वित्तीय वर्षाच्या अखेरीस ऋणग्रस्तता	-	-	-	-
i) मुद्दल रक्कम	-	-	-	-
ii) व्याज देय पण न भरलेले	-	-	-	-
iii) उपार्जित पण देय नसलेले व्याज	-	-	-	-
एकूण (i+ii+iii)	**-**	**-**	**-**	**-**

६. संचालक व व्यवस्थापनातील महत्त्वाच्या व्यक्तींचे पारिश्रमिक :

अ) व्यवस्थापकीय संचालक, पूर्णवेळ संचालक आणि किंवा व्यवस्थापक :

अनु. क्र.	पारिश्रमिकाचा तपशील	व्यवस्थापकीय संचालक / पूर्ण वेळ संचालक / व्यवस्थापकांची नावे					एकूण रक्कम
		मुकेश खुल्लर	अनुराधा भाटिया				
१.	एकूण वेतन अ) आयकर कायदा १९६१च्या कलम १७ (१) च्या तरतूदी नुसार वेतन	०	१५,४६,५४१	-	-	-	१५,४६,५४१
	ब) आयकर कायदा १९६१ कलम १७ (२) च्या तरतुदी नुसार उपानय लाभांचे मूल्य	-	-	-	-	-	-
	क) आयकर कायदा १९६१ च्या कलम १७ (३) च्या तरतुदीनुसार वेतनाऐवजी नफा	-	-	-	-	-	-
२)	स्टॉक ऑप्शन	-	-	-	-	-	-
३)	स्वेट इक्विटी						
४)	कमिशन						
	- नफ्याची टक्केवारी - इतर - स्पष्ट करा	-	-	-	-	-	-
५)	इतर कृपया स्पष्ट करा	-	-	-	-	-	-
	एकूण (अ)	०	१५,४६,५४१	-	-	-	१५,४६,५४१
	कायद्यानुसार कमाल मर्यादा	-	-	-	-	-	-

ब) इतर संचालकांचे पारिश्रमिक

अनु. क्र.	पारिश्रमिकांचा तपशील	संचालकांची नावे				एकूण रक्कम
१.	स्वतंत्र संचालक	श्री. पी. व्ही. पागे	श्रीमती इरावती दाणी			(रू)
	मंडळ / समिती बैठकांच्या उपस्थितीचे शुल्क	७०,०००	५,०००	-	-	७५,०००
	कमिशन	-	-	-	-	-
	इतर	-	-	-	-	-
	एकूण (१)	**७०,०००**	**५,०००**	**-**	**-**	**७५,०००**
२.	इतर अकार्यकारी संचालक			श्री. विश्वास पाठक	श्री. आर. बी. गोयंका	

	मंडळ / समिती बैठकांच्या उपस्थितीचे शुल्क	-	-	७०,०००	५०,०००	१२०,०००
	कमिशन	-	-	-	-	-
	इतर	-	-	-	-	-
	एकूण (२)	**-**	**-**	**७०,०००**	**५०,०००**	**१,२०,०००**
	एकूण (ब) (१+२)	**७०,०००**	**५,०००**	**७०,०००**	**५०,०००**	**१,९५,०००**
	एकूण व्यवस्थापकीय पारिश्रमिक	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
	कायद्याप्रमाणे एकूण कमाल मर्यादा	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

क) व्यवस्थापकीय संचालक / व्यवस्थापक / पूर्ण वेळ संचालक या व्यतिरिक्त महत्त्वाच्या व्यवस्थापकीय पदावरील व्यक्तींचे पारिश्रमिक

अनु. क्र.	पारिश्रमिकाचा तपशील	व्यवस्थापनातील महत्त्वाच्या व्यक्ती			एकूण रक्कम
		सीइओ	सीएस^	सी एफ ओ*	
१.	एकूण वेतन अ) आयकर कायदा १९६१ च्या कलम १७ (१) मधील तरतुदीनुसार वेतन	-	५,७१,५८२	-	५,७१,५८२
	ब) आयकर कायद्यातील १९६१ च्या कलम १७ (२) प्रमाणे उपानय लाभाचे मूल्य	-	-	-	-
	क) आयकर कायदा १९६१ च्या कलम १७(३) प्रमाणे वेतनाऐवजी नफा	-	-	-	-
२.	स्टॉक ऑप्शन	-	-	-	-
३.	स्वेट इक्विटी	-	-	-	-
४.	कमिशन नफ्याशी टक्केवारी इतर	-	-	-	-
५.	इतर	-	-	-	-
	एकूण	**-**	**५,७१,५८२**	**-**	**५,७१,५८२**

* पूर्ण वेळ संचालक (वित्त) यांची मुख्य वित्तीय अधिकारी म्हणून नियुक्ती केली आहे.

^ कंपनी सेक्रेटरी यांची ऑगस्ट २०१५ मध्ये कंत्राटी तत्वावर नियुक्ती करण्यात आली.

७. दंड / सजा / मिटविलेले गुन्हे

	प्रकार	कंपनी कायद्याचे कलम	संक्षिप्त वर्णन	दंड / सजा / मिटविलेले गुन्हे / लावलेले शुल्क याचा तपशील	प्राधिकारी (आर डी / एन सीएल / टी. कोर्ट	जर काही अपील केले असल्यास तपशील द्यावा
अ)	कंपनी : दंड, शिक्षा, मिटविणे	**एकही नाही**				
ब)	संचालक : दंड, शिक्षा, मिटविणे	**एकही नाही**				
क)	कसूर करणारे अन्य अधिकारी : दंड, शिक्षा, मिटविणे	**एकही नाही**				

जोडपत्र - ८

फॉर्म ए ओ सी - १

उपकंपन्या / सहयोगी कंपन्या / संयुक्त साहसे यांच्या वित्तीय स्थितीची ठळक वैशिष्ट्यांचा समावेश असलेले विवरणपत्र

(कायदयाचे कलम १२९ मधील उपकलम (३) यातील पहिल्या अटीप्रमाणे ज्याचे सहवाचन कंपनी लेखे नियमावली २०१४ यासह होते, त्यानुसार)

भाग 'अ' उपकंपन्या

(प्रत्येक उपकंपन्याची माहिती रूपयातील रकमांसह द्यावी)

(रक्कम ₹ मध्ये)

अनु. क्र.	उपकंपन्यांची नावे	महराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कं. लि.	महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कं. लि.	महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कं. लि.
१.	उपकंपनी घेतल्याची तारीख	३१/०५/२००५	३१/०५/२००५	३१/०५/२००५
२.	अहवाल काल	वि. वर्ष २०१५-१६	वि. वर्ष २०१५-१६	वि. वर्ष २०१५-१६
३.	अहवालाचे चलन	रुपया	रुपया	रुपया
४.	भाग भांडवल	२४०९८३५६७८८०	४६१५९६३४९०४०	८९८४९७४७३३०
५.	राखीव व आधिक्य	(६५६१७६१७१५७)	(१४९६३७२५५१०७)	१६९९५७४४०६२
६.	एकूण मत्ता	६२४२२३५४०६१८	९५८९२७०९७३००	२२६२४८५२१७५२
७.	एकूण दायित्वे	६२४२२३५४०६१८	९५८९२७०९७३००	२२६२४८५२१७५२
८.	गुंतवणूकी	११०००००	१९१७२७३३२५	४८६३२५३३७६
९.	उलाढाल	१९२९३४२२२७७३९	५३७०७३६९५६३७	३३१४८४९३७८५
१०.	करपूर्व नफा	(८७४२०४३६०५६)	(१५०२१०८६३७४६)	(४०८२०७७६७४३)
११.	करासाठी तरतूद	५२५८०२०३४	४२३५३४५९८	१७३७१३५१६०
१२.	करोत्तर नफा	(८७९४६२३८०९०)	(१४९७८७३२९१४८)	(४२५५७९११९०३)
१३.	प्रस्तावित लाभांश	-	-	-
१४.	भाग धारणेची टक्केवारी	१००%	१००%	१००%

भाग 'ब' सहयोगी व संयुक्त साहसे

(कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १२९ (३) जे सहयोगी कंपन्या व संयुक्त साहसे यासंबंधी आहे; त्यानुसार)

सहयोगी कंपन्या / संयुक्त साहस यांची नावे	नाव १	नाव २	नाव ३
१. नवीनतम लेखा परिक्षण केलेल्या ताळेबंदाची तारीख	-	-	-
२. सहयोगी किंवा संयुक्त साहस कंपनी संपादनाची तारीख	-	-	-
३. वर्षाअखेरीस कंपनीने धारण केलेले सहयोगी कं / सुंयक्त साहसे यांचे भाग	-	-	-
संख्या	-	-	-

सहयोगी कंपन्या / संयुक्त साहसे यात गुंतविलेल्या रकमा	-	-	-
धारणेच्या मर्योदेची टक्केवारी	-	-	-
४. त्यात महत्वाचा प्रभाव कसा आहे याचे वर्णन	-	-	-
५. सहयोगी व संयुक्त साहसे यांच्याशी एकत्रिकरण करण्याची कारणे	-	-	-
६. लेखापरिक्षित केलेल्या नवीनतम ताळेबंदानुसार भागधारणेस श्रेय देण्याजोगे निव्वळ मोल	-	-	-
७. वर्षभराचा नफा / तोटा	-	-	-
i) एकत्रिकरणामधे हिशेबात घेतलेले	-	-	-
ii) एकत्रिकरणामधे हिशेबात न घेतलेला	-	-	-

टिप: अहवालाच्या तारखेला कंपनीच्या कोणत्याही सहयोगी किंवा संयुक साहस कंपन्या नव्हत्या.

१) ज्याचे प्रवर्तन कार्य सुरू व्हायचे अशा सहयोगी / संयुक्त साहस कंपनी नावे - लागू नाही.

२) वर्षभरात परिसमापनात गेलेल्या किंवा विक्री केलेल्या सहयोगी संयुक्त साहस कंपनी नावे - लागू नाही.

जोडपत्र - ९

कंपनीची सामाजिक जबाबदारी याचा वार्षिक अहवाल

कंपनी अधिनियम २०१३ च्या तरतुदी व नियमानुसार मराविमं सुत्रधारी कंपनी लि. ने कंपनी ची सामजिक जबाबदारी याच्या कार्यवाहीसाठी एका समितीची रचना केली आहे. तसेच कंपनीच्या समाजिक जबाबदारीसाठी एक धोरण तयार केले असून त्याला संचालक मंडळाने ११/०२/२०१६ रोजी मंजुरी दिली.

या धोरणातील महत्वाची क्षेत्रे खालीलप्रमाणे आहेत.

१) भूक, गरिबी, कुपोषण, यांचे निर्मूलन करणे, ओरोग्याची काळजी घेण्यास प्रोसाहन देणे-यामधे प्रतिबंधात्म आरोग्याची निगा, व स्वच्छता यांचाही समावेश आहे. तसेच चांगले सुरक्षित पिण्याचे पाणी उपलब्ध करून देणे.

२) शिक्षणाला प्रोसाहत देणे. यामधे विशेष शिक्षण, आणि व्यवसाय भिमुख कौशल्य पूर्ण शिक्षण देणे, बालके, महिला, जेष्ठ, दिव्यांग यांना प्रोत्साहानात्मक प्रकल्प अंमलात आणले.

३) लिंग समानता, महिलांचे सवलीकरण महिलांसाठी व अनाथांसाठी घरे, व वसतीगृहे स्थापना, जेष्ठांसाठी वृध्दाश्रम, रोजची देखभाल केंद्र, आणि अशा सोयी, व कार्यक्रम यांना प्रोत्साहन देणे सामजिक व आर्थिक दुर्बल घटकांमधील विषमता दूर करण्यासाठी उपाय योजना करणे.

४) पर्यावरण टिकविणे, पर्यावरणीय समतोल, वनस्पती व सजिवांचे रक्षण, पशू कल्याण कृषी वन, नैसर्गिक संसाधनांचे संवर्धन, हवा, पाणी, माती यांच्या दर्जाचे रक्षण करणे.

५) संरक्षण दलातील जेष्ठ व्यक्ती वीर विधवा, आणि त्यांचे अवलंबीत यांचे हितासाठी काम करणे

६) ग्रामीण खेळ, तसेच राष्ट्रीय मान्यता प्राप्त क्रीडा प्रकार, पॅरा (दिव्यांगांचे) ऑलिपीक व ऑलीपीक क्रीडा स्पर्धेसाठी प्रोत्साहन व प्रशिक्षण देणे.

७) ग्रामीण विकासाचे प्रकल्प.

<u>सी एस आर साठी निधी :</u>

कंपन्यांची तीन जगतच्या वर्षातील सरासरी निव्वल नफयाच्या किमान दोन टकके रककम दरवर्षी सी एस आर धोरणाच्या कार्यावर खर्च करणे आवश्यक आहे.

<u>सी एस आर समितीची रचना :</u>

या समितीत पुढील सदस्य आहेत.

- व्यवस्थापकीय संचालक
- श्री. बिपीन श्रीमाळी (व्यवस्थापकीय संचालक महानिर्मिती)
- श्री. प्रकाश पागे (स्वतंत्र संचालक)

वि. वर्ष २०१५-१६ मधील सी एस आर निधीचा तपशील :

(रक्कम ₹ मध्ये)

मागील तीन वित्तीय वर्षातील कंपनीचा सरासरी निव्वळ नफा	सी एस आर खर्च (सरासरी निव्वळ नफ्याच्या २ टक्के)		वर्षभरात खर्च केलेला सी एस आर निधी	निधी ज्यावर खर्च केला असे प्रकल्प	खर्च न केलेली रक्कम	खर्च न करण्याची कारणे
	२०१४-१५	२०१५-१६				
निरंक	उपलब्ध नाही	उपलब्ध नाही	उपलब्ध नाही	उपलब्ध नाही	उपलब्ध नाही	कंपनी वर्ष २०१४-१५ पर्यंत सतत तोटयात होती

या विषयी नमूद करण्यात येते की, कंपनीच्या सामजिक जबाबदारीचे धोरण अंमलात आणणे व त्यावर लक्ष ठेवणे हे कंपनीने सी एस आर धोरण व उद्दिष्टे याचे अनुपालन करण्यानुसार आहे.

संचालक मंडळच्यासाठी व त्यांच्या वतीने

संचालक (वित्त) व्यवस्थापकीय संचालक

स्थळ : मुंबई
दिनांक : ३१ मे २०१७

मराविमं सूत्रधारी कंपनीच्या दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाचा ताळेबंद (स्वायत्त)

तपशील	टिपा क्र.	३१.३.२०१६ रोजी (रक्कम ₹ मध्ये)	३१.३.२०१५ रोजी (रक्कम ₹ मध्ये)
१. **समभाग व दायित्वे**	-	-	-
(१) **भागधारकांचे निधी**			
अ) भाग भांडवल	३	८६२,९९७,७२०,६३०	८३,८५२,९५९,०००
ब) राखीव व अधिक्य	४	(१५,३३५,२०७,८३८)	(३८,४५२,७१५,४७७)
क) शेअर वॉरंट साठी मिळालेला पैसा	-	-	-
		८४७,६६२,५१२,७९२	**४५,४००,२४३,५२३**
(२) **शेअर ॲप्लीकेशन मनी, वाटप प्रलंबित असलेला**	५	१०,९२९,८००,०००	९६,८२९,१८९,२४०
(३) **चालू नसलेली दायित्वे**	-	-	-
अ) दीर्घ मुदतीचे ऊसनवारी	६	-	६६,४७३,६५५,३५७
ब) स्थगित कर दायित्वे (निव्वळ)	२९	-	१०९,१४४,४३३
क) इतर दीर्घ मुदतीची दायित्वे	७	२,९७५,३५८,१०१	११,२३२,७७३,०८०
ड) दीर्घ मुदतीच्या तरतुदी	८	१०,३९१,९५४	५९३,८४०,२९९
		२,९८५,७५०,०५५	७८,४०९,४१३,१६९
(४) **चालू दायित्वे**	-	-	-
अ) अल्प मुदतीची उसनवारी	-	-	-
ब) व्यापारी देणी	-	-	
क) इतर चालू दायित्वे	९	७०३,७५१	११,२०६,५१८,९५६
ड) अल्प मुदतीच्या तरतुदी	१०	७,१३८,५७१	८,०४०,१३१
		७,८४२,३२२	**११,२१४,५५९,०८७**
	एकूण	**८६१,५८५,९०५,१६९**	**२३१,८५३,४०५,०१९**
२. **मत्ता**			
(१) **चालू नसलेल्या मत्ता**			
अ) स्थीर मत्ता			
(१) मूर्त मत्ता	११	११,६९९,९७९,९८३	४५७,२१९,७३८
(२) अमूर्त मत्ता	-	-	-
(३) प्रगतीपथावरील भांडवली कामे	-	१०,६७३,६७३	१७,२२६,११४
(४) अमूर्त मत्ता - विकसनशील	-	-	-
		११,७१०,६५३,६५६	**४७४,४४५,८५२**
ब) चालू नसलेल्या गुंतवणूकी	१२	८०८,५२२,२६४,२५०	१८५,६६०,६०१,६०८
क) स्थगीत कर मत्ता (निव्वळ)	-	-	-
ड) दीर्घ मुदतीची कर्जे व अग्रीमे	१३	३८,६३४,०९२,४८३	१०,०९०,९४३,२५१
इ) इतर चालू नसलेल्या मत्ता	१४	-	८२,६९४,०९४
	एकूण	**८४७,१५६,३५६,७३३**	**१९५,८३४,२३८,९५३**
२. **चालू मत्ता**			
अ) चालू गुंतवणूकी	-	-	-
ब) वस्तू सूची	-	-	-
क) व्यापारातील प्राप्ती	१५	२,२३२,८१०,९०४	३५,४७१,६८५,३८५
ड) रोख व बँकेतील शिल्लक	१६	४६९,६११,४००	५५,१४८,१४४
इ) अल्प मुदतीची कर्जे व अग्रीमे	१७	१३७,०८४	१३,२०७,२३३
फ) इतर चालू मत्ता	१८	१६,३३५,३९२	४,६७९,४५२
		२,७१८,८९४,७८०	**३५,५४४,७२०,२१४**
	एकूण	**८६१,५८५,९०५,१६९**	**२३१,८५३,४०५,०१९**

महत्वांची लेखाधोरणे व लेखांच्या टिपा १-३३

आमच्या समान तारखेच्या अहवालानुसार
डुगर अँड असोशिएट्स करिता,
सनदी लेखापाल
संस्था नोंदणी क्रमांक - ०००५६ आय एन
सही -
मुकेश गोयल (भागीदार)
सदस्यता क्र. ०८१८१०
स्थळ - मुंबई
दिनांक - २७ सप्टेंबर, २०१६

अनुराधा भाटिया
संचालक (वित्त) व मुख्य वित्त अधिकारी

बिपीन श्रीमाळी
व्यवस्थापकीय संचालक

संजय मदन
मुख्य महाव्यवस्थापक (वि) (प्रभारी)

सुबोध झारे
कंपनी सेक्रेटरी

स्थळ - मुंबई
दिनांक - २७ सप्टेंबर, २०१६

दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाचे नफा व तोटा पत्रक

	तपशील	टिपा क्र.	३१.३.२०१६ रोजी (रक्कम ₹ मध्ये)	३१.३.२०१५ रोजी (रक्कम ₹ मध्ये)
१.	प्रवर्तनापासूनचा महसूल	-	-	-
२.	इतर उत्पन्न	१९	४१२,२१८,६३७	४१५,०७२,९२९
३.	**एकूण महसूल (१+२)**		**४१२,२१८,६३७**	**४१५,०७२,९२९**
४.	**खर्च**	-	-	-
	वापरलेल्या साहित्याचा खर्च	-	-	-
	व्यापारातून माल खरेदी	-	-	-
	तयार मालाच्या वस्तूसूची, प्रगतीपथावरील कामे व व्यापारी साठयातील बदल		-	-
	कर्मचारी लाभ खर्च	२०	६५,०८८,३५०	५९,९७५,९३१
	वित्ती खर्च	२१	-	१,४५७,५३६,१०२
	घसारा व कर्ज फेडीच्या तरतूदीचे खर्च	११	४६०,५३९,९३८	११,९९२,७२०
	इतर खर्च	२२	२,५५९,७२६,६६०	२६४,१०१,३४९
	एकूण खर्च	-	**३,०८५,३५४,९४८**	**१,७९३,६०६,१०२**
५.	**नफा: (तोटा) पूर्वकालीन बाबी, अपवादाला व असाधारण बाबी व कर यापूर्वीचा (३-४)**	-	**(२,६७३,१३६,३११)**	**(१,३७८,५३३,१७३)**
६.	अपवादात्मक बाबी	२३	२८,३७७,६९३,९४०	-
७.	**नफा (तोटा) अपवादात्मक व असाधारण बाबी आणि कर यापूर्वीचा (५-६)**		**२५,७०४,५५७,६२९**	**(१,३७८,५३३,१७३)**
८.	असाधारण बाबी	-	-	-
९.	**नफा : (तोटा) करपूर्व** (७-८)		**२५,७०४,५५७,६२९**	**(१,३७८,५३३,१७३)**
१०.	कर खर्च	-	-	-
	१) चालू कर		९३,६३१,५६०	९५,०४३,६६१
	२) मागील वर्षाचा कर		-	-
	३) स्थगीत कर	२९	(१०९,१४४,४३३)	४,५४६,०८६
११.	**या कालावधीतील नफा (तोटा) (११-१२)**		**२५,७२०,०७०,५०२**	**(१,४७८,१२२,९२०)**
१२.	**दर्शनी किंमत प्रत्येकी रु. १० च्या समभागाची प्रतिभाग मिळकत**	२८		
	१) मूळ		३.४७	(०.६५)
	२) सौम्यकृत		३.४७	(०.६५)

महत्वांची लेखाधोरणे व लेखांच्या टिपा १-३३

आमच्या समान तारखेच्या अहवालानुसार
डुगर अँड असोशिएट्स करिता,
सनदी लेखापाल
संस्था नोंदणी क्रमांक - ०००५६ आय एन
सही -
मुकेश गोयल (भागीदार)
सदस्यता क्र. ०८१८१०
स्थळ - मुंबई
दिनांक - २७ सप्टेंबर, २०१६

अनुराधा भाटिया
संचालक (वित्त) व मुख्य वित्त अधिकारी

बिपीन श्रीमाळी
व्यवस्थापकीय संचालक

संजय मदन
मुख्य महाव्यवस्थापक (वि) (प्रभारी)

सुबोध झारे
कंपनी सेक्रेटरी

स्थळ - मुंबई
दिनांक - २७ सप्टेंबर, २०१६

३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाचे रोकडता प्रवाह विवरणपत्र

(रक्कम ₹ मध्ये) (रक्कम ₹ मध्ये)

तपशील	२०१५-१६		२०१४-१५	
अ) **प्रवर्तन कार्यापासूनचा रोकड प्रवाह**				
करपूर्व निव्वळ नफा	-	२५,७०४,५५७,६२९	-	(१,३७८,५३३,१७३)
समायोजन खालील बाबींची				
घसारा	२,७३४,४५२,२१५	-	१२,०२४,४९०	-
व्याजाचे उत्पन्न	२७,६४७,५७६	-	(३०,५६९,१९५)	-
व्याज खर्च	-	-	१,४५७,५३६,१०२	-
	-	२,७६२,०९९,७९१	-	१,४३८,९९१,३९७
खेळात्या भांडवलातील बदलापूर्वीचा				
प्रवर्तनापासूनचा नफा	-	२८,४६६,६५७,४२०	-	६०,४५८,२२४
समायोजनाच्या बाबी :-				
राखीव मध्ये वाढ/(घट)	(२,६०२,५६२,८६३)	-	-	-
इतर दीर्घ मुदती दायित्वांची वाढ/(घट)	(८,२५७,४१४,९७९)	-	४९९,८४१	-
दीर्घ मुदतीच्या तरतुदींची वाढ/(घट)	(५८३,४४८,३४५)	-	३,९१७,१६४	-
इतर चालू दायित्वातील वाढ/(घट)	२५४,५६१	-	(२४३,९४३)	-
अल्प मुदतीच्या तरतुदींची वाढ/(घट)	(९०१,५६०)	-	८,१६७,७३९	-
दीर्घ मुदतीची कर्जे व अग्रीमे वाढ/(घट)	(२८,५४३,१४९,२३२)	-	(२४,१९७,९१३)	-
इतर चालू नसलेल्या मत्तांची वाढ/(घट)	८२,६९४,०९४	-	८,४६८,७५४	-
अल्प मुदतीची कर्जे व अग्रीमे यांत वाढ/(घट)	१३,०७०,१४९	-	२८६,८८४,१८८	-
इतर चालु मत्ता यामधील वाढ/(घट)	(११,६५५,९४०)	-	२४,०१८,३१०	-
व्यापारी येणी यात वाढ/(घट)	३३,२३८,८७४,४८१	(६,६६४,२३९,६३४)	(२२२,३९९,४२९)	८५,११४,७११
प्रवर्तनातून रोकड निर्मिती	-	**२१,८०२,४१७,७८६**	-	**१४५,५७२,९३५**
वजा - भरलेले कर (परतावे - निव्वळ)	(९३,६३१,५६०)	-	(९५,०४३,६६१)	-
	-	(९३,६३१,५६०)	-	(९५,०४३,६६१)
असाधारण बाबीपासून रोकडता प्रवाह	-	२१,७०८,७८६,२२६	-	५०,५२९,२७४
भर / वजा असाधारण बाबी-	-	-	-	-
प्रवर्तनाच्या कार्यापासूनची नक्त रोकड (अ)		**२१,७०८,७८६,२२६**		**५०,५२९,२७४**
ब) गुंतवणूक कार्याचा रोकड प्रवाह				
स्थीर मत्ता खरेदी व प्रगतीपथावरील भांडवली				
कामातील भर	(१३,९७०,६६०,०१९)	-	(४२,२७३,४६७)	-
स्थीर मत्ता विक्री	-	-	-	-
चालू नसलेल्या गुंतवणूकीची खरेदी	(६२२,८६१,६६२,६४२)	-	(१०,१०५,७४३,०२१)	-
मिळालेले व्याज (टीडीएसचे निव्वळ)	(२७,६४७,५७६)	-	३०,५६९,१९५	-
मुदत पूर्ण झालेल्या ठेवी		-	९५,०००,०००	
		६३६,८५९,९७०,२३७		**(१०,०२२,४४७,२९३)**
गुंतवणूक कार्यासाठी वापरलेली रोकड (ब)				
क) **वित्तीय कार्यापासूनची रोकड प्रवाह**				
(वाटप प्रलंबित असणाऱ्या शेअर ॲप्लीकेशन		६९३,२४५,३७२,३९०	-	१०,०१३,१६३,०००
पासूनचे प्राप्ती)				
भरलेले व्याज	-		-	
दीर्घ मुदतीच्या कर्जाच्या व्याजात वाढ	(६६,४७३,६५५,३५७)		१,७१२,११६,७८६	

तपशील	२०१५-१६ (रक्कम ₹ मध्ये)		२०१४-१५ (रक्कम ₹ मध्ये)	
नफा व तोटा पत्रकातील आकारलेले व्याज	-	-	(१,४५७,५३६,१०२)	
व्याजामुळे इतर चालू दायित्वातील घट	(११,२०६,०६९,७६६)	-	(२५४,५८०,६८४)	
वित्तीय कार्यापासूनची रोकड (क)	-	(७७,६७९,७२५,१२३)	-	
रोख व रोख सममूल्य यातील निव्वळ वाढ (अ+ब+क)	-	४१४,४६३,२५६		४१,२४४,९८१
मुदतीच्या आरंभीची रोकड व रोकड सममूल्य	-	५५,१४८,१४४	-	१३,९०३,१६३
मुदतीच्या अखेरीस रोकड व रोकड सममूल्य	-	४६९,६११,४००	-	५५,१४८,१४४

महत्वांची लेखाधोरणे व लेखांच्या टिपा **१-३३**

तळटिप :

१) लेखामानक - ३ - रोकडता प्रवाह विवरण पत्र - यातील अप्रत्यक्ष पद्धतीनुसार रोकडता प्रवाह तयार केला आहे.

२) वित्तीय विवरणपत्रात समावेश असणाऱ्या रोख व रोख सममुल्य खालीलप्रमाणे

रोख व रोख सममुल्य		
- चालु खात्यातील शिल्लक	५६८,९६९	५७२,७३४
- हातातील धनादेश	-	-
- मुदतीच्या ठेवींमधील शिल्लक (३ महिन्यापेक्षा कमी)	-	-
- मुदतीच्या ठेवींमधील शिल्लक (३ महिन्यापेक्षा जास्त पण १२ महिन्यापेक्षा कमी)	४६९,०४२,४३१	५४,५७५,४१०
एकूण	**४६९,६११,४००**	**५५,१४८,१४४**

आमच्या समान तारखेच्या अहवालानुसार
डुगर अँड असोशिएट्स करिता,
सनदी लेखापाल
संस्था नोंदणी क्रमांक - ०००५६ आय एन
सही -

मुकेश गोयल (भागीदार)
सदस्यता क्र. ०८१८१०
स्थळ - मुंबई
दिनांक - २७ सप्टेंबर, २०१६

अनुराधा भाटिया
संचालक (वित्त) व मुख्य वित्त अधिकारी

बिपीन श्रीमाळी
व्यवस्थापकीय संचालक

संजय मदन
मुख्य महाव्यवस्थापक (वि) (प्रभारी)

सुबोध झारे
कंपनी सेक्रेटरी

स्थळ - मुंबई
दिनांक - २७ सप्टेंबर, २०१६

दि. ३१ मार्च २०१६ चे ताळेबंद व नफा-तोटा पत्रक यांचा भाग असलेली परिशिष्टे

टिपा क्र. १

महत्वाची लेखा धोरणे व संकेत

१ **तयार करण्यासाठी आधार :-**

ही वित्तीय विवरणपत्रे, भारतातील सर्व साधारणपणे स्वीकारलेली लेखा तत्वे यानुसार तयार केलेली आहेत. संकेत उपार्जन तात्कानुसार असलेल्या ऐतिहासिक खर्चाचे संकेत या प्रमाणे ही लेखातत्वे आहेत.तसेच ही वित्तीय विवरण पत्रे, कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १३३ यात विनिर्देशीत केलेली लेखा मानके, ज्यांचे सहवाचन कंपनीची (लेखे) नियमावली २०१४ यातील नियम ७ यांसोबत केले जाते, त्याचे अनुसरण करुन तयार केलेली आहेत. लेखांची धोरणे यांच्या अन्यत्र निश्चित संदर्भ नसल्यास, ती कंपनीने अनुसरलेल्या भारतातील सर्व स्वीकृत लेखांच्या तत्वाशी सुसंगत आहेत.

२ **अंदाजांचा वापर :**

वित्तीय विवरणपत्रे तयार करतांना कंपनीच्या व्यवस्थापनाला अहवालातील मत्ता व दायित्वे यांच्या शिलकी बाबत तसेच वित्तीय विवरणपत्राच्या तारखेला आकस्मिक दायित्वांचे प्रकटन याबाबत आणि वर्षभरात अहवालातील उत्पन्न व खर्च याबाबत काही अंदाज व गृहीते करणे आवश्यक असते. अशा अंदाजांच्या उदाहरणात संशयास्पद बुडीत कर्जासाठी तरतूद, कर्मचारी निवृत्ती लाभ योजना, आयकरांची तरतूद, सॉफ्टवेअर विकास पूर्ण करण्यासाठी अपेक्षित खर्चाचे कंत्राट व स्थिर मत्तांचे उपयुक्त आयुष्य यांचा समावेश आहे.

३ **स्थिर मत्ता :**

(अ) शासन निर्णय क रिफॉर्म २०१०/प्र, क. / ११७ ऊर्जा - ३ यात अधिसुचित केलेल्या अंतिम पूनर्रचना योजनेनुसार संपादनाचा / हस्तांतरणाची किंमत किंवा बांधकाम वजा संचित घसारा याप्रमाणे नमूद केल्या आहेत.

(ब) संपादन खर्चामध्ये या मत्ता संपादन करणे व त्या वापरणे यासाठी करावा लागणारा योग्य असा प्रशासकीय खर्च व अपेक्षित कर्मचारी खर्च यांचा समावेश होतो.

४ **घसारा :**

(अ) कंपनी अधिनियम २०१३ यात विनिर्देशित केलेल्या उपयुक्त आयुष्या संबधीच्या सरळ रेषा पद्धतीने घसारा आकाराला जातो. प्रत्येक लेखाशिर्षातंर्गत प्रत्येक प्रकारच्या मत्तांच्या ठोक गटाची शिल्लक त्याच्या आधारे घसाऱ्याचा हिशेब करून, तो महसूल लेखात आकारला जातो.

(ब) ज्या मत्तांची किंमत ₹ ५,०००/- पर्यंत आहे त्याचा संपूर्ण घसारा संपादनाच्या वर्षात लावला जातो.

(क) भाडेपट्टीच्या जमीनीची प्रत्यक्ष भाडेपट्टीच्या मुदतीसाठी कर्जफेड तरतूद केली जाते.

(ड) जोपर्यंत मत्तांच्या मूळ किमतीच्या ५ टक्के डब्ल्यू डी व्हीची किमान शिल्लक आहे; तोपर्यंत घसारा आकारला जातो.

५ **मत्ता कमी करणे :**

(अ) प्रत्येक ताळेबंदाच्या तारखेला वस्तूमालाच्या व्यतिरिक्त इतर मत्ता चालू ठेवण्यासाठीच्या रकमांचा आढावा घेण्यात येतो. त्यामध्ये एखादी मत्ता कमी करण्यासाठीची काही निदर्शक चिन्हे दिसतात का याचा आढावा घेण्यात येतो. जर अशी निदर्शक चिन्हे असली तर त्या मत्तांमधून वसूल होण्याजोग्या रकमेचा अंदाज केला जातो.

(ब) एखाादी मत्ता चालू ठेवण्याचा खर्च तिच्या वसुली योग्य मुल्यांपेक्षा जास्त असल्यास, ती मत्ता कमी करण्यास योग्य आहे असे

मानले जाते. ज्यावर्षी मत्ता निश्चितपणे कमी होते; त्यावर्षाच्या नफा व तोटा पत्रकात मत्ता कमी केल्याबद्दलचा तोटा आकारण्यात येतो. जर वसूली योग्य रकमेच्या अंदाजात काही बदल झाला तर पूर्व काळातील लेख्यामध्ये मान्य केलेला मत्ता कमी करण्याचा तोटा उलट फिरवला जातो.

६ अमूर्त मत्ता व कर्जफेडीची तरतूद करणे

लेखा मानक २६ यात विनिर्देशित केलेल्या निकषांप्रमाणे अमूर्त मत्ता मान्य केल्या जातात. त्यानुसार भाडेपट्टीच्या जमीनींसाठी भाड्यांच्या मुदतीमध्ये कर्जफेडीची तरतूद केली जाते. शेअर्सच्या भरणा करण्याकरिता केलेल्या खर्चाची परतफेड, खर्चाच्या वर्षात केली जाते.

७ गुंतवणूकी :

(अ) दीर्घ मुदतीच्या गुंतवणूकी; त्यांच्या मूल्यात घट होणार असल्यास आणि जर अशी घट हंगामी स्वरुपाची नसेल तर, त्यासाठी मूल्यात तरतूद केल्यानंतर पूढे नेल्या जातात.

(ब) चालू गुंतवणूकी, कमी किंमत आणि बाजार मूल्य याप्रमाणे पुढे हिशेबात धरल्या जातात. अशा गुंतवणूकीच्या पुढील मूल्यांची निश्चिती विनिर्देशित केलेल्या ओळखीच्या आधारे केले जाते.

८ तरतूदी :

कंपनीच्या बाबतीत पूर्वी घडलेल्या घटनांचे विद्यमान बंधन जेव्हा असते; तेव्हा त्याबाबतची तरतूद मान्य केली जाते. आणि हे बंधन पार पाडण्यासाठी त्याबाबत तांत्रिक मूल्यमापन आणि पूर्वानुभव या आधारे विश्वासार्ह अंदाज केला जातो. त्यासाठी संसाधनांचे बहिर्गमन आवश्यक असेल तर ही कृती केली जाते. तरतूदींच्या विद्यमान मूल्याप्रमाणे सवलत दिली जात नाही. तर ताळेबंदाच्या तारखेला संबंधित बंधन पार पाडण्यासाठी व्यवस्थापनाने केलेल्या अंदाजानुसार तरतूदी निश्चित केल्या जातात. ज्या दायित्वांच्या भविष्यातील परिणामाला योग्य कारणानुसार अंदाज करता येत नाही; त्या दायित्वासाठीची तरतूद मान्य केली जात नाही. प्रत्येक ताळेबंदाच्या तारखेला त्याचा आढावा घेतला जातो. व व्यवस्थापनातील योग्य अंदाज त्यात प्रतिबिंबीत व्हावे या दृष्टीने समायोजन केले जाते.

९ महसूल मान्यता :

उत्पन्नाला उपार्जन मान्यता दिली जाते. व्याजाचे उत्पन्न वेळ व प्रमाण यांच्या आधारे मान्य केले जाते. लाभांश प्राप्त करण्याचा अधिकार स्थापित झाल्यावर लाभांश मान्य केला जातो.

१० कर्मचारी लाभ :

(अ) अल्प मुदतीचे कर्मचारी लाभ :

सर्व कर्मचारी लाभ, बारा महिन्याची सेवा दिल्यानंतर देय असतात; त्यांचे वर्गिकरण 'अल्प मुदतीचे कर्मचारी लाभ' असे केले जाते. ज्या कालावधीत कर्मचारी सेवा देतो; त्या मुदतीतील पुढील लाभ म्हणजे वेतने, रोजगारी, अल्प मुदतीची भरपाई असलेली गैरहजेरी, इ. तसेच बोनसचा अंदाज खर्च, सानुग्रह अनुदान, यांना त्या कालावधीसाठी मान्यता दिली जाते.

(ब) व्याख्यांकित अंशदान योजना :

व्याख्यांकित अंशदान योजना ही नोकरी नंतरची लाभ योजना आहे. त्या अंतर्गत एका अस्तित्वात असलेल्या विनिर्देशित संस्थेमध्ये कंपनी भविष्य निर्वाह निधी, नियत सेवावधि निधी आणि निवृत्ती वेतन योजना यामध्ये कंपनी दरमहा विहित अंशदान जमा करते, कर्मचारी ज्या कालावधीसाठी संबधित सेवा देतो त्या कालावधीच्या नफा व तोटा पत्रकामध्ये सदर कंपनीचे अंशदान तोटा म्हणून मान्य केले जाते,

(क) व्याख्यांकित लाभ योजना :

उपदानाच्या लेखा विमा गणिती शास्त्राच्या मूल्यांकनाच्या आधारे केला जातो.

(ड) दीर्घ मुदतीचे लाभ :

रजा रोखीकरणाच्या लेखा विमा गणिती शास्त्राच्या मूल्यांकनाच्या आधारे केला जातो.

११ परकीय चलनातील व्यवहार :

परकीय चलनातील व्यवहारांची नोंद व्यवहाराच्या तारखेला चालू असलेल्या विनिमयाच्या दरानुसार केली जाते.

१२ प्रतिभाग मिळकत :

कंपनी, मूळ प्रतिभाग मिळकत याबाबतचा अहवाल लेखा मानक २० : प्रतिभाग मिळकत यानुसार देते. मूळ प्रतिभाग मिळकत ही त्या वर्षातील निव्वळ नफा किंवा तोटा भागीले त्या वर्षातील शिल्लक वेटेड ॲव्हरेज इक्विटी शेअर्सची संख्या या पद्धतीने ठरविली जाते.

१३ उत्पन्नावरील कर :

(अ) चालू मुदतीच्या उत्पन्नावरील (आय) कर हा अंदाजे करपात्र उत्पन्न आणि आयकर अधिनियम १९६१ च्या तरतूदीनुसार मोजणी केलेला जमा करावयाचा कर यांच्या आधारे निश्चित केले जातो तसेच कर निर्धारण / अपीले यांच्या निर्णयावर आधारलेला असतो.

(ब) स्थगित कर - वर्षाचे लेखा केलेले उत्पन्न व करपात्र उत्पन्न यांच्यात काळानुसार होणाऱ्या फरकाचे करावर होणारे परिणाम, स्थगित करात दिसतात. तसेच ताळेबंदाच्या तारखेला जो कराचा दर किंवा कायदे होणार असतील किंवा झालेले असतील त्यानुसार त्याचे सांख्यिकीकरण केले जाते.

(क) जर अशा स्थगित कर मत्तांसाठी, भविष्यात वसूल होण्याजोगे पुरेसे करपात्र उत्पन्न असल्याबद्दल खात्रीलायक पुराव्यानिशी निश्चिततता असेल तरच फक्त स्थगित कर मत्ता यांना मान्यता दिली जाते व त्या पुढे नेल्या जातात.

१४ पूर्व काळातील बाबी :

मागील एक किंवा त्यापेक्षा जास्त वर्षातील वित्तीय विवरणपत्रे तयार करतांना काही चूक किंवा भूल झाल्यामुळे उद्‌भवणाऱ्या उत्पन्न व खर्चाच्या बाबींच्या समावेश पूर्व काळातील बाबींमध्ये केला जातो. त्यांचा वेगळा लेखा केला जातो व तो लेखांमध्ये वेगळा दर्शविला जातो.

१५ तरतूदी, आकस्मिक दायित्वे व आकस्मिक मत्ता :

जेव्हा मागील काळातील एखाद्या किंवा त्याहून जास्त घटनेमुळे सध्याच्या काळात एखादे बंधन असेल आणि ते बंधन पूर्ण करण्यासाठी संसाधने बाहेर प्रवाहित करावी लागणार असतील, तसेच त्याचा विश्वासार्ह अंदाज करता येणे शक्य असेल तर त्यासाठीच्या तरतुदीला लेख्यामध्ये मान्यता दिली जाते. अशा तरतुदींना सध्याच्या मूल्याप्रमाणे सवलत दिली जात नाही. तर हे बंधन पूर्ण करण्यासाठी त्याचा अहवाल देण्याच्या तारखेला केलेल्या सर्वोत्तम अंदाजाच्या आधारे ते निश्चित केले जाते. प्रत्येक अहवालाच्या तारखेला या बंधनाचे अंदाजाचा आढावा घेतला जातो व चालू काळातील सर्वात उत्तम अंदाजानुसार त्याचे समायोजन केले जाते.

जर संसाधनाच्या बाह्यमनाची शक्यता अतिशय कमी असल्याशिवाय आकस्मिक दायित्वे उघड केली जात नाही. आकस्मिक मत्ता या मान्य केल्या जात नाहीत किंवा त्या वित्तीय विवरणपत्रात प्रकट केल्या जात नाहीत.

१६ रोकडता प्रवाह विवरण पत्रक :

रोकडतेचे प्रवाह अप्रत्यक्ष पध्दत वापरुन त्याचे अहवाल दिले जातात. त्यामध्ये बिनरोखीच्या स्वरुपाच्या व्यवहारासाठी, निव्वळ करपूर्व नफा समायोजित केला जातो. तसेच भूतकाळातील किंवा भविष्यकाळातील रोख प्राप्तीचे किंवा भरण्याचे फरक किंवा उपार्जन यांच्या परिणामाचेही समायोजन केले जाते. कंपनीची नेहमीची महसूल निर्मिती, गुंतवणूक व कर्ज देणे या कार्यातील रोकडता प्रवाह वेगवेगळा करण्यात येतो.

१७ प्रवर्तनातील भाडेपट्टी

पूर्वीच्या मराविमंडळाच्या मालकीच्या ज्या मत्ता होत्या त्यातील जोखीमा व मोबदला यासह आता कंपनीकडे हंस्तांतरित केल्या त्याच्या भाडेपट्टीची व्यवस्था यांना प्रवर्तनातील भाडी म्हणून मान्यता दिली आहे. प्रवर्तनातील भाडेपट्टीतील या भाड्याच्या रकमा यांना नफा व तोटा लेख्यात सरळ रेषा पध्दतीने मान्यता दिली आहे.

टिपा क्र. २.

पार्श्वभूमी

२.१ महाराष्ट्र शासनाने विद्युत अधिनियम २००३ चे प्रकरण - १३ यानुसार पूर्वीच्या महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ या संस्थेची पूनर्रचना करण्याचा निर्णय घेतल्यानंतर मराविमं सूत्रधारी कंपनी लि. स्थापित करण्यात आली. तिच्या पुढील तीन उपकंपन्या आहेत. त्यामध्ये महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी (महानिर्मिती) महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी लि. (महारोपण) आणि महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी लि. (महावितरण) मराविमं सूत्रधारी कं. लि ते तिचे कार्य दि. ०६ जून २००५ रोजी महाराष्ट्र शासनाच्या हंगामी हस्तांतरण योजना याप्रमाणे सुरु केले. ही हंगामी हस्तांतरण योजनेनुसार कंपनी आणि तीन उपकंपन्या पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळातून अस्तित्वात आल्या. महाराष्ट्र शासनाने शासन निर्णय क्र. रिफॉर्म २०१० / प्र. क्र. ११७ / उर्जा ३ अधिसुचित करुन दि. ३१ मार्च २०१६ पासून वरील हंगामी हस्तांतरण योजनेचे अंतिमीकरण पूर्वलक्षी प्रभावाने म्हणजे ०५-०६-२००५ पासून केले व त्यासाठी वित्तीय पूनर्रचना योजना मंजूर केली.

वित्तीय पूनर्रचना योजनेची ठळक वैशिष्ठ्ये :

अ) महाराष्ट्र शासनाने आपल्याकडील राखीव अधिकारांतर्गत, अंतिमीकरणाची मूळ हंगामी हस्तांतरण योजनेला खालील समायोजना केली.

i) महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाकडे असलेल्या आणि नंतर महाराष्ट्र शासनाने अधिसुचना क्र. रिफार्म /१००५/ सी आर - ९०६१ /(१)/ एन आर - ५दि. ४ जून २००५ यातील अटीनुसार आपल्या ताब्यात घेतलेल्या मत्ता संबंधित हस्तांतरणी कंपन्यांकडे ०५ जून २००५ रोजी चालू असलेल्या बाजार मुल्या प्रमाणे हस्तांतरित करण्यात आल्या. यामूळे उत्तराधिकारी कंपन्यांचे दि. ०६ जून २००५ रोजीच्या स्थिर मत्तांचे निव्वळ मूल्य ठोक तत्वानुसार ₹ ६२,६००/- कोटीने अधिसुचना क्र रिफॉर्म २०१०/प्र. क्र. ११७/ऊर्जा-३ द्वारे महाराष्ट्र शासनाने वाढविले.

ii) महाराष्ट्र शासनाचे महावितरण,महानिर्मिती व महापारेषण या उत्तराधिकारी कंपनीतील स्वारस्य वाढले असून ते समभाग देण्यामधून परिवर्तण झाले आहे. मराविमं सूत्रधारी कंपनीस या तीन उत्तराधिकारी उपकंपन्यांच्या म्हणजे महावितरण, महानिर्मिती व महापारेषण यांच्या तपशीलामध्ये मुद्दा क्र. (vi) यात दिले आहे.

iii) यामूळे मराविमं सूत्रधारी कंपनीने धारण केलेल्या मत्तांच्या मुल्यांमध्ये वाढ झाली असून ती तीन कार्यकारी कंपन्यांकडे हस्तांतरीत झालेल्या मत्तांच्या मर्यादीत आहे. त्यास महाराष्ट्र शासनाचे समभाग भांडवल समजण्यात यावे.

iv) यापूढे अधिसूचना क्र.१००५ / सी आर-९०६१ / (२) / एन आरजी - ५ नुसार पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळाची खालील दायित्वे, महाराष्ट्र शासनाने मराविमं सूत्रधारी कंपनीच्या समभाग भांडवला बद्दल आपल्याकडे घेतली आहेत.

(₹ कोटीत)

अनु. क्र.	तपशील	५/६/२००५ रोजीची दायित्वे
१	राज्य शासनाचे कर्ज	३,०९८
२	केंद्रिय योजनेतील वाटा	६०३
३	केंद्रिय सार्वजनिक उपक्रमाची देणी - कोळसा	५६७
४	केंद्रिय सार्वजनिक उपक्रमाची देणी - वीज खरेदी	४५१
५	महाराष्ट्र शासनाची कर्जे	९१२
	एकूण	५,६३२

v) महाराष्ट्र शासनास मराविमं सूत्रधारी कंपनीकडून वाटप प्रलंबित असलेली शेअर्स ॲप्लीकेशन मनीची रक्कम रु ८,२५४ कोटी (मराविमं मंडळाच्या पूनर्रचनेच्या तारखेला) याचे समभाग महाराष्ट्र शासनाला देणे आहेत.

vi) **वित्तीय पुनर्रचना योजना संक्षिप्त स्वरुपात :**

महाराष्ट्र शासनाचे एकून समभाग भांडवल रु ७६,४८६ कोटी असून ते खालील प्रमाणे आहे.

अनु. क्र.	तपशील	₹ कोटीत
(अ)	दि. ०५/०६/२००५ रोजीची दायित्वे हस्तांतरित केल्याबद्दल महाराष्ट्र शासनात दर्शवयाचे अतिरिक्त समभाग	५,६३२
(ब)	स्थिर मत्तांच्या मूल्यांकनाचा परिणाम	-
-	मराविमं सूत्रधारी कं. लि.	१,३९७
-	महानिर्मिती	१५,१११
-	महापारेषण	६,२८९
-	महावितरण	३९,८०४
	एकूण	६२,६००
(क)	त्रीभाजन झाल्यापासून महाराष्ट्र शासनास वाटप प्रलंबित असलेला व मराविमं सूत्रधारी कंपनीच्या लेखावहीत असेल शेअर ॲप्लीकेशन मनी	८,२५४
	महाराष्ट्र शासनाचे एकूण समभाग भांडवल (वित्तीय पुनर्रचना योजना यानुसार दि. ३१/०३/२०१६ चे (अ + ब + क)	७६,४८६

२.२ लेखा पुस्तकात दि. ३१/०३/२०१६ रोजी दिसणाऱ्या मत्ता व दायित्वे यात हंगामी हस्तांतरण योजनेनुसार दि. ०६/०६/२००५ रोजी वारसाने आलेल्या शिल्लकी समाविष्ट असून त्यांचे लेखे वित्तिय विवरणपत्रात नोंदले आहेत. या वित्तिय विवरणपत्राची परिभाषा पूर्वीच्या म.रा.वि.मं प्रमाणे आहे. दि. ०६/०६/२००५ च्या आरंभिच्या शिलकीचे वाटप पूर्नरचनेनंतर अस्तित्वात आलेल्या पाच कंपन्यांमध्ये केले आहे. त्या अशा महानिर्मिती, महापारेषण, महावितरण, मराविमं सूत्रधारी आणि मराविमं (उर्वरित मंडळ) हे वाटप पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळाच्या लेखापरिक्षण केलेल्या शिलकी प्रमाणे आहे. या शिलकीच्या वाटपात महाराष्ट्र शासनाने त्यांच्या शासन निर्णय क्र. रिफार्म २०१०/ प्र.क्र. ११७/ उर्जा- ३ दि. ३१/०३/२०१६ नुसार मान्यता दिली आहे. पॉईंट २.४ तपशील दिल्याप्रमाणे काही आरंभीच्या शिलकीपैकी ज्यांची ओळख निश्चित झालेली नाही, अशा काही शिलकी या कंपनीकडे होत्या त्यांचे दि. ०८/०६/२००९ रोजी झालेल्या सामंजस्य करारानुसार उपकंपन्यांकडे संविभाजन केले आहे.

२.३ मराविमं (उर्वरित मंडळ) यापुढे अस्तित्वात राहिलेले नाही. या उर्वरित मंडळाकडे जी दायित्वे होती ती पूनर्रचनेच्या वेळी महाराष्ट्र शासनाने त्यांच्या ताब्यात घेतली. अशा दायित्वांची परतफेड महाराष्ट्र शासनाने मराविमं सूत्रधारी कं. मार्फत केली. कंपनीने अशा दायित्वांबद्दल शासनाकडून दि. ३१-०३-२०१६ पर्यंत मिळालेल्या पैशातून फक्त सेवा दिली. ज्या बाँड धारकांची ओळख पटत नाही / शोध लागत नाही; अशा व्यक्तींना देय असलेली शिल्लक रक्कम रु ५,७४६,१७० /- लेख्यांमधे पडून आहे. यावर आवश्यक कार्यवाही करण्यासाठी ती महाराष्ट्र शासनाकडे पाठवावी.

२.४ मंत्रीमंडळाची टिप्पणी दि. २० मे २००५ यामध्ये समाविष्ट न झालेली मंडळाची रु ३,१८९,३४९,८०४ /- दायित्वे, आणि रु ३३,३०९,७९१,९४० /- च्या मत्ता आणि राखीव रु २,६५१,८६९,२७१ /- या तात्पूरत्या स्वरुपात मराविमं सूत्रधारीच्या लेखावह्यात मराविमंच्या पूनर्रचनेच्या वेळी ठेवल्या होत्या. त्या आता उचित कार्यवाहीसाठी उपकंपन्यांच्या वह्यांमध्ये स्थानांतरीत केल्या आहेत.

उपनिदिष्ट दायित्वे / मत्ता यांचे विनिर्देशित दायित्वे / मत्ता आणि सामान्य मत्ता / दायित्वे असे श्रेणीकरण केले आहे. यापैंकी विनिर्देशित दायित्वांची रक्कम रु २,३००,०५५,८८२ /- आणि विनिर्देशित मत्ता यांची रक्कम रु ३३,२१९,५५०,६३१ /- अशा आहेत. त्यांची परिभाषा स्पष्ट ओळखण्याजोगे आहे आणि त्या ज्यांच्या मुळात होत्या त्या उपकंपन्यांकडे स्थानांतरीत केल्या आहेत. सामान्य दायित्वे रक्कम रु ८८९,२९३,९२२ /- सामान्य मत्ता रक्कम रु ९०,२४१,३०९ /- आणि सामान्य राखीव रु २,६५१,८६९,२७१ /- यांची ओळख निश्चिती होत नाहीत. म्हणून त्या महावितरण ६० टक्के, महानिर्मिती - २५ टक्के आणि महापारेषण १५ टक्के या गुणोत्तरात विभाजित केल्या. हे गुणोत्तर दि. ८ जून २००९ रोजी सूत्रधारी व उपकंपन्या यांच्यात झालेल्या सामंजस्य कराराच्या आधारे स्वीकारण्यात आले.

महाराष्ट्र राज्य विद्युत व्यापार कंपनी लि. चे मराविमं सूत्रधारी कंपनीमध्ये विलनीकरण

वित्तीय वर्ष २०१२-२०१३ मध्ये दि. १२/०७/२०१२ रोजीच्या मंडळ ठरावानुसार कंपनीने मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांच्याकडे कंपनी अधिनियम १९५६ च्या कलम ३९१ ते ३९४ नुसार म.रा.वि. व्यापार कंपनी लि. आणि सूत्रधारी कंपनी यांच्या एकत्रीकरण योजनेचा अर्ज केला होता. या प्रस्तावित योजनेनुसार म.रा.वि.व्या. कंपनीच्या सर्व मत्ता व दायित्वे मराविमं सूत्रधारीमध्ये स्थानांतरीत करावयाची होती. मात्र मा. मुंबई उच्च न्यायालयाने ही विनंती अर्ज टिकण्यासारखा नसल्याने फेटाळून लावला होता. त्यानंतर कंपनीने कंपनी व्यवहार मंत्रालयाकडे २९/०१/२०१४ रोजी अर्ज केला. या मंत्रालयाने दि. ०७/०५/२०१४ रोजी नव्याने अर्ज करावा अशी विनंती केली. त्यानुसार एक नवा अर्ज २४/०४/२०१५ रोजी त्यांच्याकडे सादर केला. त्याची सुनावनी कंपनी व्यवहार मंत्रालयात दि. २४/०४/२०१५ रोजी झाली. दोन्ही कंपन्यांची निवेदन विचारात घेतल्यानंतर कंपनी व्यवहार मंत्रालयाने दोन्ही कंपन्यांच्या एकत्रीकरणाच्या योजनेस दि. ०१/०४/२०१५ पासून पूर्वलक्षी प्रभावने मंजूरी दिली. त्यांच आदेश क्र. २४/०२/२०१४ - सी एल - तीन १६/०७/२०१५ असा आहे.

एकत्रीकरणाच्या प्रस्तावातील परिच्छेद क्र. ५.३.१ यामध्ये खालील मजकूर दिला आहे.

१ या योजनेच्या परिणामासाठी, महाराष्ट्र राज्य विद्युत व्यापार कंपनीच्या ज्या मत्ता मराविमं सूत्रधारी कंपनीच्या लेखा पुस्तकामध्ये स्थानंतरीत करावयाच्या आहेत, त्या म.रा.वि.व्या कंपनीच्या लेखा पुस्तकात, लेखा परिक्षकांच्या लेखा परिक्षणानंतर त्या आधारे निश्चित केलल्या तारखेच्या आधीच लेख्यांचे विवरणपत्र तयार करावे या विवरणपत्र तयार करण्यासाठी म.रा.वि.व्या. कंपनी लिमीटेडच्या मत्ता व दायित्वे यांच्या पुस्तक नोंदीतील मूल्य विचारात घ्यावीत. मराविमं सूत्रधारी कंपनीने तिच्या स्वत:च्या किंवा नामनिर्देशित केलेल्यांच्या नावे भरणा केलेले म.रा.वि.व्या. कंपनीचे भाग भांडवल हे स्थलांतरासाठी विचारात घेतल्याचे मानण्यात येईल. इन्स्टीट्यूट ऑफ चार्टड अकाऊन्टंट ऑफ इंडिया ने घालून दिलेल्या लेखा मानांकन १४ ची पूर्तता करण्यासाठी किंवा त्यावेळी लागू असलेल्या इतर लेखामानके याप्रमाणे लेखा पुस्तकात मांडणी करण्यात येईल.

२ या आदेशाची कोणतीही दुरुस्ती केंद्रसरकारच्या परवानगी घेतल्या शिवाय करण्यात येणार नाही.

३ ही योजना म.रा.वि.व्या कंपनी व म.रा.वि.म सूत्रधारी कंपनी याचे भागधारक आणि धनको यांना दि. ०१/०४/२०१५ पासून बंधनकारक असेल.

४ म.रा.वि.व्या. कंपनीच्या सर्व मालमत्ता, हक्क आणि अधिकार शक्ती, दायित्वे आणि कर्तव्ये यात कोणतीही आणखी कृती किंवा व्यवहार न करता, त्या सर्व या योजनेनुसार मराविमं सूत्रधारी कंपनी लिमिटेड कडे स्थलांतरीत केल्या जातील.

५ म.रा.वि.व्या. कंपनी विरुध्द प्रलंबित असलेली सर्व प्रकरणे / खटले यापुढे मराविमं सूत्रधारी कंपनीच्या विरोधात चालू ठेवण्यात येईल.

६ भारत सरकारने अधिसूचित केलेले, कंपनी अधिनियम १९५६ च्या तरतुदी व त्यानुसार लेखा मानक नियम २००६ यात दिलेली लेखा मानके - १४ दोन्ही कंपन्यांना लागू राहतील.

अशा प्रकारे एकत्रीकरणाला मंजूरी मिळालेल्या सदर योजनेला धरुन, वि. वर्ष २०१५ - १६ दरम्यान कंपनीच्या लेखा पुस्तकात योग्य त्या लेखा परिक्षांतर्गत आवश्यक ती लेख्यांची प्रक्रीया देण्यात आली आहे.

टिपा क्र. ३

भाग भांडवल

(रक्कम ₹ मध्ये)

तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजीचे		३१ मार्च २०१५ रोजीचे	
	शेअर्सची संख्या	रक्कम	शेअर्सची संख्या	रक्कम
अ) अधिकृत भाग भांडवल ९९,०००,०००,०००/- (मागील वर्षी २५,०००,०००) समभाग प्रत्येकी ₹ १०/- चे (यापुढे शेअर्स असे म्हटलेले)	९९ ,०००,०००,०००	९९०,०००,०००,०००	२५,०००,०००,०००	२५०,०००,०००,०००
ब) वितरण, अंशदान व भरणा केलेले ८६,२९९,७७,२०६३/- (मागील वर्षी ८,३८५,२९५,९००) समभाग प्रत्येकी ₹ १०/- चे पूर्ण भरणा झालेले (यापुढे शेअर्स असे म्हटलेले)	८६,२९९,७७२,०६३	८६२,९९७,७२०,६३०	८,३८५,२९५,९००	८३,८५२,९५९,०००
एकूण	८६,२९९,७७२,०६३	८६२,९९७,७२०,६३०	८,३८५,२९५,९००	८३,८५२,९५९,०००

५ टक्यांपेक्षा भांडवल धारण करणाऱ्या भागधारकांची माहिती :

(रक्कम ₹ मध्ये)

	३१ मार्च २०१६ रोजीचे		३१ मार्च २०१५ रोजीचे	
भाग धारकाचे नाव	**धारण केलेल्या शेअर्सची संख्या**	**एकूण भरणा केलेल्या भांडवलांशी टक्केवारी**	**धारण केलेल्या शेअर्सची संख्या**	**एकूण भरणा केलेल्या भांडवलांशी टक्केवारी**
महाराष्ट्र शासन आणि त्यांचे नामनिर्देशित	८६,२९९,७७२,०६३	१००%	८,३८५,२९५,९००	१००%
एकूण	**८६,२९९,७७२,०६३**	**१००%**	**८,३८५,२९५,९००**	**१००%**

अहवाल वर्ष / कालावधीच्या आरंभी व अखेरीस बाकी असलेल्या भागांच्या संख्येचा केलेला मेळ (रक्कम ₹ मध्ये)

शेअर धारकांचे नाव	दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी भागांची संख्या	३१ मार्च २०१५ रोजी भागांची संख्या
वर्षाच्या आरंभी शेअर्सची बाकी	८,३८५,२९५,९००	२,५०४,७१६,७००
वर्षभरात शेअरचे वितरण	७७,९१४,४७६,१६३	५,८८०,५७९,२००

वर्षभरात पुन्हा खरेदी केलेले शेअर्स	-	-
वर्षाच्या अखेरीस राहीलेले शेअर्स	८६,२९९,७७२,०६३	८,३८५,२९५,९००

टिपा - वर्षभरात दिलेले,अभिदत्त व भरणा केलेल्या समभाग भांडवलाचा तपशील

३.१) ५१६,२८०,००० समभाग दि. १५/०४/२०१५ रोजी समभागाचे वाटप केले त्यातील २६५,०००,००० समभाग व्यतिरीक्त विचारासाठी ठेवले आहे.

३.२) ९१२,४८६,३०० समभाग २५/०८/२०१५ रोजी रोखीने वाटप केलेले.

३.३) ७६,४८५,७०९,८६३ शेअर्स ३१/०३/२०१६ रोजी रोखी शिवाय वाटपाच्या विचारार्थ ठेवले.

शेअर्सच्या प्रत्येक श्रेणीसाठी लागू असलेले हक्क, पसंती व बंधणे:

कंपनीकडे फक्त एकाच श्रेणीचे समभाग असून त्याचे दर्शन मूल्य प्रत्येकी रु. १० /-

कंपनीच्या सुत्रधारी कंपनीने किंवा अंतिम सुत्रधारी कंपनीने धारण केलेले प्रत्येक वर्गातील शेअर्स:- लागू नाही.

दिलेले शेअर्स शेअर्सची एकूण संख्या, रोख व्यतिरीक्त विचारासाठी दिलेले आणि अहवाल वर्षाच्या लगतच्या मागील पाच वर्षात पून:खरेदी केलेले शेअर्स

तपशील	२०१५-१६	२०१४-१५	२०१३-१४	२०१२-१३	२०११-१२
१) पूर्ण भरणा केलेले बोनस शेअर्स म्हणून दिलेले समभाग	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
२) रोख व्यतिरीक्त विचारार्थ दिलेले समभाग	७६,७५०,७०९,८६३	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक

टिपा क्र. ४

राखीव व अधिक्य

(रक्कम ₹ मध्ये)

तपशील		३१ मार्च २०१६ रोजी	३१ मार्च २०१५ रोजी
(अ)	**राखीव भांडवल**		
	आरंभीची शिल्लक	२,६५०,२२८,९६८	२,६५०,२२८,९६८
	वजा : चालू वर्षातील स्थलांतर	२,६५०,२२८,९६८	-
	अखेरची शिल्लक	-	२,६५०,२२८,९६८
(ब)	**कर्जाच्या परतफेडीसाठी कर्ज निवारण निधी**		
	आरंभीची शिल्लक	३७,१३८	३७,१३८
	वजा : चालू वर्षातील स्थलांतर	३७,१३८	-

	अखेरची शिल्लक	-	३७,१३८
(क)	**आकस्मिक राखीव**		
	आरंभीची शिल्लक	२९४,७८७	२९४,७८७
	वजा : चालू वर्षातील स्थलांतर	२९४,७८७	-
	अखेरची शिल्लक	-	२९४,७८७
(ड)	**ग्राहक सवलत राखीव**		
	आरंभीची शिल्लक	८३३,९१८	८३३,९१८
	वजा : चालू वर्षातील स्थलांतर	८३३,९१८	-
	अखेरची शिल्लक	-	८३३,९१८
(इ)	**दर व लाभांश नियंत्रण राखीव**		
	आरंभीची शिल्लक	४२१,७८६	४२१,७८६
	वजा : चालू वर्षातील स्थलांतर	४२१,७८६	-
	अखेरची शिल्लक	-	४२१,७८६
(फ)	**विकास सवलत राखीव**		
	आरंभीची शिल्लक	४५,४१४	४५,४१४
	वजा : चालू वर्षातील स्थलांतर	४५,४१४	-
	अखेरची शिल्लक	-	४५,४१४
(ग)	**विकास निधी**		
	आरंभीची शिल्लक	७,२६०	७,२६०
	वजा : चालू वर्षातील स्थलांतर	७,२६०	-
	अखेरची शिल्लक	-	७,२६०
(ह)	**अधिक्य / (तूट) नफा व तोटा पत्रकातील**		
	आरंभीची शिल्लक	(४१,१०४,५८४,७४८)	(३९,६२६,४६१,८२८)
	अधिक : नफा / (तोटा) वर्षातील	२५,७२०,०७०,५०२	(१,४७८,१२२,९२०)
	अधिक : एम. एस. इ. पी. टी. सी. एल चा नफा (टिपा क्र. ४.२ पहावी)	४९,३०६,४०८	-
	अखेरची शिल्लक	(१५,३३५,२०७,८३८)	(४१,१०४,५८४,७४८)
	एकूण	**(१५,३३५,२०७,८३८)**	**(३८,४५२,७१५,४७७)**

तळटिप -

४.१ राखीव व राखीव निधी यातील (अ) ते (ग) यातील संपूर्ण शिलकी या कंपनीच्या वित्तीय विवरण पत्रातील दि. ०६-०६-२००५ रोजीच्या आरंभीच्या शिलकी आहेत. पहा शासन निर्णय क्रमांक रिफॉर्म २०१०/प्र क्र ११७/ऊर्जा ३ - हंगामी हस्तांतरण योजना यासाठी असा राखीव निधी निर्माण करण्याचे काराण माहिती नाही. महाराष्ट्र शासनाने मंजूर केलेल्या वित्तीय पुनर्रचना योजनेप्रमाणे पूर्वीच्या म. रा. वि. मंडळाच्या या शिलकी, ज्या हंगामी रित्या कंपनीच्या नोंदवहीमध्ये ठेवल्या होत्या, त्या आता टिपा क्र. २ अनुक्रमांक ४ यात दिलेल्या माहितीनुसार योग्य कार्यवाहीसाठी उपकंपन्यांच्या नोंदवह्यामध्ये स्थलांतरीत केल्या.

४.२ महाराष्ट्र राज्य विद्युत व्यापार कंपनी लिमिटेड ही म.रा.वि.मं. सूत्रधारी कंपनीमध्ये विलीन केली असून त्याची माहिती टिपा क्र. २ - "विलीन" यात दिली आहे. म्हणून तिचा नफा ₹ ४९,३०६,४०८/- नफा व तोटा पत्रकात आधिक / (तूट) यात एकत्र केला आहे.

टिपा क्र. ५

वाटप प्रलंबित असलेला शेअर ॲप्लीकेशन मनी (रक्कम ₹ मध्ये)

तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी	३१ मार्च २०१५ रोजी
१०० टक्के महाराष्ट्र शासनाचे	१०,९२९,८००,०००	९६,८२९,१८९,२४०
एकूण	**१०,९२९,८००,०००**	**९६,८२९,१८९,२४०**

तळटिपा -

५.१ **₹ निरंक (मागील वर्ष ₹ ४२,९४५,२९१,३८० /-)** : पूर्वीच्या मराविमंडळाने जमा केलेली व परत न करण्याची ग्राहकांची अश दानाची ही रक्कम असून मंजूर केलेल्या वित्तीय पुनर्रचना योजना दि. ३१/०३/२०१६ नुसार या रकमेचे रुपांतर महाराष्ट्र शासनाचे समभाग भांडवलात झाले आहे. याचा तपशील टिपा क्र २ वित्तीय पुनर्रचना योजनेची ठळक वैशिष्ये vi (क) यात दिली आहे.

५.२ **₹ निरंक (मागील वर्ष ₹३४,६४६,२००,०००/-)** : ही रक्कम महाराष्ट्र शासनाचे समभाग भांडवलाचे प्रतिनिधीत्व करते मागील वर्षामध्ये हंगामी हस्तांतरण योजनेअंतर्गत हस्तांतरीत केलेल्या शिलकीचा भाग म्हणून रक्कम मिळाली होती. त्यातील महाराष्ट्र शासनाच्या कर्जाचे रुपांतर समभागात करण्यात आले, ती ही रक्कम आहे. या रकमेचे रुपांतर मंजूरी प्राप्त वित्तीय पुनर्रचना योजना दि. ३१/०३/२०१६ नुसार महाराष्ट्र शासनाच्या समभाग भांडवलात करण्यात आले याचा तपशील टिपा क्र. २ वित्तीय पुनर्रचना योजनेची ठळक वैशिष्ट्ये - vi (क) यामध्ये दिली आहे.

५.३ **₹ निरंक (मागील वर्ष ₹ ४,९५०,०००,०००/-)** : ही रक्कम महाराष्ट्र शासनाने डी. पी. सी. च्या वीज खरेदीच्या दायित्वासाठी प्रतिनिधीत्व करते. हे दायित्व महाराष्ट्र शासनाचे पत्र क्र. डी पी सी १००५ / प्र. क्र. ३४/ ऊर्जा -१ दि. २८/०६/२००५ याच्या अर्थानुसार घेतलेल्या निर्णयानुसार मराविमं उर्वरित मंडळाकडे पून: देण्यात आले होते. ही रक्कम मंजूरीत वित्तीय पुनर्रचना योजना दि. ३१/०३/२०१६ प्रमाणे महाराष्ट्र शासनाचे समभाग भांडवलात रुपांतरीत करण्यात आली असून त्यांचा तपशील टिपा क्र २ वित्तीय पुनर्रचना योजनेची ठळक वैशिष्ठ्ये vi (क) यामध्ये दिलेली आहेत.

५.४ **₹ निरंक (मागील वर्ष ₹ ५,१६२,८००,०००/-)** : ही रक्कम महाराष्ट्र शासनाकडून रत्नागिरी गॅस पॉवर कंपनी प्रा. लि. च्या शेअर्स ॲप्लीकेशन मनीसाठी मिळाली आहे. ही रक्कम अधिक मत्ता खरेदीसाठी हवी होती. त्याचे शेअर्स महाराष्ट्र शासनाला चालू वित्तीय वर्षात देण्यात आले.

५.५ **₹ ७,५५९,८००,०००/- (मागील वर्ष ₹ ७,४६३,१६३,०००/-)** : ही रक्कम महाराष्ट्र शासनाने शेअर ॲप्लीकेशन मनी म्हणून महानिर्मीती कंपनीला चालू वर्षी थेट दिली.

५.६ **₹ ३,३७०,०००,०००/- (मागील वर्षी ₹ २,५५०,०००,०००/-)** : ही रक्कम महाराष्ट्र शासनाने शेअर ॲप्लीकेशन मनी म्हणून महावितरण कंपनीला चालू वर्षी थेट दिली.

५.७ या वर्षी कंपनीने ₹ १०/- प्रत्येकी मूल्याचे ७७,९१४,४७६,१६३/- शेअर्स (मागील वर्षी ५,८८०,५७९,२००) शेअर्स महाराष्ट्र शासनाला दिले त्याची रक्कम ₹ ७७९,१४४,७६१,६३०/- झाली. (मागील वर्षी रु. ५,८८०,५७९,२०००/-) यामध्ये मंजूर झालेल्या वित्तीय पुनर्रचना योजनेनुसार ₹ १० /- किमतीचे ७६,४८५,७०९,८६३ शेअर्स समाविष्ट आहेत. (रक्कम ₹ ७६४,८५७,०९८,६३०/-) याचा तपशील टिपा क्र. २ वित्तीय पुनर्रचना योजनेची ठळक वैशिष्ठ्ये vi (क) यात आहेत.

५.८ वाटप प्रलंबित असलेला शेअर्स ॲप्लीकेशन मनी ₹ १०,९२९,८००,०००/- यापैकी ₹ २,३१७,९००,०००/- याचे वाटप दि. ३१/०३/२०१६ रोजी ६० पेक्षा जास्त दिवस प्रलंबित आहे.

टिपा क्र. ६ :

दीर्घ मुदतीची कर्जे

(रक्कम ₹ मध्ये)

तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी	३१ मार्च २०१५ रोजी
संबंधितांकडून कर्जे व अग्रीमे	-	-
राज्य शासनाची कर्जे (टिपा ६.१ पहावी)	-	५२,२०६,९२६,८५९
केंद्रीय सार्व. विभागातील उपक्रमातून वीज खरेदीची देणी (टिपा ६.२ पहावी)	-	५,८७०,९९७,०१३
केंद्रीय सार्व. विभागातील उपक्रमातून कोळसा देणी (टिपा ६.३ पहावी)	-	८,३९५,७३१,४८५
एकूण	-	**६६,४७३,६५५,३५७**

६.१ राज्य शासनाची देणी :

i) **₹ ५२,२०६,९२६,८५९/- मागील वर्षातील शिल्लक म्हणून दाखविलेली राज्य शासनाचे कर्ज ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ २७,४१८,२१०,७०२/-)** : पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळाच्या कर्जाच्या आरंभीच्या मुद्दलाची ही रक्कम आहे. ती हंगामी हस्तांतरण योजनेनुसार हस्तांतरीत झाली या योजनेचे अंतिमीकरण शासन निर्णय क्र रिफार्म २०१० / प्र. क्र. ११७ / ऊर्जा - ३ दि. ३१/०३/२०१६ नुसार अधिसुचित झाले असून टिपा क्र. २ वित्तीय पुनर्रचना योजनीची ठळक वैशिष्ठ्ये - (v) यात नमुद केल्या प्रमाणे कंपनीच्या समभाग भांडवलाच्या बदल्यात सदर दायित्व महाराष्ट्र शासनाने स्विकारले आहे.

ii) **राज्य शासनाचे कर्ज ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ ३,७३६,४७१,९९६/-)** : पूर्वीच्या म. रा. वि मंडळ राज्य शासनाच्या कर्जावरील व्याजाची ही रक्कम असून ती हंगामी हस्तांतरण योजनेनुसार हस्तांतरीत झाली होती. योजनेचे अंतिमीकरण शासन निर्णय क्र. रिफार्म २०१० प्र. क्र. ११७/ ऊर्जा दि. ३१/०३/२०१६ रोजी अधीसुचित झाले असून टिपा क्र. २ वित्तीय पुनर्रचना योजनेची ठळक वैशिष्ठ्ये - v यात नमुद केल्या प्रमाणे कंपनीच्या समभाग भांडवलाच्या बदल्यात सदर दायित्व महाराष्ट्र शासनाने स्विकारले आहे.

iii) **राज्य शासनाचे कर्ज ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ ७५९,३००,०००/-)** : ही आंतर कंपना समायोजना (आंतरशाखा समायोजना) रक्कम आहे. ती महानिर्मीती कंपनीकडून वर्ष २०१०-११ मध्ये मिळाली. ही समायोजना महाराष्ट्र शासन निर्णय क्र व्ही. पी. ए २००६ / प्र. क्र. ५६५/ऊर्जा - ३ दिनांक ३१/०३/२००७ आणि व्ही. पी. ए - २००७ /प्र. क्र. ९८/ ऊर्जा - ३ दि. २९/०६/२००७ यावर आधारीत आहेत. त्या निर्णयात असे नमूद केले आहे की, मराविमं सूत्रधारी कंपनी केद्र शासनाच्या दायित्वाची रक्कम ₹ १०,१८५,९४०,०००/- हे देण्यासाठी महाराष्ट्र शासन ₹ १,०१८,६००,०००/- कर्ज रुपाने देईल. या शासन निर्णयात असेही म्हटले आहे की, वरील ₹ ७५९,३००,०००/- महानिर्मीती आणि राज्य शासन यांच्यातील समायोजनेचे स्वरुपात आहेत. याचा लेख वर्ष २०११-२०१२ मध्ये महानिर्मीती व मराविमं सूत्रधारी या कंपन्यांच्या लेखा नोंदवह्यात करण्यात आले. मंजुरीत वित्तीय पुनर्रचना योजनेनुसार महाराष्ट्र शासनाची कर्जे शासनाने आपल्या ताब्यात घेतली असल्याने आता ही कर्जे / दायित्वे महानिर्मीती कंपनीकडे पुन्हा हस्तांतरीत केली आहेत. या कर्जाचे दि. ०१/०४/२०१० ते ३१/०३/२०१४ या काळाचे व्याजाची रक्कम ₹ **६९१,३६८,५००/-** हे लेख्यांमध्ये 'अपवादात्मक उत्पन्न' म्हणून पूर्नलिखित केले आहे.

iv) **राज्य शासनाच्या कर्जाचे व्याज ₹ निरंक (मागील वर्षी १९,०६५,७७७,११४/-)** : ही रक्कम दि. ०५/०६/२००५ ते ३१/०३/२०१४ या काळाकरीता राज्य शासनाने दिलेल्या कर्जाचे व्याजाची आहे. वित्तीय पुनर्रचना योजना मंजूर झाल्यानंतर महाराष्ट्र शासनाने दिलेली कर्जे, शासनाने समभागाच्या रुपात ताब्यात घेतली. परंतु त्यावर दि. ०५/०६/२००५ ते ३१/०३/२०१४ या काळासाठीचे व्याज मात्र शासनाने आपल्याकडे घेतले नाही, आणि ते लेख्यांमध्ये अपवादात्मक उत्पन्न असे पूर्नलिखित करण्यात आले.

v) **राज्य शासनाच्या कर्जाचे व्याज ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ ५३५,७६५,६५२/-)** : ही रक्कम पूर्वीच्या म. रा. वि. मंडळास राज्य शासनाने दिलेल्या कर्जाच्या व्याजाची आरंभीची शिल्लक असून ती हंगामी हस्तांतरण योजनेतंर्गत हस्तांतरित केली होती. या योजनेचे अंतिमीकरण शासन निर्णय क्र. रिफार्म २०१०/प्र. क्र. ११७/ ऊर्जा - ३ दि. ३१/०३/२०१६ नुसार अधिसुचित झाले. या व्याजाचे दायित्व महाराष्ट्र शासनाने घेतलेले नाही. ते लेखावह्यात अपवादात्मक उत्पन्न म्हणुन पूर्नलिखित केले.

vi) **<u>नाबार्डचे व्याज</u> ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ ३२,८९५/-)** : ही रक्कम पूर्वीच्या म. रा. वि. मंडळाकडील नाबार्डच्या व्याजाची रक्कम पूनर्रचनेच्या वेळी कंपनीकडे स्थानांतरित झाली. वित्तीय पुनर्रचना योजनेच्या अंतिमीकरणानंतर हे व्याज महाराष्ट्र शासनाने ताब्यात घेतलेले नसल्याने लेखा वह्यात ते पूर्वकाळातील उत्पन्न म्हणुन पूर्नलिखित केले आहे.

६.२ केंद्रीय क्षेत्रातील सार्वजनिक उद्योगांची विज खरेदीची देणी :

यातील मागील वर्षातील शिल्लकीत दर्शविलेले ₹ ५,८७०,९९७,०१३/-

१) **केंद्रीय क्षेत्रातील सार्वजनिक उद्योगांची वीज खरेदी देणी. कर्ज ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ ३,३८५,५५१,०१४/-)** ही रक्कम पूर्वीच्या म.रा.वि मंडळाने घेतलेल्या कर्जाची असून ती हंगामी हस्तांतरण योजनेतंर्गत आरंभीची शिल्लक म्हणून हस्तांतरीत झालेली होती. या योजनेचे अंतिमीकरण शासन निर्णय क्र. रिफार्म २०१०/प्र.क्र. ११७/ ऊर्जा - ३ दि. ३१/०३/२०१६ रोजी अधिसुचित झाले असून हे टिपा क्र. २ वित्तीय पुनर्रचना योजनेची ठळक वैशिष्ट्ये - v यात नमूद केल्याप्रमाणे शासनाला म.रा.वि.मं. सूत्रधारी कंपनीच्या समभाग भांडवलाच्या बदल्यात सदर दायित्व महाराष्ट्र शासनाने स्विकारले आहे.

२) वरील मुद्दा क्र. (१) यात नमुद केल्याप्रमाणे केंद्रीय क्षेत्रातील सार्वजनिक उद्योगांतून केलेल्या वीज खरेदी कर्जाची थकबाबी वरील व्याज हे ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹२,४८५,४४५,९९९/-) दि. ०५/०६/२००५ ते ३१/०३/२०१४ या काळातले आहे. वित्तीय पुनर्रचना योजनेचे अंतिमीकरण मंजूर झाल्यानंतर वीज खरेदीच्या कर्जाची देणी महाराष्ट्र शासनाने समभागासाठी आपल्या ताब्यात घेतली. परंतु दि. ०५/०६/२००५ ते ३१/०३/२०१४ या कालावधीचे व्याज ताब्यात घेतले नाही. त्यामुळे ते लेखावह्यात अपवादात्मक उत्पन्न म्हणून पूर्नलिखित केले आहे.

६.३ केंद्रीय क्षेत्रातील सार्वजनिक उद्योगाची कोळसा खरेदीची देणी :

यातील मागील वर्षातील शिल्लक दर्शविलेले ₹ ८,३९५,७३१,४८५/-

१) केंद्रीय क्षेत्रातील सार्वजनिक उद्योगाची कोळसा खरेदीची देणी कर्ज ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹४,२५३,९३०,९१२/-) ही रक्कम पूर्वीच्या म. रा. वि. मंडळाची घेतलेल्या कर्जाची असून ती हंगामी हस्तांतरण योजनेतंर्गत आरंभीची शिल्लक म्हणुन हस्तांतरित झाली होती. या योजनेचे अंतिमीकरण शासन निर्णय क्र. रिफार्म २०१०/ प्र.क्र.११७/ऊर्जा - ३ दि. ३१/०३/२०१६ नुसार अधिसुचित झाले असुन टिपा क्र. २ वित्तीय पुनर्रचना योजनेची ठळक वैशिष्ट्ये - V यात नमूद केल्याप्रमाणे म.रा.वि.मं. सूत्रधारी कंपनीच्या समभाग भांडवलाच्या बदल्यात सदर दायित्व महाराष्ट्र शासनाने स्विकारले आहे.

२) केद्रीय क्षेत्रातील सार्वजनिक उद्योगातून कोळसा खरेदी करण्यासाठीच्या कर्जाचे ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ ४,१४१,८००,५७३/-)वरील मुद्दा (१) यात म्हटल्या प्रमाणे दि. ०५/०६/२००५ ते ३१/०४/२०१४ या

काळाचे व्याज आहे. वित्तीय पुनर्रचना योजनेचे अंतिमीकरण झाल्यानंतर सी पी एस यू चे कोळसा कर्ज महाराष्ट्र शासनाने म.रा.वि.मं. सूत्रधारी कंपनीच्या समभाग भांडवलाच्या बदल्यात आपल्या ताब्यात घेतले मात्र त्यावरील दि. ०५/०६/२००५ ते ३१/०४/२०१४ या काळातील व्याज शासनाने ताब्यात घेतले नाही आणि ते लेख्यांमध्ये अपवादात्मक उत्पन्न म्हणून पूर्नलिखित केले.

टिपा क्र. ७

इतर दीर्घ मुदतीची दायित्वे (रक्कम ₹ मध्ये)

तपशील	**३१ मार्च २०१६ रोजी**	**३१ मार्च २०१५ रोजी**
व्यापारी देणी	-	-
सुक्ष्म, लघु व मध्यम उद्योजक (टिपा क्र.७.१ पहावी)	-	-
इतर (टिपा क्र. ७.२ पहावी)	-	१,५७४,३३४,३५५
इतर दायित्वे (टिपा क्र. ७.३ पहावी)	२२,८२३	७,९०६,६१९,६३२
आंतर कंपनी दायित्वे (टिपा क्र. ७.४ पहा)		
महापारेषण	७४३,६२८,०३५	२२६,३८१,७६८
म.रा.वि. मंडळ (उर्वरित)	५,७४६,१७०	१,५२५,४३७,३२५
महानिर्मिती	२,२२५,९६१,०७३	-
एकूण	**२,९७५,३५८,१०१**	**११,२३२,७७३,०८०**

७.१ **सुक्ष्म व लघू उद्योजकांच्या देण्याचा तपशील :**

सुक्ष्म, लघू व मध्यम उद्योजक कायदा २००६ यातील कलम २२ नुसार प्रकटन ज्या पुरवठादारांनी व सेवा पुरविणाऱ्याची वरील कायदा २००६ (MSMED Act २००६) अंतर्गत त्यांची नोंदणी केली आहे. त्यांच्याकडून मिळवलेली माहिती आणि कंपनीकडे उपलब्ध असलेली माहिती यानुसार सुक्ष्म, लघू व मध्यम उद्योजक (कायद्यातील व्याख्ये प्रमाणे) त्यांच्याकडील थकबाकी ₹ निरंक आहे.

(१) प्रत्येक लेखा वर्षाच्या अखेरीस कोणत्याही पुरवठादारांकडील देय असलेले मुद्दल व व्याज यांच्या शिल्लकी खालील प्रमाणे आहेत.

(रक्कम ₹ मध्ये)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६	३१/०३/२०१५
१	देय मुद्दल रक्कम व परतफेड न झालेला	निरंक	निरंक
२	वरील न दिलेल्या रकमेवर व्याज व न दिलेले व्याज	निरंक	निरंक
३	दिलेले व्याज	निरंक	निरंक
४	वर्षभरात नेमणूकीच्या तारखेनंतर दिलेल्या रकमा	निरंक	निरंक
५	विलंबासाठी थकलेले व देय व्याज	निरंक	निरंक
५	उपार्जिन व्याज - न दिलेले	निरंक	निरंक
६	पुढील वर्षात देय झालेली रक्कम व व्याज	निरंक	निरंक

कंपनीकडे ज्या मर्यादित माहिती उपलब्ध आहे. त्याला अनुसरुन वरील प्रकटन केले आहे.

७.२ **व्यापारी देणी : "इतरांची"**

यातील मागील वर्षी दर्शविलेली शिल्लक ₹ १,५७४,३३४,३५५/-

i) भांडवली पुरवठा यासाठी दायित्वे ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ १,४००,०५५,८८२/-) गॅस टर्बाईन वीज निर्मिती केंद्र, उरण (पूर्वीच्या म. रा. वि. मंडळाचे) येथे साहित्य पुरविणे / भांडवली कामे यासाठीची तरतुदीची ही रक्कम दि.०५/०६/२००५ रोजी संपलेल्या मुदतीतील असून तेथील साहित्य पुरवठा / भांडवलीची कामे यांच्या थकीत पैशासाठी आहे. या दायित्वांचे पैसे यापूर्वीच महाराष्ट्र शासनाने के. एफ. डब्लू. - जर्मनी आणि सिमेन्स, एजी, जर्मनी या कंपन्यांना दिले आहेत. मराविमं सूत्रधारी कंपनीच्या लेखा पुस्तकामध्ये वरील दायित्व तात्पुरते ठेवले होते. वित्तीय पुनर्रचना योजनेच्या अंतिमीकरणानंतर हे दायित्व लेखानोंदीच्या उचित कार्यवाहीसाठी महानिर्मीतीकडे स्थानांतरीत करण्यात आले.

ii) **संचालन व सुव्यवस्थेसाठी साहित्य पुरवठ्याचे दायित्व ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ १०९,११५,५२८/-)** : ज्याची ओळख निश्चिती करता येत नाही, अशा पूर्वीच्या मरावि मंडळाची दायित्वे दि. ०८/०६/२००९च्या सामंजस्य करारानुसार लेखा पुस्तकात योग्य त्या कार्यवाहीसाठी उपकंपन्यांकडे स्थानांतरीत करण्यात आले.

iii) **किरकोळ धनकोंचे खर्च ₹ निरंक (मागील. वर्षी. ₹ २०,२४०,२४९/-)** : ज्याची ओळख निश्चिती करता येत नाही, अशा पूर्वीच्या मरावि मंडळाची दायित्वे दि. ०८/०६/२००९च्या सामंजस्य करारानुसार लेखा पुस्तकात योग्य त्या कार्यवाहीसाठी उपकंपन्यांकडे स्थानांतरीत करण्यात आले.

iv) **साहीत्य पुरवठा / सी पी एल कामे यांचे दायित्व ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ ४४,९२२,६९६/-)** : ज्याची ओळख निश्चिती करता येत नाही, अशा पूर्वीच्या मरावि मंडळाची दायित्वे दि. ०८/०६/२००९च्या सामंजस्य करारानुसार लेखा पुस्तकात योग्य त्या कार्यवाहीसाठी उपकंपन्यांकडे स्थानांतरीत करण्यात आले.

७.३ **इतर दायित्वे -**

₹ ७,९०६,६१९,६३२/- मागील वर्षातील शिल्लकी मधील

१) **भारतसरकारकडे समायोजनासाठी महाराष्ट्र शासनाचे दायित्व : ₹** निरंक (मागील वर्षी. ₹. ६,०३१,८३१,३२६/-) केंद्रीय योजनेतील वाटणी पूर्वीच्या मराविमं मंडळापासून सी पी एस यू देय असणाऱ्या रकमेचे भारत सरकारने केलेल्या समायोजनाची ही रक्कम आहे. या सी पी एस यू मध्ये एन टी पी सी, एन पी सी, बी एच इ एल, रेल्वे, सी आय एल, इत्यादी समाविष्ट आहेत. हे दायित्व हंगामी योजनेनुसार मराविमं सूत्रधारीच्या लेखा पुस्तकात तात्पुरते नोंदले होते. हंगामी हस्तांतरण योजनेच्या अंतिमीकरणाचा शासन निर्णय क्र. रिफार्म २०१० / प्र. क्र. ११७/ दि. ३१/०३/२०१६ रोजी अधिसुचित झाल्यानंतर सदर दायित्वे टिपा क्र. २ वित्तिय पुनर्रचना योजनेची ठळक वैशिष्ट्ये (५) यात नमूद केल्याप्रमाणे म.रा.वि.मं. सूत्रधारी कंपनीच्या समभाग भांडवलाच्या बदल्यात सदर दायित्व शासनाने स्विकारले आहे.

२) **अनुदान व साह्य ₹ निरंक** (मागील वर्षी ₹. २१३,७२५,०००/-) : हे दायित्व हंगामी योजनेनुसार मराविमं सूत्रधारीच्या लेखा पुस्तकात तात्पुरते नोंदले होते. हंगामी हस्तांतरण योजनेचे अंतिमीकरण शासन निर्णय क्र. रिफार्म २०१० / प्र. क्र. ११७/ दि. ३१/०३/२०१६ रोजी अधिसुचित झाल्यानंतर सदर दायित्वे.टिपा क्र. २ वित्तिय पुनर्रचना योजनेची ठळक वैशिष्ट्ये (V) यात नमूद केल्याप्रमाणे म.रा.वि.मं. सूत्रधारी कंपनीच्या समभाग भांडवलाच्या बदल्यात सदर दायित्व शासनाने स्विकारले आहे.

३) सी पी एस यू कोळशाची व वीज खरेदी कर्जे रक्कम ₹ निरंक (मागील वर्षी. ₹ १,५२७,८९१,०००/-) : हि रक्कम पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळाच्या लेखा पुस्तकातून आरंभीची शिल्लक म्हणून मराविमं सूत्रधारी कंपनीच्या लेखा पुस्तकात तात्पुरते नोंदले होते. हे दायित्व हंगामी योजनेनुसार मराविमं सूत्रधारीच्या लेखा पुस्तकात तात्पुरते नोंदले होते. हंगामी हस्तांतरण योजनेचे अंतिमीकरण शासन निर्णय क्र. रिफार्म २०१० / प्र. क्र. ११७/ दि. ३१/०३/२०१६ रोजी अधिसुचित झाल्यानंतर

सदर दायित्वे.टिपा क्र. २ वित्तीय पुनर्रचना योजनेची ठळक वैशिष्ट्ये (V) यात नमूद केल्या प्रमाणे म.रा.वि.मं. सूत्रधारी कंपनीच्या समभाग भांडवलाच्या बदल्यात सदर दायित्व शासनाने स्विकारले आहे.

४) **शासकीय अर्थसाह्य परतावा योग्य ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ १३,८३१,०३२/-)** ज्याची ओळख निश्चिती करता येत नाही. अशी पूर्वीच्या मरावि मंडळाची दायित्वे दि. ०८/०६/२००९च्या सामंजस्य करारानुसार लेखा पुस्तकात योग्य त्या कार्यवाहीसाठी उपकंपन्यांकडे स्थानांतरीत करण्यात आले.

५) **बयाना रक्कम ठेवी : भांडवली ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ ९५,९९४,७९७/-)** ज्याची ओळख निश्चिती करता येत नाही. अशी पूर्वीच्या मरावि मंडळाची दायित्वे दि. ०८/०६/२००९ च्या सामंजस्य करारानुसार लेखा पुस्तकात योग्य त्या कार्यवाहीसाठी उपकंपन्यांकडे स्थानांतरीत करण्यात आले.

६) **सं.व.सु.चे पुरवठादार / कंत्राटदार यांची ठेवून घेतलेली रक्कम ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ २३,११९,१५२/-)** ज्याची ओळख निश्चिती करता येत नाही. अशी पूर्वीच्या मराविमंडळाची दायित्वे दि. ०८/०६/२००९ च्या सामंजस्य करारानुसार लेखा पुस्तकात योग्य त्या कार्यवाहीसाठी उपकंपन्यांकडे स्थानांतरीत करण्यात आले.

७) **कर्मचाऱ्यांना दिलेली कर्जे व अग्रीमे ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ १५५,६०२/-)** ज्याची ओळख निश्चिती करता येत नाही. अशी पूर्वीच्या मराविमंडळाची दायित्वे दि. ०८/०६/२००९ च्या सामंजस्य करारानुसार लेखा पुस्तकात योग्य त्या कार्यवाहीसाठी उपकंपन्यांकडे स्थानांतरीत करण्यात आले.

८) **₹ निरंक (मागील निरंक ₹ ४८,९००/-)** राज्य शासनास देय असलेली पूर्वीच्या म.रा.वि.मंडळाची ही रक्कम कंपनीकडे पूनर्रचनेच्या वेळी हस्तांतरीत करण्यात आली होती. वित्तीय पुनर्रचना योजनेचे अंतिमीकरण झाल्यामुळे महाराष्ट्र शासनाने न घेतलेले सदर व्याज लेखा पुस्तकात पूर्व काळातील उत्पन्न म्हणून नोंदले आहे.

७.४) आंतर कंपनी देय योग्य रकमा

i) **आंतर कंपनी देय :** महापारेषणचे ₹ ७४३,६२८,०३५/- (मागील वर्षी ₹ २२६,३८१,७६८/-) यामध्ये समाईक आणि विनिर्देशित दायित्वे, मत्ता व राखीव समाविष्ट असून त्याची निव्वळ शिल्लक रु ५१७,६३८,२८३/-) आहे. त्याचा मेळ, चर्चा, विचारविमर्श चालू आहे.

ii) **आंतर कंपनी देय :** महानिर्मिती ₹ २,२२५,९६१,०७३/- (मागील वर्षी ₹ ९३७,७३७,९६०/- खर्ची शिल्लक) यामध्ये समाईक व विनिर्देशित दायित्वे, मत्ता व राखीव समाविष्ट असून निव्वळ शिल्लक रु. ३,१६२,७८६,३५३/- आहे. त्याचा मेळ करणे, चर्चा व विचारविमर्श चालू आहे.

iii) **आंतर कंपनी देय :** मराविमं उर्वरित ₹ ५,७४६,१७०/- यामध्ये बॉन्ड धारकांना देय असलेले शिल्लक आहे. या बॉन्ड धारकांची ओळख निश्चिती / पत्ता सापडत नाही. ही वस्तुस्थिती टिपा क्र. २ मुद्दा क्र. ३ मध्ये नमूद केली आहे. ही रक्कम आवश्यक त्या कार्यवाहीसाठी महाराष्ट्र शासनाकडे हस्तांतरीत केली जाईल.

टिपा क्र. ८

दीर्घ मुदतीच्या तरतुदी

(रक्कम ₹ मध्ये)

तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी	३१ मार्च २०१५ रोजी
कर्मचारी लाभासाठी तरतुदी	-	-
भरपाई केलेली गैरहजरी (टिपा क्र. ८.१ पहावी)	४,५९०,३७९	५,४६०,१६२
उपदानासाठी तरतुद	५,१७६,२०४	५,६८४,३३३

इतर तरतुदी (टिपा क्र. ८.२ पहा)	६२५,३७१	५८२,६९५,८०४
एकूण	**१०,३९१,९५४**	**५९३,८४०,२९९**

८.१) प्रतिनियुक्तीवरील कर्मचारी यांचे उपदान व रजा रोखणीकरण यासाठी कंपनीच्या पुस्तकात तरतुदी केलेल्या नाहीत.

८.२) **इतर तरतुदींमधील समाविष्ट बाबी :**

खर्चाच्या दायित्वाची तरतूद - ₹ ६,२५,३७१/- (मागील वर्षी ₹ ५८२,६९५,८०४/-) रक्कम ₹ ५८१,९२१,११६/- यात जुन्या भाडेपट्टीची तरतूद हमी शुल्क व त्यावरील व्याज यांचा समावेश आहे. ₹ ५८१,९२१,११६/- या तरतूदीध्ये पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळाची ओळख निश्चिती न झालेली दायित्वे असून ती दि. ०८/०६/२००९ च्या समजस्य करारानुसार योग्य कार्यवाहीसाठी उपकंपन्यांच्या लेखा पुस्तकात स्थानांतरीत केली आहेत.

टिपा ९

इतर चालू दायित्वे

(रक्कम ₹ मध्ये)

तपशील	**३१ मार्च २०१६ रोजी**	**३१ मार्च २०१५ रोजी**
अ) चालू मुदत पूर्ण झालेली दीर्घ मुदतीची कर्जे अप्रतिभूत (टिपा ९.१ पहावी)	-	१,०१८,५९४,०००
ब) उसनवारी वरील उपार्जित व देय व्याज : शासकीय कर्जे (टिपा क्र. ९.२ पहावी)	-	८,७२९,९३९,६६४
शासकीय कर्जावर उपार्जित पण देय नसलेले व्याज (टिपा क्र. ९.२ पहावी)	-	१,४५७,५३६,१०२
शासकीय कर्जे / सी पी एस यू देणी - कोळसा / सी पी एस यू देणी - वीज खरेदी टिपा क्र. ९.३	-	-
क) इतर देय	-	-
सांविधीक देणी	५६६,२७३	२३५,७७२
इतर	१३७,४७८	२१३,४१८
एकूण	**७०३,७५१**	**११,२०६,५१८,९५६**

९.१) मुदत पूर्ण झालेल्या दीर्घ मुदती कर्जाची रक्कम ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ १,०१८,५९४,०००/-) ही रक्कम हंगामी हस्तांतरण योजनेनुसार आरंभीची शिल्लक मराविमं सूत्रधारी कंपनीच्या लेखा पुस्तकात तात्पुरती ठेवलेली होती. या हंगामी योजनेचे अंतिमीकरण शासन निर्णय क्र. रिफार्म २०१० / प्र. क्र.११७ / ऊर्जा - ३ दि. ३१/०३/२०१६ नुसार अधिसुचित झाले आहे. टिपा क्र. २ वित्तीय पुनर्रचना योजनेची ठळक वैशिष्ट्ये (v) यात नमुद केल्याप्रमाणे सदर व्याजाचे दायित्व म.रा.वि.मं. सूत्रधारी कंपनीच्या समभाग भांडवलाच्या बदल्यात सदर दायित्व शासनाने स्विकारले आहे.

९.२) महाराष्ट्र शासन कर्जावर उपर्जित झालेले परंतु देय नसलेले व्याज ₹ निरंक (मागील वर्षी. ₹ ८,७२९,९३९,६६४/-) दि. ५ जून २००५ पर्यंत उपर्जित झालेले हि व्याजाची रक्कम असून ती हंगामी हस्तांतरण योजनेनुसार मराविमं सूत्रधारीच्या लेखा पुस्तकात ठेवली होती. टिपा क्र. २ वित्तीय पुनर्रचना योजनेची दायित्व महाराष्ट्र शासनास समभाग देण्यासाठी समाघानकारक आहे.

९.३) राज्य शासनाची कर्जे / सी पी एस युची कोळसा, वीज खरेदीची देणी यावर उपर्जित व देय व्याज ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ १,४५७,५३६,१०२) ही व्याजाची रक्कम दि. ०१/०४/२०१४ ते ३१/०३/२०१५ या काळाची आहे. वित्तीय पुनर्रचना योजनेच्या मंजूरीनंतर राज्य शासनाच्या कर्जाच्या बदल्यात मराविमं सूत्रधारी कंपनीचा समभागाच्या बदल्यात शासनाने कर्जे आपल्याकडे घेतली. परंतु दि.०१/०४/२०१४ ते ३१/०३/२०१५ या काळाचे व्याज राज्य शासनाने आपल्या ताब्यात घेतलेले नाही. म्हणून त्याची अपवादात्मक उत्पन्न अशी पूर्नलिखित नोंद केली आहे.

टिपा १०

अल्प मुदतीच्या तरतूदी

(रक्कम ₹ मध्ये)

तपशील	**३१ मार्च २०१६ रोजी**	**३१ मार्च २०१५ रोजी**
कर्मचारी लाभासाठी तरतूदी	-	-
गैरहजेरीच्या भरपाईची तरतूद	२,२९५,७७१	४९२,२१५
उपदानासाठी तरतूद	१,१५१,३१२	१६८,१२९
लेखापरिक्षकांना देय शूल्क	४७२,५००	४६८,०००
इतर तरतुदी	३,२१८,९८८	६,९११,७८७
एकूण	**७,१३८,५७१**	**८,०४०,१३१**

१०.१ या वर्षी भाडेपट्टीची उत्पन्न आणि इतर स्त्रोतापासून उत्पन्न यासाठी आयकराची तरतुदी केली आहे.

टिपा क्र. ११

स्थीर मत्ता

(रक्कम ₹ मध्ये)

		एकूण गट					घसाऱ्यासाठी तरतूद					निव्वळ गट	
अ. क्र.	मत्तेचा गट ₹	१/४/२०१५ रोजी ₹	भर ₹	समायोजन ₹	कपात ₹	३१/०३/२०१६ रोजी ₹	१/४/२०१५ रोजी ₹	वर्षासाठी ₹	समायोजन ₹	कपात ₹	३१/३/१६ पर्यंत ₹	३१/०३/२०१६ रोजी ₹	३१/०३/२०१५ रोजी ₹
१	मूर्त मत्ता												
	भाडेपट्टीची जमीन	७६,७४७,४१७	–	१,९६९,१८७,०५१.००	–	२,०४५,९३४,४६८	३०,४४२,६५६	३२,९३१,१२९	२३७,५९१,६९३.०९	२२६,६१८	३००,७३८,८६१	१,७४५,१९५,६०७	४६,३०४,७६१
	मालकीची जमीन	६९२,३६१	–	७०८,१८७,६३९.००	–	७०८,८८०,०००	–	–	–	–	–	७०८,८८०,०००	६९२,३६१
२	इमारती	५०२,२५६,२७९	१,९०१,९०९	११,२९०,१२३,८४०.००	–	११,७९४,२८२,०२८	१५९,२६२,२०५	४१९,६७८,२१६	२,०३६,५३४.६९	–	२,६१५,४७४,८१०	९,१७८,८०७,२१८	३४२,९९४,०७४
३	कारखाना व यंत्रसामग्री	१२०,९२४,२७६	३,५२४,९८०	–	–	१२४,४४९,२५६	७२,०५८,८१४	५,४२०,०११	–	–	७७,४७८,८२५	४६,९७०,४३१	४८,८६५,४६२
४	वाहने	६,२४८,०८६	–	–	–	६,२४८,०८६	३,१९६,८०७	७४८,६८९	–	–	३,९४५,४९६	२,३०२,५९०	३,०५१,२७९
५	फर्निचर व जोडणी	११८,१७१,७१४	३,१००,२६५	–	–	१२१,२७१,९७९	१०३,३४०,४४३	१,३८०,०१६	–	–	१०४,७२०,४५९	१६,५५१,५२०	१४,८३१,२७१
६	संगणक	१,१४२,३८७	१,१७३,२७२	१३,५००.००	–	२,३२९,१५९	६६१.८५७	३८१,८६४	१२,८२५	–	१,०५६,५४६	१,२७२,६१३	४८०,५३०
	एकूण	**८२६,१८२,५२०**	**९,७००,४२६**	**१३,९६७,५१२,०३०**	–	**१४,८०३,३९४,९७६**	**३६८,९६२,७८२**	**४६०,५३९,९२५**	**२,२७४,१३८,९०८**		**३,१०३,४१४,९९७**	**११,६९९,९७९,९७९**	**४५७,२१९,७३८**
२.	अमूर्त मत्ता	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
३.	प्रगतीपथावरील भांडवली कामे	१७,२२६,११४	५,४८०,५००	–	१२,०३२,९४१	१०,६७३,६७३	–	–	–	–	–	१०,६७३,६७३	१७,२२६,११४
४.	विकसनशील अमूर्त मत्ता	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	एकूण	**८४३,४०८,६३४**	**१५,१८०,९२६**	**१३,९६७,५१२,०३०**	**१२,०३२,९४१**	**१४,८१४,०६८,६४९**	**३६८,९६२,७८२**	**४६०,५३९,९२५**	**२,२७४,१३८,९०८**	**२२६,६१८**	**३,१०३,४१४,९९७**	**११,७१०,६५३,६५२**	**४७४,४४५,८५२**
	मागील वर्षी	**८०१,१३५,१६७**	**५२,८१२,९५५**	–	**१०,५३९,४८८.००**	**८४३,४०८,६३४**	**३५६,९३८,२९२**	**१२,०२४,४९०**	–	–	**३६८,९६२,७८२**	**४७४,४४५,८५२**	–

११.१ कंपनीच्या लेखा पुस्तकात दिसणाऱ्या स्थिर मत्ता या पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळाकडून वित्तीय पुनर्रचना योजनेप्रमाणे हस्तांतरीत झालेल्या आहेत. मात्र त्या अद्याप मराविमं सूत्रधारी कं लि. च्या नावे झालेल्या नाहीत. कंपनीकडे उपलब्ध असलेल्या प्रत्येक प्रकारच्या मत्तांच्या सर्वकष ठोक गटात त्याच्या नावाप्रमाणे चालू वर्षाचा घसारा हिशोब करुन आकारला आहे.

११.२ मत्ताच्या उपयोग सुरु झाल्याची नेमकी तारीख पूर्वीच्या मरावि मंडळ / महाराष्ट्र शासन यांचाकडे उपलब्ध नाही. त्या ऐवजी फक्त उपयोग सुरु झाल्याचे वर्ष उपलब्ध झाले. त्यामुळे मत्तांचा उपयोग त्यावर्षी ०१ एप्रिल रोजी सुरु झाल्याचे मानण्यात आले व त्याप्रमाणे त्या प्रथम वित्तीय वर्षाच्या घसाऱ्याचा हिशोब करण्यात आला.

११.३ वित्तीय पुनर्रचना योजनेच्या अंतिमीकरणानंतर मत्तांचे मूल्य ₹ १३,९६७,५१२,०३०/- असे वाढले. (टिपा क्र. २ पहावी) त्यासाठी महाराष्ट्र शासनास समभाग दिले. महाराष्ट्र शासनाकडून मिळालेल्या मूल्यांप्रमाणे संबधित मत्तांचे मूल्यांकन केले. आणि त्यापुढे घसाऱ्याचा हिशोब उर्वरित आयुष्याचा हिशोब केला.

११.४ मत्तांची प्रत्यक्ष पडताळणी व्यवस्थापनाने २०१०-११ मध्ये केली. कंपनीने पूनर्रचनेच्या तारखेपासून म्हणजे ०६/०६/२००५ पासून चालू वित्तीय वर्षा पर्यंत स्थिर मत्ता नोंदवही संकलीत केली. पूर्वीच्या मराविमं कडून मिळालेल्या आरंभीच्या शिल्लकीचे अभिलेख प्रत्यक्ष पडताळणीच्या वेळेला त्याचा मेळ करण्यात आला. मत्तांची किंमत ०५/०६/२००६ चे मूल्यांकन व मत्ता नोंदवहीप्रमाणे कमी लिहिलेली किंमत याचा मेळ आरंभीच्या लेख्यानोंदी सोबत केला.

११.५ पूर्वीच्या मरावि मंडळाने धारावीच्या इमारत व जमीनीच्या खरेदीच्या विलेखाचे १९८१ चे व्यवहार अद्याप नोंदणीकृत करावयाचे बाकी आहे. मात्र जमीन व इमारत मराविमं सूत्रधारी कंपनीच्या ताब्यात आहे. आणि महापालिकेच्या आदेशानुसार धारावी इमारतीच्या विक्रीच्या उर्वरित रकमेवर १४% दराने व्याज ₹ ९,०४१,४२७/- दरमहा भरावयाचे असते. प्रकरण उच्च न्यायालय येथे न्यायप्रविष्ठ आहे (टिपा क्र. १४.१ पहा).

११.६ स्थिर मत्तांमध्ये रु. ९,७००,४२६/- (मागील वर्षी ₹ ४०,३३३,१४५/-) भर झालेल्याची माहिती महावितरण कडून मिळाली (स्थापत्य विभाग).

११.७ या वर्षी ₹ ५,४८०,५००/- चे संचरनेचे काम केले व ते प्रगतीपथावरील भांडवली कामे मध्ये समाविष्ट केले. महावितरणाने दिलेले काम पूर्ण केल्याच प्रमाणपत्रानुसार या वित्तीय वर्षी रु. १२,०३२,९४१/- प्रगतीपथावरील भांडवली कामातून स्थानांतरित झाले.

टिपा क्र. १२

चालू नसलेली गुंतवणूकी

(रक्कम ₹ मध्ये)

तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी	३१ मार्च २०१५ रोजी
व्यापारी गुंतवणूकी	-	-
समभागाच्या प्रकारातील गुंतवणूकी	-	-
उद्धृत न केलेल्या		
उपकंपन्या		
१) महाराष्ट्र राज्य वीज व्यापार कंपनी प्रा. लि. १०,०१०,००० शेअर्स प्रत्येकी ₹ १०/- चे		१००,१००,०००
२) महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी लि. २४,०९८,३०६,७८८ शेअर्स प्रत्येकी ₹ १०/- चे (मा. वर्षी ८,०५७,२३४,५६४ शेअर्स प्रत्येकी ₹ १०/- चे)	२,४०,९८३,०६७,८८०	८०,५७२,३४५,६४०
३) महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी लि. ५०,००० शेअर्स प्रत्येकी ₹ १०/- चे (मा. वर्षी ५०,००० शेअर्स प्रत्येकी ₹ १०/- चे)	५००,०००	५००,०००
४) महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी लि. ५०,००० शेअर्स प्रत्येकी ₹ १०/- चे (मा. वर्षी ५०,००० शेअर्स प्रत्येकी ₹ १०/- चे	५००,०००	५००,०००
५) महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी लि. ८,९८४,९२४,७३३ शेअर्स प्रत्येकी ₹ १०/- चे	८९,८४९,२४७,३३०	-
६) महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी लि. ५०,००० शेअर्स प्रत्येकी ₹ १०/- चे (मा. वर्षी ५०,००० शेअर्स प्रत्येकी ₹ १०/- चे)	५००,०००	५००,०००
७) महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी लि. ४६,१५९,५८४,९०४ शेअर्स प्रत्येकी ₹ १०/- चे (मा. वर्षी ५,७०३,२६०,५१० शेअर्स प्रत्येकी ₹ १०/- चे)	४६१,५९५,८४९,०४०	५७,०३२,६०५,१००
- इतर कंपन्या	-	-
- रत्नागिरी गॅस अँड पॉवर प्रा. लि. ५१६,२८०,०००शेअर्स प्रत्येकी ₹ १०/- चे (मा. वर्षी ५,१६,२८०,००० शेअर्स प्रत्येकी ₹ १०/- चे)	५१६२,८००,०००	५१६२,८००,०००

अ	७९७,५९२,४६४,२५०	१४२,८६९,३५०,७४०
शेअर ॲप्लीकेशन मनी - वाटप प्रलंबित असलेला		
१. महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कं. लि.	७,५५९,८,००,०००	९,३०३,११७,८९७
२. महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कं. लि.	-	२६,९५९,९२०,४५६
३. महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कं. लि.	३,३७०,०००,०००	६,५२८,२१२,५१५
ब	१०,९२९,८००,०००	४२,७९१,२५०,८६८
एकूण (अ + ब)	८०८,५२२,२६४,२५०	१८५,६६०,६०१,६०८
तपशील	₹	₹
उद्धृत गुंतवणूकीची एकूण रक्कम	-	-
उद्धृत न केलेल्या गुंतवणूकीची एकूण रक्कम	७९७,५९२,४६४,२५०	१४२,८६९,३५०,७४०

१२.१ हंगामी हस्तांतरण योजनेनुसार मागील वर्षापर्यंतची उपकंपन्यांमधील गुंतवणुक ही या सर्व तीन कंपन्यांमधील म्हणजे महानिर्मिती, महापारेषण व महावितरण याच्याकडे हस्तांतरीत झालेल्या एकूण मत्ता वजा एकूण दायित्वे यांचे मूल्य दाखविते. सदर हंगामी योजनेचे अंतिमीकरण आणि वित्तीय पुनर्रचना योजना यास महाराष्ट्र शासनाने ३१ मार्च २०१६ रोजी मंजुरी दिली आणि ती शासननिर्णय क्र. २०१०/ प्र.क्र. ११७/ ऊर्जा -३ या द्वारे अधिसुचित केली. त्यात महाराष्ट्र शासनाने अंतिम हस्तांतरण मूल्य निश्चित केले असून त्याची तपशीलावर माहिती खालीलप्रमाणे आहे. :-

(रक्कम ₹ मध्ये)

कंपनीचे नाव	पुस्तकी मूल्य	निर्धारीत मूल्य	फरक
मराविमं सूत्रधारी	४८५,९०१,४६४	१४,४५३,३९९,९९४	१३,९६७,४९८,५३०
महानिर्मीती	३५,६६०,४९५,६४१	१८६,७६८,०९९,९९१	१५१,१०७,६०४,३५०
महापारेषण	४५,०३९,५७२,६७०	१०७,९२८,९००,०००	६२,८८९,३२७,३३०
महावितरण	३५,८४६,४६८,५६३	४३३,८८१,४९९,९९३	३९८,०३५,०३१,४३०
एकूण	**१,१७०,३२४,३८,३३८**	**७४३,०३१,८९९,९७८**	**६२५,९९९,४६१,६४०**

ही योजना वित्तीय वर्ष ३१/०३/२०१६ दरम्यानपासून पूर्वलक्षी प्रभावाने म्हणजे ०५/०६/२००५ पासून अमलात आली आहे. आणि उपकंपन्यांतील गुंतवणूक वित्तीय पुनर्रचना योजनेमुळे ₹ ६१२,०३१,९६३,२९०/- अशी वाढली आहे. त्यामुळे उपकंपन्यांच्या मत्तांच्या पुस्तकी मूल्यात बदल झाला आहे.

१२.२ या गुंतवणुकीमध्ये उपकंपन्यांना दिलेले ₹ १५,००,०००/- आहेत. म्हणजेच महानिर्मिती, महापारेषण व महानिर्मिती यांना (प्रत्येकी ₹ ५,००,०००/-) दिले आहेत. ही रक्कम प्रारंभीच्या समभाग भांडवलाची अंशदान असून त्याचे शेअर सर्टीफिकेट महाराष्ट्र शासनाचे नामनिर्देशित केलेल्या व्यक्तींची नावे दिले आहे. ते अद्याप कंपनीच्या नावे हस्तांतरीत झालेले नाही. याची माहिती मुद्दा क्र. ३, ४ व ६ मध्ये आहे.

१२.३ शेअर ॲप्लीकेशन मनी ₹ ७,५५९,८००,०००/- मागील वर्षी ₹ ७,४६३,१६३,०००/-) याची यावर्षी मराविमं सूत्रधारी कंपनीची महाराष्ट्र राज्य वीज निमिर्ती कंपनी लि. मधील गुंतवणूक म्हणून दर्शविली आहे. ही रक्कम वित्तीय वर्ष २०१५ - १६ मध्ये महाराष्ट्र शासनाने थेट भरली. त्याचे शेअर्स अद्याप मिळालेले नाहीत.

१२.४ शेअर ॲप्लीकेशन मनी ₹ ३,३७०,०००,०००/- (मागील वर्षी ₹ २,५५०,०००,०००/-) याची यावर्षी मराविमं सूत्रधारी कंपनीची महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनीमध्ये गुंतवणूक म्हणून दर्शविली आहे. ही रक्कम महाराष्ट्र शासनाने थेट भरली, त्याचे शेअर्स अद्याप मिळाले नाहीत.

१२.५ कंपनीची महाविरणमध्ये ₹ ४६१,५९६,३४९,०४०/- गुंतवणूक असून ही कंपनी सतत तोट्यात असल्याने या गुंतवणूकीचे मूल्य घटत आहे. या शेअर्सच्या मूल्यांतील घटींसाठी लेखा पुस्तकात तजवीज केली नाही. गेल्यावर्षीपर्यंत महावितरण संपूर्ण तोट्याची रक्कम ₹ १,२५,६६५ लाख झाली असून ती शेअर्सच्या मूल्यांत प्रतिबिंबित केलेली नाही. ३१/०३/२०१६ रोजीच्या आकडेवारीचे अंतिमीकरण झालेले नाही.

टिपा क्र. १३

दीर्घ मुदतीची कर्जे व अग्रीमे

(रक्कम ₹ मध्ये)

तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी	३१ मार्च २०१५ रोजी
सुरक्षा अनामती		
अप्रतिभूत - चांगले समजलेले	-	-
अनामती - टेलिफोन प्राधिकाऱ्यांकडील	-	४६४,६९२
संबंधितांना दिलेली कर्जे व अग्रीमे		
अप्रतिभूत - चांगली	-	-
महानिर्मिती	-	९३७,७३७,९६०
महावितरण (टिपा क्र. १३.१)	३७,४८९,६२३,२३३	७,९८८,९४७,७१७
इतर कर्जे व अग्रीमे		
अप्रतिभूत - चांगले समजलेले		
रोखीत किंवा अन्यप्रकारे मिळणारी किंवा त्यांचे प्राप्त मूल्याची अग्रीमे	-	७,१८५,४५२
इतर जमा	**८१,५००**	**८१,५००**
संकीर्ण कर्जे व अग्रीमे	-	१६,९७७,७०५
अग्रीम कर व कपात केलेला स्त्रोतापाशी कापलेला कर (कराच्या तरतूदीची निव्वळ)	१,१४४,३८७,७५०	१,१३९,५४८,२२५
एकूण	**३८,६३४,०९२,४८३**	**१०,०९०,९४३,२५१**

१३.१ संबधित संस्थाची कर्जे व अग्रिमे-महावितरणाचे ₹ ३७,४८९,६२३,२३३/-(मागील वर्षी ₹ ७,९८८,९४७,७१७/-) यात समान व विनिर्देशित दायित्वे मत्ता, राखीव यांची निव्वळ शिल्लक ₹ ३१,१४८,९९७,५०१/- समाविष्ट असून त्यांचा मेळ चर्चा व विमर्श करणे चालू आहे.

१३.२ कंपनी लेखा पुस्तकात कराची निव्वळ तरतूद रु. ४९८,७०४,६७५ आहे. त्यापैकी अग्रीम कर १,१४४,३८७,७५०/- दर्शवली आहे. तसेच आयकराची प्रकरणे अपीलात असल्याने आयकर अभिलेखाप्रमाणे दायित्वे नाहीत. लेखा पुस्तकातील तरतूद कंपनीच्या न्यायबुध्दीने केलेली आहेत.

टिपा क्र. १४

इतर चालू नसलेल्या मत्ता

(रक्कम ₹ मध्ये)

तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी	३१ मार्च २०१५ रोजी
इतर मत्ता	-	-
धारावी येथील इमारतीच्या व्याजावरील खर्च (टिपा क्र. १४.१ पहावी)	-	१७,०५४,६७७
उपार्जित व देय व्याज (टिपा क्र. १४.२ पहावी)	-	५९,९४१,९२७
कर्मचाऱ्यांच्या अग्रिमावरील उपर्जित व्याज परंतु देय नसलेले (टिपा क्र. १४.३ पहावी)	-	५,६९७,४९०
एकूण	-	**८२,६९४,०९४**

१४.१ धारावी इमारतीच्या व्याजावरील खर्च : पुर्वीच्या मराविमं मंडळाने मे. १९८१ मध्ये धारावी येथील जमीन व इमारत मे. एस्ट्रोल बॅटरीज लि. यांचेकडून विकत घेतली. त्यांच्या खरेदी खर्चापोटी देय असलेल्या शिल्लक रकमेवर व्याज दिले जाते. एकूण विक्री व्यवहारातील देय रक्कम ₹ १,३७,९०,०००/- असून त्यापैकी ₹ ४७,४८,५७१/- दि. २८/०५/१९८१ रोजी दिले, आणि उर्वरित ₹ ९०,४१,४२९/- विक्री विलेखाच्या नोंदीच्या वेळी द्यावयाचे होते. विक्री विलेखाची नोंदणी अद्याप बृह्ममुंबई महापालिकेमध्ये करावयाची आहे. हा प्रस्ताव बृह्ममुंबई महापालिकेच्या सुधारणा समितीकडे १९८६ मध्ये पाठविण्यात आला. मात्र चटई क्षेत्र निर्देशांकात असंतूलन असल्याच्या कारणास्तव सुधारणा समितीला त्यावर निर्णय घेता आला नव्हता. कंपनीने महापालिकेच्या आदेशाविरुद्ध उच्च न्यायालयामध्ये दावा क्र. १६६३ व्दारे दावा दाखल केलेला आहे.

इमारत खरेदी किंमतीच्या उर्वरीत रक्कम ₹ ९,०४१,४२७/- यावर मे १९८१ पासून कंपनी १४ टक्के दराने दरमहा ₹ १०५,४८३/- एवढे व्याज भरत आहे, आणि ते धारावी इमारती वरील व्याजाचा खर्च म्हणून "इतर मत्ता" या सदरा खाली दर्शविले आहे.गेल्या वर्षापर्यंत एकूण संचित रक्कम ₹ १७,०५४,६७७/- होती. ही रक्कम यावर्षी पूर्वकाळातील खार्चात स्थानांतरित केली आणि त्यावर दिलेल्या व्याजाच्या ₹१२,६५,७९६/- या रकमेला महसूली खर्च मानण्यात आला.

१४.२ **उपार्जित व देय व्याज : निरंक (मागील वर्षी ₹ ५९,९४१,९२७/-)** हे पूर्वीच्या मराविमंडळाची ओळख निश्चिती न झालेली दायित्वाचे दि. ०८/०६/२००९ रोजीच्या सामंजस्य कराराप्रमाणे उपकंपन्यांकडे त्यांच्या लेखा पुस्तकात योग्य त्या कार्यवाहीसाठी स्थानांतरीत केले.

१४.३ **कर्मचाऱ्यांच्या अग्रिमाचे उपार्जित पण देय नसलेले व्याज : ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ ५,६९७,४९०/-)** हे पूर्वीच्या मराविमंडळाची ओळख निश्चिती न झालेली दायित्वाचे दि. ०८/०६/२००९ रोजीच्या सामंजस्य कराराप्रमाणे उपकंपन्यांकडे त्यांच्या लेखा पुस्तकात योग्य त्या कार्यवाहीसाठी स्थानांतरीत केले.

टिपा क्र. १५

व्यापारी येणी

(रक्कम ₹ मध्ये)

तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी	३१ मार्च २०१५ रोजी
दीर्घ मुदतीची व्यापारी येणी	-	-
- वीज विक्री संबधी	-	-
सहा महिन्यापेक्षा जास्त काळ थकीत कर्जे	-	-

अप्रतिभूत - व्यवस्थापनाच्या मते चांगले		३३,२१९,५५०,६३२
अप्रतिभूत संशयास्पद वाटणारी (टिपा क्र. १५.१)	-	१४,९७२,५८२,९४७
-	-	४८,१९२,१३३,५७९
वजा - संशयास्पद कर्जासाठी तरतूद (टिपा क्र. १५.२)	-	(१४,९७२,५८२,९४७)
- मालमत्ते भाड्याच्या संबधी	-	-
सहा महिन्यापेक्षा जास्त काळ थकीत कर्जे चांगली मानलेली	२,०४५,३७९,३७५	२,०९७,४६७,०२९
इतर (सहा महिन्यापेक्षा कमी काळ थकीत कर्जे)	१८७,४३१,५२९	१५४,६६७,७२४
एकूण	**२,२३२,८१०,९०४**	**३५,४७१,६८५,३८५**

१५.१ दीर्घ मुदतीची व्यापारी येणी :- वीज पुरवठ्याची ₹ **निरंक (मागील वर्षी ₹ ४८,१९२,१३३,५७९/-)** आज संशयास्पद कर्जासाठी तरतुद ₹ **निरंक (मा वर्षी ₹ १४,९७२,५८२,९४७/-)** : यामध्ये हंगामी हस्तांतरण योजनेतंर्गत पूर्वीच्या म.रा.वि.मंडळाची कंपनीच्या लेखापुस्तकात तात्पुरती ठेवलेली आरंभीची शिल्लक आहे. आम्ही या योजनेचे अंतिमीकरण शासननिर्णय क्र. रिफार्म २०१०/ प्र. क्र. ११७/ ऊर्जा - ३ दि. ३१/०३/२०१६ यानुसार अधिसुचित झाले आहे. म्हणून सदर येणी आणि संशयास्पद कर्जाची तरतूद महावितरणकडे तिच्या लेखा पुस्तकात योग्य त्या कार्यवाहीसाठी स्थानांतरीत केली आहे.

१५.२ मालमत्तेच्या भाड्याची उपकंपन्याकडील थकीत ऋणांची रक्कम ₹ **२,०४५,३७९,३७५/- (मागील वर्षी ₹ २,०९७,४६७,०२९/-)** दीर्घ काळापासून बाकी आहे.

टिपा क्र. १६

रोकड आणि बँकेतील शिल्लक

(रक्कम ₹ मध्ये)

तपशील	**३१ मार्च २०१६ रोजी**	**३१ मार्च २०१५ रोजी**
रोख व रोख समतूल्य		
अ) बँकांतील शिलकी		
चालू खात्यातील	५६८,९६९	५७२,७३४
३ महिन्यांपेक्षा कमी मुदतीच्या ठेवी	-	-
ब) हातातील शिल्लक	-	-
क) हातातील धनादेश	-	-
इतर बँक शिल्लक		
३ महिन्यांपेक्षा जास्त पण १२ महिन्यांपेक्षा कमी मुदतीच्या ठेवी	४६९,०४२,४३१	५४,५७५,४१०
एकूण	**४६९,६११,४००**	**५५,१४८,१४४**

टिपा क्र. १७

अल्प मुदतीची कर्जे व अग्रीमे (रक्कम ₹ मध्ये)

तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी	३१ मार्च २०१५ रोजी
आंतर कार्पोरेट ठेवी (सिकॉमकडे)	-	१३,०००,०००
पूर्वी भरणा केलेले खर्च	८३,४९५	२०,२५३
इतर अग्रीमे	५३,५८९	१८६,९८०
एकूण	**१३७,०८४**	**१३,२०७,२३३**

टिपा क्र. १८

इतर चालू मत्ता (रक्कम ₹ मध्ये)

तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी	३१ मार्च २०१५ रोजी
मुदतीच्या ठेवींवर उपार्जित व देय व्याज	१६,३३५,३९२	४,६७९,४५२
एकूण	**१६,३३५,३९२**	**४,६७९,४५२**

टिपा क्र. १९

इतर उत्पन्न (रक्कम ₹ मध्ये)

तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी	३१ मार्च २०१५ रोजी
भाडयाचे उत्पन्न	३८४,३५२,८६०	३८४,३५२,८६०
बँकातील मुदतीच्या ठेवीचे व्याज	२७,३०१,३०९	१०,४२०,५६०
सिकॉमकडील आंतर कॉर्पोरेट ठेवीवरील व्याज	३४६,२६७	३,३३४,४३९
रोख मिळालेली सवलत	१५९,८८८	८४,१३६
कर्मचारी निवासी गाळयांचे भाडे	१,२४८	१,२४८
आयकराच्या परताव्यावर व्याज प्राप्ती	-	१६,८१४,१९६
इतर संकीर्ण प्राप्ती	५७,०६५	६५,४९०
एकूण	**४१२,२१८,६३७**	**४१५,०७२,९२९**

टिपा क्र. २०

कर्मचारी लाभ खर्च (रक्कम ₹ मध्ये)

तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी	३१ मार्च २०१५ रोजी
वेतन	५६,८०४,६८६	५४,५४२,२१५
संचालकांचे परिश्रमिक (टिपा १९.२)	१,५४६,५४१	-
भविष्य निर्वाह निधीचे अंशदान	६,७३७,१२३	५,४३३,७१६
एकूण	**६५,०८८,३५०**	**५९,९७५,९३१**

तळटिप :

२०.१ वेतनामधे प्रतिनियुक्तीवर नेमलेले महानिर्मिती, महावितरण व महापारेषणचे कर्मचारी यांचा समावेश होतो.

२०.२ पूर्ण वेळ संचालक - वित्त यांची आयकर खात्यामधून प्रतिनियुक्तीवर माहे ऑगस्ट २०१५ पासून नेमणूक करण्यात आली.

टिपा क्र. २१

वित्तीय खर्च (रक्कम ₹ मध्ये)

तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी	३१ मार्च २०१५ रोजी
राज्य शासनाच्या कर्जाचे व्याज	-	१,३०६,०२०,२४४
सी पी एस यूच्या देण्याचे व्याज (वीज खरेदी)	-	६७,१४६,२२८
सी पी एस यूच्या देण्याचे व्याज (कोळसा)	-	८४,३६९,६३०
एकूण	**-**	**१,४५७,५३६,१०२**

२१.१ वित्तीय पूर्नरचनेचे अंतिमीकरण शासन निर्णय क्र. रिफॉर्म-२०१०/प्र.क्र.११७/उर्जा-३ दि. ३१/०३/२०१६ नुसार अधिसूचित झाले. टिपा क्र. २ "वित्तीय पूनर्रचनेची ठळक वैशिष्टये" (v) यात नमूद केल्याप्रमाणे मराविमं सूत्रधारी कंपनीच्या समभाग भांडवलाच्या बदल्यात शासन कर्जाचे दायित्व महाराष्ट्र शासनाने स्विकारले आहे.

टिपा क्र. २२

इतर खर्च (रक्कम ₹ मध्ये)

तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी	३१ मार्च २०१५ रोजी
२२ अ) प्रशासकीय व सामान्य खर्च		
भाडी, दर, कर	३१,७९६,३२३	२९,८९९,०३०
व्यावसायिक आकार	३,६२१,४४८	१,२५५,७९१
लेखापरिक्षकांचे शुल्क (सेवा करांसह)		
- लेखापरिक्षक यांना	७४९,७८०	५१३,०००
- इतर विषय	-	-
छपाई व लेखन साहित्य	७५३,९१६	४८३,२२१
प्रवास खर्च	१०६,३२०	९६,९२२
शुल्क व वर्गणी	५,२१८,१७६	५८,८७९,३८३
दूरध्वनी	१७८,७२८	७४,५२५
स्थीर मत्तांचा विमा	६४,५३५	१३४,५८४
दुरुस्ती व देखभाल		
- कार्यालयीन साधने	२३,६१६,८५४	२०,२४९,०५०
- वाहने	३२४,०१५	३४,३१७
- इमारती	६०,३३९,३७९	४०,६८४,५७४
- फर्निचर	४,५८५,०४५	८८४,६४०
बैठकींचा खर्च	७०१,०५७	४०१,७७५
प्रवास खर्च	१,२९३,४८३	३५१,८७५

टपाल व तारा	६,०५१	४,५५८
बँक आकार व कमीशन	५,४८०	१,९२८
पुस्तके व नियतकालिके	१९,४०८	९,५७९
जाहिराती	९४९,८५९	८२४,६९०
सल्लगारीचा आकार	१८४,३४५	१५३,९३३
वाहन भाड्याचे खर्च	५,०२६,५९८	४१२,८३०
वाहन खर्च	३०७,३९१	६०१,७०१
विजेचे आकार	६९,६७१,६९४	६१,६४६,९३३
पाणी आकार	५,७७९,७१५	५,०४७,३२८
सुरक्षा आकार	१५,७७६,०८०	१२,९१०,७१३
कार्यालयीन जागा व्यवस्थित ठेवणेसाठी	१८,९४५,४८१	२५,४१४,६८५
अगोदर कालावधी खर्च (निव्वळ) (टिप २२.४ पहावी)	२,३०८,१३३,१५१	२,९८१,५८९
इतर संकीर्ण खर्च	३०६,५५२	१४८,१९५
बी एम सी सूचनेप्रमाणे व्याज	१,२६५,७९६	-
एकूण	**२,५५९,७२६,६६०**	**२६४,१०१,३४९**

तळटिपा

२२.१ कंपनीच्या मालकीच्या असलेल्या इमारती व इतर मत्ता यांची देखभाल महावितरणच्या स्थापत्य देखभाल विभागातर्फे केली जाते. स्थिर मत्तांची दुरुस्ती, देखभाल व इतर प्रासंगिक खर्च यांचा लेखा महावितरण कंपनी लि. कडून मिळालेल्या माहितीच्या आधारे केली जाते.

२२.२ दि. ०८/०६/२००९ रोजी झालेल्या सामंजस्य करारानुसार सर्व विद्यमान कर-ज्यात मालमत्ता कर, बिगर शेती कर, विम्याचे हप्ते, सेवा कर, स्थानिक प्राधिकारी संस्था, राज्य व केंद्र शासन यांनी वसूल केली असल्यास भाडया वरील कर यांचे लेखे महावितरण कं. च्या स्थापत्य विभाग वांद्रे यांच्याकडून मिळालेल्या सूचना - यांच्या आधारे केले जातात. या खर्चाची रक्कम ₹ ३१,७९६,३२२/- (मागील वर्षी ₹ २९,८९९,०३०/-) आहे.

२२.३ दि. ०९/०५/२०१४ रोजी झालेल्या सामंजस्य करारानुसार मुख्य अभियंता (स्थापत्य) विभाग वांद्रे, मुख्य कार्यालय महावितरण यांनी केलेले खर्च म्हणजे विजेचे व पाण्याचे आकार, गृहस्वच्छ ठेवणे, सुरक्षेसाठी, व्यवस्था, सल्लागार आकार, कार्यदेविषयक आकार, मुद्रण व लेखन साहित्य, स्थापत्य व विज साहित्य देखभाल यावरील खर्च, आणि महावितरण वांद्रे येथील सांघिक कार्यालयातील स्थापत्य विभागाचे मुख्य अभियंता (स्थापत्य) यांचे कर्मचाऱ्यांचे वेतन व भत्ते हे सर्व खर्च ₹ २९९,१८३,५६१/- (मागील वर्षी ₹ २४४,१५७,८८१/-), वांद्रे येथील महावितरणच्या स्थापत्य विभागांने दिलेल्या कागदपत्र व देयकांच्या आधारे मराविमं. सूत्रधारी कंपनी लि. देईल.

२२.४ मागील काळातील बाबी (रक्कम ₹ मध्ये)

तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी	३१ मार्च २०१५ रोजी
मागील काळातील खर्च / उत्पन्न		
मागील काळातील खर्च		
वेतन	१९२,३५४	६,६९८,८८५

मागील वर्षाचे प्रशासकीय खर्च		
बी एम सी आदेशानुसार व्याज	१७,०५४,६७७	-
मालमत्ता कर	३४३,५००	-
भाडी व कर	-	१३०,०८३
संचालकांच्या बैठकीचे मानधन	३०,०००	१५,०००
स्थापत्य बांधकाम दुरुस्ती	१६,५७१,३८०	-
पूर्व काळातील घसारा	२,२७३,८९९,४५२	३१,७७०
पूर्नलिखित जादा तरतूद	१६५,९४३	-
	२,३०८,२५७,३०६	**६,८७५,७३८**
मागील काळातील उत्पन्न		
जादा तरतुद पूनर्लेखित केलेली	-	६७,५३३
इतर उत्पन्न	१२४,१५५	९३५,७२६
भाडी	-	२,८९०,८९०
	१२४,१५५	**३,८९४,१४९**
एकूण	**२,३०८,१३३,१५१**	**२,९८१,५८९**

टिपा क्र. २३

अपवादात्मक उत्पन्न

हंगामी हस्तांतरण योजनेचे अंतिमीकरण होऊन ते शासन निर्णय क्र. रिफार्म २०१० / प्र. क्र. ११७/ऊर्जा-३ दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी अधिसूचित झाले आहे. त्यानुसार वित्तीय पूनर्रचना योजना मंजूर झाली आहे. या योजनेची अंमलबजावणी दि. ३१/०३/२०१६ रोजी पूर्वलक्षी प्रभावाने म्हणजे दि. ०५/०६/२००५ पासून करण्यात आली.

या वित्तीय पुनर्रचना योजनेनुसार पूर्वीच्या मरावि मंडळाला राज्य शासनाने दिलेली कर्जे दि. ५ जून २००५ पर्यतचे व्याज हे टिपा क्र. २ वित्तीय पुनर्रचना योजनेची ठळक वैशिष्ट्ये - (V) यात नमुद केल्याप्रमाणे म.रा.वि.मं. सूत्रधारी कंपनीच्या समभाग भांडवलाच्या बदल्यात शासन कर्जाचे दायित्व महाराष्ट्र शासनाने स्विकारले आहे. म्हणून राज्य शासनाच्या कर्जावरील दि. ६ जून २००५ ते ३१ मार्च २०१५ पर्यतचे दिलेले व्याज लेख्यांमध्ये अपवादात्मक उत्पन्न असे नमूद केले. त्याचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे. :-

तपशील	**रक्कम (₹)**
राज्य शासनाची कर्जे	२१,५९८,९३१,५१०
सी पी एस यू देणी: वीज खरेदी कर्ज	२,५५२,५९२,२२७
सी पी एस यू देणी: कोळसा खरेदी कर्ज	४,२२६,१७०,२०३
एकूण	**२८,३७७,६९३,९४०**

टिपा क्र. २४

२४.१ पूर्वीच्या म.रा.वि.मंडळाच्या पुस्तकी तोट्याची रक्कम ₹ १५,९३५,६०५,०६७/- याबाबत हंगामी हस्तांतरण योजनेत कार्यवाही केलेली नाही. आणि सदर योजनेचे अंतिमीकरण शासननिर्णय क्र. रिफार्म २०१०/ प्र. क्र. ११७/ ऊर्जा - ३ दि. ३१/०३/२०१६ नुसार अधिसूचित झालेले आहे. आणि ही रक्कम कंपनीच्या लेख्यापुस्तकात ठेवलेली आहे. पुस्तकी तोट्याची रक्कम ₹ १५,९३५,६०५,०६७/- यावर कंपनीने फक्त आयकर सवलत ₹१३०,०९२,२८९/- मिळविली आणि उर्वरित रक्कम वाटप प्रलंबित असल्याने लेखा पुस्तकात नोंदवून ठेवली आहे.

टिपा क्र. २५

कर्मचारी लाभ

या वर्षी कंपनीने उपदान व रजा रोखीकरण यांचे विमा गणित शास्त्रानुसार मूल्यांकन पार पाडले. त्यातून उद्‌भवलेल्या अल्प / जादा तरतुदी या नफा व तोटा पत्रकात आकारल्या / जमा केलेल्या आहेत. विमागणितीतज्ञाच्या अहवालातील उपलब्ध मर्यादेपर्यंत प्रकटने दिली आहेत.

तपशील	उपदान निधीविना		रजा रोखीकरण निधीविना	
	२०१५-१६	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१४-१५
	₹	₹	₹	₹
सवलत दर	७.७९ टक्के	७.९८ टक्के	७.८५ टक्के	७.९८ टक्के
भरपाईच्या स्तराचा वाढीचा दर	६ टक्के	६ टक्के	६ टक्के	६ टक्के
नियोजन मत्तांच्या परताव्याचा दर	उपलब्ध नाही	उपलब्ध नाही	उपलब्ध नाही	उपलब्ध नाही
झीज	२ टक्के	२ टक्के	२ टक्के	२ टक्के
निवृत्तीचे वय	५८ वर्षे	५८ वर्षे	५८ वर्षे	५८ वर्षे

विद्यमान बंधनाच्या मूल्यात बदल	उपदान निधीविना		रजा रोखीकरण निधीविना	
	२०१५-१६	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१४-१५
	₹	₹	₹	₹
दि. १ एप्रिल २०१४ रोजीचे बंधनाचे विद्यमान मूल्य	५,८५२,४६२	४,६५५,१६९	५,९५२,३७७	३,७५५,३४६
व्याज खर्च	४६७,०२६	४२२,२२४	-	-
चालू सेवा खर्च	१२२,१३४	९९,८५७	-	-
दिलेले लाभ	-	(४०७,७९७)	-	(२८७,७०७)
बंधनावरील विमागणिती (प्राप्ती) / हानी	(११४,१०६)	१,०८३,००९	९३३,७७३	२,४८४,७३८
३१ मार्च २०१४ रोजीचे बंधनाचे विद्यमान मूल्य	६,३२७,५१६	५,८५२,४६२	६,८८६,१५०	५,९५२,३७७

नियोजन मत्तांच्या रास्त मूल्यातील बदल	उपदान निधीविना		रजा रोखीकरण निधीविना	
	२०१५-१६	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१४-१५
	₹	₹	₹	₹
नियोजन मत्तांचे अपेक्षित परताव्याप्रमाणे रास्त मूल्य	-	-	-	-
अंशदान	-	-	-	-
दिलेले लाभ	-	-	-	-
नियोजन मत्ताची विमागणिती प्राप्ती / (हानी)	-	-	-	-
मुदतीच्या अखेरीस नियोजन मत्तांचे रास्त मूल्य	-	-	-	-

नियोजन मत्तांचे रास्त मूल्य	उपदान निधीविना		रजा रोखीकरण निधीविना	
	२०१५-१६	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१४-१५
	₹	₹	₹	₹
मुदतीच्या आरंभी नियोजन मत्तांचे रास्त मूल्य	-	-	-	-
नियोजन मत्तांवर प्रत्यक्ष परतावे	-	-	-	-
अंशदान	-	-	-	-
दिलेले लाभ	-	-	-	-
मुदतीच्या अखेरीस नियोजन मत्तांचे रास्त मूल्य	-	-	-	-
निधी स्थिती (नियोजन मत्तांच्या अंदाजित परताव्यापेक्षा प्रत्यक्ष परताव्याचे आधिक्य यासह)	-	-	-	-

नफा व तोटा पत्रकात मान्य केलेले खर्च	उपदान निधीविना		रजा रोखीकरण निधीविना	
	२०१५-१६	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१४-१५
	₹	₹	₹	₹
चालू सेवा खर्च	१२२,१३४	९९,८५७	-	-
व्याज खर्च	४६७,०२६	४२२,२२४	-	-
मुदतीत मान्य केलेले निव्वळ विमागणिती (प्राप्ती)/हानी	(११४,१०६)	१,०८३,००९	-	-
नफा व तोटा लेखांत मान्य केलेले खर्च	४७५,०५४	१,६०५,०९०	९३३,७७३	२,४८४,७३८

ताळेबंदात मान्य केलेली निव्वळ दायित्वाची हालचाल	उपदान निधीविना		रजा रोखीकरण निधीविना	
	२०१५-१६	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१४-१५
	₹	₹	₹	₹
आरंभीचे दायित्व	५,८५२,४६२	४,६५५,१६९	५,९५२,३७७	३,७५५,३४६
खर्च	४७५,०५४	१,६०५,०९०	९३३,७७३	२,४८४,७३८
अंशदान	-	-	-	-
दिलेले लाभ	-	(४०७,७९७)	-	(२८७,७०७)
अखेरचे निव्वळ दायित्व	६,३२७,५१६	५,८५२,४६२	६,८८६,१५०	५,९५२,३७७

अनुभवानुसार समायोजन :-

अ) उपदान (निधीविना)	२०१५-१६ (₹)	२०१४-१५ (₹)	२०१३-१४ (₹)	२०१२-१३ (₹)	२०११-१२ (₹)
व्याख्यांकित लाभ बंधन	६,३२७,५१६	५,८५२,४६२	४,६५५,१६९	४,६९५,१००	-
नियोजित मत्तांचे रास्त मूल्य	-	-	-	-	-
(अधिक्य) / तूट	५,८५२,४६२	४,८५२,४६२	४,६५५,१६९	४,६९५,१००	-
नियोजन दायित्वाचे अनुभवानुसार समायोजन [(प्राप्ती) / हानी]	-	-	८३२,२२०	३६०,६८२	११४,५२८
नियोजन मत्तांवरील अनुभव समायोजन [(प्राप्ती) / हानी]	(११४,१०६)	७४३,६५५	(४९६,७१४)	-	-
ब) रजा रोखीकरण	-	-	-	-	-
व्याख्यांकित लाभ बंधन	-	-	-	-	-
अनुभवानुसार समायोजन	-	-	-	-	-

विमा गणित शास्त्रीय गृहीते

उपदान (निधीविना)	२०१५-१६ (₹)	२०१४-१५ (₹)
मृत्यू प्रमाण	भारत हमीकृत जीवन-मृत्यू (२००६-०८) अंतीम	भारत हमीकृत जीवन-मृत्यू (२००६-०८) अंतीम
व्याज / सवलत दर	७.७९ टक्के	७.९८ टक्के
भरापाईचा वाढीचा दर	६.०० टक्के	६.०० टक्के
नियोजन मत्ता यांच्या परताव्याचा दर (अपेक्षित)	निरंक	निरंक
कर्मचारी झीज (पी एस) दर	२.०० टक्के	२.०० टक्के

अपेक्षित सरासरी उर्वरित सेवा रजा रोखीकरण	८.०० टक्के	८.०० टक्के
मृत्यू प्रमाण	भारत हमीकृत जीवन मृत्यू (२००६-०८) अंतीम	भारत हमीकृत जीवन मृत्यू (२००६-०८) अंतीम
व्याज / सवलत दर	७.७९ टक्के	७.९८ टक्के
भरपाईतील वाढीचा दर	६.०० टक्के	६.०० टक्के
नियोजन मत्ता यांच्या परताव्याचा दर (अपेक्षित)	निरंक	निरंक
कर्मचारी झीज (पी एस) दर	२.०० टक्के	२.०० टक्के
अपेक्षित सरासरी उर्वरित सेवा	९.००	८.००

विमागणित तज्ञ यांनी केलेल्या मूल्यांकनावर विश्वास ठेवला आहे.

टिपा २६ : विभागश: अहवाल देणे (लेखा मानक १७)

मराविमं सूत्रधारी कंपनी ही एकमेव विभाग असलेली कंपनी आहे. महाराष्ट्र शासनाच्या वतीने उपकंपन्यांचे भाग (शेअर्स) धारण करणे हे या उद्देशासाठी तिची रचना झाली आहे. यामुळे लेखा मानक - १७ यानुसार जादा विभागश: प्रकटन करणे आवश्यक नाही.

टिपा २७

२७.१ संबंधिताबाबत प्रकटने (लेखा मानक १८)

लेखा मानक १८ : संबंधित व्यक्ती / संस्था यांचेबद्दल आवश्यक असलेली प्रकटने खाली देण्यात येत आहेत.

ज्यांच्यावर नियंत्रण अस्तित्वात आहेत अशा संस्था	नाते संबंध
१) महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी लि.	संपूर्ण मालकीची उपकंपनी
२) महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी लि.	संपूर्ण मालकीची उपकंपनी
३) महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी लि.	संपूर्ण मालकीची उपकंपनी
४) औरंगाबाद पॉवर कंपनी लि.	महावितरणची उपकंपनी
५) धुळे थर्मल पॉवर कंपनी लि.	महानिर्मितीची उपकंपनी
६) महागुज कॉलयरीज लि.	महानिर्मितीची उपकंपनी
७) धोपावे कोस्टल पॉवर लि.	महावितरणची उपकंपनी

वरील प्रकटन कंपनीकडून मिळालेल्या प्रतिनिवेदनावर आधारीत आहे. लेखा मानकांच्या परिच्छेद -९ मधील दिलेल्या मुभेच्या नुसार, या कंपनीस उपकंपन्या सोबतच्या व्यवहारांचे प्रकटन करणे आवश्यक नाही, कारण त्या राज्य-नियंत्रित उद्योग संस्था आहेत.

नातेसंबंध असलेली नावे / संस्था	नाते संबंध
रत्नागिरी गॅस अँड पॉवर प्रा. लि.	या उद्योगसंस्थेवर व्यवस्थापनातील महत्वाचे स्थानावरील व्यक्ती, त्यांचे नातेवाईक प्रभाव पाडू शकतात.

नातेसंबंध असलेली नांवे/संस्था	व्यवहाराचे स्वरुप	व्यवहारातील रक्कम (₹)
रत्नागिरी गॅस अँड पॉवर प्रा. लि.	मिळालेला लाभांश	-
	वर्षात केलेली गुंतवणूक	-
	गुंतवणूकीतील अखेरची शिल्लक	५,१६२,८००,०००/-

२७.२ व्यवस्थापनातील महत्वाची व्यक्ती :

श्री. मुकेश खुल्लर	व्यवस्थापकीय संचालन
श्री. अनुराधा भाटीया	संचालक (वित्त) व मुख्य वित्त अधिकारी
श्री. सुबोध झारे	कंपनी सेक्रेटरी

१) पूर्ण वेळ संचालक (वित्त) यावर्षी आयकर विभागातून ऑगस्ट २०१५ पासून प्रतिनियुक्तीवर नेमण्यात आले. त्यांच्या वर्ष भराचे वेतन ₹ १,५४६,५४१/- आहे.

२) पूर्ण वेळ कंपनी सेक्रेटरी ऑगस्ट २०१५ पासून कंत्राटी तत्वावर नेमण्यात आले. त्यांचे वर्षभराचे वेतन ₹ ५,७१,५८२/- आहे.

टिपा २८ : प्रतिभाग मिळकत - लेखा मानक २० प्रमाणे

तपशील	२०१५-२०१६	२०१४-२०१५
नफा / (तोटा) : करोत्तर ₹	२५,७२०,०७०,५०२	(१,४७८,१२२,९२०)
बाकी असलेल्या समभागाची संख्या	७,४०६,५४८,०३३	२,२६६,३४२,८८५
समभागाचे दर्शनी मूल्य रू. / प्रति भाग	१०	१०
प्रतिभाग मिळकत (मूळ व सौम्य केलेली) ₹	३.४७	(०.६५)

टिपा २९ : स्थगित कर (निव्वळ)

(रक्कम ₹ मध्ये)

तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी	३१ मार्च २०१५ रोजी
स्थगित कर दायित्वे	-	-
स्थिर मत्तांचा घसारा	२,५०८,८२०,७६९	३२१,१०७,४८२
स्थगित कर मत्ता		
कर्मचारी लाभ	१,४०८,८२७	४,०८९,८२८
अशोषित धसारा	११६,५०३,१८७	११६,५०३,१८७
इतर	१८,२०९,४४०,५५४	२०,६४०,०१९,७२८
निव्वळ स्थगित कर	**१५,८१८,५३१,७९९**	**२०,४३९,५०५,२६१**

स्थगित कर दायित्वच्या वेळेतील फरक उलट करण्याचे वेळापत्रक, ऐतिहासिक करपूर्व कमाई, आणि ज्याचे स्थगित कर मत्ता भविष्यात कपात योग्य होतील, त्यांचे प्रक्षेप याआधारे व्यवस्थापनाचा विश्वास आहे की, स्थगित कर मत्तांकडून वसुली होण्याची शक्यता मोठ्या प्रमाणात आहे.

टिपा ३०

(अ) आकस्मिक दायित्वे : लेखा मानक - २९

देण्याचे स्वरुप	रक्कम रु. मधे	संबंधित कालावधीसाठी रक्कम
दंड	१,३७१,७३६,८३७/- (मागील वर्षी १,३७१,७३६,८३७/-)	निर्धारण वर्ष २००७-०८
दंड	१,१३४,८१५,२०७/- (मागील वर्षी१,१३४,८१५,२०७/-)	निर्धारण वर्ष २००९-१०
कर व व्याज	९२,३१०,५४०/- (मागील वर्षी ९२,३१०,५४०/-)	निर्धारण वर्ष २०१०-११
कर व व्याज	८२,४९०,९१०/- (मागील वर्षी १०४,४२३,३९०/-)	निर्धारण वर्ष २०११-०१२
कर व व्याज	७५,२५५,०२०/- (मागील वर्षी ७५,२५५,०२०/-)	निर्धारण वर्ष २०१२-०१३
कर व व्याज	१,१५८,९९८,५६०/- (मागील वर्षी निरंक)	निर्धारण वर्ष २०१३-१४
समभाग वाटपावरील मुद्रांक शुल्क	९१,२४८,६३०/- (मागील वर्षी निरंक)	निर्धारण वर्ष २०१६-१७

३०.१ निर्धारणवर्ष २००७-०८ साठी रक्कम ₹ १,३७१,७३६,८३७/- (मागील वर्षी ₹ १,३७१,७३६,८३७/-) यावर दंडाची रक्कम ₹ २५०,०००,०००/- त्यासाठीची हरकत नोंदवून भरण्यात आली, त्यावर स्थगनाची खटला पी सी आय टी अंतर्गत प्रलंबित आहे.

३०.२ वित्तीय वर्ष २०१३-१४ मध्ये कंपनीने महावितरण आर. इ सीच्या कर्जासाठी १५०० कोटीची कार्पोरेट हमी दिली होती. यातून आर इ सीने रु .१००० कोटी दिले आणि बँक हमी यावर्षी रद्द केली.

३०.३ महाराष्ट्र शासनाच्या महसूल विभागाकडे महाराष्ट्र शासनास दिलेल्या समभाग वाटपावरील मुद्रांक शुल्क माफ करावे यासाठी अर्ज केला आहे. ही सूट मिळेल असा व्यवस्थापनास विश्वास आहे.

ब) वचने :-

इतर रु. ३४४,२०२/- (मागील वर्षी ₹ ११,०१७,८७६/-) या संबंधी भांडवली खात्याची कंत्राटावर कार्यवाही शिल्लक असल्याने त्यासाठी अंदाजे रकमेची तरतूद नाही.

टिपा क्र. ३१

कंपनीची सामाजिक जबाबदारी

कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १३५ हे कंपनीच्या सामाजिक जबाबदारी संबंधी असून ते कंपनीला लागू आहे. परंतु कंपनीत गेल्यावर्षापर्यंत सातत्याने तोटा होत असल्याने कंपनीला सामाजिक जबाबदारीच्या कामावर खर्च करणे मराविमं सूत्रधारी कंपनी लि. शक्य झालेली नाही.

टिपा क्र. ३२ लेखा मान क्र. १९

जमिनीच्या भाडपट्टीची मुदत किंवा रक्कम इ. ची माहिती उपलब्ध नसल्याने याविषयी लेखा मानक - १९ नुसार कोणतीही प्रकटने करता येणे शक्य झालेले नाही.

टिपा क्र. ३३

मागील वर्षाची आकडेवारीचे जेथे आवश्यक असेल तेथे पुर्नगटीकरण, पुनर्रचना किंवा पुर्नवर्गिकरण केले आहे.

आमच्या समान तारखेच्या अहवालानुसार
डुगर अँड असोशिएट्स करिता,
सनदी लेखापाल
संस्था नोंदणी क्रमांक - ००००५६ आय एन
सही -
मुकेश गोयल (भागीदार)
सदस्यता क्र. ०८१८१०

स्थळ - मुंबई
दिनांक - २७ सप्टेंबर, २०१६

अनुराधा भाटिया
संचालक (वित्त) व मुख्य वित्त अधिकारी

संजय मदन
मुख्य महाव्यवस्थापक (वि) (प्रभारी)

स्थळ - मुंबई
दिनांक - २७ सप्टेंबर, २०१६

बिपीन श्रीमाळी
व्यवस्थापकीय संचालक

सुबोध झारे
कंपनी सेक्रेटरी

स्वतंत्र लेखापरिक्षकांचा अहवाल

प्रती, मा. सदस्य,

मराविमं सुत्रधारी कंपनी लिमिटेड

१. **कंपनीच्या स्वायत्त वित्तीय विवरणपत्रांवर अहवाल :**

आम्ही, या अहवालासोबत जोडलेल्या म.रा.वि. मं. सूत्रधारी कंपनी लिमिटेडच्या स्वायत्त वित्तीय विवरणपत्रांचे, लेखापरिक्षण केले आहे. या विवरण पत्रात कंपनीचे दि. ३१ मार्च २०१६ रोजीचे ताळेबंद पत्रक व या दिवशी संपलेल्या आर्थिक वर्षाचे नफा व तोटा पत्रक तसेच रोकडता प्रवाह विवरण पत्रक व महत्वाच्या लेखा धोरणांचा सारांश आणि इतर स्पष्टीकरणात्मक माहिती यांचा समावेश होतो.

२. **स्वायत्त विवरण पत्रकांविषयी व्यवस्थापनाची जबाबदारी :**

कंपनी अधिनियम २०१३ (कायदा) यातील कलम १३४(५) यात दिलेल्या विषयानुसार, भारतात सर्वमान्य लेखातत्वे यानुसार आणि विशेषत: या कायद्याचे कलम १३३, ज्याचे सहवाचन कंपनी (लेखा) नियमावली २०१४ यातील नियम ७ सोबत होते, यात विनिर्देशित केलेली लेखामानके यांना अनुसरुन, कंपनीची वित्तीय स्थिती, कामगिरी आणि रोकडता प्रवाह याची सत्य व रास्त दर्शन घडविणारी वित्तीय विवरणपत्रे तयार करणे. ही कंपनीच्या व्यवस्थापनाची जबाबदारी असते. या जबाबदारीमध्ये कंपनीच्या मत्तांचे रक्षण करण्यासाठीच्या कायद्यातील तरतुदी याच्याशी सुसंगत असे लेख्यांच्या दस्तऐवजांचे जतन करणे, लबाडी व इतर अनियमिततांना शोधणे व आळा घालणे, लेख्यांसाठी योग्य धोरणे निवडणे, प्रमाणशिर व सुज्ञ न्यायनिर्णय व अंदाज करणे, अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाची रचना करुन तिची अमलबजावणी व संचालन करणे व त्यातून लेख्यांच्या दस्तऐवजांची अचूकता व परिपूर्णता यांची हमी मिळविणे आदि कर्तव्यांचा समावेश होतो. तसेच त्यातून लबाडी किंवा युक्तीने होणाऱ्या गैर विवरणापासून मुक्त व सत्य दर्शन घडविणारी स्वायत्त स्वरुपाची वित्तीय विवरण पत्र तयार करुन सादर करणे याचाही समावेश होतो.

३. **लेखा परिक्षकांची जबाबदारी :**

या स्वायत्त वित्तीय विवरण पत्रांवर आमच्या लेखापरिक्षणाच्या आधारे, आमची मते व्यक्त करणे ही आमची जबाबदारी आहे. आम्ही कायद्यातील तरतुदी, लेख्यांची व लेखा परिक्षणाची मानके आणि कायद्यातील तरतुदी व त्या अंतर्गत केलेली नियमावली या साठी आवश्यक ते विषय या बाबींचा विचार करुन लेखा परिक्षणाच्या अहवाल तयार करतांना त्या समाविष्ट केल्या. आम्ही आमचे लेखा परिक्षण कायद्याचे कलम १४३(१०) यात विनिर्देशीत केलेल्या 'लेखा परिक्षणांची मानके' याला अनुसरुन केले. या मानकांनुसार आम्ही नैतीक गरजांचे अनुपालन करणे, आणि ही स्वायत्त वित्तीय लेखा परिक्षणे गैरविवरणापासून मूक्त असल्याचेही योग्य आश्वासन मिळवणे आवश्यक आहे. या स्वायत विवरण पत्रकांतील रकमा व प्रकटने या विषयी लेखापरिक्षणातून पुरावे मिळविण्याच्या दृष्टीने या लेखापरिक्षणाची प्रकीया केली जाते. यासाठी कार्यपध्दतींची निवड ही लेखा परिक्षकांची न्याय बुध्दीवर अवलंबून असते. या मध्ये स्वायत्त वित्तीय विवरण पत्रात लबाडी किंवा चुकीने प्रत्यक्ष गैरविवरण होण्याच्या धोक्यांचे मुल्यमापन करावयाचे असते. अशा धोक्यांचे मुल्यमापन करण्यासाठी, लेखापरिक्षक स्वायत वित्तीय विवरणपत्रकांशी संबधित कंपनीची अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे विचारात घेतात. ही स्वायत वित्तीय वितरणपत्रे कंपनीचे वास्तव व योग्य चित्रण घडविणारी असावीत या साठी लेखापरिक्षणाच्या परिस्थितीनुसार योग्य पध्दतींची रचना करण्यात येते. वापरलेली लेखा धोरण योग्य आहेत किंवा कसे व कंपनीच्या संचालकानी केलेले लेखा विषयक अंदाज प्रमाणशीर आहेत किंवा नाहीत, आणि या स्वायात वित्तीय विवरणपत्रांचे एकूण सादरीकरण यांचे मुल्यमापन यांचाही विचार लेखा परिक्षणात केला जातो.

आमच्या लेखा परिक्षणा संबंधीच्या मतांसाठी योग्य व पुरेसे आधार देणारे लेखा परिक्षणांचे पुरावे आम्ही मिळविले असा आमचा विश्वास आहे.

४. **पात्र मतांचा आधार :**

अ) आम्ही, खाली नमुद केलेल्या विषयां सबंधात आमच्या लेखा परिक्षणासाठी आवश्यक असणारी माहिती आणि स्पष्टीकरणे मिळवण्यात असमर्थ ठरले -:

१) शासन निर्णय क्र. रिफार्म २०१० / प्र. क्र. ११७ / उर्जा - ₹ १४४,५३४,००,०००/- यानुसार दि. ३१मार्च २०१६ रोजी अंतिमीकरण झालेल्या हंगामी हस्तांतरण योजनेच्या अंतर्गत हस्तांतरातील झालेल्या काही मूर्त मत्तांची मालकी निश्चित करणे. ₹ १४४, ५३४,००,०००/- ची (संदर्भ दिनांक. ११.१)

ब) कंपनीने तिच्याकडे प्रतिनियुक्तीवर जे कर्मचारी महावितरण आणि महानिर्मितीचे आहेत, त्यांचे उपदान व रजा रोखणीकरण यासाठी कोणत्याही तरतुदी निर्माण केल्या नाहीत. या विषयी विमा गणित शास्त्रानुसार कोणतेही प्रत्यक्ष मूल्यांकन उपलब्ध नसल्याने यासाठी रकमेचे सांख्यिकीकरण करता आलेले नाही.

क) कंपनीने तिच्याकडे शेअर ॲप्लीकेशन मनी ₹ २३१,७९,००,०००/- ठेऊन घेतले आहेत, ही बाब कंपनी अधीनियम २०१३ च्या कलम ४२ चे उलंघन करणारी आहे.

ड) राज्य शासनाची कर्जे, केंद्रिय वीज क्षेत्रातील विजेची देणी, कोळशाची कर्जे, यावर दि. ५ जून २००५ ते ३१ मार्च २०१५ या काळातील व्याजाच्या तरतूदीचा एकून ₹ २८,३७७,६९३,९४०/- या रकमेचे लेखा पुस्तकात "अपवादात्मक उत्पन्न" म्हणून केलेले पुर्न:लेखन करण्यासाठी महाराष्ट्र शासन किंवा संबंधित केंद्रिय वीज क्षेत्रातील संस्था यांचे कडून कोणतेही अधिकृत कागदपत्रे /अधिकार/आदेश नाहीत. ती नसल्याने या वर्षातील व्याज पुर्न:लेखित करणे याबाबत कोणताही अभिप्राय देता येत नाही. (पहा: टिपा क्र. २३)

इ) कंपनीने महावितरणमध्ये गुंतवणूक म्हणुन धारण केलेल्या शेअर्सच्या मूल्याची एकूण ₹ ४६४,९६५,८४९,०४० (यामध्ये शेअर ॲप्लीकेशन मनी ₹ ३,३७०,०००,००० समाविष्ट आहेत.) असून तिच्या मूल्यातील घटीसाठी लेखा पुस्तकात तरतूद केलेली नाही, कारण महावितरण कंपनी सतत तोट्यात आहे. गेल्या वर्षापर्यंत महावितरणाचा तोटा रु. १,२५,६६५/- लाख होता, आणि दि. ३१ मार्च २०१६ च्या आकडेवारीचे अद्याप अंतिमीकरण झालेले नाही. (पहा टिपा १२.५)

फ) कंपनीच्या उपकंपन्या म्हणजे महावितरण, महापारेषण आणि महानिर्मिती यांच्या ज्या थकीत शिलकी कंपनीच्या लेखा वह्यात यांचे मेळ करणे, त्यावर बोलणी व विमर्श करणे चालू आहे. (पहा टिपा क्र. ७.४ व १३.१). त्याचा वित्तीय स्थितीवर तसेच वित्तीय विवरण पत्रकातील काही प्रकटनावर मोठा परिणाम होऊ शकेल. वरील परिछेद क्र. (अ) ते (फ) यांचा नफा, राखीव आणि प्रतिभाग मिळकत यांच्यावर होणाऱ्या विपरीत परिणामांचे सांख्यिकीकरण करता येणे अशक्य आहे, तसेच ते प्रकट करता येणे शक्य नाही.

५. **पात्र मत :**

आमच्या मते व आमची सर्वोतपरी माहिती तसेच आम्हास दिलेली स्पष्टिकरणे यानुसार असे नमुद करण्यात येते की, वरील पात्रमतांचा आधारे या परिच्छेदात वर्णन केलेल्या विषयांचे परिणाम आता खालील काही लेखा मानकांची पूर्तता न होणे यासंबंधीचा परिच्छेद ७.३ (डी) वगळता वरील स्वायत्त विवरणपत्रे कायद्यानुसार आवश्यक असणाऱ्या पद्धतीव्दारे माहिती देतात. तसेच कंपनीची दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी व्यवहाराची स्थिती, त्या तारखेला संपलेल्या वर्षातील कंपनीचा नफा आणि रोकडता प्रवाह याचे, भारतात सर्वसाधारणपणे स्विकारलेल्या लेखा तत्वांशी सुसंगत असे सत्य व रास्त दर्शन घडवितात.

६. **विषयांवर भर देणे :-**

वित्तीय विवरणपंत्रातील खालील विषयांकडे आम्ही लक्ष वेधतो.

६.१ टिपा क्र. १३.२ पहावी तेथे कंपनीने अग्रिमकर रु. ११,४४,३८७,७५०/- दाखविली आहे. लेखा वह्यात कर तरतुदीची निव्वळ रक्कम रु. ४९८,७०४,६७५/- आहे. आयकर अभिलेखामध्ये असे दायित्व नाही कारण प्रकरणांवर अपील केले आहे. तरतुदीची रक्कम कंपनीच्या न्यायबुध्दीनुसार आहे.

६.२ टिपा क्र. १५.२ पहावी, तेथे उपकंपन्यांकडून मालमत्तेच्या भाड्यापोटी ऋणाची थकबाकीची एकूण रु.२,०४५,३७९,३७५/- (मागील वर्षी रु २,०९७,४६७,०२९/-) दीर्घकाळ थकीत आहे.

६.३ टिपा क्र. ३०.३ पहावी, तेथे कंपनीने महाराष्ट्र शासनाने दिलेल्या शेअर्स बाबतचे मुद्रांक शुल्कापासून माफी मिळावी अशी विनंती महाराष्ट्र शासनाच्या महसूल विभागाकडे केली आहे. ही माफी मिळेल अशी व्यवस्थापनाला खात्री आहे.

७. **इतर कायदेशीर व नियामक आवश्यकता :**

७.१ कायद्याचे कलम १४३चे उपकलम (११) यातील अटींनुसार भारताकडे सरकारने दिलेला आदेश कंपन्यांचे (ऑडिटर्स रिपोर्ट) ऑडर्स,२०१६ याप्रमाणे आम्ही 'जोडपत्र अ' यामध्ये सदर आदेशाचे परिच्छेद ३ व ४ यात विहित केलेल्या विषयांवर त्यांच्या लागू होण्यास मर्यादांच्या संदर्भात आम्ही एक निवेदन जोडलेले आहे.

७.२ कायद्याचे कलम १४३(५) यानुसार आम्ही कंपनीच्या लेखा वह्या व अभिलेख यांच्यावरील तपासणीबाबत आम्हास योग्य वाटते असे, आणि आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार, भारताचे लेखा नियंत्रक आणि महालेखापरिक्षक यांच्या निदेशानुसार जोडपत्र 'ब' येथे आमचा अहवाल जोडला आहे.

७.३ कायद्याचे कलम १४३ (३) यानुसार आम्ही अहवाल देतो की :-

अ) आम्ही आमचे सर्वोत्तम ज्ञान व विश्वास यानुसार फक्त वर दिलेला परिच्छेद - ४ वगळता आमच्या लेखा परिक्षणाच्या हेतूसाठी आवश्यक सर्व माहिती व स्पष्टिकरणे शोधली व मिळवली आहेत.

ब) आमच्या मते कायद्यानुसार आवश्यक अशी सर्व लेखा वह्या-पुस्तके कंपनीने योग्य प्रकारे जतन केली आहेत; असे आम्हाला त्या पुस्तकांच्या परिक्षणांवरुन दिसून आले.

क) या अहवालाशी संबंधीत ताळेबंद, नफा तोटा पत्रक आणि रोकडता प्रवाह ही वित्तीय विवरणपत्रे ही लेखा वह्यांशी संबंध दर्शवतात.

ड) आमच्या मते वर स्वायत्त वित्तीय विवरणपत्रे ही कायद्याचे कलम १३३ त्याचे सहवाचन कंपनीज (अकांउट्स) नियम २०१४ यातील नियम ७ चे अनूपालन करतात. यात खालील बाबींचा अपवाद आहे.

१. लेखा मानक १५ : कर्मचारी लाभ
२. लेखा मानक १९ : भाडेपट्टीचे लेखे (टिपा क्र. ३२ पहावी)
३. लेखा मानक २८ : भत्ता कमी करणे
४. लेखा मानक २९ : तरतुदी अकस्मिक दायित्वे व आकस्मिक भत्ता (टिपा क्र. ८ व ३० पहावी)

इ) कंपनी अधीनियम २०१३ चे कलम १६४ (३) यातील तरतुदी, भारतसरकारची अधिसुचना क्र. जी एस आर ४६३ (इ) दि. ७ जून २०१५ यानुसार या सूत्रधारी कंपनीला लागू होत नाहीत.

फ) वित्तीय अहवाल देण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे यांची योग्यता आणि अशा नियंत्रणांचा प्रभावीपणा यात समावेश करण्याचा इतर विषयावर आम्ही जोडपत्र क यात वेगळा अहवाल दिल आहे.

ग) कंपनीचे (ऑडीट व ऑडीटर्स) नियम २०१४, नियम ११ यांच्याशी सुसंगत इतर विषयांच्या लेखापरिक्षकांच्या अहवालातील समावेशा संदर्भात, आमच्या मते आणि आमची सर्वोत्कृष्ट माहिती व दिलेली स्पष्टिकरणे यानुसार :-

अ) कंपनीने प्रलंबित असलेल्या कायद्याच्या प्रकरणांची वित्तीय विवरणपत्रावर होऊ शकणाऱ्या परिणामांची स्वायत्त वित्तीय विवरण पत्रकाच्या टिपा ३१ मध्ये प्रकट केल्या आहेत.

ब) कंपनीचे साधित करारासह कोणतेही दीर्घ मुदतीचे कंत्राटे नाहीत. तसेच मंडळाच्या अंदाजानुसार लागू होणाऱ्या कायद्यानुसार किंवा लेखा मानकांनुसार तरतूदी कराव्या लागतात असा प्रत्यक्ष अंदाज करता येतील असे तोटे नाहीत.

क) कंपनीने गुंतवणुकदार शिक्षण व रक्षण निधीत हस्तातरीत करणे आवश्यक आहे असे निधी नाहीत.

डुगर अँड असोशिएट्स करिता,
सनदी लेखापाल
फर्म क्र. ०००५६१ एन

सही /-
मुकेश गोयल
भागीदार
सदस्य क्र. ०८१८१०

स्थळ : मुंबई
दिनांक : २७ सप्टेंबर २०१६

स्वतंत्र लेखापरिक्षकांच्या अहवालाचे जोडपत्र 'अ'

आमच्या समानतारखेच्या अहवालातील इतर कायदे व नियमने यांच्या आवश्यक्ता या शीर्षकांचा परिच्छेद ७.१ यातील संदर्भाप्रमाणे

१. **स्थिर मत्तांच्या संदर्भात :**

अ) मराविमं सूत्रधारी कंपनीने हस्तांतरीत योजनेनुसार तिच्याकडे दिलेल्या मत्तांच्या करिता स्थिर मत्ता नोंदवही जतन केली आहे. तसेच वरील योजनेनुसार कंपनीची संस्थापना झाल्यानंतर मत्तांमध्ये पडलेली भर तसेच त्यांच्या संख्या आणि स्थान यांचा तपशील त्यात समाविष्ट केला आहे. (टिपा क्र. २.२ पहावी)

ब) आम्हास दिलेल्या स्पष्टिकरणानुसार या स्थिर मत्तांची प्रत्यक्ष पडताळणी यावर्षी केलेली नाही. व्यवस्थापनाने या स्थिर मत्तांची प्रत्यक्ष पडताळणी २०१०-११ यावर्षी केली होती. वर्ष २०१०-११ नंतर नोंदवहीत प्रत्यक्ष किंवा अन्य प्रकारे काही विसंगती असल्या तर त्याचा अंदाज करता येत नाही. (टिपा क्र. २.२ पहावी)

क) आमच्या मते व आम्हास दिलेली स्पष्टिकरणे यानुसार अचल मालमत्तेच्या स्वामित्वाचे विलेख कंपनीच्या नावे धारण केलेले नाहीत. याचे कारण म्हणजे सर्व मत्तांचे हस्तांतरण महाराष्ट्र शासनाने विद्युत अधिनियम २००३ मधील प्रकरण (xiii) यातील तरतुदीनुसार पूर्वीच्या महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाच्या पुनर्रचनेसाठी घेतलेल्या निर्णयानुसार झालेले आहे, आणि हंगामी हस्तांतरण योजनेत ते वाढविले. या हंगामी योजनेचे अंतिमीकरण दि. ३१ मार्च २०१६ रोजीच्या शासन निर्णय क्र. रिफार्म / २०१०/ प्र. क्र. ११७/उर्जा ३ यानुसार झाले आहे. ज्यां प्रकरणी विलेख कंपनीच्या नावे झालेले नाहीत त्याचा तपशील :-

(रक्कम ₹ मध्ये)

मत्तेचे वर्णन	प्रकरणांची सरता	क्षेत्रफळ एकरमध्ये	३१/०३/१६ रोजीचा ठोक गट (रु)	३१/०३/१६ रोजी निव्वळ गट (रु)	शेरा
जमीन मालकीची	२	१.८९	२०४५९,३४,४६८	१७४५१,९५,६०७	विलेख हस्तांतरित करण्यासाठी कंपनीने कायदेशिर सोपस्कार पूर्ण करण्यासाठी योग्य कृती सुरू केली आहे.
जमीन भाडेपट्टीची	३	७.१०	७०८८,८०,०००	७०८८,८०,०००	
इमारत व रचना	१३	उपलब्ध नाही	११७९४२,८२,०२८	९१७८८०७२१८	

२. आम्हास दिलेली माहीती व स्पष्टिकरणे यानुसार यावर्षी कंपनी फक्त भाडेपट्टीच्या कामात गुंतलेली होती. त्यामुळे कंपनीने कोणत्याही वस्तूमाल सूची तयार केली नाही. परिणामी खंड (२) कंपनीला लागू होत नाही.

३. आम्हास दिलेली माहीती व स्पष्टिकरणे यानुसार, कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १८९ अंतर्गत जतन केलेल्या नोंदवहीत समाविष्ट केलेल्या कंपन्या, फर्म्स किंवा इतर व्यक्ती संस्था यांना मराविम सुत्रधारी कंपनीने कोणतीही प्रतीभूती असलेली किंवा अप्रतीभूती असलेली कर्जे दिलेली नाहीत. त्यामुळे त्या संबधित खंड - ३ (अ) व (ब) कंपनीस लागू नाहीत.

४. या कंपनीने, कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १८५ आणि १८६ यात समाविष्ट असल्याप्रमाणे कोणतेही कर्जे किंवा हमी आणि प्रतिभूती दिलेली नाही. तसेच उपकंपन्यातील गुंतवणुकीसाठी कंपनी अधीनियम २०१३ च्या कलम १८५ व १८६ तील तरतुदींच्या पूर्तता या कंपनीने केलेली आहे.

५. आमच्या मते व आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार कंपनीने जनतेकडून कोणत्याही ठेवी स्वीकारलेल्या नाहीत. म्हणून भारतीय रिझर्व बँकेचे निर्देश तसेच कंपनी अधिनियम २०१३ ची कलमे ७३ ते ७६ यातील किंवा अन्य कोणत्याही तरतुदी आणि त्या अंतर्गत तयार केलेल्या नियमावली लागू नाहीत. आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार कंपनी कायदे किंवा राष्ट्रीय कंपनी लवाद कायदा किंवा भारतीय रिझर्व बँक किंवा अन्य कोणत्याही न्यायालय किंवा लवाद मंडळ यांनी यासंबधी कोणतेही आदेश या कंपनीवर बजावलेला नाही.

६. ही कंपनी उत्पादन, प्रक्रिया, निर्मिती आणि / किंवा तात्सम कार्ये यामध्ये गुंतलेली नसल्याने कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १४८ यातील उपकलम (१) नुसार खर्चाचे अभिलेखन जतन करण्यासाठी शासनाने विहित केलेली नियमावली या कंपनीस लागू नाही. परिणामी संबधीत आदेशाचे खंड ३ (६) लागू होत नाही.

७. (अ) आम्हास दिलेली माहीती व स्पष्टिकरणे तसेच लेखा वह्याचे आमचे परिक्षण या आधारे ही कंपनी ज्याचा वाद नाही अशी सांविधिक देणी योग्य त्या प्रधिकाऱ्याकडे नियमीतपणे जमा करीत आहे. या देण्यांमध्ये पुढील बाबींचा समावेश होतो. भविष्य निर्वाह निधी, कर्मचारी राज्य विमा, आयकर, विक्रीकर, सेवाकर, सिमा शुल्क, उत्पादन शुल्क, मूल्यवर्धीत कर, उपकर, लागू होणारी संविधिक देणी.

(ब) कंपनीचे अभिलेख आणि आम्हास दिलेली माहीती व स्पष्टिकरणे यानुसार दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी कंपनीला देय असलेली वादग्रस्त आयकर, विक्रीकर, सेवाकर, सीमा व उत्पादन शुल्क किंवा मूल्यवर्धीत कर यांची माहीती खालील तक्त्यात दिली आहे :

अनु क्र	सांविधिक देण्याचे	देण्याचे स्वरुप	रक्कम (₹) मध्ये	देण्याचा कालावधी	वाद प्रलंबित असलेल्या मंचाचे नांव
१	आयकर कायदा १९६१	दंड	८४,७६,५२,८४७	निर्धारण वर्ष २००७-०८	आयकर आयुक्त (अपील्स)
२	आयकर कायदा १९६१	दंड	१,१३४,८१५,२०७	निर्धारण वर्ष २००९-१०	आयकर आयुक्त (अपील्स)
३	आयकर कायदा १९६१	कर व व्याज	९,२३,१०,५४०	निर्धारण वर्ष २०००-११	आयकर ॲपलेट ट्रीब्यूनल्स्
४	आयकर कायदा १९६१	कर व व्याज	८,२४,९७,९१०	निर्धारण वर्ष २०११-१२	आयकर ॲपलेट ट्रीब्यूनल्स्
५	आयकर कायदा १९६१	कर व व्याज	७,२५,२५,०२०	निर्धारण वर्ष २०१२-१३	आयकर आयुक्त (अपील्स)
६	आयकर कायदा १९६१	कर व व्याज	११,५८,९८,५६०	निर्धारण वर्ष २०१३-१४	आयकर आयुक्त (अपील्स)

८. कंपनीने वित्तीय संस्था किंवा बँकाकडून कोणतीही कर्जे घेतलेली नाहीत. तसेच ऋणपत्रे दिली नाहीत. मात्र, पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळाने काढलेल्या ऋणपत्राच्या बाबत हंगामी हस्तांतरण योजनेनुसार कंपनीला मिळालेल्या दायित्वाची निश्चिती कायम करण्यासाठी कंपनीच्या लेखा पुस्तकात नोंद नाही.हंगामी हस्तांतरण योजनेचे अंतिमीकरण दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी शासन निर्णय क्र. रिफार्म २०१०/प्र.क्र. ११७/ ऊर्जा नुसार झाले. यात काही कसूर असेल तर त्यावर अभिप्राय आम्हास देता येत नाही.

९. आमच्या मते व आम्हास दिलेली माहीती व स्पष्टिकरणे यानुसार कंपनीने प्रारंभिक पब्लीक ऑफर व्दारे किंवा त्यानंतरच्या पब्लीक ऑफर व्दारे सार्वजनिकरित्या कोणताही निधी किंवा मुदतीची कर्जे उभारलेली नाहीत. परिणामी यासंबधीचा आदेश यातील खंड ३ (९) कंपनीला लागू नसल्याने अभिप्राय दिलेला नाही.

१०. लेखापरिक्षणाची सामान्यपणे स्वीकारलेल्या मानंकानुसार आम्ही लेखा वह्याचे परिक्षण केले त्या काळात तसेच आम्हाला दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार आम्हाला यावर्षी कोणतीही लबाडीची घटना निदर्शनास आली नाही. कंपनीनेही तसे कळविलेले नाही.

११. कंपनी व्यवहार मंत्रालय, भारत सरकार, यांची अधिसूचना क्रमांक जी एस आर ४६३ (इ) दि. ५ जून, २०१५ यानुसार कायद्यातील कलम १९७ कंपनीस लागू नाही. त्यामुळे संबंधित आदेशाचे खंड ३ (११) कंपनीस लागू होत नसल्याने त्याविषयी अभिप्राय दिलेला नाही.

१२. आमच्या मते ही कंपनी 'निधी कंपनी' नाही. म्हणून निधी कंपनीसाठी असलेल्या आदेशातील खंड ३ (१२) यातील तरतुदी कंपनीस लागू होत नसल्याने त्यावर अभिप्राय दिलेला नाही.

१३. आम्ही पालन केलेली लेखापरिक्षणाची कार्यपध्दती आणि आम्हास दिलेली माहीती आणि स्पष्टिकरणे यानुसार कंपनी अधिनियम २०१३ यातील संबधित नातलग व्यक्ती व संस्था सोबत व्यवहार विषयीचे कलम १७७ व १८८ यांच्या तरतुदी जर लागू होत असतील तर त्याचे अनुपालन कंपनीने केले आहे. लागू होणाऱ्या लेखा मानकांनुसार, नातलग व्यक्ती - संस्था सोबतच्या व्यवहाराविषयी तपशील कंपनीने वित्तीय विवरण पत्रकांमध्ये प्रकट केला आहे.

१४. आम्हास दिलेली माहिती आणि स्पष्टिकरणे यानुसार आणि कंपनीच्या ताळेबंदाचे आम्ही केलेले सर्वव्यापी परिक्षण याच्या आधारे कंपनीने आढावा वर्षात शेअर्सचे, पसंतीनुसार वाटप किंवा खाजगीरित्या वितरण केले नाही. तसेच यावर्षात कंपनीने पूर्ण किंवा अशंत: रुपांतर योग्य ऋणपत्रांचे पसंतीनुसार वाटप किंवा खाजगी रित्या दिलेली नाहीत. कंपनीने कायद्याचे कलम ४२ च्या सर्व आवशक्यतांचे अनुपालन केले आहे. तसेच निधी ज्या हेतुनुसार उभारला त्यासाठीच वापरलेल आहे. तसेच हंगामी हस्तांतरण योजनेचे अंतिमीकरण दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी शासन निर्णय क्र. रिफार्म २०१० / प्र.क्र. १७७/ उर्जा यानुसार झालेले आहे. त्यामुळे कंपनीने त्या कारणास्तव शेअर्स काढून ते दिलेले आहेत.

१५. आमच्या लेखापरिक्षणाची कार्यपध्दतीच्या आधारे आणि आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यावरुण कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १९२ यात समाविष्ट केलेले संचालक किंवा यांच्यासोबतच्या व्यक्तीबरोबर कंपनीने कोणतेही विना रोखीचे व्यवहार केलेले नाहीत.

१६. आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार रिझर्व बँक ऑफ इंडिया कायदा १९३४ चे कलम ४५ - आयए यानुसार कंपनीची नोंदणी करणे आवश्यक नसल्याने संबधित आदेशाचे खंड ३ (१६) कंपनीस लागू नाही.

डुगर अँड असोशिएट्स करिता
सनदी लेखापाल - फर्म क्र. ०००५६१एन

सही /-
मुकेश गोयल
भागीदार
सदस्य क्र. ०८१८१०
स्थळ : मुंबई
दिनांक : २७ सप्टेंबर २०१६

मराविमं सूत्रधारी कंपनी लि. च्या लेख्यांवरील आमच्या वर्ष २०१५ - १६ अहवालातील परिच्छेद ७:२ यांत संदर्भ दिल्याप्रमाणे :- जोडपत्र - 'ब' कंपनी अधिनियमाचे कलम १४३ यांतील उपक्रम (५) नुसार निर्देश

लेखा परिक्षकांचे अभिप्राय		
अ. क्र.	निर्देश	उत्तरे
१	पूर्ण मालकीच्या व भाडेपट्टीच्या जमिनीच्या नावाच विलेखे / करार कंपनीकडे आहेत किंवा कसे ? असा विलेख भाडेपट्टी करार नावांवर नसल्यास अनुक्रमे मालकीच्या व भाडेपट्टीच्या जमिनीचे क्षेत्रफळ नमूद करावे.	आमच्या मते आणि आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार कंपनीच्या अचल संपत्तीचे नामकरणाचे विलेख अद्याप कंपनीकडे नाहीत. कारण अशा मत्ता हंगामी हस्तांतरण योजनेद्वारे कंपनीकडे हस्तांतरीत झाल्या होत्या. या योजनेचे अंतिमीकरण, शासन निर्णय क्र. रिफार्म / २०१०/ प्र. क्र.११७/उर्जा नुसार दि.३१ मार्च २०१६ रोजी झाले. ज्या मालकीच्या व भाडेपट्टी वरील जमिनीच्या क्षेत्रफळाचा तपशील उपलब्ध नाही. त्याचा तपशील सोबतच्या जोडपात्र १ मध्ये (खाली) दिलेला आहे.
२	कर्जे / ऋणे / व्याज इ. सोडून देण्याची /निर्लेखित करण्याची काही प्रकरणे आहेत. किंवा कसे ? असल्यास त्यांची कारणे व त्यांच्या रकमा यांची माहिती द्यावी.	आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार कंपनीने महाराष्ट्र शासनास देय असलेल्या पूर्वीच्या व्याजाची एकूण ₹२८,३७७,७२६,८३५/- कमी केली. याशिवाय शासनाकडून योग्य निदेश / निश्चिती नाही. त्याविषयी नाबार्डला देय असलेली व्याज ₹३२,९९५/- आणि ₹ ४८,९००/- देय कर्जाचे आर इ पी व शेअर ॲप्लिकेशन मनी म्हणून महाराष्ट्र शासनाचे ₹३४,८६० हे उलट फिरविण्यात आले. स्पष्टिकरणानुसार हे व्याज समस्त तत्वांवर वित्तीय वर्ष २०१४-१५ पर्यंत पूरविले आहेत. या प्रकरणांचा अपवाद वगळता कर्जे / ऋण / उसनवारी / व्याज र. सोडणे / निर्लेखित करणे या विषयीची अन्य कोणतीही प्रकरणे नाहीत.
३	तिसऱ्या पक्षाकडे असलेल्या वस्तू सूची / माल यांचे योग्य अभिलेख जतन केले आहेत काय किंवा कसे ? तसेच शासन किंवा अन्य प्रधिकारी संस्थाकडून मत्ता भेट / अनुदानाच्या स्वरुपात मिळाल्या त्याचे अभिलेख आहेत का ?	आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार तिसऱ्या पक्षांकडे कोणताही वस्तूमाल ठेवलेला नाही. तसेच शासन किंवा अन्य प्राधिकाऱ्याकडून कोणतीही मत्ता, भेटी / अनुदानाच्या स्वरुपात मिळालेल्या नाहीत.

जोडपत्र - १ (जोडपत्र 'ब' च्या परिच्छेद क्र. १ यानुसार)

(रक्कम ₹ मध्ये)

मत्तेचे वर्णन	प्रकरणांची सरता	क्षेत्रफळ एकरमध्ये	३१/०३/१६ रोजीचा ठोक गट (₹)	३१/०३/१६ रोजी निव्वळ गट (₹)	शेरा
जमीन मालकीची	२	१.८९	२०४५९,३४,४६८	१७४५१,९५,६०७	विलेख हस्तांतरित करण्यासाठी कंपनीने कायदेशीर सोपस्कार पूर्ण करण्यासाठी योग्य कृती सुरू केली आहे.
जमीन भाडेपट्टीची	३	७.१०	७०८८,८०,०००	७०८८,८०,०००	
इमारत व रचना	१३	उपलब्ध नाही	११७९४२,८२,०२८	९१७८८०७२१८	

डुगर अँड असोशिएट्स करिता,
सनदी लेखापाल
फर्म क्र. ०००५६१ एन

सही /-
मुकेश गोयल
भागीदार
सदस्य क्र. ०८१८१०
स्थळ : मुंबई
दिनांक : २७ सप्टेंबर २०१६

जोडपत्र 'ब' विभागांसाठी निश्चित 'उप' निदेश

अ. क्र.	उप निदेश	उत्तरे
१.	मिळालेल्या व्यापारी येण्यातील शिल्लकी, देय रकमा, मुदतीच्या ठेवी, बँकखाती व रोखप्राप्ती या कायम केल्याबद्दल अभिप्राय द्यावेत.	खालील तक्त्यात दिल्याप्रमाणे
२.	केंद्र / राज्य शासनयांच्या कडून तसेच काही विशिष्ट कामासाठी इतर संस्थाकडून मिळालेली अनुदाने /अर्थसहाय्य यांच्या विचलनाच्या प्रकरणांची माहिती द्यावी.	पूर्वी मराविमने दिलेल्या बॉडच्या मुदती पूर्ण झाल्यानंतर त्याचे व्याज देणे व मुद्दलाच्या परतफेडीसाठी कंपनीला निधी अनुदानाच्या स्वरुपात मिळाला. चालू वर्षी कंपनीला निरंक निधी वरील करण्यासाठी मिळालेला. मात्र मागील काही वर्षाकरिता ₹५७,४६,१७० (व्याजासह) अद्याप देय आहेत. आम्हास दिलेल्या माहितीनुसार याचा दावा करणारे सापडत नसल्याने त्या रक्कम अद्याप देय आहेत.

अनुक्रमांक १ मध्ये उल्लेख केलेल्या माहितीचा तक्ता

अ. क्र.	तपशील	मिळालेली निश्चिती (% टक्केवारी मध्ये)
१	व्यापारी येणी	९९.९८%
२	व्यापारी देणी (आंतर कार्यालयीन देण्याव्यतिरिक्त)	०.००%
३	व्यापारी देणी (आंतर कार्यालियीन देणी)	१२.९२%
४	मुदतीच्या ठेवी	१००%
५	बँक खाती (चालू खाती)	१००%

स्वतंत्र लेखपरिक्षकांच्या अहवालाचे 'जोडपत्र क'
कंपनी अधिनियम २०१३ (कायदा) यातील कलम १४३ चे उपक्रम ३ अंतर्गत खंड (१) नुसार अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे याबाबत अहवाल

आम्ही मराविमं सूत्रधारी कंपनी लि. या कंपनीचे दि. ३१ मार्च २०१६ या तारखेला संपलेल्या वर्षाच्या वित्तीय विवरण पत्राचे लेखापरिक्षण करीत असताना त्या सोबत वित्तीय अहवालासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचेही लेखे परिक्षण पार पाडले.

अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणा संबधी व्यवस्थापनाची जबाबदारी :

भारतीय सनदी लेखापाल शिक्षण संस्थेने वित्तीय अहवाल देण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे लेखापरिक्षण याबाबत एक मार्गदर्शक टिपा वितरीत केली आहे. त्यांत अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे घटक नमूद केलेले आहेत. त्याचा विचार करुन कंपनीने वित्तीय अहवाल देण्याचे निकष निश्चित केले असतात. त्याच्या आधारे अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे स्थापित करुन प्रभावीरित्या त्यांचे संचालन करणे ही कंपनीच्या व्यवस्थापनाची जबाबदारी असते. या जबाबदारीमध्ये पुढील कार्यांचा समावेश होतो:-
अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे संकल्प चित्र तयार करणे, त्याची अमल बजावणी करुण प्रभावीरित्या त्यांचे प्रवर्तन करणे आणि त्यातून कंपनीच्या व्यावसायिक कृती शिस्तबद्ध रितीने व कार्यक्षमरित्या चालिवणे आणि त्याच वेळी कंपनीच्या धोरणांना धरुन वर्तन करणे, तिच्या मत्तांचे रक्षण करणे, लबाडी व चुका शोधणे व त्याला प्रतिबंध करणे. दस्तऐवज अचूक व परिपूर्ण ठेवणे आणि कंपनी अधिनियम २०१३ च्या आवश्यक्ताप्रमाणे विश्वासार्ह वित्तीय माहिती वेळेवर तयार करणे.

लेखा परिक्षकांची जबाबदारी :

कंपनीच्या वित्तीय माहिती देण्यासाठी तिच्या अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणा संबधी, आमच्या लेखापरिक्षणाच्या आधारे, मत व्यक्त करणे ही आमची जबाबदारी आहे. भारतीय सनदी लेखापाल शिक्षण संस्था यांनी अंतर्गत लेखा परिक्षणाची मार्गदर्शक टिपा आणि कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १४३ (१०) यात विनिर्देशित केलेली लेखा मानके यांचे दोन्हीचे विवरण केले आहे. ते कंपनीस ज्या मर्यादित लागू होते त्याप्रमाणे परिक्षण केले जाते. आम्ही नैतिक गरजेचे अनूपालन होईल अशा प्रकारे आमच्या लेखा परिक्षणाचे नियोजन करुन कार्य पार पाडावे, जेणे करुन त्यातून अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे ही वित्तीय माहितीसाठी योग्य व पुरेशी असल्या बद्दल आणि त्यांचे कार्य परिणामकारकरित्या चालू असल्याची खात्री मिळेल.

खाली 'अस्वीकार बाबतेची मत' या परिच्छेदात वर्णन केलेल्या मजकूराच्या कारणास्तव, आम्ही कंपनीच्या वित्तीय अहवाल देण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे याविषयी लेखापरिक्षणाचे मत देण्यासाठी आधार देतील असे योग्य व पुरेसे लेखापरिक्षणात्मक पूरावे आम्ही मिळवू शकलो नाही.

वित्तीय अहवाल देण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे यांचा अर्थ -

कंपनीचे वित्तीय अहवाल देण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे या प्रक्रियेची रचना वित्तीय विश्वासार्हतेचे प्रमाणबध्द - हमी मिळविण्यासाठी आहे. तसेच सर्वसाधारणपणे स्वीकारलेली लेखा तत्वे यांना सुसंगत अशी आणि बाह्य हेतूसाठी वित्तीय विवरणपत्रे तयार करणे हे सुध्दा यात अंतर्भूत आहे. कोणत्याही कंपनीचे वित्तीय माहिती देण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे यामध्ये पुढील बाबी समाविष्ट असतात. १) अभिलेख योग्य तपशीलासह जतन करणे व त्यातून कंपनीच्या मत्तांचे व्यवहार, विल्हेवाट इ. चे अचूक व रास्त दर्शन घडविणे. २) सर्वसाधारण स्वीकरलेल्या लेखा तत्वानुसार वित्तीय विवरणे तयार करण्यासाठी मान्यता देण्यासाठी आवश्यक असतील अशा प्रकारे व्यवहाराची नोंदणी करण्यात येते आणि कंपनीच्या प्राप्ती व खर्च हे व्यवस्थापनाने व

संचालकांची प्रधिकृत केल्याप्रमाणेच होत आहेत याची हमी देणे आणि ३) वित्तीय विवरणपत्रात प्रत्यक्ष बाधक ठरु शकतील असे कंपनीच्या मत्तेच्या संबधीच्या कृती - म्हणजे संपादन वापर किंवा विल्हेवाट इत्यादीना प्रतिबंध केला जातो किंवा ते वेळीच शोधता येतात याबद्दल योग्य हमी देणे.

मतांचा अस्वीकार :

आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार कंपनीने भारतीय लेखापाल संस्थेने वित्तीय माहिती देण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे याविषयाच्या मार्गदर्शक टिपणीस नमूद केलेल्या निकषाचे किंवा आवश्यक घटकांच्यानुसार अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे अद्याप स्थापित केलेली नाही.

या कारणास्तव कंपनीमध्ये वित्तीय अहवालासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे आहेत किंवा कसे ? आणि अशी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी प्रभावीरित्या कार्यरत होती किंवा कसे ? या विषयावर माझे / आमचे मत व्यक्त करण्यासाठी पुरेसे योग्य लेखा परिक्षनात्मक पुरावे आम्हास मिळवता आले नाहीत.

आम्ही दिलेले अस्वीकार विधान आम्ही विचारात घेऊन लेखापरिक्षणाचे स्वरूप, वेळ आणि मर्यादा निश्चित केल्या आमच्या लेखा परिक्षणामक कसोट्या लागू करुन कंपनीच्या स्वायत्त वित्तीय विवरण पत्राचे लेखापरिक्षण आम्ही केले आहे आणि हे अस्वीकार विधान कंपनीच्या एकच वित्तीय विवरणपत्रावरील आमच्या मतांना बाधक होत नाही.

डुगर अँड असोशिएट्स करिता,
सनदी लेखापाल
फर्म क्र. ०००५६१ एन

सही /-
मुकेश गोयल
भागीदार
सदस्य क्र. ०८१८१०
स्थळ : मुंबई
दिनांक : २७ सप्टेंबर २०१६

एकत्रीत
वित्तीय विवरणपत्र
२०१५ - २०१६

दि. ३१ मार्च २०१६ रोजीचे एकत्रित ताळेबंद पत्रक

अनु. क्र.	तपशील	टिपा क्र.	दि. ३१/०३/१६ रोजीचे एकत्रित (₹ लाखात)	दि. ३१/०३/१५ रोजीचे एकत्रित (₹ लाखात)
	समभाग व दायित्वे			
	१) भागधारकांचा निधी	-	-	-
	(अ) भाग भांडवल	२	८,६२९,९७७.२१	८३८,५२९.५९
	(ब) अल्पसंख्यांकांचे स्वारस्य	-	०.००	२.००
	(क) राखीव व आधिक्य	३	-२,२४०,९०८.९८	१८७,४१२.६०
	(ड) फ्लाय ॲश वापर निधी	४	०.००	०.००
			६,३८९,०६८.२२	**१,०२५,९४४.१९**
२	**वाटप प्रलंबित असलेला भागअर्ज निधी**	५	**१०९,२९८.००**	**९६८,२९१.८९**
३	चालू नसलेली दायित्वे	-	-	-
(अ)	दीर्घ मुदतीची कर्जे	६	४,६८२,९९६.१८	५,४३५,०१२.१९
(ब)	स्थगित कर दायित्वे (निव्वळ)	७	३०४,१८०.५४	२९१,१६५.६७
(क)	इतर दीर्घ मुदतीची दायित्वे	८	४५९,०४२.७९	६२३,२७१.३६
(ड)	दीर्घ मुदतीच्या तरतूदी	९	५०७,५७१.४०	५०७,५४७.८१
			५,९५३,७९०.९०	**६,८५६,९९७.०२**
४	**चालू दायित्वे**			
(अ)	अल्प मुदतीची उसनवारी	१०	१,७२२,०७६.५१	९६८,२६८.७५
(ब)	व्यापारी देणी	११	२१३,०३८.३०	१,८२८,९३६.८४
(क)	इतर चालू दायित्वे	१२	१,७२४,४८०.९१	१,५५८,२६०.२३
(ड)	अल्प मुदतीच्या तरतुदी	१३	१०४,३३३.६८	१५०,३०७.५२
			३,७६३,९२९.४०	**४,५०५,७७३.३३**
		एकूण	**१६,२१६,०८६.५२**	**१३,३५७,००६.४४**
	मत्ता			
१)	**चालू नसलेल्या मत्ता**	-	-	-
	अ) स्थिर मत्ता	-	-	-
	१) मूर्त मत्ता	१४	१०,१९२,८७१.२६	५,९९८,४४७.३९
	२) अमूर्त मत्ता	१५	५,६४५.६७	६,५२०.६७
	३) प्रगतीपथावरील भांडवली कामे	१६	२,३१३,८७४.०५	२,५८९,६९९.५२
	४) वापरात नसलेल्या मत्ता	१७	४,४०७.०७	४,५४४.१८
	५) अमूर्त मत्ता - विकसित होणाऱ्या	-	०.००	०.००
			१२,५१६,७९८.०५	**८,५९९,२११.७६**
	(ब) चालू नसलेल्या गुंतवणूकी	१८	११५,४९२.८०	११३,८७०.२४
	(क) दीर्घ मुदतीची कर्जे व अग्रिमे	१९	११८,८५५.८३	१५१,०३४.८०
	(ड) इतर चालू नसलेल्या मत्ता	२०	७२,९३३.१५	९६,५२१.३७
	एकूण स्थिर मत्ता		**१२,८२४,०७९.८३**	**८,९६०,६३८.१७**
२.	**चालू मत्ता**			
	(अ) गुंतवणूकी	२१	३१२,५२९.९५	२४४,६०२.११
	(ब) व्यापारी येणी	२२	१,९४१,४०७.१५	३,१३३,१०२.१६
	(क) रोख व बँकेतील शिल्लक	२३	७३,७६६.८१	५६,७६०.३६
	(ड) चालू गुंतवणूकी	२४	९,३९४.२५	७,७५०.७२
	(इ) अल्प मुदतीची कर्जे व अग्रिमे	२५	२९१,६५९.२२	२७२,०७१.७९
	(फ) इतर चालू मत्ता	२६	७६३,२४९.३१	६८२,०८१.११
			३,३९२,००६.६९	**४,३९६,३६८.२४**
	एकूण		**१६,२१६,०८६.५२**	**१३,३५७,००६.४४**

महत्त्वाची लेखा धोरणे १

एकत्रित वित्तीय विवरण पत्राच्या टिपांच्या तळटिपा ३९-७२

अनुराधा भाटीया
संचालक (वित्त)
आणि मुख्य वित्त अधिकारी

बिपीन श्रीमाळी
व्यवस्थापकीय संचालक

आमच्या समान तारखेच्या अहवालानुसार
डुगर अँन्ड असोशिएट्स यांचे करिता,
सनदी लेखापाल,
(फर्म रजिस्टेशन नं. ००५६१ एन)
मुकेश गोयल
भागीदार
सदस्य क्र. ०८१८१०
सहीचे स्थळ : नवी दिल्ली
दिनांक : २४ डिसेंबर २०१६

पंकज शर्मा
मुख्य महाव्यवस्थापक (वि)

सुबोध झारे
कंपनी सेक्रेटरी

सहीचे स्थळ : मुंबई
दिनांक : २१ डिसेंबर २०१६

दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाचे नफा व तोटा पत्रक

	तपशील	टिपा क्र.	(₹ लाखात) ३१.३.२०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित	(₹ लाखात) ३१.३.२०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित
१	**महसूल**			
	प्रवर्तनापासून महसूल	२७	५,५७३,८३७.२१	५,६६२,८१३.८३
	इतर प्रवर्तनाचे उत्पन्न	२८	३८३.६३	१,४४६.४८
	इतर उत्पन्न	२९	३२३,३९९.२८	२४५,८३०.०५
	एकूण महसूल	-	**५,८९७,६२०.१२**	**५,९१०,०९०.३६**
२	**खर्च**			
	वापरलेल्या साहित्याचा खर्च	३०	३,९५८,४५०.७१	३,९२३,०२१.०५
	कर्मचारी लाभ खर्च	३१	६३७,४२५.५८	६८३,५८१.७१
	दुरुस्ती व देखभाल	३२	७७,६४५.२५	१११,८३९.८४
	प्रशासन व सामान्य खर्च	३३	२५९,८२२.४६	२५२,९२८.८१
	इतर खर्च	३४	४६,०८२.९८	४१,६६०.९८
	मागील काळातील खर्च	३४ अ	९,८०८.४०	-११८,०९३.३१
	वित्त खर्च	३५	५७२,३९८.४१	५६१,३८७.३२
	घसारा / कर्ज फेड तरतूद	१४/१५	४९५,०३५.३८	३५७,५६४.८३
	एकूण खर्च		**६,०५६,६६९.१८**	**५,८१३,८९१.२१**
३	**नफा / (तोटा) अपवादात्मक व असामान्य बाबींपूर्वी आणि कर पूर्व**		**-१५९,०४९.०६**	**९६,१९९.१५**
	अपवादात्मक बाबी		२,४७५,०५२.७४	१००,३५४.२६
४	**नफा (तोटा) करपूर्व**	-	**-२,६३४,१०१.८०**	**१९६,५५३.४१**
	कर खर्च चालू वर्षाचा	३६	५,५८६.८८	९४,६०९.९१
	कर खर्च मागील वर्षाचा	३७	०.००	४.३७
	स्थगित कर	३८	१३,०१४.८७	३७,६४५.११
५	**चालू प्रवर्तनापासून नफा / (तोटा)**	-	**-२,६५२,७०३.५५**	**६४,२९४.०२**

महत्वाची लेखा धोरणे १
लेख्यांवरील टिपा ३९-७२

आमच्या समान तारखेच्या अहवालानुसार
डुगर अँन्ड असोशिएट्स यांचे करिता,
सनदी लेखापाल,
(फर्म रजिस्टेशन नं. ००५६१ एन)

अनुराधा भाटीया
संचालक (वित्त)
आणि मुख्य वित्त अधिकारी

बिपीन श्रीमाळी
व्यवस्थापकीय संचालक

मुकेश गोयल
भागीदार
सदस्य क्र. ०८१८१०
सहीचे स्थळ : नवी दिल्ली
दिनांक : २४ डिसेंबर २०१६

पंकज शर्मा
मुख्य महाव्यवस्थापक (वि)

सुबोध झारे
कंपनी सेक्रेटरी

सहीचे स्थळ : मुंबई
दिनांक : २१ डिसेंबर २०१६

मराविमं सुत्रधारी कंपनी लि. ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित रोकडता प्रवाह पत्रक

(₹ लाखात)

तपशील	२०१५-१६	
अ) **प्रवर्तन कार्यापासून रोकडता प्रवाह**		
निव्वळ करपूर्व नफा		(२,६३४,१०१)
खालील बाबींसाठी समायोजने		
घसारा	३,२७९,६२४	
मत्ता विक्रीचा नफा	(१)	
व्याजाचे उत्पन्न	(१,३११)	
संशयास्पद कर्जासाठी तरतूद	४८,४५९	
व्याज खर्च	५१४,९४०	
विनियोजन	(४,२८१)	
स्थानांतरीत लाभांश	(१,२९४)	
करासाठी तरतूद	५९	
निकामी सामानासाठी तरतूद	४,२३१	
खेळत्या भांडवलातील बदलापूर्वीचा प्रवर्तन कार्याचा नफा		३,८४०,४२५
		१,२०६,३२४
खेळत्या भांडवलातील बदल : प्रवर्तनीय मत्तांचा		
प्रवर्तन मत्ता यातील (वाढ) / घट यासाठी समायोजने :-		
वस्तू सूचीतील (वाढ) / घट	(६९,३३८)	
राखीव मधील (वाढ) / घट	(२०,७६७)	
दीर्घ मुदतीच्या तरतूदीतील (वाढ) / घट	३,५३०	
इतर दीर्घ मुदतीच्या दायित्वातील वाढ / (घट)	२५१,६८८	
इतर चालू दायित्वातील वाढ / (घट)	१४,६३१	
अल्प मुदतीच्या तरतूदीमधील (वाढ)/ घट	(३४,४९९)	
दीर्घ मुदतीची कर्जे व अग्रिमे यातील (वाढ) / घट	(३०७,३०६)	
अल्प मुदतीची कर्जे व अग्रिमे यातील (वाढ) / घट	१८,९०९	
इतर चालू नसलेल्या मत्ता मधील (वाढ) / घट	(११,७८०)	
इतर चालू असलेल्या मत्ता मधील (वाढ) / घट	(२७,१००)	
व्यापारी देण्यातील (वाढ) / घट	(१६०,४७०)	
व्यापारी येण्यातील (वाढ) / घट	(३२४,४२३)	
प्रवर्तनातील रोख निर्मिती		(६६६,९२५)
वजा - भरलेले कर (परताव्यातील निव्वळ)	(२३,२४८)	
अधिक - मागील वर्षातील आयकर	१६,४६३	
		(६,७८५)
प्रवर्तन कार्यातील निव्वळ रोकड (अ)		५३२,६१४
(ब) **गुंतवणूक कार्यापासून रोकडता प्रवाह**		
स्थिर मत्ता खरेदी, प्रगती पथावरील भांडवली कामे व एफ आर पी	(३,३३९,९७८)	
चालू नसणाऱ्या गुतवणूकींची खरेदी	(६,२२८,६१२)	
स्थिर मत्ता व चालू नसणाऱ्या मत्तांची विक्री	१२०,३१४	

(₹ लाखात)

तपशील	२०१५-१६	
प्रवर्तन पूर्ण खर्च	०	
व्याज प्राप्ती (निव्वळ टी डी एस)	१,३११	
कर्जे व अग्रिमे	-	
गुंतवणूक कार्यासाठी वापरलेल रोकड (ब)		(९,४४६,९६५)
क) **वित्तीय कार्यापासून रोकडता प्रवाह**		
शेअर्स देण्यातील प्राप्ती	९,१८१,७२१	
भरलेले व्याज	(४९५,९३९)	
भांडवली अनुदाने / अर्थसाह्य प्राप्ती	१२८,९५७	
दीर्घ मुदतीच्या उसनवारीची परतफेड	१४१,०५१	
दीर्घ मुदतीच्या उसनवारीची प्राप्ती	(४३६,७२८)	
अल्प मुदतीच्या उसनवारीची प्राप्ती	४४०,४९५	
अल्प मुदतीच्या उसनवारीची परतफेड	(२६,७८०)	
वित्तीय कार्यापासून निव्वळ रोकड (क)		८,९३२,७७८
रोख व रोख सममूल्य यातील निव्वळ वाढ (अ + ब + क)		१८,४२८
रोख व रोख सममूल्य मुदतीच्या आरंभीची		५५,३४०
रोख व रोख सममूल्य मुदतीच्या अखेरची		७३,७६७

मागील वर्षातील आकडेवारी उपलब्ध नाही

महत्वाची लेखा धोरणे १

लेख्यांवरील टिपा ३९-७२

आमच्या समान तारखेच्या अहवालानुसार
डुगर अँन्ड असोशिएट्स यांचे करिता,
सनदी लेखापाल,
(फर्म रजिस्टेशन नं. ००५६१ एन)

मुकेश गोयल
भागीदार
सदस्य क्र. ०८१८१०

सहीचे स्थळ : नवी दिल्ली
दिनांक : २४ डिसेंबर २०१६

अनुराधा भाटीया
संचालक (वित्त)
आणि मुख्य वित्त अधिकारी

बिपीन श्रीमाळी
व्यवस्थापकीय संचालक

पंकज शर्मा
मुख्य महाव्यवस्थापक (वि)

सुबोध झारे
कंपनी सेक्रेटरी

सहीचे स्थळ : मुंबई
दिनांक : २१ डिसेंबर २०१६

मराविमं सूत्रधारी कंपनी लि. च्या दि.३१ मार्च २०१६रोजी संपलेल्या वर्षाच्या एकत्रित वित्तीय लेख्यांसंबंधी महत्त्वाची लेखा धोरणे

टिपा क्र. १

मराविमं सूत्रधारी कंपनी लि. च्या ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाच्या एकत्रित वित्तीय लेख्यांसंबंधी महत्त्वाची लेखा धोरणे

अ) एकत्रित वित्तीय विवरण पत्रके तयार करण्यासाठी आधारभूत तत्त्वे : -

ही एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रके, भारतात सर्वसामान्यपणे स्वीकारण्यात आलेल्या लेख्यांच्या तत्त्वांचे (Indian GAPP) अनुपालन करण्याच्या हेतूने तयार करण्यात आली आहेत. तसेच कंपनी अधिनियम २०१३ यातील संबंधित तरतूदीनुसार अधिसूचित केलेल्या लेख्यांच्या मानकांचाही या तत्वात समावेश आहे

ब) एकत्रिकरणाचे तत्त्व :

ही एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रके, मराविमं सूत्रधारी कंपनी लि. आणि तिच्या खालील नावांच्या उपकंपन्या यांच्या एकत्रीकरणाशी संबंधित आहेत.

महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी लि. (महावितरण-MSEDCL)	मराविमं सूत्रधारी कंपनी लि. ची १०० टक्के उपकंपनी
महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी लि. (महानिर्मिती-MSPGCL)	मराविमं सूत्रधारी कंपनी लि. ची १०० टक्के उपकंपनी
महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी लि. (महापारेषण-MSETCL)	मराविमं सूत्रधारी कंपनी लि. ची १०० टक्के उपकंपनी
महाराष्ट्र राज्य वीज व्यापार कंपनी लि. (MSEPTCL)	मराविमं सूत्रधारी कंपनी लि. ची १०० टक्के उपकंपनी
धोपावे कोस्टल पॉवर लि. (DCPL)	महानिर्मितीची १०० टक्के उपकंपनी
महाजनको ॲश मॅनेजमेंट सर्विसेस लि. (MAMSL)	महानिर्मितीची १०० टक्के उपकंपनी
महागुज कोलायरीज लि. (MCL)	महानिर्मितीची ६० टक्के उपकंपनी
औरंगाबाद पॉवर कंपनी लि. (APCL)	महावितरणची १०० टक्के उपकंपनी
जयगड पॉवर ट्रान्स्को लि. (JPTL)	महापारेषणाची संयुक्त कंपनी
महाराष्ट्र ट्रान्समिशन कम्युनिकेशन इन्फ्रास्ट्रकचर लि. (MTCIL)	महापारेषणाची संयुक्त कंपनी

या कंपनी समूहातील कंपन्या या कंपनी अधिनियम २०१३ च्या तरतूदीनुसार नोंदणी केलेल्या पब्लिक लिमिटेड कंपन्या आहेत. या कंपन्या विद्युत अधिनियम २००३ नुसार शासित केल्या आहेत.

विद्युत अधिनियम २००३ यामधील ज्या तरतूदींचे सहवाचन त्या अंतर्गत केलेल्या नियमावली सोबत केले जाते, त्या तरतूदी जेव्हा कंपनी अधिनियम २०१३ मधील तरतुदींशी विसंगत असतील तेव्हा विद्युत अधिनियम २००३ च्या कलम १७४ नुसार, विद्युत अधिनियम २००३ मधील तरतूदी त्यांच्या मर्यादेत अभिभावी होतील.

महापारेषणच्या संयुक्त कंपनी विषयी : :

महाराष्ट्र शासनाचे निर्णय दि. ७/६/२००५ आणि ३१/३/२०१६ नुसार पूर्वीच्या म.रा.वि.मंडळाच्या मत्ता, हस्तांतरणाच्या तारखांना त्यांच्या रास्त बाजार मूल्या प्रमाणे वाढवून वाढीव किमती प्रमाणे मंडळच्या वारासदार कंपन्यांकडे हस्तांतरीत करावयाच्या आहेत. पूर्वीच्या म.रा.वि.मंडळाच्या मत्तांची किंमत वाढ हस्तांतरणाच्या तारखेला म्हणजे वि. वर्ष २००६ रोजी केली होती. शासन निर्णयामुळे महापारेषणाच्या स्थिर मत्तांच्या मूल्यांवर परिणाम झाला असून त्यांचे मूल्य रू. १०७९२.८९ कोटी झाले आहे. (महाराष्ट्र शासन निर्णयाची अनुसूची - १) त्यांचे

दि. ३१ मार्च २०१६ चे ताळेबंद व नफा-तोटा पत्रक यांचा भाग असलेली परिशिष्टे

पुस्तकी मूल्य रू ४५०४ कोटी होते (महा. शासन निर्णयाच्या खंड - ३ मध्ये दिलेले) मत्तांच्या मूल्यातील फरक रू ६२८८.९३ कोटीचे सभ माग मराविम सुत्रधारी कंपनीला देण्यात आहे. अशाप्रकारे वि.वर्ष २०१५-१६ मधे कंपनीच्या वित्तीय लेख्यांमधे खालील परिणाम देण्यात आले आहेत

अ) महा. शासन निर्णयात संदर्भ दिल्याप्रमाणे, हस्तांतरणाच्या तारखेल म्हणजे ५/६/२००५ रोजी पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळाच्या ज्या स्थिरमत्ता महापारेपण संबधीच्या होत्या, त्या पूनर्मुल्यांकित किंमतीने महापारेषणला देणे. या मत्ता सॅपमधे नोंदणे (मत्ता निहाय / विभाग निहाय / मंडळ निहाय)

(ब) ठोक गटात रू ६२८८.९३ कोटीची एकूण वाढ झाली आहे.

(क) समभागात रू ६२८८.९३ कोटीची एकूण वाढ झाली आहे.

(ड) ६/५/२००५ ते ३१/०३/२०१५ पर्यंच्या संचित घसारा रू. ४५१८.०५ कोटी झाला. दि. ०१-०४-२०१५ ते दि. ३१-०३-२०१६ या काळाचा घसारा रू. १३५.७४ कोटी आहे.

(इ) नफा व तोटा पत्रकात एकूण घसारा रु. ४६५३.७९ याची असाधारण बाबी मध्ये नोंद केली आहे. या साठी खालील पध्दत वापरण्यात आली :-

मत्त निहाय मूल्यांचे संविभाजन सोपे व्हावे म्हणून दि. ३१/०३/२०११ रोजीची मत्तांची क्रमांकानुसार माहिती (डेटा) (ठोक गट) सारांशाने घेतली असुन मत्ताच्या भांडवली करणाची तारीख ०५/०६/२००५ किंवा त्यापूर्वीची असल्याचे मानून त्या आधारे मत्ताची माहिती गाळून (फिल्टर) घेण्यात आली.

त्यानंतर २०११ पासून २००५ असे मागे जाऊ ५/६/२००५ रोजीचा मत्तांचा ठोक गट शोधण्यात आला. जादा रकमेचे संविभाजन करण्यासाठी निश्चित केलेल्या मुख्यमत्ता (रू. ६२८८.९३ कोटी) यासाठी उपमत्ता निर्माण करण्यात येतील. पूर्नमूल्यांकन केलेल्या मूल्यांकरिता नवीन कॉस्ट सेटर्स निर्माण केले जातील. त्यातून भविष्यातील मत्ता निश्चित करून त्यावर घसारा लावण्यात येईल.

त्यानंतर ज्या मत्ता दि. ५/६/२००५ रोजी आणि ३१/०३/२०१६ रोजी सुध्दा अस्तित्वात असलेल्या मत्ता या घसाऱ्याचा हिशेबासाठी वेगळ्या केल्या जातील. दि. ५/६/२००५ ते ३१/३/२०१५ या काळासाठी अशा मत्तांच्या संचित घसाऱ्याचा हिशेब करण्यासाठी दि. ३१/३/२०१५ रोजी चे मत्ता व घसाऱ्याचे प्रमाण हे आधारभूत घेण्यात आले. या प्रमाणाच्या आधारे संचित घसाऱ्याचा हिशेब एक्सेल शिट मघे करण्यात आला. आणि तो सिस्टममधे मत्ता निहाय अपलोड करण्यात आला.

दूसरीकडे इ आर पी मधे ३१/३/२०१६ रोजीची महापारेषणच्या मत्तांच्या माहितीचा सारांश काढण्यात आला. आता त्याची ३१/०३/२०१६ रोजीच्या आणि ०५/०६/२००५ रोजीच्या मत्ता सोबत तुलना करण्यात आली आणि ज्या मत्ता ५/६/२००५ रोजी अस्तित्वात होत्या परंतू ३१/०३/२०१६ रोजी दर्शविलेल्या नव्हत्या त्या वेगळ्या बाहेर काढण्यात आल्या. कारण दि. ५/६/२००५ ते ३१/३/२०१६ दरम्यान भंगारात काढलेल्या मत्तांच्या यादीतील रक्कम रू. ३७.७० कोटी होती.

६/५/२००५ ते ३१/३/२०१५ पर्यतचा संचित घसारा रू ४५१८.०५ कोटी झाला. १/४/२०१५ ते ३१/३/२०१६ पर्यंतचा घसारा रू १३५.७४ कोटी आहे.

ठोक गटाच्या दि. ३१/१२/२०१५ पर्यंतच्या संचित घसाऱ्याचे मूल्य जर ९० टक्के इतके झाले असेल तर पूर्नमूल्यांकित मूल्या सुध्दा ९० टक्या पर्यंत कमी होईल.

वीज दराचा परिणाम :

मराविम सूत्रधारी कंपनी लि. चे पत्र क्रमांक एम एस इ बी एच सी एल / एफ आर पी / २६९ दि. ०७/०८/२०१५ या नुसार आणि बहूवर्षीय वीजदर नियमन कायदा २०११ यातील नियमन क्र. २७.९ नुसार नियंत्रणाच्या कालवधीत मत्तांच्या पूनर्मुल्यांकनाला परवानगी आहे. म्हणून मत्ताच्या मुल्यातील वाढीमुळे समभागातही वाढ होऊन त्यावरील परतावा (आर ओ ई) जरी वाढला तरी त्या वाढीव समभागावरील आर ओ ई च्या मागणीला आयोग परवानगी देणार नाही म्हणून महाराष्ट्र शासनास समभाग देण्याचे कोणतेही अनिष्ट परिणाम होणार नाहीत.

दुसरे म्हणजे वीज दरासाठी याच पध्दातीने घसाऱ्याचा विचार केला जाणार नाही हे लक्षात घेतल्यास अंतिम वित्तीय पुनर्रचना योजना (एफ आर पी) यामुळे समभाग भांडवलाची रचना होऊन ओ ओ ई ची वाढ झाली तरी त्याचा वीज दरावर विपरीत परिणाम होणार नाही. प्राधान्याने समभागाचे वाटप केल्यानंतर रू ४५५/- चा काही भाग मराविमं सूत्रधारीला द्यावयाचा आहे. या परताव्याला २८/४/२०१६ रोजी मान्यता देण्यात आली. म्हणून रू.४५५/- एवढी रक्कम वि. वर्ष २०१५-१६ मध्ये मराविमं सूत्रधारीला देय असल्याचे दर्शवून ती वि. वर्ष २०१६-१७ मध्ये देण्यात आली..

जयगड पॉवर ट्रान्स्को लि. ही जे एस डब्ल्यू एनर्जी लि. सोबतची संयुक्त कंपनी आहे. त्यात जे एस डब्ल्यूचे ७४ टक्के आणि महापारेषणने २६ टक्के शेअर्स धारण केले आहेत. जयगड - न्यू कोयना दरम्यान एक ५४.७३९ कि.मी. चे ४०० केव्ही डबल सर्कीट आणि जयगड-कराड दरम्यान एक ११० कि.मी. लांबीचे ४०० केव्ही डबल सर्कीट पारेषण लाईन बांधणे, चावी देणे व देखभाल करणे यासाठी ही कंपनी स्थापन केली आहे.

महाराष्ट्र ट्रान्समिशन कम्युनिकेशन इन्फ्रास्टकचर लिमिटेड हे स्टरलाईट टेकनॉलाजीज लि. सोबतची संयुक्त कंपनी आहे. त्यात त्यांचे ७२.१० टक्के शेअर्स असून महापारेषणचे २७.९० टक्के आहेत. उपलब्ध फायबर क्षमता किरकोळ, संपूर्ण तत्वावर उद्योजकांना भाडयाने देण्यासाठी ही कंपनी स्थापन केली आहे. त्यात ऑपटीकल पॉवर ग्राऊंड वायर वीज यंत्रणा जाळ्यांतील क्षमता वापरण्यात येईल.

उपकंपनी महानिर्मिती संबंधी (महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कं.)

'महानिर्मिती' कंपनी कायदा १९५६ च्या तरतुदीच्या नुसार स्थापन केलेली एक (सार्वजनिक) पब्लीक लिमिटेड कंपनी आहे. हि कंपनी विद्युत अधिनियम २००३ नुसार शासित केली जाते. विद्युत अधिनियम २००३ च्या तरतुदींचे सहवाचन त्या अंतर्गत केलेल्या नियमावली सोबत केले जाते जेव्हा कंपनी अधिनियम २०१३ च्या तरतूदी असंगत होतात तेव्हा त्यावर विद्युत अधिनियम २००३ च्या कलम १७४ नुसार विद्युत अधिनियम २००३ त्यावर अभिभावी होतात.

धोपावे कोस्टल पॉवर लिमिटेड

धोपावे कोस्टल पॉवर लि. या कंपनीची संस्थापना १६ ऑगस्ट २००७ रोजी झाले आणि ती महानिर्मितीची एक उपकंपनी आहे. वीज निर्मित हे तिचे मुख्य उद्दिष्ट्य आहे.

या कंपनीची वित्तीय विवरणपत्रके. उपार्जन तत्वाचा ऐतिहासिक खर्चाचे संकेतानुसार तयार केली आहेत. आणि कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १३३ यात अधिसुचित केलेली लेखा मानके, भारत देशाने मान्य केलेली व लागू होणारी लेखा तत्वे आणि कंपनी अधिनियम २०१३ मधील सर्व तरतुदी सर्वोतपरी प्रत्यक्ष विचारात घेऊन ही वि. विवरणपत्रके तयार केली आहेत.

या कंपनी चे भरणा केलेले भाग भांडवल रू. ५००,००० आहे. याशिवाय शिखरस्थ सुत्रधारी कंपनीच्या दोन उपकंपन्या कडून दीर्घ मुदतीची रू. ८,३२,६८,१०९ एवढी उसनवारी केली आहे. हे निधी प्रामुख्याने प्रगतीपथावरी भांडवली कामांच्या खर्चासाठी वापरले जातात. याचे लेखे चालू असलेली कंपनी या तत्वावर तयार केलेले नाहीत. कारण धोपावे कोस्टल पॉवर कं. लि. या नांवाची उपकंपनी बंद करण्यास संचालक मंडळने अनुमती दिली आहे. व त्यासाठी महाराष्ट्र शासनाकडे संपर्क साधला आहे. परिणामी, या वर्षीच्या लेखे नोंद वहीत कंपनीने तशी नोंद केली आहे. महाराष्ट्र शासनाच्या मंजुरीनंतर संबधित मत्तांच्या बाबत तजवीज केली जाईल.

कंपनीने ३१ मार्च २०१६ रोजी पर्यंत रू. ८,२९,३२,२१२/- एवढ्या अग्रीमातून खर्च केले आहेत. स्त्रोतापाशी होणारी करकपात करणे या सारख्या इतर कामांची पूर्तता केल्यानंतर उर्वरित सर्व खर्च शिखरस्थ कंपनीच्या उप कंपन्या तर्फे भागविण्याची व्यवस्था केली आहे.

महानिर्मिती ॲश मॅनेजमेंट सर्विसेस :

वरील महानिर्मिती राख व्यवस्थापन सेवा कंपनी लि. ची संस्थापना २४ ऑगस्ट २००७ रोजी झाली. तिचे मुख्य उद्दिष्ट्य वीज निर्मिती हेच आहे. कंपनीचे हे नववे वर्ष आहे.

महागुज कोलायरीज लिमिटेड :

या कंपनीची वित्तीय विवरण पत्रके ''चालू असणाऱ्या संस्थेच्या तत्त्वावर आणि ऐतिहासिक खर्चाच्या संकेतानुसार तसेच भारतीय सनदी लेखापाल संस्थेने जारी केलेली व सामान्यत: लागु होणारी लेखांची मानके आणि कंपनी अधिनियम २०१३ च्या तरतुरी यानुसार तयार केली आहेत.

या कंपनीने मत्ता व दायित्वे यांचे चालू / चालू नसणाऱ्या अशा प्रकारे वर्गीकरण करण्यासाठी १२ महिन्याचा प्रवर्तन चक्राचा अंदाज केला आहे. ही कृती कंपनीचे सामान्य प्रवर्तन चक्र आणि त्याकरिता सुधारीत वेळापत्रकात निश्चित केलेले निकष यांचा विचार करून केले आहेत. ही कंपनी लेख्यांसाठी साधारणपणे वाणिज्यिक पध्दतीचे अनुसरण करते. आणि खर्च व उत्पन्नाच्या महात्वांच्या बाबींना उपार्जन तत्वावर मान्यता देते.

मा. सर्वोच्य न्यायालयाने त्यांच्या दि. २५/८/२०१४ रोजी आदेश दिला तसेच त्याचे सहवाचन दि. २४/९/२०१४ रोजी च्या आदेशासोबत केले जाते. त्यानुसार भारत सरकारच्या कोळसा मंत्रालयाने १९९३ ते २०१० वर्ष या काळात केलेले कोळसा वाटप रद्द करण्यात आलेले आहे. त्यामधे या कंपनीच्या प्रवर्तकांना दिलेल्या मच्छाकाटा महानदी या कोळसा जागेचाही समावेश आहे. भारत सरकारने या रद्द केलेल्या कोळश्यांच्या जागांचे पूनर्वाटप करण्यासाठी कोळसा खाणी (विशेष तरतुदी) अधिनियम २०१५ (क्रमांक ११ वर्ष २०१५ चा) दि. २१/१०/२०१४ पासून पूर्व लक्षी प्रभावाने लागू केला आहे.

त्यानुसार भारत सरकारच्या कोळसा मंत्रालयाने या कोळसा जागांचे नव्याने अन्य कुणाला वाटप केले जाईल त्याच्या कडे कागद पत्र व हक्क यांचे हस्तांतरण केले जाईल. यामधे भुगर्भशास्त्राचा अहवाल, खाण खोदण्याची योजना, खाण बंद करण्याची योजना इ. चा समावेश आहे. त्यानंतर भारत सरकारच्या कोळसा मंत्रालयाने निश्चित केल्याप्रमाणे महागूजच्या प्रवर्तकांना भरपाई देण्याची प्रकीया सूरू होईल. त्यानंतर ही कंपनी बंद करण्याचे काम सुरू होईल.

एकत्रित वित्तीय विवरण पत्रके खालीस तत्वानुसार तयार केली आहेत :-

महानिर्मितीची एकत्रित वित्तीय विवरण पत्रके ही लेख्यांचे उपार्जन तत्वाचे ऐतिहासिक संकेत, कंपनी पुढे चालू असणारी असल्याची संकल्पना, आणि भारतात सर्व साधारणपणे स्वीकारण्यात आलेली लेखा तत्वे यानुसार तयार केलेली आहेत. कंपनी अधिनियम २०१३ (हा कायदा) यातील कलम १३३ ज्याचे सहवाचन कंपनी (लेखे) नियमवाली २०१४ याती नियम क्र ७ नुसार होते त्यात विहित केलेल्या तरतूदी आणि कायद्याच्या अन्य तरतुदी नुसार बंधनकारक केलेल्या लेखा मानकांचा समावेश उपरोक्त मध्ये केलेला आहे.

कंपनी व तिच्या उपकंपन्या यांच्या वित्तीय विवरण पत्रांचे एकत्रीकरण लाईन बाय लाईन तत्वावर केले आहे. त्यात मत्ता, दायित्वे, उत्पन्न, खर्च या बाबींच्या आंतरगट शिलकी आणि आंतरगट व्यवहार पूर्ण पणे काढून टाकल्यानंतर पुस्तकी मूल्यांची बेरीज करण्यात आली आहे. ही कृती लेखा मान २१ : एकत्रित वित्तीय विवरण पत्रके याच्याप्रमाणे आहे.

ही एकत्रित वि. वि. पत्रके तयार करतांना समान परिस्थितीतील व्यवहार व इतर घटनांसाठी समान लेखा धोरण वापरण्यात आले आहे. तसेच कंपनीच्या वेगळ्या वित्तीय विवरणपत्राप्रमाणे सादर करण्यात आले.

विजे संबंधी लागू होणाऱ्या कायद्यांनुसार निर्माण केली जाणाऱ्या मत्ता आणि दायित्वे यापूर्वीप्रमाणेच योग्य त्या लेखाशीर्षांतर्गत दर्शविण्यात येतात.

एकत्रित ताळेबंदामधे उपकंपन्यांच्या एकत्रित निव्वळ मत्ता यामधे अल्प संख्यांकांचे हितसंबंधाचा वाटा निश्चित करून तो दायित्वे व कंपनीच्या भाग धारकाचा समाभाग या पासून वेगळा दाखविला आहे.

क) अंदाजाचा वापर

कंपनीच्या वित्तीय विवरणपत्रे सोबत अनुरुप असण्यासाठी कंपनीच्या व्यवस्थापनाला काही अंदाज करावे लागतात व काही बाबी गृहीत धराव्या लागतात. हे अंदाज / गृहीते वित्तीय विवरण पत्राच्या तारखांना मत्ता व दायित्वे तसेच अहवाल काळातील महसूल व खर्च यांच्या रकमांवर परिणाम करतात. अश्या अंदाजाची उदाहरणे पुढील प्रमाणे आहेत: संशयास्पद कर्जासाठी तरतुदी, कर्मचारी व त्यांचा निवृत्ती च्या लाभ योजना, आयकराची तरतूद, सॉफ्टवेअर विकास पूर्ण करण्यासाठीच्या कंत्राटाचे अंदाजे खर्च, आणि स्थिर मत्तांचे उपयुक्त आयुष्य इ.

प्रत्यक्षातील निष्कर्ष या अंदाजापेक्षा वेगळे असू शकतात. अंदाजासंबधीची परिस्थिती बदलत असल्यास व्यवस्थापन अंदाजात बदल करते. असे बदल त्यांच्या काळानुसार दाखविले जातात. आणि वि. वि. पत्रकाच्या टिपामधे हे बदल प्रकट केले जातात.

ड) इतर महत्वाची लेखा धोरणे :

१. स्थिर मत्ता :

अ) मूर्त स्थिर मत्ता (यंत्र सामूग्री व सुटे भाग सोबत)

मरविमं सूत्रधारी कंपनी संबंधी

शासन निर्णय क्र. रिफॉर्म २०१० / प्र. क्र. ११७ / ऊर्जा- ३ यात अधिसूचित केलेली संपादन / हस्तांतरण किंमतीनुसार किंवा बांधकाम वजा संचित घसारा याप्रमाणे स्थिर मत्ता नमूद केल्या जातात. मत्ता संपादन करणे व ती वापरात आणणे यासाठी केलेली किंवा अंदाजित प्रशासकीय व कर्मचारी खर्च यांची योग्य आकारणी यांचा संपादन खर्चात समावेश आहे.

महावितरण च्या संबधी :

स्थिर मत्ता या ऐतिहासिक खर्च वजा संचित घसारा याप्रमाणे दर्शविल्या जातात स्थिर मत्तांचा एक गट त्यांच्या संपादनाचा किंवा बांधकाम रचनेच्या खर्चानुसार दाखविण्यात येतो. त्यात या मत्ता त्यांच्या इच्छित वापराच्या दृष्टीने सध्याच्या कामासाठी योग्य स्थितीमधे आणण्याचा खर्च समाविष्ट असतो.

अमूर्त मत्ता त्यांचा संपादन खर्च वजा कर्ज फेडीची तरतूद अशी दर्शविली जाते. शासकीय अनुदाने, अर्थसाह्य व स्थिर मत्तांसाठी ग्राहकांचे अंशदान यासाठी प्राप्त रकमा भांडवली राखीव यामधे जमा केल्या जातात आणि नंतर विचाराधीन वित्तीच वर्षा पासून पंधरा वर्षाच्या कालावधीत समानतेने राखीव मधून नफा व तोटा पत्रकात स्थानांतरीत केल्या जातात जर एखादे अनुदान सशर्त मिळाले असेल तर त्यांस प्राप्तीच्या वर्षापासून पंधरा वर्षासाठी स्थगित उत्पन्न समजले जाते.

महानिर्मितीच्या संबंधी :

कंपनीच्या स्थिर मत्तांची लेखा पुस्तकातील, नोंद ऐतिहासिक खर्चानुसार केली जाते. स्थिर मत्तांचा त्यांच्या संपादनाचा किंवा बांधकामाचा खर्च वजा संचित घसारा आणि जर काही जुनाट / निकामी करणे याची काही तरतूद असेल तर त्या प्रमाणे नमूद केल्या जातात.

महाराष्ट्र शासनाने दि. ३१/३/२०१६ रोजीच्या अधिसूचनेनूसार ''महाराष्ट्र विद्युत सुधारणा हस्तांतरण (प्रथम दुरूस्ती) योजना २०१६" जारी केला या आदेशाचा खंड ३ प्रमाणे, पूर्वीचा महाराष्ट्र विद्युत सुधारणा हस्तांतरण योजना २००५ ही दुरूस्त करण्यात आली असून त्यात, मत्तांचे मूल्यांकना संबधीचा **''खंड १० ए"** समाविष्ट केला आहे. सदर खंड १० ए नुसार ''आत्तापर्यंत महाराष्ट्र शासनाने अधिसुचनेनुसार ताब्यात घेतलेल्या महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाच्या स्थिर मत्ता आता संबंधित हस्तांतरण स्विकारणाऱ्या संस्था कडे दि. ५/६/२००५ रोजी प्रचलीत बाजारभावानुसार स्थानांतरीत केल्या आहेत. त्यानुसार कंपनीने स्थिर मत्तांच्या ठोक मूल्यांचे प्रसारण केले. दि. १/४/२०१५ रोजीच्या निव्वळ मत्तांच्या मूल्यांची रक्कम अधिसूचनेतील संबंधित लेखाशीर्षात दिल्याप्रमाणे दि. ५/६/२००५ रोजीच्या निव्वळ स्थिर मत्तांची रक्कम वाढविण्यात आली.

संपादन खर्चात पुढील बाबी समाविष्ट आहेत माल वाहतुक शुल्क आणि कर (कर प्राधिकाऱ्यांकडून नंतर वसूल होणाऱ्या करांव्यतिरिक्त) वसुली, उसनवारी खर्च आणि सदर मत्ता त्यांच्या इच्छित वापरासाठी तयार करण्यासाठी लागणारे सर्व प्रासंगिक खर्च.

ज्या स्थिर मत्तां कंपनीच्या मालकीच्या नाहीत त्यांच्या निर्मितीसाठी कंपनीने केलेला भांडवली खर्च हा बांधकाम चालू असलेली प्रगतीपथावरील भांडवली कामे यांचा भाग म्हणून दर्शविण्यात येतो. आणि नंतर स्थिर मत्तांची अनुसुची यात 'कंपनीची मालकी नसलेल्या मत्ता निर्मीतीचा भांडवली खर्च' या लेखाशीर्षामध्ये दर्शविला जातो. कंपनीच्या मालकीच्या नसलेल्या मत्तांवर केलेला महसूली खर्च आणि कंपनीची सामाजिक जबाबदारी या कार्याचा खर्च नफा व तोटा पत्रकात आकारला जातो.

भांडवली कंत्राटाच्या प्रकारणातील किमतीची विचलने कंपनीने स्वीकारल्या नंतर त्याचे लेखे केले जातात.

ज्या प्रकल्पाची मंजुरी व्हायची आहे त्यांची ओळख निश्चिती करणे सर्वेक्षण व जीवनक्षमता याविषयीच्या अभ्यासावर केलेले खर्च प्रगतीपथावरील भांडवली कामे यात समाविष्ट केले जातात. ते तीन वर्षापर्यंत किंवा त्यांची मंजुरी यापैकी जे प्रथम होईल त्याप्रमाणे तेथे

राहतात. प्रकल रद्द झाल्यास त्या वर्षी ते खर्च महसूलात आकारले जातात.

ज्या स्थिर मत्तांसाठी शासकीय अनुदाने मिळतात त्यातील निव्वळ रकमेनुसार ती लेखा पुस्तकात दर्शविली जातात.

ज्या स्थिर मत्तांचा प्रत्येकी खर्च रु. ५०००/- पर्यंत आहे आणि मोबाईल फोन यांचा त्यांच्या खरेदी वर्षात पूर्ण घसारा केला जातो.

ज्या मत्ता प्रत्यक्ष वापरातून निवृत्त केल्या व विक्रीसाठी राखून ठेवल्या त्याचे मूल्य निव्वळ पुस्तकी मूल्यानुसार किंवा निव्वळ वसुली योग्य यांच्या मूल्य यापैकी जे कमी असेल त्याप्रमाणे केले जाते व इतर चालू मत्तांमध्ये प्रकट केले जाते.

डी.सी.पी.एल च्या प्रकरणी, स्थिर मत्ता संपादनखर्च घसारा तसेच संबंधित मत्ता त्यांच्या इच्छित वापरासाठी कलेले खर्च वजा करुन नमूद केल्या जातात.

एम.सी.एल च्या प्रकरणी, स्थिर मत्ता या संपादन खर्च वजा घसारा याप्रमाणे नमूद केल्या आहेत. संबाधित मत्ता इच्छित कामास योग्य करण्यासाठीचे खर्चाचे भांडवलीकरण केले जाते.

स्थिर मत्तांचा घसाऱ्यासाठी मूल्य कमी करण्याच्या पध्दतीने दराची तरतूद केली जाते यासाठी कंपनी अधिनियम २०१३ यात दिलेली पध्दत वापरली जाते. वर्षभरातील मत्तांमधे भर / घट झाल्यास त्यानुसार यथाप्रमाणे तत्वाने घसारा आकारला जातो.

महापारेषण च्या संबधी :

या कंपनीच्या स्थिर मत्ता त्यांच्या ऐतिहासिक मूल्याप्राणे लेख पुस्तकात नोंदल्या जातात व प्रकट केल्या जातात स्थिर मत्ता त्यांच्या संपादनाचा किंवा बांधकामाचा खर्च वजा संचित घसारा या प्रमाणे नमूद केल्या जातात.

संपादन खर्चात पुढील बाबी सामाविष्ट आहेत. मालवाहतुक शुल्के व कर, पात्र मत्ता बाबत उसनवारी खर्च आणि मत्ता कामाच्या स्थितीत आणण्यासाठी केलेले सर्व प्रासंगिक खर्च.

जर स्थिर मत्तांची उभारणी कंपनीच्या बांधकाम विभागाने केली असेल तर या विभागेचे सर्व खर्चाचे भांडवलीकरण केले जाते. यामध्ये कर्मचारी, प्रशासन खर्च व बांधकाम विभागाने वापरलेल्या सामान्य मत्तांचा घसारा यांचा समावेश केला जातो.

ज्या स्थिर मत्तां कंपनीच्या मालकीच्या नाहीत त्याचा भांडवली खर्च एक विशेष बाब म्हणून दाखविण्यात येते.

जेथे अनामती घेऊन वर्क / कॉन्ट्रॅक्ट करून भांडवली काम प्रगतीपथावर आहे आणि जेथे संबंधित कंत्राटदारांच्या देयकांचे अंतिम चुकारेहोणे अजून बाकी आहे. अशा प्रकरणात भांडवलीकरण हंगामी तत्वावर केले जाते आणि अंतिम चुकारा ज्या वर्षी होईल त्यातील समायोजनाच्या अधीन असते. भांडवली कंत्राटाच्या किमतीच्या विचलनाचे दावे कंपनीने स्विकारल्यानंतर त्यांचा लेखा केला जातो.

कंपनीने प्रकल्प व नियोजित युनीटस यावर कालवधीत केलेले एकूण खर्च संबंधित प्रगतीपथावरील भांडवली कामे यात तेथील अर्थवृध्दि च्या आधारे संविभाजित केले जातात.

मंजुरीत योजनांतर्गत एखाद्या प्रकल्पाची निश्चिती, त्यासाठी सर्वेक्षण आणि त्याची सुसाध्यता या संबंधीच्या अभ्यासावर केलेले खर्च सदर प्रकल्प नाकारणे किंवा तीन वर्षे यापैकी जे आधी असेल त्या काळासाठी प्रगतीपथावरील भांडवली कामे यातील विशेष बाब म्हणून दाखविली जाते. जर अशी योजनेची वर्षाअखेरपर्यंत ओळख निश्चिती झाली नाही तर असे खर्च ''निर्लेखित न केलेले संकीर्ण खर्च" यात दाखवली जाते. ज्या स्थिर मत्तांचा प्रत्येकी खर्च रु. ५०००/- पर्यंत आहे त्या नफा तोटा पत्रकात निर्लेखित केल्या जातात. ज्या स्थिर मत्तांसाठी शासकीय अनुदान / अर्थसाह्य / ग्राहकांचे अंशदान मिळाले त्या लेखा पुस्तकात अशा बाबींचा निव्वळ रक्कम म्हणून दाखविली जाते. स्थिर मत्तांचे नुतनीकरण किंवा आधुनिकीकरण करणे / त्यांचे आयुष्य वाढविण्याची योजना करणे यासाठीच्या खर्चाचे भांडवलीकरण खालील दोन्ही अटींच्या पूर्ततेनंतरच केले जाते.

अशा खर्चातून नव्या मत्तांची निर्मिती झाली किंवा अस्तित्वातील मत्तांच्या मोठा घटक भाग बदलेला असावा किंवा त्याची कार्यक्षमता सम प्रमाणात वाढली असावी.

बदललेल्या मत्तांचा खर्च व त्या सोबत अंदाजे खर्चाच्या आधारे केलेला घसारा ठोक गटातून बाजूला काढला असावा.

ब) अमूर्त मत्ता

लेखा मानक - २६ यात विनिर्देशित केलेल्या निकषांप्रमाणे अमूर्त मत्ता मान्य केल्या जातात. त्यानुसार अमूर्त मत्तांचा संपादन खर्च वजा संचित कर्जफेड व मत्ता कमी करण्याचे खर्च या प्रमाणे नमूद केल्या जातात, भविष्यामध्ये अशा मत्तांमुळे आर्थिक लाभ कंपनीला मिळू

शकतील आणि या मत्तांचे खर्च विश्वासार्हपणे मोजता येतील अशी शक्यता आहे.

क) **प्रगती प्रथावरील भांडवली कामे - महावितरण कंपनी बाबत :** वर्षभरात प्रगतीपथावरील भांडवली कामाच्या खर्चाचा १५ टक्के भाग प्रगतीपथावरील भांडवली कामाच्या कर्मचारीखर्चात व प्रशासकीय खर्च आणि सर्वसामान्य खर्च यात जमा केला जातो. कार्यवाही करणारी संचालन व सूव्यवस्था मंडळे हे दोन्हीं खर्च त्यांसाठी योग्य त्या लेखाशिर्षात जमा करतात.

पात्र मत्तांच्या संपादन काळासंबंधीचे व्याजाचे त्यावर्षाच्या प्रगतीपथावरील कामासाठीच्या कर्जाला लागू होणाऱ्या सरासरी दराच्या आधारे भर घालून भांडवलीकरण केले जाते.

प्रगतीपथावरी भांडवली कामात कामासाठी प्रत्यक्ष नावे मिळणाऱ्या वस्तूंच्या साठ्याचाही समावेश केला जातो.

कंत्राटाच्या किमीच्या विचलनाचे दावे कंपनीने स्वीकारल्या नंतर त्यांचे लेखे केले जातात.

महानिर्मिती संबंधीत :

नवे प्रकल्प / विस्तार यासाठीच्या स्थिर मत्तावर त्या कार्यान्वित होण्या तारखेपर्यंत केलेले खर्च आणि व्याज हे खर्च असे प्रकल्प विस्तार यांच्या भांडवलीकरणाशी जोडले जातात.

प्रकल्प व नियोजनावर कंपनीने केलेले एकूण खर्चाचे संबंधीत प्रगतीपथावरील भांडवली कामे यात संविभाजन केले जाते. या खर्चात सर्व कार्यालयीन खर्चही समाविष्ट असतो. ज्या प्रकल्पांची कार्यवाही चालू आहे त्या मधील बांधकामे चालू असणाऱ्या मत्तांच्या बाबत खर्चाच्या संचित शिलकीच्या आधारे संविभाजन केले जाते.

प्रकल्प / वीज निर्मिती क्रेंद्रे यांच्या प्रायोगिक टप्यांवर केलेल्या चाचण्यांवर केलेले खर्च आणि त्यातून मिळालेला महसूल यांचे समायोजन भांडवलीकरण करतांना केले जाते.

२. **शासकीय अनुदाने व अर्थसाहय :**

विशिष्ट स्थिर मत्ता संबंधित असलेली शासकीय अनुदाने / अर्थसाहय ही अशा मत्तांच्या एकूण टोक मूल्यातून वजा केली जातात. अपूर्ण प्रकल्पांसाठी मिळालेली शासकीय अनुदाने / अर्थसाहये सदर स्थिर मत्तांचे भांडवलीकरण होईपर्यंत चालू नसलेल्या दायित्वामधे राखून ठेवण्यात येतात.

ज्या विशिष्ट स्थिर मत्तांसाठी ही अनुदाने/अर्थसाह्य मिळाले, त्यांचे भांडवलीकरण झाल्यानंतर शासकीय अनुदाने/अर्थसाह्य वजा केली जातात.

यास महावितरणला मिळालेल्या शासकीय अनुदानांचा अपवाद आहे. स्थिर मत्तांसाठी मिळालेली अनुदाने भांडवली राखीव मधे जमा मधे जमा केली जातात. ज्या वि. वर्षात त्यांचा हिशेब केला, तेव्हापासून १५ वर्षाच्या कालावधीसाठी ती समान प्रमाणात नफा व तोटा पत्रकात स्थानांतरीत केली जातात.

३. **उसनवारीचे खर्च :**

पात्र होणाऱ्या मत्तांचे संपादन किंवा बांधकाम यासाठीचे उसनवारी खर्च (इतर संलग्न खर्च वगळून) हे अशा मत्तांचा भाग आहे मानून त्याचे भांडवली करण केले जाते. जी मत्ता तिच्या इच्छित वापरासाठी किंवा विक्रीसाठी तयार होण्यास मोठया प्रमाणात वेळ लागतो तिला पात्र मत्ता म्हटले जाते. पात्र भांडवली मत्ता व्यतिरिक अन्य उसनवारीचे खर्च हे ज्या काळात केले त्यात मान्य केले जातात.

४. **मत्ता कमी करणे :**

प्रत्येक ताळेबंदाच्या तारखेला, वस्तुमाल सुचीतील माल वगळता, मत्ताच्या चालू ठेवण्याच्या रकमांचा आढावा घेतला जातो आणि कोणत्या मत्ता कमी करण्यास योग्य आहेत हे निश्चित केले जाते जर असे काही लक्षण दिसले तर त्या मत्तांपासून वसूली होण्याऱ्या रकमेचा अंदाज केला जातो.

जेव्हा एखादी मत्ता चालू ठेवण्याची रक्कम किंवा तिच्यातून रोख निर्मिती ही तिच्या वसुली योग्य रकमेपेक्षा जास्त होते तेव्हा मत्ता कमी करण्यात तोटा मान्य केला जातो. जेव्हा वसुली योग्य रक्कम मत्तांच्या निव्वळ विक्री किमती पेक्षा जास्त असते. मत्ता वापर भविष्यात चालू राहिल्यास त्यातून निर्माण होणारा रोकडता प्रवाहाचा अंदाज घेऊन त्या आधारे वापरातील मूल्य ठरविले जाते. तसेच मत्तांचे उपयुकत

आयुष्य समाप्ती नंतर विल्हेवाट लावली जातांना तीचे सध्याचे मूल्य कमी केले जाते.

जर मागील वर्षात वसूली योग्य रकमा निश्चित करणे व मान्य करणे यांच्या अंदाजात बदल झाल्यास मत्तांचा कमी करण्यातला तोटा उलट फिरवला जातो.

महापारेषणच्या संदर्भात ही कंपनी, ताळेबंदाच्या तारखेला प्रत्येक स्थिर मत्तेचे आणि रोकड निर्माण करणारे युनीटस यांचे मूल्यांकन करते. जर परिस्थितीतून मत्ता कमी करण्याची शक्यता दिसली किंवा खात्री वाटली तर संबधित मत्ता किंवा सी. जी. यू. चालू ठेवण्याचा खर्च वसुली योग्य रकमेपेक्षा जास्त आहे अशी लक्षणे निदर्शनास आली किंवा तशी मूल्यांकनात खात्री वाटली तर अशा मत्ता किवा सी. जी. यू. कमी करण्याबाबत तरतूद केली जाते.

महानिर्मतीच्या संदर्भात, ही कंपनी ताळेबंदाच्या तारखेस प्रत्येक स्थिर मत्ता किंवा सी.जी.यू च्या मत्तांचा गट यांचे कमी करण्याच्या दृष्टीने मूल्यांकन करते जर मत्ता चालू ठेवण्याचा खर्च वसुली योग्य किमती पेक्षा जास्त असेल अशी लक्षणे किंवा खात्री देणारी परिस्थिती दिसली तर अशा स्थितीत मत्ता किंवा सी.जी.यू. कमी करण्याची तरतूद केली जाते.

एम.सी.एल च्या बाबतीत जेव्हा मत्ता चालू ठेवण्याचा खर्च वसुली योग्य मूल्या पेक्षा जास्त होतो तेव्हा ती मत्ता कमी केली जाते. मत्ता कमी करण्यासाठी निश्चित केल्यानंतर कमी केल्याचा तोटा आकारला जातो. लेखा कालावधीच्या पूर्वीच्या काळात वसूली योग्य रकमेच्या अंदाजात बदल झाले तर त्या काळात मान्य केलेला मत्ता कमी करण्यातील तोटा उलट केला जातो.

आता वित्तीय पुनर्रचना योजनेचे अंतिमी करण झाल्यावर मत्ता कमी करण्याचा लेखे केले जातील.

५. यंत्राचे सुटे भाग :

महत्वाचे विमा असलेले यंत्रसामुग्रीचे सुटेभाग :

कारखाना व यंत्रे या सोबत ज्याचा अपेक्षित उपयोग अनियमित आहे; अशा मिळविलेल्या यंत्राच्या सुटयाभागांचे भांडवलीकरण वेगळे केले जाते. या सुटया भागांची किमंत माहित असो वा नसो, त्यांचे भांडवलीकरन सबंधित कारखान्यासोबत केले जाते.

यंत्राचे जे सुटे भाग नंतर मिळविले जातात त्यांचे भांडवलीकरण खरेदी वर्षात केले जाते.

यंत्राच्या सुटया भागांचा घसारा संबंधित यंत्र व कारखाना यांच्या उर्वरित उपयुक्त आयुष्यासाठी केला जातो.

जेव्हा यंत्राचे जुने सुटे भाग बदलले जातात व ते पुढच्या वापरासाठी निकामी झालेले असतात, तेव्हा त्यांचे कमी केलेले मूल्य त्यावर्षी महसुलात आकारले जाते. मात्र त्यांची दुरूस्ती करून त्यांचा पूनर्वापर करणे शकय असल्यास त्या दोन्हींचा संबंधित मत्तेच्या उपयुक्त आयुष्याच्या काळासाठी घसारा चालू ठेवण्यात येतो. जुन्या संबंधित सुटया भागांच्या खरेदी खर्चाची आकारणी नफा व तोटा पत्रकात करण्यात येते.

ज्यांचे कमी केलेले मूल्य माहिती नाही, अशा मत्ता/ भांडवली मत्ता यांचे सुटे भाग बदलले तर त्या मत्ता / भांडवली मत्ता यांच्या नवीन सुटया भागांचा खर्च / निवड पुस्तकी मूल्य निर्लेखित केले जाईल.

यंत्राचे सुटे भाग : (महत्वाचे / विमा असलेले यंत्राचे सुटे भाग व्यतिरिक्त)

वस्तूमाल सुचीचा भाग असलेल्या इतर सुटया भागांना भांडार माल व सुटेभाग असे मानण्यात येते. त्यांचे मूल्य भारांकित सरासरी तत्वानुसार किंवा निव्वळ वसूली योग्य मूल्य यापैकी जे कमी असेल व जेव्हा दिले असेल व खर्चिले असेल त्याप्रमाणे निश्चित केले जाते.

६. घसारा :

मराविमं सूत्रधारी कं. लि. मधे घसाऱ्याच्या आकारणी, कंपनी अधिनियम २०१३ यात विनिर्देशित केलेल्या, उपयुक्त आयुष्यासाठी, सरळ रेषा पद्धतीने केली जाते. घसाऱ्याचा हिशेब करून तो, प्रत्येक मत्तांच्या ठोक गटाच्या शिलकीच्या आधारे, महसूलामधे, प्रत्येक लेखाशीर्षात आकारला जातो.

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग यांनी दि. १ एप्रिल २०११ पासून लागू केलले त्यांचे (बहुवर्षीय वीज दर) नियमन २०११ यात अधिसूचित केलेल्या दरानुसार मत्तांच्या किमतीच्या ९० टक्के पर्यंतची सरळ रेषा पद्धतीने काढलेल्या घसाऱ्यासाठी कंपनीने तरतूद केली आहे. घसाऱ्याची ही नवी पद्धत दि. ०१/०४.२०१३ पासूनच्या लेखा मुदतीला लागू आहे.

घसाऱ्याचे दर खालीलप्रमाणे आहेत :

तपशील	महावितरण	महानिर्मिती	महापारेषण
भाडेपट्टीची जमीन	३.३४	-	-
इमारती	३.३४	३.३४	३.३४
हायड्रॉलिक कामे	५.२८	५.२८	५.२८
इतर स्थापत्य कामे	३.३४	३.३४	३.३४
कारखाने व यंत्रसामग्री	५.२८	५.२८	५.२८
लाइन व केबल नेटवर्क	५.२८	५.२८	५.२८
वाहने	९.५०	९.५०	६.३३
फर्निचर	६.३३	६.३३	५.२८ ते १५.००
कार्यालयीन उपकरणे	६.३३	६.३३	५.२८ ते १५.००
माहिती तंत्रज्ञान उपकरणे	१५.००	१५.००	-

वर्षभरात वाढलेला / काढून टाकलेला स्थिर मत्तांचा घसारा यासाठी यथाप्रमाण तत्वावर तरतूद केली जाते. ज्या महिन्यात अशी भर / विल्हेवाट / निकालात काढणे याची कृती केली जाते त्याचा संदर्भ दिला जातो आणि हरीत क्षेत्र / ब्राऊन फिल्ड प्रोजेक्ट यांच्या भांडवलीकरणाच्या प्रकरणात त्याचा वाणिज्यिक उपयोग ज्या तारखेला सुरु झाला तेव्हापासून तो नफा व तोटा पत्रकात आकारण्यात येतो.

महावितरणच्या प्रकरणी ज्या मत्ता कार्यान्वित झाल्यानंतर त्याचा घसारा ७० टक्क्यापर्यंत नसल्यास, कंपनी वरील विहित दराने ज्या वर्षी घसारा ७० टक्के होईल त्या वर्षाअखेर पर्यंत घसारा आकारतो.

संचित घसारा ७० टक्के झाल्यानंतर कंपनी उर्वरित उपयुक्त आयुष्याच्या आधारे वरील नियमनानुसार मत्तेच्या किमतीच्या ९०टक्के पर्यंत घसारा आकारते म. वि. नि. आयोगाच्या स्पष्टीकरणानुसार कंपनी अधिनियम २००३ यातील विहित केल्याप्रमाणे मत्तेच्या उपयुक्त आयुष्याचा विचार करण्यात आला आहे.

कंपनी अधिनियम २०१३ यातील तरतुदी प्रमाणे जेव्हा मत्तेचे उपयुक्त आयुष्य म.वि.नि. आयोगाचे नियमन २०११ पेक्षा कमी असेल तर मत्तेचा घसारा कंपनी अधिनियम २०१३ यात नमूद केल्याप्रमाणे मत्तेच्या खर्चाच्या ७० टक्के पर्यंत घसारा केला जातो. ज्या अखेरच्या महिन्यात किमतीच्या मूल्याच्या ७० टक्के घसारा कापला जातो; त्यानंतर उर्वरित शिल्लकीवर २०टक्के घसारा आकारला जातो.

जेव्हा कंपनी अधिनियम २०१३ च्या तरतुदीनुसार मत्तांचे उपयुक्त आयुष्य हे म.वि.नि. आयोगाची बहूवर्षीय दर नियमन २०११ या पेक्षा कमी असते तेंव्हा मत्तांच्या घसाऱ्याची आकारणी बहुवर्षीय दर नियमन २०११ प्रमाणे केली जाते आणि कंपनी अधिनियम २०१३ यात नमूद केल्या उपयुक्त आयुष्याच्या अखेरीनंतर सुध्दा ती मत्तां ७०टक्के खर्चापर्यंत चालू राहते.

ज्या शेवटच्या महिन्यात ७० टक्के खर्च मूल्याच्या घसारा पूर्ण झाल्यानंतर उर्वरित २० टक्के घसारा आकारात जातो.

जेव्हा नुतनीकरण व आधुनिकी करणामुळे मत्तांचे आयुष्य आणि / किंवा कार्यक्षमता वाढविण्यात येते तेंव्हा त्यासाठीचा खर्च व त्यासोबत कर्ज फेडीचा घसारा योग्य रक्कम याची आकारणी तांत्रिक निर्धारणानंतर निश्चित केलेल्या संभाव्य उपयुक्त आयुष्यासाठी केली जाते.

अमूर्त मत्तांच्या कर्जफेडीची तरतुद त्यांच्या कंत्राट किंवा आश्वासित कालावधी या पैकी ज्याची लांबी जास्त असेल त्यासाठी केली जाते.

ज्या मत्तांती किंमत ₹ ५०००/- किंवा त्यापेक्षा कमी आहे त्यांचा १००% घसारा ज्या वर्षी उपयोगात आणतात त्यावर्षी केला जातो.

७. **वस्तूमाल सूची :**

वस्तूसूचीतील माल आणि सुटे भाग यांचे मूल्यांकन कमी किंमतीत किंवा निव्वळ वसूल योग्य मूल्यानुसार केले जाते किंमत वेटेड ॲव्हरेज कॉस्ट मेथडने निश्चित केली जाते. वस्तूसूची प्रथम आगमन प्रथम बर्हिगमन या तत्वावर बाहेर दिल्या जातात. किमतीमधे खरेदीची किंमत (व्हॅट परतावा व प्राप्ती यांची निव्वळ रक्कम) आणि वस्तू त्यांच्या जागी व सद्यस्थितीत आणण्याचा खर्च यांचा समावेश होतो. पोलादाचे भंगार व कोळसा कारखान्याने नाकारलेला कोळसा हे वस्तूसूचीचे भाग नसल्याने त्यांना लेखा पुस्तकात वस्तूसूचीवरील वस्तू म्हणून

मान्यता दिली जात नाही.

निरूपयोगी व जुनाट कालबाह्य माल व सुटे भाग यामुळे होणारे तोटे आढावा घेऊन निश्चित केले जातात व लेख्यांमधे त्यावर तरतूद केली जाते.

८. गुंतवणुकी :

लेखामानक १३ - 'गुंतवणुकींचा लेखा' यानुसार गुंतवणूकीचे लेखे केले जातात.

दीर्घ मुदतीच्या गुंतवणुकी किमतीनुसार पुढे नेल्या जातात. त्याआधी मूल्यामधे काही हंगामी स्वरूपाव्यतिरिक्त अन्य स्वरूपाची घट झाल्यास तरतूद केली जाते.

चालू गुंतवणूकी सर्वात कमी किंमत व बाजार मूल्य याप्रमाणे पुढे नेल्या जातात. अशा गुंतवणूकीची पुढे नेण्याची किंमत निश्चित ओळखीनुसार केली जाते.

९. महसूल मान्यता :

प्रवर्तनातील महसूल :

अ) महानिर्मितीच्या प्रकरणी :

म. वि. नि. आयोगाने मान्य केलेल्या दराने विक्री केलेल्या विजेचा महसूल त्यात इंधन समायोजन आकारासह आणि लेख्यांच्या मुदतीच्या अखेरीपर्यंत विनादेयकाच्या जमा असलेला महसूल याचा समावेश असतो. व तो म. वि. नि. आयोगाच्या अंतीम समायोजनाच्या अधीन असतो. त्यामधे महावितरण सोबत केलेल्या वीज खरेदी करारानुसार महावितरणवर लावलेला विलंब भरणा अधिभाराचा समावेश असतो.

फ्लाय ॲश विक्रीचा लेखा ग्राहकांसंमत दरावर आधारलेला असतो. यातून जमा केलेली रक्कम एका वेगळ्या 'फ्लाय ॲश वापर निधी'' यामधे लेखाशीर्षात ठेवण्यात येते. वन व पर्यावरण मंत्रालयाच्या सूचनेनुसार असे केले जाते राख वापराच्या प्रोत्साहनासाठी केलेल्या खर्चाच्या मर्यादेत या निधीचा वापर केला जातो.

ब) महावितरणच्या प्रकरणी :

म. वि. नि. आयोग यांनी मंजूर केलेल्या दर पत्रकानुसार ग्राहकांकडे दिलेल्या मागणीच्या देयकांच्या आधारे वीज विक्रीचा जो महसूल मिळतो त्याचा लेखा केला जातो. त्यात जर काही इंधन समायोजन आकार असेल तर तो समाविष्ट असतो.

ज्या ग्राहकांनी सलग तीन महिने देयकाची रक्कम भरण्यास कसूर केली असेल, त्यांचा विलंब भरणा आकार आणि थकबाकी वरील व्याज या कारणांसाठी होणारी महसूलाची पूर्वी उपार्जन तत्वांवर आकारणी होत असे मात्र अगोदर २०१५ पासून या पध्दतीत बदल करण्यात आला. आता ही आकारणी प्राप्तीच्या आधारे करण्यात येते. अशा ग्राहकांवर आकारलेला विलंब भरणा आकार आणि व्याज यांना लेखा पुस्तकात स्थगित उत्पन्न समजले जाते आणि ते प्रत्यक्ष मिळाल्यानंतर व त्याचे स्थगित उत्पन्न स्थानांतरण केल्यावर त्याला उत्पन्न म्हणून मान्यता देण्यात येईल.

महावितरणचे दरांचे म.वि.नि. आयोगा तर्फे नियमन केले जाते आणि (म.वि.नि. आयोगाने दिलेल्या तत्वानुसार) लेखांकित केलेले प्रत्यक्ष महसूल व खर्च या आधारे नियमनाच्या मत्ता /दायित्वे यांना मान्यता दिली जाते या बाबत काही समायोजने असल्यास ती आढाव्यानंतर केली जातील.

वि. वर्षाच्या अखेरीस विनादेयक महसूलाचे उपार्जन अंदाजे तत्वावर व इंधन समायोजन खर्चा नुसार केले जाते.

ग्राहक/बाहय व्यक्ती यांनी केलेल्या वीज चोरी साठी कंपनीच्या प्राधिकाऱ्यांनी दिलेल्या निर्धारणानुसार पूर्ण देयके लगेच केली जातात व मान्य केली जातात.

महापारेषणच्या प्रकरणी पारेषणाचे उत्पन्न :

विजेच्या पारेषणाचा महसूल हा म. वि. नि. आयोगाने दिलेल्या मासिक आंतरराज्य पारेषण दर आदेशावर आधारित असून त्याचा त्याप्रमाणे लेखा केला जातो. तो चालू वर्षातील वार्षिक कामगिरीचा आढावा आणि पुढील वर्षाच्या एकूण महसूलाची गरज याच्या अधिन असतो. या

उपरोक्त आदेशात मागील लेखा परिक्षित हिशेबाच्या आधारे केलेले समायोजन ही विचारात घेतले जाते. अशा प्रकारे या आदेशात मागील वर्षाचे समायोजन अधिक चालू वर्षाचे हंगामी समायोजन आणि पुढील वर्षाचे प्रक्षेपित ए आर आर तसेच जर काही अन्य समायोजने असल्यास त्यांचाही समावेश केलेला आहे.

जर काही कमी / जास्त वसूली झाली असेल तर त्याचे समायोजन म. वि. नि. आयोगाच्या मंजूरीने, नंतरच्या ए आर आर आदेशात केले जाते. आणि या ए आर आर आदेशाच्या आधारे, म. वि. नि. आयोग नवीन मासिक राज्य पारेषण दर आदेश देते अशा प्रकारे मागील काळातील त्रुटी/जादा वसूली यांची वसुली म. वि. नि. आयोगाच्या आंतरराज्य पारेषण दर आदेशात केली जाते.

इतर उत्पन्ने :

(अ) उत्पन्नाला उपार्जन तत्वावर मंजुरी दिली जाते.

(ब) व्याज उत्पन्नाला वेळेच्या प्रमाणाच्या आधारे मान्यता दिली जाते.

(क) लाभांशाचे उत्पन्नाला जर, काही लाभांश मिळविण्याचा हक्क असेल तर मान्यता दिली जाते.

(ड) भंगार विक्रीला वसूली नंतर मान्यता दिली जाते.

महानिर्मिती कंपनीत भंगार विक्री, नाकारलेला कोळसा यांचे खरेदीदार जेव्हा कंपनीच्या जागेतून, प्रत्यक्ष माल उचलतात, आणि जेव्हा कंपनी अशा विक्री व्यवहाराची बीजके तयार करते, तेव्हाच त्याचा लेखा केला जातो.

(इ) राज्य / केंद्र शासन, इतर वित्तसंस्था यांच्याकडून महसूली अनुदाने मिळाली तर त्यांचा लेखा 'महसूली उत्पन्न' असा केला जातो.

(फ) **महानिर्मितीच्या प्रकरणी** : परिसमापनातील नुकसान व कंत्राटदाराचा अग्रिमावरील व्याज ज्या वर्षी अकारला येतील त्यावर्षी त्यांना उत्पन्न म्हणून मान्यता दिली जाते / स्थिर मत्तांचे समायोजन केले जाते.

महापारेषणच्या प्रकरणी : कंत्राटातील अटीप्रमाणे, जर परिसमापनातील खराबीची भरपाई विक्रेत्यांकडून वसूली झाली तर ती संकीर्ण उत्पन्न म्हणून जमा करण्याऐवजी ती 'परिसमापनातील नुकसान (दायित्व) ठेवून घेणे (जी एल खाते - १२३११०) यामध्ये जमा केली जाते. जर अशी परिसमापन नुकसानाची रक्कम मागील तीन किंवा जास्त वर्षात किंवा योजना पूर्ण होईपर्यंत हलविली नसेल तर त्याला उत्पन्न म्हणून मानण्याचा प्रस्ताव समक्ष प्राधिकारी यांचेकडे मुदतीनंतर आढावा घेऊन, पाठविला जातो.

१०. परकीय चलनातील व्यवहार :

परकीय चलनातील व्यवहाराची प्रारंभिक नोंद अहवालाच्या चलनात केली जाते. यासाठी परकीय चलनातील रक्कमेला, व्यवहाराच्या तारखेचा विनिमय दर लावण्यात येतो व तिचे रूपांतर अहवालाच्या चलनात केले जाते.

ताळेबंदाच्या तारखेला परकीय चलनातील पैशाच्या बाबींचा अहवाल अंतिम विनिमय दराचा उपयोग करून, दिला जातो. जर काही प्राप्ती किंवा हानी असेल तर त्याला त्या वर्षीच्या नफा व तोटा पत्रकात मान्यता दिली जाते.

परकीय चलनातील व्यवहारामधे पैसे देण्याची तारीख व व्यवहाराची तारीख / मागील रूपांतरीत मूल्य यातील फरकामुळे जर काही प्राप्ती / हानी उद्‌भवली असेल तर ती नफा व तोटा पत्रकात आकारण्यात येते.

११. कर्मचारी लाभ

अल्प मुदतीचे कर्मचारी लाभ : सर्व कर्मचाऱ्यांनी पूर्णपणे बारा महिन्यांची सेवा दिल्यानंतर, त्यांना देय होणाऱ्या लाभांचे वर्गीकरण 'अल्प मुदतीचे कर्मचारी लाभ' असे केले जाते. तर वेतन, पगार, अल्प मुदतीच्या गैरहजेरीची भरपाई इ. लाभ तसेच बोनसचा अपेक्षित खर्च, सानुग्रह अनुदान यांना कर्मचाऱ्यांनी दिलेल्या सेवेच्या मोबदल्यात द्यावयाचे विनासवलतीचे अल्प मुदतीचे लाभ असे दायित्व (उपार्जित खर्च) म्हणून आणि आधी दिलेली रक्कम वजा करून मान्यता दिली जाते.

नंतर द्यावयाचे कर्मचारी लाभ - व्याख्यांकित लाभ योजना :

उपदान व रजा रोखीकरण : व्याख्यांकित लाभ योजना व इतर कर्मचाऱ्यांच्या नंतर द्यावयाच्या योजनांचे लाभ यांचे दायित्वाचा हिशेब प्रोजेक्टेड युनीट कार्ड मेथड वापरून केला जातो आणि कर्मचाऱ्यांच्या सेवेच्या ज्या कालावधीसाठी द्यावयाचे अपेक्षित आहे त्यावर तो

व्यापला जातो. निवृत्तीनंतर कर्मचाऱ्यांना द्यावयाचे उपदान व रजा रोखीकरण यांचे दायित्व / तरतूद वर्षाअखेरीस विमागणित तज्ञ यांनी केलेल्या दायित्वाच्या गणनेनुसार केली जाते. कर्मचाऱ्याला नंतर द्यावयाच्या लाभाबाबत विमागणिती प्राप्ती किंवा हानी झाल्यास ती नफा व तोटा पत्रकात आकारली जाते.

भविष्य निर्वाह निधी : कंपनी, भविष्य निर्वाह निधीमध्ये पुर्व निश्चित दराने ठराविक अंशदान कर्मचाऱ्यांच्या अंशदानासह जमा करते. यासाठी एक वेगळा विश्वस्त निधी असून त्या विश्वस्त निधीतर्फे इतर समूह कंपन्यांच्या निधीचेही व्यवस्थापन केले जाते. हे पैसे नंतर परवानीप्राप्त प्रतिभूतिंमधे गुंतविले जातात. या निधीमधील कंपनीचे कालावधीतील अंशदानास खर्च म्हणून मान्यता दिली जाते व त्याची आकारणी नफा व तोटा पत्रकात केली जाते.

१२. भाडेपट्टी :

वित्तीय भाडेपट्टी : वित्तीय भाडेपट्टीने संपादित केल्या मत्ता : यामधे महाराष्ट्र विद्युत सुधारणा हस्तांतरण योजना २००५ (हस्तांतरण योजना) अंतर्गत हस्तांतरीत केलेल्या मत्ता समाविष्ट आहेत. भाडेपट्टीचे उपार्जन झाल्यावर त्या नफा व तोटा पत्रकात आकारल्या जातात.

दि. ५ जून २००५ नंतर संपादित केलेल्या मत्तांचे वर्गीकरण 'वित्तीय भाडेपट्टी' असे केले आहे. त्यातील मत्ता जोखमी व मोबदले यासह मालकी कंपनीकडे हस्तांतरीत झाल्या आहेत. अशा मत्तांचे भाडेपट्टीच्या प्रारंभीच्या किमान रास्त मूल्यानुसार किंवा भाड्याच्या भरण्याचे सध्याचे किमान मूल्य यानुसार भांडवलीकरण केले आहे. त्या समान रकमेचे दायित्व निर्माण केले आहे. भाडेपट्टीची भरलेल्या रकमेचे वाटप दायित्व व व्याज खर्च यात केले आहे. त्यामुळे प्रत्येक काळातील थकीत दायित्व यावर सातत्य असलेला मुदतीचा व्याजदर मिळू शकेल. महानिर्मितीच्या बाबत जल विद्युत सेवांकरिता महाराष्ट्र शासनासोबत भाडेपट्टी करार अद्याप नाहीत.

प्रवर्तनातील भाडी :

ज्या मत्ता मालकीच्या सर्व जोखीमा व मोबदले यासह भाडेपट्टीने घेतल्या आहेत, त्या भाड्याने देणाऱ्याने प्रभावीपणे ठेवलेल्या आहेत व त्याचे वर्गीकरण 'प्रवर्तनातील भाडी' असे केले आहे. त्या भाड्यांना खर्च म्हणून सरळ रेषा तत्वाने मान्यता दिली आहे.

१३. कर :

आयकर : आयकर कायदा १९६१ च्या तरतूदीनुसार वर्षातील करपात्र उत्पन्न निश्चित केले जाते. त्यासाठी मान्य कर माफी, कपात / नामंजूर बाबी विचारात घेतल्या जातात.

स्थगित कर : स्थगित करांना वेळेतील फरकानुसार मान्यता दिली जाते. हा फरक करपात्र उत्पन्न आणि लेखा उत्पन्न यातील एका विशिष्ट काळातील असतो. तसेच नंतरच्या एका किंवा अधिक कालावधीत तो उलटा फिरविता यतो. ही कृती सूज्ञपणे ताळेबंदाच्या तारखेला लागू होणारे किंवा तोपर्यंत केलेले कायदे यानुसार केली जाते. स्थगित कराच्या दायित्वांना सर्व काळातील फरकांमधे मान्यता दिली जाते.

भविष्य काळात ज्या मत्ताकडून पुरेसे करपात्र उत्पन्न होण्या बाबत खात्री दायक पुरावे असतील, त्याबाबत अशोषित घसारा आणि पुढे नेण्यात आलेले तोटे यांच्या स्थगित कर मत्तांना मान्यता दिली जाते. इतर बाबींच्या संबंधात सुध्दा जर त्यांच्या वसुलीतून भविष्यात करपात्र उत्पन्न मिळण्याची हमी देणारे पुरावे असतील तरच फक्त त्यांना मान्यता दिली जाते. इतर बाबींच्या संबंधात सुध्दा जर भविष्यात करपात्र उत्पन्न ज्या प्रमाणात वसूल होणार असेल त्या स्थगित कर मत्तांना त्याप्रमाणात व त्या काळातील फरकानुसारे मान्यता देण्यात येते. प्रत्येक ताळेबंदाच्या तारखेला स्थगित कर मत्ताच्या वसुलीबाबत आढावा घेतात जातो. ताळेबंदामध्ये मत्ता व दायित्वे याची निव्वळ ही स्थगित कर म्हणून दाखविली जाते.

१४. पूर्व कालीन बाबी आणि असामान्य बाबी / असाधारण बाबी :

पूर्व कालीन बाबींमधे मागील एक किंवा जास्त वर्षात वित्तीय विवरण पत्र तयार करताना चूक किंवा भूल यामुळे उत्पन्न किंवा खर्चाच्या बाबी समाविष्ट आहेत. त्यांचे वेगळे लेखे करून ते नफा व तोटा पत्रकांसबंधीच्या टिपांमधे ''मागील काळातील बाबी" या अंतर्गत दाखविण्यात येतात.

कंपनी च्या सर्व सामान्य कामा पासून संपूर्णपणे वेगळ्या असलेल्या घटना किंवा व्यवहार यामुळे उद्‌भवलेले उत्पन्न किंवा खर्च यांचे

वर्गीकरण असामान्य बाबी असे केले जाते. तसेच कंपनीच्या नियंत्रणपलीकडच्या ज्या बाह्य घटनेमुळे कंपनीच्या उत्पन्न किंवा खर्चावर परिणाम होत असेल त्याचे वर्गीकरण "अपवादात्मक बाब" असे करून ते लेख्यांच्या टिपांमधे प्रकट केले जाते.

महानिर्मितीच्या प्रकरणी :

मागील काळातील चूक किंवा भूल यामुळे वि.वि.पत्रामधे केलेल्या समायोजनांचा लेखे मागील काळ यात केले जातात.

कंपनीच्या सामान्य कार्यापासून स्पष्टपणे वेगळ्या असणाऱ्या घटना किंवा व्यवहार यातून उद्‌भवलेले उत्पन्न किंवा खर्च यांचे वर्गीकरण असामान्य बाबी असे केले जाते.

वित्तीय विवरणपत्रात असे प्रसंग / व्यवहार यांचे विनिर्देशित प्रकटन केले जाते. तसेच कंपनीच्या नियंत्रणा पलीकडील आणि कंपनीच्या उत्पन्न किंवा खर्च यांच्या वर लक्षवेधी परिणाम करणाऱ्या बाहय घटनेला ''असाधारण बाब" म्हणून मानले जाते व तसे प्रकटन केले जाते.

काही वेळा कंपनीच्या सामान्य कृती मधील एखाद्या बाबी पासूनचे उत्पन्न किंवा खर्च यांचा आकार, प्रकार किंवा प्रसंग असा वेगळा असू शकतो की त्याचे प्रकटन केल्याने कंपनीची कामगिरी समजण्यात सुधारणा होऊ शकते. अशा उत्पन्न किंवा खर्चाचे वर्गीकरण ''अपवादात्मक बाब" असे केले जाते आणि त्यानुसार लेख्यांच्या टिपात प्रकटन केले जाते.

एम ए एम एस एल च्या प्रकरणीत कंपनीच्या सर्वसाधारण बाबींपेक्षा वेगळ्या प्रसंगामुळे किंवा व्यवहारामुळे जे उत्पन्न किंवा खर्च उद्‌भवतात तसेच ते नेहमी किंवा पून: नियमीतपणे उद्‌भवतील अशी अपेक्षा नसते. अपवादात्मक बाबी वित्तीय विवरणपत्रात वेगळ्या व त्याचा चालू नफा व तोटा यावर होणाऱ्या परिणाम लक्षात घेऊन प्रकट केल्या जातात.

१५. आकस्मिक दायित्वे व आकस्मिक मत्ता यांच्यासाठी तरतूदी :

मागील काळातील काही घटनांच्या परिणामामुळे सद्य काळात काही बंधने जेव्हा येतात तसेच त्यातून संसाधनाचे निर्गमित होण्याची शक्यता असते, तेव्हा त्यासाठी तांत्रिक मूल्यांकन व पूर्वानुभव यांच्या आधारे पुरेशी मोजणीचा अंदाज करून तशी तरतूद केली जाते. तरतुदी सध्याच्या मूल्यानुसार कमी केल्या जातात. तसेच ही बंधने पूर्ण करण्याच्या दृष्टीने व्यवस्थापनात काही अंदाज करने आवश्यक असते त्याआधारे मूल्य निश्चित केले जाते. ज्या दायित्वांचे भविष्यातील परिणामांचे मूल्यमापन करता येत नाही त्यांच्यासाठी तरतूद केली जात नाही अशी आकस्मिक दायित्वे मान्य केली जात नाहीत. मात्र व्यवस्थापनाच्या न्याय निर्णयाच्या आधारे ती लेख्यांच्या टिपांमध्ये प्रकट केली जातात. प्रत्येक ताळेबंदाच्या तारखेला त्याचा आढावा घेतला जातो व व्यवस्थापनाच्या विद्यमान अंदाजा प्रमाणे समायोजन केले जाते. आकस्मिक मत्तांना मान्यता दिली जात नाही तसेच त्या वित्तीय विवरणपत्रात सुध्दा दर्शविण्यात येत नाहीत.

महानिमितीच्या प्रकरणी :

मागील घटनेमुळे सद्यपरिस्थितीत काही बंधन आले असेल आणि त्यामुळे संसाधनांचे बहिर्गमन होण्याची शक्यता असेल अशांच्या मोजणीचे योग्य अंदाज घेऊन केलेल्या तरतुदी मान्य केल्या जातात.

ज्यांचे प्रत्येकी मूल्य रू. १० लाखापेक्षा जास्त आहे अशा प्रकरणातील आकस्मिक दायित्वे प्रकट केली जातात. वित्तिय विवरणाच्या मंजूरीच्या तारखेपर्यंचा माहितीवर ती आधारलेली असतात. आकस्मिक मत्ताना वि. विवरणपत्रात मान्यता दिली जात नाही.

डी.सी.पी.एल :

मागील घटनेमुळे सद्यपरिस्थितीत काही बंधन आले असेल आणि त्यामुळे संसाधनांचे बहिर्गमन होण्याची शक्यता असेल अशांच्या मोजणीचे योग्य अंदाज घेऊन केलेल्या तरतुदी मान्य केल्या जातात. यासाठी योग्य अंदाज केले जातात आणि ही बंधने चुकती करण्यासाठी संसाधनाचे बहिर्गमन आवश्यक असते. त्यांचा आढावा प्रत्येक ताळेबंदाच्या तारखेला केले जातो. अंदाज चालू व सर्वोत्कृष्ट दिसावेत अशा प्रकारे त्याबाबत समायोजन केले जाते.

प्रकरणांची वस्तूस्थिती व कायदेशीर बाजूंचे व्यवस्थापनाने काळजी पूर्वक मूल्यामापन केल्यानंतर वित्तीय विवरण पत्रांच्या टिपांमधे आकस्मिक दायित्वे प्रकट केली जातात. तसेच सूज्ञ लेखा धोरणानुसार आकस्मिक मत्ता मान्य व प्रकट केल्या जात नाहीत.

एम सी एल :

मागील घटनेमुळे सद्यपरिस्थितीत काही बंधन आले असेल आणि त्यामुळे संसाधनांचे बहिर्गमन होण्याची शक्यता असेल अशांच्या मोजणीचे

योग्य अंदाज घेऊन केलेल्या तरतुदी मान्य केल्या जातात. तरतुरी त्यांच्या विद्यमान मूल्यानुसार कमी केल्या जात नाहीत बंधने चुकती करण्यासाठी ताळेबंदाच्या तारखेला केलेल्या सर्वोत्कृष्ट अंदाजानुसार त्या निश्चित केल्या जातात. प्रत्येक ताळेबंदाच्या तारखेला त्यांचा आढावा घेतला जातो व चालू सर्वोत्कृष्ट अंदाज दिसावेत अशाप्रकारे समायोजन केले जाते.

जर काही आकस्मिक दायित्वे असली तरी त्यांच्या साठी लेख्यात तरतुदी केल्या जात नाहीत. मात्र त्या लेख्यांच्या टिपांमध्ये वेगळ्या प्रकट केल्या जातात.

ज्यांच्या वसुलीची रास्त हमी नसते असे दावे / प्राप्ती आणि परतावे त्यांचे लेखे स्वीकार / प्रत्यक्ष प्राप्ती यांच्या आधारे केले जातात. तसेच कंपनीला प्रारंभिक खर्चाच्या कर्जफेडीसाठी पाच वर्षाच्या कालावधीमधे तरतूद करावी लागते.

१६. महापूर, आग, वादळ इ. मुळे होणाऱ्या हानीचे लेखे करणे :

महापूर येणे, आगी लागणे, वादळ होणे यामुळे स्थिर मत्तांची होणारी हानी बाबत उपलब्ध महितीनुसार, केलेल्या तरतुदींना मान्यता दिली जाते. जर काही तरतूद जादा कमी झाली तर सक्षम प्राधिकारी यांच्या मंजुरीनंतर मान्यता दिली जाते.

१७. ग्राहकांकडील संशयीत येणी निर्लेखित करणे / त्यासाठी तरतूद करणे :

ग्राहकांकडील संशयास्पद येणी याबाबत वार्षिक लेख्यांतील दर्शविलेल्या प्राप्ती योग्य रकमेच्या १.५ टक्के या दराने केलेल्या तरतुदीना म. वि. वि. आयोगाची मान्यता आहे. मात्र अशी तरतूद वार्षिक प्राप्तीच्या ५ टक्क्यापेक्षा जास्त नसावी. प्रमाणशीर आधाराने कलेल्या तरतुदीमुळे वसूल न होण्याच्या रकमेच्या अनिश्चितीची काळजी घेतली जाते.

१८. रोकडता प्रवाह :

रोकडता प्रवाहाचे अहवाल अप्रत्यक्ष पध्दतीचा वापर करुन दिले जातात त्यामध्ये करपूर्व निव्वळ नफ्याचे बिनरोखीच्या व्यवहारासाठी समायोजन केले जाते. तसेच भूत व भविष्य काळातील रोख प्राप्ती व देणे यातील तफावत किंवा उपार्जन विचारात घेतले जाते. समुहातील नित्याची महसूल निर्मिती, गुंतवणुक व वित्तीय कार्ये यांचे रोकडता प्रवाह अलग केले जातात.

१९. प्रतिभाग मिळकत :

वर्षाच्या मूळ प्रतिभाग मिळकतीचा हिशोब करण्यासाठी करोत्तर नफा / तोटा या रकमेचा भारांकित सरासरी समभागांच्या संख्येने भागाकार करण्यात येतो. सौम्यकृत प्रतिभाग मिळकत काढण्यासाठी करोत्तर नफा / तोटा यांचे लाभांश व्याज व इतर उत्पन्न / आकार यांचे संभाव्य सौम्यकृत समभागासोबत समायोजन केले जाते व त्याच्या भारांकित सरासरी समाभागाच्या संख्येने भागण्यात येते यासाठी जे सौम्यकृत संभाव्य समभाग रूपांतरीत करून दिले गेले असते ते विचारात घेतले जातात.

हंगामी हस्तांतरण योजनेचे अंतिमीकरण झालेले नसल्याने महाराष्ट्र शासनाला कोणत्या तारखेला व किती समभाग द्यावयाचे ठरले नाही. त्यामुळे मूळ व सौम्य मिळकतीचा हिशोब या तारखेला दिलेल्या समभागाच्या आधारे केला आहे.

२०. लेखाधोरणातील बदल :

महावितरणच्या प्रकरणी :

ज्या ग्राहकांनी सलग तीन महिने देयकाची रकम भराण्यास कसूर केली असेल, त्यांचा विलंब भरणा आकार आणि थकबाकीचे व्याज यांच्या महसूलाचे धोरण बदलण्यात आले आहे. असे महसुली उत्पन्न उपार्जित तत्वावर घेण्याऐवजी ऑक्टोंबर २०१५ पासून प्राप्तीच्या आधारे घेतले जाते. अशा ग्राहकांना लावलेला विलंब भरणा आकार व व्याज यांना स्थगित उत्पन्न (दायित्व) असे लेखापुस्तकात मानले जाते. त्यांची प्रत्यक्ष प्राप्ती झाल्यानंतर त्याचे स्थगित उत्पन्नातून स्थानांतरण करून त्याला उत्पन्न म्हणून मान्यता दिली जाते.

यापूर्वी जर ग्राहकाने मागिल महिन्याचे देयक मुदतीत भरले नसेल तर त्याच्या चालू महिन्याच्या देयकात विलंब भरणा आकार व थकबाकीचे व्याज यांना उपार्जन तत्वावर उत्पन्न मानण्यात येत असे.

२१. उपकंपन्याची लेखापरिक्षित वित्तीय विवरण पत्रके हा भारतात सर्वसाधारण पणे स्वीकारलेल्या लेखातत्वानुसार तयार केलेली आहेत. कंपनी आणि तिच्या उपकंपन्या यांच्या लेखा धोरणातील फरक किरकोळ आहेत.

टिपा क्र. २

भाग भांडवल

तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजीचे		३१ मार्च २०१५ रोजीचे	
	भागांची संख्या	रक्कम	भागांची संख्या	रक्कम
अ) अधिकृत भाग भांडवल ९९,०००,०००,०००/- (मागील वर्षी २५,०००,०००,०००) समभाग प्रत्येकी ₹ १०/- चे	९९०,०००	९,९००,०००	२५०,०००	२,५००,०००
ब) दिलेले, अभिदत्त व पूर्ण भरणा केलेले ८६,२९९,७७२,०६३ समभाग, (मा. वर्षी ८,३८५,२९५,९००) प्रत्येकी ₹ १०/- चे पूर्ण भरणा केलेले	८६२,९९८	८,६२९,९७७	८३,८५३	८३८,५३०
एकूण	**८६२,९९८**	**८,६२९,९७७**	**८३,८५३**	**८३८,५३०**

भांडवलाच्या ५ टक्के पेक्षा जास्त समभाग धारण करणाऱ्या भागधारकांचा तपशील

तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजीचे		३१ मार्च २०१५ रोजीचे	
भाग धारकाचे नाव	धारण केलेल्या भागांची संख्या	एकूण पूर्ण भरणा केलेल्या भांडवलांशी टक्केवारी	धारण केलेल्या भागांची संख्या	एकूण पूर्ण भरणा केलेल्या भांडवलांशी टक्केवारी
महाराष्ट्र शासन आणि त्यांचे नामनियुक्त	८६२,९९८	१००%	८३,८५३	१००%
एकूण	**८६२,९९८**	**१००%**	**८३,८५३**	**१००%**

अहवाल वर्षाच्या / मुदतीच्या आरंभी व अखेरीस उर्वरित समभागाचा मेळ

भाग धारकांचे नाव	दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी भागांची संख्या	३१ मार्च २०१५ रोजी भागांची संख्या
वर्षाच्या आरंभी शिल्लक असलेले भाग	८३,८५३	२५०४७
वर्षभरात वितरीत केलेले भाग	७७९,१४५	५८,८०६
वर्षभरात खरेदी केलेले भाग	-	-
वर्षाच्या अखेरीस शिल्लक असलेले भाग	८६२,९९८	८३,८५३

टिपा :

१) वर्ष भरात दिलेले, अभिदत्ता व पूर्ण भरणा केलेल्या समभाग भांडवलाचा तपशील:

३.१) ५१६२.८० समभागाचे वाटप दि. १५/०४/२०१५ रोजी केले त्यातील २६५० समभाग रोखीच्या बदल्यात वितरीत केले

३.२) ९,१२४. समभाग २७/०८/२०१५ रोजी रोखीच्या बदलात दिले.

३.३) ७६४,८५७ समभाग ३१/०३/२०१६ रोजी रोखी व्यतिरिक्त स्वरुपात दिले.

प्रत्येक वर्गातील समभागाबाबत हक्क, पसंती व मर्यादा या कंपनीकडे फक्त एकाच वर्गातील समभाग आहेत. आणि त्यांचे समान मूल्य ₹. १०/- प्रती शेअर आहे.

कंपनी मधील प्रत्येक वर्गाचे तिच्या सूत्रधारी कंपनीने किंवा अंतिम सूत्रधारी कंपनीने धारण केलेले समभाग: यामधे सूत्रधारी कंपनीच्या उपकंपन्या किंवा सहयोगी कंपन्यांनी किंवा अंतिमत: सूत्रधारी कंपनीने धारण केलेले समभाग: लागू नाही

अहवालाच्या तारखेच्या लगतच्या मागील पाच वर्षाच्या काळात दिलेले, बोनस शेअर्स, रोखी व्यतिरिक्त हिशेबासाठी दिलेले समभाग आणि पूर्नखरेदी केलेले समभाग यांची एकूण संख्या.

तपशील	२०१५-१६	२०१४-१५	२०१३-१४	२०१२-१३	२०११-१२
पूर्ण भरणा केलेले बोनस शेअर्स	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
रोखी व्यतिरिक्त दिलेले समभाग	७६७,५०७	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक

टिपा क्र. ३

राखीव व अधिक्य (₹ लाखात)

	तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी एकत्रित	३१ मार्च २०१५रोजी एकत्रित
१	**आकस्मिक राखीव निधी**		
	आरंभीची शिल्लक	८०,६५६.८९	६६,३५७.७६
	अधिक : वर्षभरातील भर	१५,३९६.१३	१४,३५६.१२
	अधिक/वजा : (जादा) अल्प तरतूद (मागील वर्षासाठी)	-५९.००	-५७.००
	वजा : वर्षभरातील स्थानांतरण	-२.९५	०.००
		९५,९९१.०६	**८०,६५६.८९**
२	**विशेष राखीव निधी**		
	आरंभीची शिल्लक	१३,९३९.००	७,८६९.००
	अधिक : वर्षभरातील भर	०.००	६,०७०.००
	अधिक/वजा : जादा/अल्प तरतूद (मागील वर्षासाठी)	०.००	०.००
		१३,९३९.००	**१३,९३९.००**
३	**भांडवली राखीव**		
	आरंभीची शिल्लक	२६,६४४.५८	२६,६४५.९६
	अधिक : वर्षभरातील भर	०.००	०.००
	वजा : वर्षभरातील वजावट	-२६,५०२.२९	०.००
		१४२.२९	**२६,६४५.९६**
४	**ग्राहक सवलत राखीव**		
	आरंभीची शिल्लक	८.३४	८.३४
	अधिक : वर्षभरातील भर	०.००	०.००
	वजा : वर्षभरातील वजावट	८.३४	०.००
		०.००	**८.३४**
५	**दर व लाभांश नियंत्रण राखीव**		
	आरंभीची शिल्लक	४.२२	४.२२
	अधिक : वर्षभरातील भर	०.००	०.००

	वजा : वर्षभरातील वजावट	४.२२	०.००
		०.००	**४.२२**
६	**विकास सवलत राखीव**		
	आरंभीची शिल्लक	०.४५	०.४५
	अधिक : वर्षभरातील भर	०.००	०.००
	वजा : वर्षभरातील वजावट	०.४५	०.००
		०.००	**०.४५**
७	**विकास निधी**		
	आरंभीची शिल्लक	०.०७	०.०७
	अधिक : चालू वर्षातील स्थानांतरण	०.००	०.००
	वजा : वर्षभरातील कपात	०.०७	०.००
		०.००	**०.०७**
८	**भांडवली अनुदान**		
	आरंभीची शिल्लक	७६२.८२	५०५.४८
	अधिक : चालू वर्षातील स्थानांतरण	१,७९१.८८	२५७.३४
	वजा : वर्षभरातील कपात	०.००	०.००
		२,५५४.७०	**७६२.८२**
९	**भांडवली मत्ता खर्चासाठी सेवा जोडणीसाठी ग्राहकांचे अंशदान**		
	मागील वर्षाच्या ताळेबंदाप्रमाणे	९०,९७९.७९	१२०,८०९.९८
	अधिक : चालू वर्षातील प्राप्ती	८,४६२.००	८,७२४.९७
	वजा : चालू वर्षातील वजावट	१७,०१७.३७	३८,५५५.१६
		८२,४२४.४२	**९०,९७९.७९**
१०	**भांडवली मत्ता खर्चासाठी ग्राहकांचे अंशदान**		
	मागील वर्षाच्या ताळेबंदाप्रमाणे	२,४२०.५४	३,७५७.८६
	अधिक : चालू वर्षातील प्राप्ती	२५४.०८	३३.०६
	वजा : चालू वर्षातील वजावट	७५७.५३	१,३७०.३७
		१,९१७.०९	**२,४२०.५४**
११	**भांडवली मत्ता (संपूर्ण अंशदान) खर्चासाठी ग्राहकांचे अनुदान :**		
	i) एल. टी. ग्राहकांसाठी		
	मागील वर्षाच्या ताळेबंदाप्रमाणे	१०६,१५६.२७	१३९,९८०.८१
	अधिक : चालू वर्षातील प्राप्ती	३२,८३२.४५	१८,२२१.०४
	वजा : चालू वर्षातील वजावट	२०,१४६.६१	५२,०४५.५८
		११८,८४२.१२	**१०६,१५६.२७**
१२	**उच्च भाराच्या ग्राहकांसाठी**		
	मागील वर्षाच्या ताळेबंदाप्रमाणे	०.००	०.००
	अधिक : चालू वर्षातील प्राप्ती	०.००	०.००
	वजा : चालू वर्षातील वजावट	०.००	०.००
		०.००	**०.००**

१३	**महाराष्ट्र शासनाचे आर जी जी व्ही (अनुदान) अंशदान (आर इ सी मार्फत)**		
	मागील वर्षाच्या ताळेबंदाप्रमाणे	२८,४३०.७५	२९,२६६.७८
	अधिक : चालू वर्षातील प्राप्ती	६,९७४.६१	६,८७६.४०
	वजा : चालू वर्षातील वजावट	४,८७०.४३	७,७१२.४२
		३०,५३४.९३	**२८,४३०.७६**
१४	**महाराष्ट्र शासनाचे आर जी जी व्ही साठी अंशदान (कर्ज) (आ.ई.सी. मार्फत)**		
	मागील वर्षाच्या ताळेबंदाप्रमाणे	३२,४०८.४८	५१,३३०.४८
	अधिक : चालू वर्षातील प्राप्ती	५४३.६१	०.३१
	वजा : चालू वर्षातील वजावट	१.७८	१८,९२२.३१
		३२,९५०.३१	**३२,४०८.४८**
१५	**महाराष्ट्र शासनाचे अनुदान : आर इ, डी आय एस, डीपीडीसी, टी एस पी, ओ टी पी एस यासाठी :**		
	मागील वर्षाच्या ताळेबंदाप्रमाणे	६,८४४.८३	६,८४४.४२
	अधिक : चालू वर्षातील प्राप्ती	०.००	०.४४
	वजा : चालू वर्षातील वजावट	०.०४	०.०३
		६,८४४.७९	**६,८४४.८३**
१६	**भांडवली मत्तांच्या खर्चासाठी अर्थसाह्य**		
	मागील वर्षाच्या ताळेबंदाप्रमाणे	१९,४३४.६२	२६,७३६.३३
	अधिक : चालू वर्षातील प्राप्ती	२,८३४.३०	१,०१६.७८
	वजा : चालू वर्षातील वजावट	४,७७५.१९	८,३१८.४९
		१७,४९३.७४	**१९,४३४.६२**
१७	**आर इ वितरणासाठी अनुदान :**		
	मागील वर्षाच्या ताळेबंदाप्रमाणे	१,७५१.५५	२,६८०.२९
	अधिक : चालू वर्षातील प्राप्ती	०.१०	८१.३७
	वजा : चालू वर्षातील वजावट	५२५.८६	१,०१०.१२
		१,२२५.७९	**१,७५१.५५**
१८	**कृषीपंपाच्या ऊर्जीकरणाच्या अनुशेषासाठी अनुदान :**		
	मागील वर्षाच्या ताळेबंदाप्रमाणे	१,०१९.००	१,४६२.८१
	अधिक : चालू वर्षातील प्राप्ती	०.००	१.२६
	वजा : चालू वर्षातील वजावट	९७.५८	४४५.०८
		९२१.४१	**१,०१९.००**
१९	**सिंगल फेजींगचा टप्पे १ व २ साठी अनुदान**		
	मागील वर्षाच्या ताळेबंदाप्रमाणे	१२६.६५	१३२.२८
	अधिक : चालू वर्षातील प्राप्ती	०.२०	२३१.६१
	वजा : चालू वर्षातील वजावट	९.५८	२३७.२४
		११७.२७	**१२६.६५**

२०	**एपीडीआरपी टप्पे १, २ व ३ साठी स्थगित महसुली अनुदान**		
	मागील वर्षाच्या ताळेबंदाप्रमाणे	४७०.२८	५७२.७७
	अधिक : चालू वर्षातील प्राप्ती	०.१२	०.००
	वजा : चालू वर्षातील वजावट	५२.३६	१०२.४९
		४१८.०४	**४७०.२८**
२१	**भांडवली मत्तांच्या खर्चासाठी अनुदान :**		
	मागील वर्षाच्या ताळेबंदाप्रमाणे	१,२२०.२७	१३५९.३३
	अधिक : चालू वर्षातील प्राप्ती	०.००	०.८८
	वजा : चालू वर्षातील वजावट	१३९.०७	१३९.९५
		१,०८१.२०	**१,२२०.२७**
२२	**कृषीपंपाच्या उर्जीकरणासाठी अनुदान :**		
	मागील वर्षाच्या ताळेबंदाप्रमाणे	६,१७४.०४	५,६३५.४०
	अधिक : चालू वर्षातील प्राप्ती	२,८५३.८८	१,५३९.१७
	वजा : चालू वर्षातील वजावट	१,१५७.५६	१,०००.५३
		७,८७०.३७	**६,१७४.०४**
२३	**नव्या सेवा जोडणीचे पर्यवेक्षण आकार:**		
	मागील वर्षाच्या ताळेबंदाप्रमाणे	१७०,०६६.४३	२३७,३३८.३१
	अधिक : चालू वर्षातील प्राप्ती	१२२,३६१.१९	२,३७७.७८
	वजा : चालू वर्षातील वजावट	३९९.९५	६९,६४९.६६
		२९२,०२७.६६	**१७०,०६६.४३**
२४	**कर्जाच्या परतफेडी साठी कर्ज निवारण निधी**		
	मागील वर्षाच्या ताळेबंदाप्रमाणे	०.००	०.३७
	अधिक : चालू वर्षातील प्राप्ती	०.००	०.००
	वजा : चालू वर्षातील वजावट	०.००	०.००
		०.००	**०.३७**
२५	**प्रतिभूती अधिभार खाते**		
	मागील वर्षाच्या ताळेबंदाप्रमाणे	३७.१४	३७.५०
	अधिक: समभाग देण्याचा अधिभार	२३.४७	०.००
		६०.६१	**३७.५०**
२६	**नफा तोटा पत्रकानुसार आधिक्य :**		
	वर्षारंभाची शिल्लक	-३६५,४७९.६३	-४४५,४४४.०७
	अधिक : नफा-तोटा पत्रकातून स्थानांतरित नफा	-२,६५२,०७०.६४	६४,४४२.४४
	वजा : विनियोजन		
	आकस्मिक राखीव कडे स्थानांतरित	-१५,३९६.१३	-१४,३५६.१२
	विशेष राखीव निधीकडे स्थानांतरित	०.००	-६,०७०.००
	मागील वर्षातील (जादा /अल्प तरतुदी)	५९.००	५७.००
	मागील वर्षातील आयकर	-११,२९०.००	-६७,९४५.००
	एम एस इ पी टी सी एल विलनीकरणाचा नफा	४९३.०६	०.००
	वजा - अंतरीम लाभांश	२९७.०३	-३५७.५०

	वजा - अंतरीम लभांशावर लाभांश वितरण कर	-१४६.१६	-६०.७६
	वजा - प्रस्तावित लाभांश	-३५७.५०	-२९७.०३
	वजा - प्रस्तावित लभांशावर लाभांश वितरण कर	-७२.७८	-६०.४७
	अधिक्य / (वजा) - मागील वर्षातील आयकर	१६,४६२.९६	०.००
	अखेरची शिल्लक	**-३,०२७,५००.७८**	**-४७०,०९१.५१**
२७	**आर. पी. बंधन निधी :**		
	मागील वर्षाच्या ताळेबंदाप्रमाणे	६७,९४५.००	०.००
	अधिक : नफा व तोटा पत्रकातून स्थानांतरण	११,२९०.००	६७,९४५.००
		७९,२३५.००	**६७,९४५.००**
	एकूण	**-२,२४०,९०८.९८**	**१८७,४१२.६०**

टिपा क्र. ४

फ्लाय ॲश वापर निधी (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी एकत्रित
१	वर्षारंभीची शिल्लक	०.००	०.००
२	वर्षभरातील भर	२,६८१.६६	३,०३८.३८
३	वर्षभरातील वापर	२,६८१.६६	३,०३८.३८
	एकूण	**०.००**	**०.००**

टिपा क्र. ५

भाग अर्ज निधी (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी एकत्रित
१	भाग अर्ज निधी	१०९,२९८.००	९६८,२९१.८९
	एकूण	**१०९,२९८.००**	**९६८,२९१.८९**

टिपा क्र. ६

दीर्घ मुदतीची कर्जे (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी एकत्रित
अ)	**प्रतिभूत कर्जे**		
	मुदतीची कर्जे		
१)	**वित्तीय संस्थांकडून**		
	१) वीज वित्त महामंडळ	१,६२९,५९१.८४	१,६६६,७७८.०९
	२) ग्रामीण विद्युतीकरण महामंडळ	१,८५२,९२२.३८	१,७९८,२९७.४८
	३) हौसिंग डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशचे कर्ज	७५८.९२	४३४.३९
	४) आय आर इ डी ए चे कर्ज	०.००	१,६०८.२६
	५) इतर	५८३,८९४.०९	६२५,३७५.११
	६) आर इ सी चे मध्यम मुदतीचे कर्ज	१२,५००.००	७७,०८३.३३
२)	**बँकांकडून**		
	१) मुदतीची कर्जे	४३,२७९.८६	१९५,५०८.७२
	२) जिल्हा मध्यवर्ती सह. बँकांची मुदतीची कर्जे	३,३१७.३१	९,८१८.०३
ब)	**अप्रतिभूत कर्जे**		
	मुदतीची कर्जे		
	वित्तीय संस्थांकडून		
	१) वीज वित्त महामंडळ	४०.६९	४,६८८.२६
	इतरांकडून		
	१) के एफ डब्ल्यू १५० मे वॅ सौर	७०,०३८.२६	६१,१३५.९४
	२) जागतिक बँक	९,८४५.३९	२,७०८.३२
	३) के इ सी इंटरनॅशनल संस्थेचे कर्ज	४११.६४	४११.६४
	४) महाराष्ट्र शासन	८,५१५.५८	५३७,४८३.४६
	५) संबंधित संस्था	०.००	०.००
	६) जी एस इ सी लि.	२,२१५.०६	२,१६९.२४
	७) एम एस इ डी सी लि.	२०६.७७	२०६.७७
	८) विजेच्या कामाकरिता एमआयडीसीचे विनाव्याज कर्ज	२,५०४.६६	२,५०४.६६
	९) सी पी एस यू चे देणे (वीज खरेदी करिता)	०.००	५८,७०९.९७
	१०) सी पी एस यूचे देणे (कोळसा)	०.००	८३,९५७.३२
	११) सी एस एस इ पी एल चे कर्ज (बारामती प्रकल्प)	२०,५३१.८७	०.००
	एकूण	**४,२४०,५७४.३२**	**५,१२८,८७९.०१**
क)	**जमा (ठेवी)**		

	१) ग्राहकांकडून सुरक्षा अनामती (रोखीत)	६१७,४२७.५१	५७७,२९८.७२
	२) कृषीपंपाच्या ऊर्जिकरणासाठी रो.ह.यो कडून सुरक्षा अनामती खाजगी संस्थांकडून	८,६९२.८३	८,३१४.८५
	३) वीज देयके गोळा करण्यासाठी अनामत	५,५८७.१६	४,४२४.८०
	४) विशेष ठेव : कर्मचारी कल्याण निधीकडून	५,०९७.०२	४,६१४.२०
	५) विद्युतीकरण, सेवाजोडणी इ. साठी अनामती	४४८.७१	३९२.७०
		६३७,२५३.२३	**५९५,०४५.२८**
	वजा -		
	६) ग्रामीण विद्युतीकरण महामंडळाचे कर्ज	९९,०७२.८४	९४,९७६.०६
	७) वीज वित्त महामंडळाचे कर्ज	७७,३७२.१०	११५,८६४.५८
	८) आर इ सी चे मध्यम मुदतीचे कर्ज	१२,५००.००	६४,५८३.३३
	९) जिल्हा मध्यवर्ती बँकाचे विकास कर्ज	२,९६०.१६	६,५९०.०१
	१०) राज्य शासनाची कर्जे - महाराष्ट्र शासन	२,९२६.२७	६,८९८.१२
		१९४,८३१.३७	**२८८,९१२.१०**
	एकूण	**४,६८२,९९६.१८**	**५,४३५,०१२.१९**

टिपा क्र. ७ :

स्थगित कर दायित्वे

(₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी एकत्रित	३१ मार्च २०१५ रोजी एकत्रित
अ)	**स्थगित कर दायित्व :**	**१३८,६६९.७१**	**१२४,२८६.७१**
१)	नोंदलेला घसारा / कर्जफेड व कर घसारा यातील फरक	३०९,२८४.७२	२६९,७३१.६३
	एकूण	**४४७,९५४.४३**	**३९४,०१८.३४**
ब)	**स्थगित कर मत्ता**		
१)	उपदान	२८७.१८	-३५५.९८
२)	आयकर कायदा १९६१ च्या कलम ४३ ब नुसार नामंजूरी	३५,४६०.७९	३५,००९.८५
३)	रजा रोखीकरण	-२,०४१.४०	७९.१९
४)	कलम १४ ए नुसार नामंजूरी	०.००	०.००
५)	आयकर कायदा १९६१च्या कलम ४० (अ)(७) नुसार नामंजूरी	१६,६६५.७१	१७,६८९.०९
६)	अशोषित घसारा हानी - पुढे नेलेली	८९,८९३.१८	४९,८२६.२६
७)	पैसे भरल्यास मान्य होणारे खर्च	०.००	०.००
८)	बुडीत कर्जासाठी तरतूद	०.००	-५०.६८
	एकूण		
	निव्वळ स्थगित कर दायित्व	**३०४,१८०.५४**	**२९१,१६५.६७**

टिपा क्र. ८

इतर दीर्घ मुदतीची दायित्वे (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी एकत्रित
१)	भांडवली खर्चाचे धनको	०.००	०.००
२)	जमा व ठेवून घेतलेल्या रकमा	४०६,३३०.३४	४९०,८००.१४
३)	इतर दायित्वे	१,०८५.८६	८०,५२१.५९
४)	संबंधितांची दायित्वे	१,८९०.०३	८,६६७.९४
५)	शासकीय अनुदाने	२,०६४.२६	३,७९१.०५
६)	इतर	४२.५९	१५,७८५.७१
७)	भांडवली पुरवठा / कामे यांची दायित्वे	४,६९४.२९	१,१४५.३८
८)	नॉन - डी डी एफ योजनेअंतर्गत देय परतावे	७,२१९.०३	६,६५७.५३
९)	व्यापारी देणी - इतरांच्या	०.००	०.००
१०)	परवानाधारकांना देय रकमा	४९३.६९	४९३.६९
११)	मराविमं सूत्रधारी कं. लि.	२०,८९०.३८	११.८१
१२)	महानिर्मितीला देय	९,०९८.४८	०.००
१३)	महापारेषणला देय	५,१७६.३८	०.००
१४)	सुत्रधारी कं लि. देय - महावितरण	०.००	१४२.१४
१५)	मराविमं उर्वरित या संस्थेला देय	५७.४६	१५,२५४.३७
	एकूण	**४५९,०४२.७९**	**६२३,२७१.३६**

टिपा क्र. ९

दीर्घ मुदतीच्या तरतूदी (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी एकत्रित
अ)	**कर्मचारी लाभांसाठी तरतूदी**	-	-
१)	उपदानासाठी तरतुदी	२६४,५९५.४६	२६७,५१५.३९
२)	वजा : उपदानासाठी अग्रीम	०.००	०.००
३)	रजा रोखीकरणाची तरतूद	२४२,९६९.६९	२३४,२०५.४५
ब)	**इतर तरतूदी**		
१)	आयकरासाठी तरतूद	०.००	०.००
	वजा : अग्रीम कर भरणा (टी डी एस सह)	०.००	०.००
		०.००	०.००
२)	संपत्ती करासाठी तरतूद	०.००	०.००
क)	**इतर**	**६.२५**	**५,८२६.९६**
	एकूण	**५०७,५७१.४०**	**५०७,५४७.८१**

टिपा क्र. १०

अल्प मुदतीच्या तरतूदी (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी एकत्रित
अ)	**कर्जे (प्रतिभूत) बँकाच्या मागणी नुसार परतफेड**		
१)	कॅश क्रेडिट	४७४,६२५.४६	५०३,९०३.४३
२)	कॅनरा बँक	१३८,३५१.७६	१०३,८०१.३३
३)	बँक ऑफ महाराष्ट्र	४६,९०१.५१	४१,३५९.७३
४)	बँक ऑफ इंडिया	३१,२१९.२७	३०,७२५.३८
५)	आय डी बी आय	१४,६९९.८२	१४,६८३.२९
६)	युनायटेड बँक ऑफ इंडिया	४८,९२८.११	२९,९१५.५९
७)	सिंडीकेट बँक	३८,२१९.८७	४५,०००.००
८)	इतर	०.००	०.००
ब)	**कर्जे (अप्रतिभूत) बँकाच्या मागणीनुसार परतफेड**		
१)	खेळत्या भांडवलासाठी बँकांची कर्जे	९६,९००.१७	९४,९०८.९१
२)	बँकांची हंगामी कर्जे	३८२,४७०.५५	५,०९१.०९
३)	बँकांची विर्निदेशित प्रकल्पासाठी कर्जे	०.००	०.००
४)	बँक ऑफ महाराष्ट्र	३०,०००.००	५०,०००.००
५)	बँक ऑफ इंडिया	०.००	०.००
६)	सिंडीकेट बँक	०.००	०.००
७)	आर डी सी सी रत्नागिरी	१५,०००.००	१०,०००.००
८)	महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक	०.००	०.००
९)	कॅनरा बँक	०.००	०.००
१०)	स्टेट बँक ऑफ इंडिया	४०४,७६०.००	३८,८८०.००
	एकूण	**१,७२२,०७६.५१**	**९६८,२६८.७५**

टिपा क्र. ११

व्यापारी देणी (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी एकत्रित
१	व्यापारी देणी	१६१,३७२.९४	३३,७५३.२४
२	वीज खरेदीचे दायित्व	०.६४	१,४४३,९५३.१३
३	पारेषण आकाराचे दायित्व	५१,६६४.७२	३५१,२३०.४७
		२१३,०३८.३०	**१,८२८,९३६.८४**

टिपा क्र. १२

इतर चालू दायित्वे (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी एकत्रित
१	**दीर्घ मुदतीच्या कर्जे : चालू परिणत होणे**	**३२०,५१८.२९**	**१०१,७६४.५८**
२	कर्जावरील उपार्जित पण देय नसलेले व्याज	७४,६३५.०१	१७९,४६८.२९
३	कर्जावरील उपार्जित आणि देय व्याज	०.००	१४,५७५.३६
४	**अ) बँकांकडून**		
४	डी सी सी बँकांची कर्जे	२,९६०.१६	६,५९०.०१
५	**ब) वित्तीय संस्थांकडून**	०.००	०.००
६	ग्रामीण विद्युतीकरण महामंडळ	९९,०७२.८४	९४,९७६.०६
७	वीज वित्त महामंडळ	७७,३७२.१०	११५,८६४.५८
	मध्यम मुदतीचे कर्ज आर ई सी कडून	१२,५००.००	६४,५८३.३३
८	**क) इतरांकडून**		
९	राज्य शासनाची कर्जे	२,९२६.२७	६,८९८.१२
१०	इतर	०.००	०.००
११	जमा व ठेवून घेतलेल्या रकमा	२६२,६५४.५१	८५,७७३.७५
१२	भांडवली मालाची देणी	१०,३४०.९९	५३,३२२.९७
१३	इतर दायित्वे	९,९८९.७१	४६,४४०.८९
१४	संबंधितांची दायित्वे	५४,६९३.११	१००,१०६.२७
१५	खुल्या बाजारातील बॉड्स	८४.८०	८४.८०
१६	मालाचे धनको	१२,७५२.८८	१४,५८८.०८
१७	ग्राहकांकडून अग्रीमे	१०५.६८	५९५.४५
१८	कर्मचारी संबंधित दायित्वे व तरतूदी	७,८६६.२८	१५,५३५.१४
१९	शुल्क व कर भरणे	२५९.५०	१९.१६
२०	इतर देणी	११८.४५	९१.९३
२१	इतर तरतूदी	८,०१९.४१	३,३६०.८३
२२	ग्राहकांच्या अनामतीवरील व्याज	३९,२०९.१७	३९,४१८.५४
२३	स. व सू पुरवठा / कामे यांची दायित्वे	६८,७४५.४५	२०,६२०.१७
२४	सं व सू पुरवठादार/कंत्राटदार यांच्या अनामती/ठेवून घेतलेल्या रकमा	६७,७८६.०३	३६,२६७.१६
२५	विद्युत शुल्क व इतर वसूली (महाराष्ट्र शासनास देणे)	२८५,५१८.१४	३०८,४६४.४५
२६	खर्चाचे दायित्व	१६१,८२७.३८	१२८,२५५.५८
२७	इतर दायित्वे	१२१,९१९.११	९८,४९५.३०
२८	कर्जासंबंधी उपार्जित पण देय नसलेले व्याज	०.००	०.००
२९	रोहयो अंतर्गत कृषीपंपाच्या ऊर्जिकरणाच्या अनुदानाचे दायित्व	१,३७१.७१	१,४६८.३५
३०	सौर वीज पंपासाठीच्या अनुदानांचे दायित्व	२,९०१.२७	०.००
३१	ग्राहकांचा वित्तीय सहभाग	१०५.९९	१०५.९९
३२	विद्युतीकरण, सेवाजोडणी यासाठी अनामती	३,७२३.४४	८,६४१.९३
३३	ग्राहक व इतरांच्या परत करावयाच्या अनामती	४६.८७	४६.८७

३४	हंगामी सेवा जोडणीच्या अनामती	३,७६०.५५	३,८४८.१४
३५	इन्फ्रा आकाराच्या वसूलीची देय रक्कम	२,९७८.१३	१,५३६.१९
३६	सांविधिक दायित्वे	७,६६०.७९	६,४४३.१५
३७	इव्हेनिक एनर्जी सर्विसेस प्रा. लि.	८.४३	८.४३
३८	जे एम टी ॲड असोसिएट	०.०८	०.०८
३९	भट, केळकर ॲड कं.	०.०९	०.०९
४०	आय आर यू कंत्राटाचा न मिळालेला महसूल	४७.९८	०.००
४१	एस टी एल ला देय	०.००	०.२१
४२	महापारेषणला देय	०.३३	०.००
	एकूण	**१,७२४,४८०.९१**	**१,५५८,२६०.२३**

टिपा क्र. १३

अल्प मुदतीच्या तरतुदी (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी एकत्रित
अ)	**कर्मचारी लाभांसाठी तरतूदी**		
१	उपदानासाठी तरतूद	४१,१६०.६५	३६,०१९.१९
२	रजा रोखीकरण्यासाठी तरतूद	४४,१७७.९२	३८,१५९.६१
३	केलेल्या इतर खर्चासाठी तरतूद	१२,०८०.५८	४८,३५७.९५
४	चौकशी प्रलंबित हानीसाठी तरतूद	६,४४५.०९	६,२६५.०७
ब)	**इतर तरतूदी**		
१	आयकरासाठी तरतूद	०.८६	३३,११३.८४
२	वजा - आगाऊ भरलेले कर (टी डी एस सह)	०.००	-१२,०४३.००
३	संपत्ती करासाठी तरतूद	०.००	१.७३
४	देय असलेले लेखापरिक्षण शूल्क	४.७३	४.६८
५	इतर	३२.१९	६९.१६
६	कर्मचारी लाभासाठी तरतूद	१.३९	१.७९
७	प्रस्तावित लाभांश	३५७.५०	२९७.०३
८	लाभांश वितरण कर	७२.७८	६०.४७
	एकूण	**१०४,३३३.६८**	**१५०,३०७.५२**

टिपा क्र. १४ : मूर्त स्थिर मत्ता

(₹ लाखात)

		ठोक गट				घसारा राखीव						निव्वळ गट			
अनु. क्र.	मूर्त मत्ता	०१.०४.२०१५ ची शिल्लक	भर	समायोजने	३१/३/१६ ची शिल्लक	१/४/१५ ची शिल्लक	वर्षाचा घसारा	पूर्वकालीन घसारा	वजावट / समायोजने	वजावट	३१/३/१६ ची शिल्लक	जुनाट मत्तासाठी तरतूद	जुनाट मत्तासाठी तरतूद	३१/३/१६ रोजी	३१/०३/२०१५ रोजी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
१	**जमीन**														
	अ) स्वमालकीची जमीन	६६,९४७	१३९,५००	१,०५४,५४३	१,२६०,९९०	०	०				०			१,२६०,९९०	६६,९४७
	ब) भाडेपट्टीची जमीन	१६,७७४	७,७८५	२१,५७४	४६,१३३	२,२५४	२,३९७		२,४०८	२	७,०५७			३९,०७६	१४,५२०
२	**इमारत**														
	अ) कारखाना इमारती	१८०,०९४	१०८,८८९	२९१,८३२	५८०,८१६	८७,५८५	७८,८९३		७८,३००		२४४,७७८	४०	४०	३३५,९९९	९२,४७०
	ब) इतर	६५,९२४	५७,३३९	११०,५९८	२३३,८६१	१९,८५३	२१,८९७	-६४	२०,३६४		६२,०५०			१७१,८११	४६,०७१
३	हायड्रॉलिक कामे	२३२,९५९	८३,५१४	-६,८२५	३०९,६४८	९१,४८५	३८,६५६	-१२	६३५		१३०,७६४	३०	३०	१७८,८५४	१४१,४४४
४	**इतर स्थापत्य कामे**														
	अ) रेल्वे सायडींग	७१,४५६	८०,८१८	-३१,४३३	१२०,८४१	१६,००४	२३,०७२	-३०	२२		३९,०६८			८१,७७४	५५,४५२
	ब) रस्ते व इतर	१८१,५९८	२०,९००	१८,९२५	२२१,४२४	५१,३४१	८,९१३		१,१७८		६१,४३२	२८	२८	१५९,९६४	१३०,२३०
५	कारखाने व यंत्रसामग्री	४,९०९,६१६	१,९७३,५५५	१२,२०१	६,८९५,३७२	१,७४७,२४५	१,०११,४८९	-७६८	१३४,६६०		२,८९२,६२६	२,२६६	३	४,०००,४७९	३,१६२,३६७
६	लाईन्स व केबल्स	३,४१५,८५०	२६२,४७७	३,१०५,८९१	६,७८४,२१७	१,१६५,२१९	२४३,६४७		१,४५२,३९४		२,८६१,२६०	६७९	६७९	३,९२२,२७९	२,२४९,९५२
७	संपर्क साधने	३,२९५	७९८	९२	४,१८५	८८१	२०३		५९		१,१४३			३,०४२	२,४१४
८	वाहने	६,३८८	५८४	१,२१२	८,१८५	४,७३७	५३८	०	१,१२१		६,३९६	११	११	१,७७८	१,६४०
९	फर्निचर व जोडणी	१५,४४७	५४८	५५८	१६,५५३	६,८५४	५६९	१	५५५		७,९७९	०	०	८,५७३	८,५९२
१०	मा. तं साधने	५,६७३	१,३०८		६,९८१	२,१००	११		-१,१७८		९३३			६,०४९	३,५७३
११	कार्यालयीन साधने	२५,९७२	३६८	८९५	२७,२३५	११,८३५	२,२९६	०	-५४६		१३,५८५	१	१	१३,६४९	१४,१३६
१२	इतर मत्ता	२,५०३	४१०		२,९१४	१८	१,४३४		-१,३०३		१५०			२,७६४	२,४८५
१३	इतर स्थापत्य कामे				०						०			०	०
१४	संगणक	१२	१२	०	२४	७	४		०		११			१३	५
१५	प्रगतीपथावरील भांडवली कामे				०										
१६	कंपनीच्या मालकीच्या नसलेल्या मत्तांसाठी														
	भांडवली खर्च	९,१२२	११३	०	९,२३६	२,९६९	४८४				३,४५४	५	५	५,७७८	६,१४८
	वजा: भांडवलीकरण केलेल्या					०	-१७९	०							
		९,१२२	११३	०	९,२३६	२,९६९	३०६	०			३,४५४			५,७७८	६,१४८
	एकूण	**९,२०९,६३२**	**२,७३८,९१९**	**४,५८०,०६३**	**१६,५२८,६१५**	**३,२१०,३८८**	**१,४३४,३२३**	**-८७३**	**१,६८८,६६९**	**२**	**६,३३२,६८४**	**३,०६०**	**७९७**	**१०,१९२,८७१**	**५,९९८,४४७**

टिपा क्र. १५ : अमूर्त स्थिर मत्ता

(₹ लाखात)

		ठोक गट				घसारा राखीव						निव्वळ गट			
अनु. क्र.	अमूर्त मत्ता	३१.०३.२०१५ ची शिल्लक	भर	समायोजने	३१/३/१६ ची शिल्लक	१/४/१५ ची शिल्लक	वर्षाचा घसारा	इतर समायोजने	पूर्वकालीन घसारा	वजावट / समायोजने	३१/३/१५ ची शिल्लक	जुनाट मत्तासाठी तरतूद	जुनाट मत्तासाठी तरतूद	३१/३/१६ रोजी	३१/०३/२०१५ रोजी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
१	संगणकाचे सॉफ्टवेअर	९,०५९.२८	८३६,१३	१६५.१७	९,७३०	४,१५६	१,५५२	-५			५,७०२			४,०२८	४,९०५
२	पाणी प्राप्तीचा हक्क	९९.८८			१००	१००	०				१००			०	०
३	सॉफ्टवेअर परवाने	३,१२३.७०	२९९.१६	३१.५३	३,३९१	१,५०८	२९८	०		३२	१,७७४			१,६१७	१,६१६
	एकूण	**१२,२८२.८६**	**१,१३५.३०**	**१९६.७०**	**१३,२२१**	**५,७६३**	**१,८४९**	**-५**	**०**	**३२**	**७,५७६**	**०**	**०**	**५,६४६**	**६,५२१**

तळटिपा :

मराविंम सूत्रधारी कं. लि. प्रकारणी:

१५.१ म. रा. वि. मं. सूत्रधारी कंपनीच्या लेखा पुस्तकात दिसत असलेल्या मत्ता ह्या वित्तीय पुनर्रचना योजनेनुसार (संदर्भ टिपा क्र. २) पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळाकडच्या स्थिरमत्ता हस्तांतरित झालेल्या असल्या तरी त्या अद्याप मराविंम सूत्रधारी कंपनी लि. च्या नांवावर हस्तांतरीत झालेल्या नाहीत. मात्र त्या कंपनीच्या मालकी आहेत असेच विचारात घेतले आहेत. या वर्षीचा घसारा मोजणी करून कंपनीच्या मालकी प्रत्येक ठोक गट प्रकाराच्या नामनिर्देशनाच्या आधारे महसूल लेखात आकारण्यात आला आहे.

१५.२ मत्ता वापरण्याची नेमकी तारीख मरावि मंडळ / महाराष्ट्र शासन यांचे कडून मिळालेली नाही. त्याऐवजी मत्ता वापरण्यास प्रारंभ ज्या वर्षी झाला त्या वर्षाची माहिती मिळाली. म्हणून वापराच्या पहिल्या वर्षाच्या घसाऱ्याची आकारणी त्या वर्षीच्या १ एप्रिल पासून करण्यात आली.

१५.३ वित्तीय पुनर्रचना योजनेचे अंतिमी करण झाल्यानंतर मत्तांचे मूल्य रू. १३९, ६७५ (संदर्भ टिपा क्र. २) असे वाढले आणि त्याचे समभाग महाराष्ट्र शासनास दिले आहेत. महाराष्ट्र शासनाकडून मिळालेल्या मुल्यांकना नुसार संबधित मत्तांचे मूल्याकंन केलेले आहे. आणि मत्तांचा उर्वरित उपयुक्त आयुष्यासाठी घसाऱ्याचा हिशेब केला आहे.

१५.४ व्यवस्थापनाने मत्तांची प्रत्यक्ष पडताळणी आ. वर्ष २०१०-११ मधे केली. कंपनीने पुर्नरचनेच्या तारखेपासून म्हणजेच दि. ६/३/२००५ पासून चालू वित्तीय वर्षाच्या अखेरीपर्यंत स्थिर मत्तांची नोंदणी पूर्ण केली आहे. या मत्ता नोंद वहीत आरंभीची शिल्लक म्हणून दाखविलेल्या व पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळाकडून मिळालेल्या मत्तांचा मेळ भौतिक पडताळणीच्या वेळी केला आहे. मत्ता निहाय तपशील त्यांची किंमत ५/६/२००५ चे मूल्यांकंन कमी केलेले मूल्य यांचा लेखांतील संकलीत माहिती सोबत मेळ केला आहे.

१५.५ पूर्वीच्या मराविमंने धारावी येथील इमारतीच्या खरेदीचे मे १९८१ मधील केलेले विक्री करारात त्यातील जमीन व इमारतीची किंमत निर्देशित केलेले विलेख यांची नोंदणी अद्याप करावयाची आहे. मात्र ही इमारत व जमीन मराविमं सूत्रधारी कं च्या ताब्यात आहे. मुंबई महापालिकेच्या सुचनेप्रमाणे, धारावी इमारतीच्या किंमतीसाठी विक्रीच्या शिल्लक रकमेवर रु.९० लाखावर १४% दराने दरमहा व्याज अदा केले जात आहे. हे प्रकरण न्यायालयात प्रलंबित आहे. (कृपया टिप क्र. १४.३ पहावी)

१५.६ स्थापत्य विभाग महावितरण यांचे कडून मिळालेल्या माहितीनुसार चालू वर्षात रू. ९७ लाख (मागील वर्षी रू. ४०३ लाख) ह्या रकमांची स्थिर मत्तां मधे भर पडते.

१५.७ यावर्षी इमारतीच्या संरचनेत संबंधी रु. ५४८०,५०० ची कामे केली त्यात प्रगती पथावरील कामाचाही समावेश आहे. महावितरणाने दिलेले काम पूर्ण करण्याच्या अहवालानुसार प्रगतीपथावरील भांडवली कामे यातून महसूलात चालू वित्तीय वर्षी रु. १२,०३२,९४१/- स्थानांतरीत केले.

टिपा क्र. १६

प्रगतीपथावरील भांडवली खर्च (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी एकत्रित
१	प्रगतीपथावरील भांडवली कामे	२,३१५,३०५.८३	२,५९१,१३१.३०
२	वजा : निकामी साहित्यासाठी तरतूद	१,४३१.७८	१,४३१.७८
	एकूण	**२,३१३,८७४.०५**	**२,५८९,६९९.५२**

टिपा क्र. १७

वापरात नसलेल्या मत्ता (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी एकत्रित
१	वापरात नसलेल्या मत्ता	४,४०७.०७	४,५४४.१८
	एकूण	**४,४०७.०७**	**४,५४४.१८**

टिपा क्र. १८

चालू नसलेल्या गुंतवणुकी (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी एकत्रित
	व्यापारी गुंतवणूकी (उद्धृत न केलेल्या) समभागातील गुंतवणूकी		
अ)	**उपकंपन्या मधे :**		
१	५०,००० (मागील वर्षी ५०,०००) समभाग धुळे औ. वि. कं. लि. प्रत्येकी रु. १०/-	०.००	०.००
२	५०,००० (मागील वर्षी ५०,०००) समभाग धोपावे कोस्टर पॉवर कं. लि. प्रत्येकी रु. १०/-	०.००	०.००
३	औरंगाबाद पॉवर कं. लि. च्या समभागात गुंतवणूक ५०,००० शेअर्स (दि. ३१/०३/२०११ रोजी ५०,०००) प्रत्येकी रु. १०/-)	०.००	०.००
४	महाराष्ट्र स्टेट इलेक्ट्रीक पॉवर ट्रेडिंग कं. प्रा. लि.	०.००	०.००
५	महाराष्ट्र स्टेट पॉवर जनरेशन कं. लि.	०.००	०.००
६	महाराष्ट्र स्टेट इलेक्ट्रीसिटी ट्रान्समिशन कं. लि.	०.००	०.००
७	महाराष्ट्र स्टेट इलेक्ट्रीसिटी डिस्ट्रीयब्यूशन कं. लि.	०.००	०.००
ब)	**संयुक्त साहसी कंपन्यात**		
१	३०,००० (मागील वर्षी ३०,०००) समभाग - यु सी एम कोल कं. लि. प्रत्येकी रू. १०/-, पूर्ण भरणा केलेले	३.००	३.००

२	२५,००,००० (मागील वर्षी २५,००,०००) समभाग लातूर पॉवर कं. लि. मधे प्रत्येक रू. १०/- पूर्ण भरणा केलेले	०.००	०.००
३	३०,००० (मागील वर्षी ३०,०००) समभाग महागूज कोलायरीज लि. प्रत्येकी रू. १०/- पूर्ण भरणा केलेले	०.००	०.००
४	जयगड पॉवर ट्रान्स्को लि. या जॉईंट व्हेंचरमधे गुंतवणूक (₹ ३,५७,४९,९९० (मागील वर्षी ३,५७,४९,९९०) समभाग प्रत्येकी रू. १०/- चे	०.००	०.००
५	महाराष्ट्र ट्रान्समिशन कम्युनिकेशन इन्फ्रास्ट्रक्चर लि. या सोबत जॉईंट व्हेंचरमधे गुंतवणूक	०.००	०.००
क)	**शासकीय प्रतिभूतींमधे गुंतवणूक**	**४४,६९४.०७**	**४३,०५६.०७**
ड)	**इतर**		
१	८.०३ टक्के फूड बॉन्ड २०२४ (१०००००० बॉन्ड एफ व्ही प्रत्येकी रू. १००/- एम व्ही ऑफ सी वाय् रू. ९७.५१ (मागील वर्षी ९३.४९ प्रत्येकी)	९८४.३१	९८४.३१
२	८.०१ टक्के ऑईल बॉन्ड २०२३ (१९५०००० बॉन्ड एफ व्ही प्रत्येकी रू. १००/- एम व्ही ऑफ सी वाय् रू. ९७.७९ (मागील वर्षी रू. ९३.०७ प्रत्येकी)	१,९१७.२६	१,९१७.२६
३	८.१५ टक्के जीओआय् लोन एफ सी आय बॉन्ड २०२२ (१०५,०००० बॉन्ड एफ व्ही रू. १००/- प्रत्येकी एम व्ही ऑफ सी वाय् रू. ९९.६६ (मागील वर्षी ९४.५० प्रत्येकी)	१,०४६.०२	१,०४६.०२
४	८.२३ टक्के फूड बाँड्स २०२७ (१०००,००० बाँड्स एफ व्ही रू. १०० प्रत्येकी, एम व्ही ऑफ सी वाय रू. १०१.१९ (मागील वर्षी रू. ९२.४३ प्रत्येकी)	९९४.९१	९९४.९१
५	८.०० टक्के ऑईल बॉड्स २०२६ (५०००००० बॉड्स एफ व्ही रू. १००/- प्रत्येकी एम व्ही ऑफ सी वाय् रू. ९७.४३ (मागील वर्षी ९३.३३ प्रत्येकी)	५,१५४.४८	५,१६९.९२
६	८.२८ टक्के जीओआय २०३२ (२७००००० बॉड्स ऑफ एफ व्ही रू. १००/- प्रत्येकी एम व्ही ऑफ सी वाय् रू. १०१.२० (मागील वर्षी उपल्ब्ध नाही)	२,६७९.२७	२,६७९.२७
७	८.३० टक्के जीओआय २०४० (२९००००० बॉड्स एफ व्ही रू. १००/- प्रत्येकी एम व्ही ऑफ सी वाय् रू. १००.९० (मागील वर्षी उपलब्ध नाही)	२८७०.७६	२८७०.७६

८	९.४५ टक्के पी एफ सी २०२८ (२९० बॉड्स एफ व्ही रू. १०००००००/- प्रत्येकी एम व्ही ऑफ सी वाय रू. ८७९८००/- प्रत्येकी (मागील वर्ष उपलब्ध नाही.)	२८९०.७२	२८९०.७२
९	४.७५ टक्के एन पी सी आय एल बॉड्स (४३ बॉड्स एफ व्ही प्रत्येकी रू. १०००००००/- एम व्ही ऑफ सी वाय रू. ८१६५०० प्रत्येकी (मागील वर्ष उपलब्ध नाही)	४३०.००	४३०.००
	रत्नागिरी गॅस अँड पॉवर प्रा. लि. (४६७,८३९,६०० शेअर्स प्रत्येकी रू. १०/- चे)	५१,६२८.००	५१,६२८.००
इ	**इतर चालू नसलेल्या गुंतवणूकी**		
१	आर डी सी सी बँक शेअर (१००० पूर्ण भरणा केलेले इक्विटी शेअर्स एफ व्ही रू. ५००/- प्रत्येकी आणि ३९००१ पूर्ण भरणा केलेले शेअर्स एफ व्ही रू. १०/- प्रत्येकी	२००.००	२००.००
	एकूण	**११५,४९२.८०**	**११३,८७०.२४**

टिपा क्र. १९

दीर्घ मुदतीची कर्जे व अग्रीमे (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी एकत्रित
अ	**भांडवली अग्रीमे**	-	-
१	प्रतिभूत - चांगली मानलेली	६,८२४.५७	७,५९२.२०
२	अप्रतिभूत - चांगली मानलेली	३४,१८२.१०	९२,१६७.३६
३	संशयास्पद	०.००	०.००
		४१,००६.६६	९९,७५९.५६
ब	**प्रतिभूत ठेवी**		
१	प्रतिभूत - चांगली मानलेली	२,०४४.३९	२,१६७.९४
२	अप्रतिभूत - चांगली मानलेली	३०,१८०.४८	९,५६७.८९
३	संशयास्पद	३२.६०	३२.६०
		३२,२५७.४७	११,७६८.४३
४	वजा : संशयास्पद कर्जासाठी तरतूद	३२.६०	३२.६०
		३२,२२४.८७	**११,७३५.८३**
क	**संबंधित संस्था**		
१	प्रतिभूत - चांगली मानलेली	०.००	०.००
२	अप्रतिभूत	०.००	०.००
३	संशयास्पद	६५३.०४	२७.१३
		६५३.०४	२७.१३
४	वजा : संशयास्पद कर्जासाठी तरतूद	६५३.०४	२७.१३
		०.००	**०.००**

ड	**इतर**		
	अग्रीमे - रोखीत किंवा वस्तूरुपात किंवा दिलेल्या मुल्यामध्ये वसुल होऊ शकणारी		
१	प्रतिभूत - चांगली मानलेली	११,४४४.६९	११,६३७.९३
२	अप्रतिभूत - चांगली मानलेली	५.५२	२८०.६९
३	संशयास्पद	१६,८८४.२४	१९,१३९.२१
		२८,३३४.४५	३१,०५७.८४
४	वजा : संशयास्पद कर्जासाठी तरतूद	१६,८८४.२४	१९,१३९.२१
		११,४५०.२१	**११,९१८.६२**
इ	**सं. व सू पुरवठा / कामे यासाठी अग्रीमे**		
१	प्रतिभूत - चांगली मानलेली	०.००	०.००
२	अप्रतिभूत - चांगली मानलेली	०.००	०.००
३	संशयास्पद	४,७०२.१४	९९.९५
		४,७०२.१४	९९.९५
४	वजा : संशयास्पद कर्जासाठी तरतूद	४,७०२.१४	९९.९५
		०.००	**०.००**
फ	**कर्मचाऱ्यांना अग्रिम**		
१	प्रतिभूत - चांगली मानलेली	०.००	०.००
२	अप्रतिभूत - चांगली मानलेली	१,४५७.३९	१,८५६.२८
३	संशयास्पद	०.००	०.००
		१,४५७.३९	**१,८५६.२८**
ग	**प्राप्ती होणारे दावे व इतर चालू मत्ता**		
१	प्रतिभूत - चांगली मानलेली	०.००	०.००
२	अप्रतिभूत - चांगली मानलेली	३१२.३८	५१०.९२
३	संशयास्पद	३५.४७	३५.४७
		३४७.८४	५४६.३९
४	वजा : संशयास्पद कर्जासाठी तरतूद	३५.४७	३५.४७
		३१२.३८	**५१०.९२**
	परवाना धारकांना कर्जे व अग्रीमे	३१.३४	३१.३४
	कर्मचाऱ्यांना घर बांधणी कर्जे	७.८३	१०.७२
	एम पी डी सी एल ला कर्जे	२४६.७३	२४६.७३
	महाराष्ट्र शासनाकडून आरजीजीवीवायसाठी शिल्लकी रक्कम	६,७१३.५०	५,४०१.१३
	जे एस डब्ल्यू एनर्जी लि. जमिनीच्या भाड्यांची अनामत	१३.००	१३.००
	केंद्रिय उत्पादन शुल्क प्राधिकाऱ्यांकडील शिल्लक	१३४.९६	५३.११
		७,१४७.३७	**५,७५६.०४**
ह	**भरलेले कर**		
१	अग्रिम कर भरलेले	१२८,९७०.८३	९९,२१७.०७
२	वजा - आयकरासाठी तरतूद	१०३,७१३.८७	७९,७१९.५३
		२५,२५६.९६	**१९,४९७.५४**
	एकूण	**११८,८५५.८३**	**१५१,०३४.८०**

टिपा क्र. २०

इतर चालू मत्ता (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी एकत्रित
१	साहित्याची हानी / नुकसान यांचे दावे	०.५८	०.५८
२	कर्मचाऱ्यांच्या वतीने आय टी आय प्रशिक्षणाची फी	०.००	०.१४
३	पी एफ बोर्ड ट्रस्टीज	०.००	२०९.८४
४	दीर्घ मुदतीची व्यापारी येणी	०.००	०.००
५	इतर	८.१६	८२६.९४
६	सहकारी उपकंपनन्यांच्या शिलकी	०.००	०.००
७	म. रा. वीज निर्मिती कं. लि.	४७,५३२.९६	५५,०२८.९९
८	म. रा. विद्युत पारेषण कं. लि.	१९,९५०.७४	२१,२३८.७८
९	मराविमं उर्वरित संस्था	०.००	१३,७७५.४०
१०	महावितरण	०.००	०.००
११	संकीर्ण खर्च	५,४४०.७०	५,४४०.७०
	एकूण	**७२,९३३.१५**	**९६,५२१.३७**

टिपा क्र. २१

वस्तूसूची (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी एकत्रित
अ)	**कच्चा माल**		
	कोळसा	१०२,३४५.५७	२७,४७८.१५
	अधिक - प्रवासातील कोळसा	५,१८१.९६	४,८१८.४२
	वजा - धुलाई केंद्राकडील मालासाठी तरतूद	०.००	०.००
		१०७,५२७.५४	**३२,२९६.५७**
ब)	**तेल**	१८,४४५.१३	१६,८६०.०६
क)	भांडार माल व सुटे भाग	२१३,१५९.२६	२२०,८१९.८७
	वजा - निकामी मालासाठी तरतूद	२६,६०१.९७	२५,३७४.३९
		१८६,५५७.२९	**१९५,४४५.४७**
	एकूण	**३१२,५२९.९५**	**२४४,६०२.११**

टिपा क्र. २२

व्यापार प्राप्ती (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी एकत्रित
अ	**६ महिन्यापेक्षा जास्त काळ थकीत**		
१	प्रतिभूत - चांगली मानलेली	६३७,९१३.३३	५९८,२९९.५१
२	अप्रतिभूत - चांगली मानलेली	०.००	१,३३७,५३०.९०

३	संशयास्पद	०.००	०.००
४	वजा : संशयास्पद कर्जासाठी तरतूद	२२१,०१४.५२	१७९,७९९.९६
		४१६,८९८.८१	**१,७५६,०३०.४५**
ब	**इतर**		
१	प्रतिभूत चांगली मानलेली	१,८७४.३२	१,५४६.६८
२	अप्रतिभूत चांगली मानलेली	१,३५६,२९४.८२	१,११०,५७५.०७
३	संशयास्पद		
४	महाराष्ट्र शासनाकडून ग्राहकांसाठी अनुदान येणे	१६६,३३९.२०	२६४,९४९.९६
५	वजा : संशयास्पद येण्यांसाठी तरतूद	-	-
		१,५२४,५०८.३४	**१,३७७,०७१.७१**
	एकूण	**१,९४१,४०७.१५**	**३,१३३,१०२.१६**

टिपा क्र. २३

रोख व रोख सममूल्य (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी एकत्रित
१	बँकातील शिल्लक	६५८४०.७४	५०३७५.९९
२	हातातील शिल्लक	५९.८९	१०९.९५
३	इतर बँकातील शिल्लक	०.००	०.००
४	जमा / संवितरीत लेखे	३०२८.८६	१९८७.१७
५	हातातील धनादेश	१४६४.१८	४२७९.२८
६	बँकातील मुदतीच्या ठेवी	३,३७३.१४	७,९७
	एकूण	**७३,७६६.८१**	**५६,७६०.३६**

टिपा क्र. २४

चालू गुंतवणूकी (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी एकत्रित
१	शासकीय प्रतिभूती मधील गुंतवणूकी	४,७५०.२७	७,४१५.१५
२	बँकांमधील मुदतीच्या ठेवी	३,४६७.२५	१७२.५०
३	मुच्युअल फंडातील गुंतवणूकी	१,१७६.७३	१६३.०७
	एकूण	**९,३९४.२५**	**७,७५०.७२**

टिपा क्र. २५

अल्प मुदतीची कर्जे व अग्रिमे (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी एकत्रित
अ	**सुरक्षा ठेवी**		
१	प्रतिभूत चांगले मानलेले	०.००	०.००
२	अप्रतिभूत चांगले मानलेले	८,१६७.३७	८,७९९.२७
३	संशयास्पद	०.००	०.००
		८,१६७.३७	८,७९९.२७
४	वजा : संशयास्पद कर्जाची तरतूद	०.००	०.००
		८,१६७.३७	८,७९९.२७
ब	**संबंधित संस्था**		
१	प्रतिभूत चांगले मानलेले	०.००	०.००
२	अप्रतिभूत चांगले मानलेले	३४,९९३.६४	६,३५०.१२
३	संशयास्पद	०.००	०.००
		३४,९९३.६४	६,३५०.१२
४	वजा : संशयास्पद कर्जाची तरतूद	०.००	०.००
		३४,९९३.६४	६,३५०.१२
क	**इतर**		
१	अग्रिमे : रोखीत / वस्तूत / मूल्यात वसूल होणारी		
२	प्रतिभूत चांगले मानलेले	०.००	०.००
३	अप्रतिभूत चांगले मानलेले	८,४८२.४५	२९,४००.३८
४	संशयास्पद	०.००	०.००
		८,४८२.४५	२९,४००.३८
५	वजा : संशयास्पद कर्जाची तरतूद	०.००	०.००
		८,४८२.४५	२९,४००.३८
ड	**सं व सू पुरवठा / कामे यासाठी अग्रिमे :**		
१	प्रतिभूत चांगले मानलेले	०.००	०.००
२	अप्रतिभूत चांगले मानलेले	८५,५९३.६५	४८,६९०.३३
३	संशयास्पद	०.००	०.००
		८५,५९३.६५	४८,६९०.३३
४	वजा : संशयास्पद कर्जाची तरतूद	०.००	०.००
		८५,५९३.६५	४८,६९०.३३
इ	**कोळसा / इंधने पुरवठ्याची अग्रिमे**		
१	प्रतिभूत चांगले मानलेले	०.००	०.००
२	अप्रतिभूत चांगले मानलेले	७६,०८८.०४	११८,६१५.०५
३	संशयास्पद	०.००	०.००
		७६,०८८.०४	११८,६१५.०५
फ	**कर्मचाऱ्यांना अग्रीमे**		
१	प्रतिभूत चांगले मानलेले	४.४०	५.४१
२	अप्रतिभूत चांगले मानलेले	५,५८५.०६	८,७४२.४३
३	संशयास्पद	०.००	०.००
		५,५८९.४६	८,७४७.८४

ग	**सांविधिक प्राधिकाऱ्यांकडून परत मिळू शकणारे येणे**		
१	प्रतिभूत चांगले मानलेले	०.००	१६.५०
२	अप्रतिभूत चांगले मानलेले	६,४५५.३९	५२.४९
३	संशयास्पद	०.००	०.००
		६,४५५.३९	६८.९९
ह	**आधी भरलेले खर्च**		
१	प्रतिभूत चांगले मानलेले	०.८४	०.२०
२	अप्रतिभूत चांगले मानलेले	३,२०२.३२	५५९.८८
३	संशयास्पद	०.००	०.००
		३,२०३.१५	५६०.०८
ज	**मिळू शकणारे दावे व इतर चालू मत्ता**		
१	प्रतिभूत चांगले मानलेले	०.५४	१९१.४३
२	अप्रतिभूत चांगले मानलेले	६३,०८५.५४	५०,६४८.२९
३	संशयास्पद	०.००	०.००
		६३,०८६.०७	५०,८३९.७२
४	वजा : संशयास्पद कर्जाची तरतूद	०.००	०.००
		६३,०८६.०७	५०,८३९.७२
	एकूण	**२९१,६५९.२२**	**२७२,०७१.७९**

टिपा क्र. २६

इतर चालू मत्ता (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी एकत्रित
१	विक्रीसाठी मत्ता	१३,४१६.६७	४,६४६.४४
२	अदेयकाचा महसूल	२५७,७३०.५०	५६१,९२७.२६
३	आधी केलेले खर्च	६,६७८.९३	४,४९६.३२
४	मिळण्याजोगे व्याज व इतर उत्पन्न	१,७५८.७४	२,०९०.५८
५	वापरात नसलेल्या मत्ता	१७.५९	१७.५९
६	भांडवली अर्थसाह्य / अनुदाने (मिळू शकणारी)	०.००	०.००
७	कर्मचारी / माजी कर्मचाऱ्यांकडून मिळू शकणारी रक्कम	९३६.७५	२९७.८०
८	आय टी आय कडून मिळू शकणारी रक्कम	१४,५०८.३२	१४,६२२.३४
९	प्रतिनियुक्तीवरील कर्मचाऱ्यांचे अंशदान	७८.६८	७५.६५
१०	आयकर (निव्वळ तरतूद) मागील वर्षाकरिता	३३,१५९.३९	१६,७३९.६२
११	आयकर (निव्वळ तरतूद) चालू वर्षासाठी	४,९५०.१७	२.५६
१२	पुनर्पाप्य खर्च	१८८.५६	४११.४५
१३	संकीर्ण प्राप्य रक्कम	०.००	०.००
१४	नियामक मत्ता	२५२,४००.००	२२,४००.००
१५	इतर	९७३.९१	९१८.६९
१६	टी डी एस	०.३४	३.०४
१७	उर्पाजित व देय उत्पन्न	२,३६३.२९	२,४२६.९८
१८	उर्पाजित व देय नसणारे उत्पन्न	१६७.१०	२०१.०७
१९	इतर दावे व प्राप्ती	१४६.२६	३.३०

२०	सी पी एफ ट्रस्टकडील शिल्लक	५४.०९	४८९.४९
२१	आयटीआय प्रशिक्षण शुल्काची कर्मचाऱ्यांकडून मिळू शकणारी रक्कम	६६.५८	८९.०२
२२	एम वॅटचे येणे	८,८०६.५६	३,६८७.५५
२३	शासनाकडून इतर येणी	१६४,८४५.७३	४६,५३३.२०
२४	कर्जाच्या व्यवस्थेसाठी संलग्न खर्च	१.१७	१.१६
	एकूण	**७६३,२४९.३१**	**६८२,०८१.११**

टिपा क्र. २७

प्रवर्तनापासून महसूल (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित
१	वीज विक्रीपासून महसूल	१३१,०६३.४६	४,५५६.१८
	वजा : वीज विक्रीवरील वीज शुल्क व कर	११५.७७	१४८.७४
	वीज विक्रीपासून निव्वळ महसूल	१३०,९४७.६९	४,४०७.४४
२	महसूल अर्थसाह्य	१६४.२४	१६७.२८
३	ग्राहकांकडून अधिभाराचे उत्पन्न	०.००	०.००
४	नाकारलेल्या कोळशाची विक्री	१,६८९.७९	२५६.०८
५	फ्लाय ॲशची विक्री	२,६८१.६६	३,०३८.३८
६	वजा : फ्लाय ॲश वापर निधीकडे स्थानांतरण	-२,६८१.६६	-३,०३८.३८
७	पारेषण आकाराची वसूली	५३,४४७.२२	८९,३३७.२७
८	पारेषण आकार प्राप्त (गोवा)	५,९१३.१०	२,०५७.८५
९	पारेषण आकार प्राप्त (दादरा - नगरहवेली)	४,७८२.२८	६,१४२.३२
१०	खुला प्रवेश आकार	२,१३८.२२	६९९.१६
११	एस एल डी सी चार्जेस	१,०१०.९४	१,४६२.३७
१२	रिशडयुलिंग चार्जेस	९७.२०	७२.९६
१३	पारेषण कार्यापासून महसूल	२,९०२.९०	२,६४९.६६
१४	आय आर यू कंत्राटातून सेवेचे उत्पन्न	०.०१	०.००
१५	लास्ट माईल कनेकटीव्हीटीसाठी कंत्राटी महासूल	६.६६	०.००
१६	एल टी - १ निवासी	१,०४२,०६०.८५	९७७,७३९.७२
१७	एल टी - २ वाणिज्य	४१३,५५१.८३	४१०,४४७.८९
१८	एल टी - ३ सार्वजनिक पाणी पुरवठाची कामे	२१,५८३.८२	२१,२३८.५५
१९	एल टी - ४ कृषी	७०८,०००.७१	७२७,७३०.९६
२०	एल टी - ५ औद्योगिक	४१८,१२२.८२	४६२,७५४.४०
२१	एल टी - ६ पथदीप	५२,०७१.८७	५१,९२८.८८
२२	एल टी - ४ - (अ) ग्रामपंचायतीचे पथदीप	२९,०२३.३९	२७,२२५.६२
२३	एल टी - ७ - (अ) व एल टी- ७ (ब) एल टी हंगामी	२,४८५.०९	३,२१०.३०

२४	एल टी - ८ - जाहिराती व फलक	७२५.७६	६९३.०२
२५	एल टी - ९ विद्युत साहित्य व दफनभूमी	६३.४६	४६.४८
२६	एल टी - सार्वजनिक सेवा	२४,३६१.८२	२०,३८४.०५
२७	एच टी - १ औद्योगिक	१,५०६,३३८.३२	१,८०५,९२२.२८
२८	एच टी - २ वाणिज्य	२२९,२४३.८९	२४९,०४४.११
२९	एच टी - ३ रेल्वे ट्रॅक्शन	७२,१९६.५७	१२८,३८५.३०
३०	एच टी - ४ सार्वजनिक पाणी पुरवठ्याची कामे	७३,९५५.६७	७४,२२५.६६
३१	एच टी - ५ कृषि	३४,७२५.७९	३१,१२०.६२
३२	एच टी - ६ गटाने घराबांधणी / वाणिज्य संकुले	१५,२४१.११	१४,९०१.६३
३३	एच टी - ८ (अ) व एच टी ८ (ब) - एल टी हंगामी	६२६.६७	९३७.२२
३४	एच टी - १० - बंदरे	६,६०४.४८	८,४१२.६८
३५	एच टी - सार्वजनिक सेवा	७६,७५०.६४	७५,०५३.०४
३६	एच टी - मोनोरेल	०.००	०.००
३७	एच टी - सहायक	०.००	०.००
३८	इतर राज्यांना वीज विक्री (आंतर राज्य)	०.००	०.००
३९	खूला प्रवेश श्रेणी	६७,८०५.५४	३८,००७.३१
४०	इतरांना ठोक पुरवठा	०.००	०.००
४१	वितरण फ्रॅचाईजी ना वीज दिली	२७२,२८१.०१	३६३,१२७.७३
४२	एस टी ॲड बी देणाऱ्या परवानाधारकांना वीज दिली.	०.००	०.००
४३	इतरांना ठोक पुरवठा	०.००	०.००
४४	आर के व्ही एच चार्जेस (पवन) वसुली	०.००	०.००
४५	वीज चोरी / गैरव्यवहार यातील वसुली	५,२६९.५९	६,७३०.५४
४६	व्यापाऱ्यांना विक्री	२१,१३५.३१	१८,८५१.६०
	इतर प्रवर्तनातील महसूल		
१	व्हिजींग चार्जेस वसूली	९९.८७	२८६.३०
२	स्टॅंड बाय आकार	४०,१६९.३०	४४,८१६.८९
३	खुल्या प्रवेशाचे चार्जेस	३४८.७९	९९८.७४
४	खुला प्रवेश ग्राहकांसाठी प्रकीया शुल्क	५४८.९९	१५८.६०
५	ग्राहकांकडील संकीर्ण आकार	५,०८०.५६	७,९६४.७७
६	प्रवर्तन अर्थसाह्य व अनुदानाचा महसूल	०.००	०.००
७	सर्विस लाइन रेंटल्स	३६.५७	०.००
८	महावितरण व यांच्यातील सांमजस्य करारातूत अल्प मुदतीचे ओएसी	-२३.६९	०.००
९	वीजतारा देखभाल आकार	२३५.२२	३९५.५१
१०	ग्राहकांकडील बँक आकार	१५.३४	०.००
११	नियमनाचे अधिक्य (तूट)	२३०,०००.००	-१७,१७८.९२
	एकूण	**५,५७३,८३७.२१**	**५,६६२,८१३.८३**

टिपा क्र. २८

इतर प्रवर्तनाचे उत्पन्न (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित
१	भंगार विक्री	३८३.६३	१,४४६.४८
	एकूण	**३८३.६३**	**१,४४६.४८**

टिपा क्र. २९

इतर उत्पन्न (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित
१	व्याजाचे उत्पन्न	१८७,९२८.०४	११०,८५४.०८
	इतर प्रवर्तनाव्यतिरिक्त उत्पन्न		
१	भाडी, भाड्याचे आकार इ. उत्पन्न	१,०२०.८२	१,५६२.२१
२	मत्ता / भांडार माल / भंगार विक्रीचा नफा	३,५९७.४०	५,७९६.४४
३	निविदा फॉर्मची विक्री	९७०.३६	८२०.४४
४	किरकोळ जमा शिलकी पूनर्लेखित केलेल्या	२,२४२.८२	१,८००.१७
५	इतर प्राप्ती	२३,८४९.८३	१४,७१०.८६
६	परकीय चलनातील फरकामुळे प्राप्ती (निव्वळ)	६.५१	२३,९६९.०८
७	संकीर्ण प्राप्ती	९,२६७.२५	११,१०८.६८
८	माहिती तंत्रज्ञानाच्या परतावावरील व्याज	०.००	१६८.१४
९	जादा तरतुदीचे पुनर्लेखन	०.००	०.००
१०	खुल्या प्रवेशाचे आकार	०.००	०.००
११	ठोक वीज पुरवठादारांच्या तत्पर भरण्यावर सवलत	७,३४०.९१	६,७३८.९८
१२	ग्राहकांकडील विलंब भरणा आकार	२६,८८४.७७	२२,७५७.५३
१३	मिळालेल्या रोख सवलती	९४८.५८	०.८४
१४	भंगार विक्री	०.००	०.००
१५	निर्माण केलेल्या मत्तांच्या घसाऱ्याचे स्थानांतरण	०.००	०.००
१६	स्थगित उत्पन्नातून स्थानांतरित उत्पन्न	०.००	०.००
१७	पूर्वकालीन बाबी	०.००	०.००
१८	अंशदान, अनुदान, भांडवल मत्तासाठीच्या खर्चाचे	५९,२७६.६५	४५,५३०.५६
१९	चालू गुंतवणूकीच्या विक्रीतून प्राप्ती	६५.३४	१२.०४
	एकूण	**३२३,३९९.२८**	**२४५,८३०.०५**

टिपा क्र. ३०

वापरलेल्या साहित्याचे खर्च (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित
१	कोळसा	१,०४६,४७४.३२	१,०७२,०४२.५०
२	वायू	७४,७५२.११	९७,५०२.१८
३	तेल	११,७९४.२६	३३,२५१.०१
४	पाणी	४,४९५.४३	१५,४२८.१८
	वीज खरेदी		
१	वीज खरेदी	१,९३१,२७७.२६	१,९६१,१०८.१२
	केंद्रीय क्षेत्रातून वीज खरेदी		
१	खुल्या प्रवेशातील निर्मात्यांचा जादा पुरवठा	०.००	०.००
२	अपारपारिक स्त्रोत	५३२,४६१.८१	४७१,१५७.५०
३	पारेषण आकार	३५७,१९५.५२	२७२,५३१.५५
	एकूण	**३,९५८,४५०.७१**	**३,९२३,०२१.०५**

टिपा क्र. ३१

कर्मचारी लाभ खर्च (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित
१	वेतन, भत्ते, बोनस इ.	२८९,७९४.१४	२७२,६८७.९६
२	भ. नि. निधीमधे अंशदान	१८,०४९.३५	१४,७१४.७२
३	कर्मचारी कल्याण निधी खर्च	३,९९०.८५	२,०४५.७६
४	इतर कर्मचारी खर्च	४,४८१.४५	१२,६४७.२८
५	रजा रोखीकरण खर्च	१३,७९८.३२	३८,९४१.५१
६	उपदान	१९,४९१.८४	३२,५०८.७३
७	अतिकालिक भत्ता	५,०५९.१३	३,५५६.१७
८	महागाई भत्ता	१४२,७४६.४०	१२९,४७८.४३
९	इतर भत्ते	२८,५१३.९७	२९,१८२.८०
१०	विशेष वेतन	५.५४	२५.९६
११	सानुग्रह अनुदान देणे	६,२३३.०८	५,७४७.२२
१२	वैद्यकीय खर्चाची प्रतिपूर्ती	७,१३४.४६	१,३४०.३७
१३	बाह्य स्त्रोतातील कर्मचाऱ्यांवर खर्च	१८,४५७.७७	१६,२८९.१४
१४	सेवा समाप्ती लाभ	१२२,६२७.११	१६२,८७३.९२
१५	नियोजित मत्ता मधील त्रुटींसाठी तरतूद	०.००	०.००
		६८०,३८३.३९	**७२२,०३९.९६**
१६	वजा - भांडवलीकरण केलेले कर्मचारी खर्च	४२,९५७.८१	३८,४५८.२५
	एकूण	**६३७,४२५.५८**	**६८३,५८१.७१**

टिपा क्र. ३२

दुरुस्ती व देखभाल खर्च (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित
१	कारखाने व यंत्रसामग्री	५९,६९४.९८	९६,७६३.०३
२	इमारती	७,६६८.०८	६,०८६.८९
३	वाहने	१२०.१०	१२८.१८
४	इतर	१०,२१२.२०	९,१६७.८७
		७७,६९५.३६	**११२,१४५.९८**
५	वजा - दुरुस्ती व देखभाल खर्चाचे भांडवलीकरण	-५०.११	३०६.१४
	एकूण	**७७,६४५.२५**	**१११,८३९.८४**

टिपा क्र. ३३

प्रशासन व सर्वसामान्य खर्च (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित
१	भाडी	३,०२८.४८	४,२०६.९०
२	भाडेपट्टी	५४,८९९.३२	५५,८३३.८४
	दुरुस्ती व देखभाल		
१	कारखाने व यंत्रसामग्री	७५,०११.०२	७४,१३९.६७
२	इमारती	६०३.३९	४०६.८५
३	राख हाताळणीचे खर्च	३,२६२.९४	४,३१२.७२
४	दुरुस्ती व देखभाल - इतर	११३.०३	५३.४५
५	विमा आकार	१,४९३.१८	१,६०७.४३
६	दर व कर	२,१०४.०८	१,९०८.०७
	इतर		
१	जाहिरात आकार	१,२१३.१०	७८६.१९
२	वंगण, वापरावयाचा माल व केंद्राचा पुरवठा	५,७८४.९७	८,५२८.४९
३	वाहतुकीचे आकार	२,६१६.८८	२,४८७.१५
४	शासकीय निरिक्षण शुल्क	०.९२	०.१५
५	विजेचे आकार	४,३०१.५६	९,२०१.७०
६	ऑक्ट्राय आकार	२२.०३	५३.५५
७	टपाल, टेलिफोन, टेलेक्स	२,८७०.५८	३,२०४.४४
८	मुद्रण व लेखन साहित्य	१,६२१.७९	१,५४७.०५
९	सुरक्षा खर्च	४,७९२.२९	४,६३५.३६
१०	प्रवास सोयी	२,९३८.५४	२,६८३.०२
११	कार्यालय स्वच्छता	२,३३१.५७	२,१२९.७९
१२	वाहने - चालविणे व देखभाल खर्च	१,६२४.९१	१,७४७.४०
१३	भाड्याचे खर्च	६,०९४.८५	४,९९१.८६
१४	पाणी आकार	९०६.४२	१,०९६.०८
१५	कायदेशीर व व्यावसायिक आकार	३,०२२.२८	२,२१९.१८

१६	लेखापरिक्षकाचे पारिश्रमिक	१९०.१२	१६३.०६
१७	सल्लागार आकार	२०८.४२	२३०.६४
१८	तांत्रिक शुल्के	१६१.६७	१९४.४९
१९	इतर व्यावसायिक आकार	१,६९५.७१	८२३.०३
२०	अध्यक्ष/सदस्य मानधन गाऱ्हाणी निवारण	१३२.४४	१२६.५०
२१	सदस्यता व वर्गणी खर्च	४,१४४.२२	४,२४८.०४
२२	पुस्तके व नियतकालिक	१३.५८	१४.६८
२३	संचालक उपस्थिती शुल्क	०.००	०.१५
२४	दाखल करण्याचे खर्च	०.००	०.३०
२५	सेवा कर	०.००	०.०२
२६	व्यवसाय कर	०.००	०.००
२७	संगणक देयके व इडीपी आकाराचे खर्च	६,९९९.५१	८,५९१.४३
२८	ग्राहक देयकाचा खर्च	१४,२५२.२९	११,०६८.०८
२९	ग्राहक देयक जमा करणाऱ्या बँकांची दलाली	७,३७९.३४	७,५३६.७९
३०	सुरक्षा व रक्षण उपायाच्या कंत्राटावर खर्च	९,१३२.२७	६,४९५.२५
३१	वसूली अधिकारी / निरिक्षक यांचे पारिश्रमिक	०.००	०.००
३२	मंडळ स्थापनाचे शुल्क	२१.०२	१४९.३३
३३	आतिथ्य खर्च	०.००	०.००
३४	बैठका, परिषदा इ. खर्च	२०७.१७	१६३.३३
३५	एजंटांची दलाली	२,३०८.९५	८४९.७१
३६	इतर बँक आकार	३२१.७१	९०६.०१
३७	बुडीत कर्जे	०.००	०.१२
	बीएमसी निर्देशांनुसार व्याज	१२.६६	०.००
३८	कंपनीची मालकी नसलेल्या मत्तांचे अंशदान / सी एस आर खर्च	५,०७२.३३	४,६०७.१५
३९	संशयास्पद कर्जासाठी तरतूद	५,६३७.१९	१,२८९.१४
४०	इतर सामान्य खर्च	१४,९०२.७८	२५,६३६.६४
४१	कर्मचारी जखमी /मृत होणे व त्यांचे नुकसानाची भरपाई	०.००	०.००
४२	बाह्य व्यक्ती जखमी/मृत होणे व त्यांचे नुकसानाची भरपाई	०.००	०.००
४३	स्थिर मत्ता / विक्री / भंगारात काढण्याने तोटा	०.००	०.२५
४४	निरूपयोगी स्थिर मत्तांचा तोटा	३,६४९.६१	२५१.८६
४५	परकीय चलनातील तोटा	१३,८४३.२६	०.००
४६	किरकोळ खर्च (परतावे समाविष्ट)	०.००	०.००
४७	संकीर्ण हानी तरतूदी	३१.६१	३९७.०२
४८	परवाने व अर्ज भरण्याचे शुल्क	७.३०	४.४४
४९	कंपनीची सामाजिक जबाबदारी खर्च	१३.१८	१५.३१
५०	महापारेषणचा महसूल वाटा	०.३३	०.००
५१	पूर्वकालीन निव्वळ हानी / (तोटा)	०.००	०.००
		२७०,९९६.७७	**२६१,५४३.०९**
५२	वजा - भांडवलीकरण केलेले दुरुस्ती; देखभाल खर्च	०.००	०.००
५३	भांडवलीकरण केलेले प्रशासकीय खर्च	८,४९२.६६	५,५७५.९१
५४	फ्लाय ॲश वापर निधीत स्थानांतरण केलेले खर्च	२६८१.६६	३,०३८.३८
	एकूण	**२५९,८२२.४६**	**२५२,९२८.८१**

टिपा क्र. ३४

इतर खर्च (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित
I)	**बुडीत व संशयास्पद कर्जाच्या निर्लेखनाची**		
१	बुडीत व संशयास्पद कर्जाची तरतूद ग्राहकांकडून देय असलेल्या	४२,८२१.४२	३४,७२९.६२
२	निर्लेखित केलेली बुडीत कर्जे : ग्राहकांची येणी	०.००	०.००
३	वजा : संशयास्पद कर्जाच्या तरतूदीतून निर्लेखित केलेली बुडीत कर्जे	०.००	०.००
४	निर्लेखित केलेली निव्वळ बुडीत कर्जे - ग्राहकांची येणी	०.००	०.००
५	पुरवठादार / कंत्राटदार यांची अग्रीमे - बुडीत कर्जे म्हणून निर्लेखित केलेली	०.००	०.००
II)	**संकीर्ण हानी व निर्लेखन**		
१	गळती इ. मुळे सामानाची हानी	०.००	६.९६
२	स्थिर मत्ता निरूपयोगी झाल्याने हानी	२.८०	१.४०
३	भांडार माल निरुपयोगी झाल्याने हानी	०.००	०.००
४	नैसर्गिक आपत्तीमुळे हानी	८३२.९८	१,०२६.०९
५	कर्मचाऱ्यांना जखमा, मृत्यू व नुकसानाची भरपाई	३५६.०८	२७०.०३
६	बाह्य व्यक्तींना जखमा, मृत्यू व नुकसानाची भरपाई	७४६.९८	६०२.७०
III)	**किरकोळ खर्च**		
१	अमूर्त मत्तांचे निर्लेखन	१२०.५७	०.००
२	अचल वस्तूसाठी तरतुद	६३०.०३	१९५.०९
३	लघू व कमी मूल्याच्या वस्तू निर्लेखित करणे	०.८१	१.८६
४	आर एल सी परतावा	४८३.०६	४,६०५.९५
५	ए एस सी परतावा	७४.२०	१७०.७५
६	अभय योजनांच्या डीपीसीच्या निर्लेखनाचे व्याज	०.००	०.००
७	एम व्ही ए टी क्रेडिट - नामंजूर केलेले / मागे घेतले	४.६६	५०.५४
८	पूर्व कालीन खर्च	९.३८	०.००
	एकूण	**४६,०८२.९८**	**४१,६६०.९८**

टिपा क्र. ३४ - अ

(₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित
१	मागील काळातील खर्च	६३,४०६.८९	९५,४२१.६२
२	मागील काळातील उत्पन्न	५३,५९८.०९	२१३,५१४.९३
	एकूण	**९,८०८.४०**	**-११८,०९३.३१**

टिपा क्र. ३५

वित्त खर्च (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित
	व्याज : खालीलप्रमाणे		
१	राज्य शासनाची कर्जे	१,१६०.६४	१५,३७९.१८
२	इतर कर्जे / इतर वित्तीय खर्च	३२४,०६२.९७	३२५,४७०.७०
३	खेळत्या भांडवलासाठी उसनवारी	१०२,१८२.७५	७१,१५७.४८
४	ग्राहकांची सुरक्षा अनामत	०.००	०.००
५	सवलती व प्रोत्साहने	२४,९१२.१६	२४,६१०.३२
६	सी पी एस यू बाकीचे व्याज (वीजखरेदी)	०.००	६७१.४६
७	सी पी एस यू बाकीचे व्याज (कोळसा)	०.००	८४३.७०
	इतर व्याज व दंड	१४१,९०१.५६	१४८,४६५.९४
		५९४,२२०.०९	**५८६,५९८.७८**
	इतर उसनवारीचे खर्च		
१	शासकीय हमीचे शुल्क / आकार	२२७.४७	६०१.१०
२	हमीचे आकार	१,३५०.२६	२,५५८.१४
३	संकीर्ण वित्तीय खर्च	१,४७०.३०	१,१४०.४१
४	निधी उभारणीचे खर्च	१,९१९.१०	१५५.५९
		४,९६७.१३	**४,४५५.२३**
५	वजा : भांडवलीकरण केलेले व्याज व वित्तीय आकार	२६,७८९.६८	२९,६६६.६९
	इतर	**०.८७**	**०.००**
	एकूण	**५७२,३९८.४१**	**५६१,३८७.३२**

टिपा क्र. ३६

अपवादात्मक बाबी (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित
१	अपवादात्मक बाबी	-२,४७५,०५२.७४	-१००,३५४.२६
	एकूण	**-२,४७५,०५२.७४**	**-१००,३५४.२६**

टिपा क्र. ३७

कर खर्च (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित
१	कर खर्च - चालू वर्षासाठी	५,५८६.८८	९४,६०९.९१

२	कर खर्च - मागील वर्षासाठी	०.००	०.२६
३	संपत्ती कर	०.००	४.११
	एकूण	**५,५८६.८८**	**९४,६१४.२८**

टिपा क्र. ३८

स्थगित कर (₹ लाखात)

अनु. क्र.	तपशील	३१/०३/२०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित	३१/०३/२०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित
१	स्थगित कर खर्च	१३,०१४.८७	३७,६४५.११
	एकूण	**१३,०१४.८७**	**३७,६४५.११**

टिपा क्र. ३९

पार्श्वभूमी :

मराविमं सुत्रधारी कं. लि. दि. ३१/०५/२००५ रोजी विधिवत संस्थापित झाली. महाराष्ट्र शासनाने म.रा.वि. मंडळाची पुर्नरचना करण्यासाठी विद्युत अधिनियम २००३ च्या प्रकरण क १३ यानुसार हा निर्णय घेतला. या सुत्रधारी कंपनीच्या तीन उपकंपन्या आहेत. त्यांची नांवे अशी: महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी लि. (महानिर्मिती) महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कं. लि. (महापारेषण) आणि महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कं. लि. (महावितरण) सूत्रधारी कंपनीने तिचे प्रवर्तन कार्य दि. ०६ जून २००५ पासून महाराष्ट्र शासनाच्या ''हंगामी हस्तांतरण योजने" नुसार सुरू केले. या ''पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळातून हस्तांतरण योजनेनुसार सर्व उपकंपन्या आणि सुत्रधारी कंपनी अस्तित्वात आल्या. या योजनेचे अंतिमी करण झाले आहे. आणि वित्तीय पूनर्रचना योजना महाराष्ट्र शासनाने शासन निर्णय क्र. रिफॉर्म २०१०/प्र. क्र. ११७/ऊर्जा-३/नुसार अधिसूचित करून दि. ३१/३/२०१६ रोजी पूर्वलक्षी प्रभावाने म्हणजे दि. ०५/०६/२००५ पासून अंमलात आणली आहे.

वित्तीय पुनर्रचना योजनेची ठळक वैशिष्ठये :

अ) महाराष्ट्र शासनाने आपल्याकडे राखून ठेवलेल्या अधिकारांतर्गत मूळ हंगामी हस्तांतरण योजनांत खालील समायोजने अंतिमी करणासाठी.

१. यापूर्वी महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाने धारण केलेल्या व नंतर महाराष्ट्र शासनाने दि. ०४ जून २००५ रोजीची अधिसूचना क्र. रिफॉर्म/१००५/सीआर-९०६१/(१)/एन आर जी-५ यात दिलेल्या सूचनाप्रमाणे शासनाने ताब्यात घेतलेल्या मत्ता व दायित्वे यांचे हस्तांतरण संबंधित नमूद केलेल्या हस्तांतरिती यांचेकडे दि. ०५/०६/२००५ रोजी असलेल्या बाजारमूल्यांप्रमाणे हस्तांतरित करावयाच्या आहेत. महाराष्ट्र शासनाने, शासन निर्णय क्र. रिफॉर्म/२०१०/प्र. क्र. ११७/ऊर्जा -३ नुसार अधिसूचित केले, कि उत्तराधिकारी कंपन्यांच्या निव्वळ स्थिर मत्तांचे दि. ०६ जून २००५ रोजीचे मूल्य एकूण/ ठोक तत्वावर रु. ६२,६०० कोटीने वाढेल.

२. महाराष्ट्र शासनाचे महावितरण, महानिर्मिती आणि महापारेषण या कंपन्यांमधील हितसंबंध व स्वारस्य वाढणार असून ते तीन उत्तराधिकारी कंपन्यांनी म्हणजे महावितरण, महानिमिर्ती व महापारेषण यांनी मराविम सुत्रधारी कंपनीला केलेल्या समभाग वितरणातून प्रतिबिंबीत होईल. त्यांची माहिती खाली परिच्छेद क्र. ६ मध्ये दिले आहे.

३. परिणामी मराविम सुत्रधारी कंपनीने धारण केलेल्या मत्तांचे मूल्य तीन कार्यकारी कंपन्याकडे हस्तांतरित केलेल्या मत्तांच्या मूल्यांच्या मर्यादेत वाढणार आहे. ते महाराष्ट्र शासनास समभागाच्या रुपात देण्यात आले असे मानण्यात येईल.

४. याशिवाय अधिसूचना क्र. रिफॉर्म १००५/सी आर-९०६१/(२) एन आर जी -५ यानुसार पूर्वीच्या महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाची खालील दायित्वे महाराष्ट्र शासनाने, मराविमं सूत्रधारी कं. लि. च्या समभाग भांडवलापोटी, महाराष्ट्र शासनाने हाती घेतली आहे.

रू. कोटीत

अनु. क्र.	तपशील	५/६/२००५ रोजीची दायित्वे
१	राज्य शासनाचे कर्ज	३०९८
२	केंद्रिय योजनेचा वाटा	६०३
३	सार्वजनिक क्षेत्रातील उपक्रमांची देणी (कोळशासाठी)	५६७
४	सार्वजनिक क्षेत्रातील उपक्रमांची देणी (वीज खरेदीसाठी)	४५१
५	महाराष्ट्र शासनाची कर्जे	९१२
	एकूण	**५,६३२**

५. तसेच, महाराष्ट्र शासनाला, मराविमं सूत्रधारी कं. लि. ने हस्तांतरणाच्या दिवशी प्रलंबित असलेल्या भागअर्ज निधीची रक्कम रु. ८२५४ कोटी याचे समभाग वाटप करावयाचे आहेत.

६. वित्तीय पुनर्रचना रचना चे संक्षिप्त परिणाम):

महाराष्ट्र शासनास रू. ७६,४८६ कोटी चे एकूण समभाग भांडवल खालील प्रमाणे देय आहे.

अनु. क्र.	तपशील	रू. कोटीत
अ	महाराष्ट्र शासनाला दि. ०५/०६/२००५ रोजी असलेल्या दायित्वापोटी द्यावयाचे ज्यादा समभाग	५,६३२
ब	स्थिर मत्तांच्या मूल्यांकनाचा परिणाम	–
-	मराविमं सुत्रधारी कं. लि.	१,३९७
-	महानिर्मिती	१५,१११
-	महापारेषण	६,२८९
-	महावितरण	३९,८०४
	एकूण	**६२,६००**
क	मराविमं सूत्रधारी कं. लि. च्या लेख्यात त्रिभाजनाच्यावेळी शिल्लक असलेली महाराष्ट्र शासनास द्यावयाची प्रलंबित भागअर्ज निधीची रक्कम	८,२५४
	वित्तीय पुर्नरचना योजनेनंतर ३१/०३/२०१६ रोजीचे महाराष्ट्र शासनाचे एकूण समभाग भांडवल	७६,४८६

३९.२ दि. ३१/३/२०१६ रोजी नोंदवहयात दिसणाऱ्या मत्ता व दायित्वे यांच्या यादीमधे हंगामी हस्तांतरण योजने नुसार दि. ६/६/२००५ रोजी वारश्याने दिलेल्या शिल्लकींच्या लेखांकनाचा समावेश आहे. त्यांचे नामांकन वित्तीय विवरण पत्रात पूर्वीच्या मरावि मंडळाप्रमाणे केले आहे.

दि.०६/०६/२००५ रोजी आरंभीच्या शिल्लकींचे वाटप अस्तित्वात आलेल्या पाच पुनर्रचित संस्थामधे केले आहे. त्यांची नावे अशी महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कं. लि. (महानिर्मिती), महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी लि.

(महापारेषण) महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी लि. (महावितरण) मराविमं सुत्रधारी कं. लि. आणि मराविमं (उर्वरित मंडळ) पूर्वीच्या मरावि मंडळाच्या यांच्या ५/६/५ रोजी लेखापरिक्षित शिल्लकींच्या आधारे हे वाटप करण्यात आले. या वाटपाला महाराष्ट्र शासनाने, शासन निर्णय क्र. रिफॉर्म/२०१०/प्र. क्र. ११७/ऊर्जा-३ दि. ३१/०३/१६ यानुसार मंजुरी दिली. ज्या काही शिलकीची निश्चिती झाली नव्हती त्या सूत्रधारी कंपनीकडे दिल्या होत्या त्यांचे संविभाजन दि. ०८/०६/२००९ रोजीच्या सामंजस्य करारानुसार उपकंपन्यांमध्ये करण्यात आले. त्याची माहिती टिपा क्र. २. ४ मध्ये दिली आहे.

३९.३ मराविमं (उर्वरित मंडळ) ही संस्था आता अस्तित्वात नाही. मराविमं (उर्वरित मंडळ) या संस्थेच्या वाटयाला जी काही दायित्वे दिली होती ती पूनर्रचनेच्या वेळी महाराष्ट्र शासनाने ताब्यात घेतली. या दायित्वाची परतफेड महाराष्ट्र शासनाने मराविमं सुत्रधारी कं. लि. मार्फत केली. कंपनीने महाराष्ट्र शासना कडून ३१/०३/२०१६ पर्यंत मिळणाऱ्या पैशाने या दायित्वाच्या व्यवस्थेची कामे केली होती. या कारणास्तव ज्या बॉन्ड होल्डर्सची निश्चिती / शोध सापडला नाही अशांची रककम रू. ५७.४६ लाख एवढी शिल्लक उरली आहे. आवश्यक कृतीसाठी ही रककम महाराष्ट्र शासनाकडे हस्तांतरित करावी.

३९.४ पूर्वीच्या मरावि मंडळाच्या काही इतर दायित्वांची रक्कम रु. ३१,८९३.५० लाख आणि इतर काही मत्तांची रक्कम रु. ३३३,०९७.९२ लाख आणि राखीव रु. २६,५१८.६९ लाख यांचा समावेश दि. २० मे २००५ च्या मंत्री मंडळाच्या टिपणीत नव्हता त्यामुळे त्या पूर्नरचनेच्या वेळी तात्पुरत्या मराविमं सू. कं. लि. च्या वहयात नोंदल्या होत्या त्या योग्य त्या कृतीसाठी उपकंपन्यांच्या पुस्तकात स्थानांतरित केल्या.

उपरोक्त दायित्वे/मत्ता यांचे विनिर्देशित दायित्वे/मत्ता आणि सामन्य दायित्वे व मत्ता असे वर्गीकरण केले आहे. विनिर्देशित दायित्वाची रककम रू. २३,००.५६ लाख आणि विनिर्देशित मत्तांची रक्कम रू. ३३२,१९५.५१ लाख यांची सुस्पष्ट निश्चिती नामनिर्देशनामुळे करता आली असून त्या ज्या उपकंपन्यांच्या होत्या त्यांच्याकडे स्थानांतरित केल्या आहेत.

सामान्य दायित्वे रक्कम रू. ८,८९२.९४ लाख आणि सामान्य मत्ता रक्कम रू. ९०२.४१ लाख तसेच सामान्य राखीव रक्कम रू. २६,५१८.६९ लाख यांची निश्चिती करता आली नाही त्यांचे वितरण महावितरणला ६० टक्के, महानिर्मितीत २५ टक्के आणि महापारेषणला १५ टक्के या गुणोत्तरात करण्यात आले हे गुणोत्तर मरावि मं सु. कं. लि. व उपकंपन्या यांच्यात दि. ८ जून २००९ रोजी झालेल्या सामंजस्य करारानुसार स्विकारले गेले आहे.

३९.५ महाराष्ट्र राज्य विद्युत व्यापार कंपनी लि. चे मराविमं सुत्रधारी कंपनी मधे विलीनीकरण

वित्तीय वर्ष २०१२-१३ मधे दि. १२/७/१२ रोजीच्या मंडळ ठरावानुसार कंपनीने मागील उच्च न्यायालय, मुंबई यांचे कडे कंपनी अधिनियम १९५६ च्या कलम ३९१-३९४ नुसार म.रा.वि. व्यापार कंपनी लि. आणि सुत्रधारी कं. यांच्या एकत्रीकरण योजनेचा अर्ज केला होता. या प्रस्तावित योजनेनुसार म.रा.वि व्या कंपनीच्या सर्व मत्ता व दायित्वे मराविम सुत्रधारी मधे स्थानांतरीत करावयाच्या होत्या. मात्र मागील मुंबई उच्च न्यायालयाने हा विनंती अर्ज टिकण्यासारखा नसल्याने फेटाळून लावला होता. त्यानंतर कंपनीने कंपनी व्यवहार मंत्रालयाकडे २९/०१/२०१४ रोजी अर्ज केला. या मंत्रालयाने दि. ०७/०५/२०१४ रोजी नव्याने अर्ज करावा अशी विनंती केली त्यानुसार एक नवा अर्ज २४/४/१५ रोजी त्यांच्याकडे सादर केला. त्याची सुनावणी कंपनी व्यवहार मंत्रालयात दि. २४/४/२०१५ रोजी झाली. दोन्ही कंपन्यांची निवेदन विचारात घेतल्यानंतर कंपनी व्यवहार मंत्रालयाने दोन्ही कंपन्याच्या एकत्रीकरणाच्या योजनेस, दि. ०१/०४/२०१५ पासून पूर्वलक्षी प्रभावाने मंजुरी दिली. त्यांचा आदेश क्र. २४/२/२०१४ सी एल-तीन १६/०७/२०१५ एकत्रीकरणच्या प्रस्तावातील परिच्छेद क्र. ५.३.१ यात खालील मजकूर दिला आहे.

१) या योजनेच्या परिणामासाठी, म.रा.वि.व्या कंपनीच्या ज्या मत्ता मराविमं सूत्रधारी कं. च्या लेखा वहयांमधे स्थलांतरीत

करावयाच्या आहेत, त्या म. रा. वि. व्या. कंपनीच्या लेखा पुस्तकात, लेखा परिक्षकांच्या लेखा परिक्षणानंतर त्या आधारे निश्चित केलेल्या तारखेच्या लगतच्या आधीच्या तारखेला लेख्यांचे विवरणपत्र तयार करावे. हे विवरण पत्र तयार करण्यासाठी म. रा. वि. व्या. कंपनी लिमिटेड मत्ता व दायित्वे यांच्या पुस्तक नोंदीतील मुल्य विचारात घ्यावीत.

मराविम सुत्रधारी कंपनीने तिच्या स्वत:च्या किंवा नामनिर्देशित केलेल्यांच्या नावे धारण केलेले भरणा केलेले म. रा. वि. व्या. कंपनीचे भाग भांडवल हे स्थलांतरासाठी विचारात घेतल्याचे मानण्यात येईल .

हि लेखांची प्रक्रीया इन्सिस्टूट ऑफ चार्टर्ड अकाँटण्ट इंडिया यांचे लेखामानक १४ याप्रमाणे किंवा त्यावेळी लागू केलेल्या अन्य कोणत्याही संबंधित लेखामानकांप्रमाणेच केली जाईल.

२) या आदेशाची कोणतीही दुरूस्ती केंद्र सरकारची परवानगी घेतल्याशिवाय करण्यात येणार नाही.

३) ही योजना म.रा.वि.व्या. कंपनी व म.रा.वि.मं सुत्रधारी कंपनी यांचे भागधारक आणि धनको यांना दि. ०१/०४/२०१५ पासून बंधनकारक असेल.

४) म. रा. वि. व्या. कंपनीच्या सर्व मालमत्ता, हकक आणि अधिकार, दायित्वे आणि कर्तव्ये यात कोणतीही आणखी कृती किंवा व्यवहार न करता, त्या सर्व या योजनेनुसार म.रा.वि.मं सुत्रधारी कंपनी लिमिटेड कडे स्थनांतरीत केल्या जातील.

५) म.रा.वि.व्या. कंपनी विरुध्द प्रलंबित असलेली सर्व प्रकरणे / खटले काम यापुढे म.रा.वि.मं सुत्रधारी कंपनीच्या विरोधात चालू ठेवण्यात येईल.

६) दोन्ही कंपन्या, भारत सरकारने कंपन्या अधिनियम १९५६ नुसार अधिसुचित केलेली लेखामानके नियम २००६, यामधील लेखामानक १४ यांच्या अधीन आहेत.

अशा प्रकारे एकत्रीकरणाच्या मंजूरी मिळालेल्या सदर योजनेला धरून वि.वर्ष २०१५-१६ दरम्यान कंपनीच्या लेखा पुस्तकात योग्य त्या लेखाशीर्षातंर्गत आवश्यक ती लेख्यांची प्रकीया देण्यात आली आहे. .

टिपा क्र. ४०

राखीव व आधिक्ये

४०.१ मराविमं सु.कं. लि. च्या संबंधी

१. शासन निर्णय क्र. रिफॉर्म २०१०/प्र. क्र. ११७ /ऊर्जा -३ यानुसार अधिसूचित झालेल्या हंगामी हस्तांतरण योजने नुसार मराविमं सु. कंपनीच्या वित्तीय विवरण पत्रकात दि. ०६/०६/२००५ रोजी राखीव व राखीव व निधि यांच्या आरंभीच्या शिल्लक रूपये निरंक (मागील वर्षी रू. २६,५१८.६९ लाख) होत्या. अशा राखीव निधी निर्माण करण्याचा हेतु माहिती नाही. वि.पु. योजना महाराष्ट्र शासनाने मंजूर केली असल्याने पुर्वीच्या मराविमंडळाचे या शिलकी टिपा क्र. २ मुद्दा क्र. ४ यात दिलेल्या तपशीलप्रमाणे कंपनीच्या पुस्तकात तात्पुरत्या ठेवल्या होत्या. त्या उपकपन्यांकडे योग्य त्या कार्यवाहीसाठी स्थानांतरित केल्या आहेत.

२. एम एस इ पी टी सी एल ही कंपनी मराविमं सुत्रधारी कं. लि. मध्ये विलीन झाली असून त्याची महिती टिपा क्र. ३७.५ विलीनी करण यामधे नमूद केली आहे. म्हणून रू. ४९३.०६ लाख एवढी नफ्याची रक्कम नफा व तोटा पत्रकात अधिकय / तूट यात समाविष्ट केली आहे.

४०.२ महापारेषण च्या संबंधी

१. आकस्मिक राखीव व विशेष राखीव:

महाराष्ट्र विज नियामक आयोगाने त्याचा आदेश क्र. ३१ वर्ष २०१६चा दि. ७ जूलै २०१६ यात दिलेल्या निदेशांप्रमाणे या कंपनीने वि. वर्ष २०१५-१६ मधे रू. ५१४९ लाख (मागील वर्षी रू. ४८२० लाख) या रक्कमांचे विनियोजन आकस्मिक राखीव यात करण्यात आलेले आहे. याशिवाय वि. वर्ष २०१५-१६ मधे रू. ५२ लाख याचे विनियोजन वि

वर्ष २०१४-१५ मधील आकस्मिक राखीव यातील भेद दर्शी रकमांमधे करण्यात आले.

तसेच विशेष राखीव यामधे निरंक (मागील वर्षी रू. ६०७० लाख) विनियोजित करण्यात आले. महाराष्ट्र विज नियामक आयोगाचा सदर आदेश दि. ३१/०३/२०१६ नंतर परंतु ताळेबंदाच्या अंतिमीकरणापूर्वी मिळाल्याने आदेशाचे योग्य परिणाम वि.वर्ष २०१५-१६ च्या लेखांकनात देण्यात आले.

टिपा क्र. ४१

भाग अर्ज निधी :

१) यामधे रू. ७५,५९८ लाख (मागील वर्षी ७४,६३१.६३ लाख) समाविष्ट असून ती महाराष्ट्र शासनाने या वर्षात महानिर्मितीत थेट दिलेला महाराष्ट्र शासनाचा भाग अर्ज निधी दर्शविते.

२) यात रू. ३३,७०० लाख (मागील वर्षी रू. २५,५०० लाख) ही समाविष्ट रककम महाराष्ट्र शासनाने महावितरणला चालू वर्षात थेट दिलेली महाराष्ट्र शासनाचा भाग अर्ज निधी दर्शविते. या वर्षी कंपनीने ७७,९१४,४७६,१६३ भाग (प्रत्येकी रू. १०/- चे) (मागील वर्षी ५,८८०,५७९,२००) महाराष्ट्र शासनाला वितरीत केले. त्याची रककम रू. ७,७९१,४४७.६२ लाख (मागील वर्षी ५८८,०६७.९२ लाख) आहे. यामधे प्रत्येकी रू. १०/- किमतीचे ७६,४८५,७०९,८६३ भाग समाविष्ट आहेत महाराष्ट्र शासनाचा दिलेली त्याची रक्कम रु. ७,६४८,५७०.९९ लाख आहे. ते मंजूर केलेल्या वित्तीय पुनर्रचना योजनेनुसार असून त्याची माहिती टिपा क्र. २ वि.पु. योजनेत ठळक वैशिष्ट्ये सहा यात दिली आहे.

३) वाटप प्रलंबित असलेला भाग अर्ज निधी रू. १०९,२९८ लाख असून त्यापैकी रू. २३,१७९ लाख दि. ३१/०३/२०१६ रोजी ६० दिवसापेक्षा जास्त काळ प्रलंबित आहे.

टिपा क्र. ४२

दीर्घ मुदतीची उसनवारी (प्रतिभूत कर्जे)

४२.१ महानिर्मितीच्या संदर्भात

कर्जाचे तपशील जोडपत्र 'अ' यामधे दिलेले आहेत. (दीर्घ मुदतीची उसनवारी)

पुर्वीच्या मरावि मंडळाने घेतलेल्या कर्जासाठी कंपनीच्या मत्ता प्रतिभूती म्हणून गहाण दिल्या होत्या. त्या मत्ता राज्य शासनाने अधिसूचित केलेल्या हस्तांतरण योजनेनुसार दि. ६ जून २००५ रोजी हस्तांतरित झाल्या त्या प्रतिभूती वैध असून कंपनीला बंधनकारक आहेत (संदर्भ: जोडपत्र अ)

४२.२ महापारेषण कंपनी लि. संबधी

प्रतिभूत कर्जे :

(₹ लाखात)

कर्जाची सुरक्षा खालील प्रमाणे

वित्त संस्थांची नावे	राज्य शासनाची हमी	भविष्यातील मत्ता गहाण ठेवणे	विद्यमान मत्तांचे तारण ठेवणे	एकूण
आर इ सी	निरंक	३८३,८३९.००	—	३८३,८३९.००
पी एफ सी	४७५	२३५,२४३.००	—	२३५,७१८.००
युनीयन बँक ऑफ इंडिया	—	११,२८१.००	—	११,२८१.००
बँक ऑफ बडोदा	—	८,८४५.००	—	८,८४५.००
आय एफ सी	—	—	१६,८१६.००	१६,८१६.००
ओ बी सी	—	८,२३८.००	—	८,२३८.००

दीर्घ मुदतीच्या कर्जाच्या दायित्वाच्या परतफेडीची अनुसूची

तपशील	ग्रामीण विद्युतीकरण महामंडळ	वीज वित्त महामंडळ	युनीयन बँक ऑफ इंडिया	बँक ऑफ बडोदा	आय एफ सी	जे आय सीए	ओ बी सी
कर्जाचे स्वरूप	मुदतीचे कर्ज	मुदतीचे कर्ज	मुदतीचे कर्ज	मुदतीचे कर्ज	मुदतीचे कर्ज	मुदतीचे कर्ज	मुदतीचे कर्ज
कर्जाची रक्कम	उसनवारीच्या मर्यादेपर्यंत	उसनवारीच्या मर्यादेपर्यंत	रु. ३३,५७०.०० लाख	रु. २६,४००.०० लाख	रु. २४,४६०.०० लाख	रु. ६१,८४९.०० लाख (१६७४९ दशलक्ष येन) रु. (१२०७०.५८) दशलक्ष येन	रु. २७,६७३.०० लाख
कालावधी (मुदत)	१३ वर्षे (३+१०)	१७ वर्षे (२+१५)	१५ वर्षे (२+१३)	१५ वर्षे (२+१३)	११ वर्षे (३+८)	१५ वर्षे (५+१०)	१० वर्षे
विलंबावधी	३ वर्षे	२ वर्षे	२ वर्षे	२ वर्षे	३ वर्षे	५ वर्षे	—
परत फेड	परतफेड चालू आहे	परतफेड चालू आहे	परतफेड सुरु झाली	परतफेड सुरु झाली	परतफेड सुरु झाली	परतफेड सुरु झाली	परतफेड सुरु झाली
वापराचा हेतू	भांडवली खर्च निधी	भांडवली खर्च निधी	भांडवली खर्च निधी	भांडवली खर्च निधी	भांडवली खर्च निधी	भांडवली खर्च निधी	कर्जाची पुनर्रचना
व्याजाचा दर (फ्लोटींग) (अस्थायी)	१२.००%	१२.००%	११.२५% प्रतिवर्षी मासिक विश्रांतीसह व दरवर्षी पुर्नस्थापित करुन	११.००% प्रतिवर्षी मासिक विश्रांतीसह व दरवर्षी पुर्नस्थापित करुन	१०.८८%	०.७५%	१०.३०%
भरणा करण्याची पद्धत	वार्षिक	त्रैमासिक	१५६ मासिक हप्ते	१५६ मासिक हप्ते	अर्ध वार्षिक	अर्ध वार्षिक	त्रैमासिक व वार्षिक
अग्रीम शुल्क	रु. ५०० कोटी पर्यंत निरंक, ५०० कोटीच्या पुढे कर्ज रकमेच्या ०.०१%	रु. ५०० कोटी पर्यंत निरंक, ५०० कोटीच्या पुढे कर्ज रकमेच्या ०.०१%	निरंक	निरंक	मंजूर कर्जाच्या १%	निरंक	निरंक
कमिटमेंट चार्जेस	रु. ५०० कोटी पर्यंत निरंक, ५०० कोटीच्या पुढे ०.२५% प्रतिवर्ष त्रैमासिकातील न काढलेल्या रकमेवर प्रत्यक्ष काढण्याच्या तारखेपर्यंत	रु. ५०० कोटी पर्यंत निरंक, ५०० कोटीच्या पुढे ०.२५% प्रतिवर्ष मागील त्रैमासिकातील न काढलेल्या रकमेवर प्रत्यक्ष काढण्याच्या तारखेपर्यंत	निरंक	निरंक	०.५०% कर्जाच्या न काढलेल्या रकमेच्या व संवितरण न झालेल्या	निरंक	निरंक
मार्जिन मनीची गरज	२०.००%	२०.००%	२०.००%	२०.००%	२०.००%	व्हॅट, सीएसटी (इक्विटी)/इडी	निरंक

परकीय चलनातील कर्जे

प्रतिभूत केलेले कर्ज	जे आय सी ए (रु. लाखात)	जे आय् सी ए (रु. लाखात)	एकूण (₹ लाखात)
केंद्रीय शासनाची हमी	३८,४८१.६१	६,५६७.१८	३८,४८१.६१

४२.३ मराविम सूत्रधारी कं. लि. च्या संबंधी

अप्रतिभूत कर्जे

१. राज्य शासनाची कर्जे:

१) मागील वर्षीची दाखवलेली शिल्लक रू.५२२,०६९.२७ लाख यापैकी राज्य शासनाचे कर्ज रू. निरंक (मागील वर्षी २७,४१,८२.११ लाख) पूर्वीच्या म. रा. वि. मं ची कर्जाच्या आरंभीच्या मुद्दलची रककम आहे. ती हंगामी हस्तांतरण योजनेनुसार हस्तांतरित झाली. योजनेचे अंतिमिकरण शासन निर्णय क्र. रिफॉर्म २०१०/प्र.क्र.११७/ऊर्जा-३ दि. ३१/३/१६ रोजी अधिसुचित झाले आहे.टिपा क्र. २ वित्तीय पुनर्रचना योजनेची ठळक वैशिष्ट्ये -५ यात नमूद केल्याप्रमाणे या दायित्वाचे महाराष्ट्र शासनाला समभाग देऊन पूर्ण झाले आहे.

२) राज्य शासनाचे कर्ज रू निरंक (मागील वर्षी रू. ३७,३६४.७२ लाख) पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळाच्या राज्यशासनाकडील कर्जावरील व्याजाची ही रककम असून ती हंगामी हस्तांतरण योजनेनुसार हस्तांतरित झाली होती. योजनेचे अंतिमीकरण शासन निर्णय क्र. रिफॉर्म/२०१०/प्र. क्र. ११७/ऊर्जा-३ दि. ३१/०३/२०१६ रोजी अधिसुचित झाले. टिपा क्र. -२ वि.पु. योजनेची ठळक वैशिष्ट्ये -५ यानुसार महाराष्ट्र शासनास समभाग दिल्यानंतर हे दायित्व पूर्ण झाले आहे.

३) राज्य शासनाचे कर्ज रू निरंक (मागील वर्षी रू. ७५९३ लाख) ही आंतर कंपनी समायोजनाची रककम आहे. ती महानिर्मिती कंपनी कडून वर्ष २०१०-११ मधे मिळली. महाराष्ट्र शासनाचे शासन निर्णय क्र. व्ही.पी. ए २००६ /पी के २६५/ऊर्जा-३ दि. ३१/०३/२००७ आणि शासन निर्णय क्र. व्ही.पी.ए-२००७/पी. के. ९८/ऊर्जा -३ दि. २९/०६/२००७ या वर त्यांची समायोजने आधारलेली. आहेत. या निर्णयांमधे नमूद केले आहे. की, मराविमं सुत्रधारी कंपनीस केंद्र शासनाची दायित्वाची रककम रू. १०१८५९.४० लाख देण्यासाठी महाराष्ट्र शासन रू.१०१८६ लाख मराविमं सूत्रधारी कंपनीला देईल. या शासन निर्णयात असेही म्हटले आहे की, वरील रू ७५९३ लाख ही रककम महानिर्मिती व महाराष्ट्र शासन यांच्यातील समायोजनेच्या स्वरूपानुसार आहे. त्याचे लेखांकन वर्ष २०११-१२ मधे महानिर्मिती व मराविमं सु. कं. यांच्या नोंदवह्यात करण्यात आले आहे. मंजुरीत वि.पु. योजने नुसार महाराष्ट्र शासनाची कर्जे शासनाचे आपल्या ताब्यात घेताल्यामुळे आता ही कर्जे/दायित्वे महानिर्मितीकडे पुन्हा स्थानांतरित झाली. या कर्जाची दि. १/४/२०१० ते ३१/३/२०१४ या काळातील व्याजाची रक्कम रू. ६९१३.६९ लाख याची तरतूद लेख्यांमधे 'अपवादात्मक उत्पन्न' म्हणून पुनर्लिखित केली आहे.

४) राज्य शासनाच्या कर्जाचे व्याज रू निरंक (मागील वर्षी रू. १९०,६५७.७७ लाख) राज्य शासनाने दि. ५/६/२००५ ते ३१/३/२०१४ या काळाकरिता दिलेल्या कर्जाच्या व्याजावरील रक्कम आहे. वि.पु. योजना मंजूर झाल्यानंतर महाराष्ट्र शासनाने दिलेली कर्जे शासनाच्या समभागाच्या रूपात ताब्यात घेतली मात्र दि. ०५/६/२००५ ते ३१/३/२०१४ या काळाचे व्याज मात्र शासनाने आपल्याकडे घेतले नाहीआणि ते लेख्यांमधे 'अपवादात्मक उत्पन्न' असे पुर्नलिखित केले आहे.

५) राज्य शासनाच्या कर्जाचे व्याज रू निरंक (मागील वर्षी रू. ५,३५७.६६ लाख) ही रककम पुर्वीच्या मराविमंडळाला राज्य शासनाने दिलेल्या कर्जाच्या व्याजाची आरंभीची शिल्लक असून ती हंगामी हस्तांतरण योजनेंतर्गत हस्तांतरित केली होती. या योजनेचे अंतिमीकरण शासन निर्णय क्र. रिफॉर्म/२०१०/५ प्र. क्र. ११७/ऊर्जा-३ दि. ३१/३/२०१६ नुसार

अधिसुचित झाले आहे. सदर व्याजाचे दायित्व शासनाने घेतले नाही म्हणून ते लेख्यांमधे 'अपवादात्मक उत्पन्न' म्हणून पुर्नलिखित केले आहे.

६) नाबार्डचे व्याज रू निरंक (मागील वर्षी रू. ०.३३ लाख) ही रककम पूर्वीच्या मरावि मंडळाने नाबार्ड कडून घेतलेल्या कर्जाच्या व्याजाची असून ती पूनर्रचनेच्या वेळी कंपनीकडे स्थानांतरित झाली. वि. पू. याजनेच्या अंतिमीकरणानंतर हे व्याज महाराष्ट्र शासनाने ताब्यात घेतलेले नसल्याने लेख्यांमधे ते 'पूर्वकाळातील उत्पन्न' असे पुर्नलिखित केले आहे.

२. **केंद्रिय सार्वजनिक क्षेत्रातील उपक्रमांची (सीपी एस यु) देणी : वीज खेरदी संबंधी :**

१) मागील दर्शविलेल्या रू. ५८,७०९.९७ लाख या पैकी: सी पी एस यु. च्या वीज खरेदी कर्जाची रक्कम रू. निरंक (मागील वर्षी ३३,८५५.५१ लाख) ही रक्कम पूर्वीच्या मरावि मंडळाची असून ती हंगामी हस्तांतरण योजनेत आरंभीची शिल्लक म्हणून हस्तांतरित झाली होती. या योजनेचे अंतिमी करण शासन निर्णय क्र. रिफॉर्म २०१०/प्र.क्र.११७/ऊर्जा-३ दि. ३१/३/२०१६ रोजी अधिसुचित केलेल्या टिपा क्र. २ वि. पु. योजनेची ठळक वैशिष्ट्ये -५ यात नमूद केल्याप्रमाणे महाराष्ट्र शासनाला या बद्दल समभाग देऊन हे दायित्व पूर्ण केले आहे.

२) वरील मुद्दा क्र. १) यात नमूद केल्याप्रमाणे केंद्रिय सार्वजनिक क्षेत्रातील उद्योगांकडून केलेल्या वीज खरेदीसाठीच्या कर्जाच्या थकबाकीवरील व्याज हे रू. निरंक (मागील वर्षी २४,८५४.४६ लाख) दि. ०५/०६/२००५ ते ३१/०३/२०१४ या काळातील आहे. वि. पु. योजनेचे अंतिमी करण मंजूर झाल्यानंतर वीज खरेदीच्या कर्जाची देणी महाराष्ट्र शासनाने समभागांकरिता आपल्या ताब्यात घेतली परंतु दि. ५/६/२००५ ते ३१/०३/२०१४ या काळाचे व्याज आपल्या ताब्यात घेतले नाही. म्हणून त्याचे लेख्यांमध्ये 'अपवादात्मक उत्पन्न' असे पुर्नलेखन करण्यात आले.

३. **केंद्रिय सार्वजनिक क्षेत्रातील उद्योगांची देणी : कोळशांसाठी**

१) **मागील काळातील शिल्लक रू. ८३,९५७.३१ लाख या मधील:** केंद्रिय सार्वजनिक क्षेत्रातील उद्योगांकडील कोळशांची देणी रू. निरंक (मागील वर्षी रू. ४२,५३९.३१ लाख): ही रककम पूर्वीच्या मराविमंने घेतलेल्या कर्जाची असून ती हंगामी हस्तांतरण योजनेतंर्गत आरंभीची शिल्लक म्हणून हस्तांतरित झाली. या योजनेचे अंतिमीकरण शासन निर्णय क्र. रिफॉर्म २०१०/प्र. क्र. ११७/ऊर्जा-३ दि. ३१/३/२०१६ नुसार अधिसुचित झाले. वि. पू. योजनेची ठळक वैशिष्ट्ये -५ यात नमूद केल्याप्रमाणे या दायित्वासाठी समभाग देऊन ते पूर्ण केले.

२) वरील मुद्दा क्र. (१) यात नमूद केल्याप्रमाणे केंद्रिय सार्व क्षेत्रातील उद्योगातून कोळसा खरेदी करण्यासाठी च्या कर्जाचे दि. ०५/०६/२००५ ते दि. ३१/०४/२०१४ या काळाचे व्याज रू. निरंक (मागील वर्षी रू. ४१,४१८.०१ लाख) आहे. वित्तीय पुनर्रचना योजना मंजूर झाल्यास सी. पी. एस. यू. च्या कोळशाच्या देण्याचे कर्ज महाराष्ट्र शासनाने समभागासाठी आपल्या ताब्यात घेतले. पण त्याच्या व्याजाची तरतुद मात्र आपल्याकडे घेतली नाही. म्हणून तीचे लेख्यांमधे 'अपवादात्मक उत्पन्न' असे पुर्नलेखन केले आहे.

४. **महानिर्मितिच्या संबंधी :**

१) एम. सी. एल. च्या प्रकारणी तिच्या सुत्रधारी कंपन्या म्हणजे महानिर्मिती कं. लि. कडून रू. ३,३३७ लाख आणि गुजरात राज्य वीज महामंडळ लि कडून रू. २,२१५ लाख असे एकून रू. ५,५५२ लाख अप्रतिभूत कर्जे घेतली आहेत.

२) एम. ए. एम. एस. एल च्या प्रकरणी तिची सूत्रधारी कंपनी म्हणजे महानिर्मिती कंपनी कडून रू. १३ लाखाचे कर्ज घेतले आहे.

टिपा क्र. ४२
दीर्घ मुदतीची कर्जे (जोडपत्र - अ)
महानिर्मिती

(₹ लाखात)

अ. क्र.	धनकोचा तपशील	कर्जाचे स्वरुप	१ वर्षात परतफेड करावयाचे कर्ज, चालू दायित्व मानलेले	निव्वळ दीर्घ मुदतीची उसनवारी	परतफेडीची पद्धत	व्याजाचा दर	प्रतिभूतीचे स्वरुप
१.	पी. एफ. सी.	नवीन परळी प्रकल्प कर्जाच्या रकमेत वाढकरणे	६,४४४.००	२४४१.००	४० समान तिमाही हप्ते : जुलै २००७ पासून सुरु	१२.२५%	नवीन परळी औ. वि. केंद्रातील युनीट-१चे स्टीम जनरेटर व सहाय्यक सामग्री गहाण टाकणे
२.	पी. एफ. सी.	पारस औ. वि. केंद्रात विस्तार १×२५०मे. वॅ. कोळसा आधारित प्रकल्प, पारस येथे	८,८२०.००	१७,६४१.००	४८ समान तिमाही हप्ते एप्रिल २००७ पासून सुरु	१२.२५%	प्रकल्पासाठी तयार केल्या जाणाऱ्या भविष्यातील मत्ता जमीनीसह गहाण/तारण ठेवणे
३.	पी. एफ. सी.	नवीन परळी विस्तार प्रकल्प युनीट - २	७,१२७.००	६४,१४०.००	६० समान तिमाही हप्ते : एप्रिल २०११ पासून सुरु	११.६५% १२.००%	प्रकल्पासाठी तयार केल्या जाणाऱ्या भविष्यातील मत्ता जमीनीसह गहाण / तारण ठेवणे
४.	पी. एफ. सी.	पारस विस्तार प्रकल्प युनीट - २	८,८३०.००	७९,४७४.००	६० समान तिमाही हप्ते : एप्रिल २०११ पासून सुरु	११.६५% १२.००%	प्रकल्पासाठी तयार केल्या जाणाऱ्या भविष्यातील मत्ता जमीनीसह गहाण / तारण ठेवणे
५.	पी. एफ. सी.	खापरखेडा औ. वि. केंद्र विस्तार प्रकल्प	१२,९२९.००	२११,१७५.००	६० समान तिमाही हप्ते : जुलै २०१६ पासून सुरु	१२.२५%	प्रकल्पासाठी तयार केल्या जाणाऱ्या भविष्यातील मत्ता जमीनीसह गहाण / तारण ठेवणे
६.	पी. एफ. सी.	कोराडी औ. वि. केंद्र विस्तार प्रकल्प	०	७५०,४००.००	६० समान तिमाही हप्ते : जुलै २०१८ पासून सुरु	११.६५% १२.२५%	३/६०० मे. वॅ. कोराडी विस्तार औ. वि. केंद्रातील सर्व स्थावर व जंगम मत्तांवर

७.	पी. एफ. सी.	चंद्रपूर औ. वि. केंद्रात नुतनीकरण व आधुनिकीकरण याची विविध कामे करणे	१४४.००	०	४० समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर २००६ पासून सुरु झाले.	८.८५%	
८	पी. एफ. सी.	५०० मे. वॅ. कोयना जलविद्युत केंद्राचे नुतनीकरण व आधुनिकीकरण आणि आयुष्य वाढविण्यासाठी	५०४.००	०	४० समान तिमाही हप्ते : एप्रिल २००७ पासून सुरु झाले.	८.८५% ते ९.५०%	
९.	पी. एफ. सी.	रोटोर मिळविणे	८२.००	४१.००	४० समान तिमाही हप्ते : जानेवारी २००८ पासून सुरु	१२.००%	
१०	पी.एफ.सी.	चंद्रपूर औ. वि. केंद्राचे नुतनीकरण व आधुनिकीरण	१,११४.००	२७८.००	४० समान तिमाही हप्ते : जुलै २००७ पासून सुरु	१२.२५% १२.५०%	
११	पी.एफ.सी.	चंद्रपूर औ. वि. केंद्रातील ५०० मे. वॅ. युनीटस्साठी सिम्यूलेटर मिळविणे	३६	९.००	४० समान तिमाही हप्ते : जुलै २००७ पासून सुरु	१२.२५%	वैजनाथ येथील परळी युनीट (१×२५०) मे. वॅ. औ. वि. केंद्रासाठी रु. ३८० कोटीचे बी एच् ई एल चे पॅकेज आणि महानिर्मितीच्या एस् जी व टि. जी. मत्ता गहाण ठेवणे.
१२	पी. एफ. सी.	भुसावळ औ. वि. केंद्रासाठी जनरेटर स्टॅटर मिळविणे	१४३.००	३६.००	४० समान तिमाही हप्ते : जुलै २००७ पासून सुरु	१२.००%	वैजनाथ येथील परळी युनीट (१×२५०) मे. वॅ. औ. वि. केंद्रासाठी रु. ३८० कोटीचे बी एच् ई एल चे पॅकेज आणि महानिर्मितीच्या एस् जी व टि. जी. मत्ता गहाण ठेवणे.
१३.	पी. एफ. सी.	उरण वायू औ. वि. केंद्रातील वेस्ट हिट रिकव्हरी युनीट १ व २ (२×१२० मे. वॅ.)	१०.००	५.००	४० समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर २००७ पासून सुरु	१२.००%	वैजनाथ येथील परळी युनिट (१×२५०) मे.वॅ.औ. केंद्रासाठी रु. ३८० कोटीचे बी एच् ई एल चे पॅकेज

		यासाठी विद्यमान प्रवर्तन प्रणाली (ओ.एस.) आणि माहिती प्रणाली (आय.एस.) बदलणे					आणि महानिर्मितीच्या एस् जी व टि. जी. मत्ता गहाण ठेवणे.
१४.	पी. एफ. सी.	२१० मे. वॅ. युनीटचे अमोनिया फ्युएल गॅस कंडिशनिंग सिस्टम स्थापन करणे	४८.००	८४.००	४० समान तिमाही हप्ते : जानेवारी २००९ पासून सुरु झाले.	११.४०% ते १२.००%	
१५.	पी. एफ. सी.	कोराडी औ. वि. केंद्र येथील नुतनीकरण व आधुनिकीकरण कामे	१३०.००	५८५.००	४८ समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर २००९ पासून सुरु झाले.	१२.००%	
१६.	पी. एफ. सी.	भुसावळ, परळी आणि पारस केंद्रातील दुरुस्ती आणि देखभाल कामे	३३.००	१४९.००	४५ समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर २००९ पासून सुरु झाले.	१२.००%	
१७.	पी. एफ. सी.	भुसावळ, परळी केंद्रातील युनीट १ व २ येथे नुतनीकरण व आधुनिकीकरण	१४२.००	६३९.००	४५ समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर २००९ पासून सुरु झाले.	१२.००%	
१८.	पी. एफ. सी.	नाशिक औ. वि. केंद्रातील रेल्वे सायडींग सिस्टिमचा दर्जा उंचावणे	२०८.००	९३८.००	४८ समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर २००९ पासून सुरु झाले.	१२.००%	
१९.	पी. एफ. सी.	कोयनासाठी २५० एम.व्ही. ए. जनरेटर, ट्रान्सफॉर्मर्स मिळविणे	३१.००	९२.००	४८ समान तिमाही हप्ते : एप्रिल २००८ पासून सुरु झाले.	१२.२५%	

२०.	पी. एफ. सी.	कोराडी औ. वि. केंद्रात ॲश बंड	१७८.००	८०१.००	४८ समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर २००९ पासून सुरु झाले	१२.००%	
२१.	पी. एफ. सी.	महानिर्मितीच्या विविध औ. वि. केंद्रासाठी लागणारे बॉयलर इकोमायझर / एल. टी. एस. एच. कॉइल्स आणि वॉटर वॉल आधुनिकीकरण योजना	३३७.००	१,८५३.००	४८ समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर २०१० पासून सुरु झाले	११.७५%	वैजनाथ येथील परळी युनीट (१×२५०) मे. वॅ. औ. वि. केंद्रासाठी रु. ३८० कोटीचे बी एच् ई एल चे पॅकेज आणि महानिर्मितीच्या एस् जी व टि. जी. मत्ता गहाण ठेवणे.
२२	पी. एफ. सी.	चंद्रपूर महाऔष्णिक वीज केंद्रात युनीट ५,६ व ७ केंद्रात सामायिक सुटा भाग म्हणून एल. पी. रोटर मिळविणे	२३९.००	१,९०९.००	४८ समान तिमाही हप्ते : एप्रिल २०१३ पासून सुरु झाले	११.४०%	वैजनाथ येथील परळी युनीट (१×२५०) मे. वॅ. औ. वि. केंद्रासाठी रु. ३८० कोटीचे बी एच् ई एल चे पॅकेज आणि महानिर्मितीच्या एस् जी व टि. जी. मत्ता गहाण ठेवणे.
२३.	पी. एफ. सी.	विद्यमान वीज प्रकल्पांसाठी बायर्स लाईन ऑफ क्रेडिट या कॅपेक्स योजना	२,९१८.००	२१,८७६.००	४० समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर २०१३ पासून सुरु झाले.	११.६५% ते १२.५०%	परळी औ. वि. केंद्राच्या युनीटस ३, ४ व ५ च्या एकत्रित जमिनीसह मत्ता तारण / गहाण ठेवणे
२४.	पी. एफ. सी.	१ मे. वॅ. सोलर (सौर) चंद्रपूर	१३९.००	२४४.००	३२ समान तिमाही हप्ते : जानेवारी २०११ पासून सुरु झाले.	९.४३% १०४५%	या विषयातील प्रकल्पासाठी विद्यमान आणि भविष्यात निर्माण झालेल्या / होणाऱ्या मत्ता व जमिनीसह तारण / गहाण ठेवणे
२५.	पी. एफ. सी.	कोराडी युनीट क्र. ५, ६ व ७ चे नुतनीकरण व आधुनिकीकरण	२०.००	५८६.००	६० समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर २०१६ पासून सुरु	११.४०% ते ११.७५%	परळी औ. वि. केंद्रातील युनीट ३, ४ व ५ च्या मत्ता एकत्रितपणे जमिनीसह

२६.	पी. एफ. सी.	परळी औ. वि. केंद्रासाठी माजलगांव उद्धरण सिंचन पाणी पुरवठा यंत्रणेचे नुतनीकरण व आधुनिकीकरण	७१०.००	१३,४९०.००	४० समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर २०१६ पासून सुरु	१२.००%	परळी औ. वि. केंद्राचे युनिट ३, ४ व ५ यांचा एकत्रित मत्ता व जमिनीसह
२७	पी. एफ. सी.	चंद्रपूर महा. औ. वि. केंद्राचे बॉयलर व टर्बाईन सुधारणा योजनेचे नुतनीकरण व आधुनिकीकरण	०	६,६८४.००	६० समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर २०१८ पासून सुरु होणार	११.४% ते १२.००%	परळी औ. वि. केंद्राचे युनिट ३, ४ व ५ यांचा एकत्रित मत्ता व जमिनीसह
२८.	पी. एफ. सी.	चंद्रपूर महा. औ. केंद्रातील युनिट ५ व ६ चे राख हाताळणी प्रणालीचे नुतनीकरण व आधुनिकीकरण	१८.००	२३८.००	६० समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर २०१५ पासून सुरु	११.४% ते १२.००%	परळी औ. वि. केंद्रातील युनिट ३, ४ व ५ च्या मत्ता एकत्रितपणे जमिनीसह
२९.	पी. एफ. सी.	चंद्रपूर महा. औ. केंद्रातील युनिट ५ व ६ चे कंडेसर कुलींग सिस्टिमचे नुतनीकरण व आधुनिकीकरण	३८.००	५०९.००	६० समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर २०१५ पासून सुरु	११.४% ते १२.००%	परळी औ. वि. केंद्रातील युनिट ३, ४ व ५ च्या मत्ता एकत्रितपणे जमिनीसह
३०.	पी. एफ. सी.	नाशिक औ. वि. केंद्रातील टप्पा -२ (३×२१०) मे. वॅ. युनिट ३, ४ व ५ च्या प्रक्रिया सुधारणेसाठी नुतनीकरण व आधुनिकीकरण	२.००	३६.००	४० समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर २०१६ पासून सुरु	१२.००%	परळी औ. वि. केंद्रातील युनिट ३, ४ व ५ च्या मत्ता एकत्रितपणे जमिनीसह
३१	पी. एफ. सी.	भुसावळ केंद्रातील कोळसा मोजणी व	१.००	४१.००	६० समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर	१२.००%	परळी औ. वि. केंद्रातील युनिट ३, ४ व ५ च्या मत्ता

		वापर यासाठी नुतनीकरण व आधुनिकीकरण			२०१६ पासून सुरु		एकत्रितपणे जमिनीसह
३२.	पी. एफ. सी.	भुसावळ केंद्रातील टर्बाइन ऑक्झिलरी परफॉर्मन्स सिस्टिमचे नुतनीकरण व आधुनिकीकरण (स्टेशन हिट सुधारणा)	१.००	१६.००	६० समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर २०१६ पासून सुरु	१२.००%	परळी औ. वि. केंद्रातील युनिट ३, ४ व ५ च्या मत्ता एकत्रितपणे जमिनीसह
३३.	पी. एफ. सी.	भुसावळ केंद्रातील टर्बाइन साह्यकारी कामगिरी सुधारणा योजना यासाठी नुतनीकरण व आधुनिकीकरण	२०.००	५९३.००	६० समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर २०१६ पासून सुरु	११.४ ते ३२.००%	परळ केंद्राच्या युनीट ३, ४ व ५ च्या मत्ता जमीनीसह
३४.	पी. एफ. सी.	परळी केंद्राचे युनीट ३, ४ व ५ साठी बी एफ पी कार्टिज बदलून तेथे ऊर्जा कार्यक्षम कार्टिज लावण्याची दुरुस्ती व देखभाल योजना	२९.००	३८७.००	६० समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर २०१५ पासून सुरु	१२.००%	परळ केंद्राच्या युनीट ३, ४ व ५ च्या मत्ता जमीनीसह
३५.	पी. एफ. सी.	उरण केंद्रातील व टप्पा - २ युनिट ७ व ८ ची जी टी ऑटोमेशन सिस्टिम, स्टार्टींग फ्रिक्वेन्सी कन्हर्टर व स्टॅटीक एक्सायटेशन सिस्टिमचे नुतनीकरण व आधुनिकीकरण	११९.००	१,५१४.००	६० समान तिमाही हप्ते : जानेवारी २०१५ पासून सुरु	१२.००%	परळी औ. वि. केंद्रातील युनिट ३, ४ व ५ च्या मत्ता एकत्रितपणे जमिनीसह
३६.	पी. एफ. सी.	खापर खेडा केंद्रातील युनिट १ व २ साठी	०	२,७५७.००	६० समान तिमाही हप्ते : एप्रिल	१२.००%	नाशिक केंद्रातील युनीट ३, ४ व ५ जंगम मत्ता

		हाय प्रेशर टर्बाइन (एच. पी. टी.) मोड्यूल मिळविणे			२०१८ पासून सुरु		
३७.	पी. एफ. सी.	नाशिक केंद्रातील टप्पा २ (युनिट ३, ४ व ५, ३×२१० मे. वॅ.) येथील टर्बाइन ऑक्सिलरी कन्झम्पशन सुधारणासाठी नुतनीकरण व आधुनिकीकरण	१०१.००	१,२५८.००	६० समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर २०१४ पासून सुरु	११.४% ते १२.००%	नाशिक केंद्रातील युनीट ३, ४ व ५ जंगम मत्ता
३८.	पी. एफ. सी.	नाशिक पुणे महामार्गा -पासून नाशिक औ. वि. केंद्राच्या बुस्टर पंप हाऊस पर्यंत वॅ. कॉंक्रिट रोड बांधणे	१८.००	१,०३५.००	६० समान तिमाही हप्ते : जानेवारी २०१७ पासून सुरु	११.४०% ते १२.००%	नाशिक केंद्रातील युनीट ३, ४ व ५ जंगम मत्ता
३९.	पी. एफ. सी.	महाराष्ट्रातील कोळसा वाघिणी रिकाम्या करण्याची विद्यमान प्रणालीच्या दर्जा उंचावून कामाची गती वाढविणे (डी. पी. आर.)ऑफ नाशिककडे	११.००	१५०.००	६० समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर २०१५ पासून सुरु	११.७५% ते १२.००%	नाशिक केंद्रातील युनीट ३, ४ व ५ जंगम मत्ता
४०.	पी. एफ. सी.	के जी एस सी फोफळी येथील विविध योजना	४७.००	६२९.००	६० समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर २०१५ पासून सुरु	११.४०% ते १२.००%	नाशिक केंद्रातील युनीट ३, ४ व ५ जंगम मत्ता
४१.	पी. एफ. सी.	पारस केंद्रातील वसाहतीत वीज पुरवठ्याची रचना बी एस टु जी साईडींगसाठी	१०.००	१३४.००	६० समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर २०१५ पासून सुरु	११.४०% ते १२.००%	नाशिक केंद्रातील युनीट ३, ४ व ५ जंगम मत्ता

		वेगळे २५ केव्ही प्रवासी एलिव्हेटर्स पुरविणे					
४२.	पी. एफ. सी.	महाराष्ट्रातील लघु जल विद्युत निर्मिती केंद्रासाठी विविध योजना (पुणे एस एच पी सी व नाशिक एस एच पी सी)	३.००	३५.००	६० समान तिमाही हप्ते : ऑक्टोबर २०१५ पासून सुरु	११.४०% ते १२.००%	नाशिक केंद्रातील युनीट ३, ४ व ५ जंगम मत्ता
४३.	आर. इ. सी.	भुसावळ विस्तार योजना	४३,०९९.००	४३०,९९२.००	४८ समान तिमाही हप्ते : मार्च २०१६ पासून सुरु	१०.२२%	या विषयातील प्रकल्पासाठी सध्याच्या आणि भविष्यात निर्माण होणाऱ्या मत्ता त्यांच्या जमिनीसह गहाण / तारण ठेवणे
४४.	आर. इ. सी.	चंद्रपूर विस्तार प्रकल्प	०	४४०,०००.००	४८ समान तिमाही हप्ते : सप्टेंबर २०१७ पासून सुरु	११.६५% ते १२.५०%	या विषयातील प्रकल्पासाठी सध्याच्या आणि भविष्यात निर्माण होणाऱ्या मत्ता त्यांच्या जमिनीसह गहाण / तारण ठेवणे
४५.	आर. इ. सी.	परळी बदल प्रकल्प	०	१०७,७०८.००	४८ तिमाही हप्ते : सप्टेंबर २०१७ पासून सुरु	११.६५% ते १२.५०%	या विषयातील प्रकल्पासाठी सध्याच्या आणि भविष्यात निर्माण होणाऱ्या मत्ता त्यांच्या जमिनीसह गहाण / तारण ठेवणे
४६.	आर. इ. सी.	खापरखेडा केंद्राची स्पेअर एच. पी. टी. मिळवणे.	०	२,०४४.००	०७ समान वार्षिक हप्ते : १५ जानेवारी २०१८ पासून सुरु	१२.००%	दुरुस्ती व देखभाल योजनेमधुन निर्माण होणाऱ्या भविष्यातील मत्ता गहाण ठेवणे
४७.	आर. इ. सी.	परळी केंद्रातील युनीट ३, ४ व ५ साठी बर्नर मॅनेजमेंट सिस्टम, एक्सायटेशन	०	३५९.००	०७ समान वार्षिक हप्ते : १५ फेब्रुवारी २०१८ पासून सुरु	१२.००%	दुरुस्ती व देखभाल योजनेमधुन निर्माण होणाऱ्या भविष्यातील मत्ता गहाण ठेवणे

		सिस्टम, एच. डी.मोटर प्रोटेक्शन इ. च. दर्जा उंचावणे यासाठी आर अॅंड एम. टी आय सी अद्यावित करणे.					
४८.	आर.इ.सी.	चंद्रपूर एस. टी. पी. एस. युनिट क्र. ५, ६ व ७ मध्ये इ. एस. पी. रिस्टोरेशन / रिफर्बिशमेन्ट (स्टॅक इमिशन कंट्रोल) यात सुधारणा	०	१०२.००	०७ समान वार्षिक हप्ते : १५ मार्च २०१८ पासून सुरु	१२.००%	दुरुस्ती व देखभाल योजनेमधुन निर्माण होणाऱ्या भविष्यातील मत्ता गहाण ठेवणे
४९.	आर. इ. सी.	नाशिक केंद्रात कोळसा वापराची मोजणी व निरीक्षण	०	९२.००	०७ समान वार्षिक हप्ते : १५ मार्च २०१८ पासून सुरु	१२.००%	दुरुस्ती व देखभाल योजनेमधुन निर्माण होणाऱ्या भविष्यातील मत्ता गहाण ठेवणे
५०.	आर. इ. सी.	चंद्रपूर केंद्रातील येणाऱ्या साधनांच्या उगमाशी मापन यंत्रणा (इंधन, तेल, पाणी, साह्यकारी वीज व कोळसा पुरवठा)	०	१६०.००	०७ समान वार्षिक हप्ते : ३० जानेवारी २०१८ पासून सुरु	११.४०% ते १२.००%	दुरुस्ती व देखभाल योजनेमधुन निर्माण होणाऱ्या भविष्यातील मत्ता गहाण ठेवणे
५१.	कॅनरा बँक	कॅपेक्स (महापारेषणने घेतलेल्या व नंतर महानिर्मितीकडे स्थानांतरीत केलेल्या कर्जाच्या देय रकमांसाठी)	१,१३५.००	०	२८ तिमाही हप्ते जानेवारी २०१० पासून सुरु	बेस रेट + १.००% (फ्लोटिंग सध्या १०.६५%	खापरखेड केंद्रातील सर्व जंगम मालमत्ता (युनीट १,२, ३ व ४)
५२.	साऊथ इंडियन बँक	कॅपेक्स (दीर्घ मुदत विद्यमान वीज केंद्राच्या भांडवली केंद्राच्या भांडवली खर्चासाठी निधी देणे)	१,५००.००	७,८७२.००	रू. ३.७५ कोटीचे ४० तिमाही हप्ते : ऑगस्ट २०१२ पासून सुरु	बेस रेट (फ्लोटिंग सध्या १०.००%	परळी युनिट - ६ दल, जंगम मालमत्ता (बी.ओ.पी. मॅकेनिकल पॅकेज)

५३.	हौसिंग एन्ड अर्बन डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन लि. (हुडको)	कोरडी प्रकल्प (३×६६०) मे. वॅ. येथे कर्मचाऱ्यांसाठी निवासी गाळे बांधणे	३००.००	७५९.००	रू. ७५.०५ लाखाचे ३२ तिमाही हप्ते : ३१-५-१५ पासून सुरु	फ्लोटिंग रेट (१०.००%)	भविष्यात निर्माण होणाऱ्या मत्ता निवासी गाळे व त्यांच्या जमिनीसह गहाण / तारण ठेवणे
५४.	कॅनरा बँक	कोराडी जि. नागपूर येथे ३×६६० मे. वॅ. चा औष्णिक विद्युत प्रकल्प स्थापित करणे	१००,०००.००	०	३८ समान तिमाही हप्ते : पहिले युनीट सुरु होण्याच्या तारखे पासून ६ महिन्यांनी	मुळ दर + १.००% फ्लोटिंग सध्या १०.६५%	कोराडी (३×६६०) मे. वॅ. प्रकल्पाची सर्व जंगम व स्थावर मत्ता गहाण व तारण
५५.	बँक ऑफ इंडिया	कोराडी जि. नागपूर (३×६६०) मे. वॅ. चा औष्णिक विद्युत प्रकल्प स्थापित करणे	१००,०००.००	०	३८ समान तिमाही हप्ते : पहिले युनीट सुरु होण्याच्या तारखे पासून ६ महिन्यांनी	मुळ दर + १.००% फ्लोटिंग सध्या १०.७०%	कोराडी (३×६६०) मे. वॅ. प्रकल्पाची सर्व जंगम व स्थावर मत्ता गहाण व तारण
५६.	पी. एफ. सी.	परळी औ. वि. केंद्राच्या १×२५० मे. वॅ. चा कोळसा आधारित प्रकल्प स्थापन करणे	३,३२२.००	०	४० समान तिमाही हप्ते : जुलै २००७ पासून सुरु	१२.२५%	अप्रतिभूत महाराष्ट्र शासनाची हमीच्या आधारे
५७.	पी. एफ. सी.	उरण गॅस टर्बाइन प्लँटचे दुरुस्ती व देखभाल के एफ डब्ल्यू च्या सहकार्याने	१,१४६.००	०	४० समान तिमाही हप्ते : एप्रिल २००७ पासून सुरु	८.५०% - ते ८.८५%	अप्रतिभूत महाराष्ट्र शासनाच्या हमीच्या आधारे
५८.	पी. एफ. सी.	अमोनिया इंजेक्शनसाठी फ्यु एल गॅस कडिशनींग सिस्टम स्थापन करणे	१७.००	०	४० समान तिमाही हप्ते : जुलै २००६ पासून सुरु	८.२५%	अप्रतिभूत महाराष्ट्र शासनाच्या हमीच्या आधारे
५९.	पी. एफ. सी.	कोयना जलविद्युत केंद्र टप्पा ३ युनीट १ ते ४ याचे नूतनीकारण, आधुनिकीकरण व आयुष्य वाढविणे	९४.००	२४.००	४० समान तिमाही हप्ते : जुलै २००७ पासून सुरु	११.६०%	अप्रतिभूत महाराष्ट्र शासनाच्या हमीच्या आधारे

६०.	पी. एफ. सी.	कोयना जलविद्युत केंद्र टप्पा १ ते २ चे नूतनीकारण व आधुनिकीकरण	६९.००	१७.००	४० समान तिमाही हप्ते : जुलै २००७ पासून सुरु	११.२५%	अप्रतिभूत महाराष्ट्र शासनाच्या हमीच्या आधारे
६१.	के एफ डब्ल्यु जर्मनी	साक्री-धुळे येथे १५० मेवॅ सौर वीज प्रकल्प स्थापन करणे	१७,४००.००	५५,७४८.००	२१ समान अर्ध वार्षिक हप्ते : ३०.१२.१३ पासून सुरु	स्थिर दर (१.९६%)	अप्रतिभूत महाराष्ट्र शासन व भारत सरकार यांची बॅक टू बॅक व्यवस्था
६२.	के एफ डब्ल्यु जर्मनी	बारामती व अन्यत्र सौर वीज प्रकल्प स्थापन करणे	०	१४,२९०.००	२१ समान अर्ध वार्षिक हप्ते : ३०.१२.१३ पासून सुरु	स्थिर दर (१.९६%)	अप्रतिभूत महाराष्ट्र शासन व भारत सरकार यांची बॅक टू बॅक व्यवस्था
६३.	आयबीआरडी जागतिक बँक	कोराडी केंद्रातील युनीट ६ इ इ दुरुस्ती आणि देखभाल साठी निधी देणे	२७४.००	९,८४५.००	५० समान अर्ध वार्षिक हप्ते : १५.१२.१४ पासून सुरु दि.१५.६.३९ पर्यंत	सहा महिने एलबीओआर +चल प्रसार (१.३७%)	अप्रतिभूत महाराष्ट्र शासन व भारत सरकार यांची बॅक टू बॅक व्यवस्था
६४.	जी एस इ सी लि.	दीर्घ मुदतीचे कर्ज	२,२१५.०५	-	-	-	अप्रतिभूत
	महावितरण	दीर्घ मुदतीचे कर्ज	२०६.७७	-	-	-	अप्रतिभूत
६५.	महाराष्ट्र शासन	उरण जी टी पी एस भांडवली खर्च	०	५.००	१२० समान मासिक हप्ते : एप्रिल २००८ पासून सुरु	११.५०%	अप्रतिभूत
६६.	मे/से स्वच्छ शाश्वत सौर ऊर्जा प्रा. लि.	शिरसूफळ येथे ५० मे वॅ सौर वीज प्रकल्पाचा बांधकाम खर्च	४२७.००	२०,५३२.००	वि.वर्ष २०१५-१६ पासून २० वर्ष मासिक हप्यात परतफेड	१८.००%	अप्रतिभूत

टिपा क्र. ४३

दीर्घ मुदतीची इतर उसनवारी / कर्जे

४३.१ मराविंम सुत्रधारी कंपनीच्या बाबतीत

१. व्यापारी देणी (इतरांची) :

मागील काळातील शिल्लकीचे ₹ १५,७४३.३४ लाख यातील :

१) भांडवली पुरवठ्याचे दायित्व ₹ निरंक (मागील वर्षी १४,०००.५६ लाख) उरण वायू टर्बाइन वीज केंद्र (पूर्वीचे मराविमं) येथे साहित्य पुरवठा / भांडवली कामे यासाठीची तरतूद जी टी पी एस केंद्राने त्यांच्या नोंदवहीत दि. ५/६/२००५ रोजी संपलेल्या कालखंडात साहित्याचा पुरवठा / भांडवली कामे यांचे थकीत पैसे देण्याकरिता तरतूद केली होती या दायित्वाचे पैसे या पुर्वीच महाराष्ट्र शासनाने के एफ डब्ल्यु, जर्मनी यांना आणि सिमेन्स एजी जर्मती यांना देऊन टाकले. हे दायित्व तात्पूरते मराविमं सूत्रधारीच्या नोंदणीवहीत हंगामी स्वरुपात ठेवले होते. वि. पु. योजनेच्या अंतिमीकरणानंतर ते महानिर्मितीच्या नोंदवहीत योग्य त्या कार्यवाही साठी स्थानांतरित करण्यात आले आहे.

२) संचालन व सुव्यवस्था साहित्य यांच्या पुरवठयाचे दायित्व ₹ निरंक (मागील वर्षी १,०९१.१६ लाख) ज्याचे ओळख निश्चित झालेली नाही असे पूर्वीच्या मराविमंचे दायित्व आहे. दि. ०८/०६/२००९ रोजी च्या सामंजस्याच्या करारानुसार ते उपकंपन्यांच्या लेखापुस्तकात योग्य त्या कार्यवाहीसाठी स्थानांतरित केले आहे.

३) किरकोळ धनकोच्या खर्चाची रक्कम ₹ निरंक (मागील वर्षी रू. २०२.४० लाख) ही पूर्वीच्या मराविमंची आणि निश्चित ओळख नसलेली दायित्व आहे. दि. ०८/०६/२००९ रोजी च्या सामंजस्य करारानुसार योग्य ती कार्यवाही करण्यासाठी ती उपकंपन्याच्या लेखा पुस्तकात स्थानांतरित केली आहे.

४) साहित्य पुरवठा / कामे (सी.पी.एल) यांच्या दायित्वा ची रककम ₹ निरंक (मागील वर्षी रू. ४४९.२३ लाख) ही पूर्वीच्या मराविमंची व ज्यांनी ओळख निश्चिती करता येत नाही अशी असून ती दि. ८/६/२००९ रोजीच्या सामंजस्य करारानुसार उपकंपन्याच्या लेखापुस्तकात योग्य त्या कार्यवाही साठी स्थानांतरित केली आहे.

२. इतर दायित्वे :

मागील वर्षातील शिल्लक ₹ ७९,०६६.२० लाख

१) भारत सरकारच्या समायोजनासाठी महाराष्ट्र शासनाचे दायित्व ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ ६०,३१८.३१ लाख) हे दायित्व केंद्रीय योजनेतील वाटणी- पूर्वीच्या मरावि मंडळाकडून सी पी एस यू ला देय असणाऱ्या रकमेचे भारत सरकारने केलेल्या समायोजनाची ही रककम आहे. या सी पी एस यू मधे एन टी पी सी, एन पी सी, बी एच इ. एल. रेल्वे, सी आय एल इ. समाविष्ट आहेत.

हे दायित्व हंगामी हस्तांतरण योजनेनुसार मराविमं सूत्रधारी कंपनीच्या लेख्या वहयात तात्पुरते ठेवले होते. हंगामी हस्तांतरण योजनेचे अंतिमीकरण, शासन नि. क्र. २०१०/प्र. क्र. ११७/ऊर्जा- ३ दि. ३१/३/२०१६ रोजी अधिसुचित झाल्यानंतर सदर दायित्वाची टिपा क्र. २ वि. पू. योजनेची ठळक वैशिष्टये (५) यात नमूद केल्या प्रमाणे महाराष्ट्र शासनास समाभाग देऊन पूर्तता करण्यात आली आहे.

२) अनुदान व साह्य रक्कम ₹ निरंक (मागील वर्षी २१३७.२५ लाख) हे दायित्व हंगामी हस्तांतरण योजनेनुसार मराविमं सूत्रधारी कंपनीच्या लेख्यावहयात तात्पूरते ठेवले होते. हंगामी हस्तांतरण योजनेचे अंतिमीकरण, शासन नि. चि. २०१०/प्र. क्र. ११७/ऊर्जा- ३ दि. ३१/३/२०१६ रोजी अधिसुचित झाल्यानंतर सदर दायित्वाची टिपा क्र. २ वि.

पू. योजनेची ठळक वैशिष्टये (५) यात नमूद केल्या प्रमाणे महाराष्ट्र शासनास समाभाग देऊन पूर्तता करण्यात आली आहे.

३) सी पी एस यू कोळश्याची व वीज खरेदीची कर्जे रक्कम ₹ निरंक (मागील वर्षी रू. १५,२७८.९१ लाख) हे दायित्व हंगामी हस्तांतरण योजनेनुसार मराविमं सूत्रधारी कंपनीच्या लेख्या वहयात तात्पुरते ठेवले होते. हंगामी हस्तांतरण योजनेचे अंतिमीकरण, शासन नि. क्र. २०१०/प्र. क्र. ११७/ऊर्जा- ३ दि. ३१/३/२०१६ रोजी अधिसुचित झाल्यानंतर सदर दायित्वाची टिपा क्र. २ वि. पू. योजनेची ठळक वैशिष्टये (५) यात नमूद केल्या प्रमाणे महाराष्ट्र शासनास समाभाग देऊन पूर्तता करण्यात आली आहे.

४) शासकीय अर्थसाह्य परत करण्यास योग्य ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ १३८.२१ लाख) हे पूर्वीच्या मराविमंचे ओळख निश्चिती नसलेले दायित्व असून ते ८/६/२००९ च्या सामंजस्य करानुसार योग्य त्या कार्यवाहीसाठी उपकंपन्याच्या लेखा वहयात स्थानांतरित केले.

५) इसार रक्कम ठेव - भांडवल ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ ९५९.९५ लाख) हे पूर्वीच्या मराविमंचे ओळख निश्चिती नसलेले दायित्व असून ते ८/६/२००९ च्या सामंजस्य करानुसार योग्य त्या कार्यवाहीसाठी उपकंपन्याच्या लेखा वहयात स्थानांतरित केले.

६) सं. व सु. कामासंबधी पुरवठादार / कंत्राटदारांची ठेवून घेतलेली रक्कम ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹२३१.१९ लाख) हे पूर्वीच्या मराविमंचे ओळख निश्चिती नसलेले दायित्व असून ते ८/६/२००९ च्या सामंजस्य करानुसार योग्य त्या कार्यवाहीसाठी उपकंपन्याच्या लेखा वहयात स्थानांतरित केले.

७) कर्मचाऱ्यांना कर्ज व अग्रिमे ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ १.५६ लाख) हे पूर्वीच्या मराविमंचे ओळख निश्चिती नसलेले दायित्व असून ते ८/६/२००९ च्या सामंजस्य करानुसार योग्य त्या कार्यवाहीसाठी उपकंपन्याच्या लेखा वहयात स्थानांतरित केले.

८) ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ ०.४९ लाख) राज्य शासनास देय असलेला ही रककम कंपनीकडे पुनर्रचनेच्या वेळी हस्तांतरित केला आहे. वि. पु. योजनेचे अंतिमी करण झाल्यामुळे महाराष्ट्र शासनाने न घेतलेले सदर व्याज लेखा पुस्तकान पूर्वकालिन उत्पन्न म्हणून नोंदले आहे. .

३. आंतर कंपनी देय योग्य रक्कम

१) आंतर कंपनी देय: महापारेषणाचे ₹ ७,४३६.२८ लाख) (मागील वर्षी ₹ २,२६३.८२ लाख): यामधे सामाईक आणि विनिर्देशित दायित्वे मत्ता व राखीव समाविष्ट असून त्याची निव्वळ शिल्लक रू. ५,१७६.३८ लाख आहे. त्याचा मेळ, चर्चा, विचार विमर्श चालू आहे.

२) आंतर कंपनी देय, महानिर्मितीचे ₹ २२,२५९.६१ लाख (मागील वर्षी ₹ ९,३७७.३८ लाख) यामधे सामाईक व विनिर्देशित दायित्वे मत्ता व राखीव समाविष्ट असून निव्वळ शिल्लक ₹ ३१,६२७.८६ लाख असून त्याचा मेळ चर्चा, विचार विमर्श चालू आहे.

३) आंतर कंपनी देय: उर्वरित मरविमं ₹ ५७.४६ लाख या मधे बॉड धारकांना देय असलेली शिल्लक आहे. या बॉड धार कांची ओळख निश्चिती /पत्ता सापडत नाही ही वस्तू स्थिती टिपा क्र २ पॉईट नं ३ मधे नमूद केली आहे. ही रक्कम आवश्यक त्या कार्यवाहीसाठी महाराष्ट्र शासनाकडे हस्तांतरित केली जाईल.

टिपा क्र. ४४

दीर्घ मूदतीच्या तरतुदी :

४४.१ मरविमं सुत्रधारी कंपनी लि. च्या संबंधी

१) प्रतिनियुक्ती वरील कर्मचारी यांचे उपदान व रजा रोखणीकरण यासाठी कंपनीच्या पुस्तकात तरतुदी नाहीत.

२) **इतर तरतुदी मधील समाविष्ट बाबी :**

खर्चाच्या दायित्वाची तरतूद ₹ ६.२५ लाख (मागील वर्षी ₹ ५,८२६.९६ लाख) ₹५,८१९.२१ लाख यामधे जुन्या भोडपट्टीची तरतूद हमी शुल्क व त्यावरील व्याज यांचा समावेश आहे. वरील ₹५,८१९.२१ लाख यामधे पूर्वीच्या सामंजस्य करारा प्रमाणे ती योग्य कार्यवाही साठी उपकंपन्याच्या लेखा पुस्तकात स्थानांतरित केली आहेत.

टिपा क्र. ४५

अल्प मुदतीची उसनवारी (प्रतिभूत कर्जे)

महानिर्मितिच्या संबधी

या कर्जाचा तपशील जोडपत्र 'ब' मधे दिला आहे.

जोडपत्र 'ब' (₹ लाखात)

अनु. क्र.	कर्ज देणाऱ्याचा तपशील	३१/३/१६ रोजी ची थकीत शिल्लक	परतफेडीच्या अटी	व्याजाचा दर	प्रतिभूतीचे स्वरूप
१	बॅक ऑफ इंडिया	१८६,५६८.००	एक वर्षा साठी मंजूर त्यानंतर वर्ष निहाय नुतनी करण	बॅकेचा पायाचा दर (९.६५% ते ९.७०%) यांच्या आधारे व्याज दर	खापरखेडा औ. वि. केंद्राचे युनीट क्र. १,२,३ व ४ यांच्या जंगम मत्ता यांच्या वरील आकाराच्या आधारे त्यासोबत पुस्तकी कर्ज व साठा यांचे आनुषंगिक तारण
२	बॅक ऑफ महाराष्ट्र	१७,१०९.००			
३	कॅनरा बॅक	१८५,९४८.००			
४	इंडियन बॅक	४०,९००.००			
५	सेंट्रल बॅक ऑफ इंडिया	३४,१००.००			
६	स्टेट बॅक ऑफ इंडिया	१०,०००.००			
७	देना बॅक	१७,९००.००	मिळाल्याच्या तारखेपासून ६ महिने	बॅकेचा पायाचा दर या आधारे व्याज दर (तरता) (९.७०%)	अप्रतिभूत
८	इंडियन बॅक	५०,०००.००	मिळाल्याच्या तारखेपासून ३ महिने	बॅकेचा पायाचा दर या आधारे व्याज दर (तरता) (९.६५%)	अप्रतिभूत
९	स्टेट बॅक ऑफ इंडिया	९९,९९९.००	मिळाल्याच्या तारखेपासून ६ महिने	बॅकेचा पायाचा दर या आधारे व्याज दर (तरता) (९.५५%)	अप्रतिभूत
१०	सिंडिकेट बॅक	१७४,००.००	मिळाल्याच्या तारखेपासून १ वर्ष	बॅकेच्या पायाच्या दराच्या आधारे व्याज दर (स्थिर) (९.७०%)	अप्रतिभूत

११	विजया बॅक	१९०,००.००	मिळाल्यापासून ६ महिने	बॅकेच्या पायाच्या दराच्या आधारे व्याज दर (स्थिर) (९.७०%)	अप्रतिभूत
१२	विजया बॅक - सर्व सामान्य भांडवली खर्चासाठी नियोजित	६०००.००	मिळाल्यापासून ६ महिने	बॅकेच्या पायाच्या दराच्या आधारे व्याज दर (स्थिर) (९.७०%)	अप्रतिभूत
१३	कॅनरा बॅक	५०,०००.००	मिळाल्यापासून ६ महिने	बॅकेच्या पायाच्या दरावर आधारीत व्याजदर (तरता) (९.६५%)	अप्रतिभूत
१४	बॅक ऑफ इंडिया	१००,०००.००	मिळाल्यापासून १ वर्ष	बॅकेच्या पायाच्या दरावर आधारीत व्याजदर (तरता) (९.७०%)	अप्रतिभूत
१५	देना बॅक	४२,१००.००	मिळाल्यापासून ६ महिने	बॅकेच्या पायाच्या दरावर आधारीत व्याजदर (तरता) (९.७०%)	अप्रतिभूत
१६	सिंडिकेट बॅक	३४,१३०.००	मिळाल्यापासून १ वर्ष	बॅकेच्या पायाच्या दरावर आधारीत व्याजदर (स्थिर) (९.७०%)	अप्रतिभूत
१७	बॅक ऑफ महाराष्ट्र	२०,६४९.००	मिळाल्यापासून ६ महिने	बॅकेच्या पायाच्या दरावर आधारीत व्याजदर (तरता) (९.७०%)	अप्रतिभूत
१८	सिंडिकेट बॅक	७,५९८.००	मिळाल्यापासून १ वर्ष	बॅकेच्या पायाच्या दरावर आधारीत व्याजदर (स्थिर) (९.७०%)	अप्रतिभूत
१९	बॅक ऑफ महाराष्ट्र	३,८४९.००	मिळाल्यापासून ६ महिने	बॅकेच्या पायाच्या दरावर आधारीत व्याजदर (तरता) (९.७०%)	अप्रतिभूत
२०	देना बॅक	७४६.००	पहिल्या संवितरणाच्या तारखेपासून ६ महिने	बॅकेच्या पायाच्या दरावर आधारीत व्याजदर (तरता) (९.७०%)	अप्रतिभूत

टिपा क्र. ४६

इतर चालू दायित्वे

४६.१ मराविमं सुत्रधारी कं. लि. च्या संबधी

मुदत पूर्ण झालेल्या चालू दीर्घ मुदतीच्या कर्जाची रक्कम ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ १०,१८५.९४ लाख) ही रक्कम हंगामी हस्तांतरण योजनेनुसार पूर्वीच्या मरविमं ची आरंभीची शिल्लक असून ती मराविमं सुत्रधारी च्या लेखापुस्तकात तात्पूरती ठेवली होती. हंगामी योजनेचे अंतिमीकरण शासन निर्णय क्र. रिफॉर्म २०१०/प्र. क्र. ११७/ऊर्जा - ३ दि. ३१/३/२०१६ नुसार अधिसुचित झाले. टिपा क्र. २ वि. पु. योजनेची ठळक वैशिष्ट्ये-५ यात नमुद केल्याप्रमाणे सदर व्याजाचे दायित्व महाराष्ट्र शासनाला त्याचे समभाग देऊन पूर्ण केलेले आहे.

२) महाराष्ट्र शासनाचे कर्जावर उपार्जित झालेले परंतु देय नसलेले व्याज ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ ८७,२९९.४० लाख) ही रककम दि. ५ जून २००५ पर्यंत उपर्जित झालेल्या व्याजाची असून ती हंगामी हस्तांतरण योजनेनुसार मराविंम सुत्रधारीच्या लेखा पुस्तकात तात्पुरती ठेवली होती. टिपा क्र. २ वि. पु. योजनेची ठळक वैशिष्ट्ये- ५ यात सांगितल्याप्रमाणे सदर व्याजसाठी महाराष्ट्र शासनास त्याचे समभाग देऊन हे दायित्व पूर्ण केले आहे.

३) राज्य शासनाची कर्जे/सी पी एस यु ची देणी - कोळसा/सी पी एस यु ची देणी - वीज खरेदी या वरील उपार्जित व देय व्याजाची रक्कम ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ १४,५७५.३६ लाख) ही व्याजाची रककम दि. १/४/२०१४ ते ३१/३/२०१५ या कालाची आहे. वि. पु. योजनेच्या मंजुरीनंतर राज्य शासनाने समभाग घेण्यासाठी कर्जे आपल्याकडे घेतली. परंतु दि. १/४/२०१४ ते ३१/३/२०१५ या काळाचे व्याज राज्य शासनाने आपल्याकडे घेतलेले नाही. म्हणून त्याची नोंद 'अपवादात्मक उत्पन्न' अशी केली आहे.

टिपा क्र. ४७

अल्प मुदतीच्या तरतुदी : मराविमं सुत्रधारी कं. लि. च्या बाबतीत

या वर्षातचे भाडेपटीचे उत्पन्न आणि इतर स्त्रोतातील उत्पन्न यासाठी आयकराची तरतूद केली आहे.

टिपा क्र. ४८

चालू नसलेल्या गुंतवणूकी : मराविमं सूत्रधारी कं लि. च्या बाबत

१) हंगामी हस्तांतरण योजने नुसार मागील वर्षा पर्यंत उपकंपन्या मधील गुंतवणूकी या तीन उपकंपन्याच्या म्हणजे महानिर्मिती, महापारेषण व महावितरण यांच्याकडे, तात्पूरत्या अधिसूचित झालेल्या हस्तांतरण योजनेनुसार, स्थानांतरित झालेल्या एकूण मत्ता वजा एकूण दायित्वे यांचे मूल्य दर्शवितात. या योजनेचे अंतिमी करण झाले असून ते महाराष्ट्र शासनाने दि ३१/३/१६ रोजी मंजूर केली व शासन निर्णय क्र. जी. आर. क्र. रिफॉर्म २०१०/प्र. क्र. ११७/ऊर्जा-३ यानुसार वित्तीय पुनर्रचना योजना अधिसुचित केली. त्यानुसार महाराष्ट शासनाने निश्चित केलेले अंतिम हस्तांतरण मूल्य खालील प्रमाणे आहे.

(रक्कम ₹ लाखात)

कंपनीचे नांव	पुस्तकी मूल्य	निर्धारित मूल्य	फरक
मराविमं सूत्रधारी	४,८५९.०१	१४४,५३४.००	१३९,६७४.९९
महानिर्मिती	३५६,६०४.९६	१,८६७,६८१.००	१,५११,०७६.०४
महापारेषण	४५०,३९५.७३	१,०७९,२८९.००	६२८,८९३.२७
महावितरण	३५८,४६४.६९	४,३३८,८१५.००	३,९८०,३५०.३१
एकूण	**१,१७०,३२४.३९**	**७,४३०,३१९.००**	**६,२५९,९९४.६२**

याप्रमाणे हि योजना दि. ०५ जुन २००५ पासून पूर्वलक्षी प्रभावाने वित्तीय वर्ष ३१/०३/२०१६ मध्ये अमलात आली. वि. पु. योजनेमुळे उपकंपन्यांमधील मत्तांच्या पुस्तकी मुल्यात बदल झाल्यामुळे उपकंपन्यांनधील गुंतवणूक रु. ६१२०,३१९.६४ लाखाने वाढली.

२) या गुंतवणुकी मधे उपकंपन्याना दिलेले ₹ १५ लाख समाविष्ट आहेत. म्हणजेच महानिर्मिती, महापारेषण व महावितरण यांना (प्रत्येकी ₹ ५ लाख) दिले आहेत. याची ही रककम प्रारंभीच्या समभाग भांडवलाची अंशदान असून त्याचे शेअर सर्टीफिकेट महाराष्ट्र शासनाने नामनिर्देशित केलेल्या व्यक्तीच्या नांवे दिले आहे ते अदयाप कंपनीच्या नांवे हस्तांतरीत झालेले नाही. याची माहिती मुद्दा क्र. ३,४ व ६ मधे आहे.

३) भाग अर्ज निधी ₹ ७५,५९८ लाख (मागील वर्षी रू. ७४६३१.६३ लाख) यांचा लेखा केलेला या वर्षी म.रा. वि. म. सूत्रधारी कंपनीची 'महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी लि.' मधील गुंतवणूक दर्शवित आहे. ही रककम वि. वर्ष २०१५-१६ मधे महाराष्ट्र शासनाने थेट महानिर्मिती कंपनीला दिली. त्याचे शेअर्स अद्याप निर्गमित केलेले नाही.

४) भाग अर्ज निधी ₹ ३३,७०० लाख (मागील वर्षी ₹ २५,५०० लाख) याची या वर्षी म. रा. वि. म. सूत्रधारी कंपनीची महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनीमधील गुंतवणूक दर्शवित आहे. ही रककम महाराष्ट्र शासनाने थेट महावितरणला दिली. त्याचे शेअर्स अद्याप निर्गमित केलेले नाही.

५) कंपनीची महावितरण मधे ₹ ४,६१५,९६३.४९ लाख गुंतवणूक असून ही कंपनी सतत तोटयात असल्याने गुंतवणूकीचे मूल्य घटत आहे. या शेअर्सच्या मूल्यातील घटीसाठी लेखा पुस्तकांत तजवीज केली नाही गेल्या वर्षीपर्यंत महावितरणच्या संपूर्ण तोटयाची रककम ₹ १,२५,६६५ लाख झाली असून ती शेअर्सच्या मूल्यात प्रतिबिंबित केलेली नाही. ३१/०३/२०१६ रोजीच्या आकडेवारीचे अंतिमीकरण झालेले नाही.

टिपा क्र. ४९

दीर्घ मुदतीची कर्जे व अग्रिमे

४९.१ मराविंम सुत्रधारी कं. लि. च्या बाबत :

१) संबधित संस्थाची कर्जे व अग्रिमे - महावितरणचे ₹ ३७४,८९६.२३ लाख (मागील वर्षी ₹ ७९,८८९.४८ लाख) यात समान व विनिर्देशित दायित्वे, मत्ता राखिव यांची निव्वल शिल्लक रू. ३११,४८९.९८ लाख समाविष्ट असून त्याचा मेळ चर्चा व विमर्श करणे चालू आहे.

२) कंपनीच्या लेखा पुस्तकात कराची निव्वळ तरतूद ₹ ४,९८७.०५ लाख आहे. त्यापैकी अग्रिम कर ₹ ११,४४३.८८ लाख दर्शविला आहे. तसेच कराप्रकरणी अपील केली असल्याने आयकर अभिलेखाप्रमाणे दायित्वे नाहीत. लेखा पुस्तकातील तरतूद कंपनीच्या न्यायबुध्दिने केलेली आहेत.

टिपा क्र. ५०

इतर चालू नसलेल्या मत्ता

मराविमं सुत्रधारी :

धारावी इमारतीच्या खर्चाचे व्याज पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळाने मे १९८१ मध्ये धारावी येथील जमीन व इमारत मे. एस्ट्रेला बॅटरीज लि. याचे कडून विकत घेतली त्याच्या खरेदी खर्चापोटी देय असलेल्या शिल्लक रकमेवर व्याज दिले जाते. एकूण विक्री व्यवहारातील देय रककम ₹ १३७.९० लाख असून त्यापैकी ₹ ४७.४९ लाख दि. २८/०५/१९८१ रोजी दिले आणि नंतर ₹ ९०.४१ लाख विक्री विलेखाच्या नोंदणीच्या वेळी द्यावयाचे होते. विक्री विलेखांची नोंदणी अदयाप

बृहन्मुंबई महापालिकेमधे करावयाची आहे. हा प्रस्ताव बृहन्मुंबई महानगर पालिकेच्या सुधारणा समितीकडे १९८६ मधे पाठविण्यात आला. मात्र एफ एस आय असंतुलीत असल्यामुळे सुधारणा समिती निर्णय घेऊ शकली नाही. कंपनीने बृहन्मुंबई महापालिकेच्या आदेशाविरोधात मा. उच्च न्यायालयाकडे अर्ज केला. (प्रकरण क्र. १६६३ दिनांकीत)

२) कंपनी मे. १९८१ पासून एस्ट्रेला बॅटरीला विक्रीची शिल्लक रक्कम ₹ ९०.४१ लाख यावर १४ टक्के दराने व्याज देते तसेच दरमहा त्याचे खर्च ₹ १.०५ लाख आहे. त्यास धारावी इमारतीच्या इतर मत्ता अंतर्गत त्याच्या खर्चाचे व्याज असे मानले जाते. एकूण संचित रक्कम ₹ १७०.५५ लाख आहे ही रक्कम यावर्षी पुर्व काळातील खर्च यात स्थानांतरित केली आहे त्याचे यावर्षीचे व्याज ₹ १२.६६ लाख याला महसूल खर्च मानण्यात आला.

३) उपर्जित व देय व्याज ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ ५९९.४२ लाख) ही रक्कम पूर्वीच्या मराविमंची व ओळख निश्चिती नसलेली सामंजस्य कराराप्रमाणे उपकंपन्यांकडे त्यांच्या लेखा पुस्तकांत योग्य त्या कार्यवाहीसाठी स्थानांतरित केली.

४) कर्मचाऱ्यांच्या अग्रिमावर उपर्जित पण देय नसलेले व्याज ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ ५६.९७ लाख) पूर्वीच्या मराविमंच्या ओळख निश्चिती न झालेल्या दायित्वाचे दि. ८/६/२००९ च्या सामंजस्य करारानुसार योग्य त्या कार्यवाहीसाठी उपकंपन्याच्या लेखापुस्तकात स्थानांतरित केला.

५१. वस्तूसूची

५१.१ महानिर्मितीच्या बाबतीत

१) आयातीचे मूल्य सी. आय एफ तत्वावर

(रक्कम ₹ लाखात)

	वर्ष २०१५-१६	वर्ष २०१४-१५
कच्चा माल	निरंक	निरंक
घटक व सुटे भाग	२०९.९८	निरंक
भांडवली माल	निरंक	निरंक

२) कच्चा माल, भांडार वस्तू, सुटे भाग यंत्राचे घटक भाग आणि वापरलेले घटक या आयात केलेल्या व देशांतर्गत वस्तूचे मूल्य आणि त्याची दुरूस्ती व देखभाली सह एकूण वापराशी टक्केवारी.

(रक्कम ₹ लाखात)

		२०१५-१६		२०१४-१५	
अ)	**कच्चा माल - कोळसा, वायू, तेल**	%	रू	%	रू
	देशांतर्गत	१००	१,०५३,४९५.३३	१००	१,०१२,८०३.६७
ब)	**भांडार माल, सुटे व घटक भाग**				
	आयात	०.२४	९१.५४	०.२३	४८.११
	देशांतर्गत	९९.७६	३७,८२७.३६	९९.८१	२५,७७०.९८
	एकूण		**३७,९१८.९१**		**२५,८१९.०९**

३) **विक्री केलेल्या विजेची विभागणी**

(रक्कम ₹ लाखात)

वीज निर्मिती प्रकार	२०१५-१६	२०१४-१५
जल विद्युत	७३ ,६७८.१७	६१,७०९.५३
औष्णिक वीज	१,६१६,६१८.७३	१,५५२,७८४.२८
वायु पासून निर्मिती	९३,०२५.४७	१०६,३९३.५६
सौर वीज	३९,२४४.०४	३३,३८०.४२
एकूण	**१,८२२,५६६.४१**	**१,७५४,२६७.७८**

वरील माहितीमधे निवासी वसाहतींना विक्री तसेच अधिभार आणि देयकांचे सत्यानुरूप समायोजने याची रक्कम ₹ १०५०८६.०८ लाख (मागील वर्षी ₹ १४२,४७५.७१ लाख) केलेली नाही.

५२. **व्यापारी येणी**

५२.१ **मराविमं सुत्रधारी कं. च्या बाबत**

१) दीर्घ मुदतीची व्यापारी येणी-वीज पुरवठ्याची ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ ४८१,९२१.३४ लाख) आणि संशयास्पद कर्जाची तरतुद ₹ निरंक (मागील वर्षी ₹ १४९,७२५.८३ लाख) यामध्ये हंगामी हस्तांतरण योजनेतंर्गत पूर्वीच्या मरावि मंडळाची कंपनीच्या लेखापुस्तकात तात्पुरती ठेवेलेली आरंभीची शिल्लक आहे. या योजनेचे अंतिमीकरण झाले असून शासन निर्णय क्र रिर्फार्म २०१०/प्र. क्र. ११७ / ऊर्जा- ३ दि. ३१/३/२०१६ रोजी अधिसुचित झाली. आणि म्हणून वरील येणे व संशयास्पद कर्जासाठी तरतूद महावितरण कडे लेखापुस्तकात योग्य ती कार्यवाही करण्यासाठी स्थानांतरित करण्यात आला.

२) उपकंपन्याकडील मालमत्तेच्या भाडयाची थकीत ऋणांची रक्कम ₹ २०,४५३.७९ लाख (मागील वर्षी ₹ २०,९७४.६७ लाख) ही दीर्घ काळापासून येणे बाकी आहे.

५२.२ **महावितरणच्या बाबत :**

लेखा पुस्तकांप्रमाणे दि. ३१ मार्च २०१६ रोजीचा व्यापारी येण्याच्या शिल्लकी याची माहिती तंत्रज्ञान डेटाबेस सोबत तुलना केल्यावर ₹ ३,०५,८२८ लाखाने कमी दिले. यात रिकव्हरी सॉफ्टवेअर (मा. तं. डेटाबेस) समाविष्ट आहे. याचा तपशील खालील प्रमाणे आहे.

(रक्कम ₹ लाखात)

वर्ष	लेखा पुस्तकांप्रमाणे	आय टी डेटाबेस प्रमाणे	फरक
२०१५-१६	२७,६३,७१०	३०,६४,९२३	-३०१,२१३
२०१४-१५	१६,९०,९६८	१६,७४,२६१	१६,७०७

ग्राहकांकडील व्यापारी येण्याच्या शिलकी याची लेखा पुस्तकातील माहिती व आय टी डेटाबेस यातील आकडेवारी याचा मेळ करणे व परिणामी जर काही समायोजने करावयाची असतील तर त्याच्या अधीन आहेत.

टिपा क्र. ५३

कर्मचारी लाभ

५३.१ मराविमं सुत्रधारी बाबत :

या वर्षात कंपनीने उपदान व रजा रोखीकरण यांचे विमागणिती शास्त्रानुसार मूल्यांकन केले. त्यातून उद्‌भवलेल्या अल्प / जादा तरतुदी या नफा व तोटा लेख्यात आकारल्या / जमा केल्या त्याची प्रकटने विमागणिती तज्ञाच्या अहवालाच्या मर्यादेत खाली दिली आहे.

तपशील	उपदान (निधीविना)		रजा रोखीकरण (निधीविना)	
	२०१५-१६ (₹)	२०१४-१५ (₹)	२०१५-१६ (₹)	२०१४-१५ (₹)
सवलत दर	७.७९%	७.९८%	७.८५%	७.९८%
भरपाई स्तराच्या वाढीचा दर	६.००%	६.००%	६.००%	६.००%
नियोजन मत्ताच्या परताव्याचा दर	उपलब्ध नाही	उपलब्ध नाही	उपलब्ध नाही	उपलब्ध नाही
झीज	२.००%	२.००%	२.००%	२.००%
निवृत्तीचे वय	५८ वर्ष	५८ वर्ष	५८ वर्ष	५८ वर्ष

विद्यमान बंधनाच्या मूल्यातील बदल	उपदान (निधीविना)		रजा रोखी करण (निधीविना)	
	२०१५-१६ (₹)	२०१४-१५ (₹)	२०१५-१६ (₹)	२०१४-१५ (₹)
दि. १/४/२०१४ रोजीच्या विद्यमान बंधनाचे मूल्य	५६,५२,४६२	४६,५५,१६९	५९,५२,३७७	३७,५५,३४६
व्याज खर्च	४,६७,०२६	४,२२,२२४	-	-
चालू सेवा खर्च	१,२२,१३४	९९,८५७	-	-
दिलेला लाभ	-	(४०७,७९७)	-	(२,८७,७०७)
बंधनावरील विमागणिती (प्राप्ती)/हानी	(१,१४,१०६)	१०,८३,००९	९,३३,७७३	२४,८४,७३८
३१ मार्च २०१४ रोजी बंधनाचे विद्यमान मूल्य	६३,२७,५१६	५८,५२,४६२	६८,८६,१५०	५९,५२,३७७

नियोजन मत्तांच्या रास्त मूल्यात बदल	उपदान (निधीविना)		रजा रोखीकरण (निधीविना)	
	२०१५-१६ (₹)	२०१४-१५ (₹)	२०१५-१६ (₹)	२०१४-१५ (₹)
मुदतीच्या आरंभी नियोजन मत्तांचे रास्त मूल्य	-	-	-	-
नियोजन मत्तांचा अपेक्षित परवाना	-	-	-	-
अंशदान /वर्गणी	-	-	-	-
नियोजन मत्तावर विमागणिती	-	-	-	-
प्राप्ती / हानी	-	-	-	-
मुदतीच्या अखेरीस नियोजन मत्तांचे रास्त मूल्य	-	-	-	-

नियोजन मत्ताचे रास्त मूल्य	उपदान (निधीविना)		रजा रोखीकरण (निधीविना)	
	२०१५-१६ (₹)	२०१४-१५ (₹)	२०१५-१६ (₹)	२०१४-१५ (₹)
मुदतीच्या आरंभी नियोजन मत्तांचे रास्त मूल्य	-	-	-	-
नियोजन मत्ताचे प्रत्यक्ष परतावे	-	-	-	-
अंशदान	-	-	-	-
भरलेले लाभ	-	-	-	-
वर्षाच्या अखेरीस नियोजन मत्ताचे रास्त मूल्य	-	-	-	-
निधी स्थिती (मान्य न केलेल्या मागील सेवा खर्चा सह)	-	-	-	-
नियोजन मत्ताच्या अंदाजे परताव्यात वाढ	-	-	-	-

नफा व तोटा पत्रकातील मान्य खर्च	उपदान (निधीविना)		रजा रोखीकरण (निधीविना)	
	२०१५-१६ (₹)	२०१४-१५ (₹)	२०१५-१६ (₹)	२०१४-१५ (₹)
चालू सेवा खर्च	१,२२,१३४	९९,८५७	-	-
व्याज खर्च	४,६७,०२६	४,२२,२२४	-	-
निव्वळ विमा शास्त्रीय (प्राप्ती)/ हानी या मुदतीत मान्य केलेले	(१,१४,१०६)	१०,८३,००९	-	-
नफा व तोटा लेख्यात मान्य खर्च	४,७५,०५४	१६,०५०९०	९,३३,७७३	२४,८४,७३८

ताळेबंदात मान्य केलेली निव्वळ दायित्वाची हालचाल	उपदान (निधीविना)		रजा रोखीकरण (निधीविना)	
	२०१५-१६ (₹)	२०१४-१५ (₹)	२०१५-१६ (₹)	२०१४-१५ (₹)
आरंभीचे दायित्व	५,८५२,४६२	४,६५५,१६९	५,९५२,३७७	३,७५५,३४६
खर्च	४७५,०५४	१,६०५,०९०	९३३,७७३	२,४८४,७३८
अंशदान	-	-	-	-
दिलेले लाभ	-	(४०७,७९७)	-	(२८७,७०७)
अखेरचे निव्वळ दायित्व	६,३२७,५१६	५,८५२,४६२	६,८८६,१५०	५,९५२,३७७

अनुभवानुसार समायोजन :-

अ) उपदान (निधीविना)	२०१५-१६ (₹)	२०१४-१५ (₹)	२०१३-१४ (₹)	२०१२-१३ (₹)	२०११-१२ (₹)
व्याख्यांकित लाभ बंधन	६,३२७,५१६	५,८५२,४६२	४,६५५,१६९	४,६९५,१००	-
नियोजित मत्तांचे रास्त मूल्य	-	-	-	-	-
(अधिक्य) / तूट	५,८५२,४६२	४,८५२,४६२	४,६५५,१६९	४,६९५,१००	-
नियोजन दायित्वाचे अनुभवानुसार समायोजन [(प्राप्ती) / हानी]	-	-	८३२,२२०	३६०,६८२	११४,५२८
नियोजन मत्तांवरील अनुभव समायोजन [(प्राप्ती) / हानी]	(११४,१०६)	७४३,६५५	(४९६,७१४)	-	-
ब) रजा रोखीकरण	-	-	-	-	-
व्याख्यांकित लाभ बंधन	-	-	-	-	-
अनुभवानुसार समायोजन					

५३.२ लेखा मानकांप्रमाणे प्रकटने :

महापारेषणच्या प्रकरणी कर्मचारी लाभ (लेखा मानक १५ प्रमाणे) महापारेषणच्या प्रकरणी

१) **अल्प मुदतीचे कर्मचारी लाभ :** अल्प मुदतीचे कर्मचारी लाभ यामधे वेतन, रोजंदारी, उपान्त अन्य लाभ, बोनस, प्रोत्साहके वैद्यकीय खर्चाची प्रतिपूर्ती, विमा गट योजना, रजा प्रवास साह्य आणि जे अन्य लाभ मूदतीच्या अखेरीस-बारा महिन्यात कर्मचाऱ्याने दिलेल्या संबंधित सेवांना दिले जातात. अशा सर्व लाभांची लेखा नोंद सेवा देण्याच्या मुदतीचा खर्च म्हणून केली जाते. मात्र 'सानुग्रह अनुदान' याचा लेखा जेव्हा असे अनुदान जाहीर केले जाते तेव्हा त्याप्रमाणे केला जातो.

२) **नोकरी नंतर चे लाभ : व्याख्यांकित लाभ योजना :**

अ) **भविष्य निर्वाह निधी :** कंपनी तर्फे भविष्य निर्वाह निधीचे अंशदान एका व्याख्यांकित निवृत्ती योजनेमधे जमा केले जाते. या भविष्य निर्वाह निधिचे प्रशासन ''महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाचे अंशदान भविष्य निर्वाह निधी विश्वस्त (सी पी एफ इस्ट)

यांच्या मार्फत करण्यात येते. या योजनेतंर्गत कंपनीला वेतनाची विनिर्देशित टक्केवारी नुसार निवृत्ती लाभांश योजनेमधे या लाभासाठी अंशदान करावे लागते.

कंपनी (लेखा मानके) नियमावली २००६ यात अधिसुचित केलेल्या कर्मचारी लाभविषयीचे लेखा मानक (ए. एस १५) (सुधारीत) यातील मार्गदर्शनानुसार, कंपनी मालकाने स्थापित केलेल्या भविष्य निर्वाह निधिला व्याख्यांकित लाभ योजना असे मानण्यात येते. कारण त्याचे संरक्षण असलेला कर्मचाऱ्याच्या संबंधीत व्याजाच्या बाबतीत कोणतेही तूट आल्यास ती भरून काढण्याचे कंपनीवर बंधन असते.

व्यवस्थापनाच्या सांगण्यानुसार, संबंधित विमागणितज्ञ यांनी असे मत दिले आहे की, भविष्यनिर्वाह निधीच्या दायित्वाचे मापन करण्यासाठी ॲक्युरीयल सोसायटी ऑफ इंडिया या संस्थेचे मार्गदर्शन नसल्यामुळे त्याबाबत विमागणिती मूल्यांकन भविष्य निर्वाह निधीच्या दायित्वाचे विश्वासार्ह मापन करण्यासाठी लावता येत नाही.

या गुंतवणूकीचे मूल्य अंशदानाच्या मूल्यांपेक्षा रू. २,१९९ लाखाने जास्त आहे (मागील वर्षी रू. २,३८७ लाखाने जास्त होते). म्हणून कोणत्याही तरतूदीची आवश्यकता नाही. सी.पी. एफ. ट्रस्ट तर्फे ज्याचे व्यवस्थापन केले त्या निधीच्या मत्ता व दायित्वे यातील कंपनीच्या वाटयाची व ताळेबंदामध्ये मान्य केलेली रक्कम खालीलप्रमाणे आहे.

(₹ लाखात)

तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेले वर्ष	३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेले वर्ष
वर्षाच्या अखेरीस कर्मचाऱ्यांना देय असलेले अंशदान व व्याज याचे दायित्व	१,१९,७३८.८९	१०४,८७४.००
वर्षाच्या अखेरीस नियोजित मत्ताचे रास्त मूल्य	१२१,९३७.६०	१०५,८०७.००
निव्वळ दायित्व	(२,१९९)	(९३३.००)

नियोजन मत्तांचे वर्णन

तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी (% मध्ये)	३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी (% मध्ये)
विशेष ठेव (डिपॉझीट) योजना	२९.४१	३१.६४
सार्वजनिक क्षेत्रातील उद्योगांचे बॉंडस्	३५.१०	३३.९५
राज्य शासनाच्या प्रतिभूती	२७.९८	३३.५५
इतर	७.५१	०.८६

(ब) उपदान (निधी विरहीत व्याख्यांकित लाभ योजना)

उपदान हा व्याख्या कलेला लाभ असून त्याचे संरक्षण पात्र कर्मचाऱ्यांना मिळते. या योजनेद्वारे, संबंधित कर्मचाऱ्यांना निवृत्तीच्या वेळी किंवा नोकरीवर असताना मृत्यू आल्यास किंवा नोकरी खंडीत झाल्यास, कर्मचाऱ्याने सेवा दिलेल्या प्रत्येक वर्षासाठी १५ दिवसाचे वेतन, कमाल २० महिन्याच्या वेतना इतके किंवा उपदानाची रक्कम देणे (दुरुस्ती) अधिनियम १९९७ यातील तरतुदीच्या अटीनुसार, यापैकी जे अधिक लाभदायक असेल त्याप्रमाणे एकूण ठोक रक्कम एकाचवेळी

देण्यात येते. पाच वर्षांची सेवा झाल्यानंतर कर्मचारी या लाभास पात्र होतात. युनीट क्रेडीट मेथडच्या आधारे प्रक्षेपित लाभ बंधनाचा हिशेब केला जातो. वर्षाच्या अखेरीस मूल्यांकनाच्या आधारे होणारी विमागणिती शास्त्रानुसारची प्राप्ती किंवा हानी, यांना नफा व तोटा पत्रकात मान्यता दिली जाते.

(क) रजा रोखीकरण लाभ (निधी विरहित व्याख्यांकित लाभ योजना)

कंपनीच्या योजनेनुसार रजा रोखीकरण कर्मचाऱ्यांना देय आहे. कर्मचाऱ्यांची जमा असलेली संपूर्ण हक्काची रजा (प्रीव्हीलेज लिव्ह-पी एल) / अर्ध सरासरी पगारी रजा (एच ए पी) यांचे रोखीकरण नियत सेवा समाप्ती (सूपर ॲन्यूएशन) / कर्मचाऱ्याचे हिशेबाचे अंतिमीकरण करतांना फक्त केले जाते.

(ड) व्याख्या केलेल्या लाभ योजना :

उपदान व दीर्घ मुदतीची भरपाई असलेली गैरहजेरी, दि. ३१ मार्च २०१६ रोजीच्या ॲक्युरीयल व्हॅल्युएशन प्रमाणे आणि वित्तीय विवरण पत्रामध्ये मान्य केलेल्या कर्मचारी लाभाच्या योजना यामध्ये मान्य केल्या आहेत.

नफा व तोटा पत्रकात मान्य केलेले खर्च (₹ लाखात)

तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
मालकाच्या खर्चाचा घटक	**उपदान निधी नसलेली**	**उपदान निधी नसलेली**
विद्यमान सेवा खर्च	१,८४३.५१	१,६२२.२८
व्याज खर्च	३,४०४.४५	३,९२१.२२
विमा गणिती हानी / (प्राप्ती)	३,१२६.६४	५,३७२.२५
नफा व तोटा पत्रकात मान्य केलेला एकूण कर्मचारी खर्च	**८,३७४.६०**	**१०,९१५.७५**

व्याख्यांकित लाभाच्या बंधनाचा मेळ (₹ लाखात)

तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
मालकाच्या खर्चाचा घटक	**उपदान निधी नसलेली**	**उपदान निधी नसलेली**
मुदतीच्या आरंभी व्याख्यांकित लाभाच्या बंधनाचे सध्याचे मूल्य	४२,९८५.५१	४१,९३८.२०
विद्यमान सेवा खर्च	१,८४३.५१	१,६२२.२९
व्याज खर्च	३,४०४.४५	३,९२१.२२
वजा : दिलेले लाभ	९,२५५.७५	९,८६८.४५
विमागणिती प्राप्त / (हानी)	३,१२६.६४	५,३७२.२५
मुदतीच्या अखेरीस व्याख्यांकित लाभाच्या बंधनाचे सध्याचे मूल्य	**४२,१०४.३६**	**४२,९८५.५१**

उपदानाच्या तरतूदीस 'उपदानासाठी तरतूद' आणि रजा रोखीकरणच्या तरतुदीस 'रजा रोखीकरणाची तरतूद' म्हणून "तरतूदी" या मध्ये मान्यता देण्यात आली आहे.

विमागणिती शास्त्रांसाठी गृहीत धरलेल्या बाबींचा सारांश :

विमा गणिती गृहीते	३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
	उपदान निधी नसलेली	उपदान निधी नसलेली
वाढीचा दर	५%	५%
सवलतीचा दर	७.८६% (३१.०३.२०१६ रोजी जी. सेकमध्ये निदर्शक असलेले)	७.९२% (३१.०३.२०१५ रोजी जी. सेकमध्ये निदर्शक असलेले)
झीज दर	२% (सर्व सेवा गट)	२% (सर्व सेवा गट)
मृत्यु दर तक्ता	भारतीय जीवन हमी मृत्युवर (२००६-०८)	भारतीय जीवन हमी मृत्युवर (२००६-०८)

५३.३ महावितरण संबंधी

नोकरीनंतरचे लाभ :

भविष्य निर्वाह निधी :

कंपनी भविष्य निर्वाह निधीचे अंशदान एका व्याख्यांकित निवृत्ती लाभ योजनेमधे करते. या भविष्य निर्वाह निधीचे प्रशासन महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाची अंशदानाची भविष्य निर्वाह निधी विश्वस्थ संस्था करते. या योजनेनुसार कंपनीस निवृत्त लाभाच्या योजनेकरिता वेतनाच्या निर्देशित टक्केवारी नुसार अंशदान भरावे लागते.

कंपनी लेखा मानक १५(सुधारित) कर्मचारी लाभ, या विषयावरील अंमलबजावणी करणे संबंधी केलेल्या मार्गदर्शनानुसार, मालक स्थापित भविष्य निर्वाह निधी यांना व्याख्यांकित लाभ योजना समजले जाते. कारण जर काही त्याचे संरक्षणातील कर्मचाऱ्यांच्या बाबत जर काही स्वारस्याची / व्याजाची तूट झाली तर ते पूर्ण करणे कंपनीवर बंधनकारक असते. मात्र या वर्षाच्या अखेरीला ज्यासाठी तरतूद करावी लागेल असे अंशदान आणि व्याज यांचे कोणतेही तूटीचे दायित्व उरले नव्हते.

एकूण दायित्वाच्या तुलनेत जर निधीच्या स्थितीत काही तूट असल्यास कंपनी तर्फे त्याचे जादा अंशदान केले जाते आणि त्यास खर्च म्हणून मान्यता मिळते. या वर्षीच्या अखेरिस नियोजित मत्तांचे रास्त मूल्य हे अंभिदान/ अंशदान आणि त्याचे दिले जाणारे व्याज यांच्या दायित्वापेक्षा जास्त होते.

१) सी पी एफ ट्रस्टच्या व्यवस्थापनातील निधिची मत्ता व दायित्वे या मधे कंपनीच्या वाटयाची व ताळेबंदात मान्य केलेली रककम

अनु. क्र.	तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी रू लाखात	३१ मार्च २०१५ रोजी रू लाखात
१	वर्ष अखेरीस कर्मचाऱ्यांना देय अंशदान व व्याजाचे दायित्व	५,२५,४७३.७९	५,०१,४८१.३१
२	योजनेतील मत्ताचे वर्षाअखेरीस रास्त मूल्य	५,४२,१४७.५४	५,०७,२४०.२९
३	आधिक्य	१६,६७३.७६	५,७५८.९८

२) **नियोजनातील मत्तांचे वर्णन :**

अनु क्र.	तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी टक्केवारी
१	केंद्र शासनाच्या प्रतिभूती	२८%
२	इतर प्रतिभूती	७%
३	लिस्टेड डेट सिकयुरिटीज	३५%
४	बेस -३ - टियर १ बॉन्डस्	०.२८%
५	एक्सेंज ट्रेडेड फंड (इएफटीज)	०.५२%
६	विशेष ठेव योजना	२९%

३) **उपदान: (निधी नसलेली व्याख्यांकीत योजना)**

कंपनीच्या सर्व कर्मचाऱ्यांना उपदानाचे पैसे देणे (दुरूस्ती) अधिनियम २०१० यातील तरतुदी नुसार किंवा मराविंम उपदान नियमन १९६० यानुसार जे कर्मचाऱ्यांच्या दृष्टीने फायदेशीर असेल त्यानुसार उपदान देय असते.

४) **रजा रोखीकरण लाभ (निधी नसलेली व्याख्यांकित लाभ योजना)**

कंपनी कर्मचारी सेवा नियमन २००५ नुसार सर्व कर्मचाऱ्यांना रजा रोखीकरणच्या लाभाची रककम देय असते. यासाठी भरपगारी रजा (इ.एल) आणि अर्ध सरासरी पगारी रजा या अनुकमे ३०० आणि ३६० दिवस संचित करता येतात.

५) **व्याख्यांकित लाभ योजना:**

उपदान दीर्घ मुदतीच्या भरपाईची गैरहजेरी हा लाभ दि. ३१ मार्च २०१६ च्या विमागणिती मूल्यांकनाप्रमाणे वित्तीय विवरण पत्रांमधे कर्मचारी लाभ योजना म्हणून मान्य केला आहे. याशिवाय कंपनीने नियोजित मत्तांमधे गुंतवणूकी केलेल्या नाहीत.

लेखा मानक-१५ च्या आवश्यकतेनुसार उपदान व रजा रोखीकरण याची तपशीलवार माहिती खालील तकत्यांमधे दिली आहे.

तक्ता क्र. १ : नफा व तोटा पत्रकात मान्य केलेला एकूण खर्च :

(₹ लाखात)

तपशील	रजा रोखीकरण		उपदान	
	०१-०४-२०१५ ते ३१-३-२०१६	१-०४-२०१४ ते ३१-३-२०१५	०१-०४-२०१५ ते ३१-३-२०१६	०१-०४-२०१४ ते ३१-३-२०१५
चालू सेवा खर्च	१२२५९	१३६०१	११७२९	९५७१
व्याज खर्च	१३०४२	१२३४९	१५६३२	१५२५८
नियोजित मत्तांचा अपेक्षित परतावा	-	-	-	-
मागील सेवा खर्च	-	-	-	-
समझोता / कपात यामुळे (प्राप्ती)/तोटा	-	-	-	-
परिच्छेद ५९ (वी) यातील मर्यादेमुळे अमान्य केलेल्या मत्ता	-	-	-	-

निव्वळ विमागणिती तोटा (लाभ)	२०४०५	३७९५६	१७२७७	५२८८५
एकूण खर्च/(उत्पन्न) ''नफा व तोटा" पत्रकात समाविष्ट	४५७०६	६३९०६	४४६३८	७७७१३

तक्ता क्र. २ : या कालावधीत व्याख्यांकित लाभ बंधनात झालेले बदल :

(₹ लाखात)

तपशील	रजा रोखीकरण		उपदान	
	०१-०४-२०१५ ते ३१-३-२०१६	१-०४-२०१४ ते ३१-३-२०१५	०१-०४-२०१५ ते ३१-३-२०१६	०१-०४-२०१४ ते ३१-३-२०१५
आरंभीचे व्याख्यांकित लाभ बंधन	१८३३४७	१४९०२१	२२१९६८	१८७४३५
चालू सेवा खर्च	१२२५९	१३६०१	११७२९	९५७१
व्याज खर्च	१३०४२	१२३४९	१५६३२	१५२५८
योजनेतील सहभागीचे प्रत्यक्ष अंशदान	-	-	-	-
संपादन / व्यवसाय मिश्रण / निर्गमन	-	-	-	-
दिलेले लाभ	(३२२७६)	(२९५८०)	(४३१०७)	(४३१८०)
मागील सेवा खर्च	-	-	–	-
कपात / समझोते	-	-	–	-
विमागणिती (लाभ/तोटे)	२०४०५	३७९५६	१७२७७	५२८८५
अखेरचे व्याख्यांकित लाभ बंधन	१९६७७७	१८३३४७	२२३४९९	२२१९६८

तक्ता क्र. ३ : निधी असलेल्या स्थितीचा मेळ करणे :

(₹ लाखात)

तपशील	रजा रोखीकरण		उपदान	
	०१-०४-२०१५ ते ३१-३-२०१६	१-०४-२०१४ ते ३१-३-२०१५	०१-०४-२०१५ ते ३१-३-२०१६	०१-०४-२०१४ ते ३१-३-२०१५
व्याख्यांकित लाभ बंधन	१९६७७७	१८३३४७	२२३४९९	२२१९६८
नियोजित मत्तांचे रास्त मूल्य	-	-	-	-
निधी स्थिती (आधिक्य) / तूट	१९६७७७	१८३३४७	२२३७९९	२२१९६८
विनानिधी-व्याख्यांकित लाभ बंधन	-	-	-	-
अद्याप मान्य न केलेला मागील खर्च	-	-	-	-
परिच्छेद ५८ (बी) यातील मर्यादेमुळे अमान्य मत्ता	-	-	-	-
ताळेबंदात मान्य केलेले दायित्व/ (मत्ता)	१९६७७७	१८३३४७	२२३४४९९	२२१९६८

तक्ता क्र. ४ : तोळबंदातील मेळ केलेल्या रकमा :

(₹ लाखात)

तपशील	रजा रोखीकरण		उपदान	
	३१-३-२०१६	३१-३-२०१५	३१-३-२०१६	३१-३-२०१५
चालू दायित्वे	२९३५१	२५१०३	३९३९५	३८८०२
चालू नसलेली दायित्वे	१६७४२६	१५८२४४	१८४१.०३	१८३१६६
चालू नसलेल्या मत्ता	-	-	-	-
एकूण	१९६७७७	१८३३४७	२२३४९९	२२१९६८

तक्ता क्र. ५ : चालू / चालू नसलेल्या मत्ता :

(₹ लाखात)

तपशील	रजा रोखीकरण		उपदान	
	०१-०४-२०१५ ते ३१-३-२०१६	१-०४-२०१४ ते ३१-३-२०१५	०१-०४-२०१५ ते ३१-३-२०१६	०१-०४-२०१४ ते ३१-३-२०१५
आरंभीच्या ताळेबंदातील (मत्ता) / दायित्वे	१८३३४७	१४९०२१	२२१९६८	१८७४३५
नफा-तोटा पत्रकात मान्य केलेले एकूण खर्च / (उत्पन्न)	४५७०६	६३९०६	४४६३८	७७७१३
संपादन/व्यवसाय मिश्रण / निर्गमन	-	-	-	-
दिलेले भाग	(३२२७६)	(२९५८०)	(४३१०७)	(४३१८०)
ताळेबंदातील अखेरची शिल्लक (मत्ता)/दायित्वे	१९६७७७	१८३३४७	२२३४९९	२२१९६८
पुढील वर्षासाठी कंपनीचे अपेक्षित अंशदान	-	-	-	-

★ चालू / चालू नसलेली दायित्वे ही विभागणी निव्वळ दायित्वावर आधारीत आहे.

तक्ता क्र. ६ : मत्तांचे मूल्य, पी बी ओ, आधिक्य / तूट आणि अनुभवाधिरित लाभ / तोटे यांचा इतिहास :

(₹ लाखात)

अ)

तपशील	रजा रोखीकरण				
	३१-३-१६	३१-३-१५	३१-३-१४	३१-३-१३	३१-३-१२
डी बी ओ	१९६७७७	१८३३४७	१४९०२१	१२१२५५	८५५२३
नियोजित मत्ता	-	-	-	-	-
तूट /(आधिक्य)	१९६७७७	१८३३४७	१४९०२१	१२१२५५	८५५२३
अनुभवाने समायोजन-	-	-	-	-	-

नियोजन मत्ता					
गृहीतांतील बदलामुळे (लाभ) / तोटा	७४८	१६७६५	(१२९९८)	३७६५	(२१९३)
अनुभवाने समायोजन-नियोजित दायित्वे	१९६५६	२११९०	३८९०८	३९९४४	९७४३
एकूण (लाभ) / तोटे	२०४०५	३७९५६	२५९१०	४३७०९	७५५०

ब)

(₹ लाखात)

तपशील	**उपदान**				
	३१-३-१६	**३१-३-१५**	**३१-३-१४**	**३१-३-१३**	**३१-३-१२**
डी बी ओ	२२३४९९	२२१९६८	१८७४३५	१५८४२५	१३४८५६
नियोजित मत्ता	-	-	-	-	-
तूट /(आधिक्य)	२२३४९९	२२१९६८	१८७४३५	१५८४२५	१३४८५६
अनुभवाने समायोजन-नियोजन मत्ता	-	-	-	-	-
गृहीतांतील बदलामुळे (लाभ) / तोटा	७१५	१५७३७	९५०२	३८२१	(२८०४)
अनुभवाने समायोजन-नियोजित दायित्वे	१६५६१	३७१४७	२६०२६	३२४२०	२०९२६
एकूण (लाभ) / तोटे	१७२७७	५२८८५	३५५२८	३६२८१	१८१२२

५३.४ लेखा मानकांनुसार आवश्यक प्रकटने (महानिर्मितीच्या संदर्भात)

अ) कर्मचारी लाभ

१. अल्प मुदतीचे कर्मचारी लाभ

अल्प मुदतीच्या कर्मचारी लाभांस म्हणजे वेतन, भत्ते, उपांत लाभ, बोनस, प्रोत्साहने, वैद्यकीय खर्चाची प्रतिपूर्ती गट विमा योजनेची वर्गणी, रजा प्रवास सहाय्य आणि इतर लाभ जे मुदतीच्या अखेरीस बारा महिन्यांत कर्मचाऱ्यांनी दिलेल्या संबंधित सेवानंतर दिले जातात. या सर्वांची लेखा नोंद, सेवा देण्याच्या मुदतीतील खर्च म्हणून केली जाते.

२. नोकरी नंतरचे लाभ

व्याख्यांकित लाभ योजना

भविष्य निर्वाह निधी :

कंपनी कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधीचे अंशदान एका व्याख्यांकित लाभ निवृत्ती योजनेत करते. या भविष्य निर्वाह निधीचे प्रशासन 'महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाचे अंशदान भविष्य निर्वाह निधी विश्वस्थ' (सी पी एफ ट्रस्ट) यांचेतर्फे केले जाते. या योजनेनुसार या निधीच्या लाभासाठी कर्मचाऱ्यांना वेतनाच्या निर्देशित केलेल्या टक्केवारीच्या प्रमाणे अंशदान कंपनीला करावे लागते.

कंपनी (लेखा मानके) नियमावली २००६ यात अधिसूचित केलेल्या कर्मचारी लाभांविषयीचे लेखा मानक (ए एस) १५-सुधारित यातील मार्गदर्शनानुसार, कंपनी मालकाने स्थापित केलेल्या भविष्य निर्वाह निधीला व्याख्यांकित लाभ योजना असे मानण्यात येते कारण त्याचे छत्र असणाऱ्या कर्मचाऱ्यांच्या संबंधात जर काही व्याजात तूट पडली तर त्याची पूर्तता करणे कंपनीवर बंधनकारक असते. व्याजातील तूटीच्या हिशेबाचा विमागणिति शास्त्राच्या मूल्यांकनानुसार लेखा करावा लागतो. दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी सदर ट्रस्टने या विमागणिती मूल्यांकनात काही तूट असल्याबद्दलची मोजणी केलेली नाही. आवश्यक तपशील व माहिती नसल्याने, कंपनीने ट्रस्टच्या दि. ३१ मार्च २०१६ च्या हंगामी वित्तीय विवरणपत्राच्या आधारे तूटीचा लेखा केला. त्यानुसार कंपनीने रूपये निरंक (मागील वर्षी रू. निरंक) अशी मान्यता दिली (सीपीएफ ट्रस्टच्या हंगामी लेखांच्या आधारे), (सीपीएफ ट्रस्टचे अधिक्य).

सी पी एफ ट्रस्टने व्यवस्थापन केलेल्या निधी मधील मत्ता व दायित्वे यांची कंपनीच्या वाट्याची ताळेबंदात मान्य करण्यात आलेली रक्कम खालील प्रमाणे आहे. (सीपीएफ ट्रस्टच्या हंगामी लेखांच्या आधारे)

	तपशील	३१ मार्च २०१६ (₹) (अलेखापरिक्षित)	३१ मार्च २०१५ (₹) (अलेखापरिक्षित)
१.	वर्षाच्या अखेरीस कर्मचाऱ्यांना देय असणारे अंशदान व व्याजाचे दायित्वे	१६,६०३,२१४,४४७	१५,२९५,१००,०००
२.	वर्षाअखेर नियोजित मत्तांचे रास्त मूल्य	१६,९०८,०९१,७४७	१५,४३,१२,००,०००
३.	निव्वळ दायित्वे	निरंक	निरंक

नियोजित मत्तांचे वर्णन :

	तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी (अलेखापरिक्षित टक्केवारीमधे)	३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी (अलेखापरिक्षित टक्केवारीमधे)
१.	विशेष ठेव योजना	२९.४१	३१.६४
२.	सार्वजनिक क्षेत्रातील उद्योग व वित्तीय संस्थांचे बाँडस्	३५.१०	३३.९५
३.	राज्य शासनाच्या प्रतिभूती	२७.९८	३३.५५
५.	इतर	७.५१	०.८६

उपदान (निधी नसलेली व्याख्यांकित लाभ योजना) आणि रजा रोखीकरण

रजा रोखीकरण लाभ (विनानिधी व्याख्यांकित लाभ योजना)

रजा रोखीकरण हे कंपनीच्या योजनेप्रमाणे सर्व कर्मचाऱ्यांना देय आहे. कर्मचाऱ्यांची जमा झालेली हक्काची रजा (पी एल / अर्ध सरासरी वेतनी रजा (एच ए पी) यांचे रोखीकरण वयानुसार सेवानिवृत्ती / त्यांच्या हिशेबांचे अंतीमीकरणाच्या वेळी केले जाते. लागू असणारी हक्काची रजा / अर्ध सरासरी वेतन रजा याच रजेचे फक्त रोखीकरण केले जाते.

व्याख्यांकित लाभ योजना

उपदान व दीर्घ मुदतीची भरपाईची अनुपस्थिती दि. ३१ मार्च २०१६ रोजीच्या विमागणिती मूल्यांकनानुसार आणि वित्तीय विवरणपत्रात कर्मचारी लाभ योजनांबाबत दिलेल्या मान्यतेनुसार खालीलप्रमाणे आहे.

	तपशील	३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी (₹)		३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी (₹)	
	कर्मचारी खर्चाचे घटक	उपदान	रजा रोखीकरण	उपदान	रजा रोखीकरण
		विना निधी	विना निधी	विना निधी	विना निधी
१.	चालू सेवा खर्च	१४,९९,७३,५४०	११,४५,९४,९४१	१२,०१,५६,४३७	१०७,३१७,९३३
२.	व्याज खर्च	४१,३७,३४,१५०	४४,१९,२४,३९०	४१३,९०५,५३३	३५८,५९२,२६०
३.	कपात खर्च (जमा)	-	-	-	-
४.	समझोता खर्च (जमा)	-	-	-	-
५.	मागील सेवा खर्च	-	-	-	-
६.	विमा गणिती हानी / (प्राप्ती)	५४,२८,८१,३७७	११,७९,४८,३१८	१५८,६९,७८,८५६	२२९,९०,५०,८२०
७.	नफा व तोटा पत्रकात मान्य केलेला एकूण खर्च	११०,६५,८९,०६७	६७,४४,६७,६४९	२१२,१०,४०,८२६	२७६,४९,६१,०१३
टिपा क्र. १८ : अंतर्गत "कर्मचारी लाभाचे खर्च" यात उपदानाचे खर्च यांना 'उपदान' म्हणून आणि 'रजा रोखीकरणीचे खर्च' यांना रजा रोखीकरण योजना म्हणून मान्यता दिली आहे.					

व्याख्यांकित लाभ बंधनांचा मेळ

	तपशील	३१ मार्च २०१६ (३१ मार्च २०१५) (₹)	
	व्याख्यांकित लाभ बंधनांतील बदल	उपदान	रजा रोखीकरण
		विना निधी	विना निधी
१.	मुदतीच्या आरंभी व्याख्यांकित लाभातील बंधनांचे सध्याचे मूल्य	५२०,४२,०३,१४९ (४४७,४६,५४,४१२)	५५५,८७,९७,३५६ (३८७,६६,७३,०७९)
२.	चालू सेवा खर्च	१४,९९,७३,५४० (१२,०१,५६,४३७)	११,४५,९४,९४१ (१०,७३,१७,९३३)
३.	व्याज खर्च	४१,३७,३४,१५० (४१,३९,०५,५३३)	४४,१९,२४,३९० (३५,८५,९२,२६०)
४.	मागील सेवा खर्च	–	–
५.	कपात खर्च / (जमा)	–	–

६.	समझोता खर्च / (जमा)	–	–
७.	विमागणिती (प्राप्ती) / हानी	५४,२८,८१,३७७ (१५८,६९,७८,८५६)	११,७९,४८,३१८ (२२९,९०,५०,८२०)
८.	दिलेले लाभ	१४०,७६,७२,०९१ (१३९,१४,९२,०८९)	५५,०५,४०,४७९ (१०८,२८,३६,७३६)
९.	मुदतीच्या अखेरीस व्याख्यांकित लाभ मूल्यांचे विद्यमान मूल्य	४९०,३१,२०,१२५ (५२०,४२,०३,१४९)	५६८,२७,२४,५२६ (५५५,८७,९७,३५६)

विमा गणिती शास्त्रांच्या गृहीतांचा सारांश

	तपशील	**३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी (₹)**	
	विमा गणिती गृहिते	**उपदान**	**रजा रोखीकरण**
		विना निधी	**विना निधी**
१.	वाढीचा दर	५ टक्के	५ टक्के
२.	सवलती दर	७.९९ टक्के	७.९९ टक्के
३.	झीज दर	२ टक्के	२ टक्के
४.	मृत्यु दर तक्ता	भारतीय जीवन हमी मृत्यूवर (२००६-०८)	भारतीय जीवन हमी मृत्यूवर (२००६-०८)

एम. ए. एम. एस. एल. कंपनीच्या बाबतीत उपदानाची तरतुद करण्याची गरज नाही, कारण या वर्षी या कंपनीत कोणताही कर्मचारी नाही.

टिपा क्र. ५४

विभागश: अहवाल: लेखा मानक १७

उद्योग विभाग:

हा कंपनी समूह तीन विभागत कार्यशिल आहे. हे विभाग म्हणजे, वीज विर्मिती, वीज वितरण व वीज पारेषण

लेखा मानक १७: विभागश: अहवाल यात विहित केलेल्या अहवाल योग्य प्राथमिक विभागाशी सुसंगत असे विभाग निश्चित केले आहेत. आणि कंपनी (लेखा मानके) नियामावली २००६ यात विहित केल्याप्रमाणे समुहाची संघटनात्मक व अंतर्गत अहवाल देण्याची रचना विचारात घेऊन तसेच विभागाच्या जोखीमा व परतावे विचारात घेऊन अहवाल देण्यात येत आहे. विभागश: अहवाल देण्याची धोरणे समुहाच्या लेखा धोरणांशी सुसंगत आहेत. यांची विभागांचे महसूल, खर्च, मत्ता आणि दायित्वे यांची ओळख निश्चिती त्यांचे विभागाच्या प्रवर्तन कार्यांशी असलेल्या संबंधांच्या आधारे करण्यात आली आहे.

तपशील	**वीजनिर्मिती रक्कम ₹ लाखात**	**वितरण रक्कम ₹ लाखात**	**वीज पारेषण रक्कम ₹ लाखात**
महसूल:			
बाह्य महसूल	६,३७८.८६	५,३७०,७३६.९५	६७,३८८.९६
आंतर कंपनी महसूल	१,९२२,९६३.४२	-	२६४,०९५.९८
इतर उत्पन्न	१०,३६३.९०	२८८,२०३.८३	२५,४६६.०३

विभागश: महसूल	१,९३९,७०६.१८	५,६५८,९४०.७८	३५६,९५०.९८
कर पूर्व नफा	(८७४,२०४.३६)	(१,५०२,१०८.०६)	(४०८,२०७.७७)
कर	५,२५८.०२	(४२३५.३५)	१७,३७१.३५
करोत्तर नफा	(८७९,४६२.३८)	(१,४९७,८७३.२९)	(४२५,५७९.१२)
इतर माहिती:			
विभागाच्या मत्ता	६,२४२,२३५.४०	९,५८९,२७०.९७	२,२६२,४८५.२२
विभागाची दायित्वे	४,४८८,५७५.९०	६,४६९,६८०.०३	१,१९४,०३०.३१
घसारा	१२७,५७१.७२	२७५,९६८.९०	८६,११६.८६
इतर खर्च - घसाऱ्याशिवाय	१,६३४,३१४.४४	५,६६२,३६४.७६	२०४,१२०.४५
पूर्व कालीन बाकी	-	(१८७१०.१९)	९५४२.०८
अपवादात्मक /असामान्य काली	१,०५२,०२४.३७	१,२४१,४२५.९५	४६५,३७९.३६

निश्चितीच्या मर्यादेपर्यंत विभागांचे अहवाल दिले आहेत.

दुय्यम विभाग :

कंपनीचे कार्य प्रामुख्याने महाराष्ट्र राज्याच्या मधेच केले जाते त्यामुळे भौगोलिक विभाग लागू नाहीत.

५५. सूक्ष्म व लघू उद्योजकांच्या देण्यांची माहिती.

५५.१ **महानिर्मिती संबंधी:** सूक्ष्म, लघू व मध्यम उद्योग विकास अधिनियम २००६ (अंतर्गत कंपनीकडे उपलब्ध माहिती नुसार सुक्ष्म व लघू उद्योग कोणते हे निश्चित करण्यात आले व त्यांच्या संबंधीची प्रकटने खाली दिली आहेत:

	तपशील	**रक्कम ₹ लाखात**
अ)	कोणत्याही पुरवठा दाराला देणे बाकी असलेली रक्कम	-
	मुद्दलाची रक्कम	७०.१६
	त्यावरील व्याज	१.०९
ब)	या वर्षी नियम तारखेनंतर दिलेल्या देण्यावर कंपनीने दिलेले व्याज	-
क)	उपार्जित व्याजाची बाकी रक्कम	१९.७६
ड)	पुढील वर्षात लघू उद्योजकांना देय असलेली व्याजाची रक्कम व ती प्रत्यक्ष देण्याच्या तारखेपर्यंतचे व्याज	५७.६६

एम ए एम एस एल च्या प्रकरणी ३१/०३/२०१६ पर्यंत सूक्ष्म, लघू व मध्यम उद्योजक विकास अधिनियम २००६ मध्ये व्याख्यांकीत केलेल्या सूक्ष्म, लघू व मध्यम उद्योजकांचे कोणतेही देणे शिल्लक नव्हते.

५५.२ **मराविमं सूत्रधारी कंपनीच्या संबंधी**

सूक्ष्म, लघू व मध्यम उद्योजक विकास अधिनियम २००६ मधील कलम २२ नुसार प्रकटने :

ज्या उद्योजकांची उपरोक्त एम एस एम इ. विकास अधिनियम २००६ अंतर्गत ज्यांनी नोंदणी केली आहे. अशा पुरवठादार व सेवा पुरविणाऱ्या संस्थाकडून कंपनीने मिळविलेल्या माहिती च्या आधारे व्याख्यांकित केलेल्या सूक्ष्म, लघू व मध्यम उद्योजकांना देय असलेली रक्कम रू निरंक आहे. कोणत्याही पुरवठादाराची देय मुद्दल व व्याज यांच्या प्रत्येक लेखा वर्षाच्या अखेरच्या शिलकी खालीलप्रमाणे :

(रक्कम ₹ लाखात)

अनु क्र.	तपशील	३१/३/२०१६	३१/३/२०१५
१	देय व शिल्लक मुद्दल	निरंक	निरंक
२	वरील मुद्दलावरील देय व न दिलेले व्याज	निरंक	निरंक
३	दिलेले व्याज	निरंक	निरंक
४	या वर्षी नियम तारखेनंतर दिलेले व्याज	निरंक	निरंक
५	विलंबा बद्दल बाकी असलेले व्याज	निरंक	निरंक
६	उपार्जित व देणे बाकी असलेले व्याज	निरंक	निरंक
७	पुढीलवर्षी देय असलेली शिल्लक रक्कम व त्याचे व्याज	निरंक	निरंक

कंपनीकडे उपलब्ध असलेल्या माहितीच्या मर्यादेवरील प्रकटन केले आहे.

५५.३ महावितरणाच्या संदर्भात:

एम एस एम इ. डी कायदा २००६ यानुसार सुक्ष्म, लघू व मध्यम उद्योजक कोणतीहि निश्चिती करण्याचे काम बहूविध प्रकारचे व्यापक व अवघड आहे. त्यामुळे या कायद्यानुसार वर्षाच्या अखेरीस त्यांना देय असणारी रक्कम, दिलेले / बाकी असलेल्या रकमा व व्याज इ. ची माहिती देणे शक्य झालेले नाही.

टिपा क्र. ५६

लेखा मानक १८ नुसार 'संबंधित व्यक्तींबाबत प्रकटने' खालीलप्रमाणे आहेत:

५६.१ मराविमं सूत्रधारी कंपनीच्या प्रकरणी:

कंपनीचे नाव	मालकी
महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी लि. (महावितरण)	संपूर्ण मालकीची उपकंपनी
महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी लि. (महापारेषण)	संपूर्ण मालकीची उपकंपनी
महाराष्ट्र राज्य विज निर्मिती कं. (महानिर्मिती)	संपूर्ण मालकीची उपकंपनी
महाराष्ट्र राज्य विद्युत व्यापार कंपनी (प्रा.) लि.	संपूर्ण मालकीची उपकंपनी
औरंगाबाद पॉवर कंपनी लि.	महावितरणची उपकंपनी
धुळे थर्मल पॉवर कंपनी लि.	महानिर्मितीची उपकंपनी
महागुज कोलायरीज लि.	महानिर्मितीची उपकंपनी
धोपावे कोस्टल पॉवर लि.	महानिर्मितीची उपकंपनी

वरील प्रकटने कंपनीकडे मिळालेल्या प्रतिवेदनावर आधारित आहेत. लेखा मानके १८ यातील परिच्छेद ९ यात दिलेल्या सुट नुसार उपकंपन्या राज्यशासन नियंत्रीत उपकंपन्या असल्याने कंपनीवर त्यांच्या सोबत केलेले व्यवहार प्रकट करण्याची आवश्यकता नाही.

रत्नागिरी गॅस व पॉवर प्रा. लि.	व्यवस्थापनातील महत्वाच्या व्यक्ती किंवा त्यांचे नातेवाईक ज्यावर लक्षणीय प्रभाव पाहू शकतील असा उद्योग	
	आरंभीची गुंतवणूक शिल्लक	५१,६२८ लाख
	प्राप्त लाभांश	-
	वर्षभरातील गूंतवणूक	-
	अखेरची शिल्लक गुंनवणूक	५१,६२८ लाख

व्यवस्थापनातील महत्वाच्या व्यक्ती :

श्री. मुकेश खुल्लर	व्यवस्थापकीय संचालक
श्रीमती अनुराधा भाटिया	संचालक (वित्त) व मु. वि. अधिकारी
श्री. सुबोध झारे	कंपनी सेक्रेटरी

पूर्ण वेळ संचालक (वित्त) यांची नियुक्ती आयकर विभागतुन ऑगस्ट २०१५ पासून प्रतिनियुत्कीवर करण्यात आली व त्यांनी या वर्षात रू. १५.४७ लाख परिश्रमिक देण्यात आले. पूर्ण वेळ कंपनी सेक्रेटरी यांची नियुक्ती ऑगस्ट २०१५ पासून झाली. व त्यांना वर्षभरात रू. ५.७२ लाख वेतन देण्यात आहे.

५६.२ महानिर्मितीच्या संदर्भात :

लेखा मानक १८ चा परिच्छेद ९ नुसार इतर राज्य शासन -नियंत्रित उद्योगासंबंधी आणि त्यासोबतचे व्यवहार याचे प्रकटन आवश्यक नाही लेखा मानक १८ नुसार इतर प्रकटने खालील प्रमाणे आहेत.

संचालकांचे पारिश्रमिक :

	संबधीत व्यक्तीचे नांव	नात्याचे स्वरुप	२०१५-१६ (रक्कम ₹ लाखात)	२०१४-१५ (रक्कम ₹ लाखात)
१	श्री. बिपीन श्रीमाळी	अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक	२४.०८	४.५१
२	श्री. आशिष शर्मा	अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक (१/४/१३ ते ५/१/१५ पर्यंत)	-	१९.६०
३	श्री. जे.के. श्रीनिवासन	कार्यकारी संचालक (वित्त)	३०.११	२४.२५
४	श्री. सी. एस. थोटवे	कार्यकारी संचालक (प्रकल्प)	३४.५०	२७.२४
५	श्री. व्ही. पी. सिंग	संचालक (संचालन)	४३.५२	३६.५८

व्यवस्थापनातील महत्वाच्या व्यक्तींची पारिश्रमिक :

१	श्री. ए. आर. नंदनवार	कार्यकारी संचालक	२५.७०	२२.७५
२	श्री. मनोज रानडे	कार्यकारी संचालक (मा. सं.)	२०.१२	१५.९४
३	श्री. राहूल दुबे	कंपनी सेक्रेटरी	१८.४६	१५.०९

एम ए एम एस एल:

लेखा मानक १८संबंधित व्यक्तीविषयी प्रकटने (ए एस-१८) यांच्या आवश्यकते नुसार त्यांच्याशी वर्षभरातील व्यवहाराचा तपशील खालील प्रमाणे आहे.

व्यवस्थापनातील महत्वाच्या व्यक्ती:

श्री. विजय सिंग	व्यवस्थापकीय संचालक	२२/३/१६ पासून
श्री. चंद्रकांत एस थोटवे	संचालक	२३/५/१६ पासून संचालक नाहीत
श्री. ए. एस. पराते	संचालक	२३/५/१६ पासून संचालक नाहीत
श्री. जयकुमार श्रीनिवास	संचालक	-
श्री. के. एम. चिरूटकर	संचालक	२२/३/१६ पासून
श्री. सुधीर पलीवाल	संचालक	२२/३/१६ पासून

सुत्रधारी कंपनी: महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी लि.

(रक्कम ₹ लाखात)

व्यवहाराचे स्वरूप	वर्षे	वरील संबंधाबाबत (अ)	वरील संबंधाबाबत (ब)
घेतलेली अप्रतिभूत कर्जे	**२०१५**	**निरंक**	**२९.९७**
	२०१६	**निरंक**	**३४.८५**

३१ मार्च २०१५ रोजी थकीत रक्कम

देय कर्ज	**२०१५**	**निरंक**	**१२.५५**
	२०१६	**निरंक**	**१२.९०**

टिपा : व्यवस्थापनाने प्रकट केलेल्या संबंधित व्यक्ती असून लेखापरिक्षक त्यावर विसंबून आहेत.

५६.३ महावितरणाच्या संबंधी

लेखा मानक १८ यातील परिच्छेद क्र. ९ नुसार राज्य नियंत्रित उद्योगातील इतर व्यक्तींच्या सोबतचे नाते व त्याचे व्यवहार प्रकट करण्याची आवश्यकता नाही.

लेखा मानक १८ नुसार इतर आवश्यक प्रकटने :

संचालक आणि व्यवस्थापनातील महत्वाच्या व्यक्तींना दिलेले पारिश्रामिक

संबधीत व्यक्तीचे नांव	नात्याचे स्वरुप	वि. वर्ष २०१५-१६ (रक्कम लाखात)	वि. वर्ष २०१४-१५ रक्कम लाखात)
श्री. अजय मेहता	अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक ५/१/२०१५ पर्यंत	-	१६.५९
श्री. ओ. पी. गुप्ता	अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक १६/११/२०१५ पर्यंत	११.५२	४.०४
श्री. संजीव कुमार	अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक १६/११/१५ पासून	०६.२१	-
श्री. डी. डी. वाव्हळ	संचालक (वित्त) ३१/५/१५ पर्यंत	०२.७९	१६.२०
श्री. एस. एल. पिंपळ खुटे	संचालक (वित्त) २४/७/१५ पासून	०९.४६	-
श्री. सूर्यप्रताप गुप्ता	संचालक (दबसू) ५/८/१४ पासून	२१.१९	१२.६५
श्री. अभिजीत देशपांडे	संचालक (संचालन)	२६.६२	२१.२७
श्री. पी. यू. शिंदे	संचालक (प्रकल्प)	२६.४७	२५.५१
श्री. अंजली गुडेकर	कंपनी सेक्रेटरी	१७.६२	१५.०२

५६.४ महापारेषणच्या संबंधी:

लेखा मानक -१८ च्या आवश्यकता नुसार संबंधित व्यक्ती सोबतच्या व्यवहाराचे प्रकटन:

लेखा मानक १८ यातील परिच्छेद क्र. ९ नुसार राज्य नियंत्रित उद्योगातील इतर व्यक्तींच्या सोबतचे नाते व त्याचे व्यवहार प्रकट करण्याची आवश्यकता नाही.

लेखा मानक १८ नुसार इतर आवश्यक प्रकटने :

१. **संबंधित व्यक्ती संस्थांची यादी :**

जयगड पॉवर ट्रान्स्को लि.

महाराष्ट्र ट्रान्समिशन कम्युनिकेशन इन्फास्ट्रकचर लि.

२. **व्यवस्थापनातील महत्वाच्या व्यक्ती:**

श्री. राजीव कुमार मित्तल	अध्यक्ष व व्यवस्थाकीय संचालक
श्री. पी. जी. मोहिते	संचालक (वित्त) (६/६/१५ पासून नाहीत)
श्री. जे. के. श्रीनिवासन	संचालक (वित्त) पदाचा अतिरिक्त भार ६/६/१५ पासून
डॉ. ज्योती अरोरा	कंपनी सेक्रेटरी (३०/५//१५ पासून नाहीत)
श्रीमती विनीता श्रीवाणी	कंपनी सेक्रेटरी (२२/६/१५ पासून रुजू)

३. **वरील संबंधित व्यक्ती सोबतच्या व्यवहाराची माहिती खालीलप्रमाणे:**

अ) **महापारेषण व जे एस डब्ल्यू एनर्जी लि. यांच्यातील संयुक्त उपक्रम जयगड पॉवर ट्रान्स्को लि.**

(१) वि. वर्ष २०१५-१६ मधे महापारेषण धारण केलेल्या जयगड पॉवर ट्रान्स्को लि. च्या रूपये ३३७५.०० लाखाचे समभाग धारण केले त्याचा लाभांश रू. १०१४.९९ लाख मिळाला.

(२) कराड- व कोयना टर्मिनलवे च्या सं. व सू. करारानुसार वि. वर्ष २०१५-१६ मधे रू. ३५.७७ लाख मिळाले. (यामधे सेवा कर रू. ४.४५ लाख समाविष्ट आहेत)

२) महापारेषण व स्टरलाईट टेक्नॉलॉजीज लि. यांच्यातील संयुक्त उपक्रम-महाराष्ट्र ट्रान्समिशन कम्युनिकेशन इन्फ्रास्ट्रक्चर लि. महापारेषण व स्टरलाईट टेक्नॉलॉजीज लि. या सोबत दि. ४ मे २०१२ रोजी संयुकत साहस कंपनी स्थापन करण्याचा करार केला. या कंपनीचे नांव 'महाराष्ट्र ट्रान्समिशन कम्युनिकेशन इन्फ्रास्ट्रक्चर लि. असून ती दि. ९ ऑगस्ट २०१२ रोजी संस्थापित झाली. तिचे मुख्य उद्दिष्ट ओपीजी डब्ल्यु आधारीत संपर्क जाळे स्थापन करणे हे असून ती कंपनी दूरसंचाराचे पायाभूत तंत्र वाणिज्यिक तत्वावर पुरविणार आहे.

या उद्दिष्ट पूर्तीसाठी एम टी सी आय एल कंपनी महापारेषण सोबत सक्रीय साह्य करील व ओ पी जी डब्ल्यु हा मार्ग महापारेषणच्या इ एच व्ही जाण्याच्या पायाभूत रचनेव्दारे लावण्यात येईल. (या मधे स्विचिंग स्टेशन / उपस्टेशनसह) तो महाराष्ट्रात २८०१ कि. मी. लांबीचा राज्य व्यापी मार्ग आहे. त्यात राज्यातील ९ मोठी शहरे आणि इतर अर्धनागरी गावे व ग्रामीण भागाचा समावेश आहे. या संयुक्त साहसामागिल कार्यकल्पना पुढील प्रमाणे आहे. वीज व दुरसंचार हया दोन्ही क्षेत्रात एकात्मिकता यावी व त्यातून सर्व राज्यात दूर संपर्काची उच्च दर्जाची क्षमता ओ पी जी. डब्ल्यु तंत्रज्ञानाव्दारे मिळाली.

वि. वर्ष २०१२-१३ मधे महापारेषणने रू. ३७.३८ लाख भरून एम टी सी आय एल चे २४,५०० समभाग त्या वर्षी मिळण्यासाठी आणि वि. वर्ष २०१३-१४ मध्ये ३,४९,२६६ समभाग वाटप केले. वि. वर्ष २०१३-१४ मधे महापारेषणने रू. १०० लाख दिले. त्यासाठी एम टी सी आय एल ने वि. वर्ष २०१४-१५ मधे १०,००,००० समभाग दिले. पुढे वि. वर्ष २०१४-१५ मधे महापारेषणने रू. २०८.७७ लाख देऊन एम टी सी आय एल ने २०८६९५५ समभाग मिळविले. या वि. वर्षात महापारेषणने १७६.३० लाख एकूण १,७६३००५ समभागसाठी दिले आहेत.

टिपा क्र. ५७

प्रतिभाग मिळकत लेखा मानक २०

तपशील	२०१५-१६	२०१४-१५
करोत्तर नफा / तोटा रू	-२,६५२,०७०.६४	६,४२९४.००
शिल्लक समभागांची संख्या	९६,३५३.९०	२,२६३.४३
समभागाचे दर्शनी मूल्य रू. समभाग	१०	१०
प्रतिभाग मिळकत (मूळ)	-२७.५२	२.८४
सौम्यकृत प्रतिभाग मिळकत	-२७.५२	२.८४

टिपा क्र. ५८

स्थगित कर मत्ता / दायित्वे

१. **दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी वेळेतील फरकानुसार स्थगित करांचे दायित्वाच्या रक्कमेची कंपनीने वर्षभरात तरतूद केली असून हिचा हिशेब खाली प्रमाणे.**

तपशील	३१ मार्च १६ रोजी	३१ मार्च १५ रोजी
आरंभीची स्थगित कर दायित्व / मत्ता)	१३८,६६९.७१	१२४,२८६.७१
पुस्तकी घसारा / कर्ज फेडीची तरतुद आणि कर घसारा यातील फारक	३,०९२८४.७२	२६९७३१.६३
एकूण	४४७,९५४.४३	३९४०१८.३४
उपदान	२८७.१८	-३५५.९८
आयकर कायदा १९ ६१ चे कलच ४३ बी नुसार अमान्य	३५,४६०.७९	३५००९.८५
रजा रोखी करण	-२०४१.४०	७९.१९
आयकर कायदा कलम ४० (अ) (७) नुसार अमान्य रककम	१६,६६५.७०	१७,६८९.०८
अशोषित घसारा तोटा पुढे नेलेला	८९८९३.१७	४९,८२६.२६
बुडीत कर्जासाठी तरतुद	-	-५०.६८
अखेरची स्थायिक कर दायित्वे / (मत्ता) निव्वळ	**३०४१८०.५४**	**२९१,१६५.६७**

२. मराविमं सूत्रधारी च्या प्रकरणी, स्थागित कर दायित्वे उलट करण्यासाठी ऐतिहासिक कर पूर्व कमाई आणि भविष्यातील कपात योग्य कर यांचे प्रक्षेप यांच्या आधारे वेळा पत्रक केले जाते. उत्पन्नातून ते वजा केले जातात व्यवस्थापनाचा विश्वास आहे की स्थगित कर मत्ताच्या वसूली योग्य ठरणार नाहीत.

३. महावितरणच्या प्रकरणी - भविष्यात करपात्र उत्पन्नाची शक्यता कमी असल्याने स्थागित मत्ता निर्माण केल्या नाहीत मात्र कंपनीने स्थगित कर दायित्वाच्या मर्यादेत केवळ अशोषित घसारा /तोटा यानुसार स्थगित कर मत्ता मान्य केल्या आहेत.

टिपा क्र. ५९

मत्ता कमी करणे:

५९.१ महापारेषणच्या संबंधी:

लेखा मानस २८ ''मत्ता कमी करणे" यानुसार या कंपनीने पारेषण कार्याचे विश्लेषण व त्यातील रोख निर्मीती करणाऱ्या घटकाचे मूल्यांकन एका बाह्य संस्थेमार्फत वर्ष २००६-०७ मधे केले होते आणि मत्ता कमी करण्याचा खर्च हा त्या चालू ठेवण्यापेक्षा जास्त असल्याने कमी करण्याच्या मत्ता निश्चित केल्या नाहीत. चालू वर्षी मत्ताचा या बाबत पून्हा अंदाज घ्यावा अशी लक्षणे कुठेही दिसलेली नाहीत.

५९.२ महावितरण च्या संबधी:

लेखामानक-२८ 'मत्ता कमी करणे' याला अनुसरुन व्यवस्थापनाने मत्तांच्या आर्थिक कामगिरीचा आढावा घेतला त्याच्या आधारे व्यवस्थापनाचे असे मत झाले की कंपनीच्या मत्तांची आर्थिक कामगिरी योग्य आहे. म्हणून ताळेबंदाच्या तारखेला कोणत्याही मत्ता कमी केलेल्या नाहीत.

५९.३ महानिर्मितीच्या संबंधी बाबत:

महागुज कोलायरीज लि. या कंपनीच्या मत्ता कमी करणे.

१) जेव्हा एखादी मत्ता चालू ठेवण्याचा खर्च तिच्याकडून वसूली योग्य मूल्यांपेक्षा जास्त होतो तेव्हा ती मत्ता कमी करण्यास योग्य आहे असे मानले जाते. जेव्हा अशी कमी करण्यास योग्य मत्ता निश्चित केली जाते तेव्हा ती कमी करण्यासाठीचा तोटा आकारला जातो जर वसुली योग्य रकमेचा अंदाज बदलला तर पूर्व काळात मान्यता दिलेला कमी करण्याचा तोटा हा उलट फिरवला जातो.

२) प्रत्येक ताळेबंदाच्या तारखेला व्यवस्थापन मत्ता, कारखाने साधने आणि सर्व वित्तीय मत्ता यांचे मूल्यमापन करून यात काही कमी करावे या बाबत लक्षणे दिसतात का हे ठरवते.

३) या वर्षी मा. सर्वोच्च न्यायालयाने त्याचे दि. २५/८/२०१४ चे निकालपत्र व दि. २४/९/२०१४ चा आदेश यानुसार (डब्ल्यू पी गुन्हेगारी क्र. १२० वर्ष २०१२) आणि इतर संबंधीत प्रकरणे या विषयी) तत्कालिन छाननी समिती आणि १९३३ पासून शासकीय वाटप पध्दतीव्दारे केलेली कोळसा खाणीचे वाटप बेकायदेशीर ठरविले व २०४ कोळसा खाणींचे वाटप रद्द केले यांची माहिती कोळसा मंत्रालयाने त्यांचे पत्र दि. १/१०/२०१४ व वेबसाईट दिली. त्यात महानिर्मितीचा दिलेले मच्छाकाटा - महानदी ही खाण आहे.

४) त्यानंतर कोळसा मंत्रालयाने कोळसा खाणीच्या जागा ज्यांना देण्यात आल्या होत्या त्यांचे मूल्यांकन शपथपत्राव्दारे सादर करण्यास सांगितले. कोळसा खाणीची जागा विकसित करण्यासाठी केवळ कंपनीने केलेल्या खर्चाची हक्क सांगणारी माहिती शपथपत्राने सादर करावी. कोळसा मंत्रालयाने ही माहिती मागविली कारण पूर्वीच्या वाटप धारण काऱ्यांना नंतरच्या यशस्वी बोलीदाराकडून खर्च परत करण्याची यंत्रणा आहे.

५) आत्ता कोळसा खाण जागांचे वाटप रद्द झाले आहे. मात्र त्या नंतर मच्छाकाटा महानदी या कोळसा खाणीचे वाटप कोणत्याही बोलीदाराकडे मार्च २०१६ पर्यंत झाले नव्हते. तसेच महानिर्मिती कंपनीला कोळसा मंत्रालयाकडून मूल्यांकन नाकारणे आणि कंपनीने केलेली मागणी याविषयी अद्याप काही कळविले नाही. त्यामुळे कंपनीच्या मत्ता अद्याप कमी झालेल्या नाहीत असे व्यवस्थापनाचे मत आहे.

६) डी टी पी एल सी या वर्षी रू. ०.४९ लाख एवढा करपूर्व नफा मिळविला. कंपनीचा संचित तोटा रू. ९.६० लाख असल्याने तिचे निव्वल मोल पूर्णपणे शोषले गेले मात्र ही कंपनी महानिर्मितीची उपकंपनी असल्याने आणि भविष्यात प्रकल्पाचे संचालन करू शकणार असल्याने तसेच कंपनी ज्या उद्योगात आहे. तेथे प्रत्येक प्रकल्पाला दीर्घकाळानंतर कार्यरत होण्याची परंपरा असल्याने या कंपनीचे लेखांकन चालू असलेली संस्था या तत्वावर केले आहे.

टिपा क्र. ६०

आकस्मिक दायित्वे - लेखा मानक २९

६०.१ मराविमं सुत्रधारी कं लि. ची संबधित आकस्मिक दायित्व

१. विविध वर्षातील वादग्रस्त आयकर मागण्या खालील प्रमाणे आहेत:

देण्याचे रककम	रक्कम ₹ लाखात	रकमेचा संबंधीत काळ
दंड	१३,७१७.३७ (मागील वर्षी १३,७१७.३७)	वित्तीय वर्ष २००७-०८
दंड	११,३४८.१५ (मागील वर्षी ११,३४८.१५)	वित्तीय वर्ष २००९-१०
कर व व्याज	९२.३१ (मागील वर्षी ९२.३१)	वित्तीय वर्ष २०१०-११

कर व व्याज	८२४.९१ (मागील वर्षी १०४४.२३)	वित्तीय वर्ष २०११-१२
कर व व्याज	७५२.५५ (मागील वर्षी ७५२.५५)	वित्तीय वर्ष २०१२-१३
कर व व्याज	११,५८९.९९ (मागील वर्षी निरंक)	वित्तीय वर्ष २०१३-१४
मुद्रांक शूल्क - शेअर्स वाटपाचे	९१२.४८ (मागील वर्षी निरंक)	वित्तीय वर्ष२०१६-१७

२. निर्धारण वर्ष २००७-०८ च्या दंडाची रक्कम ₹१३,७१७.३७ लाख (मागील वर्षी ₹ १३,७१७.३७ लाख) या पैकी ₹२५०० लाख एवढा भरणा निषेध नोंदवून केला आहे. त्याची स्थगित कार्यवाही पी सी आय टी येथे प्रलंबित आहे.

३. वि. वर्ष २०१३-१४ दरम्यान कंपनीने महावितरणच्या वतीने ग्रा. वि. महामंडळाच्या कर्जासाठी ₹ १५०,००० लाखाची कार्पोरेट गॅरंटी दिली होती. त्या पैकी ग्रा. वि. महामंडळाने ₹ १००,००० लाखाची बँक गॅरंटी निर्गमित केली आणि चालू वित्तीय वर्षात रद्द केली.

४. महाराष्ट्र शासनास जे शेअर्स दिले त्यावरील मुद्रांक शुल्कातून सूट मिळावी यासाठी महाराष्ट्र शासनाच्या महसूल विभागाकडे अर्ज केला असून तशी सूट मिळेल असा व्यवस्थापनाला विश्वास आहे.

बांधिलकी :

भांडवली लेखा वरील ज्या कंत्राटांची कार्यवाही अद्दाप व्हायची आहे त्याची तसेच इतर न केलेल्या तरतुदी यांची अंदाजित रक्कम ₹ ३.४४ लाख आहे. (मागील वर्षी ₹ ११०.१८ लाख)

६०.२ महावितरण संबंधीत आकस्मिक दायित्वे व बांधिलकी :

(₹ लाखात)

तपशील	३१/३/२०१६ रोजी	३१/३/२०१५ रोजी
तिसऱ्या पक्षाच्या नांवे दिलेल्या बॅक गॅरंटी	१०,०००	१०,०००
कर्ज म्हणून स्वीकारलेले नाहीत असे कंपनी विरोधात दावे	१,३७६,२२५	७९५,३२६
भांडवली बांधिलकांच्या थकबाकीचे दायित्व (निव्वळ अग्रिमे)	५९४,०१२	१६५,३९१
वादग्रस्त शूल्क / कराच्या मागण्या	४६४,५३२	३९७,९७१

आकस्मिक दायित्वात पुढील बाबी समाविष्ट आहेत :

मे. दातार स्वीच गियर्स यांनी सप्टेंबर १९९८ पासून दिलेल्या रकमा या 'कंत्राटदाराकडून वसूल करावयाच्या रकमा', या लेखाशीर्षात नोंदण्यात आल्या आहेत. (सॅप लेखा संहिता : २४१०००२४) त्यांची वादात असलेली दि. ३१ मार्च २००० पर्यंतची रक्कम रू. ८९९.८२ लाख आहे. यानंतर मे. दातार स्वीच गियर लि. ने त्यांच्या दाव्याचे हे प्रकरण लवादापुढे नेले. लवादाने मंजूर केलेल्या आदेशानुसार पूर्वीच्या महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ (यापुढे याचा उल्लेख मंडळ असा केला आहे.) या संस्थेने वर्ष १९९९-२००० मधे काही हंगामी स्वरूपात पैसे भरले. तसेच मंडळाने दिलेल्या जादा पैशाबाबतचा दावा लवादाने सुनवणीसाठी दाखल करून घेतला. मात्र मे. दातार स्वीच गियर्स कडून वेगवेगळ्या सं. व सू. मंडळाला द्यावयाच्या परताव्यापोटी रू. १८९.९९ लाख मिळाले. लवादाने मंडळास मे. दातार स्वीच गियर्स यांना रू. ६८१ लाखाच्या बँक गॅरंटी नुसार रू. ९१३ लाख देण्याचा अंतरिम आदेश दिला. त्यानुसार मंडळाने पैसे भरले. परंतु मे. दातार स्वीच गियर्स लि. आणि त्यांचे बँकर्स या बँक गॅरंटीने नुतनीकरण करण्यास अयशस्वी झाले. बँक गॅरंटीचे नुतनीकरण

न केल्यामुळे न्यायालयाचा अपमान झालेला आहे याबद्दल मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांचेकडे अपील करणे, मंडळाने पसंत केले. तसेच लवादाच्या निर्णयाचा भंग झाल्याने लवाद कार्यवाही स्थगित करण्याची विनंती केली. बँक गॅरंटीच्या एकूण रू. ६८१ लाख एवढ्या रकमेपैकी रू. ११३ लाखाचा विनियोग केला. उर्वरित रू. ५६८ लाखासाठी बँक गॅरंटीची आावश्यकता होती. मे. दातार स्विच गियर लि. ने पुणे न्यायालयामधे या बँक गॅरंटी संबंधात, आय डी बी आय विरोधात दिवाणी दावा दाखल केला (दावा क्र. ८५८ वर्ष २००२) दरम्यान लवादाने दि. १८ जून २००४ रोजी मंडळाच्या विरोधात नुकसानीबद्दल रू. १८५९८ लाखाचा दावा मंजूर केला तसेच त्यातील रू१७९०० लाख रकमेचे दरवर्षी १० टक्के दराने व्याज व कामकाजात खर्चापोटी रू. १०० लाख देण्याचाही आदेश दिला.

लवादाच्या या निर्णयाविरोधात मा. मुंबई उच्च न्यालालय (एकल न्यायालय) यांचेकडे दि. १८ जून २००४ रोजी अपील दाखल केले. पुढे मा. मुंबई उच्च न्यायालय (एकल आसन) यांनी दि. ३ ऑगस्ट २००५ रोजी अपील मंजूर केले व लवादाचा निर्णय बाजूला ठेवण्याचा निकाल दिला. यानंतर मे. दातार स्विच गियर्स कंपनीने दि. २६ ऑगस्ट २००५ रोजी, मा. मुंबई उच्च न्यायालय (एकल न्यायासन) यांच्या दि. ३ ऑगस्ट २००५ रोजीच्या आदेशाविरोधात अपील क्रमांक ६७२/२००५, दाखल केले. या न्यायालयाच्या खंडपीठाने दि. २२ ऑक्टोबर २००५ रोजी एकल न्यायासनाचा आदेश बाजूला ठेवण्याचा निकाल दिला व हे प्रकरण पुन्हा एकल न्यायासनाकडे, लवाद विनंती अर्ज क्र. ३७४/२००४ याचा न्यायनिर्णय करण्यासाठी परत पाठविले. एकल न्यायासनाने दि. १० मार्च २००९ रोजी महावितरणच्या विरोधात निकालपत्र दिले. तसेच मा. न्यायमूर्ति यांनी दि. ३१ मार्च २००९ रोजी महावितरणला दि. ६ एप्रिल २००९ रोजी किंवा त्यापूर्वी, प्रोथोनोटरी अँड सिनियर मास्टर बाँबे हायकोर्ट यांचेकडे रू. ७५०० लाखांची बँक गॅरंटी सादर करण्याचा आदेश दिला. त्याप्रमाणे महावितरणने दि. ०४ एप्रिल २००९ रोजी त्यांच्याकडे कॅनरा बँक, फोर्ट, मुंबई यांचे मार्फत बँक गॅरंटी सादर केली.

महावितरणने मा. एकल न्यायासनाच्या आदेशाच्या विरोधात खंडपीठाकडे दि. २ मे, २००९ रोजी अपील दाखल केले. मा. खंडपीठाने कंपनीने दि. २० जून, २००९ रोजी किंवा त्यापूर्वी रू. १७९०० लाख जमा करावे व उर्वरित रक्कम रू. ६५०० लाख यासाठी बँक गॅरंटी सादर करावी या अटीवर अंतरीम स्थगिती दिली. मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांचेकडे दि. २९ जून, २००९ रोजी अपील करण्यात आले. याशिवाय महावितरणने मा. सर्वोच्च न्यायालयात दि. १५ मे, २००९ रोजी खंडपीठाच्या आदेशाविरोधात स्पेशल लीव्ह पिटीशन सादर केली. मा. सर्वोच्च न्यायालयाने दि. २९ जून, २००९ पर्यंत स्थगिती देऊन मुंबई खंडपीठाच्या आदेशात सुधारणा केली. या सुधारित आदेशानुसार महावितरणला मा. उच्च न्यायालय मुंबई यांचेकडे रू. ६,५००/- लाख जमा करणे व रू. २०,०००/- लाखाची बँक गॅरंटी सादर करणे आवश्यक होते. त्यानुसार महावितरणने रक्कम जमा केली व प्रोथोनोटरी अँड सिनियर मास्टर बाँबे हायकोर्ट यांचेकडे बँक गॅरंटी सादर केली. सदर स्पेशल लिव्ह पिटीशन मा. सर्वोच्च न्यायालयात प्रलंबित आहे. दरम्यान सि. मास्टर प्रोथोनोटरी ऑफ बाँबे हायकोर्ट यांनी महावितरणला रू. ७५०० लाखाची बँक गॅरंटी परत केली.

मा. मुंबई उच्च न्यायालयाने (अपिल क्र. १६६/०९) या प्रकरणात दि. १८/१०/२०१३ रोजी महावितरणच्या विरोधात आदेश दिला. या आदेशात मा. खंडपीठ, उच्च न्यायालय मुंबई यांनी लवादाने दिलेला रू. १७९१५ लाख व लवादाच्या निकालाच्या तारखेपासूनचे व्याज देण्याचा आदेश कायम ठेवला.

या आदेशाने व्यथित झालेल्या महावितरणने मा. सर्वोच्च न्यायालय, दिल्ली यांचेकडे एस्. एल्. पी क्र ३६२६६/२०१३ हा विशेष विनंती अर्ज २८ नोव्हेंबर २०१३ रोजी दाखल केला. त्याची सुनावणी झाल्यावर मा. सर्वोच्च न्यायालयाने मा. खंडपीठ, मुंबई उच्च न्यायालय यांच्या आदेशास हरकत घेवून त्याच्या कार्यवाहीला स्थगित दिली. मा. सर्वोच्च

न्यायालयाच्या अंतरिम आदेशात, महावितरणला डिमांड ड्राफ्टच्या स्वरुपात रु. १०,००० लाख व रु. १०,००० लाखाची बँक गॅरंटी मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांचेकडे जमा करण्यास सांगितले.

त्यानुसार महावितरणने प्रोथोनोटरी अँड सिनियर मास्टर बॉबे हायकोर्ट यांचेकडे दि. १५ जानेवारी २०१४ रोजी रक्कम जमा केली व बँक गॅरंटी दिली प्रोथोनोटरी अँड सिनियर मास्टर, बॉबे हायकोर्ट, मुंबई यांनी त्यांच्याकडे न्यायालयाच्या पूर्वीच्या दि. १३/१२/२०१३ नुसार जमा केलेली रु. २०,००० लाखाची बॅक गॅरंटी परत केली.

महावितरणने मा. मुंबई उच्च न्यायालय यांचेकडे जमा केलेली रू. १०० कोटीची बँक गॅरंटी व १०० कोटीचा डिमांड ड्राफ्ट मजा केला होता. मे. डी. एस. लि. यांनी मा. मुंबई उच्च न्यायालयातील प्रोथोनोटरी व सिनियर मास्टर बॉबे हायकोर्ट यांचेकडे प्रकरण क्र. ३६२६६ वर्ष २०१३ याप्रकरणाकरिता तेवढ्याच रकमेची बँक गॅरंटी देवून रू. १०००० लाखा काढून घेतले.

- मे. डी. एस. एल. एंटरप्रायझेस यांनी पॅनेलचे नुकसान व ताब्यात ठेवण्याचा खर्च यासाठी (नासिक न्यायालयातील पूर्वीचा दावा क्र. १३८/२०१२) बी एच सी मुंबई येथे दावा क्रमांक १०२७/२०१४ दाखल केला असून त्यावर प्रक्रिया चालू आहे. योग्यवेळी पुढील तारीख लावली जाईल. यात (मे. डी. एस. एल. एंटप्रायझेस यांच्यानुसार) रू. ४२००० लाखाचा दावा करण्यात आला

- मे. डी एस एल ने मुंबई उच्च न्यायालयात दावा क्र. ३७६१ वर्ष २००० दाखल केला आहे. त्यात जुने एल टी एस सी पॅनल (संख्या -१२५५५) १९९३-९४ मधे केलेल्या मागणी आदेशा पोटी रू. ३४०० लाख नुकसान भरपाईचा दावा केला आहे. याबाबत मा. मुंबई उच्च न्यायालयात प्रक्रिया चालू आहे. (मा. न्यायमूर्ति श्रीमती रोशन दळवी यांच्या एकल न्यायासनापुढे) त्याची सुनावणी झाल्यानंतर मा. न्यायमूर्ति यांनी या दाव्यात उलट तपासणी / साक्ष नोंदणी याची नोंद करण्यासाठी कमिशनर नियुक्त करण्याचा आदेश दि. १८/२/२०१५ रोजी दिला. या कमिशनचे शुल्क प्रत्येक सुनावणीसाठी रू. ०.०७ लाख असेल ते दोन्ही बाजूंनी भरावयाचे आहेत.

मे. एशियन इलेक्ट्रॉनिक्स यांनी जून २००६ मधे स्थापित केलेले एल टी एल एम एस पॅनल्स काम करीत नसल्याने त्याचे भाडे देण्याचे थांबविले होते. हा वाद मे एशियन इलेक्ट्रॉनिक्सने लवादापुढे नेला व कंपनीवर रू. १५७१२ लाखाचा दावा केला. कंपनीने मे. एशियन इलेक्ट्रॉनिक विरोधात उलटा रू. ५०,२३१/- लाखाचा दावा केला. हे प्रकरण लवादाकडे प्रलंबित आहे.

दोन्ही बाजू (म्हणजे महावितरण व एशियन इलेक्ट्रॉनिक्स लि.) यांच्या कागदपत्रांचे निरीक्षण पूर्ण झाले आहे. यानंतर मे. एशियन इलेक्ट्रॉनिक्स लि. यांचा अंतरीम साह्य देण्याचा आणि महावितरणने रू. ५०,२३१/- लाखासाठी बँक गॅरंटी मिळावी यासाठीचे अर्ज लवादाने फेटाळले.

मुंबई उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे, मे. एशियन इलेक्ट्रॉनिक्स लि. यांच्या विरोधात ३१ एफ आय आर व गुन्हेगारी अर्जावर प्रक्रिया चालू आहे. लवादापुढे कागदपत्र दाखल करण्याचे व ते नाकारण्याचे कामावर मे. एशियन इलेक्ट्रॉनिक्स लि. ची तयारी केली नसल्याने ते प्रलंबित आहेत.

महावितरणने मे. लेक्स ग्लोबल लिगल कन्सलटंट्स, नवी दिल्ली यांच्या मार्फत महावितरणच्या ३२४ कर्मचाऱ्यांचे साक्षी पुराव्याचे काम चालू आहे. त्यापैकी ३० साक्षीदारांनी हजेरी लावली व संबंधित कागदपत्रे तयार केली.

दि. २३/४/२०१५ रोजीच्या सुनावणीत मा. न्यायाधिकरण यांनी दोन्ही पक्षांचे म्हणणे ऐकून घेतल्यावर लवादाचे काम बेमुदत तहकूब करण्यास सांगितले. (दीर्घ मुदतीची तहकूबी)

सध्या मा. उच्च न्यायालय, मुंबई येथे एशियन इलेक्ट्रॉनिक्स विरुध्द एस. बी आय. ग्लोबल फॅक्टर्स लि. आणि इतर यांच्यातील अपील क्र. ८५४ वर्ष २०१५ चालू आहे. या प्रकरणात महावितरण कंपनी हस्तक्षेप करणारी संस्था असून तिने शपथपत्र सादर केले आहे. मे. एशियन इलेक्ट्रॉनिक्स आणि महावितरण यांच्यात चालू असलेल्या लवादाकडील प्रकरणाची माहिती मे. एशियन इलेक्ट्रॉनिक्स यांनी दडवून ठेवली असे महावितरणने या शपथपत्रात नमूद केले आहे.

महानिर्मिती व महापारेषण या सहोदर उपकंपन्यांनी वर्षभरात महवितरणने उशिरा भरणा केल्याबद्दल विलंबित भरणा आकार/ अधिभाराची मागणी केली. महाविरणची आर्थिक स्थिती बिकट असल्याने महावितरणने दोन्ही सहोदर कंपन्यांना विलंब आकार सोडून देण्याची विनंती केली आणि मराविमं कंपनी सूत्रधारी कंपनीला उचित कार्यवाहीची विनंती केली. मराविमं सूत्रधारी कंपनीने महानिर्मिती व महापारेषण या दोन्ही कंपन्यांना निर्देश दिले की, त्यांनी तसेच महावितरणने महापारेषण व महानिर्मिती कंपन्यांशी विलंब अधिभार सोडण्याबाबत संपर्क साधला. या अधिभाराचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे.

(₹ लाखात)

तपशील	डी पी एस् लावण्याचे वर्ष	२०१४-१५ पर्यंत डीपीएसची रक्कम	२०१५-१६ साठी डीपीएसची रक्कम	३१.०३.२०१६ रोजी डीपीएसची एकूण रक्कम	या वर्षी केलेली एकूण तरतूद	अल्प तरतूद
महानिर्मिती	२००९-१०	२,६१,०९७	७७,५५८	३,३८,६५५	७४,८२९	२,६३,८२६
महापारेषण	२०११-१२	६६,५३२	२६,९७०	९३,५०२	निरंक	९३,५०२

मराविमं सूत्रधारी कंपनीचे आदेश आणि त्यानंतर कंपनीने विलंब शुल्क अधिभार (डीपीस) सोडून देण्यासाठी महानिर्मिती व महापारेषण यांना केलेली विनंती, यांचा विचार करुन महाविरणने तिच्या या वर्षाच्या वित्तीय विवरणपत्रात यासाठी तरतूद केलेली नाही. महानिर्मिती यांचेकडून निश्चिती होणे प्रलंबित असल्याने त्याबद्दल आकस्मित दायित्व म्हणून दर्शविले आहे.

६०.३ आकस्मिक दायित्वे महापारेषण संबंधी :

व्यक्तिश: मूल्य रु. १० लाखापेक्षा जास्त असलेली : आकस्मित दायित्वे (ए एस २९) :

२७१० : स्थापत्य बांधकाम आणि सुव्यवस्था विभाग, औरंगाबाद

२२० केव्ही वीज उपकेंद्र जालना येथील गँट्री इक्विपमेंट पायाभरणी व इतर कामे (प्रकरण-१) यांचे आणि डब्ल्यु बी एम रोड, रस्त्याच्या बाजूचे गटार आणि इतर बांधकाम (प्रकरण-२) यांचे कंत्राट पूर्वीच्या म. रा. वि. मं. ने बाळराजे कंस्ट्रक्शन गेवराई यांना दिले होते. यांचा विशेष परवानगीचा विनंती अर्ज क्र. १५७४९/२०११ दि. ०९/०५/२०११ याचे रुपांतर दिवाणी अपील क्र. ८९१५७ वर्ष २०१४ असे केले आहे.

सदर कंत्राटदार, कंत्राटाच्या अटी व शर्ती याप्रमाणे नेमून दिलेले काम करण्यास अयशस्वी ठरला म्हणून त्याचे पैसे अडकवून ठेवले. कंत्राटदाराने पूर्वीच्या मराविमं सोबत सदर वाद मिटविण्यासाठी लवादाचा पर्याय निवडला. एक लवाद श्री. एम. डी. तांबेकर यांनी निर्णय दिला की, कंत्राटदारास (प्रकरण-१ साठी) रू. ३३.३७ लाख आणि प्रकरण -२ साठी रू. ११.९६ लाख आणि प्रतिवर्षी १५ टक्के व्याज द्यावे. कंपनीने कायदेशीर सल्ला घेऊन मा. उच्च न्यायालय, मुंबई (औरंगाबाद खंडपीठ) येथे या एकल लवादाच्या निर्णयाविरूद्ध अपील केले.

दरम्यान दि. १८/०१/२०१० रोजी मा. प्रधान जिल्हा न्यायाधीश औरंगाबाद यांनी कंपनीचे बाजूने निकाल दिला. त्या निकालानुसार दावा व त्यावरील व्याज याचे मूल्यांकन करून संबंधित वकीलांना सादर केले. मे. बाळराजे कन्स्ट्रक्शन्स यांना देय असणारी एकूण रक्कम रू. ९.६८ लाख (प्रकरण-१ साठी) आणि रू. ३.३८ लाख (प्रकरण-२ साठी) आणि १३.०६ लाख व्याजासहित ही रक्कम मा. जिल्हा न्यायालय औरंगाबाद यांचेकडे जमा केले. यानंतर लवादाचे अपिल क्र.

८/२०१० व ७/२०१० यावर मा. उच्च न्यायालय, मुंबईचे औरंगाबाद न्यायासन यांनी दि. १६/०७/२०१० ही तारीख दिली व त्यावर दि. २५/०४/११ रोजी निकाल दिला व सदर प्रकरण एकल लवादाकडे सोपविले. परंतु महापारेषणने या आदेशाच्या विरोधात स्पेशल लिव्ह पिटीशन (एस एल पी) दाखल करण्याचा पर्याय दिला. आता मा. सर्वोच्च न्यालालयामधे एस एल पी. क्र. १५४५७/२०११ दि. ०९/०५/२०११ (प्रकरण-१) आणि स्पेशल लिव्ह पिटीशन (एस एल पी) क्र. १५३०९/२०११ दि. ०६/०५/२०११ (प्रकरण-२) अशी दोन विशेष परवानगीचे विनंती अर्ज दाखल करण्यात आले आहेत. सर्वोच्च न्यायालय स्पेशल लिव्ह पिटीशन (एस एल पी) क्र. १५४५७/२०११ (प्रकरण-१) ०९/०५/२०११ यावर स्थगिती मंजूर केली आणि स्पेशल लिव्ह पिटीशन (एस एल पी) क्र. १५३०९/२०११ दि. ०६/०५/२०११ (प्रकरण-२) यातील रक्कम अल्प असल्याने ते फेटाळून पुन्हा एकल लवादाकडे सोपविले.

या प्रकरणात महापारेषणवर रू. ७६.०६ लाख चे दायित्व असेल म्हणजेच दि. ३१/०३/२०१५ पर्यंत व्याजासह एकूण दायित्व रू. ८९.१२ लाख वजा न्यायालयात जमा केलेली रक्कम रू. १३.०६ लाख एवढे असेल.

१३२ केव्ही शहादा-तळोदा लाइन उभारणीचे एकूण रू. ९.२५ लाख एवढ्या खर्चाचे काम मे. मिस्त्री कन्सट्रक्शन कं. यांना दिले होते पण कंत्राटदाराने काम पूर्ण केले नाही म्हणून ६३ वीज मनोऱ्यांचे काम महापारेषणच्या स्वतःच्या विभागातर्फे पूर्ण करण्यात आले. यानंतर प्रतिवादाने पूर्णपणे झालेल्या कामाचे देयक सादर केले जे त्याने केलेच नव्हते म्हणून त्याचा दावा नाकारण्यात आला. यानंतर सदर कंत्राटदार जळगाव न्यायालयाकडे न केलेल्या कामाचे पैसे मिळविण्यासाठी गेले.

जळगाव न्यायालयाने दि. २३/०३/२००१ रोजी पूर्वीच्या मराविमंच्या विरोधात आदेश काढून सदर कंत्राटदारास रू. ६.९६ लाख या अंतिम बिलापोटी द्यावेत आणि त्यापूर्वी महापारेषणने अर्जदारांकडून रू. १०,३५४/- वसूल करावे तसेच पाणी पुरवठ्याचा खर्च, धोके यासाठी रू. १.५४ लाख द्यावेत असा आदेश दिला. वरील रक्कम वजा करून मराविमंने रू. ५.३२ लाख न्यायालयात जमा केले होते. या निकालपत्राची प्रमाणित प्रत मिळाल्यावर म. रा. वि. मं. ने मा. उच्च न्यायालय औरंगाबाद खंडपीठात दि. ०३/०३/२००२ रोजी मा. सिनियर डिव्हीजन न्यायालय, जळगाव यांच्या निर्णयाविरूद्ध अपील केले.

सद्यस्थितीत हे प्रकरण औरंगाबाद खंडपीठाने दि. ८/२/२०१२ रोजी जिल्हा न्यायालय जळगाव येथे पाठविले, यातील आकस्मिक दायित्वाची रक्कम रू. ५.३२ लाख असेल.

१६२० बांधकाम विभाग, अमरावती

१३२ केव्ही चिखली - धाड पारेषण तार मार्गयासाठी खोदकाम, पायाभरणी, उभारणी व ताण देणे इ. कामाचा कंत्राट मेसर्स एच. टी. असोशिएटस यांना दिले होत. कंत्राटदार हे काम वेळेत पूर्णकरू शकला नाही म्हणून उर्वरित काम निविदा मागवून अन्य कंत्राटदाराकडे सोपविण्यात आले. एच टी असोशिएटसमुळे महापारेषणचे नुकसान झाले. महापारेषण यासाठी रु. ५७.७३ लाख अधिक प्रतिवर्षी १८ टक्के दराने व्याज असा दावा केला असून त्याची त्यानंतरच्या तारखेपर्यंत रु. २०.७८ लाख एवढी रक्कम होते. यामुळे दुखावलेल्या मे. एच. टी. असोशिएटस यांनी मा. न्यायालयात अपील केले व सदर निविदेवर स्थगिती आणली. मे. एस. टी. असोशिएटस यांनी रू. ८१.१४ लाख चा प्रतिदावा महापारेषण वर केला आहे. आता हे प्रकरण अमरावती परिमंडळ कार्यालयात लवादासाठी आहे.

४७१० स्थापत्य बांधकाम व सुव्यवस्था विभाग, नागपूर प्रकरण क्र. ४२/२००३ :

अधिक्षक अभियंता, अ. उ. दा. बांधकाम मंडळ, औरंगाबाद यांनी १३२/३३ केव्ही शिंदेवाडी वीज उपकेंद्र जि. चंद्रपूर येथे गँट्री, साहित्यासाठी पायाभरणी, नियंत्रण कक्ष इमारत, जी. आय. पाईप लाईन, पाण्याचा साठा, मेटल स्प्रेडिंग इ. कामासाठी मे. एस. के. साहनी यांची निविदा स्वीकारली होती. मे. साहनी यांनी महापारेषण वर रू. १९.२७ लाखाचा दावा केला.

त्यासाठी त्यांच्या कामगारांना कामाशिवाय रहावे लागणे, किंमत वृध्दि, काम पूर्ण केल्यावरही पैसे न मिळणे, किंमत वाढ, दाव्या वरील व्याज आदि कारणे दिली. सुधीर सहानी आणि महापारेषण यांच्यातील सदर दावा क्र. ५६९/२००९ दिवाणी न्यायालय, नागपूर येथे प्रलंबित आहे. त्याची सुनावणीची अंतिम तारीख १९/०३/२०१५ अशी होती. या प्रकरणातील आकस्मिक दायित्व रू. १९.२७ लाखाचे आहे.

नाशिक जिल्हा न्यायालयात श्री. एन. एस. सूर्यवंशी व इतरांनी महापारेषण विरोधात दावा दाखल केला. मा. जिल्हा न्यायालय, नाशिक यांनी महापारेषण विरोधात आदेश देऊन महापारेषणला रू. १४५.५८ लाख संपादित जमिनीसाठी भरण्यास सांगितले.

महापारेषणने या विरोधात मा. उच्च न्यायालय, मुंबई येथे अपील केले. मा. उच्च न्यायालयाने नाशिक जिल्हा न्यायालयाच्या आदेशास स्थगिती दिली. यानंतर मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी महापारेषणला रू. ८०.३८ लाख जमा करण्याचे आदेश दिले आणि त्यानुसार मुख्यालयाने नाशिक जिल्हा न्यायालयात दि. ५ जून २००२ व १४ जून २००२ रोजी रक्कम भरली. दि. ३० मार्च २००५ महापारेषणने व्याजापोटी रू. ७१.७३ लाख मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांचेकडे सुरक्षा अनामत म्हणून जमा केले.

सदर प्रकरण मुंबई उच्च न्यायालयाने निकाली काढले असून ते संदर्भ न्यायालयाकडे, सर्व संबंधिताची सुनावणी घेवून भरपाई निश्चिती करण्यासाठी पाठविले आहे. संदर्भ न्यायालयाने भुसंपादन अधिनियम १८९४ ची कलमे क्र. २३ (१-ए), २३ (२) आणि २८ नुसार देय भरपाई निश्चित करावयाची आहे. त्यामुळे आकस्मित दायित्वाच्या संख्येची निश्चिती करता आलेली नाही.

दिवाणी न्यायालय, अहमदनगर यांनी श्री. बहिरु आर. गुंजाळ (दिवंगत) आणि त्यांचे वारस यांनी दाखल केलेल्या दाव्याबाबत, महापारेषणला अपील कर्त्यांस जमीन संपादनाची अतिरिक्त भरपाई म्हणून रू. १४.१२ लाख देण्याचा आदेश दिला. ही जमीन २२० केव्ही उपकेंद्र, अहमदनगर उभारण्यासाठी संपादन केली होती. आदेशानुसार महापारेषणने दिनांक ०८/०९/२०११ रोजी रू. १४.१२ लाख न्यायालयात जमा केले. मात्र श्री. बहिरू आर. गुंजाळ (दिवंगत) यांच्या वारसांनी जादा भरपाईसाठी अपील केले असून प्रकरण उच्च न्यायालयात निर्णयासाठी प्रलंबित आहे.

या प्रकरणातील आकस्मिक दायित्वाचे मूल्यमापन केलेले नाही.

मे. सतीश आर. वाणी व इतर यांनी सिव्हील कोर्ट शेवगांव यांचेकडे दिवाणी दावा क्र. एलएआर ५३६१९९४ दाखल केला. हा दावा१३२ केव्ही उपकेंद्र शेवगांव यासाठीच्या जमीन संपादनासाठीचा अतिरिक्त मोबदला मिळावा यासाठी होता. मा. सिव्हील कोर्ट शेवगांव यांना या दाव्यात महापारेषणचा दावा खोडून काढत महापारेषण कंपनीस जमीन संपादनासाठीचा अतिरिक्त मोबदला म्हणून रु. ५५.४० लाख देण्याचा आदेश दिला. या निकालाविरुध्द महापारेषण कंपनीने मा. उच्च न्यायालय यांचेकडे अपील दाखल करुन ५० टक्के रक्कम रु. २७.७० लाख व तसे रु. २७.७० लाख कोर्टात जमा केले. तदनंतर कोर्टाने रु. १५.०० लाख उचलण्यास परवानगी दिली व सध्या कोर्टाकडे रु. १२.७० लाख शिल्लक जमा आहे.

या दाव्यापोटी आकस्मित दायित्वाची देय रक्कम रु. १२.७० लाख इतकी आहे.

४३१० एचव्हीडीसी टीएच ओ अँड एम डिव्हीजन चंद्रपूर : प्रकरण क्र. ४१० दि. २७/०४/१९९३

निविदा क्र. टी-१३, टी-१६, टी-१७ आणि १९८७-८८ मधील ४०० केव्ही चंद्रपूर परळी डीसी लाईनचे स्टब सेटिंग व इरेक्शन या कामाच्या दोन निविदापोटी मे. गणेश इंजि. कंपनी नागपूर यांनी जिल्हा न्यायालय नागपूर येथे रू. ८०.९५ लाखाचा दावा दाखल केला. या दाव्याचा प्रतिदावा म्हणून पूर्वीच्या म. रा. वि. मं. ने रू. ३.०८ लाखाचा दावा वरील एजन्सीविरुध्द मटेरियल, वाहनखर्च तसेच इतर टीअँडपी यासाठीच्या खर्चापोटी दाखल केला. मा. न्यायालयाने या दाव्यात

मे. गणेश इंजि. कंपनी नागपूर यांच्या बाजूने निकाल दिला आणि रू. ८०.९५ लाखाच्या दाव्याची रक्कम त्यावरील दावा दाखल केल्याच्या तारखेपासून म्हणजेच दि. २७/०४/१९९३ ते २०/०८/२००९ पर्यंत ६ टक्के व्याजासह देण्याचे आदेश दिले. ही रक्कम व्याजासह रु. १६०.३५ लाख इतकी येते. तसेच केलेला प्रतिदावा बाद/रद्द ठरविला. मात्र महापारेषण कंपनीच्या विनंती अर्जानुसार रु. १६०.३५ लाख कोर्टात जमा केल्यानंतर मा. उच्च न्यायालय, नागपूर खंडपीठ यांनी स्थगिती दिली. महापारेषण कंपनीने रु. १६०.३५ लाख मा. उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीठाकडे जमा केले.

मे. गणेश इंजि. कंपनी यांनी मा. उच्च न्यायालय यांना लवकर निर्णय घेण्याची विनंती केली. मात्र मे. गणेश इंजि. कंपनी यांची विनंती दि. २३/०७/२०१२ रोजी अमान्य केली आणि दि. २३/०७/२०१२ पासून १० आठवड्यात कागदपत्रे सादर करण्याचे आदेश दिलेत. सदर प्रकरण अंतिम सुनावणीसाठी दि. २१/१०/२०१३ पासून पटलावर घेतले आणि मे. गणेश इंजि. कंपनी यांना शेवटची संधी म्हणून त्यांनी घेतलेले आक्षेप मागे घेण्यासाठी दि. ११/०२/२०१४ पासून ३ आठवड्याचा कालावधी दिला. या प्रकरणात आकस्मित दायित्वाची रक्कम रु. १६०.३५ लाख इतकी आहे.

दि मायक्रो अँड स्मॉल एंटरप्रायजेस फेसिलिटेशन कौंसिल (एमएसईएफसी) यांनी त्यांचा आदेश दि. २८/०१/२०१० नुसार महापारेषण कंपनीस रु. २६७.६९ लाखची व्याजाची रक्कम देण्याचे आदेश दिलेत (मे. मिनर्व्हा स्वीचगिअर नागपूर रु. १९४.६० लाख आणि मे. सिगमा ट्रान्स्फॉर्मर प्राय. लि. रु. ७३.०९ लाख). या एकूण व्याजदेयकापैकी ७५ टक्के रक्कम महापारेषण कंपनीने रु. २००.७६ लाख दि. २६/०४/२०१० रोजी मा. प्रधान जिल्हा व सत्र न्यायालय नागपूर यांचेकडे अपील करतवेळी जमा केले. या प्रकरणातील आकस्मिक दायित्वाची रक्कम रु. २६७.६९ लाख इतकी आहे.

१६०० : अउदा बांधकाम मंडळ अमरावती

श्री. ओमप्रकाश अखिरजी श्रीमाळी यांनी दिवाणी दावा क्र. २००७९९/२०१२ नुसार महापारेषण कंपनी विरुध्द रु. २८.२५ लाखाचा त्यांचेकडील भाडेतत्वावरील इमारतीचा करारापूर्वी ताबा सोडल्यामुळे झालेल्या भाड्याच्या रकमेचा, व्याजाचा, वीजबिलाचा व नुकसानी पोटी दाखल केला. हे प्रकरण सध्या सहदिवाणी कनिष्ठ न्यायालय अमरावती यांचेकडे प्रलंबित आहे. या प्रकरणातील आकस्मित दायित्वाची रक्कम रु. २७.२५ लाख इतकी आहे.

वादग्रस्त शासकीय देणी एकूण रु. २२,८८८.०० लाख विविध प्राधिकरणाकडे प्रलंबित असून या रकमा भरलेल्या नाहीत.

हे प्रकरण पूर्वीच्या मराविमं मधील पूणे नागरी परिमंडळांचे असून ते कामगार विमा राज्य योजना लागू होण्यासंबंधीचे आहे. ही रक्कम पूर्वीच्या मराविमंच्या आर एस ओ अॅड एम डिव्हीजन पुणे यांनी पुणे नागरी परिमंडळाकडे हस्तांतरित केली. वर्ष २००६ मध्ये इ एस आय सी प्राधिकाऱ्यांनी इ एस आय सी कोर्ट, पुणे यांनी मराविमंच्या बाजूने दिलेल्या आदेशाविरूद्ध मुंबई उच्च न्यायालयात अपील केले. सध्या हे प्रकरण मुंबई उच्च न्यायालयात प्रलंबित आहे. या प्रकरणातील आकस्मिक दायित्व रू. २२ लाख आहे.

कर्ज निर्धारण वर्ष २००६-०७ मध्ये रु. १८ लाखाची मागणी, फ्रिंज बेनीफिट टॅक्स आयकर अधिनियम १९६१ च्या कलम ११५ डब्ल्यु इ (३) अंतर्गत मंजूर केलेल्या दि. ३१/१२/२००८ रोजी आदेशाने काढली होती. त्याबाबत दुरुस्ती करण्याचा अर्ज दि. २७/०१/२००९ रोजी एफ बी टी कडे करण्यात आला. तो निर्धारण कार्यालयाकडे प्रलंबित आहे. यातील आकस्मित दायित्वे रु. १८ लाख आहे.

कर निर्धारण वर्ष २००८-०९ साठी दि. ०१/०२/२०१२ रोजी केलेला सुधारणा अर्ज सहायक आयुक्त आयकर यांचेकडे प्रलंबित आहे. या कर निर्धारण अधिकारी यांचेकडे प्रलंबित आहे. या प्रकरणी आकस्मिक दायित्व रू. ३.२८ लाख आहे. त्यातील कार्यवाही सुद्धा आय. टी. ए. टी. यांचे समोर प्रलंबित आहे.

निर्धारण वर्ष ०९-१० साठी दि. ०१/०५/२०१४ रोजी सी. आय. टी. (ए) यांचेकडे डी. सी. आय. टी. यांच्या दि.

३०/०३/२०१४ रोजीच्या आदेशाविरूद्ध अपिल दाखल केले. त्याची कार्यवाही सी. आय. टी. (ए) यांचेकडे प्रक्रियेत आहे. या प्रकरणाचे आकस्मिक दायित्व रू. १९,००१ लाख आहे.

निर्धारण वर्ष २०१०-११ करिता दि. १५/०५/२०१५ रोजी दाखल केलेले अपिल आयकर अपिल न्यायाधिकरणापुढे प्रलंबित आहे. तसेच आयकर (अपिल) यांचे पुढे अपिलची कार्यवाही दि. १०/०२/२०१५ रोजीच्या आदेशानुसार पूर्ण झाली. मात्र त्याचा परिणाम देणारा आदेश अद्याप प्रलंबित आहे. या प्रकरणात आकस्मिक दायित्व रू. ३,५१९ लाख आहे.

निर्धारण वर्ष २०१२-१३ साठी मूल्य निर्धारण आदेश दि. ३१/०३/२०१५ या विरोधात दि. ०७/०५/२०१५ रोजीचे अपील सी. आय. टी. (ए) यांचकडे प्रलंबित आहे. या प्रकरणातील आकस्मिक दायित्व रू. ३११ लाख आहे.

११२० : अ. उ. दा. सं. व. सू विभाग अकोला :-

हजेरी पटावर नसलेले एक रोजंदार कामगार श्री. मोहम्मद सिध्दिकी यांची सेवा खंडित केल्याननंतर त्यांनी भरपाईसाठी दावा केला आहे. मा. उच्च न्यायालय नागपूर यांनी कंपनीच्या विरोधात निकाल दिला. (डब्ल्यु पी/७१५/०६). म्हणून एस एल पी (सिव्हील) डायरी नं. १३९९ वर्ष २०१६, दि. ११/०१/२०१६ रोजी सादर करण्यात आली. यात भरपाईचे दायित्व रु. ७० लाख होईल.

४७१० : स्थापत्य बांधकाम व सुव्यवस्था विभाग नागपूर चे प्रकरण दि. ०३/०३/२०१४ :

१३२ केव्ही उपकेंद्र, हिंगणा - २ नागपूर येथील गँट्री फांउडेशन आणि संबंधित स्थापत्य कामे यासाठी मे. युनीक असोसिएट नागपूर यांना अधिक्षक अभियंता, (स्थापत्य) त्यांनी कार्यादेश दिला होता. या कार्यादेशाची रक्कम रु. ४५६६.०३ लाख होते. कामाची प्रगती अतिशय मंद असल्याच्या कारणासाठी अधीक्षक अभियंता (स्थापत्य) यांनी काम थांबविले. त्यामुळे सदर संस्था लवादाकडे गेली. लवादाचा दावा रु. ४८.१३ लाखाचा होता. त्यानंतर या संस्थेने दि. २७/०९/२०१५ रोजी रु. ६५.५२ लाखाचा सुधारीत दावा सादर केला आहे.

५७२० : स्थापत्य बांधकाम व सुव्यवस्था विभाग, जळगांव : प्रकरण क्र. ३३१/२००७ आणि आर टी एस अपील क्र. २०१० दि. ०४/०६/२०१०.

२२० केव्ही अंमळनेर उपविभाग, जि. जळगांव यांच्या प्रकरणी आयुक्त नाशिक यांनी स्वामित्व घनाचा भरणा करण्याचा निर्णय दिला आहे. (उपकेंद्राच्या जागेतून मरड मुरुमचे कटींग करुन तो दोन्ही पृष्ठभाग समान पातळीवर आणण्यासाठी भरणे.) यातील दायित्व रु. १२ लाख असेल.

५७२० : स्थापत्य बांधकाम व सुव्यवस्था विभाग, जळगांव : विशेष दरखास्त क्र. ०३/२०१३ दि. ११/०९/२०१३ :

जादा भरपाई देण्याच्या या प्रकरणी एकल लवाद श्री. जे. एम. फडके, पुणे यांच्या निकालाला धुळे येथील न्यायालयात अपील करण्यात आले. त्यानंतर जळगांव येथे सप्टेंबर २०१३ मध्ये हे प्रकरण दाखल केले आहे. कंत्राटदार मे. वर्षा कान्स्ट्र. धुळे हे आहेत. या प्रकरणी रु. १५,५४,०००/- एवढे दायित्व असेल.

६१२० : अ. उ. दा.व सू. विभाग पुणे प्रकरण क्र. ९८०/२००८ :

श्री मिलिंद मधुकर वाघ यांच्या दोन पुत्रांचा अपघाती मृत्यु यातील दायित्व रु. १२ लाख असु शकेल.

६२१० : अ. उ. दा. सं. व सू. विभाग सोलापुर, अपील क्र. ३०३१/२०१५ दि. ०१/०५/२०१४:

हे प्रकरण माळीनगर, ग्रामपंचायत (प्रतिवादी) यांनी जो जादा ग्रामपंचायत कर आकारला त्यासंबंधी आहे. याचे दायित्व रु. २०.१५ लाख असू शकेल.

७२१० : अ. उ. दा. सं व सू विभाग पनवेल प्रकरण क्र. एम ए सी पी क्र. ४४४/२००८ :
डी. सी. शाह वि. विमा संचालनालय हे प्रकरण रस्त्यावरील अपघाताचे आहे. अ. उ. दा. (स.व.सु.) विभाग, पनवेल यांचे (दिनेश चर्तुभुज) वाहन टेम्पो क्र. एम एच १४ एफ ००२७ यासंबंधी आहे यातील दायित्व रु. १५ लाख एवढे होऊ शकेल. अलिबाग न्यायालयात सामनेवाला पक्षाने पुरावे सादर करण्याचा कारणास्तव हे प्रकरण प्रलंबित आहे.

७७१० : स्था. बा. व सु. विभाग प्रकरण क्र. ३९८ वर्ष २००८ :
वाशी, नवी मुंबई येथे मुख्य अभियंता यांचे साठी व कनिष्ट वर्ग १ चा निवासस्थान बांधण्याचे कंत्राट अधीक्षक अभियंता (स्थापत्य) स्था. बा. व सु. मंडळ, कल्याण, मराविमं (आता महावितरण) यांनी मे. डी. एस कन्स्ट्रक्शन यांना दिले होते. त्याचे सातवे व अंतिम देयक स्वीकारल्यास योग्य नव्हते. म्हणून लवाद न्यायालयान वाद नेण्यात आला. लवाद न्यायाधिकारणाने यावर संबंधित संस्थेच्या विविध दाव्यापोटी रु. ४१,५९,५११.९९ एकूण रक्कम देण्याचा अंतिम निर्णय दिला. या लवाद निर्णयासंबंधी मा. मुंबई उच्च न्यायालयात विनंती अर्ज क्र. ३९/२००८ केली आहे. यात रु. ४१.५९ लाखांचे दायित्व असु शकेल.

वित्तीय वर्ष २०१५-१६ मधील जमीन आणि पिकांची भरपाई मार्गक्रमणाच्या हक्का बाबच्या समस्या यांची सर्व परिमंडळातील प्रकरणे :-

(₹ लाखात)

अनु. क्र.	कार्यालयाचा नफा केंद्र	कार्यालयाचे नाव	दावा जेथे दाखल केले त्या कार्यालयाचे नाव	ज्या पक्षाविरोधात प्रकरण प्रलंबित आहे. त्याचे नाव	प्रकरणातील रक्कम (रु.)	न्यायालयात जमा केलेले रक्कम /जर असल्यास (रु.)
०१	**अमरावती परिमंडळ**	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
०२	**औरंगाबाद परिमंडळ**					
१	२६३०	अ.उ.दा. बांधकाम विभाग नांदेड	जिल्हा न्यायालय नांदेड	शंकर लक्ष्मण डांगे व इतर १९	१०.००	---
२	२६३०	अ.उ.दा. बांधकाम विभाग नांदेड	जिल्हा न्यायालय नांदेड	श्री. दादाराव पुरभाजी मुंगल व १५ इतर	२०.००	---
३	२६३०	अ.उ.दा. बांधकाम विभाग नांदेड	जिल्हा न्यायालय परभणी	चंदर पी कस्तुरे व इतर ४०० केव्ही चंद्रपूर-परळी लाईनसाठी	१०.००	---
४	२६३०	अ.उ.दा. बांधकाम विभाग नांदेड	जिल्हा न्यायालय औरंगाबाद	श्री. प्रविण नागनाथराव पालदेवार	१०.००	---
५	२६३०	अ.उ.दा. बांधकाम विभाग नांदेड	म. वि. नि. आयोग, मुंबई	विक्रम शिवाजी मुगल व इतर	१०.००	---
६	२७२०	अ. उ. दा. स्थापत्य बांधकाम विभाग, परभणी	मा. उच्च न्यायालय यांचे खंडपीठ औरंगाबाद	श्री. गंगाधर नागनाथ कोंडावार आणि श्री. शंकर नागनाथ	१७.३२	०.३३

				कोंडावार आर/ओ कुंडलवादी		
७	२७२०	अ. उ. दा. स्थापत्य बांधकाम विभाग, परभणी	मा. उच्च न्यायालय यांचे खंडपीठ औरंगाबाद	श्री. नामदेव रामजी गुडेटदार आर/ओ हिमायत नगर जि. नांदेड	२०.०६	०.०६
८	२७२०	अ. उ. दा. स्थापत्य बांधकाम विभाग, परभणी	मा. सी. जे. एस. डी कोर्ट गंगाखेड	अनंतराव के आंबेकर एल आर एस श्रीमती उषाताई ए आंबेकर व इतर यांचे मार्फत	४३.१६	---
९	२७३०	अ. उ. दा. स्थापत्य बांधकाम विभाग, लातूर	मा. उच्च न्यायालय, औरंगाबाद	वीरमठ संस्थान ट्रस्ट अहमदपूर जि. लातूर	१०७.००	१०.८०
१०	२७३०	अ. उ. दा. बांधकाम विभाग, लातूर	जिल्हा न्यायालय उस्मानाबाद	श्रीमती पुष्पाबाई विजय सिंहराजे	२५.००	
११	२७३०	अ. उ. दा. स्थापत्य बांधकाम विभाग, लातूर	मा. सर्वोच्च न्यायालय दिल्ली	राजेंद्र एन गायकवाड, बीड	७९.२६	
१२	२७३०	अ. उ. दा. स्थापत्य बांधकाम विभाग, लातूर	मा. उच्च न्यायालय, औरंगाबाद	१ हैदरसाव कासिम साब शेख यांचे पूत्र २ हुसेनसाब हैदरसाब शेख यांचे पूत्र ३ अब्दुल रहेमान हैदरसाब शेख यांचे पूत्र ४ अमीर हैदरसाब शेख यांचे पूत्र	१,०७२.००	१००.००
१३	२७३०	अ. उ. दा. स्थापत्य बांधकाम विभाग, लातूर	जिल्हा न्यायालय, लातूर	सांबप्पा शंकरप्पा राऊत व इतर	१२५.००	
१४	२७३०	अ. उ. दा. स्थापत्य बांधकाम विभाग, लातूर	सी. जे. एस. डी. निलंगा	श्रीमती कमलाबाई गोविंदराव पाटील	४३.०७	४३.०७
०३	**नाशिक परिमंडळ**					
१	५७१०	अ.उ.दा. स्था व सु. विभाग नाशिक	मा. न्यायासन मा. उच्च न्यायालय औरंगाबाद	श्री. आर सी नावंदर व इतर	७९.७१	७९.७१
२	५७१०	अ.उ.दा. स्था व सु. विभाग नाशिक	मा. न्यायासन मा. उच्च न्यायालय औरंगाबाद	कै. बहिरु राघीनाथ गुंजाळ त्यांचे वारस	९.०६	१४.१२

३	५७१०	अ.उ.दा. स्था व सु. विभाग नाशिक	मा. न्यायासन मा. उच्च न्यायालय औरंगाबाद	एस. आर. वाणी व इतर	६,४३५.००	२७.७०
४	५७२०	अ.उ.दा. स्था व सु. विभाग जळगांव	मा. उच्च न्यायालय औरंगाबाद	श्री. पी. एन. पाटील व इतर ३ शहादा	१०.२५	९.९७
५	५७२०	अ.उ.दा. स्था व सु. विभाग जळगांव	मा. उच्च न्यायालय औरंगाबाद	कै. आर. सी. अग्रवाल चोपडा यांचे कायदेशीर वारस	३९.५२	१७.७६
६	५७२०	अ.उ.दा. स्था व सु. विभाग जळगांव	मा. उच्च न्यायालय औरंगाबाद	श्री. के. बी. चव्हाण चोपडा	१४.५२	६.५१
७	५७२०	अ.उ.दा. स्था व सु. विभाग जळगांव	मा. उच्च न्यायालय औरंगाबाद	श्री. डागा श्रीपत पाटील, पारोळ	१४.३५	१४.३५
८	५७२०	अ.उ.दा. स्था व सु. विभाग जळगांव	मा. उच्च न्यायालय औरंगाबाद	श्री. राम श्रीपत पाटील, पारोळ	१२.२२	१२.२३
९	५७२०	अ.उ.दा. स्था व सु. विभाग जळगांव	मा. उच्च न्यायालय औरंगाबाद	श्री. राम श्रीपत पाटील, पारोळ	१८.२३	१८.२३
१०	५७२०	अ.उ.दा. स्था व सु. विभाग जळगांव	मा. उच्च न्यायालय औरंगाबाद	महमद अली हुसेन अली चोपडा जि. जळगांव	८४.१४	२१.०४
११	५७२०	अ.उ.दा. स्था व सु. विभाग जळगांव	मा. उच्च न्यायालय औरंगाबाद	श्री. आर जी पाटील आणि श्री. सी जी पाटील शहादा	७५.९४	
१२	५७२०	अ.उ.दा. स्था व सु. विभाग जळगांव	मा. उच्च न्यायालय औरंगाबाद	श्रीमती पार्वतीबाई आर महाजन व इतर २	७५.००	
१३	५७२०	अ.उ.दा. स्था व सु. विभाग जळगांव	नागरी न्यायाधीश जे. डी. साक्री	श्रीमती सिंधुबाई व्ही पाटील व इतर	१०.००	
०४	**नागपूर परिमंडळ**					
१	४६१०	अ.उ.दा. बांधकाम विभाग - १ नागपूर	मा. उच्च न्यायालय मुंबई यांचे नागपूरचे खंडपीठ	श्रीमती कल्पना जैन रविंद्र रुखाबदास जैन गहाणकरी विरुध्द मराविमं	२४.५२	४.८४
२	४६१०	अ.उ.दा. बांधकाम विभाग - १ नागपूर	जिल्हा न्यायाधिश क- ७ नागपूर	श्री. भूदेव सी. वांधे	२२०.००	
३	४६१०	अ.उ.दा. बांधकाम विभाग - १ नागपूर	जिल्हा न्यायाधिश नागपूर	श्री. देवानंद दत्तूजी आवळे	३००.००	
४	४६१०	अ.उ.दा. बांधकाम विभाग - १ नागपूर	जिल्हा न्यायाधिश नागपूर	श्रीमती अनुसयाबाई दत्तूजी आवळे	७५०.००	

५	४६१०	अ.उ.दा. बांधकाम विभाग - १ नागपूर	जिल्हा न्यायाधिश वर्धा	श्री. अशोक शामसुंदर आगरवाल व २ इतर	३९५.६६	
६	४६१०	अ.उ.दा. बांधकाम विभाग - १ नागपूर	जिल्हा दिवाणी न्यायालय नागपूर	श्री. हरीश दौलतराव राम टेके	८००.००	
७	४६१०	अ.उ.दा. बांधकाम विभाग - १ नागपूर	जिल्हा न्यायालय क्र.३ नागपूर	सुनंदा धनराज भालेराव	४००.००	
८	४६१०	अ.उ.दा. बांधकाम विभाग - १ नागपूर	मा. उच्च न्यायालयाचे खंडपीठ	श्री. रामचंद्र जगन्नाथ कुलकर्णी व इतर	७०.३७	
९	४६३०	अ.उ.दा. बांधकाम विभाग चंद्रपूर	जिल्हा न्यायालय - १ वरोरा	श्री. महादेव जीवतोडे	९०.००	
१०	४६३०	अ.उ.दा. बांधकाम विभाग चंद्रपूर	जिल्हा न्यायालय - १ वरोरा	श्रीमती सुमन मोरोती जीवतोडे	६०.००	
११	४७१०	अ.उ.दा. स्था व सु. विभाग नागपूर	तिसरे आणि - तात्कालिक जिल्हा न्यायाधीश, नागपूर	महाराष्ट्र राज्य वस्त्रोद्योग महामंडळ विरुध्द महापारेषण जठारोडी येथील जमीनीच्या भरपाई च्या दि. १४/०६/२००० च्या निकाल संदर्भ	६१५.००	
१२	४७१०	अ.उ.दा. स्था व सु. विभाग नागपूर	नागरी न्यायाधीश वरिष्ठ विभाग, नागपूर	मे. विजय वर्गी ॲन्ड सन्स विरुध्द महापारेषण उमरेड २२० केव्ही उपकेंद्र यासाठी दावा	२६.५३	
१३	४७२०	कार्य अभियंता, अ.उ. दा. स्था व सु. विभाग, महापारेषण यांचे कार्यालय चंद्रपूर	उप-विभागीय अधिकारी हिंगण घाट यांच न्यायालय	महापारेषण विरुध्द तहसिलदार समुद्रपूर	१५.५५	५.५१
०५	**पुणे परिमंडळ**					
१	६६१०	कार्या. अभियंता, अ. उ.दा. बांधकाम विभाग १ पुणे	दिवाणी न्यायालय कनिष्ठ विभाग, सासवड	श्री. गोरक्षनाथ महादेव मिसाळ		
२	६६१०	कार्या. अभियंता, अ. उ.दा. बांधकाम विभाग १ पुणे	दिवाणी न्यायालय कनिष्ठ विभाग, पुणे यांचे न्यायालय	भरतलाल रुपचंद धर्मावत		
३	६६२०	कार्या. अभियंता, अ. उ.दा. बांधकाम विभाग २ पुणे	दिवाणी न्यायालय कराड जि. सातारा जिल्हा न्यायालय कराड	शंकर पांडूरंग कर्नाळे (पवार) कराड		

४	६६२०	कार्या. अभियंता, अ. उ.दा. बांधकाम विभाग २ पुणे	दिवाणी न्यायालय, जुन्नर	श्री. रामचंद्र एन. शेगार		
५	६६२०	कार्या. अभियंता, अ. उ.दा. बांधकाम विभाग २ पुणे	दिवाणी न्यायालय, पुणे	श्रीमती आशालता रामा चांदवा, डोनगडे पुणे		
६	६६२०	कार्या. अभियंता, अ. उ.दा. बांधकाम विभाग २ पुणे	दिवाणी न्यायालय, पुणे	सौ. संध्या पराग बिंदे पुणे		
७	६६३०	कार्या. अभियंता, अ. उ.दा. बांधकाम विभाग क्र.३ सोलापूर	जिल्हा सत्र न्यायालय, तुळजापूर	नवनाथ ध्यानू मोहिते		
८	६६३०	कार्या. अभियंता, अ. उ.दा. बांधकाम विभाग क्र.३ सोलापूर	मा. उच्च न्यायालय औरंगाबाद	१) कुरेशी मईमुद्दीन ए हकीम २) कुरेशी मईमुद्दीन (हकीम) ए ३) कुरेशी नजामुद्दीन ए हकीम ४) कुरेशी नासिर ए हकीम ५) कुरेशी सय्यद ए हकीम		
९	६६३०	कार्या. अभियंता, अ. उ.दा. बांधकाम विभाग क्र.३ सोलापूर	सत्र न्यायालय मंगळवेढा	सौ. वंदना ढेंभरे सौ. शुभांगी ढेंभरे सौ. प्रगती ढेंभरे		
१०	६७१०	अ.उ.दा. स्थापत्य विभाग, सोलापूर	जिल्हा न्यायालय, सोलापूर	सौ. सुलोचना पी बिराजदार	१०.००	
११	६७२०	अ.उ.दा. स्थापत्य विभाग, पुणे	मा. सर्वोच्च न्यायालय,	शब्बीर ए. साबूवाला	७३.८७	
०६	**वाशी परिमंडळ**					
	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
०७	**कराड परिमंडळ**					
	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
०८	**एस एल डी सी. कळवा**					
	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक

६०.४ महानिर्मिती संबंधित आकस्मिक दायित्वे खालील प्रमाणे आहेत.

(रू. १० लाखापेक्षा जास्त)

(रक्कम ₹ लाखात)

	तपशील	२०१५-१६	२०१४-१५
अ)	कंपनीच्या बॅकर्सने तिसऱ्या पक्षांच्या नावे दिलेल्या बॅक गॅरंटीज	३२१.१८	३२१.१८
ब)	कंपनीच्या बॅकर्सनी दिलेल्या बॅकगॅरंटी/लेटर ऑफ केडीट्स	७४,०७७.२४	४१,८८६.९९
क)	कंपनीच्या विरोधातील मात्र कर्ज म्हणून मान्यता नसलेले दावे	१२१,८८०.६२	१२६,९८८.१४
ड)	वादग्रस्त शूल्क/कर मागण्या	११,२१०.९०	११,१०४.२१

एम सी एल या कंपनीच्या प्रकरणात मा. सर्वोच्च न्यायालयाने कोळसा खाण ब्लॉकचे वाटप रद्द ठरविले. यामुळे मे. ए. एम. पी.एल. यांनी मच्छाकाटा कोळसा खाण विकासासाठी केलेल्या खर्चाचे ₹ ३१,७३९ लाख भरपाईची मागणी केली. मात्र कंपनीने हा दावा फेटाळून लावला. कारण कंपनीला या खर्चाचा कोणताही लाभ झालेला नव्हता आणि हा दावा सी. एम. एस. ए. याची व्याप्ती व अटी यांच्या बाहेरचा होता. कंपनीने कर्ज म्हणून ज्याची स्वीकृती दिलेली नाही अशा दाव्याची रक्कम सुमारे ₹ ३१,७३९ लाख आहे. (मागील वर्षी ₹ ३१,७३९ लाख)

टिपा क्र. ६१

भाडेपट्टी संबधी प्रकटने (ए. एस - १९)

६१.१ मराविम सुत्रधारी संबंधी :

भाडेपट्टीच्या जमिनीचा भाडयाचा कालावधी, रक्कम इ. माहिती उपलब्ध नसल्याने लेखा मानक - १९ प्रमाणे भाडेपट्टीची प्रकटने देणे अशकय आहे.

६१.२ महावितरण संबंधी :

या कंपनी ने कार्यालयासाठी तसेच कर्मचाऱ्यांचे निवासस्थाने यासाठी विविध जागा भाडेपट्टाने घेतलेल्या आहेत. त्यांचे मुदती नंतर नुतनीकरण किंवा रद्द करण्याचे पर्याय उपलब्ध आहेत.

या वर्षीच्या नफा-तोटा पत्रकांत चालू असलेल्या भाडेपट्टीच्या मान्य केलेल्या खर्चाची रक्कम ₹ २,८२२.३४ लाख आहे. (मागील वर्षी ₹ २,७३०.४२ लाख)

या कंपनीचे 'प्रकाशगड' धारावी येथील मुख्य कार्यालयासाठी वापरात असलेल्या जागा, नवी दिल्ली येथील अतिथी गृह आणि मुंबईत विविध ठिकाणच्या निवासी जागा यासंबंधी मराविमं सुत्रधारी कं. लि. सोबत भाडेपट्टीचा करार केला आहे. त्याचे या वर्षातील भाडे आकारणीची रक्कम ₹ १,८०८.२० लाख आहे. (मागील वर्षी ₹ १,९८४ लाख) ही रक्कम वरील (१) मधे दर्शविली आहे.

६१.३ महानिर्मिती संबंधी

भाडेपट्टीच्या विद्यमान जागा : या कंपनीच्या महत्वाच्या भाडेपट्टीच्या जागांची व्यवस्था प्रवर्तनीय भाडेपट्टी स्वरुपाची आहे.

जल विद्युत प्रकल्पाची भाडेपट्टी : कंपनीच्या नियंत्रणाखाली असलेल्या जल विद्यूत प्रकल्पांबाबत महाराष्ट्र शासनास द्यावयाची भाडयाची रककम याबाबत म. वि. नि. आयोगाने वर्ष २०१२-१३ पासून एक आदेश दिलेला आहे. वि. वर्ष २०१५-१६ मधे कंपनीने भाडयासाठी ₹ ३१८,३५,००,०० (मागील वर्षी ₹ ३२१,५४,००,००) एवढी तरतूद

केली. यांचप्रमाणे घाटघर जल विद्युत प्रकल्पाच्या भाडेपट्टीचा आदेश दि. २७/१२/२०१२ या आधारे कंपनीने ₹२१९,४८,००,०००/- (मागील वर्षी ₹ २२६,६९,००,०००/-) इतकी तरतूद केली. याशिवाय महाराष्ट्र शासनाने, त्यांचे पत्र दि ३/३/२०११ याव्दारे कळविले की, शासन भाटघर, येलदरी आणि वैतरणा येथील जलविद्युत केंद्रे नुतनीकरण व आधुनिकीकरणासाठी ताब्यात घेणार आहे. मात्र अद्यापही या केंद्राच्या जागा महानिर्मिती कंपीनीच्या ताब्यात आहेत व तेथे कार्यसंचालन केले जात आहे. यामुळे त्याचे लेखे करण्याचे काम ज्या वर्षी ही केंद्रे शासनाकडे सूपूर्द केली जातील तोपर्यंत कंपनीच्या लेखापुस्तकात केले जाईल जलविद्युत निर्मितीच्या सुविधेसंबंधी भाडेपट्टीचे करार महाराष्ट्र शासना सोबत केलेले नाहीत त्यामुळे लेखामानक - १९ नुसार त्याची प्रकटने दिलेली नाहीत.

उरण येथील भाडेपट्टीची जमीन: महानिर्मिती कंपनीने उरण येथे वायू आधारीत वीज निर्मिती विस्तार प्रकल्प सुरू करण्यासाठी एकूण १,९०,७९९ चौरस मिटर्स जमीन संपादन केली आहे. ही जमीन सिडको कडून भाडेपट्टीने दि. ३/६/२००८ रोजी साठ वर्षाच्या कराराने घेतली आहे. त्याचा खर्च ₹ ४,२९३ लाख असून त्यांच्या खर्चाच्या परतफेडीची तरतूद करण्यात येत आहे.

६१.४ महापारेषण संबंधी : (या खंडातर्गत प्रकटनासाठी फक्त महत्वाचे भाडेपट्ट्या विचारात घेतल्या आहेत (१) प्रवर्तनीय भाडेपट्टी

(रक्कम ₹ लाखात)

तपशील	२०१५-१६	२०१४-१५
मराविमं सूत्रधारी कंपनीकडून कार्यालये / निवासी जागा व अतिथी गृहे यासाठीच महत्वाची व रद्द केली न जाणारे करार यांची माहिती	-	-
नफा व तोटा पत्रकात मान्य केलेला व भरलेले भाडे	१,०७७.१९	९५७.१०
महात्वाची भाडेपट्टी व्यवस्था	-	-
करारानुसार कंपनीने कोणतीही सुरक्षा अमानन दिली नाही	-	-
भाडे वाढविण्याची तरतूद करारात नाही	-	-
भविष्यातील भाडयाची किमत रककम	-	-
एक वर्षा पेक्षा जास्त नसलेले	१,०८५.७७	९५७.६८
एक वर्षा पेक्षा जास्त व पाच वर्षा पेक्षा कमी	१०९३.६१	१,९२२.०२
पाच वर्षा पेक्षा जास्त	-	-

वित्तीय भाडी: कंपनीने प्रत्यक्ष वित्तीय भाडेपट्टीचा कोणताही करार केला नाही.

टिपा क्र. ६२

लेखा मानक २७: संयुक्त साहस क्षेत्रातील कार्य

६२.१ महानिर्मितीच्या संदर्भात:

<u>यु सी एम कोल कंपनी लिमिटेड:</u>

कोळसा मंत्रालयाने आदेशामधील ओरीसामधील तालचर कोलफिल्ड मधील चेंदीपाडा कोल ब्लॉक महानिर्मिती, कंपनीला

उत्तरप्रदेश राज्य विद्युत उत्पादन निगम लि. आणि छत्तीसगड मिनरल डेव्हल्पमेंट कार्पोरेशन लि. या कंपन्या संयुक्तपणे प्रदान केलेला होता. यासाठी युसी एम कोल कंपनी लि. (अधिवास भारत) या नावाची संयुक्त कंपनी खाणकाम प्रकल्पांची अंमलबजावणी करण्यासाठी गठित करण्यात आली. तिचे भांडवल ₹ १६ लाख (प्रत्येकी ₹ १० चे १,६०,००० समभाग) असून महानिर्मिती कंपनी कडे ₹ ३ लाखाचे समभाग (प्रत्यक्ष ₹ १०/- चे ३०,००० समभाग) या संयुक्त साहस कंपनीत महानिर्मिती कडे १८.७५ टकके भागधारण आहे. युसी एम कंपनीच्या अलेखापरिक्षित लेख्यांच्या आधारे दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी यु सी एमच्या मत्ता व दायित्वे मधेकंपनीचा वाटा खालील प्रमाणे आहे :

(रक्कम ₹ लाखात)

तपशील	३१/३/२०१६ अलेखापरिक्षित	३१/३/२०१५ लेखापरिक्षित
राखीव व अधिक्य	-१,४६,१२२	-१,५६,२७०
चालू नसलेली दायित्वे	-	-
दीर्घ मुदतीची दायित्वे	९,३७,५००	९,३७,५००
दीर्घ मुदतीच्या तरतुदी	३,३५,०३६	३,३५,०३६
चालू दायित्वे	२,४३८	-
अल्प मुदतीच्या तरतुदी	४७,४५१	४६,३१०
चालू नसलेल्या मत्ता	-	-
निव्वळ गट	-	-
मूर्त मत्ता	४,४२४	५,०२५
अमूर्त मत्ता	३४२	३४२
चालू मत्ता		
रोख व इतर	१४,७६,३०३	१४,५७,२१०

कर्ज म्हणून न स्वीकारलेले कंपनीच्या वर केलेले दावे

मा. सर्वोच्य न्यायालय यांचा दि. २५/८/२०१४ रोजीचा आदेश आणि दि. २४/९/२०१४ रोजीचा आदेश यानुसार ज्या कोळसा खाणीचे वितरण रद्द करण्यात आले त्यामधे चेंदीपाडा आणि चेंदीपाडा क्र. २ या खाणजागांचाही समावेश आहे.मे. अदाणी एंटरप्रायइज लिमिटेड यांनी चेंदीपाडा कोल ब्लॉकसच्या खाणकामाच्या कंत्राटातर्गत असलेल्या बंधनानुसार केलेल्या कामाचा खर्च व खर्चाची प्रतिपूर्ती यासाठी ₹ ४९,४७६ लाखाचा (मागील वर्षी ₹ निरंक) यांचा दावा दाखल केला आहे.

६२.२ महापारेषणच्या संदर्भात

१) जयगड पॉवर ट्रान्स्को कं. लि. (जे पी टी सी एल) हि एक संयुकत कंपनी दि. २३ एप्रिल २००८ रोजी स्थापन झाली. यामधे महापारेषणचे (२६ टक्के) आणि आय जे एस डब्ल्यू एनर्जी या कंपनीचे (७४ टक्के) इतके भाग भांडवल आहे. म. वि. नि. आयोगाने विद्युत अधिनियम २००३ चे कलम १४ नुसार दि. ८ फेब्रुवारी २००९ रोजी संयुक्त साहसी कंपनीस पारेषणाचा परवाना दिला.

या संयुक्त नियंत्रणातील कंपनीची उदिष्टे पुढीलप्रमाणे आहेत :

जयगड - नवीन कोयना दरम्यान ४०० के व्ही डी / सी (दीष्ट धारा) पारेषण तारमार्ग स्थापन करणे. हा पारेषण मार्ग अनुक्रमे दि. ०७ जुलै २०१० ते ०२ डिसेंबर २०११ दरम्यान पूर्ण होऊन वाणिज्य कार्याला सिध्द झाली आहे.

आ. वर्ष २००८-०९ मधे कंपनीने जे पी टी एल चे १,५२,१७,६७० समभाग मिळविण्यासाठी ₹ १,५२१.७७ लाख भरले. आणि आ. वर्ष २०१०-११ मध्ये कंपनीने १,५०,५२,४१४ समभाग मिळविण्यासाठी १५०५.२४ लाख भरले. आणि वर्ष २०११-१२ मधे जादा ५४, ७९,९१६ समभाग घेण्यासाठी ₹ ५४७.९९ लाख भरले. अशा प्रकारे महापारेषण जे पी टी एल चे ₹ ३,५७५.०० लाखाचे समभाग धारण केले. (३,५७,५०,००० समभाग)

उपरोक्त संयुक्त साहस कंपनीमधे महापारेषणचे दीर्घ काळासाठी स्वारस्य असल्याचे नमूद केले आहे. त्यातील गुंतवणूकीच्या मूल्यांकनात जर काही हंगामी स्वरूप नसलेली घट झाली तर, त्यासाठीची तरतूद खर्चातून वजा करण्यात येईल असे सांगण्यात आले आहे. हि कंपनी भारतात गठित झाली आहे. ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाला व त्या तारखेला लेखा परिक्षण पूर्ण केलेल्या वित्तीय विवरणपत्रांच्या आधारे एकत्रित हिशेबातील उत्पन्न व खर्च खालील प्रमाणे आहे.

(रक्कम ₹ लाखात)

तपशील	३१/३/२०१६	२६% भाग	३१/३/२०१५	२६% भाग
चालू नसलेल्या मत्ता	४२३४०.५६	११००८.५५	४५११३.०९	११७२९.४०
चालू मत्ता	७७६०.९०	२०१७.८३	७५८८.१३	१९७२.९१
चालू नसलेला दायित्वे	२४,७३४.१०	६४३०.८७	२७७५०.६९	७२१५.१८
चालू दायित्वे	५५४७.१८	१४४२.२६	५२८३.४७	१३७३.७०
महसूल	१३१३६.३१	३४१५.४४	१०२५६.९०	२६६६.७९
खर्च	६६११.५४	१७१८.००	७११३.१०	१८४९.४१

२) **महाराष्ट्र ट्रान्समिशन कम्युनिकेशन इन्फास्ट्रकचर लि.**

महापारेषण (४९ टक्के) आणि स्टरलाईट टेक्नॉलॉजिज लिमिटेड (५१ टक्के) यांच्यातील ही एक संयुकत साहसी कंपनी आहे. महापारेषणचा वाटा २४.५ टक्के समभाग व २४.५ असंचित विमोचन योग्य प्राधान्याचे भाग असा आहे. तर एस टी एल चा वाटा फकत ५१ टक्के समभाग एवढाच आहे. यामुळे प्रभावी समभाग धारणेचे गुणोत्तर ६७.५५ टक्के व ३२.४५ टक्के असे असेल महा पारेषणच्या या कंपनीतील ३२.४५ टक्के समभाग धारणेमधून ५.९६ टक्के समभाग हे रोख विना अन्य घटकासाठी दिले जातील (कॅशलेस कंपोनेट)

या वित्तीय वर्षात महापारेषणने १७६३००५ समभागांसाठी ₹ १७६.३० लाख भरले.

अशाप्रकारे ३१ मार्च २०१६ रोजी भागधारणेची स्वरूप स्टरलाईट टेकनॉलॉजीच (७२.१० टक्के) आणि महापारेषण (२७.९० टक्के) अशी आहे.

त्या कंपनीची ९ ऑगस्ट २०१२ रोजी संस्थापना झाली. तिचे प्रमुख वाणिज्यिक कार्य म्हणजे फायबर कपॅसिटर किरकोळ, घाउक तत्वावर उद्योग /अन्य कंपन्या यांना भाडयाने देणे ही क्षमता ऑप्टीकल फायबर ग्राउंड वायर नेटवर्क यातून उपलब्ध केली जाईल. या संयुकत साहस कंपनीत महापारेषणचे स्वारस्य दीर्घ मुदतीची गुंतनवणूक असे आहे.

आणि ज्या घटीचे स्वरूप हंगामी स्वरूपाव्यतिरिक्त अन्य प्रकारचे आहे अशा जर काही घटी असल्यातर त्या गुंतवणूकीच्या मूल्यामधे नमूद केल्या आहेत.

उपरोक्त संयुक्त साहसी कंपनी भारतात गठित झाली आहे. दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी या कंपनीमधील मत्ता व दायित्वे यातील महापारेषणक वाटा तसेच या तारखेला संपलेल्या वित्तीय वर्षाच्या लेखा परिक्षित वित्तीय विवरण पत्राच्या आधारे उत्पन्न व खर्च खालील प्रमाणे.

(रक्कम ₹ लाखात)

तपशील	३१/३/२०१६	२७.९% भाग	३१/३/२०१५	२८.१७% भाग
चालू नसलेल्या मत्ता	७४२६.९७	२०७२.१३	३२१६.२४	९०६.०१
चालू मत्ता	२५०.५७	६९.९१	२०.५	५.७७
चालू नसलेला दायित्वे	२२०१.६०	६१४.२५	६७१.९२	१८९.२८
चालू दायित्वे	३१५५.२८	८८०.३२	९१४.३२	२५७.५६
महसूल	२४.९९	६.९७	५.९८	१.६८
खर्च	४०.४६	११.२९	३५.६८	१०.०५

टिपा क्र. ६३

व्यवस्थापकीय पारिश्रमिक

६३.१ महापारेषणच्या बाबत

(रक्कम ₹ लाखात)

तपशील	२०१५-१६	२०१४-१५
वेतन व मत्ते	६५.६२	५४.३८
भविष्य निर्वाह निधी व इतर निधीची वर्गणी	७.४६	९.१०
एकूण	**७३.०९**	**६३.४८**

६३.२ महानिर्मितीच्या संदर्भात

(रक्कम ₹ लाखात)

व्यवस्थापनातील महत्वाच्या पदांवरील व्यक्तींचे परिश्रमिक:			
श्री. ए.आर नंदनवार	कार्यकारी संचालक	२५.७०	२२.७५
श्री. मनोज रानड	कार्यकारी संचालक (मा.सं.)	२०.१२	१५.९४
श्री. राहुल दुबे	कंपनी सेक्रेटरी	१८.४६	१५.०९

टिपा क्र. ६४

लेखापरिक्षकांचे परिश्रमिक

६४.१ महावितरणच्या संदर्भात

(रक्कम ₹ लाखात)

अनु क्र.	तपशील	वि. वर्ष २०१५-१६	वि. वर्ष २०१४-१५
१	लेखापरिक्षकांना सांविधिक	७३.९६	५८.४८

	लेखापरिक्षणासाठी (सेवाकरांसह)		
२	इतर सेवांसाठी	-	-
३	खर्चाची प्रतिपूर्ती	५.४९	२.४३

६४.२ महापारेषणच्या संदर्भात

(रक्कम ₹ लाखात)

अनु क्र.	तपशील	वि. वर्ष २०१५-१६	वि. वर्ष २०१४-१५
१	लेखापरिक्षकांना सांविधिक लेखापरिक्षणासाठी (सेवाकरांसह)	२४.४३	१८.४८
२	इतर सेवांसाठी	-	-
३	खर्चाची प्रतिपूर्ती	५.४९	१०.६३

६४.३ महानिर्मितीच्या संदर्भात

(रक्कम ₹ लाखात)

अनु क्र.	तपशील	वि. वर्ष २०१५-१६	वि. वर्ष २०१४-१५
१	लेखापरिक्षकांना सांविधिक लेखापरिक्षणासाठी (सेवाकरांसह)	५६.०७	५४.५६
२	इतर सेवांसाठी	४.५०	६.६९
३	खर्चाची प्रतिपूर्ती	८.७०	६.६७

६४.४ मराविंम सुत्रधारी कं. लि. संदर्भात

(रक्कम ₹ लाखात)

अनु क्र.	तपशील	वि. वर्ष २०१५-१६	वि. वर्ष २०१४-१५
१	लेखापरिक्षकांना सांविधिक लेखापरिक्षणासाठी (सेवाकरांसह)	७.५	५.१३
२	इतर सेवांसाठी	-	-
३	खर्चाची प्रतिपूर्ती	-	-

टिपा क्र. ६५

इतर प्रकटने

६५.१ महावितरणच्या संदर्भात - इतर प्रकरणे

१) ग्राहकांकडून मिळालेली सुरक्षा अनामत (महावितरण कडे)

ग्राहकांकडून घेतलेल्या सुरक्षा अनामतीच्या शिलकी यांची लेखा पुस्तकांतील नोंदी आणि माहिती तंत्रज्ञानाच्या (आयुटी) डेटा बेस मधील नोंदी यांचा मेळ करणे आणि त्यानंतर समायोजन करणे याच्या अधीन आहेत. लेखा पुस्तक व माहिती तंत्रज्ञान डेटा

बेस यातील शिलकीचा फरक खालील प्रमाणे आहे.

(रक्कम ₹ लाखात)

तपशील	लेखा पुस्तकेनुसार		आय टी डेटा बेस नुसार		फरक	
ग्राहकांकडील	२०१५-१६	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१४-१६
सुरक्षा अनामत	६,१७,४२७.५१	५,७७,२९८.७२	६,११,९८४.७२	५,७२,१८९.९६	५,४४२.७९	५१०८.७६

सॅप - इ आर च्या अंमलबजावणीत मेळ न केलेल्या शिलकी असल्यामुळे वरील फरक उद्‌भवले.

२) **शिलकी कायम करणे:**

व्यापारी येणी व व्यापारी देणी, दिलेली व घेतलेली कर्जे व अग्रिमे, इतर चालू किंवा चालू नसलेली दायित्वे मत्ता आदि मेळ कायम करणे व आवश्यक तेथे समायोजन करणे या कृतींच्या अधीन आहे. संबंधित व्यक्तींसोबत ती केली जातील. टपाल कचेऱ्या व जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका यांच्या कडील शिलकी कायम केल्या बद्दल माहिती उपलब्ध नाहीत. म्हणून या शिलकी मेळ करणे कायम करणे व आवश्यक तेथे समायोजने करणे यांच्या अधीन आहेत.

३) **प्रगतीपथावरील भांडवली कामे आणि स्थिर मत्ता:**

या कंपनीने प्रगतीपथावरील भांडवली कामे या संबंधी कामाच्या आदेश निहाय अभिलेख जतन केलेले नाहीत. यामुळे ज्यांचे भांडवलीकरण झालेले नाही किंवा ज्यांचे भांडवलीकरण कामे प्रत्यक्ष उपयोगात आणण्याच्या तारखेपासून करण्याऐवजी तांत्रिक कर्मचाऱ्याच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे केले आहे अशी काही प्रकरणे आढळली यामुळे घसारा आकारला न जाणे/ कमी आकारणे असे परिणाम होऊन त्याच्या रकमेचा अंदाज करता येत नाही.

४) **बँकेसोबत मेळ करण्याची विवरण पत्रे**

राष्ट्रीकृत/शेडयूल्ड बँका यांच्यातील खात्यांचा मेळ करण्याचे काम सर्व लेखा कार्यालयांतर्फे केले जाते मात्र माहितीच्या अभावी मेळ केलेल्या काही बाबींवर लेखा पुस्तकात योग्य ती प्रकीया करणे प्रलंबित आहे.

५) **खेळत्या भांडवलाच्या सुविधा व दिलेल्या सुरक्षांची व्यवस्था**

खेळाचा भांडवलाच्या सुविधा (निधी अधिष्टित आणि निधी विना) यासाठीच्या व्यवस्थेमध्ये रोखपत सुविधा आणि खेळत्या भांडवलाची मागणी यांची एकूण रककम रूपये ७,००,००० लाख (मागील वर्षी ₹ ५,८४,४५० लाख) समाविष्ट आहे. त्याची व्यवस्था विविध बँकामार्फत केली असून त्याचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे.

(रक्कम ₹ लाखात)

तपशील	निधी आधार युक्त	निधी आधारा विना	एकूण	३१/३/२०१६ रोजी आधार युक्त शिलकीच्या मर्यादा	३१/३/२०१६ रोजी आधारा विना निधीच्या शिलकीच्या मर्यादा
कॅनरा बॅक	१,५०,०००	२,०५,०००	**३,५५,०००**	१,३८,३५२	१,४१,५१६
महाराष्ट्र बॅक	६३,७५०	११,७००	**७५,४५०**	४६,९०२	१,६७९
बॅक ऑफ इंडिया	३४,०००	९५,०००	**१,२९,०००**	३१,२१९	६०

आय डी बी आय	१५,०००	३५,०००	**५०,०००**	१४,७००	-
युनायटेड बी ओ आय	४९,०००	-	**४९,०००**	४८,९२८	-
सिंडिकेट बॅंक	३८,२५०	३,३००	**४१,५५०**	३८,२२०	-
एकूण	**३,५०,०००**	**३,५०,०००**	**७,००,०००**	**३,१८,३२१**	**१,४३,२५५**

खेळत्या भांडवलाच्या वरील सुविधांसाठी कंपनीच्या नॉन एस्क्रोड सर्कल याची विद्यमान व भविष्यातील पुस्तकातील ऋणे गहाणवट दिली आहे.

महावितरणे वि. वर्ष २०१५-१६ मध्ये स्टेट बँक ऑफ इंडिया कडून रु. ५,००,००० लाखाचे असुरक्षित अल्पमुदतीचे कर्ज घेतले आहे. ३१/०३/२०१६ रोजी थकबाकीची शिल्लक रु. ४०४.७६० आहे.

ग्रामीण विद्युतीकरण महामंडळाने ₹ १२,५०० लाखाचे मध्यम मुदतीचे कर्ज (मागील वर्षी ₹ ७७,०८३ लाख) मिळविले असून त्यासाठी विद्यमान मत्ता गहाण दिल्या आहेत. तसेच मराविमं सूत्रधारी कं. लि. ने कार्पोरेट गॅरंटी दिली आहे.

६) **नियामक मत्ता:**

म. वि. नि. आयोगाव्दारे समायोजन मान्यता व पुढील वर्षाची दर निश्चिती करतांना जेवढया अंदाजित महसूल फरकाला मंजुरी मिळण्याची अपेक्षा असते त्या मर्यादेत नियमन मत्तांची तरतूद करण्यात येते. वित्तीय वर्ष २०१५-१६ चा दर आदेश म. वि. नि. आयोगाव्दारे अद्याप निघायचा आहे. महावितरणने यापूर्वीचे तिसऱ्या नियंत्रण मुदतीसाठी (वित्तीय वर्ष २०१६-१७ ते २०१९-२०) बहूवर्षीय वीज दर याचिका सादर केली आहे.

त्यामधे वित्तीय वर्ष २०१५-१६चे हंगामी समायोजन समाविष्ट आहे. ते अंदाजे खर्च व महसूल यावर आधारीत आहेत. तसेच वित्तीय विवरणपत्राच्या आधारे केलेले वर्ष २०१४-१५ साठीचे अंतिम समायोजन समाविष्ट आहे. अशाप्रकारे अंदाजीत महसूल फरकाला आणि मंजुरी मिळण्याची अपेक्षा नसलेल्या मागील वर्षी केलेल्या रु. २२,४०० लाख तरतुदी व्यतिरिक्त या वर्षादरम्यान वि. वर्ष २०१५-१६ साठी नियामक मत्तांसाठी तरतुद रु. २३०,००० लाख केली गेली आहे.

७) **वीजदरातील सवलतीसाठी महाराष्ट्र शासनाचे अर्थसाहय:**

विद्युत अधिनियम २००३ चे कलम ६१ व ६२ अनुसार महाराष्ट्र विद्यूत नियामक आयोगाला वीजदर निश्चितीचे अधिकार आहेत. तसेच या अधिनियमाच्या कलम ५६ नुसार राज्य शासनाला ग्राहकांना वीज दरामधे सवलती देण्याचे अधिकार आहेत.

ग्राहकांना किंवा ग्राहकांच्या श्रेणींना दिलेल्या सवलती पोटी राज्य शासन कंपनीला प्रतिपूर्ती देते. ही प्रतिपूर्ती म्हणजे अर्थसाहय नसते. त्यामुळे कंपनी तिच्या लेखा पुस्तकात या सवलतीचा लेखा ''महाराष्ट्र शासनाकडून प्राप्त होणारी येणी" आणि ''वीज विक्रीचा महसूल" अशा प्रकारे मराविमं वीज दरासोबत करते म्हणून ग्राहकांना महाराष्ट्र शासनाने दिलेले सवलत अर्थसाहय यांना कंपनीचे 'अर्थसाहयाचे उत्पन्न' अशा प्रकारे नोंदले जात नाही.

म.वि.नि आयोग वीज दरांची निश्चिती करताना राज्य शासनातर्फे ग्राहकांना किंवा ग्राहकांच्या काही श्रेणीना जर काही सवलत दिली जात असेल तर त्याचा विचार करीत नाही. म.वि.नि आयोगाने निश्चित केले की वीज दर हे पूर्ण वीज दर असतात आणि त्यामधे कोणतेही अर्थसाहय केलेले / सवलत दिलेले दर समाविष्ट नसतात. अशा प्रकारे ऊर्जा विक्रीचा महसूल यात सवलती दराची नोंद नसते ती म.वि.नि. आयोगाच्या दराने असते. म्हणजेच कोणत्याही ग्राहकाला किंवा ग्राहक श्रेणीला वीज दरात शासनाने सवलत/अर्थसाहय दिले तरी त्याचा समावेश नसतो. म्हणून महाराष्ट्र शासनाने दिलेले अर्थसाहय

हे संबधित ग्राहक / ग्राहकांची श्रेणी यांच्या कृतीने त्यांच्या देयकाचे प्रमाणात केलेला अश:त भरणा आहे.

या वर्षी कंपनीने महाराष्ट्र शासनाकडून ग्राहक / ग्राहक श्रेणी यांच्या साठीच्या एकूण सवलती पोटी रूपये ६९२,५५१ लाख (मागील वर्षी ₹ १,१२८,११४ लाख) यांच्या लेखा केली. तसेच शासनाच्या "कृषि संजीवनी योजना" अंतर्गत ग्राहकांची थकबाकी निर्लेखित करण्याच्या अनुदानापोटी रू. १२१०.५१ लाख (मागील वर्षी ₹ ४१,७३४ लाख) ₹ मिळाले. शासनाकडून वर्षी रू. ४९४,०२४ लाख (मागील वर्षी ₹ १,०४९,९६१ लाख) मिळाले आहेत. आणि शिलक रककम रू. १,९९,७३७.५१ लाख (मागील वर्षी ₹ ११९,८८६.८६ लाख) शासनाकडून मिळावयाचे आहेत.

८) **वितरण फ्रेंचायजी करार खंडित करणे :**

औरंगाबाद परिसरात विविक्षित वितरण फ्रेंचायजी क्षेत्रासाठी एक वितरण फ्रेंचायजी करार मे. ग्लोबल टॉवर लि. सोबत दि. २३/२/२०११ रोजी केला होता. आणि हे क्षेत्र जी टी एल यांना दि. १/५/२०११ रोजी सुपूर्द केले होते. डी एफ एच तरतुदीनुसार महावितरणकडून औरंगाबादच्या डी एफ क्षेत्राच्या अंतर्गत पॉईटवर येथून दिलेल्या विजेसाठी जी टी एल ने ठराविक मुदतीत बीजकाची रक्कम भरणे आवश्यक होते. जी टी एल महावितरणच्या बीजकाची रककम वेळेत भरु शकत नव्हती त्यामुळे थकबाकी वाढत गेली.

जी टी एल सोबतच्या वितरण फ्रेंचायजी करार दि १० नोव्हेंबर २०१४ पासून खंडित करण्यात आला आणि कंपनीने वितरण फ्रेंचायजी क्षेत्र पुढील प्रवर्तनासाठी आपल्या ताब्यात घेतले. जी टी एल सोबत अंतिम येणे अजून चुकते झालेले नाही आणि मंडळासोबत योग्य विचार विमर्श चालू आहे. म्हणून दि.३१ मार्च २०१६ पर्यंत जी टी एल कडून येणे रककम १२,८७२ लाख पूस्तकात दाखवून ती अंतिम समाझोत्याच्या अधीन आहे.

जळगांवच्या विविक्षित क्षेत्रासाठीच्या वीज वितरण फ्रेंचायजी क्षेत्रासाठी दि. १/६/२०११ रोजी मे. ग्लोबल ग्रीव्हज लि सोबत करार करून ते क्षेत्र दि. १/११/२०११ रोजी सीजी एल कडे सुपुर्द केले. मात्र महावितरणने दिलेल्या बीजकाची रककम सी जी एल वेळेवर भरू शकली नाही त्यामुळे थकबाकी वाढली. यामुळे सी जी एल चा या डीएफए क्षेत्रासाठी केलेला वितरण फ्रेंचायजी करार १२/८/२०१५ पासून समाप्त केला आणि सदर क्षेत्राचे कार्य महावितरणने पुन्हा आपल्याकडे घेतले. सी जी एल च्या अंतिम येण्याचा चुकता अद्याप झालेला नाही. म्हणून दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी सी जी एल चे येणे रू. १२,६२४ लाख लेखा पूस्तकात दाखविले आहे. ते अंतिम चुकते होण्याच्या अधीन आहे कंपनीने केलेल्या हंगामी हिशेबानुसार सी जी एल कडून निव्वळ येण्याची रककम रू. ५५०१ लाख आहे.

९) **विलंब भरणा आकार व थकबाकीवरील व्याज यांचे लेखा धोरणातील बदल :**

जे ग्राहक सतत तीन महिने त्यांच्या देयकाचे पैसे भरत नाहीत त्यांच्यावर लावण्यात येणारा विलंब भरणा आकार व थकबाकी वरील व्याज या संबंधीचे महसूली लेखा करण्याची पध्दत ऑक्टोबर २०१५ च्या देयक महिन्यापासून बदलण्यात आली. आणि हा लेखा उपार्जन तत्वावर करण्याऐवजी प्राप्तीच्या तत्वाच्या आधारे करण्याचे ठरले. अशा ग्राहकांवर लावलेला विलंब भरणा आकार व व्याज याला लेखा पुस्तकात स्थगित उत्पन्न (दायित्व) असे मानण्यात येईल. तो मिळाल्यानंतर त्यास उत्पन्न म्हणून मान्यता देऊन त्याचे स्थगित उत्पन्न (दायित्व) येथून स्थानांतरण केले जाईल.

या पूर्वी जर ग्राहकाने दिलेल्या मुदतीत मागील महिन्याचे देयक भरले नाही तर चालू महिन्याचे देयक तयार करतांना डी पी एस व थकबाकीवरील व्याज याला उपार्जन तत्वावर 'उत्पन्न' म्हणून मान्यता दिली जात असे.

आता लेखा धोरणात बदल केल्याने रू.९,९६३.८५ लाख एवढी रककम स्थगित उत्पन्नाची नोंदली आहे. आणि ती या वर्षीची चालू दायित्व म्हणून दाखविली आहे. जर लेखा धोरणात बदल केला नसता तर या वर्षीचा तोटा तेवढया रकमेने कमी झाला असता.

१०) **परकीय चलनाचे कंत्राट :**

भारत सरकारच्या संस्थांना कंपनीने कोणतीही कंत्राटे दिलेली नाहीत. त्यामुळे परकीय चलनातील कंत्राटाच्या रकमा येणे / देणे नाहीत व त्याबाबत कोणतीही कृती करावयाची नाही.

११) **संख्यात्मक तपशील :**

खरेदी केलेल्या व विक्री केलेल्या विजेच्या युनीटची संख्यात्मक माहिती खालील प्रमाणे आहे.

(रक्कम ₹ लाखात)

तपशील	वि. वर्ष २०१५-१६	वि. वर्ष २०१५-१६ (%)	वि. वर्ष २०१४-१५	वि. वर्ष २०१४-१५ (%)
एकूण वीज खरेदी	१,१६,३२४	-	१,१२,५६५	-
जाळे व पारेषणहानी	१,२४८	१.०७	२,१०७	१.८७
विक्रीसाठी उपलब्ध वीज	१,१५,०७६	-	१,१०,४५८	-
वीज विक्री	९८,३८३	८४.५८	९४,८०५	८४.२२
वितरण हानी	१६,६९३	१४.३५	१५,६५३	१३.९१

वरील माहिती कंपनीने ऊर्जा शिल्लक अहवाल या आधारे मिळविली असून लेखापरिक्षकांनी त्यावर विश्वास ठेवला आहे.

१२) **परकीय चलनातील खर्च (लेखा तत्वानुसार)**

परकीय चलनात रू. १.९१ लाख (मागील वर्षी ₹ निरंक) खर्च झाला.

१३) **आर-एपीडीआरपी योजना (भाग अ आणि ब) अंतर्गत कर्जाचे अनुदानात रूपांतर :**

भारत सरकारच्या वीज मंत्रालयाने पूनर्रचित गतिवर्धक वीज विकास आणि सुधारण कार्यक्रम (आर पी डी आर पी) जुलै २००८ मधे सुरू केली. यात पुढील बाबींवर लक्ष केंद्रित करण्यात आले.

आधार माहिती रेषा स्थापन करणे,जबाबदाऱ्या निश्चित करणे, एकूण तांत्रिक व वाणिज्य हानी कमी करण्यासाठी उप-पारेषणाचे व वितरणाचे जाळे बळकट करणे आणि १२ व्या योजनेत माहिती तंत्रज्ञानाचा अंगिकार करणे. इ. या योजनेतील प्रकल्प दोन भागात घेण्यात आले.

ब) **आर-एपीडीआरपी - भाग 'अ'**

महावितरणाच्या अधिकारक्षेत्रातील ज्यांची जनसंख्या वर्ष २००१ च्या जनगणनेनुसार ३०,००० पेक्षा जास्त आहे अशा १२८ शहरात आर-एपीडीआरपीची भाग -अ ची अंमलबजावणी होत आहे. तर जेथे लोकसंख्या वर्ष २००१ च्या जनगणनेनुसार ४ लाख पेक्षा जास्त आहे, तेथे आर-एपीडीआरपी (भाग अ) / स्काडा (सुपरव्हायजरी कंट्रोल ॲड डेटा ॲक्वीझीशन अर्थात पर्यवेक्षकिय नियंत्रण आणि माहिती संपादन) अंमलात आणली आहे, तेथे वार्षिक ऊर्जा वापरही ३५० दक्षलक्ष युनीट असला पाहिजे.

भाग-ए चे उद्दिष्ट पुढीलप्रमाणे आहे :

आधार माहिती रेषा स्थापन करणे व ऊर्जा लेखे, परिक्षण अंकेक्षण यांसाठी माहिती तंत्रज्ञान वापर तसेच माहिती तंत्रज्ञान आधारित ग्राहक सेवा केंद्रे स्थापन करणे.

प्रारंभी मंजुरी प्राप्त प्रकल्पांना १०० टक्के निधी भारत सरकारच्या तर्फे कर्ज रुपाने पुरविला जाईल. त्याच्या अटी वित्त मंत्रालय निश्चित करेल. प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर या कर्जाचे रुपांतर अनुदानात करण्यात येणार आहे. त्यासाठी स्वतंत्र संस्थेमार्फत योग्यतेसाठी पडताळणी केली जाईल.

(रक्कम ₹ लाखात)

तपशील	आर एपीडीआरपी भाग अ	आर एपीडीआरपी भाग अ - स्काडा
मंजूर रक्कम	३१,५४५	१६,१६२
पीएफसी तर्फे संवितरण ३१-०३-२०१६ रोजीचे	१९,१९६	४,८४८
३१-०३-२०१६ रोजीचा खर्च	२२,३०५	३,२४७
निविदाकरण केल्यावर अनुदानात रुपांतरण करण्यास पात्र	२६,०००	१०,३४०

भाग-अ मधील सर्व १२८ शहरांचे प्रकल्प पूर्ण झाले व ते ऑक्टोबर २०१४ पासून कार्यान्वित झाल्याचे घोषित करण्यात आले. पीएफसी ने नियुक्त केलेल्या तिसऱ्या पक्षाच्या खाजगी संस्थेने त्यांचे फेरपरिक्षण केले व दि. १२-०९-२०१६ रोजी पीएफसी ला अहवाल सादर केल्याची माहिती आहे. यासाठी पात्र रक्कम रु. २६० कोटी असून तिचे पीएफसी कडून अनुदानात रुपांतरण मार्च २०१७ दरम्यान होणे अपेक्षित आहे.

आर - एपीडीआरपी भाग - 'अ' स्काडा :

सर्व ८ महानगरात नियंत्रण केंद्रे कार्यान्वित केली.

एकूण २६८ रिमोट टर्मिनल युनीटस् पैकी २३१ ची स्थापना पूर्ण झाली.

एकूण १६५३ फिडर रिमोट टर्मिनल युनीटस् पैकी १३९८ युनीट स्थापन झाले.

अमरावती शहरातील स्काडा पूर्ण

स्काडातील इतर कामे डिसेंबर २०१६ पर्यंत पूर्ण होतील.

यातील पात्र रक्कम रु. १०३.४ कोटी असून पीएफसी तिचे डिसेंबर २०१६ दरम्यान अनुदानात रुपांतर करील अशी अपेक्षा आहे. (पीएफसीने नियुक्त केलेल्या तिसऱ्या पक्षाच्या खाजगी संस्थेकडून फेरतपासणी झाल्यानंतर)

आर - एपीडीआरपी भाग - 'ब' :

आर - एपीडीआरपी भाग - २, याची अंमलबजावणी महाराष्ट्रातील ज्या शहरांची संख्या वर्ष २००१ च्या जणगणेनुसार ३०,००० पेक्षा जास्त आहे आणि जेथील एकूण तांत्रिक व वाणिज्यिक हानी १५ टक्क्यांपेक्षा जास्त आहे अशा १२३ शहरात (१२० भाग 'ब' मधील आणि ३ शहरे स्काडाला समर्थन करणाऱ्या घटकांनीयुक्त असलेली) झाली. आर-एपीडीआरपी भाग - २ जून, २०१० ते फेब्रुवारी २०१२ यासाठी मंजूर झाला.

(रक्कम ₹ लाखात)

तपशील	आर - एपीडीआरपी भाग 'ब'
मंजूर रक्कम	३,११,१६४
३१-०३-२०१६ पर्यंत पीएफसी / आरइसी यांनी संवितरीत केलेली रक्कम	१,३६,३८९
३१-०३-२०१६ पर्यंतचा खर्च	१,६३,४३०

अनुदानात रुपांतरास रक्कम	१,५५,५८२ (म्हणजेच मंजूर रकमेच्या ५० टक्के)

भाग 'ब' चे उद्दिष्ट : वितरण व क्षमता वर्धनाचे प्रकल्प बळकट करुन एकूण तांत्रिक व वाणिज्यिक हानी १५% च्या खाली आणणे.

भाग 'ब' च्या प्रकल्पामुळे प्रत्येक शहरातील एकूण तांत्रिक व वाणिज्यिक हानी १५ टक्के पेक्षा कमी झाल्यावर कर्जाच्या ५० टक्के रकमेचे अनुदानात रुपांतरण होईल.

या अनुदानाचे १० टक्के या प्रमाणात पाच समान भाग होतील.

जर कंपनी एखाद्या विशेष वर्षात एकूण तांत्रिक व वाणिज्यिक हानी १५ टक्क्याने कमी करण्यात अयशस्वी झाली तर त्या वर्षाच्या अनुदानाच्या वाटपाचे पुन:कर्जात रुपांतरण होईल. तांत्रिक व वाणिज्य हानीच्या आधारभूत रेषेपेक्षा १५ टक्क्यांच्या लक्ष्यापेक्षा जितकी दूर असेल त्या प्रमाणात अनुदानाचे कर्जात रुपांतरण होईल.

९१ शहरातील काम पूर्ण झाले व उर्वरीत २९ शहराचे काम मार्च २०१७ पर्यंत पूर्ण करण्याचे लक्ष्य आहे.

ही योजना पूर्ण झाल्यानंतर कर्जाचे अनुदानात रुपांतरण करावयाच्या निकषानुसार पीएफसी रुपांतरणबाबत विचार करील.

कंपनीला पीएफसी कडून आरएपीडीआरपी योजना 'अ' आर- एपीडीआरपी भाग 'अ' स्काडा आणि आए-एपीडीआरपी भाग 'ब' यासाठी अनुक्रमे १९१९५ लाख रु. ४८४८.६० लाख आणि रु. ४६१५५.१९ लाख कर्ज रुपाने मिळाले आहेत. कंपनीने आरएपीडीआरपी योजनेच्या कर्जावरील व्याजाचे रु. १९४७ लाख आणि आए-एपीडीआरपी (भाग - अ) आणि आरएपीडीआरपी भाग 'ब' यांचे व्याज रु. १९१०२ लाख भरले. आरएपीडीआरपी भाग 'अ' व 'ब' योजनांसाठी मिळालेल्या कर्जाचे दि. ३१ मार्च २०१६ पर्यंत अनुदानात रुपांतर झाले नव्हते.

१४) **येणी स्थानांतरीत करणे :**

मराविमं सूत्रधारी कं. लि. ने पत्र क्र. एम एस इ बी एच सी एल / एफ आर पी / ०३६ दि. १४/४/२०१६ नुसार जुन्या येण्याच रककम रू. ४८१,९२१ लाख आणि बुडीत कर्जासाठीची तरतूद रू. १४९,७२५ लाख महावितरणकडे स्थानांतरीत केली आहे. याची नोंद दि. २० मे २००५ च्या मंत्रीमंडळ बैठकीच्या टिपणीत नव्हती आणि ती मरावि मंडळाच्या पुनर्रचनेच्या वेळी मराविमं सूत्रधारी कंपनीच्या लेखा वहीत तात्पुरती ठेवली होती. याचा लेखा वि. वर्ष २०१५-१६ मधे करण्यात आला आहे. आणि ती थकीत व्यापारी येणी अशी दाखविली आहे आणि ती येणी अप्रतिभूत चांगली आहेत असे मानली आहेत.

१५) म. रा. वि. मंडळ उर्वरित कंपनी यांचे कडून थकीत येणी / देणी यांच्या रकमा अनुक्रमे रू. ६३,८२० लाख आणि रू. ५०,०४४.९७ लाख अशा आहेत (निव्वळ खर्ची रू. १३,७७५.४० लाख) या मराविमं सूत्रधारी कं कडे या वर्षी स्थानांतरीत करण्यात आल्या आहेत आणि दि. ३१/०३/२०१६ रोजी लेख्यातील शिल्लक रू. निरंक आहे.

१६) **पूर्वीच्या महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाची वित्तीय पुनर्रचना योजना :**

महाराष्ट्र शासनाने पूर्वीच्या महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाची वित्तीय पुनर्रचना योजना करण्याची हस्तांतरण योजना, शासन अधिसूचना क्र. रिफॉर्म १००५/पीआर./केआरए/९०६१/भाग-२/ऊर्जा-५ दि. ०७ जून, २००५ रोजी जाहीर केली होती. तिचे आता दि. ३१-०३-२०१६ रोजी शासन निर्णय क्र. रिफॉर्म २०१०/पी.के.११७/ऊर्जा-३ दि. ३१/०३/२०१६ नुसार अंतिमीकरण झाले आहे.

शासनाने हस्तांतरण योजनेमध्ये दिलेल्या निर्देशानुसार पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळाच्या मत्तांचे पुनर्मुल्यांकन 'घटीत बदल किंमत' पध्दतीनुसार हस्तांरतणाच्या तारखेला (दि. ५ जून २००५ रोजी) करावयाचे आहे आणि अशा पुनर्मुल्यांकित मत्ता त्या मूल्यानुसार उत्तराधिकारी कंपन्याकडे अद्याप हस्तांतरीत व्हायच्या आहेत.

शासनाचे निर्देश आणि मूल्यांकन अहवाल दि. ३१ मार्च २००७ यांच्या आधारे ज्या मत्ता प्रथम दि. ०५ जून २००५ रोजी पुस्तकी मुल्यानुसार हस्तांतरीत झाल्या त्यांचे मूल्य रु. ३५८,४६४ लाख होते ते आता त्या तारखेला रु. ४३,३८,८१५ लाख असल्याचे पुन:नमूद केले आहे. या मूल्यांच्या वाढीमुळे स्थिरमत्ता गटांच्या मूल्यात रु. ३,९८०,३५० लाख वाढ होणे असे परिणाम झाले असून प्रत्येकी रु. १०/- चे समभाग मराविमं कंपनी दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी देण्यात आले आहेत.

मत्तांच्या मूल्यातील फरकामुळे ज्या मत्ता दि. ०५-०६-२००५ रोजी हस्तांतरीत केल्या त्यांचा वित्तीय वर्ष २००५-०६ ते वित्तीय वर्ष २०१४-१५ कालावधीचा घसारा बाहेरच्या सनदी लेखापालांनी प्रमाणित केला. त्यासाठी प्रत्येक वर्षासाठी लागू होणारे दर लावण्यात आले, आणि त्याप्रमाणे घसारा एकूण रु. १,२४१,४२५ लाख झाला. त्याला नफा व तोटा पत्रकात असामान्य बाब म्हणून मान्यता देण्यात आली आहे. वित्तीय पुनर्रचना योजनेमुळे मत्तांचे पूनर्मूल्यांकन व वित्तीय परिणाम यावरील परिणामासाठी पुढील कार्यपध्दती स्विकारली.

- मत्तांची रजिस्टर्स, सॅपमधे अद्यावत करण्याचे काम वित्तीय वर्ष २०१२-२०१३ मध्ये झाले स्थिर मत्तांचे दि. ५ जून २००५ रोजी लेखा पुस्तकाप्रमाणे असलेले मूल्य आणि सॅपमध्ये नोंदलेले स्थिरमत्तांच्या मूल्य यात निव्वळ फरक रु. २००० लाख (अंदाजे) होता. तो समायोजित करुन दोन्ही संख्या समान केल्या.
- व्यक्तिगत मत्तांचा संचित घसारा आणि त्यांचे कमी केलेले मूल्य यांची दि. ०५-०६-२००५ रोजीची माहिती सॅपमध्ये केलेल्या मत्ता रजिस्टरमध्ये उपलब्ध नाही. लेखा परिक्षित केलेल्या लेख्यांप्रमाणे दि. ०५-०६-२००५ रोजीचा संचित घसारा प्रत्येक बाबींवर घसाऱ्याच्या 'यथाप्रमाण' आधारे वर्ष २००५-०६ या वर्षासाठी आकारण्यात आला आणि प्रत्येक बाबींचे दि. ०५-०६-२००५ रोजीचे कमी केलेले मूल्य निश्चित करण्यात आले.
- ज्या मत्तांचे पुन:नमूद केलेले मूल्य रु, ४३,३८,८१५ लाख आहे, त्याचे वाटप दि. ०५-०६-२००५ रोजी अस्तित्वात असलेल्या मत्तांचे त्यांच्या कमी केलेल्या मूल्यांच्या गुणोत्तरानुसार दि. ३१-०३-२०१५ करण्यात आले.
- सॅप प्रणालीतील स्थिर मत्तांची रजिस्टर्स यामध्ये वित्तीय वर्ष २०१५-१६ या काळाकरिता काही मत्तांचे कमी केव्लेले मूल्य रु. १५,४०० लाखापर्यंत उपलब्ध आहे. मात्र मूल्यांकन अहवालात त्याची नोंद नाही म्हणून पुनर्मुल्यांकन केलेली संख्या रु. ४,३३८,८१५ लाख यातून रु. १५,४०० लाख वजा करण्यात आले आणि मत्तांचे मूल्य यथाप्रमाण तत्वानुसार समायोजित करण्यात आले.
- काही प्रकरणामध्ये कमी केलेले मूल्य सुधारीत गटाच्या १० टक्के पेक्षा खाली घसरले आहे. म्हणून त्यांचे कमी केलेले मूल्य सुधारीत ठोक गटाच्या १० टक्के पर्यंत कायम रहावे यासाठी त्यांचा जादा घसारा मर्यादित करण्यात आला आहें. काही प्रकरणी पुनर्मुल्यांकनांचे मूल्य मत्तेच्या कमी केलेल्या मूल्यांपेक्षा कमी झाले तेथे नकारात्मक घसारा लावला आहे.
- पुनर्मुल्यांकनाच्या परिणामानंतर जर वित्तीय वर्ष २०१५-१६ पर्यतच्या कालावधीत जर काही मत्तांचे आयुष्य संपले असेल तर, घसाऱ्याची संपूर्ण शिल्लकीची रक्कम रु. ४३९९९ लाख याला वि. वर्ष २०१५-१६ च्या नफा-तोटा पत्रकात, 'असाधारण बाब' म्हणून मान्यता देण्यात आली आहे.
- याशिवाय शासन निर्णयात सांगितल्याप्रमाणे पूर्वीच्या मराविमंच्या मत्ताचे मूल्यांकन करताना त्यांचा वीजदरावर विपरीत परिणाम होणार नाही या पध्दतीने मूल्यांकन करण्यात आले.

तसेच वाटपासाठी प्रलंबीत असलेला भाग अर्ज निधी रु. ६५,२८२ लाख याचे समभाग मराविमं सूत्रधारी कंपनीला देण्यात आले. अशा प्रकारे ३१-०३-२०१६ रोजी पूर्णत: दिलेले, अभिदान झालेले आणि पूर्ण भरणा केलेले भांडवल रु.

४६,१५,९६३ लाख आहे. अधिकृत भाग भांडवल रु. ६०,००,००० लाखापर्यंत वाढविण्यात आले आहे.

६५.२ मराविंम सुत्रधार कंपनीची इतर प्रकटने :

१) महानिर्मिती, महावितरण आणि महापारेषण यांचे कर्मचारी मराविम सुत्रधारी कंपनी लि. मधे प्रतिनियुक्तीवर काम करीत आहेत. त्यांच्या वेतनाची रककम वेतनाच्या नोंदीत समाविष्ट केली आहे.

२) पूर्ण वेळ संचालक (वित्त) - यांची/आयकर विभागातून प्रतिनियुक्ती तत्वावर ऑगस्ट २०१५ मधे कंपनीत नियुक्ती करण्यात आली आहे.

३) शासन निर्णय क्र. २०१०/प्र क्र. ११७ / ऊर्जा - ३ दि. ३१ मार्च २०१६ नुसार अधिसुचित झालेल्या अंतिम वित्तीय पुनर्रचना योजनेनुसार महाराष्ट्र शासनाच्या कर्जाच्या बदल्यात महाराष्ट्र शासनाला दिलेल्या समभागांबद्दल महाराष्ट्र शासन समाधानी आहे. टिपा क्र. २- वि. पु. योजनेची ठळक वैशिष्ट्ये यामधे नमूद केले आहे. म्हणून या वर्षी कोणताही वित्तीय व्यय केलेला नाही.

४) कंपनीच्या मालकीच्या इमारती व इतर मत्ता यांची देखभाल महावितरणच्या स्थापत्य विभागा तर्फे केली जाते. महावितरणेने केलेले दुरूस्ती, देखभाल यासाठीचे व इतर प्रासंगिक खर्च यांचा लेखा महावितरण कडून मिळालेल्या आंतर शाखा समायोजन नुसार केली जाते.

५) दि. ०८/०६/२००९ च्या सामंजस्य करारानुसार खर्च रु. ३१७.९६ लाख (मागील वर्षी ₹ २९८.९९ लाख) वर्षा दरम्यान झालेला खर्च सर्व देय कर त्यामध्ये मालमत्ता कर, विना कृर्षीकर, सेवा कर, भाडेकर संबंधित स्थानिक प्राधिकारी, राज्य व केंद्र शासन यांची वसुल केलेले कर आणि विमा हप्ता यांचे लेखा महावितरणची स्थापत्य मंडळ, बांद्रे यांचे कडून मिळालेल्या कागदपत्राच्या आधारे करण्यात आले आहे.

६) दि ९/५/२०१४ रोजीच्या नवीन सामंजस्य करारानुसार वीज, पाणी आकार, गृहव्यवस्था, सुरक्षा उपाय, कायदेसंबंधी आकार, मुद्रण व लेखन साहित्य, स्थापत्य व वीज देखभालीची कामे, आणि स्थापत्य विभाग बांद्रे यांचे महावितरण कंपनी कार्यालयातील मुख्य अभियंता (स्थापत्य) कर्मचारी यांचे वेतन व भत्ते या कारणांसाठी केलेला खर्च रू. २,९९१.८४ लाख (मागील वर्षी ₹ २,४४१.५८ लाख) हा मराविम सुत्रधारी कं. लि. ने. महावितरण ची स्थापत्य विभाग, बांद्रे यांच्या कार्यालयातील कागदपत्रांच्या आधारे करण्यात आहे.

७) **अपवादात्मक उत्पन्न :**

हंगामी हस्तांतरण योजनोचे अंतिमीकरण होऊन वित्तीय पुनर्रचना योजना यांना महाराष्ट्र शासनाची ३१ मार्च २०१६ रोजी मंजुरी मिळाली व ती शासन निर्णय क्र. जी. आर. क्र. रिफॉर्म / २०१०/प्र. क्र. ११७/ऊर्जा-३ नुसार अधिसुचित केली. ही योजना दि. ५/६/२००५ पासून पुर्वलक्षी प्रभावाने अमलात आल्याचे ३१/३/२०१६ या वित्तीय वर्षात जाहीर झाले. या वि पु. योजनेनुसार महाराष्ट्र शासनाने पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळाला दिलेली कर्जे व त्याचे दि. ५ जून २००५ रोजीचे व्याज याची पूर्तता महाराष्ट्र शासनास समभाग देऊन करण्यात आली. हे टिपा क्र. २ वि. पु. योजनेची ठळक वैशिष्ट्ये - ५ यात स्पष्ट केले आहे.

म्हणून राज्य शासनाच्या कर्जाचे दि. ६ जून २००५ ते ३१ मार्च २०१५ या काळातील व्याजाची तरतूद लेख्यां मधे 'अपवादात्मक उत्पन्न' अशी केली असून तिचा तपशील खालील प्रमाणे आहे.

तपशील	(रक्कम ₹ लाखात)
राज्य शासनाचे कर्ज	२१५,९८९.३२
केंद्रिय सार्वजनिक क्षेत्राचे कर्ज - वीज खरेदीसाठी	२५,५२५.९२

केंद्रिय सार्वजनिक क्षेत्राचे कर्ज - कोळशासाठी	४२,२६१.७०
एकूण	**२८३,७७६.९४**

८) हंगामी हंस्तांतरण योजनेत ज्याचा समावेश नव्हता तो पूर्वीच्या मरावि मंडळाच्या पुस्तकी तोटा यांची रककम रू. १५९,३५६.०५ लाख आहे. हंगामी योजनेचे आता अंतिमीकरण झालेले असून ते शासन निर्णय क्र. सुधारणा २०१०/प्र. क्र. ११७ / ऊर्जा-३ दि. ३१-३-२०१६ नुसार अधिसुचित झाले आहे. त्यानुसार पुस्तकी तोटयावरील रककम कंपनीच्या लेख्यात होती. या पुस्तकी तोटयामुळे कंपनीने आयकर लाभ रू. १,३००.९२ लाख एवढा घेतला आहे. आणि उर्वरित शिलकी रककम वाटप प्रलंबित असल्याने पुस्तकात तशीच ठेवली आहे.

९) कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १३५ कंपनीच्या सामाजिक जबाबदारी संबंधित असून कंपनीला लागू आहे. मात्र कंपनी मागील वर्षापर्यंत सतत तोटयात असल्याने सामाजिक जबाबदारीच्या हेतुसाठी कंपनीला खर्च करता आलेला नाही.

१०) कंपनीने सर्वोतोपरी प्रयत्न करुनही तिला कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम २०३ च्या गरजांनुसार पूर्ण वेळ कंपनी सेक्रेटरी यापूर्वी नियुत्त करता आले नव्हते. मात्र दि. २१ ऑगस्ट २०१५ रोजी श्री. सुबोध झारे यांची कंपनी सेक्रेटरी पदावर नियुकती करण्यात आली असून ते या वित्तीय विवरणपत्रावर स्वाक्षरी करणाऱ्यांपैकी एक अधिकारी आहेत.

६५.३ महानिर्मिती कंपनी संबंधी इतर प्रकटने :

१) भांडवली बांधिलकी :

भांडवली लेख्यांकडून ज्याची अंमलबजावणी करायची बाकी आहे. त्या कंत्राटाची अंदाजे रककम रू. ७३,९४५.१७ लाख (मागील वर्षी ₹ १७६,३११.२८ लाख) असून तिची तरतूद केलेली नाही.

डी सी पी एल च्या प्रकरणी कंपनीने ३१ मार्च २०१५ रोजी जमीनी संपादनासाठी २५ टकके रककम रू. ७०० लाख भरली व उर्वरित ७५ टकके रू. २१०० लाख) भविष्यात भरण्यात येईल.

एम सी एल प्रकरणी, भारताच्या मा. सर्वोच्य न्यायलयाने कोळसा खाण वाटप रद्द केले आहे. यामुळे याबाबतच्या अमलात आणलेल्या भांडवल कंत्राटाची अंदाजे रककम रू. निरंक मानली. तसेच त्यासाठी यावर्षी तरतूद (अग्रिमांची निव्वळ) सुध्दा केली नाही (मागील वर्षी ₹ २६ लाख)

२) इतर महत्वाच्या बांधिलकी :

अ) कंपनीने निर्माण केलेल्या वीज विक्रीसाठी महावितरण सोबत वीज खरेदी करार केला आणि हा करार पंचवीस वर्षासाठी जर त्यापूर्वी खंडित किंवा नंतर विस्तार केला नाही तर चालू राहील.

ब) फलाय ॲशसाठी मे. अल्ट्रा टेक सिमेंट लि. या कंपनी सोबत करार करुन राखेची विक्री/विल्हेवाट लावले यासाठी १५ वर्षाचा (२०२३-२४ पर्यंत) करार करुन आदेश दिले आहेत.

क) कंपनी साठी प्रतिवर्षा ४६.३२८ दशलक्ष एम टी कोळशाची जुळवणी करून देण्यात आली आहे.त्यानुसार कंपनीला ठरलेल्या कोळसा कंपन्यांसोबत संबंधित बाजार भावाने कोळसा खरेदी करावी लागते. कोळशा संबंधीचे इंधन पुरवठा करार वर्ष २०२९ पर्यंत वैध आहे.

ड) कंपनी गॅस ॲथॉरिटी ऑफ इंडिया लि. सोबत दि. ५/७/२०२१ पर्यंत वायू खरेदी व वाहतूक याचा करार केला आहे.

३) फ्लाय ॲशच्या विक्रीचे उत्पन एक वेगळया निधीत संचित केले जाते. फलाय ॲश वापरास प्रोत्साहनासाठी वापरण्याची रककम तिच्या संचयाच्या प्रमाणनुसार कमी करण्यात येते आणि जास्त असल्यास त्यास नफा व तोटा पत्रकात खर्च म्हणून मान्यता दिली जाते. असे सादरीकरण व प्रकटन यांचा वर्षाचा नफा व तोट पत्रकावर कोणताही नेमका परिणाम होत नाही हे

सादरीकरण व प्रकटन करणे ही कृती वीज व वन मंत्रालयाने दि ३/११/२००९ रोजी दिलेल्या मार्गदर्शक तत्वानुसार आहे. त्यानुसार यावर्षी फलाय ॲश विक्री रू. २,६८१.६६ लाख एवढया रकमेची झाली (मागील वर्षी ₹ ३०३८.३८ लाख) आणि त्यासमान खर्च टिपा क्र. २ (अ) यात प्रकट केल्याप्रमाणे कमी करण्यात आले.

४) **महसूली अर्थसाहय / अनुदाने :**

चालू वर्षी कंपनीने सौर वीज प्रकल्पाच्या वीज विक्रीच्या महसूलाची रक्कम रू. ३९,२४४.०४ लाख (मागील वर्षी ₹ ३३,३८०.४२ लाख) मान्य केली. आणि रू. १६४.२४ लाखाचे अर्थ साहय / अनुदान यांची भारत सरकारकडे (अशा वीज निर्मितीस प्रोत्साहन देणे या अंतर्गत मागणी केली. (मागील वर्षी ₹ १६७.२८ लाख) (प्रती युनीट रू. १२/- या दराने)

५) महानिर्मितीने ऊर्जा वीज विक्री, इंधन समायोजन आकार देयक, आधिभार देयक इ महावितरणकडे आकारले. महावितरण कडून आलेला निधीचे प्रथम प्रवेश प्रथम बाहेर या तत्वानुसार विनियोजन केले असे करनाना प्रथम मिळालेली प्राप्ती विलंब भरण्याच्या व्याजासाठी विनियोजन केले आणि नंतर ते महावितरणकडे बाकी असलेल्या मुद्दला पोटी स्वीकारले.

व्यापारी येणी, कर्जे आणि अग्रिमे यांच्या शिलकी संबंधीतांकडून कायम होणे आणि आवश्यकता असल्यास मेळ करणे याच्या अधीन आहेत.

संचालक मंडळाच्या मते चालू/चालू नसलेल्या मत्ता, दीर्घ/अल्प मुदतीची कर्जे व अग्रीमे ही चांगली आणि वसूल होण्याजोगी आहेत. तसेच जर सामान्य परिस्थितीत वसूल झाली जर ती लेखांमधे जर काही इतर माहिती नमूद केली नसेल तर त्यांच्या अंदाज केलेल्या मूल्यानुसार मिळतील.

६) अल्प मुदतीची कर्जे व अग्रिमे यामधे कोळसा पुरवठादाराच्या अग्रिमाची रक्कम रू. ७६,०८८.०४ लाख (मागील वर्षी ₹ ११८,६१५.०५ लाख) समाविष्ट आहे. या अग्रिमामुळे, कंपनीचे कोळशा पुरवठयाचे दायित्व रू ३७,३५२.६१ लाख आहे. (मागील वर्षी ₹ १२३,०४५.८२ लाख) ते चालू दायित्वाच्या लेखाशीर्षात व्यापारी देणी यात समाविष्ट आहे. या पुरवठादारांनी पुरविलेल्या कोळशाची देयकांचे अंतिमीकरण प्रलंबित असल्याने सदर अग्रिमे व दायित्वे समायोजित केली नाहीत.

७) महानिर्मितीच्या संदर्भात 'विक्रीसाठी काढलेल्या मत्ता' या लेखा शीर्षा खालील रक्कम रू. १३,४१६.६७ लाख (मागील वर्षी ₹ ४,६४६.४४ लाख) ही ज्या मत्ता कार्यकारी उपयोगात नाहीत त्या दर्शविते. व्यवस्थापनाने या मत्ता काढून टाकण्याचा निर्णय घेतला आहे. व्यवस्थापनाच्या मते विक्रीतून वसूल होणारी रककम ही मत्ता चालू ठेवण्याच्या पुस्तकी मूल्यापेक्षा जास्त आहे. म्हणून त्यासाठी तरतुदीची गरज नाही.

८) **कोळसा धुलाई करणाऱ्यांच्या दाव्याबद्दल प्रकटन :**

कंपनीला मिळालेला कच्चा कोळसा धुण्यासाठी कंपनीने कोळसा धुलाई करणाऱ्याची सेवा मागील काही वर्षी घेतली होती. त्यासाठी उभय सोबत करार केले होते. मात्र कोळसा धुलाई करणाऱ्या व्यवसायिकांनी करारातील बंधने, अटी यांचे पालन केले नाही त्यामुळे प्रकरण वादग्रस्त झाले. कंपनी त्यांचा कायदेशीर मार्गाने पाठपुरावा करीत आहे. परिणामी कंपनीने कोळसा धुलाई व्यवसायिकांकडील कोळश्या साठयाच्या नुकसानापोटी कंपनीच्या पुस्तकात पूर्ण तरतूद केली आहे. मात्र यासाठी खूप वेळ लागणार असल्याने या धुलाईकेंद्रातील साठा प्रत्यक्ष मिळणे शकय नाही / हा साठा कदाचित निरुपयोगी झाल्याची ही शक्यता आहे. म्हणून कंपनीने वि. वर्ष २०१३-१४ मधे या धुलाई व्यवसायिकांकडील पडून असलेल्या साठयाची रक्कम वस्तूसूची मधून काढून कोळसा धुलाई व्यवसायिकांकडून मिळण्याजोगा दावा यामधे स्थानांतरीत केला आहे. कारण वसुलीची प्रकीया बॅक गॅरंटी मार्फत चालू आहे. तसेच अशा साठयाची हानीसाठीची तरतूदीची रक्कम रू. ११,५८४.०५ लाख ही संशयास्पद कर्जाची तरतूद यात स्थानांतरीत केली.

९) कंपनीच्या कडे ३१/३/२०१६ रोजी परकीय चलनातील कंत्राटाची रक्कम थकीत नाही.

१०) **महागूज कोलायरीज मधील गुंतवणूक :**

मा. सर्वोच्य न्यायालयाचा आदेश दि. २५/८/२०१४ ज्याचे सहवाचन दि. २४/९/२०१४ रोजीच्या आदेशा सोबत होते. त्यानुसार कोळसा मंत्रालय, भारत सरकार १९९३ ते २०१० या काळातील कोळसा खाण वाटप रद्द केले. त्यात महागुज कोलायरीज लि. यांना कंपनीला दिलेल्या मच्छाकाटा-महानदी या खाणीचाही समावेश आहे. भारत सरकारने कोळसा खाणी (विशेष तरतूदी) कायदा २०१५ क्र. ११ वर्ष २०१५ च्या) हा कायदा रद्द केलेल्या कोळसा खाणीच्या पूनर्वाटपासाठी पूर्वलक्षी प्रभावाने लागू केला.

त्यानुसार सदर खाणजागेचे पूनर्वाटप, भारत सरकारच्या कोळसा मंत्रालयाने नवीन संस्थाना केल्यानंतर संबंधीत कागदपत्रे म्हणज भूगर्भशास्त्रीय अहवाल, खोदकामाची योजना, खाण बंद करण्याची योजना इ. आणि महागुज कोलायरीजच्या प्रवर्तकांना द्यावयाच्या भरपाईची प्रकीया कोळसा मंत्रालयाने ठरविल्याप्रमाणे करता येईल.

वरील कारणामुळे या उपकंपनीमधे गुंतवलेल्या रकमेची वसूली मिळेल याची महानिर्मीतीला खात्री आहे. म्हणून त्याला वेगळी मान्यता देणे आणि ती कमी करणे याची आवश्यकता नाही.

एम. सी. एल प्रकरणी सर्व महसुली खर्च (मिळविलेल्या उत्पनांची निव्वळ रक्कम) याला स्थागित महसुली खर्च मानण्यात येऊन ते ताळेबंदात संकीर्ण व तयारी खर्च या लेखा शीर्षात पुढे नेण्यात आले. परंतु कंपनी अधिनियम २०१३ च्या तरतुदीचे व लागू असणाऱ्या लेखा मानकांचे अनुपालन करण्यासाठी वि. वर्ष २०१५-१६ मधील निव्वळ महसूल खर्चाची रककम रू. १२०.३४ लाख याची आकारणी आता नफा व तोटा लेखांमधे केली आहे. वि. वर्ष २०१४-१५ पर्यंत केलेले खर्च आता ताळेबंदात चालू नसणाऱ्या मत्ता यात अंतर्भूत केले आहे. या खर्चामधे प्रामुख्याने कंपनी गठित करण्याचा खर्च, सी. एम. पी. डी. आय. एल यांना भूगर्भ शास्त्रीय अहवालासाठी दिलेले शूल्क, धुलाई बाबतचा परिक्षण अहवाल, सल्लागारांचे आकार आणि कोळसा खाणीच्या विकासावरचे विविध खर्च समाविष्ट आहे.

११) डी टी पी एल सी या कंपनीने यावर्षी रू. ०.४९ लाख कर पूर्व नफा मिळविला कंपनीचा संचित तोटा रू. ९.६३ लाख असल्याने तिचे निव्वळ मोल पूर्णपणे संपले मात्र ही कंपनी महानिर्मितीची एक उपकंपनी असल्याने आणि भविष्यात अन्य प्रकल्प चालू असण्याची शकयता असल्याने तसेच कंपनी ज्या उद्योगक्षेत्रात कार्यरत आहे. तेथील प्रत्येक प्रकल्पाला दीर्घ मुदतीचे क्षीतिज असल्याने, तिचा लेखा एक सतत कार्यरत चालू संस्था यानुसार केला आहे.

१२) **घसाऱ्यासाठी अग्रिम :**

म.वि.नि. आयोगाने पूर्वीचा नियमन आदेशात घसाऱ्याच्या अग्रिमास मंजूरी दिली आहे. कारण त्यामुळे कर्जाच्या मुद्दलाची परतफेड व घसारा यांच्यातील फरकाची पूर्तता करता येते. तसेच उत्पन्नाला त्याचा उपार्जनानुसार मान्यता देण्याचे कंपनीचे धोरण असल्याने वि. वर्ष २०१४-१५ मध्ये परळी औ. वि. केंद्राचे युनीट क्र. ६ व ७ पारस केंद्राचे युनीट क्र. ३ व ४ आणि खापरखेडा केंद्राचे युनीट क्र. ५ यांच्या वि. वर्ष २०१२-१३ मधील घसारा अग्रिमाचे उत्पन्नासाठी वि. वर्ष २०१४-१५ मधे तरतूद करण्यात आली होती या कर्जाची मुदत १२ वर्ष असून ती पूर्ण झाल्यावर वि. वर्ष २०२४-२५ मधे या उत्पन्न मान्यता दिली जाईल.

१३) **मे . सी. एस. एस इ पी एल सोबत महसुलाचे वाटपासंबंधी प्रकटन :**

महानिर्मिती आणि मे. सी. एस. एस. इ पी एल यांच्या मधे शिरसुफळ - बारामती येथे सौर ऊर्जा प्रकल्प उभारण्यासाठी व त्याचे संचालन करण्यासाठी एक वीज खरेदी करार झाला आहे. तसेच महानिर्मिती व महावितरण यांच्यात सुध्दा वीज खरेदी करार झाला आहे. यातील संपूर्ण महसूल उत्पन्न महानिर्मितीच्या लेखा पुस्तकात नोंदले जाते आणि बांधकाम खर्चाचे स्थगित उत्पन्न, स्थगित देय रकमेवरील व्याज, आणि संचालन व सुव्यवस्था खर्च हया स्वरूपाची सर्व देणी महानिर्मिती सी एस एस इ पी एल कडे सांमजस्य करारानुसार भरते.

१४) महापारेषणच्या संबधात वि. वर्ष २०१०-११ पर्यंत कंपनी 'भांडार माल व सुटेभाग' यांची खरेदी ज्या वर्षी केली त्याच वर्षी त्याचा वापर झाला असे गृहित धरून ती खरेदीची नफा व तोटा पत्रकात आकारणी करण्याचे धोरण सातत्याने अनुसारत आहे. मात्र कंपनीने वि. वर्ष २०११-१२ दरम्यान सॅप व इ आर पी या पध्दतीची अंमलबजावणी सुरू केली. त्यानंतर 'भांडरमाल व सुटेभाग' यांची वस्तूसूचीत नियमीतपणे प्रत्यक्ष पडताळणी वर्षाची अखेरीस करण्यात येऊ लागली. ही कृती मरावि मंडळातील निधी व मालमत्ता नियमन वर्ष १९८० यातील नियमन क्र. ५ (६) नुसार लेखा संहिता ग्रंथ क्र. ३ यातील कलम १९-४ यानुसार आहे. वेळापत्रकाप्रमाणे सर्व परिमंडळानी प्रत्यक्ष पडताळणी केली वस्तुसुचीतील जादा/तूट स्थितीबद्दल व्यवस्थापनास अहवाल सादर केला. या अहवालानुसार प्रत्यक्ष पडताळणीमधील जादा / तूट यासाठी रू. ४७५.१७ लाख (मागील वर्षी ₹ ९०८ लाख) एवढी निव्वळ तरतूद करण्यात आली व ती व्यवस्थापनास मंजुरीसाठी सादर करण्यात आली त्यानुसार कंपनीने 'भांडार व सुटेभाग' याबद्दल रू. ४७५.१७ लाख (मागील वर्षी ₹ ९०८ लाख) या रकमेचा लेखा 'पूर्वीच्या काळातील उत्पन्न' यात जमा केला. त्यामुळे नफा व तोटा पुस्तकातील शिल्लक व 'भांडरमाल व सुटे' भाग यांचा साठी रू. ४७५.१७ लाखाने जादा झाली. (मागील वर्षी ₹ ९०८ लाख).

कंपनीमधे जुनाट साठा, चौकशी प्रलंबित असलेले साहित्य आणि स्थिरमत्तांची हानी यांसाठी सक्षम प्राधिकारी यांची मंजुरी प्रलंबित असल्याने त्यासाठी तरतूद केली नव्हती याबाबत सुज्ञपणे रू. १७३.१४ लाख (मागील वर्षी ₹ १.३९ लाख) एवढी तरतूद करण्यात आली.

१५) आंतर कंपनी शिलकी या मेळ करण्याच्या अधीन आहेत. एकत्रीकरणाची प्रकीया करण्यासाठी कंपनीच्या अंतर्गत होणारे व्यवहार ज्यामर्यादेत ओळखता आले ते नष्ट करण्यात आले. अशा मेळ न केलेल्या व्यवहाराचा एकत्रित निव्वळ नफा आणि निव्वळ मोल यांच्यावर होणारे परिणाम निश्चित करता येत नाहीत.

१६) एकत्रित रोकडता प्रवाह विवरणपत्रक फक्त चालू वर्षासाठी तयार करण्यात आले. कारण मागील वर्षाची आकडेवारी उपलब्ध नव्हती.

१७) महावितरण संबंधी - व्यापारी येणी, कर्जे व अग्रिमे, इतर मत्ता, चालू तसेच चालू नसलेली दायित्वे यांच्या शिल्लक संबंधितांसोबत मेळ / कायम करणे यांच्या अधीन आहेत.

१८) कंपीनी अधिनियम १९५६ चे कलम ३८३ ए यानुसार - ज्यांचे भरणा केलेले भांडवल रू. ५०० लाख किंवा जास्त आहे. अशा प्रत्येक कंपनीमधे एक पूर्ण वेळ कंपनी सेक्रेटरी असणे आवश्यक आहे. मात्र म.रा.वि.व्या. कंपनीच्या बद्दल पुढील कारण होते. या कंपनीला वीज व्यापाराचा व्यवसाय सुरू करता आला नव्हता. आणि पूर्ण वेळ कंपनी सेक्रेटरीची आवश्यकता भासेल एवढे काम नव्हते. त्यामुळे पूर्ण वेळ कंपनी सेक्रेटरीची नियुक्ती केली नव्हती.

१९) लेखाधोरणातील बदल: आतापर्यंत सर्व महसुली खर्च (मिळविलेले निव्वळ उत्पन्न) याला स्थगित उत्पन्न मानण्यात येत असे आणि ते ताळेबंदात 'संकीर्ण उत्पन्न आणि प्रवर्तन-पूर्व खर्च' या लेखाशीर्षांतर्गत पाठविले जात असे मात्र आता कंपनी अधिनियम २०१३ यातील तरतुदी आणि लागु होणारी लेखा मानके यांचे अनुपालन करण्यासाठी वि. वर्ष २०१५-१६ मधील निव्वळ महसुली खर्च रू. १२०.३५ लाख आता नफा-तोटा पत्रकात आकारण्यात आला आहे. वि. वर्ष २०१४-१५ पर्यंतचे खर्च रू. ५,४४१ लाख आता ताळेबंदात चालू नसलेल्या मत्ता यांत दाखविल्या आहेत. हे खर्च प्रामुख्याने कंपनी संस्थापित करण्यासाठी सी. एम. पी. डी. आय. एल यांना कोळासा खाणीच्या विकासासाठी भुगर्भ शास्त्रीय अहवाल खरेदी करणे, धुलाई बाबतचा परिक्षण अहवाल मिळविले, सल्लागाराचे आकार, कायदे व व्यावसायिक शुल्क आणि इतर प्रवर्तनीय खर्चासाठी दिले.

या खर्चाची मागणी कोळसा मंत्रालयाकडे केली आहे. मात्र या मंत्रालयाकडून प्रतिपूर्ती कोळसा खाणजागेचे इतर बोलीदाराला वाटप झाल्यावर होईल. यामुळे यासाठी या वर्षी तरतूद केली नाही.

२०) **महाराष्ट्र विद्युत सुधारण हस्तांतरण योजना २०१६ यावर टिपा :**

पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळाच्या पूनर्रचनेसंबंधी दि. ०५-०६-२००५ रोजीच्या अधिसूचनेनंतर महानिर्मिती ही कंपनी अस्तित्वात आली. या योजनेच्या एका भागानुसार म.रा.वि.मं. च्या मत्ता व दायित्वे महाराष्ट्र शासनाकडे निहित झाल्या आणि त्यानंतर त्या पून्हा नवनिर्मिती कंपन्यांकडे सूपूर्द करण्यात आल्या त्यात महानिर्मिती कंपनीसुध्दा समाविष्ट होती ही हस्तांतरण योजना हंगामी स्वरूपाची होती. त्यानंतर दि. ३१/३/२०१६ च्या शासन निर्णयानुसार महाराष्ट्र शासनाने हस्तांतरण योजनेत सुधारणा केल्या त्यात एका बाजूला स्थिर मत्ताचे सुधारीत मूल्य असून दुसऱ्या बाजूला यामुळे झालेली समभाग भांडवलातील वाढ आहे. शासन निर्णयातील खंड -३ नुसार "महाराष्ट्र विद्युत सुधारणा हस्तांतरण योजना २००५" ही दुरूस्त केली असून त्यात मत्ता मूल्यमापनासंबंधी खंड - १० ए समाविष्ट केला आहे. या खंडानुसार महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाने आत्तापर्यंत धारण केलेल्या ज्या स्थावर मत्ता महाराष्ट्र शासनाने अधिसूचनेतील अटीनुसार आपल्याकडे घेतल्या होत्या त्या मत्ता संबंधित स्थानांतरितीकडे दि. ०५/६/२००५ रोजी प्रचलित असलेल्या बाजार भावाच्या मूल्याने स्थानांतरित केल्या आहेत असे समजावे.

या योजनेमुळे कंपनीच्या स्थिर मत्तांचे दि. ५/६/२००५ रोजीचे निव्वळ मूल्य रू. ३५६६ कोटी वरुन रू. १८६७७ कोटी असे आणि रू. १५,१११ कोटी वाढले तसेच त्यासमान रककमेचे समभाग भांडवल मराविमं सुत्रधारी कंपनीच्या वाटयास आले.

या नुसार व्यकितगत मत्तांच्या ठोक मूल्यात दि ५/६/२००५ रोजी वाढ झाल्याने त्याप्रमाणात त्याचे मूल्य रू. १५६११ कोटी असे वाढले सुधारीत व्यक्तिगत मूल्यानुसार प्रत्येक मत्ताच्या सुधारीत घसारा वर्षनिहाय दि. ३१/३/२०१६ पर्यंत मोजण्यात आला हा घसारा रू. ९४११ कोटी आहे. या शिवाय ५/६/२००५ रोजी ज्या मत्ता अस्तित्वात होत्या आणि त्यानंतरच्या कालावधीत निर्लेखित केल्या होत्या त्यांचे सुधारीत मूल्य रू. ११०९ कोटी झाले त्यासुध्दा चालू वर्षी निर्लेखित केल्या वरील दोन्ही बाबी 'असाधारण बाब' मानण्यात आल्या.

६५.४ **महापारेषण संबंधी इतर प्रकटने**

१) **विजेच्या पारेषण पासून मिळालेल्या उत्पन्नाची माहिती :**

(रक्कम ₹ लाखात)

तपशील	**२०१५-१६**	**२०१४-१५**
एकूण पारेषित केलेली ऊर्जा (दशलक्ष युनीटस) (निव्वळ)	१,४१,७६६	१,३५,३७२
प्रवर्तनापासून उत्पन्न	३३१,४८४.९४	५१६,७४५.४५

२) कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १८४ (२) च्या अर्थानुसार समान व्यवस्थापनाखाली असलेल्या कंपनीकडून वसूल करावयाच्या रकमांसह कर्ज व अग्रिमे.

(रक्कम ₹ लाखात)

कंपनीची नांवे	**२०१५-१६**	**२०१४-१५**
महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी लि.	(४१५.९५)	(४१५.२३)
महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनी लि.	२१,९६१.८६	२१,१३६.२१
मराविमं सुत्रधारी कं. लि.	८२६.७५	३,६५१.१३

मराविंम उर्वरित कंपनी (महाराष्ट्र शासनाकडून मराविंम सुत्रधारी कंपनीकडे)	-	९.०८
एकूण	**२२,३७२.६६**	**२४,३८१.१९**

३) महापारेषणच्या संबंधात वि. वर्ष २०१०-११ पर्यंत कंपनी 'भांडार माल व सुटेभाग' यांची खरेदी ज्या वर्षी केली त्याच वर्षी त्याचा वापर झाला असे गृहित धरून ती खरेदीची नफा व तोटा पत्रकात आकारणी करण्याचे धोरण सातत्याने अनुसारत आहे. मात्र कंपनीने वि. वर्ष २०११-१२ दरम्यान सॅप व इ आर पी या पध्दतीची अंमलबजावणी सुरू केली. त्यानंतर 'भांडरमाल व सुटेभाग' यांची वस्तूसूचीत नियमीतपणे प्रत्यक्ष पडताळणी वर्षाची अखेरीस करण्यात येऊ लागली. ही कृती मराविमंडळातील निधी व मालमत्ता नियमन वर्ष १९८० यातील नियमन क्र. ५ (६) नुसार लेखा संहिता ग्रंथ क्र. ३ यातील कलम १९-४ यानुसार आहे. वेळापत्रकाप्रमाणे सर्व परिमंडळानी प्रत्यक्ष पडताळणी केली. वस्तुसुचीतील जादा/तूट स्थितीबद्दल व्यवस्थापनास अहवाल सादर केला. या अहवालानुसार प्रत्यक्ष पडताळणीमधील जादा / तूट यासाठी रू. २४९.३० लाख (मागील वर्षी ₹ ४७५.१७ लाख) एवढी निव्वल तरतूद करण्यात आली व ती व्यवस्थापनास मंजुरीसाठी सादर करण्यात आली त्यानुसार कंपनीने 'भांडार व सुटेभाग' या बद्दल रू. २४९.३० लाख (मागील वर्षी ₹ ४७५.१७ लाख) या रकमेचा लेखा 'पूर्वीच्या काळातील उत्पन्न' यात जमा केली. त्यामुळे नफा व तोटा पुस्तकातील शिल्लक व भांडरमाल व सुटे भाग यांचासाठी रू. २४९.३० लाखाने जादा झाली. (मागील वर्षी ₹ ४७५.१७ लाख).

४) कंपनीमधे जुनाट साठा, चौकशी प्रलंबित असलेले साहित्य आणि स्थिरमत्तांची हानी यांसाठी सक्षम प्राधिकारी यांची मंजुरी प्रलंबित असल्याने त्यासाठी तरतूद केली नव्हती याबाबत सुज्ञपणे रू. -८०६.४६ लाख (मागील वर्षी ₹ १७३.१४ लाख) एवढी तरतूद करण्यात आली.

५) **भांडवली बांधिलकी :**

भांडवली खात्यामधील ज्या कंत्राटांची अंमलबजावणी करणे बाकी आहे. आणि ज्यासाठी तरतूद केली नाही ती रक्कम रू. १२,५५२.२२ लाख आहे. (अग्रिमांची निव्वल ₹ निरंक) (मागील वर्षी ₹ ६६,२६०.३३ लाख)

६) **आयातीचे मूल्य (सी आय एफ नुसार)**

(रक्कम ₹ लाखात)

तपशील	**२०१५-१६**	**२०१४-१५**
घटक आणि सुटे भाग	निरंक	निरंक
भांडवली माल	निरंक	निरंक

७) **रोख तत्वावर परकीय चलनातील खर्च / मिळकत:**

(रक्कम ₹ लाखात)

तपशील	**२०१५-१६**	**२०१४-१५**
परकीय चलनातील बॅक कर्जाचे व्याज	३११.५९	३३५.८५

८) या वर्षी परकीय चलनात दिलेला लाभांश : रू. निरंक (मागील वर्षी ₹ निरंक)

९) **वीज पारेषणातून मिळविलेल्या उत्पन्नाचा तपशील**

(रक्कम ₹ लाखात)

तपशील	२०१५-१६	२०१४-१५
एकूण पारेषित केलेली ऊर्जा (दशलक्ष युनीटस) (निव्वळ)	१,४१,७६६	१,३५,३७२
प्रवर्तना पासून उत्पन्न	३३१,४८४.९४	५१६,७४५.४५

१०) ही कंपनी सेवा उद्योगातील कंपनी असल्याने उत्पादन कंपनीसाठी लागणारी पुढील बाबींची प्रकटने म्हणजेच परवाना मिळालेली क्षमता, स्थापित क्षमता, उत्पादन, विक्री, वस्तूसूची यांची आणि इतर संबंधित प्रकटने करण्याची आवश्यकता नाही.

११) **बांधकाम करतांनाचे व्याज :**

प्रकल्पाचे बांधकाम चालू असतानाचे व्याज महसूलात आकारले असून त्याचे भांडवलीकरण केले आहे. ज्या प्रकल्पांचे बांधकाम चालू आहे ते शोधून निश्चित करणे यासाठी योग्य ती काळजी घेतली असून व्याज भरीत सरासरी दराने भांडवली खर्चामधील कर्जाच्या रकमेवर व्याजाचा हिशेब केला आहे. अशाप्रकारे प्रकल्पाचे बांधकाम चालू असतानांची व्याज मोजणी मागील काळात सुध्दा असेच मापदंड वापरुन सातत्याने केली होती.

१२) **इतर टिपा:**

किरकोळ ऋणको, कर्जे व अग्रिमे यातील शिलकी त्यासाठी जर काही कायम व मेळ करावयाचे असतील तर त्याच्या अधीन आहेत. कंपनी मेळ व कायम करण्यासाठी आवश्यक ती कृती करीत आहे.

१३) वि. वर्ष २०१५-१६ मधे कंपनीच्या व्यापारी येण्याचा मोठा भाग महावितरणचा असून तो सुमारे रू. २३२,६०५.७५ लाख आहे. कंपनी त्याची वसुली एस टी यू मार्फत करते. सामान्यत: महावितरणची येणी टप्याटप्याने पण नियमीतपणे वसूल होतात. दरमहा सरासरी रू. २०,००० लाख मिळाले आहेत. अलिकडच्या वीज दर पत्रकात पारेषण आकार सुमारे ५० टक्याने कमी केल्याने महावितरणकडील थकीत शिल्लक भविष्यात कमी होईल.

१४) मंडळाच्या मते चालू मत्ता, कर्जे व अग्रिमे ही चांगली आणि वसुली होण्याजोगी आहेत. आणि जर त्यांची व्यवसायाच्या सामान्य स्थितीत वसुली झाली तर त्यांच्या मूल्याइतकी वसुली होवू शकेल. जर लेख्यांमधे अन्य काही नमूद केले असेल तर त्या मर्यादेत वसुली होईल..

१५) व्हॅटचा परतावा जेव्हा आणि जसा मिळेल त्याप्रमाणे त्याचा लेखा केला जाईल.

१६) विलंब भरणा आकाराची अंतिमत वसुली नककी नाही म्हणून वि. वर्ष २०१५-१६ मधे डी पी सी रक्कम रू. ८३,४९५ लाख नोंदली आहे. याचा मोठा वाटा महावितरणचा आहे.

१७) शासकीय प्रतिभूती मधील गुंतवणूकीचे दि. ३१/३/२०१६ रोजीचे उदधृत मूल्य रू. ५०,६६८.३७ लाख होते.

१८) कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १३५ (५) या नुसार त्यातील उपकलम (१) यात ज्याचा संदर्भ दिला आहे ते प्रत्येक कंपनीचे संचालक मंडळ प्रत्येक वित्तीय वर्षात त्यांच्या कंपनीचे मागील लगतच्या तीन वर्षात मिळविलेल्या सरासरी निव्वळ नफयाच्या किमान २ टकके कंपनीच्या सामाजिक जबाबदारीच्या धोरणातील कार्यावर खर्च करील संयुक्त सी एस आर कार्यावरील खर्च वि. वर्ष २०१५-१६ मध्ये ₹ निरंक आहे. मात्र रू. ४४५२ लाखाची तरतूद केली आहे.

६६ महानिर्मितीने महावितरण सोबत केलेल्या वीज खरेदी करारानुसार या वर्षी विलंब भरणा आकाराचे व्याज यावर अधिभाराची रककम **रू. १०३,९२६.०९ लाख** मान्य केली. महावितरण कंपनीची वित्तीय परिस्थिती चांगली नसल्याने अधिभार भरला नाही आणि महानिर्मितीला विनंती केली की हा विलंब भरणा आकार सोडून द्यावा. त्यानंतर मराविमं सुत्रधारी कं. लि. ने त्यानंतरच्या ताळेबंदाच्या तारखेला तो सोडून देण्याचा आदेश दिला मात्र तसे केल्याचे महानिर्मितीकडून निश्चितपणे कळले नव्हते. त्यामुळे त्याचे समायोजन ३१ मार्च २०१६ पर्यंत झाले नव्हते.

म्हणून सुज्ञतेने **रू. १०३,९२६.०९** लाख ही रककम एकत्रित वित्तीय विवरण पत्रात उलट करण्यात आली या उलट कृती मुळे होणाऱ्या करावरील परिणामाला मान्यता मिळालेली नाही.

६७ महानिर्मितीने रिॲक्टीव्ह एनर्जी चार्ज रू. २३९१.५० लाख लावले असून त्याला महापारेषणाने मान्यता दिली नाही. म्हणून सुज्ञपणे रू. २३९१.५० लाख ही रक्कम वित्तीय विवरणपत्रात उलट केली. या उलट कृती मुळे होणाऱ्या कराच्या परिणामस मान्यता मिळालेली नाही.

६८ व्यवस्थापनाच्या मते आर जी पी पी एल कंपनी मधील कंपनीच्या गुंतवणूकीला 'संयुक्त साहस' मानता येत नाही, कारण तिच्या कार्यावर मरविमं सूत्रधारीचे नियंत्रण नाही.

६९ वि.वर्ष २०१४-१५ मधे संयुक्त साहसाचे एकत्रीकरण करण्याचे बंधन नव्हते. त्यामुळे मागील वर्षी त्याचे एकत्रीकरण केले नव्हते. मात्र चालू वर्षी संयुक्त साहसाचे एकत्रीकरण केले आहे. तसेच मागील वर्षाच्या आकडेवारीचेही एकत्रीकरण केले आहे. म्हणून मागील वर्षीची आकडेवारी २०१४-१५ च्या ताळेबंदाशी अनुरूप असणार नाहीत संयुक्त साहसाची दोन्ही वर्षासाठी अहवाल देण्याची तारीख ३१ मार्च आहे.

७० गेल्या वर्षी संयुक्त साहस कंपनीचे एकत्रीकरण करणे बंधनकारक नसल्यामुळे रोकडता प्रवाह पत्रक फक्त चालू वर्षासाठी तयार केलेले आहे.

७१ वि. वर्ष २०१४-१५ चा एकत्रित ताळेबंद करतांना महावितरणचे अपवादात्मक खर्च रू. १०,०३,५४,२६,०३३ ही रक्कम इतर खर्च या लेखाशीर्षात टाकली होती. ही कृती सुधारण्यात वित्तीय वर्ष २०१५-१६ चा ताळेबंद करताना ही संख्या मागील वर्षाच्या माहितीत पूनर्स्थापित करण्यात आली आहे.

७२ जेथे आवश्यकता भासली तेथे जुन्या वर्षातील आकडेवारीचे पुनर्गटीकरण, पुनर्रचना आणि / किंवा पुर्नजीवीकरण केले आहे.

आमच्या समान तारखेच्या अहवालानुसार
डुगर अँन्ड असोशिएट्स यांचे करिता,
सनदी लेखापाल,
(फर्म रजिस्टेशन नं. ००५६१ एन)

अनुराधा भाटीया
संचालक (वित्त)
आणि मुख्य वित्त अधिकारी

बिपीन श्रीमाळी
व्यवस्थापकीय संचालक

मुकेश गोयल
भागीदार
सदस्य क्र. ०८१८१०
स्थळ : नवी दिल्ली
दिनांक : २४ डिसेंबर २०१६

पंकज शर्मा
मुख्य महाव्यवस्थापक (वि)
स्थळ : मुंबई
दिनांक : २१ डिसेंबर २०१६

सुबोध झारे
कंपनी सेक्रेटरी

स्वतंत्र लेखापरिक्षकांचा अहवाल

मराविमं सुत्रधारी कंपनी लिमिटेडच्या दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाच्या एकत्रित वित्तीय विवरण पत्रांवर स्वतंत्र लेखा परिक्षकांच्या अहवाल

प्रती, मा. सदस्य,

मराविमं सूत्रधारी कंपनीच्या सभासदांसाठी

महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ सुत्रधारी कंपनी लिमिटेड, एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रांवर अहवाल

आम्ही येथे आमच्या अहवालासोबत दिलेली, मराविमं सुत्रधारी कंपनी लिमिटेड (या पुढे हिचा उल्लेख ही सूत्रधारी कंपनी असा केला आहे). आणि तिच्या भारतात कायद्याने संस्थापित झालेल्या उपकंपन्या (या पुढे सदर सुत्रधारी कंपनी व तिच्या उपकंपन्या यांचा एकत्रित उल्लेख सदर (कंपनी) समुह असा केला आहे.) यांची एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रके यांचे लेखापरिक्षण पूर्ण केले आहे. या पत्रकांमध्ये दि. ३१ मार्च २०१६ रोजीचे कंपनीचा एकत्रित ताळेबंद, त्या तारखेस संपलेल्या वर्षाचे एकत्रित नफा व तोटा पत्रक, एकत्रित रोकडता प्रवाह विवरण पत्रक, तसेच महत्वाच्या लेखा धोरणांचा सारांश आणि इतर स्पष्टीकरणात्मक माहिती यांचा समावेश आहे. (यापुढे त्यांचा उल्लेख एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रके असा केला आहे).

एकत्रित वित्तीय विवरण पत्रकांबाबत व्यवस्थापनाची जबाबदारी :

कंपनी अधिनियम २०१३ कायदा कलम १३४(५) यातील आवश्यकतांनुसार अशी एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रके तयार करणे ही सुत्रधारी कंपनीच्या संचालक मंडळाची जबाबदारी असते. या एकत्रित वित्तीय विवरण पत्रकांमधून भारतात सर्वसाधरणपणे स्वीकारलेल्या लेख्यांच्या तत्वानुसार या कंपनी समुहाची एकत्रित वित्तीय स्थिती, एकत्रित वित्तीय कामगिरी आणि एकत्रित रोकडता प्रवाह यांचे सत्य व योग्य दर्शन दिसेल अशा प्रकारे एकत्रित वित्तीय विवरण पत्रके तयार करणे ही सूत्रधारी कंपनीचे संचालक मंडळाची जबाबदारी असते तसेच कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम, १३३ ज्याचे सहवाचन कंपन्यांचे (लेखे) नियमावली २०१४ यातील नियम क्र. ७ सोबत होते, यामधे विनिर्देशीत केलेल्या लेखा मानकांचाही समावेश लेख्यांच्या तत्वात केला आहे. या समुहात अंतर्भाव असलेल्या कंपन्यांची संबधित संचालक मंडळे, ही समुहातील मत्तांचे सक्षण करण्यासाठी, कायद्यातील तरतुदी यांच्याशी सुसंगत असलेल्या लेख्यांच्या दस्तऐवजांचे जतन करणे, लबाडी व इतर अनियमीतता शोधणे व त्यांना आळा घालणे, लेख्यांसाठी योग्य धोरणे निवडणे व ती अमलात आणणे, रास्त व सुज्ञपणे न्याय निर्णय व अंदाज करणे आणि अंतर्गत पुरेशी वित्तीय नियंत्रणांची रचना अमलबजावणी व सुव्यवस्थीत संचालन करणे त्यातून लेख्यांचे दस्तएवजाचे अचूकपणे व परिपूर्णपणे प्रभावीपणे संचालन करणे याचा समावेश आहे आणि त्याचा वापर करुन कंपनीचे सत्य व योग्य दर्शन घडविणारी, लबाडी किंवा चुकी यामुळे होऊ शकणाऱ्या गैर विवरणांपासून मूक्त असणारी एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रे तयार करुन ती सादर करणे ही वरील कंपनी संचालक मंडळाची जबाबदारी आहे.

लेखापरिक्षकांची जबाबदारी

या एकत्रित वित्तीय विवरण पत्रांवर आमच्या लेखापरिक्षणाच्या आधारे मते व्यक्त करणे ही आम्हा लेखापरिक्षकांची जबाबदारी असते आमचे लेखापरिक्षण करतांना आम्ही कायद्यातील तरतुदी, लेखे व लेखापरिक्षण यांची मानके, कायद्यातील तरतुदी आणि त्यानुसार केलेली नियमावली यानुसार ज्यांचा समावेश करणे आवश्यक आहे असे विषय या सर्व बाबी विचारात घेतल्या आहेत.

आम्ही आमचे लेखा परिक्षण कायद्याचे कलम १४३ (१०) यात विनिर्देशित केलेल्या लेखा परिक्षणांची मानके यास अनुसरुन केले. या मानकांनुसार आम्ही नैतिक गरजांचे अनुपालन करणे आणि ही एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रे कोणत्याही प्रत्यक्ष गैरविवरणापासून मुक्त असल्याचे प्रमाणशीर आश्वासन मिळविण्याच्या हेतूने आम्ही नियोजन व कार्यपालन करणे आवश्यक आहे.

या एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रांमधील प्रकटने व रकमा या विषयी लेखापरिक्षणात्मक पुरावे मिळविण्याच्या दृष्टीने लेखापरिक्षणाची प्रक्रीया केली जाते. यासाठी लागणाऱ्या कार्यपद्धतीची निवड ही लेखापरिक्षकांची न्याय बुद्धीवर अवलंबून असते यामध्ये एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रामध्ये लबाडी किंवा चुका यामुळे गैरविवरण होण्याच्या धोक्याचे मूल्यामापन करावयाचे असते. अशा धोक्यांचे मूल्यमापन करण्यासाठी, लेखापरिक्षक एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रक तयार करण्याशी संबंधित असलेले सूत्रधारी कंपनीतील अंतर्गत लेखा नियंत्रणे विचारात घेतात एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रकांतून कंपनीच्या व्यवहाराचे सत्य व योग्य चित्र दिसावे या हेतूने लेखापरिक्षणाची परिस्थितीनुरुप रचना केलीजाते. मात्र सूत्रधारी कंपनीकडे वित्तीय माहिती बाबत अंतर्गत नियंत्रण असणारी यंत्रणा पुरेशा प्रमाणात आहे. किंवा कसे आणि ती कितपत प्रभावी आहे. यावर मत देण्याचा हेतू नसतो. तसेच सुत्रधारी कंपनीने वापरलेली लेखाधोरणाच्या योग्यतेचे व संचालक मंडळाने केलेले लेख्यांचे अंदाज यांचे व या एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रांच्या सर्वांगिण सादरीकरणाचे मूल्यमापन करणे यांचाही समावेश लेखापरिक्षणात असतो

आमचा विश्वास आहे की, आम्ही मिळविलेले तसेच इतर लेखापरिक्षकांनी त्यांच्या अहवालात इतर विषय या परिच्छेदात सादर केलेले लेखा परिक्षणात्मक पुरावे हे या एकत्रित वित्तीय विवरणपत्राविषयी आमचे लेखापरिक्षणाचे मत देण्यात पुरेसे व योग्य आहेत.

आमचा अहवाल मराविमं सूत्रधारी कंपनी आणि तिच्या तीन उपकंपन्या नावे - महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी लि. (महापारेपण) महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी लि. (महावितरण), महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी (महानिर्मिती) यांचा समावेश आहे.

पात्र मतांचा आधार :

आम्ही आपले लक्ष खालील बाबीकडे वळवतो :-

अ) आम्हाला आमच्या लेखा परिक्षणासाठी खालील प्रकरणी आवश्यक ती माहिती व स्पष्टिकरणे मिळविणे शक्य झालेले नाही. :-
अ) हंगामी हस्तांतरण योजना, जिचे अंतिमीकरण शासन निर्णय क्र. रिफार्म २०१०/ प्र.क्र. ११७/ ऊर्जा -३ नुसार दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी झाले, यानुसार (₹ १४४,५३४,००,०००/-) काही मूर्त स्थिर मत्तांचे हस्तांतरण झाले त्यातील काहीचा मालकी हक्क निश्चित करणे बाबत (टिपा क्र. ४८(१)) पहावी.

ब) कंपनीकडे जे कर्मचारी महावितरण व महानिर्मीतीकडून प्रतिनियुक्ती झाले त्यांच्या उपदान व रजा रोखणीकरण यांची तरतूद कंपनीने केली नाही.

क) कंपनीने भाग अर्ज निधीची रक्कम ₹ २३१,७९,००,०००/- ठेऊन घेतली. हे कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम ४२ याचे उल्लंघन करणारी आहे.

ड) राज्य शासनाची कर्जे, सी पी एस यु ची वीज खरेदी आणि कोळसा खरेदीची थकीत देणी यावर दि. ०६ जून २००५ ते ३१ मार्च २०१५ या काळासाठी ₹ २८,३७७,६९३,९४०/- व्याजाच्या रकमेचे लेख्यांमध्ये अपवादात्मक उत्पन्न असे जे पूर्नलेखन केले आहे. त्यासाठी महाराष्ट्र शासन किंवा संबधित सी पी एस यू यांच्या वतीने कोणतेही विश्वासू कागदपत्र / प्राधिकार लेख / आदेश नाहीत यामुळे या वर्षातील अपवादात्मक उत्पन्न म्हणून पूर्नलेखन केलेल्या व्याजासंबधी कोणताही अभिप्राय देता येत नाही. (टिपा क्र. ६४.२ (७) पहावी.)

इ) कंपनीने महावितरणामध्ये गुंतवणुक म्हणून केलेल्या ₹ ४६४,९६५,८४९,०४०/- (यामध्ये भाग अर्ज निधी ₹३,३७०,०००,०००/- समाविष्ट आहे.) याच्या मूल्यांत घट दर्शवली आहे. त्याची तरतूद लेखा पुस्तकात केलेली नाही. मात्र महावितरणाला सातत्याने तोटा होत असल्याने ते घटत आहे. गेल्या वर्षी महावितरणाला ₹ १,२५,६६५ लाख तोटा झाला आणि ३१/०३/२०१६ च्या आकडेवारीचे अंतिमीकरण झालेले नाही. (टिपा क्र.४८ (५))

फ) कंपनीच्या लेखा पुस्तकात उपकंपन्या म्हणजे महावितरण, महापारेषण आणि महानिर्मिती यांच्या सोबत असलेल्या शिल्लकी बाबत मेळ / चर्चा व विमर्श करणे चालू आहे. (टिपा क्र. वरील परिच्छेद अ ते फ) यांचे नफ्यावर होऊ शकणारे परिणाम, संख्यात मांडून प्रकट करता आलेले नाहीत.

महापारेषणाच्या प्रकरणी :

अ) महाराष्ट्र विद्युत सुधारणा हस्तांतरण योजना २००५ नुसार अधिसुचित झालेल्या हस्तांतरण योजनेच्या अंतर्गत कंपनीकडे हस्तांतरीत केलेल्या मत्ता व दायित्वे यांच्या शिलकी आहेत. शासनाच्या उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाने दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी महाराष्ट्र विद्युत सुधारणा हस्तांतरण (प्रथम दुरुस्ती) योजना २०१६ ही अधिसुचित केली. त्यात अशा कंपनीकडे हस्तांतरीत केलेल्या स्थिर मत्तांचे दि. ०५/०६/२००५ रोजीच्या मूल्यांत ₹ ६२८८९३. २७ लक्ष असे पूर्व लक्षी प्रभावाने वाढविले. त्यामुळे या स्थिर मत्तांवरचा जाद घसारा चालू वर्षी एकाच वेळी ₹ ४६५३७९. ३६ लाखाने आकारण्यात आले आहे. यासाठी कंपनीने कोणताही विशिष्ट लेखा धोरण अंगिकारलेले नाही.

ब) खालील खात्यांचा / लेखाशीर्षाच्या शिल्लकीच्या संबधिताकडून निश्चित होणे तसेच मेळ केल्यानंतर समायोजन करणे याच्या अधीन आहे. लेखा शिर्षाची नावे - १) किरकोळ ऋणको २) किरकोळ धनको ३) जुनाट सामानसुमान (भंगारासह) ४) मालाची चौकशी प्रलंबित असल्याने होऊ शकणारे नुकसान ५) बांधकाम चालू असलेल्या मत्ता ६) कंत्राटदार / पुरवठादारांकडील अग्रिमे ७) प्रकल्पाकरिता भांडवली अग्रिम ८) संकीर्ण उसनवारी व अग्रिमे ९) विक्रेत्याकडील वसुलीयोग्य खर्च १०) भांडवली कामाची तरतूद ११) कामाच्या सुरक्षा अनामती १२) मराविमं सूत्रधारी कंपनी व मित्र उपकंपन्या १२) खर्चासाठी तरतूदी (जी एल कोड १५००३० आणि १५००४० अंतर्गत लेख करणे) यांच्या मेळ करणे व थकबाकी चुकती करणे आणि त्यांची संभाव्य वसुली न झाल्यास किंवा अपूर्ण झाल्यास होऊ शकणारा संभाव्य तोटा यांचे परिणामाचा अंदाज केलेला नाही.

महावितरण प्रकरणी :

अ) शासकीय अनुदाने अर्थसाह्य व ग्राहकांचे अंशदान

स्थिर मत्तांच्या खर्चासाठी मिळालेले शासकीय अनुदान, अर्थसाह्य आणि ग्राहकांचे अंशदान यांच्या रकमा 'भांडवली राखीव' यात जमा केल्यानंतर त्या पंधरावर्षाच्या कालावधीत नफा व तोटा पत्रकात स्थानांतरित केल्या जातात अशा अनुदानातून निर्माण केलेल्या मत्तांचा घसारा त्या प्रमाणात घेतला जात नाही. ही कृती लेखा मानक १२-शासकीय अनुदाने/ लेखा मानक १०-स्थिर मत्तांचे लेखे यातील आवश्यक्तांशी सुसंगत नाही. अनुदानाच्या कार्याची उत्पन्न म्हणून जमा करण्यासाठी अशा मत्तांच्या घसारा समप्रमाणात करण्याबात लेखा परिक्षणाचे पुरावे पुरेशा व नेमक्या प्रकारे उपलब्ध नाहीत. त्यामुळे त्यांच्या परिणामांचा अंदाज केलेला नाही.

ब) **प्रगतीपथावरील भांडवली कामे आणि स्थिर मत्ता :-**

१. टिपा क्र. ६४.१(३) यात नमुद केल्याप्रमाणे भांडवली कामांच्या आदेशाचे योग्य व परिपूर्ण अभिलेख उपलब्ध नसल्याने काही स्थिर मत्तांचे भांडवलीकरण न करणे किंवा विलंबाने करणे अशा काही घटना आमच्या निदर्शनास आल्या. काही बाबतीत प्रमाणपत्राची तारीख हीच भांडवली करणाची तारीख म्हणून विचारात घेण्यात आली. मात्र प्रमाणपत्राची तारीख ही मत्ता उपयोगात आणल्याच्या तारखेच्या नंतरच असे प्रमाणपत्रात स्वत: प्रमाणित केलेले असेल तरीहि, यामुळे भांडवलीकरण विलंबाने करणे केले गेले. त्यामुळे विलंबाच्या काळाच्या घसाऱ्यावर त्याचा प्रभाव पडला याशिवाय प्रगतीपथावरील भांडवली कामे सुरु होणे किंवा विलंब या माहितीची पडताळणी आम्हास करता आलेली नाही. त्याचा वित्तीय प्रमाणपत्रावर जर काही परिणाम होऊ शकत असेल तर त्याचा अंदाज करण्यास आम्ही असमर्थ आहोत.

२. टिपा क्र. १ (डी) (१) (सी) महत्वाची लेखा धोरणे यातील परिच्छेद क्र.१ पहावा. यानुसार कर्मचारी खर्च आणि कार्यालयीन व प्रशासकीय रक्कम ३९११५.१७ लाख यांचे भांडवलीकरण हंगामी तत्वावर यावर्षी प्रगतीपथावरील भांडवली कामाच्या १५ टक्के दराने भर घालून केलेले आहे. हे मात्र प्रकल्पाच्या बांधकामाचे खर्च किंवा स्थिर मत्तांचा संपादनाचे किंवा मत्ता कामाच्या

स्थितीत आणण्यासाठीचे खर्च असे ते विनिर्देशितपणे केलेले नाहीत. हे लेखा धोरण १० स्थिर मत्तांचा लेखा यांच्याशी सुसंगत नाहीत. तसेच वर्षात्तर असे खर्च संबंधित स्थिर मत्ताच्या भांडवलीकरणाची खरी तारीख विचारात न घेता त्यामत्तांना संपूर्ण वर्षासाठी आकारले गेले अशी वाटणी ज्या आधारे केली त्याच्या पडताळणीसाठी पुरेसे व योग्य लेखा परिक्षणाचे पुरावे नसल्याने, आम्हाला अभिप्राय देता येत नाही.

३. महत्वाची लेखा धोरणे यावरील टिपा क्र. १ (डी) (१) (सी) यातील परिच्छेद क्र. २ पहावा. प्रगतीपथावरील भांडवली कामे यांच्या वाटणीस उसनवारीचे खर्च ₹ ९,२११.९६ लाख ही रक्कम १२.३२ टक्के दराने अशी भर केली आहे. (मागील वर्षाच्या वेटेड ॲव्हरेज इंटरेस्ट रेट नुसार हिशेब केलेली) त्यासाठी पात्र मत्ता व प्रकल्पातील व्यत्यय यांची निश्चिती केलेली नाही. हे कृती लेखामानक १६ उसनवारीचे खर्च त्यांच्याशी सुसंगत नाही.याशिवाय प्रगतीपथावरील भांडवली कामे, ही पात्र मत्ता असल्याने तिच्यापुढे केलेल्या शिल्लकीवरील व्याजाचे भांडवलीकरण करणे आवश्यक असूनही ते केलेले नाही. याबाबत लेखापरिक्षणाचे पुरेसे व योग्य पुरावे नसल्याने त्यांच्या संभाव्य परिणामांचा अंदाज करता येत नाही.

योग्य पुराव्या आभावी त्यांचे वित्तीय विवरण पत्रांवर होऊ शकणाऱ्या परिणामांचे सांख्यिकी अंदाज करता येत नाहीत.

४. यावर्षी व्यवस्थापनाने स्थिर मत्तांची प्रत्यक्ष पडताळणी केलेली नाही. त्यावर आधारित अशा बाबींचा वित्तीय विवरणपत्रावर होऊ शकणाऱ्या संभाव्य परिणामांचा अंदाज करता येत नाही.

क) **घसारा** : आमचे असे निरिक्षण आहे की, स्थिर मत्तांचा घसारा, काही प्रकरणी अचूकपणे केलेल नाही. कारण विविध मत्ता उपयोगात आणण्याच्या तारखांबाबत विसंगती / विचलने आहेत. योग्य तपशीलाच्या अभावी या विसंगतीचा घसाऱ्याच्या रकमेवर होणाऱ्या परिणामांचे सांख्यिकीकरण करणे आणि त्याचे नंतर वित्तीय विवरण पत्रावरील प्रभाव याचे अंदाज नाहीत.

ड) **व्यापारी येणी** :

१) वित्तीय विवरणपत्राची महत्वाची लेखा धोरणे यावरील टिपा क्र. १ (डी) (१७) पहावी. यात असे म्हटले आहे की, मा. म.वि.नि आयोगाकडून ग्राहकांकडील संशयास्पद येण्याबद्दल अशा प्राप्ती योग्य रकमेच्या १.५ टक्के दराने तरतूद मान्य केली जाते. मात्र अशी तरतूद वार्षिक अहवालातील येण्याच्या रकमेच्या ५ टक्यांपेक्षा जास्त नसावी. या धोरणाच्या आधारे, कंपनीने व्यापारी येण्याचे वर्गीकरण चांगली व संशयास्पद यामध्ये केले. त्यासाठी एक रकमी तरतूद केली त्यासाठी व्यापारी येण्याच्या वसूलीचे मूल्यांकन केले नाही. तिचे आयुष्यानुसार पृथ:करण केलेले नाही. किंवा वसुलीसाठी प्रयत्न इ. यांचा विचार केला नाही. लेखापरिक्षणाच्या दृष्टीने योग्य व पुरेसे पुरावे नसल्याने आम्ही या व्यापारी येण्यांचे चांगले / संशयास्पद यात वर्गीकरण करणे, किंवा त्यांच्या तरतुदी पुरेशा आहेत किंवा कसे यावर अभिप्राय देता येत नाही. कंपनीची व्यापारी येणी व तरतुदी याबाबत कंपनीची माहिती खालीलप्रमाणे आहे.

अनु. क्र.	लेखा पुस्तकांप्रमाणे येणी	थकीत रक्कम *	तरतुदींची रक्कम
१	अल्प मुदतीची व्यापारी येणी	२८,४०,१९०.९२	२,२१,०१५.३६

वि. विवरणपत्राच्या टिपा क्र. ५२.२ यात नमूद केल्याप्रमाणे व्यापारी येण्याच्या शिल्लकीमध्ये लेखा पुस्तके व माहिती तंत्रज्ञानाचा डेटाबेस यातील नोंदीत ३,०१,२१३ लाखाचा फरक असून त्याचा मेळ प्रलंबित आहे. परिणामी वर्षभरातील वीज विक्री व व्यापारी येणी यांचे तेव्हढे जादा विवरण झाले आहे.

२) वि. विवरणपत्राताच्या टिपा क्र. ६४.१ (१३) यात सांगितल्याप्रमाणे, मराविमं सूत्रधारी जुन्या येण्यांची दि. ०५/०६/२००५ पासूनचा थकीत बाकी ₹ ४८१,९२१ लाख आणि बुडीत कर्जाची तरतूद ₹ १४९,७२५ लाख

हस्तांतरित केली त्यामुळे निव्वळ येणी रु. ३३२,१९६ लाख झाली. येणी खूप जुनी असून त्यांचे हस्तांतरण योग्य तपशीला शिवाय झाले. वसुलीची शक्यता अगदीच नगण्य होती. यामुळे आमचे असे मत आहे की, १०० टक्के तरतूद म्हणजे ₹ ३३२,१९६ लाख लेखापुस्तकात नोंद करणे योग्य झाले असते. एवढी तरतूद केली असती तर कंपनीचा यावर्षीचा तोटा ₹ ३३२,१९६ लाखाने जास्त झाला असता व येणी तेवढ्याने कमी झाली असती.

इ) **ग्राहकांकडील सुरक्षा अनुमती :-**

वि. विवरणपत्राची टिपा क्र. ६४.१(१) याप्रमाणे सुरक्षा अनामतीच्या शिल्लकीच्या लेखा पुस्तकातील नोंदी व मा.तं. डेटाबेस मधील नोंदी यात रु. ५,४४२,७९ लाखाचा फरक असून त्याचा मेळ प्रलंबित आहे. लेखा परिक्षणात्मक पुरेसे व योग्य पुरावे नसल्याने या सुरक्षा अनामतीच्या रकमांचा मेळ करण्याचा वित्तीय विवरणपत्रावर होणारे परिणामांवर आम्हाला अभिप्राय देता येत नाही.

फ) **उपार्जित लेखे पद्धत :**

वि. वि. च्या टिपा क्र. १ (सी) महत्वाची लेखा धोरणे यातील परिच्छेद १ (बी) पहावा. आमच्या लेखा परिक्षणादरम्यान आम्ही खर्चाच्या काही तुरळक प्रकरणात, विशेषत: दुरुस्ती व देखभालीचे खर्च यांचे लेखे उपार्जन / वाणिज्यक तत्वानुसार करण्याऐवजी रोख तत्वांनुसार केले आहेत. ही कृती लेख्यांच्या मूलभूत गृहीत तत्वांशी आणि कंपनीच्या लेखातत्वांशी सुसंगत नाही. लेखा परिक्षणात्मक पाठपुरावा नसल्याने याचा नफा व तोटा पत्रकांवर होऊ शकणाऱ्या परिणामांचा अंदाज करता येत नाही.

ज) **शिल्लकीची निश्चिती :**

वित्तीय विवरणपत्रांची टिपा क्र. ६४.(२) पहावी.

पुढील बाबींची निश्चिती मेळ आणि त्यामुळे होणारी समायोजने यांच्या अधीन आहेत. त्या अशा :-

व्यापारी येण्यांच्या शिल्लकी, कर्जे व अग्रिमे, ग्राहकांची जमा शिल्लक, विविध कर्जे / जमा यांच्या शिल्लकी, प्रवासातील रोख, शासनाकडील येणी, (बँकातील काही शिल्लकी त्याचप्रमाणे टपाल कचेऱ्यात बिले गोळा करण्यासाठीच्या शिल्लकींच्या संदर्भात मेळ करणे, पुष्टीकरण करणे, मेळ घालणे आणि त्याचे परिणामी समायोजन करणे) कंपनीने तिसऱ्या पक्षाकडील शिल्लकी निश्चितीची यंत्रणा अधिक बळकट करण्याची गरज वाटते. योग्य अभिलेख/तपशील नसल्याने याबाबीचा मेळ करणे, जुन्या देण्यांचा हिशेब पूर्ण करणे, त्यातून उदभवणारी हानी / लाभ, आणि समझोते व इतर दायित्वे, वसुलीची अपूरी वसुली किंवा अजिबात न झालेली वसूली यांचे परिणामांचा अंदाज येत नाही.

ह) **टपाल कचेऱ्या, बँका येथील शिल्लकी इ.-**

१) वि. विवरणपत्राच्या टिपा क्र. २३ आणि टिपा क्र. ६४.१ (२) पहाव्यात त्यामध्ये टपाल कचेऱ्या आणि जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बॅकांच्या शाखांमधील शिल्लकीची निश्चिती झाली नसल्याबद्दलची माहिती खालील प्रमाणे आहे.

(₹ लाखात)

तपशील	**३१/०६/२०१६ रोजीची लेखा पुस्तकाप्रमाणे खर्ची शिल्लक (डेबिट बँलंस)**	**३१/०६/२०१६ रोजीची लेखा पुस्तकाप्रमाणे जमा शिल्लक (क्रेडीट बँलंस)**
टपाल कचेऱ्या	९,५७०.१२	१७८४.३९
जि.म. सह. बँका	४,८२७.०२	१,७५९.२४
एकूण	**१४,३९७.१४**	**३,५४३.६३**

या शिल्लकींची निश्चिती झाली नसल्याने त्यांचा वि.विवरणपत्रांवर होऊ शकणाऱ्या परिणामावर आम्हाला अभिप्राय देता येत नाही.

२) वि.वि.ची टिपा क्र. ६४(४)पहावी. यामध्ये विविध लेखा कार्यालये यांच्याकडे उपलब्ध असलेल्या ताज्या बँकांच्या मेळाची माहिती देणाऱ्या पत्रकासंबधी माहिती आहे. कंपनीने बँकात रकमा जमा केल्या बद्दलच्या नोंदी कंपनीकडे आहेत. मात्र त्या बँकाच्या पत्रकात दिसत नाहीत. याशिवाय बँकांनी नाकारलेले चेक्स यांच्या रकमा आणि बँकांनी दिलेले क्रेडीट्स याचे लेखे नोंदी पुस्तकात नाहीत. त्यांचे मेळ व्हायचा आहे. पुरेसा व योग्य पुराव्यांच्या अभावी आम्ही बँकांचा मेळ नसल्यामुळे वि.वि.वर होणाऱ्या परिणामांवर अभिप्राय देऊ शकत नाही.

ई) **वीज खरेदी :-**

१) विविध वीज पुरवठा कंपन्यांकडून केलेल्या वीजखरेदीची देयके विलंबाने मिळाल्यामुळे कंपनीने विलंबित भरणा आकार (डी पी सी) या अल्प तरतूद केली असून ती खालीलप्रमाणे आहे.

(₹ लाखात)

विक्रेत्याचे नाव	विक्रेत्यानुसार डीपीसी	कंपनीनुसार डीपीसी	अल्प तरतूद
जे. एस. डब्ल्यू एनर्जी	८,०११	७,१०५	९०५
अदानी १२००	१५,०७५	११,७१३	३,३६२
अदानी १३२०	१९,६४९	१३,९७६	५,६७३
अदाणी १२५	७५६	७२३	३३
रत्तन इंडिया ४५०	६,५९८	४,५९५	२,००३
रत्तन इंडिया ७५०	२,६६३	२,०१२	६५२
रत्तन इंडिया	२,६६८	२,६३५	३३
	एकूण	-	**१३,०८६**

वरील निष्कर्षामुळे तोट्याचे रु. १३,०८६ लाखाने कमी विवरण झाले असून त्याचा चालू दायित्वावर परिणाम झाला आहे. मात्र कंपनीने याला आकस्मिक दायित्वे मानले आहे.

२) स्त्रोतापाशी करकपात करण्याच्या काही प्रकरणात - म्हणजे कंत्राटी / भाडी / व्यावसायिक शुल्के यांच्या बाबत त्यांची करकपात प्रत्यक्ष पैसे देण्याच्या वेळी केली आहे. मात्र आयकर कायदा १९६१ च्या तरतूदी मधील आवश्यक्तानुसार अशी कपात प्रत्यक्ष पैसे देणे किंवा जमा देणे यामध्ये जे प्रथम असले तेव्हा करण्यास हवी होती. याचा लेखा परिणामात्मक पाठपुरावा नसल्याने त्यांच्या परिणामांचा अंदाज करता येत नाही.

ज) **लेखा मानक २९ : तरतुदी, आकस्मिक दायित्वे व आकस्मिक मत्ता :**

वि.विवरणपत्राच्या टिपा क्र. ६०.२ यात प्रकट केलेल्या आकस्मिक दायित्वांच्या प्रमाणाचे परिक्षण व पडताळणी यासाठीचे लेखापरिक्षणाचे योग्य व पुरेसे पुरावे आम्हाला तपशील व कागदपत्रांच्या अभावी मिळविता आले नाहीत. कंपनीने फक्त प्रकरणाची यादी जतन केली आहे. त्यात गुंतलेल्या रकमांची संख्यात्मक माहिती नाही. याबाबत परिक्षण व पडताळणी करता येत नसल्याने त्यांच्या वि. विवरण पत्रकांवरील परिणामांचा अंदाज करता आलेला नाही.

ख) **पूर्वीच्या मराविमंडळाची वित्तीय पुर्नरचना :-**

वि.विवरणपत्राची टिपा क्र. ६४.१ (१५) पहावी. यात पुर्वीच्या अस्तित्वात असलेल्या मराविमंडळाची वित्तीय सुधारणा योजना या योजनेनुसार मत्ता व दायित्वे यांचे दि. ५ जून २००५ रोजीचे हस्तांतरण व महाराष्ट्र शासनाने या योजनेचे केलेले अंतिमीकरणाच्या माहिती आहे. त्यांची आमची निरिक्षणे :-

१) कंपनीने तिची स्थिर मत्तेच्या लेखा पुस्तकातील आणि सॅप प्रणालीतील नोंदवही यातील दि. ०५/०६/२००५ रोजीची माहिती यातील रु. २००० लाखाच्या निव्वळ फरकाचे समायोजन केले आहे. त्यांची पडताळणी करण्यास आम्हाला तपशील दिला नाही.

२) दि. ०५/०६/२००५ रोजीचे मत्तांच्या संचित घसारा आणि कमी लिखित मूल्य यांचा मत्ता निहाय तपशील उपलब्ध नाही. त्या तारखेपर्यंतचा संचित एकूण घसाऱ्याचा प्रत्यक्ष मत्ता निहाय घसाऱ्याप्रमाणे हिशेब केला नसून तो यथाप्रमाण तत्वानुसार प्रत्येक मत्तेवर लावला आहे. यासंबधी योग्य तपशीलाच्या अभावी प्रत्येक मत्तेच्या कमी लिखित मूल्य व संचित घसारा यांच्या अचूकतेबाबत आम्हाला अभिप्रय देता येत नाही.

३) काही स्थिर मत्तांच्या कमी लिखित मूल्याची रक्कम सुमारे रु. १५४०० लाख आहे. त्याची नोंद सॅप मध्ये जतन केलेल्या नोंदवहीत आहे. मात्र ती मूल्यांकन अहवालात नाही. कंपनीने पूर्नमुल्यांकनाचा रकमेच्या रु. ४३३८८१५ लाख यातून ती वजा केली व उर्वरित रकमेचे यथाप्रमाण पद्धतीने समायोजन केले. योग्य तपशीलाच्या अभावी आम्हाला कमी लिखित मूल्य व संचित घसारा यांच्या अचुकतेवर अभिप्राय देता येत नाही.

ल) **विलंब भरणा आकार व थकबाकीचे व्याज यांच्या लेखात बदल :**

वि. विवरणपत्राची टिपा क्र. ६४.१ (क) पहावी. ती विलंब भरणा अधिभार आणि थकबाकीचे व्याज यांच्या महसूलाच्या लेख्यांविषयी आहे. जर ग्राहकाने तीन महिने देयक भरण्यास कसूर केल्यास त्यावर डी.पी.एस लावला जात असे या विषयी ऑक्टोबर २०१५ या देयक महिन्यापासून उपार्जन पद्धती ऐवजी प्राप्तीच्या तत्वावर आकारणी करणे असा बदल केला आहे. यामुळे दि. ३० सप्टेंबर २०१५ रोजी लेखानोंद केलेले उत्पन्न कंपनीने उलट फिरविलेले नाही. पुरेशा माहिती अभावी याचे परिणामाचा अंदाज देता येत नाही.

म) **लेखा घटक :-**

महत्वपूर्ण खर्च असलेल्या घटकाची ओळख आणि / किंवा मुख्य मत्तेपेक्षा वेगळे उपयुक्त आयुष्य आणि त्या घटकाचे उपयुक्त आयुष्य स्वतंत्रपणे ठरविणे यासंबधी कंपनी व्यवहार मंत्रालयाने जी एस आर ६२७ (इ) दि. २९ ऑगस्ट २०१४ ही अधिसूचना वितरीत केली. कंपनीने अद्याप त्यावर कार्यवाही केली नाही. पुरेशा माहिती अभावी त्यांचे परिणामाचा अंदाज करता येत नाही.

न) **इतर विषय :-**

वि.वि पत्राच्या टिपा क्र. ५५.३ नुसार सुक्ष्म आणि लघू व मध्यम उद्योजक यांची खाती निश्चिती न करणे तसेच त्यांना देय असलेले व्याज देणे या संबधी आहे. या दायित्वाचे कंपनीने सांख्यिकीकरण केलेले नाही. यामुळे येथे (जर काही) व्याजाची तरतूद करणे आवश्यक असेल तर त्याचा अंदाज आणि त्याचे या काळातील तोट्यांवर होणारे परिणाम यांचे अंदाज आम्ही करु शकत नाही. सुक्ष्म, लघू व मध्यम उद्योगांची वेगळी ओळख केली नसल्याने, संबधित संविधीच्या आवश्यक्तेनुसार प्रकटन कंपनीने केले नाही.

वस्तूमालाच्या प्रत्यक्ष पडताळणीची अभिलेखा सोबत तूलना केल्यावर निदर्शनास आलेल्या विसंगती बाबत कार्यवाही केलेली नाही. संबधित माहिती योग्य प्रकारे संकलित केलेली नसल्याने आम्ही या विसंगतीचे सांख्यिकीकरण करणे व त्याचे कंपनीच्या वित्तीय विवरणपत्रावर होऊ शकणारे परिणाम यावर अभिप्राय देण्यास असमर्थ आहोत.

टिपा क्र. १९ महाराष्ट्र वीज विकास महामंडळाला दिलेली कर्ज रु. २४६.७३ लाख यासंबधी आहे. महामंडळाकडून आलेल्या निश्चितीनुसार यात रु. १६.१७ लाखाचा फरक असून तो मेळ करण्याच्या अधीन आहे.

महानिर्मिती संबधी

अ) या कंपनीने महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी लि. (महावितरण) सोबत केलेल्या वीज खरेदी करारानुसार यावर्षातील विलंबित भरणा अधिभारावरील व्याजाचे रु. १०३९.२६ कोटी या रकमेला ग्राहकांकडून येणारे अधिभार उत्पन्न या लेखाशिर्षांगत मान्यता दिली. महावितरणाने अधिभार रु. २६३८.२७ कोटी दि. ३१ मार्च २०१६ पर्यंत भरलेला नव्हता. तसेच बहुवर्षीय वीज दर नियमन २०११ नुसार आणि त्यांची नंतरची दुरुस्ती याप्रमाणे या कंपनीने महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनीवर (महापारेषण) रिॲक्टीव्ह पॉवरचे रु. ६२.३७ कोटीचे देयक पाठविले. महापारेषणाने ते स्विकारले नाही. अशाप्रकारे महावितरण व महापारेषण यांनी देयके स्वीकारली नसल्याने या उत्पन्नाची वसुली बाबत आणि त्याचा वर्षाच्या कंपनीच्या तोट्यावर तसेच व्यापारी येणी, महसूल, राखीव व अधिक्य यावर होणारे परिणामाचा अंदाज ठरवू शकत नाही.

ब) लेख्यांच्या टिपा क्र. ६४.३(५) यात नमूद केल्याप्रमाणे कर्जे व अग्रिमे, अनामती व व्यापारी देणी यांची संबधित व्यक्ती, संस्था यांच्या कडून निश्चिती होणे आणि / किंवा त्यांचे प्रकरणानुसार मेळ करणे यांच्या अधीन आहेत. या निश्चिती व मेळ प्रलंबित असल्याने त्यांचे नंतरचे समायोजनाबाबत अंदाज करता येत नाहीत. तसेच काही कर्जे व अग्रिमे यांच्या रास्त कालावधीनंतर राहिलेल्या शिलकीबाबत लेखा निहाय थकीत रकमांची माहिती उपलब्ध नसल्याने , जरी काही तरतूद आवश्यक असेल तर त्यांची अंदाज करता येत नाही. यामुळे अशा शिलकीची स्थिती व त्याचा कंपनीचा यावर्षीच्या तोट्यावर होऊ शकणारे परिणाम यावर आम्ही अभिप्राय देऊ शकत नाही.

क) लेख्यांच्या टिपा क्र. ६४.३ (६) यात कोळसा पुरवठादारांना दिलेला अग्रिम रु. ७६०.८८ कोटी ही रक्कम कर्जे व अग्रिमे यात समाविष्ट केल्याचे सांगितले आहे. या अग्रिमामुळे कोळसा पुरवठ्यासाठी रु. ३७३.५२ कोटीचे दायित्व कंपनीला मिळाले. देयकांची अंतिम मंजुरी प्रलंबित असल्यामुळे कंपनीने अग्रिमातून दायित्व निभावलेले नाही. यापुढे कंपनीच्या संबधीत मत्ता व दायित्वे यांचे या रकमे इतके जादा विवरण झालेले आहे. त्यामुळे कंपनीच्या तोट्यावर होणाऱ्या परिणामांचा अंदाज करता येत नाही.

पात्र मत :

आमच्या मते आणि आमच्या सर्वोतपरी माहिती व आम्हास दिलेली स्पष्टीकरणे यानुसार आम्ही अहवाल देतो की, वरील 'पात्र मतांचा आधार' या परिच्छेदातील मजकूरांचे परिणाम यांचा अपवाद केल्यानंतर वरील एकत्रित विवरण पत्रकांवरील जोर दिलेली प्रकरणे या शीर्षकांच्या परिच्छेदात दिलेल्या मजकूरासोबत वाचन केल्यानंतर, आणि खाली दिल्याप्रमाणे उपकंपन्यांच्या वित्तीय विवरणपत्रकांवर इतर लेखापरिक्षकांचे अहवालावर विचार केल्यानंतर आमच्या मते, एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रके, कायद्यातील आवश्यक्ते नुसार, आवश्यक त्या पध्दतीने आणि भारतात सर्वसाधारणपणे स्वीकारलेल्या लेख्यांच्या तत्वाला सुसंगत व अनुरुप अशा प्रकारे दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षातील कंपनीच्या स्थितीचे, सत्य व रास्त दर्शन घडवितात आणि त्यांचा त्यावर्षाचा एकत्रित नफा व एकत्रित रोकडता प्रवाह दाखवितात.

भर दिलेली प्रकरणे :-

आम्ही वित्तीय विवतण पत्रकांच्या टिपांमधील खालील विषयांकडे लक्ष वेधू इच्छितो :-

१) टिपा क्र. ४९.१(२) पहावी. यात कंपनीने लेखा पुस्तकात केलेल्या कराच्या तरतूदीसाठी रु. ४९८,७०४,६७५/- ची निव्वळ तरतूद केली असून त्यापैकी अग्रिम कर रु. ११४४,३८७,७५० दर्शविली आहे. आणि प्रकरणांमध्ये अपीले केली असल्याने आयकर अभिलेखांप्रमाणे असे कोणतेही दायित्व नाही. लेखापुस्तकात केलेल्या रकमेची तरतुदी ह्या कंपनीच्या

अंदाजाप्रमाणे आहे

२) टिपा क्र. ५२.१ (२) पहावी. त्यात मालमत्तेच्या भाडेपोटी उपकंपन्याकडून थकीत कर्ज रक्कम रु. २,०४५,३७९,३७५/- (मा. वर्षी रु. २,०९७,४६७,०२९/-) दीर्घ काळापासून बाकी आहे.

३) टिपा क्र. ६०.१ (४) याची तळटिप पहावी. त्यात कंपनीने महाराष्ट्र शासनाला दिलेल्या भागाचे मुद्रांक शुल्क माफ करावे अशी विनंती महसूल विभाग, महाराष्ट्र शासन यांना कंपनीने केली आहे. ही माफी मिळेल या विषयी व्यवस्थापनाला खात्री आहे.

महानिर्मितीच्या प्रकरणी

आम्ही एकत्रित वित्तीय विवरणपत्राच्या पुढील टिपांकडे लक्ष वेधतो :-

अ) **टिपा क्र. ५३.४:** भविष्य निर्वाह निधीच्या हंगामी लेख्याच्या आधारे जर काही तूट / जादा असल्यास त्याचा लेखा करणे आवश्यक तपशील व माहिती उपलब्ध नाही.

ब) **टिपा क्र. ६१.३ :** महाराष्ट्र शासनासोबत केलेल्या कराराबाबत विविध जल विद्युत केंद्रात वीज निर्मितीच्या सुविधांचे कार्य अद्याप सुरु व्हायचे असणे यासंबधी आणि लेखामानक १९: भाडेपट्टी या कंपनी (लेखा मानके) नियमावली २००६ यानुसार भाडेपट्टीबाबत कार्यवाही प्रलंबित असणे यानुसार करावयाची प्रकटने.

क) **टिपा क्र. ६४.३ (१०) :** महानिर्मितीची उपकंपनी महागूज कोलरीज लि. यातील गुंतवणूकीतील कोणतेही तोटा कमी करण्याबाबत मान्यता न देणे यावर कंपनीने कोणतेही समर्थन न देणे.

ड) **टिपा क्र. ५९.३ :** महाराष्ट्र शासनाची दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी अधिसूचना काढून महाराष्ट्र विद्युत सुधारणा हस्तांतरण योजना २००५ यात दुरुस्ती केली. त्या आधारे स्थिर मत्तांचे मूल्यांत हस्तांतरणाच्या तारखेपासून वाढ करणे, आणि त्यामुळे घसारा व समभाग भांडवल वाढविणे याबाबत.

इ) धोपावे कोस्टल पॉवर लि. च्या प्रकरणी कंपनीने तिची सूत्रधारी कंपनी तसेच सूत्रधारी कंपनीच्या सहोदर कंपन्या यांचे कडून रु. ३८.३२ कोटीचे कर्ज घेणे बाबत. हे कर्ज तिचे भाग भांडवल रु. ०.०५ कोटी पेक्षा खूप जास्त आहे. टिपाच्या टिपा क्र. १ (बी) कडे लक्ष वेधण्यात येत आहे. त्यात म्हटले आहे. की, कंपनी गोईंग कन्सर्न बेसीस साठी तयार केलेली नव्हती. म्हणून प्रवर्तन पूर्व खर्चाच्या कारणामुळे झालेल्या तोटा लेखा पुस्तकात केला आहे.

या विषयी आमचे मत पात्रतेविषयी आक्षेप घेणारे आहे.

इतर विषय :-

आम्ही चार उपकंपन्यांची वित्तीय विवरणपत्रे / वित्तीय माहिती यांचे लेखा परिक्षण केलेले नाही. त्यातुन एकूण मत्ता रु.१,६२,१७,१००.६८ लाख आणि महसूल रु. ५९,०७,३९४.७८ लाख दर्शविला आहे. एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रांनी त्या विचारात घेतल्या आहेत. या उपकंपन्यांची वि. वि / माहिती यांचे लेखापरिक्षण अन्य लेखा परिक्षकांनी केल्या आहेत. त्यांचे अहवाल व्यवस्थापनाने आम्हाला उपलब्ध करुन दिले आहेत.

एकत्रित विवरणपत्रे, त्यातील रकमा व उपकंपन्यासंबंधीची प्रकटने या संबंधीचे आमचे मत तसेच उपकंपन्यासंबंधी आम्ही कायद्याचे कलम १४३ (३) आणि (११) यातील तरतूदींप्रमाणे आम्ही दिलेला अहवाल हा पूर्णपणे या अन्य लेखापरिक्षकांच्या अहवालावर आधारित आहे.

१. इतर कायदे व नियमनाच्या आवश्यकता

१.१ कायद्याच्या कलम १४३ (३) यातील आवश्यकतांनुसार तसेच आमचे लेखा परिक्षण आणि इतर लेखापरिक्षकांचे उपकंपन्यांच्या वित्तीय विवरणपत्रकांवर आणि अन्य वित्तीय महितीवर दिलेले वेगळे अहवाल - ज्याची नोंद आमच्या "इतर विषय" या परिच्छेदात केली असून त्यांच्या लागू होणाऱ्या मर्यादेनुसार आम्ही खालीलप्रमाणे अहवाल देत आहोत.

अ) वरील 'पात्र मतांचा आधार' या शीर्षकांच्या परिच्छेदात नमूद केलेल्या विषयाचे परिणाम/सभाव्य परिणाम यांचा अपवाद करता आम्ही आमचे सर्वोत्तम ज्ञान व विश्वास यानुसार एकत्रित वित्तीय विवरणपत्राच्या आमच्या लेखापरिक्षणाच्या हेतूसाठी आवश्यक ती सर्व माहिती आणि स्पष्टीकरणे मागविली आणि ती मिळविली आहेत.

ब) वरील पात्र मत्तांचा आधार या शिर्षकात परिच्छेदात वर्णन केलेल्या विषयांचा परिणाम / संभाव्य परिणाम यांचा अपवाद करता आमच्या मते, कायद्यानुसार आवश्यक असणारी योग्य लेखा पुस्तके (नोंदवही) कंपनीने व्यवस्थित ठेवलेली आहेत असे आम्ही केलेल्या अशा लेखा पुस्तकांच्या परिक्षणातून दिसून आले.

क) एकत्रित ताळेबंद, एकत्रित नफा व तोटा पत्रक आणि एकत्रित रोकडता प्रवाह पत्रक ही या अहवालाशी संबंधित वित्तीय विवरणपत्रके तयार करण्यासाठी जतन केलेल्या लेखा वह्या पत्रकांशी सहमती दर्शवितात.

ड) 'पात्र मतांचा आधार' या परिच्छेदात वर्णन केलेल्या विषयांचे परिणाम / संभाव्य परिणाम यांचा अपवाद करता, सदर ताळेबंद, नफा तोटा पत्रक, आणि रोकडता प्रवाह पत्रक ही वि.वि.पत्रे कायद्याचे कलम १३३ यातील लेखांची मानके, ज्यांचे सहवाचन कंपनी खाते नियम २०१४ यातील नियम ७ सोबत केले जाते, यांचे अनुपालन करतात.

इ) वरील 'पात्र मतांचा आधारे' या परिच्छेदात वर्णन केलेले विषय, आमच्या मते कंपनीच्या कामांवर प्रतिकूल परिणाम करु शकतात.

फ) ही सूत्रधारी कंपनी भारत सरकारच्या कंपनी व्यवहार मंत्रालयाने वितरीत केलेली अधिसुचना क.जी.एस.आर. ४६३(इ) दि. ५ जून २०१५, नुसार एक सरकारी कंपनी असल्याने, कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १६४ चे उपकलम (२) यातील तरतूदी या सूत्रधारी कंपनीला लागू नाहीत. तसेच तिच्या उपकंपन्या आणि भारतात संस्थापित केलेल्या संयुक्त नियंत्रणातील कंपन्यांच्या सांविधिक लेखा परिक्षकांनी दिलेल्या अहवालानुसार या गटातील कंपन्यांचे किंवा भारतात संस्थापित केलेल्या कंपन्यांचे कोणतेही संचालक कायद्याचे कलम १६४ (२) यातील अटीप्रमाणे दि. ३१ मार्च २०१६ पर्यंत अपात्र नव्हते.

ग) लेखे व इतर संबधित प्रकरणे सुव्यवस्थितपणे ठेवणे याविषयीची पात्रता - आक्षेप हे पात्रमतांचा आधार या परिच्छेदाप्रमाणे आहेत.

ह) कंपनीतील वित्तीय माहिती देण्यासाठी असलेली अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे आणि अशा नियंत्रणाचे कार्य व परिणामकारकता यासाठी आम्ही वेगळ अहवाल जोडपत्र 'अ' मध्ये दिल असून तो पहावा.

ई) कंपनी (लेखापरिक्षण व लेखापरिक्षक) नियमावली २०१४ यानुसार लेखापरिक्षकांच्या अहवालात समाविष्ट करण्याचे इतर विषय याविषयी आमच्या मते व आम्ही मिळवलेली सर्वोत्कृष्ट माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार आम्ही, खालीलप्रमाणे अभिप्राय देतो.

अ) 'पात्र मतांचा आधार' या परिच्छेदात वर्णन केलेले परिणाम/संभाव्य परिणाम यामुळे या कंपनीने न्यायालयात प्रलंबित असलेल्या खटल्यांचा तिच्या वित्तीय स्थितीवर आणि एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रांवर होऊ शकणाऱ्या परिणामाविषयी प्रकटन केले आहे. किंवा कसे यावर आम्ही भाष्य करण्यास असमर्थ आहोत.

ब) 'पात्र मतांच्या आधार' या परिच्छेदात वर्णन केलेले परिणाम/संभाव्य परिणाम यांचा यामुळे कंपनीने तिला लागू असणारे कायदे किंवा लेखा मानके यांच्या अंतर्गत दृष्टीक्षेपात येऊ शकतील असे भविष्यातील प्रत्यक्ष तोटे जर झाले तर त्यांचा तिच्या दीर्घ मुदतीच्या कंत्राटावर/करारावर होणाऱ्या परिणामांवरुन तरतूदी केल्या किंवा कसे यावर आम्ही भाष्य करण्यास असमर्थ आहोत. आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार ही कंपनी कुठलेही साधित करार केलेले नाहीत.

क) कंपनीकडे 'गुंतवणुकदार शिक्षण व रक्षण निधी' यामध्ये स्थानांतरीत करावी अशी कोणतीही रक्कम नाही.

ज) आम्हास जी योग्य वाटली अशी कंपनीचे अभिलेखन आणि लेखापुस्तके यांची तपासणी केली; तसेच आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार आणि भारताचे लेखा नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी दिलेली निदेश व उपदेश यांची उत्तरे या सर्वांच्या आधारे आम्ही आमच्या अहवाल सोबत कायद्याचे कलम १४३ (५) यातील अटीनुसार, जोडपत्र 'ब' येथे जोडले आहे.

डुगर अँन्ड असोशिएट्स यांचे करिता,
सनदी लेखापाल.
फर्म नोंदणी क्र. ०००५६१ एन
सही /-

(मुकेश गोयल)
भागीदार
सदस्य क्र. ०८१८१०

स्थळ : नवी दिल्ली
दिनांक : २४ डिसेंबर २०१६

मराविमं सूत्रधारी कंपनी लि. च्या वर्ष २०१५-१६ च्या एकत्रित वित्तीय विवरण पत्रावरील स्वतंत्र लेखापरिक्षकांच्या अहवालाचे जोडपत्र 'अ'

कंपनी कायदा २०१३ याचे कलम १४३ मधील उपकलम ३ याचा खंड (१) नुसार 'अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे' यावर अहवाल

३१ मार्च २०१६ रोजीच्या व त्या तारखेला संपलेल्या वित्तीय वर्षाचे एकत्रित वित्तीय विवरणपत्राचे आम्ही लेखा परिक्षण केले, त्या सोबतच आम्ही मराविमं सूत्रधारी कंपनी लि. (यापुढे सूत्रधारी कंपनी असा संदर्भ दिला जाईल) आणि तिच्या उपकंपन्या, सहयोगी कंपन्या आणि संयुक्त नियंत्रणाखालील कंपन्या (ज्या या तारखेस भारतात संस्थापित झाल्या आहेत) त्यांचे वित्तीय अहवाल देण्यासाठी असलेली वित्तीय नियंत्रणे यांचे लेखापरिक्षण केले.

अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणा संबधी व्यवस्थापनाची जबाबदारी :

भारतीय सनदी लेखापाल शिक्षण संस्थेने वित्तीय अहवाल देण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे लेखापरिक्षण याबाबत एक मार्गदर्शक टिप वितरीत केली आहे. त्यांत अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे घटक नमूद केलेले आहेत. त्याचा विचार करुन कंपनीने वित्तीय अहवाल देण्याचे निकष निश्चित केले असतात. त्याच्या आधारे अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे स्थापित करुन प्रभावीरित्या त्यांचे संचालन करणे ही कंपनीच्या व्यवस्थापनाची जबाबदारी असते. या जबाबदारीमध्ये पुढील कार्यांचा समावेश होतो:-
अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे संकल्प चित्र तयार करणे, त्याची अंमलबजावणी करुण प्रभावीरित्या त्यांचे प्रवर्तन करणे आणि त्यातून कंपनीच्या व्यावसायिक कृती शिस्तबद्ध रितीने व कार्यक्षमरित्या चालिवणे आणि त्याच वेळी कंपनीच्या धोरणांना धरुन वर्तन करणे, तिच्या मत्तांचे रक्षण करणे, लबाडी व चुका शोधणे व त्याला प्रतिबंध करणे. दस्तऐवज अचूक व परिपूर्ण ठेवणे आणि कंपनी अधिनियम २०१३ च्या आवश्यक्ताप्रमाणे विश्वासार्ह वित्तीय माहिती वेळेवर तयार करणे.

लेखा परिक्षकांची जबाबदारी :

कंपनीच्या वित्तीय माहिती देण्यासाठी तिच्या अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणा संबधी, आमच्या लेखापरिक्षणाच्या आधारे, मत व्यक्त करणे ही आमची जबाबदारी आहे. भारतीय सनदी लेखापाल शिक्षण संस्था (ICAI) यांनी अंतर्गत लेखा परिक्षणाची मार्गदर्शक टिपा आणि कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १४३ (१०) यात विनिर्देशित केलेली लेखा मानके यांचे दोन्हीचे विवरण केले आहे. ते कंपनीला ज्या मर्यादेत लागू होते त्याप्रमाणे परिक्षण केले जाते. आम्ही नैतिक गरजांचे अनूपालन होईल अशा प्रकारे आमच्या लेखा परिक्षणाचे नियोजन करुन कार्य पार पाडावे, जेणे करुन त्यातून अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे ही वित्तीय माहिती योग्य व पुरेशी असल्या बद्दल आणि ते कार्य सर्व प्रत्यक्ष क्षेत्रात परिणामकारकरित्या चालू असल्याची खात्री मिळेल.

खालील 'मतांचा अस्वीकार' या परिच्छेदात वर्णन केल्याप्रमाणे आम्ही कंपनीच्या वित्तीय अहवालासाठीच्या अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण प्रणाली संबधी लेखा परिक्षणातून मत व्यक्त करण्यास आधार देतील असे योग्य व पुरावे आम्हास मिळविता आलेले नाहीत.

संदर्भ : सूत्रधारी कंपनी :-

खालील 'मतांचा अस्वीकार' या परिच्छेदात वर्णन केल्याप्रमाणे आम्ही कंपनीच्या वित्तीय अहवालासाठीच्या अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण प्रणाली संबधी लेखा परिक्षणातून मत व्यक्त करण्यास आधार देतील असे योग्य व पुरावे आम्हास मिळविता आलेले नाहीत.

संदर्भ - उपकंपन्या :

उपकंपन्यांचे लेखा परिक्षण हे वित्तीय अहवालासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या प्रणालीसंबधी पुरेसे लेखापरिक्षणात्मक पुरावे मिळवण्याच्या दृष्टीने कार्यपालनाच्या कार्यपध्दतीचे लेखा परिक्षण करतो. आम्ही अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणासंबंधी वित्तीय अहवाल

देण्याच्या दृष्टीने लेखापरिक्षण करतो. त्यासाठी प्रत्यक्ष दुबळ्या जगांमुळे होणाऱ्या धोक्याचे मूल्यांकन करतो. या धोक्याच्या जागांच्या मूल्यमापनातून व परिक्षणातून तसेच रचनेच्या मूल्यांकनातून अंतर्गत नियंत्रणाची परिणामकारकता जोखतो. व त्या नियंत्रणातून समजून घेतो यासाठी निवडलेली कार्यपद्धती लेखामधून परिक्षकांच्या न्यायबुद्धीवर अवलंबून असते त्यात वित्तीय विवरणपत्रामधून अनवधानाने किंवा लबाडीने गैर विवरण होण्याच्या शक्यतेचे मूल्यांकन सुद्धा अनस्थूत आहे.

उपकंपन्याच्या लेखा परिक्षकांचा विश्वास आहे की, त्यांच्या लेखापरिक्षणाच्या अभिप्रयासाठी पुरेसे व योग्य पुरावे त्यांनी मिळवलेले आहेत. व अंतर्गत नियंत्रणे यावर अभिप्राय मिळवण्यासाठी ते पर्याय आहेत.

वित्तीय अहवाल देण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे यांचा अर्थ -

कंपनीचे वित्तीय अहवाल देण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे या प्रक्रियेची रचना वित्तीय अहवालांच्या विश्वासार्हतेचे प्रमाणबध्द - हमी मिळविण्यासाठी आहे. तसेच सर्वसाधारणपणे स्वीकारलेली लेखा तत्वे यांना सुसंगत अशी आणि बाह्य हेतूसाठी वित्तीय विवरणपत्रे तयार करणे हे सुध्दा यात अंतर्भूत आहे. कोणत्याही कंपनीचे वित्तीय माहिती देण्यासाठीची अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे यामध्ये पुढील बाबी समाविष्ट असतात. १) अभिलेख योग्य तपशीलासह जतन करणे व त्यातून कंपनीच्या मत्तांचे व्यवहार, विल्हेवाट इ. चे अचूक व रास्त दर्शन घडविणे. २) सर्वसाधारण स्वीकरलेल्या लेखा तत्वानुसार वित्तीय विवरणे पत्रे तयार करण्यासाठी मान्यता देण्यासाठी आवश्यक असतील अशा प्रकारे व्यवहाराची नोंदणी करण्यात येते आणि कंपनीच्या प्राप्ती व खर्च हे व्यवस्थापनाने व संचालकांची प्रधिकृत केल्याप्रमाणेच होत आहेत याची हमी देणे आणि ३) वित्तीय विवरणपत्रांना प्रत्यक्ष बाधक ठरु शकतील असे कंपनीच्या मत्तेच्या संबधीच्या कृती - म्हणजे संपादन वापर किंवा विल्हेवाट इ. ना प्रतिबंध केला जातो किंवा ते वेळीच शोधता येतात याबद्दल योग्य हमी देणे.

संदर्भ - सुत्रधारी कंपनी : म.रा.वि.मं. सूत्रधारी कंपनी लि.

मतांचा अस्वीकार :

आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार कंपनीने भारतीय लेखापाल संस्थेने वित्तीय माहिती देण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे याविषयाच्या मार्गदर्शक टिपणीत नमूद केलेल्या निकषाचे किंवा अत्यावश्यक घटकांच्यानुसार अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे अद्याप स्थापित केलेली नाहीत. या कारणांमुळे कंपनीकडे ३१ मार्च २०१६ रोजी वित्तीय अहवाल देण्यासाठी अंतर्गत नियंत्रणे पुरेशी आहेत किंवा कसे याबाबत मी / आम्ही मत व्यक्त करण्यासाठी आवश्यक व योग्य असे लेखापरिक्षणाचे पुरावे मिळवण्यास असमर्थ आहोत. वरील अस्वीकाराचा अहवालाचा आम्ही / विचार केला व त्यानुसार आमच्या लेखापरिक्षणाचे स्वरुप, वेळ व मर्यादा निश्चित केल्या. आणि या अस्विकृतांच्या परिच्छेदामुळे वित्तीय विवरणपत्रावरील आमच्या मताला बाधा येत नाही.

संदर्भ :

उपकंपनी :- महापारेषण

वित्तीय अहवालसंबंधी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या स्वाभाविक मर्यादा :

वित्तीय अहवालसंबंधी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या काही सूप्त स्वाभाविक मर्यादा आहेत. यामध्ये पुढील बाबी येऊ शकतात. व्यवस्थापनासोबत संघर्ष, विरोध होणे किंवा व्यवस्थापनाकडून त्या नियंत्रणांना नजुमानता पुढे जाणे तसेच काही चूका घडणे किंवा लबाडी झाल्याचे लक्षात न येणे. तसेच भविष्यकाळासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्याव्दारे केलेले प्रक्षेप व अंदाज हे जोखमीच्या अधीन असतात. परिस्थितीत बदल होऊ शकतात. किंवा धोरण व पद्धती यांचा दर्जा घसरतो. यामुळे गैर विवरण होऊ शकते व अंतर्गत नियंत्रणे अपूरी होतात.

मत :-

आमच्या मते कंपनीमध्ये वित्तीय अहवालासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण प्रणाली सर्वोतपरी प्रत्यक्ष स्वरुपात व पुरेशा प्रमाणात अस्तित्वात आहे. आणि दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षात ती प्रभावीपणे कार्यरत होती. भारतीय सनदी लेखापाल संस्थेने अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाबाबत ज्या मार्गदर्शक सूचना दिल्या आहेत; त्यातील आवश्यक घटक कंपनीने विचारात घेऊन अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे निकष निश्चित केले व त्या आधारे तिची अंतर्गत नियंत्रण प्रणाली कार्य करते.

संदर्भ : उपकंपनी - ए पी सी एल

वित्तीय अहवालासंबंधी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या स्वाभाविक मर्यादा

वित्तीय अहवालसंबंधी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या काही सूप्त स्वाभाविक मर्यादा आहेत. यामध्ये पुढील बाबी येऊ शकतात. व्यवस्थापनासोबत संघर्ष, विरोध होणे किंवा व्यवस्थापनाकडून त्या नियंत्रणांना नजुमानता पुढे जाणे तसेच काही चूका घडणे किंवा लबाडी झाल्याचे लक्षात न येणे. तसेच भविष्यकाळासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्याव्दारे केलेले प्रक्षेप व अंदाज हे जोखमीच्या अधीन असतात. परिस्थितीत बदल होऊ शकतात. किंवा धोरण व पद्धती यांचा दर्जा घसरतो. यामुळे गैर विवरण होऊ शकते व अंतर्गत नियंत्रणे अपूरी होतात.

मत :-

आमच्या मते कंपनीमध्ये वित्तीय अहवालासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण प्रणाली सर्वोतपरी प्रत्यक्ष स्वरुपात व पुरेशा प्रमाणात अस्तित्वात आहे. आणि दि. ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षात ती प्रभावीपणे कार्यरत होती. भारतीय सनदी लेखापाल संस्थेने अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाबाबत ज्या मार्गदर्शक सूचना दिल्या आहेत; त्यातील आवश्यक घटक कंपनीने विचारात घेऊन अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे निकष निश्चित केले व त्या आधारे तिची अंतर्गत नियंत्रण प्रणाली कार्य करते.

संदर्भ : उपकंपनी महानिर्मिती

मतांचा अस्वीकार :

आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार कंपनीने भारतीय लेखापाल संस्थेने वित्तीय माहिती देण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे याविषयाच्या मार्गदर्शक टिपणीत नमूद केलेल्या निकषाचे किंवा अत्यावश्यक घटकांच्यानुसार अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे अद्याप स्थापित केलेली नाहीत. या कारणांमुळे कंपनीकडे ३१ मार्च २०१६ रोजी वित्तीय अहवाल देण्यासाठी अंतर्गत नियंत्रणे पुरेशी आहेत किंवा कसे याबाबत मी / आम्ही मत व्यक्त करण्यासाठी आवश्यक व योग्य असे लेखापरिक्षणाचे पुरावे मिळवण्यास असमर्थ आहोत. वरील अस्वीकाराचा अहवालाचा आम्ही / विचार केला व त्यानुसार आमच्या लेखापरिक्षणाचे स्वरुप, वेळ व मर्यादा निश्चित केल्या. आणि या अस्विकृतांच्या परिच्छेदामुळे वित्तीय विवरणपत्रावरील आमच्या मताला बाधा येत नाही.

संदर्भ : उपकंपनी - महावितरण

वित्तीय अहवालसंबंधी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या स्वाभाविक मर्यादा :

वित्तीय अहवालसंबंधी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या काही सूप्त स्वाभाविक मर्यादा आहेत. यामध्ये पुढील बाबी येऊ शकतात. व्यवस्थापनासोबत संघर्ष, विरोध होणे किंवा व्यवस्थापनाकडून त्या नियंत्रणांना नजुमानता पुढे जाणे तसेच काही चूका घडणे किंवा लबाडी झाल्याचे लक्षात न येणे. तसेच भविष्यकाळासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्याव्दारे केलेले प्रक्षेप व अंदाज हे जोखमीच्या अधीन असतात. परिस्थितीत बदल होऊ शकतात. किंवा धोरण व पद्धती यांचा दर्जा घसरतो. यामुळे गैर विवरण होऊ शकते व अंतर्गत नियंत्रणे अपूरी होतात.

पात्रतेची / आक्षेपाची मते

आम्हाला दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे आणि आमचे लेखापारिक्षण याआधारे आम्हाला या (महावितरण) कंपनीच्या अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणामध्ये ३१ मार्च २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षात खालील दुर्बल मुद्दे लक्षात आले.

१) या कंपनीमध्ये स्थिर मत्तांच्या खर्चाचे भांडवलीकरणासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण प्रणालीत शीर्षे निश्चित करण्याची योग्य पद्धत नाही. त्यामुळे स्थिर मत्तांचे भाडवलीकरण कमी / जास्त / विलंबाने होण्याची शक्यता आहे. त्याचा सलग्न परिणाम घसारा अकारणी आणि कंपनीचे कार्याचे निष्कर्ष यावर होतात.

२) कंपनीमध्ये जेव्हा जशी एखादी स्थिर मत्ता वापरण्यास योग्य होते; तेव्हाच तिचे भांडवलीकरणाची योग्य अंतर्गत नियंत्रण प्रणाली नाही. कारण तिचे काम पूर्ण झाल्याचे प्रमाणात अभियांत्रिकी विभागाकडून विलंबाने दिले जाते किंवा खरेदी केलेल्या वस्तू मिळाल्याचे विक्रेत्याचे देयक मिळण्यास विलंब होतो. यामुळे स्थिर मत्तांचे भांडवलीकरण विलंबाने आणि कमी प्रमाणात होण्याची शक्यता असते. तसेच त्यामुळे घसारा कमी आकारला जाऊन कार्याच्या निष्कर्षावर परिणाम होऊ शकतो.

३) या कंपनीत कर्मचारी खर्च, कार्यालयीन व प्रशासन खर्च यांचे भांडवलीकरणासाठी योग्य अंतर्गत नियंत्रण प्रणाली नव्हती. ते हंगामी तत्वावर १५ टक्के दराने करण्यात येते. त्यासाठी प्रगतीपथावरील भांडवली खर्च किंवा १५ टक्के जादा या तत्वाने केले जाते. त्यासाठी अशा भांडवली मत्ता / प्रकल्प / प्रगतीपथावरील भांडवली कामे यांचे थेट खर्च निश्चित केले जात नाहीत. याशिवाय लागू होणारा भांडवली दर हा पूर्ण वर्षासाठी लावला जातो. भांडवलीकरणाची प्रत्यक्ष तारीख आणि त्यात जर काही व्यत्यय असतील तर त्याचा विचार होत नाही.

४) कंपनीची विविध मंडळे, विभाग आणि मुख्यालये येथे स्थिर मत्तांच्या वस्तू आहेत. मात्र त्यांची नियत कालावधीनंतर प्रत्यक्ष पडताळणी करण्यासाठी कंपनीमध्ये योग्य अंतर्गत नियंत्रण प्रणाली नाही. त्यामुळे त्यात काही विसंगती दिसून आल्यास त्याचे समायोजन केले जात नाही.

५) विभाग / मंडळे येथील भांडारात असलेल्या वस्तूंची वेळेवर पडताळणी करण्यासाठी कंपनीने प्रभावी अंतर्गत नियंत्रण प्रणाली तयार केलेली नाही. तेथील शिल्लक वस्तूंची तूलना वित्तीय खतावणीसोबत करण्यास हवी आणि विसंगतीसाठी योग्य ती प्रक्रीया केली पाहिजे या उणिवेमुळे वित्तीय अहवालांचे गैर -विवरण होऊ शकते.

६) वस्तूंचे पुरवठादार विक्रेते / सेवा पुरवणारे कंत्राटदार यांची प्रलंबित देयके त्याच वर्षात मिळावी. याची हमी घेण्यासाठी कंपनीमध्ये अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण प्रणाली नव्हती. त्याप्रमाणे हे खर्च प्रत्यक्ष / देयके / बीजके जेव्हा मिळतील त्याप्रमाणे असे खर्च वर्षाच्या अखेरीस उलट फिरवून त्याचे लेखे केले जातात. यामुळे चुकीचे लेखे नोंदणी होण्याची शक्यता असते.

७) कंपनीमध्ये एकात्मिक इ आर पी / सॅप प्रणाली नव्हती. कंपनी वेगवेगळे सॉफ्टवेअर पॅकेजेस वापरते व त्याची जोडणी सॉफ्टवेअर व्दारे संगणकावर किंवा मानवी श्रमाने केली जाते. त्यामुळे त्यात काही मोकळ्या जागा राहतात. यामुळे वित्तीय अहवाल कमी प्रमाणात देण्याची शक्यता असते.

८) या कंपनीकडे विक्रेते / कंत्राटदार यांच्याकडून प्राप्त होण्याजोग्या रकमा / व्यापारी येणी तसेच अग्रीमे व कर्जे यांच्या शिल्लकींचा मेळ करणे / खातरजमा करणे आणि नंतर त्याचे समायोजना करणे. यासाठी योग्य नियंत्रण व्यवस्था नाही. त्याचे वित्तीय विवरणपत्रांवर काही परिणाम होण्याची शक्यता असते.

९) कंपनीमध्ये सेवाकर, वर्क कॉंट्रक्ट कर, स्त्रोतापाशी कर कपात टी सी एस या संविधीक देण्याची कपात करणे आणि / किंवा ते जमा करणे यासाठी अंतर्गत नियंत्रण व्यवस्था नाही. त्यामुळे ही सांविधीक देणी कापली न जाणे / कमी प्रमाणात कापणे किंवा

विलंबाने शासकीय प्रधिकाऱ्यांकडे जमा होणे असे प्रकार घडून त्याचा वित्तीय विवरणपत्रावर अनिष्ट परिणाम होऊ शकतो. तसेच यात कायद्याचे प्रश्न, दंडाची कार्यवाही व्याजाची वसुली इ. प्रश्न कंपनीच्या विरोधात उद्‌भवू शकते.

१०) कंपनीमध्ये अंतर्गत लेखा परिक्षणाच्या प्रणालीसाठी बाहेरच्या पात्र सनदी लेखापालांच्या संस्थेची नियुक्ती केली आहे. मात्र ही प्रणाली आवश्यक तितकी प्रभावी वाटत नाही. अनेक महत्वाच्या दुर्बल क्षेत्रांचा तिच्यात समावेश नाही. सर्व विभाग / मंडळे येथे अंतर्गत लेखा परिक्षणाच्या निरिक्षणांनुसार अनुपालन करणारी / अखेरची कार्यवाही करणारी प्रणाली प्रभावीरित्या कार्यरत नाही. यामुळे वित्तीय अनियमिनता लक्षात न येणे / नियंत्रणे तपासणी व समतोल दूर्बल सदोष असणे असे प्रकार उद्‌भवू शकतात. त्यामुळे कंपनीच्या वित्तीय अहवाल लेखन व अंतर्गत नियंत्रणे यांचेकडे प्रशासनाची कर्तव्ये करणाऱ्यांकडून दुर्लक्ष होऊ शकते.

११) या कंपनीकडे आयकर, सेवाकर, स्त्रोतापाशी कर, टी सी एस वर्क कॉंट्रॅक्ट कर इ. चे वित्तीय लेख्यांचा संबंधीत कर अभिलेख व परतावे - यांच्याशी मेळ करण्याची योग्य अंतर्गत प्रणाली नाही. यामुळे या रकमांचे कमी/जास्त विवरण होऊ शकते.

१२) या कंपनीच्या शिल्लकी जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक/टपालखाती येथे पडून आहेत. त्याचे वेळेवर व अचूक मेळ करण्याचा अंतर्गत निर्णय प्रणाली कंपनीकडे नाही.

प्रत्यक्ष दुर्बल जागा असणे ही एक त्रुटी आहे. किंवा अनेक त्रुटींचे एकत्रीकरण आहे. त्यामुळे कंपनीकडे वित्तीय अहवालाचे वार्षिक किंवा अंतरीम विवरण देतांना ते गैरविवरण होण्याची शक्यता असते. त्याला वेळेवर आळा घालणे किंवा शोधणे शक्य होत नाही.

इतर विषय :

कायद्याच्या कलम १४३ (३) (१) अनुसार आम्ही वित्तीय माहितीसाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे याची पुरेशा व प्रभावी उपयुक्तेबद्दल आम्ही वरीलप्रमाणे अहवाल दिला आहे. तो चारही उपकंपन्यांच्या संबंधी आहे. या चार उपकंपन्या भारतात संस्थापित झाल्या आहेत. चारही उपकंपन्या संबंधीचा अहवाल या उपकंपन्या आणि भारतात स्थापन झालेल्या इतर कंपन्या यांच्या लेखापरिक्षकांनी दिलेल्या लेखापरिक्षणाच्या अहवालावर आधारित आहेत.

डुगर अँन्ड असोशिएट्स यांचे करिता,
सनदी लेखापाल.
फर्म नोंदणी क्र. ०००५६१ एन
सही /-

(मुकेश गोयल)
भागीदार
सदस्य क्र. ०८१८१०

स्थळ : नवी दिल्ली
दिनांक : २४ डिसेंबर २०१६

स्वतंत्र लेखापरिक्षकांच्या अहवालाचे जोडपत्र 'ब'
भारताचे महालेखा परिक्षक यांनी अधिनियमांच्या कलम १४३ मधील उपकलम (५) नुसार दिलेल्या निदेश/उपनिदेश यांवर अहवाल

भारताचे लेखानियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी अधिनियमाच्या कलम १४३ मधील उपकलम (५) नुसार दिलेल्या निदेश आणि उपनिदेश तसेच आम्हास योग्य वाटलेल्या कंपनीच्या पुस्तकांची व अभिलेखांची तपासणी व आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टीकरणे या सर्वांच्या आधारे, आम्ही संबधित निदेशात निर्देशित केलेल्या विषयांवर निवेदनपत्र देत आहोत :-

i) मराविमं सूत्रधारी संबधी अधिनियम १४३ चे उपकलम (५) यातील निदेश

लेखा परिक्षकांचे अभिप्राय		
अ. क्र.	निर्देश	उत्तरे
१	कंपनीकडे स्वमालकीच्या आणि भाडेपट्टीच्या जमिनीविषयी नावाचे/ हक्काचे विलेख आहेत किंवा कसे ? नसल्यास ज्या जमिनीच्या मालकी /भाडे याचे विलेख-करार नसतील त्या नमूद कराव्यात.	आमच्या मते व आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार स्थावर मालमत्तेच्या मालकीचे विलेख कंपनीच्या नावे नाहीत. कारण मत्तांचे हस्तांतरण हंगामी हस्तांतरण योजनेतंर्गत झाले होते. तिचे अंतिमीकरण ३१ मार्च २०१६ रोजी शासन निर्णय क्र. रिफार्म २०१०/ प्र.क्र. ११७ / ऊर्जा नुसार झाले. ज्या जागांच्या मालकीचे / भाडेपट्टीचे विलेख उपलब्ध नाहीत; त्याची तपशील (खालील) जोडपत्रात दिला आहे.
२	कर्जे/ऋणे/व्याज इ. सोडून देणे/ निर्लेखित करणे याची काही प्रकरणे असल्यास त्यातील रकमा व कारणे याची माहिती द्यावी.	आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार कंपनीने मागील काही वर्षात महाराष्ट्र शासनाला देय असलेल्या त्यांच्या व्याजाची रक्कम रु. २८,३७७,७२६,८३५/- याविषयी महाराष्ट्र शासनाकडून सुसंगत निदेश / खात्री नसताना त्या पूनर्लिखित करण्यात आल्या याशिवाय नाबार्डला देय असलेले व्याज रु. ३२,८९५/- याची तरतूद आणि कर्जावरील आरपी रु.४८९००/- आणि रु. ३४,८६०/- महाराष्ट्र शासनाची भाग अर्ज निधीची रक्कम यासुद्धा उलट फिरविण्यात आल्या. स्पष्टिकरणानुसार, वि. वर्ष २०१४-१५ पर्यंत हे व्याज नेमस्त तत्वाने देय होते. या व्यतिरिक्त कर्जे / ऋणेउसनवारी / व्याज इ. सोडून देणे/ निर्लेखित करणे यांची अन्य प्रकरणे नाहीत.
३	तिसऱ्या पक्षाकडे पडून असलेल्या वस्तूमालांचे आणि महाराष्ट्र शासन किंवा इतर प्रधिकारी यांचेकडून देणगी/अनुदाने याप्रकारे मिळालेल्या मत्ता यांचे योग्य दस्तऐवज जतन केले आहेत किंवा कसे ?	आम्हास दिलेली माहिती आणि स्पष्टिकरणे यानुसार तिसऱ्या पक्षांकडे कोणताही वस्तूमाल पडून राहिलेल नाही. तसेच महाराष्ट्र शासन किंवा अन्य प्रधिकरणे यांचेकडून कंपनीला कोणत्याही भेटी / अनुदान स्वरुपात मत्ता मिळालेल्या नाहीत.

ii) विभागासाठीचे विशिष्ट उपदेश

अ. क्र.	उपनिदेश	उत्तरे
१	व्यापारी येणी, व्यापारी देणी, मुदतीच्या ठेवी, बँक खात्यातील व मिळलेल्या रोखी यांच्यातील शिलकींच्या खातरजमा करण्याबाबत अभिप्राय द्यावेत.	निम्मलिखित तकत्याप्रमाणे आहे.
२	केंद्र/राज्य शासने किंवा इतरसंस्था यांच्याकडून काही विशिष्ट कार्यपालन करण्यासाठी मिळालेल्या अनुदाने / अर्थसाह्य यांचे विचलन झाले असल्यास त्यांची माहिती द्यावी.	पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळाने दिलेल्या बॉडची मुदत पूर्ण झाल्याने त्याचे व्याज देणे व मुद्दलाची परतफेड करणे या हेतुसाठी कंपनीस काही निधी प्राप्त झाला आहे. चालू वर्षावरील कारणासाठी कंपनीस रु निरंक प्राप्त झाले. मात्र पूवीच्या वर्षातील रु. ५७,४६,१७०/- व्याजासाठी अजून देय आहेत. आम्हास दिलेल्या महितीनुसार योग्य हक्कदारांचा शोध लागला नसल्याने ही रक्कम देय आहे.

वरील २ च्या उत्तरातील माहितीचा तक्ता :-

अ. क्र.	तपशील	मिळालेली निश्चिती (% टक्केवारी)
१	व्यापारी येणी	९९.९८%
२	व्यापारी देणी (आंतरशाखा कार्यालय विभाग यांना देणी व्यतिरिक्त)	०.००%
३	व्यापारी देणी (आंतरशाखा कार्यालये यांची देणी)	१२.९२%
४	मुदतीच्या ठेवी (स्थिर जमा)	१००%
५	बँकांतील खाती (चालू खाती)	१००%

२. **महानिर्मितीच्या प्रकरणी :**

I) अधिनियमाचे कलम १४३ उपकलम (५) नुसार निदेश

१) **जर या कंपनीची निर्गुंतवणुकीसाठी निवड झाली असेल तर, मत्तांचे मुल्यांकनाच्या संदर्भात संपूर्ण स्थितीच्या अहवालाचे, परिक्षण करावे. (अमूर्त मत्ता व जमिनी यांचाही समावेश त्यात करावा.) तसेच गुंतवणुकीची कार्यपद्धती व सद्यस्थिती यांचाही समावेश करावा.**

सूत्रधारी कंपनी : महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी लि. :-

या कंपनीची निर्गुंतवणुकीसाठी निवड झालेली नव्हती म्हणून मगितलेल्या माहिती कंपनीस लागू नाही.

उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉवर कं. लि. :

नाही ही उपकंपनी निर्गुंतवणुकीसाठी निवडलेली नाही.

उपकंपनी : महागुज कोलायरिज लिमिटेड :

लागू नाही.

उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर कंपनी लि. :

नाही ही उपकंपनी निर्गुंतवणुकीसाठी निवडलेली नाही.

२) **कर्जे/ऋणे/व्याज इ. सोडून देणे/निर्लेखित करणे यांची काही प्रकरणे असल्यास त्यातील रकमा व कारणे यांची माहिती द्यावी.**

सुत्रधारी कंपनी : महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी लि.

लेखा परिक्षणाच्या काळात आणि आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टीकरणे यानुसार वि. वर्ष २०१५-१६ दरम्यान कर्जे/ऋणे/उसनवारी/व्याज इ. सोडून देणे/ निर्लेखित करणे यासंबधीची कोणतीही प्रकरणे घडलेली नाहीत. या कंपनीला तिची पालक कंपनी म्हणजे मराविमं सूत्रधारी कडून एक पत्र मिळाले. त्यात मराविमं सूत्रधारी कंपनीच्या लेखा पुस्ताकात पडून असलेल्या पूर्वीच्या म.रा.वि. मंडळाच्या परंतु आता अनोळखी असलेल्या मत्ता/दायित्वे यांना महानिर्मितीने तिच्या नोंद वह्यात मान्यता देण्यास सांगण्यात आले आहे. पालक कंपनीने या अनोळखी मत्ता/दायित्वे कपंनीकडे आणि तिच्या उपकंपन्यांकडे प्रमाणबद्धरित्या स्थानांतरित केली मात्र त्याचे कारण दिलेले नाही. तसेच पालक कंपनीने या कंपनीस कळविले की तिने या अनोळखी मत्ता/दायित्वे सोडून द्यावीत/निर्लेखित करावीत. अशा शिलकीमध्ये रु. २६५ कोटीचे भांडवल राखीव समाविष्ट आहेत. (कंपनीचा वाटा रु ६६ कोटी) कंपनीने या मत्ता / दायित्वे अद्याप ओळखलेली नसून (निव्वळ दायित्व रु. ८६ कोटी) त्यांचा तपशील पालक संस्थेकडून मागविल्याची माहिती व्यवस्थापनाने आम्हाला दिली.

उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉवर कंपनी लि. :

यावर्षी कर्जे/व्याज सोडणे/निर्लेखित करणे याची प्रकरणे नाहीत.

उपकंपनी : महागूज कोलायरीज लिमिटेड :

कोणतेही कर्ज सोडलेले नाहीत.

उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर लिमिटेड :

होय. कंपनीचे प्रवर्तन-पूर्व खर्च निर्लेखित केले. हे खर्च रु. ८.२९ कोटी कार्यरत टप्यात प्रकल्पावर खर्च केले होते. आज कंपनीने हा प्रकल्प रद्द करण्याचे ठरवले.

३) तिसऱ्या पक्षाकडे कडून असलेल्या वस्तू आणि शासन किंवा इतर प्रधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या देणग्या याचे अहवाल आहेत किंवा कसे

सूत्रधारी कंपनी : महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी लि.

ही कंपनी केवळ देखभालीची कामे किंवा जोडणी यासाठीच आपला वस्तूमाल तिसऱ्यापक्षाकडे पाठविते. आम्हाला दिलेल्या माहितीप्रमाणे, कंपनीकडे या वस्तुमालाचे योग्य अभिलेख आहेत. तसेच यावर्षी शासन किंवा अन्य प्रधिकरणे यांच्याकडून कोणत्याही भेटी मिळालेल्या नाहीत.

उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉवर कं लि. :

लागू नाही.

उपकंपनी : महागूज कोलायरीज लि. :

लागू नाही.

उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर लि. :

लागू नाही.

४) कायद्यात / लवादात प्रलंबित खटल्यांचा वयानुसार अहवाल देणे. यामध्ये प्रलंबित असल्याची कारणे द्यावीत तसेच अशा सर्व कायदेशीर खटल्यांचे (परदेशी व स्थानिक) खर्चावर लक्ष देणारी यंत्रणा अस्तित्वात / प्रभावी असल्याबद्दल माहिती द्यावी.

सूत्रधारी कंपनी : (महानिर्मिती)

कंपनीने ओळख केलेल्या प्रलंबित/लवाद्यांच्या खटल्यांची माहिती आकस्मिक दायित्व म्हणून प्रकट केल्या आहेत. असे ३८० खटले असून त्याची माहिती खालीलप्रमाणे :

खटल्यांचे वय	प्रकरणांची संख्या
एक वर्षापेक्षा कमी	३८
१ ते २ वर्षे	५८
२ ते ३ वर्षे	१९
३ ते ५ वर्षे	४०
५ वर्षांपेक्षा जास्ती	१९५
इतर अनुपस्थित	३०
एकूण	**३८०**

यासंबंधीची माहिती कंपनीकडे उपलब्ध नाही. यामध्ये हे सर्व खटले प्रलंबित असण्याची कारणे याचाही समावेश आहे. यामुळे खर्चाकडे लक्ष ठेवण्याच्या यंत्रणांच्या प्रभावीपणाबद्दल आम्हाला मत देता येत नाही.

उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉवर कं लि. :

लागू नाही.

उपकंपनी : महागूज कोलायरीज लि.

खटल्यांचे वय	खटल्यांची संख्या
१ वर्षापेक्षा कमी	१

उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर कं. लि. :
लागू नाही.

II) कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १४३ (५) नुसार उपनिदेश यावर अभिप्राय

५) औष्णिक विद्युत केंद्राच्या बाबत, विविध प्रदुषण नियंत्रण कायद्याचे अनुपालन करणे व त्याचा परिणाम तसेच राखेचा वापर व विल्हेवाट याविषयी कंपनीचे धोरण तपासून त्यावर अभिप्राय द्यावेत.

सूत्रधारी कंपनी :- महानिर्मिती
या कंपनीने निवेदन दिले आहे की, तिने वर्ष २०१५-१६ मध्ये प्रदुषणाच्या संबधीच्या विविध कायद्याचे अनुपालन केले आहे. त्यामध्ये राखेचा वापर व विल्हेवाट याचाही समावेश आहे. मात्र ही प्रदुषण कायद्याचे अनुपालन व राखेचा वापर व विल्हेवाट याचे परिणाम याची आम्ही प्रत्यक्ष पडताळणी केलेली नाही.

उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉवर कं. लि. :
लागू नाही.

उपकंपनी : महागूज कोलायरिज लि. :
लागू नाही.

उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर लि. :
लेखापरिक्षकांचे अभिप्राय नाहीत.

६) कोळसा पिट हेड येथून बाहेर काढण्यासाठी या कंपनीने खाजगी संस्थासोबत महसूल वाटणीचे करार केले आहेत का? असल्यास त्यात कंपनीच्या वित्तीय हिताचे योग्य रक्षण होते काय?

सूत्रधारी कंपनी : महानिर्मिती
नाही कंपनीने खाजगी संस्था सोबत कोळसा काढण्याचे व महसूल वाटणीचे कोणतेही करार केलेले नाहीत.

उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉवर कं लि. :
या उपकंपनीत वीज निर्मितीचे कार्य सुरु झाले नसल्याने लागू नाही.

उपकंपनी : महागूज कोलायरीज लि. :
लेखापरिक्षकांनी अभिप्राय दिलेले नाहीत.

उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर लि. :
लेखापरिक्षकांनी अभिप्राय दिलेले नाहीत.

७) मागणी केलेल्याप्रमाणे आणि प्रत्यक्ष मिळालेल्या कोळसा त्याची संख्या / दर्जा यांचा मेळ करणे तसेचत्याचा दर्जा / ओलसरपणा आणि खराबी इ. तपासणे व त्याची लेखा पुस्तकात नोंद करणे यासाठी कंपनीकडे योग्य व्यवस्था आहे काय ?

सूत्रधारी कंपनी : महानिर्मिती

होय, कंपनीकडे मागणी व प्राप्ती कोळसा यांची संख्या/दर्जा यांचा मेळ करण्याची पद्धती अस्तित्वात आहे. मात्र सध्याची पद्धती अधिक बळकट करण्याची गरज आहे. कंपनी पूरवठा दाराने त्याच्या बिजकामधील नोंदीप्रमाणे कोळशाची दायित्वाला मान्यता देते. महानिर्मितीने स्वत: नियुक्त केलेल्या तांत्रिक विश्लेषकांकडून हे काम करावयास हवे. हे तांत्रिक विश्लेषक आणि पुरवठादारांचे प्रतिनिधी संयुक्तपणे दिलेल्या कोळशाची गुणवत्ता तपासतात. व दर्जा कमी असल्यास त्याचा दावा करतात. मात्र कोळश्याचे पुरवठादार हे दावे मान्य करीत नाहीत. त्यामुळे व अन्य काही कारणांमुळे या कंपनीच्या थकबाकीत विसंगती दिसते.

याशिवाय, या वर्षभरात, महानिर्मिती कंपनीने कोळसा पुरवठादारांचा विरोधात करारानुसार दर्जेदार कोळसा न दिल्याबद्दल रु. ८०३.३८ कोटीचा दावा केला तर पुरवठादाराने महानिर्मितीने माल कमी उचलल्याबद्दल ५० कोटीची मागणी केली, याबाबत पुरेसे कागदपत्री पुरावे उपलब्ध नाहीत. यामुळे कोणता पक्ष अचूक व रास्त आहे. याबाबत निष्कर्ष काढणे अवघड आहे. कंपनीने कोळसा पुरवठादाराच्या मागणीला आकस्मिक दायित्व म्हणून प्रकट केले आणि या पुरवठादारांचे मागणी केलेल्या कार्यपालनाचे प्रोत्साहनाच्या लेखा केला नाही.

उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉवर लि. :
विज निर्मिती सुरु नसल्याने लागू नाही.

उपकंपनी : महागूज कोलायरीज लि. :
लेखापरिक्षकांचा अभिप्राय नाही.

उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर कं. लि. :
लेखापरिक्षकांचा अभिप्राय नाही.

८) राज्य शासनाच्या विनामूल्य विजेचा वाटा किती होतात ? समत अटीनुसार त्याचा हिशेब केला होता काय किंवा कसे ? तो लेख्यांच्या प्रमाणकांनुसार लेख्यांमध्ये नोंदला का किंवा कसे ?

सूत्रधारी कंपनी : महानिर्मिती
कंपनीने दिलेल्या माहितीप्रमाणे कोणत्याही करारानुसार राज्यशासनाला विनामूल्य वीजेचा वाटा नाही.

उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉ. कं. लि. :
वीज निर्मिती सुरु नसल्याने लागू नाही.

उपकंपनी : महागूज कोलारीज लि. :
लेखापरिक्षकांनी मत दिलेली नाही.

उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर लि. :
लेखा परिक्षकांनी मत दिलेले नाही.

९) जलविद्युत प्रकल्पांच्या प्रकरणी राज्य शासनाच्या जैविक विविधतांचे रक्षणाच्या धोरणानुसार / सुचनानुसार पाणी सोडावे लागते. त्याचे पालन केले नाही म्हणून दंडाची रक्कम भरली / भरावयाची आहे. यावर माहिती द्यावी.

सुत्रधारी कंपनी : महानिर्मिती
पाणी सोडण्याची जबाबदारी राज्य शासनाच्या जल संसाधन विभागाकडे आहे, कंपनीकडे नाही अशी माहिती देण्यात आली. यामध्ये कंपनीने कुठलेही दंड देय / भरलेला नाही.

उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉ. कं. लि. :
वीज निर्मिती सुरु नसल्याने लागू नाही.

उपकंपनी : महागूज कोलारीज लि. :
लेखापरीक्षकांनी मत दिलेले नाही.

उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर लि. :
लागू नाही.

१०) कंपनीने प्रवर्तनाची प्रमाणके निश्चित केले काय ? व्यवस्थापनाने प्रमाणकानुसार कार्यपालनाची मोजणी केली काय ? विचलनांवर काय कार्यवाही केली ?

सूत्रधारी कंपनी : महानिर्मिती :
लागू नाही

उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉ. कं. लि. :
लागू नाही.

उपकंपनी : महागूज कोलारीज लि. :
कामकाज अद्याप सुरु नाही.

उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर लि. :
लागू नाही.

११) व्यापारी येणी, व्यापारी देणी, मुदतीच्या ठेवी, बँक खाती व रोकड प्राप्ती यांच्या निश्चितीवर अभिप्राय द्यावी.
सूत्रधारी कंपनी : महानिर्मिती :
लागू नाही.

उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉ. कं. लि. :
लागू नाही.

उपकंपनी : महागूज कोलारीज लि. :
आवश्यकती सर्व निश्चिती मिळवली

उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर लि. :
लागू नाही

१२) कंपनीने तयार केलेल्या किमतीच्या धोरणाचे परिक्षण करावे. आणि खर्चाचे सर्व घटक समावेश झाल्याबद्दल हमी द्यावी.

सूत्रधारी कंपनी : महानिर्मिती :
लागू नाही

उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉ. कं. लि. :
लागू नाही

उपकंपनी : महागूज कोलारीज लि. :
लागू नाही

उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर लि. :

लागू नाही

१३) कारखाने व यंत्रसामुग्री यांच्या वापराच्या मर्यादा व ते निकामी होणे यावर अहवाल देणे.

सूत्रधारी कंपनी महानिर्मिती :

लागू नाही

उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉ. कं. लि. :

लागू नाही

उपकंपनी : महागूज कोलारीज लि. :

लागू नाही

उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर लि. :

लागू नाही

१४) केंद्र / राज्य शासन किंवा अन्य संस्थांनी विशिष्ट कार्यपालनासाठी दिलेले अनुदान / अर्थ साह्य यांचे विचलन होण्याच्या प्रकरणी अहवाल देणे.

सूत्रधारी कंपनी : महानिर्मिती :

लागू नाही

उपकंपनी : धुळे थर्मल पॉ. कं. लि. :

लागू नाही

उपकंपनी : महागूज कोलारीज लि. :

लागू नाही

उपकंपनी : धोपावे कोस्टल पॉवर लि. :

लागू नाही

३. <u>महापारेषण कंपनीच्या प्रकरणी</u>

कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १४३ चे उपकलम (५) नुसार निदेश

१. कर्जे / ऋणे / व्याज इ. सोडून देणे / निर्लेखित करणे यांची प्रकरणे असल्यास त्यांची कारणे व त्यातील रकमा यांची माहिती द्यावी

टिपा क्र. २२ यानुसार महापारेषण कंपनीची एकूण व्यापारी येणी दि. ३१/०३/१६ रोजी रु. २५९२६३.३० लाख आहेत. (मागील वर्षी दि. ३१/०३/१५ रोजी रु. २९८२९३.९१ लाख होती.) यातील मोठा भाग महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनीचा (महावितरण) आहे. महावितरणाच्या येण्याचे दोन भाग आहेत. ते असे :-

अ) दि. ३१/०३/१६ रोजी पारेषण आकार रु. २३२६०५.७५ लाख (मागील वर्षी ३१/०३/१५ रोजी रु.२३,३७,४७ लाख) असून त्याची वसुली कंपनी राज्यपारेषण केद्र तर्फे करते. महावितरणकडूनचे येणे चांगले मानले जाते. व त्या थकीत रकमेकरिता बुडीत कर्ज म्हणून तरतुदी केली जात नाही. महावितरणचे येणे अंशत: पण नियमितपणे मिळते.

ब) आंतर विभागीय व्यवहार यातील वसुली योग्य येणी दि. ३१/०३/१६ रोजी रु. १९७२६.३९ लाख आहेत. (मागील वर्षी दि. ३१/०३/१५ रोजी रु. १९६९७ लाख) होती. या आंतर विभागीय व्यवहारांच्या शिलकींचा जोपर्यंत पूर्ण मेळ होत नाही, तोपर्यंत त्या निर्लेखित केल्या जात नाहीत.

यातून महावितरणकडून वसूली योग्य रक्कम एकूण ऋणकोमध्ये ९७.३३ टक्के आहे. (मागील वर्षी ३१/०३/१५ रोजी ८५ टक्के होती)

असे निरिक्षण आहे की, ही कंपनी जे कंत्राटदार/पुरवठादार त्यांचा करार ठरलेल्या तारखेप्रमाणे पूर्ण करीत नाहीत. इतर अटी व शर्तीचे पालन करीत नाहीत त्यांना द्यावयाच्या पैशातून 'परीसमापनातील' नुकसान कापते. या एल डी च्या रकमेचा लेखा ताळेबंदाच्या, दायित्वाच्या बाजूला "इतर चालू नसलेली दायित्वे - अनामती" यात केला जातो. अशा एल डी चा अशत: रकमेची उत्पन्न म्हणून लेखा नोंद केली जाते. आणि शिल्लक रक्कम संबधित विक्रेता / कंत्राटदार यांना देयकांच्या अंतिमीकरणानंतर परत केली जाते. अशा एकूण एल डी ची रक्कम ताळेबंदच्या दायित्वामध्ये दि. ३१/०३/१६ रु. ६७८८.४२ लाख (मागील वर्षी ३१/३/१५ रोजी रु. ४९८१.५७ लाख होती) तर उत्पन्न म्हणून नोंदलेली एल डी ची रक्कम ३१/०३/१६ रोजी ४७९.५८ लाख होती (मागील वर्षी ३१/०३/१५ रोजी ७२.०९ लाख) होती. कंपनीने वि. विवरणपत्राचा भाग असलेल्या टिपा क्र. २ (१) (४) येथे दिलेल्या लेखा धोरणामध्ये असे स्पष्ट केले आहे की, असे एल डी आकार जेव्हा प्रत्यक्ष वसूल होतील तेव्हाच फक्त इतर उत्पन्न यात त्यांचा लेखा केला जाईल.

अभिलेखातील नोंद केलेल्या उपलब्ध माहितीनुसार एस. टी. यू. ने विलंब भरणा आकार याची मागणी करणारी बीजके वितरणाच्या परवानाधारक संस्थांना दिली. दि. ३१/३/१६ रोजी महापारेषण कंपणीचा डी. पी. सी. रकमेतील एकूण वाटा रु. ८३४९५.२५ लाख होता. (मागील वर्षी ३१/३/१५ रोजी रु. ४८४२२.०५ लाख) जे वित्तीय वर्ष २०१५-१६ मध्ये उत्पन्न म्हणून विचारात घेतलेले नाही. कंपनीची महत्वाची लेखा धोरणे परिच्छेद २ (१), (२) यात प्रकट केली असून, त्याचे सहवाचन ताळेबंदाच्या इतर टिपा यातील टिपा क्र. ६४.४ (१७) या सोबत केले जाते.

कंपनीला मिळणाऱ्या रकमांमध्ये पुरवठादार/उपकंत्राटदार यांना दिलेल्या अग्रिमांचाही समावेश असतो. त्याचे बारकाईने विश्लेषण करुन आढावा नियमीतपणे घेण्यात आलेला आहे. कंपनीच्या ऋणकोंकडे (खर्चासाठी) थकीत रकमांबाबत संशयास्पद कर्जे यासाठीची ३१/३/१६ रोजीची तरतूद रु. निरंक आहे. (मागील वर्ष २०१४-१५ रु.१४९.११ लाख)

आमच्या लेखापरिक्षणाच्या काळात व आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणे यानुसार वि.वर्षे २०१५-१६ मध्ये कर्जे / ऋणे /उसणवारी / व्याज इ. सोडून देणे / निर्लेखित करणे याची अन्य कोणतेही प्रसंग / प्रकरणे नव्हती.

२) तिसऱ्यापक्षाकडे पडून असलेल्या वस्तूमालसंबधी आणि शासन किंवा अन्य प्रधिकरणे यांच्याकडून भेटी दाखल मिळालेल्या मत्तांचे अहवाल जतन केले आहेत का ?

कंपनीच्या व्यवस्थापनाने आम्हास दिलेली माहिती व स्पष्टिकरणानुसार तिसऱ्यापक्षाकडे कधीही भांडारातील कोणीतीही वस्तूमाल किंवा सुटेभाग लेखापरिक्षणाच्या वर्षात राहिलेले नव्हते. तसेच वि. वर्ष २०१५-१६ मध्ये कंपनीला शासन किंवा अन्य संस्था यांचेकडून कुठल्याही मत्ता भेटी दाखल मिळाली नाही.

३) कायदे विषयक प्रलंबित खटले/लवाद प्रकरणे यांचा आयुष्य निहाय अहवाल द्यावा. त्यात प्रलंबनाची कारणे व खटल्याच्या (परदेशी व स्थानिक) खर्चावर लक्ष ठेवण्याऱ्या यंत्रणेचे अस्तित्व / प्रभाव यावर अहवाल द्यावा.

कंपनीचे प्रवर्तन कार्य संपूर्ण महाराष्ट्र राज्यात पसरले आहे आणि संचालनाच्या सोयीसाठी कंपनीने कामाची विभागणी ७ परिमंडळात केली आहे. ज्यामध्ये रु. १०.०० लाखा पेक्षा जास्त आहे. अशा प्रत्येक प्रलंबित खटले / लवादे प्रकरणे यांचा

तपशील आकस्मिक दायित्वे यांच्या खाली वर्ष २०१५-१६ च्या ताळेबंदीवरील टिपा क्र. ६०.३ मध्ये योग्य प्रकारे प्रकट केली आहे.

याशिवाय ज्यांच्यात प्रत्येकी रु. १०.०० लाखापेक्षा कमी रक्कम गुंतलेली आहे असे ४० खटले असून ते सुध्दा आकस्मिक स्वरुपाचे आहेत.

वाणिज्यक तत्वावर जेव्हा व जसे कायदे विषयक खर्च केले जातात त्याचा लेखा केला जातो. आणि ते नफा व तोटा पत्रकांच्या टिपा क्र. ३३ मध्ये 'इतर खर्च' या लेखाशिर्षात 'कायदेविषयक व व्यवसायिक शुल्क' म्हणून वेगळी दाखविली जातात. यावर्षी कायदेविषयक एकून खर्च रु. ९७९.१७ लाख होता. (मागील वर्ष २०१४-१५ मध्ये रु. ६३२.५५ लाख)

सर्व कायदेविषयक खर्चासाठी मंजुरी मिळाल्याचे दिसून आले आणि त्याचे लेखे इतर प्रशासकीय खर्चाप्रमाणे नेहमीच्या पद्धतीने केले जातात.

४. **जर कंपनीची निर्गुंतवणूकीसाठी निवड झाली असली तर तिच्या मत्तांच्या (अमूर्त मत्ता व जमिनी सह) आणि दायित्वे (बांधिलकी व सामान्य राखीव यासह) यांच्या मूल्यांकनाच्या स्थितीचे अहवालाचे परिक्षण करावे. त्यात निर्गुंतवणूक प्रक्रीयेची कार्यपध्दती व सद्यस्थिती यांचीही माहिती घ्यावी.**

या कंपनी निर्गुंतवणूकीसाठी निवड झालेल्या नाही म्हणून उपरोक्त माहिती कंपनीला लागु होत नाही.

विषय : कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १४३ मधील उपकलम (५) अंतर्गत निदेश :

i) **वस्तूमालांची सूचीमधे मूल्यांसह योग्य प्रकारे वर्गीकरण केले आहे किंवा कसे? त्यात भंगार, जूनाट सामान इ. असे वर्ग आहेत काय?**

लेखापरिक्षणाच्या काळात असे निदर्शनास आले की, कंपनीमधे वस्तूमाल सूचीत योग्य वर्गीकरण अस्तित्वात आहे. दि. ३१/३/२०१६ रोजी जी. एल. कोड्स सह तपशील व शिल्लकी यांचे विविध प्रकारातील लेखे सॅप प्रणालीत केले असून ते खालील प्रमाणे आहेत :-

जी एल कोड	वस्तू मालाचे वर्णन	३१/३/१६ रोजी थकीत शिल्लक रक्कम रू मधे
२५००१०	पोलाद	११४६.२७
२५००२०	सिमेंट	-
२५००३०	ट्रान्स्फॉर्मार	६३९८.७५
२५००४०	मिटरींग व उपकेंद्राचे सामान	७८२७.१७
२५००५०	केबल्स व कंडक्टर	८२३५.६२
२५००६०	पोल्स (खांब)	-
२५००७०	सेवा जोडणीचे व विद्युत फिटींगचे साहित्य	-
२५००८०	सुटेभाग	८८०.५५
२८००९०	इतर	२७१२.७५
२५५०१०	चौकशी प्रलंबित असलेले साहित्य	७.१०
२५५०२०	चौकशी प्रलंबित असलेल्या साहित्यामुळे झालेले नुकसान	२०२.९१
२५५०३०	स्पेशल जी एल स्टोअर्स वस्तूमालतील फरक	-
२५५०४०	मासा स्टॉक सुधारणा (एम ऐ एस ऐ)	२४९.२०

२५६०१०	जुनाट माल (भंगारासह)	१७४.४४
२५६०२०	खराब नाकारलेले सामान	-

लेखा परिक्षणाच्या काळात वस्तुमाल सुचीचे लेखे योग्य प्रकारे केले जात असल्याचे आमचे निरिक्षण होते. तसेच त्याची पडताणी सुध्दा करण्यात आली.

अ) जी.एल.कोड २५६०१०: जुनाट माल : यामधे असे निदर्शनास आले की ज्यांचा मेळ केलेला नाही. अशा शिलकी यापूर्वी दाखविण्यात येत होत्या अशा मेळ न केलेल्या शिलकी जी एल कोड मधे दिसण्याचे मुख्य कारण संबंधित वस्तू सूचीतील विविध वस्तूच्या किमतीत फरक असणे हे होते त्यांच्या भांडारातून हा माल आधीच पाठविला जात असेल आमच्या मते याचे ''जुनाट / निकामी सामान" असे नामकरण चुकीचे आहे. त्यामुळे नंतरच्या तारखेला वस्तूंच्या किंमतीतील फरकामुळे केल्या जाणाऱ्या समायोजनाचे बद्दल गैरसमज होतात. याशिवाय या जी एल कोड मधे निगेटीव्ह बॅलन्स (म्हणजे क्रेडीट बॅलन्स) सुध्दा बऱ्याच नफा केंद्रात दिसतात.

ब) जी. एल कोड २५५२०/१५००७०: चौकशी प्रलंबित असलेले सामान यामधे नोंदवहीत जुन्या थकीत रकमा बऱ्याच वर्षापासून आहेत.

क) जी एल कोड २५५०४०-मासा-स्टॉक सुधारणा यामधील मेळ न केलेल्या शिलकी बऱ्याच वर्षापासून दाखविण्यात येत आहेत.

या बाबत असे जोर देऊन बजावण्यात येते की, कंपनीने वरील शिलकीचा एकतर लवकर मेळ करावा किंवा त्याच निर्लेखित करून टाकाव्यात.

ii) कंत्राटाची अग्रिमे यातील नकारात्मक शिलकी याचे विश्लेषण करून त्याची कारणे व वित्तीय विवरणपत्रावर परिणाम सांगावेत

महाराष्ट्र राज्यात सर्वत्र विजेचे पारेषण करणे हा कंपनीचा व्यवसाय आहे. या कामासाठी कंपनी ठिकठिकाणी उपकेंद्रे उभारणे ट्रान्सफॉर्मर स्थापन करणे, पारेषणच्या वीजतारा टाकणे व इतर अनुषंगिक कामे कंत्राटाने करते तसेच बांधकामे करते. आपल्या कामाची उद्दिष्टे साध्य करण्यासाठी कंपनीमधे चांगल्या कागदपत्रांनी युक्त आणि सुस्थापित कंत्राट व्यवस्थापन प्रणाली अस्तित्वात आहे. कंपनीचे तिच्या व्यवहाराशी सबंधित कंत्राटदार/पुरवठादार/विक्रेते यांना विशिष्ट ''विक्रेता संहिता क्रमांक" दिला आहे. त्यामुळे प्रत्येक विक्रेत्यांची सॅप प्रणालीत ओळख निश्चिती होत. अशा विविध जी एल कोडस अंतर्गत नोंदलेल्या कंत्राटदार/पुरवठादार / विक्रेते यांना कंपनीने दिलेल्या अग्रिमांचे लेखे खालील प्रमाणे आहे :- (₹ लाखात)

जी एल कोड	वर्णन	१/४/१५ रोजीची आरंभीची शिल्लक	वर्षभरात झालेली भर/निपटारा/समायोजन	३१/३/१६ अखेरची शिल्लक
२९००१०	कंत्राटदार /पुरवठादार यांची अग्रिमे	१०८५८.८१	-८४९९.७४	२३५९.०७
२९००२०	प्रकल्पासाठी भांडवली अग्रिमे	७५९२.२०	-७६७.६३	६८२४.५७

वरील तक्त्यांतील दोन्ही जी एल कोड मधील ज्या सर्व नोंदणी कृत विक्रेत्यांची माहिती दिली आहे. त्यांची माहिती व्यक्तीश: फेर तपासणी केली. त्यामुळे ३१/३/१६ रोजीच्या नकारात्मक शिलकी असणाऱ्या (विक्रेत्यांची) प्रकरणे निश्चित केली. त्यांचा तपशील खालील प्रमाणे आहे :-

तपशील	संख्या
ज्या विक्रेताच्या/कंत्राटदाराची आरंभीची व अखेरची शिल्लकेच्या रकमा सकारात्मक आहेत म्हणजेच अग्रिमे पुढे चालू आहेत.	२१२
ज्या विक्रेते/कंत्राटदारांची आरंभीच्या रकमा डेबीट बॅलन्स असून व अखेरची शिल्लक निरंक आहे म्हणजेच अग्रिमे पूर्ण पणे चुकती केली आहे.	३९
ज्या विक्रेते/कंत्राटदारांची आरंभीची शिल्लक डेबीट आहे. मात्र अखेरची शिल्लक क्रेडीट बॅलन्स आहे. (विपरीत शिल्लक)	१३ (क्रेडीट बॅलन्स रु.१०५४.२५ लाख) दि. ३१/०३/२०१६ रोजी
ज्या विक्रते/कंत्राटदारांची आरंभीची व अखेरची रक्कम यामध्ये विपरीत शिल्लक आहे. (म्हणजे क्रेडीट बॅलन्स)	७० दि. ३१/०३/१६ रोजी (क्रेडीट बॅलन्स रु.४८२२.१४ लाख)

वर नमूद केलेल्या माहितीचे पृथ:करण केल्यानंतर असे दिसून येते की, कंपनीत एकंदरीत आग्रमांची ३१/३/१६ रोजी विपरीत/नकारात्मक शिल्लक नव्हती. मात्र नकारात्मक शिलकीच्या (क्रेडीट बॅलन्स) ची ३१/३/१६ रोजी ८३ व्यक्तिगत प्रकरणे होती अशी माहिती देण्यात आली की, या ८३ व्यक्तिगत प्रकरणी एकतर (१) जी. एल कोड चुकीचे दिल्याने किंवा (२) सॅपच्या अंमलवजाबणीच्या वेळी मेळ करण्याची प्रकीया सुरु करतांना वारसाने आलेली माहिती चुकीचे स्थानांतरण झाल्याने विसंगती दिसत असावी.

iii) लेखा परिक्षण अहवालात नमूद केलेला नफा / तोटा नफा व तोटा पत्रकानुसार आहे किंवा कसे ?

स्वतंत्र लेखपरिक्षकाच्या अहवालात परिच्छेद ७ (क) यात स्पष्टपणे नमूद केले आहे की, या अहवालाचा संबंध असणारी ताळेबंद, नफा तोटा पत्रक व रोकडता प्रवाह ही वित्तीय विवरण पत्रे लेखा पुस्तका सोबत सहमत आहेत.

iv) वीज निर्मिती कंपनीची पारेषणासाठी उपलब्ध होणारी वीज बाहेर काढण्यासाठी (यापारेषण) कंपनीची यंत्रणा सुसंगत आहे का ? नसल्यास, जर निर्मिती कंपनीने नुकसानचा दावा केला असला तर त्यावर अभिप्राय द्यावा.

कंपनीची पायाभूत रचना चांगली पुरेशी आहे. त्यात ६३३ उपकेंद्रे, ट्रान्सफॉमर्स व पारेषण नाश इ. असून त्या निर्मिती कंपनीचे निर्मीण केलेली वीज महाराष्ट्र राज्यात पारेषित करण्यास समर्थ आहे. पारेषण झाल्याची माहिती खालील प्रमाणे आहे :-

व्होल्टेज स्तर	इ.एच.व्ही. उपकेंद्रे	पारेषण क्षमता (एम व्ही ए)	इ एच व्ही लाईन्स (सर्कीट कि. मी.)
७६५ केव्ही	१	१५००	०
५०० केव्ही एच व्ही डी सी	२	३५८२	१५०४
४०० केव्ही	२८	२३३९५	८२२४.९६
२२० केव्ही	२११	४९७४७.५	१६३२५.८४७
१३२ केव्ही	३०६	२६७७९	१४५५३.९११८
११० केव्ही	३६	२२८०	१७३६.६३
१०० केव्ही	३८	२६७८	७००.६६४
६६ केव्ही	११	८५३	६८३.९९५
एकूण	**६३३**	**११०८१४.५**	**४३७३०.००७८**

म.वि.नि. आयोगाच्या प्रमाणकाच्या तुलनेत महापारेषण कंपनीच्या पारेषण क्षमता खालील प्रमाणे :-

	एच व्ही एसी प्रणाली (म.वि.नि. आयोगाचे प्रमाणक ९८%)	
वर्ष	२०१४-१५	२०१५-१६
उपलब्धता	९९.७३%	९९.७२%
	एच.व्ही.डी.सी प्रणाली (म.वि.नि. आयोग प्रमाणक ९५%)	
वर्ष	२०१४-१५	२०१५-१६
उपलब्धता	९७.९६%	९४.५३

महापारेषण कंपनी स्थैयाने आणि सातत्याने तिची पायाभूत क्षमता वाढविण्यासाठी प्रयत्नशील आहे. त्यामुळे ती भविष्यातील विजेच्या गरजा पूर्ण करू शकेल.

v) **या वर्षी कंपनीने विहित प्रमाणकांपेक्षा किती जास्त पारेषण हानी केली ? आणि त्याचा योग्य प्रकारे लेखा पुस्तकात नोंद केली किंवा कसे ?**

म.वि.नि. आयोगाने पारेषण हानीसाठी ४.८५ टक्के असे प्रमाणक दिले आहे. आणि वि. वर्ष २०१४-१५ महापारेषण कंपनीत झालेली वीज हानी, महाराष्ट्र राज्य भार प्रेषण केंद्रातर्फे केलेल्या मोजणी नुसार खालील प्रमाणे होती :-

आंतर राज्य पारेषण प्रणाली वीज जाळे हानी वर्ष २०१५-१६ मधील			
महिना	**इन्ट्रा एस टी एस ऊर्जा इनपूट (द.ल.यू. मधे)**	**ऊर्जा आऊटपूट (इन्ट्रा एस टी एस) द.ल.यू. मधे**	**पारेषण हानी % टक्केवारी**
एप्रिल १५	११९७९.६६	११४८६.१३	४.१२
मे १५	१२६७८.६२	१२१८६.९२	३.८८
जून १५	१०९४०.५२	१०४९८.४३	४.०४
जुलै १५	११९८५.८२	११५३३.१७	३.७८
ऑगस्ट १५	११५२९.१६	११०६१.०४	४.०६
सप्टें १५	११२४४.५४	१०८०२.२८	३.९३
ऑक्टो १५	१२९३२.७२	१२४०७.६८	४.०६
नोव्हें १५	११८२५.३२	११३८६.२५	३.७१
डिसें १५	११७१९.००	११२९८.२४	३.५९
जाने१६	११३४८.२८	१०९०९.२६	३.८७
फेब्रु १६	१११३५.६०	१०७१६.८३	३.७६
मार्च १६	१२४४७.००	११९२९.१०	४.१६
एकूण	**१४१७६६.२४७**	**१३६२१५.३३७**	**३.९२**

वरील तक्त्याच्या अवलोकना नंतर स्पष्ट दिसते की महापारेषण कंपनी मधे झालेली वीज हानी ३.९२ टक्के आहे. आणि ती म.

वि. नि. आयोगाच्या प्रमाणकांपेक्षा खूप कमी आहे. दुसऱ्या शब्दात व लेख्यांच्या परिभाषेत याला नेहेमीची सामान्य हानी म्हणता येईल. त्यासाठी पुस्तकात वेगळ्या लेखानोंदीची गरज नाही. कंपनीने अशा प्रकारे पारेषित केलेल्या विजेचे योग्य प्रकारे लेखे या वर्षी केल्याबद्दल पडताळणी करण्यात आली.

vi) **ज्या मत्ता इतर संस्थासाठी पूर्णपणे बांधल्या व हस्तांतरित केल्या त्याचे योग्य लेखे वित्तीय विवरणपत्रात केले किंवा कसे?**

कंपनीने तिचे क्षेत्रीय कार्य महाराष्ट्रातील ७ वेगवेगळ्या परिमंडळात विभाजीत केले आहे. कंपनीचे मुख्य कार्य विजेचे पारेषण हे आहे. या शिवाय कंपनी इतर संस्थाच्या वतीने आणि ''कार्यदेशाच्या विनिर्देशित तत्वावर" कामे स्विकारते अशा कामांना 'ओ आर सी' वर्क म्हटले जाते ती पूर्ण करण्यासाठी केलेल्या खर्चाच्यावर 'पर्यावेक्षण आकार' कंपनी लावते त्याला कंपनीचे उत्पन्न म्हणून मान्यता दिली जाते.

कंपनीने दिलेल्या माहितीनुसार विविध परिमंडळतील अशा ओ आर सी कामाची माहिती अशी :-

अनु. क्र.	परिमंडळ	दि. ०१.०४.१५ रोजीची ओआरसी कामे	या वर्षात भर पडलेली ओआरसी कामे	या वर्षी पूर्ण केलेली ओआरसी कामे	३१.०३.१६ रोजी शिल्लक ओआरसी कामे
१	अमरावती	१	-	-	१
२	औरंगाबाद	१४	-	२	१२
३	कराड	०६	-	-	०६
४	नागपूर	२५	११	७	२९
५	नाशिक	१०	-	-	१०
६	पुणे	४५	-	-	४५
७	वाशी	२८	१८	५	४१
	एकूण	**१२९**	**२९**	**१४**	**१४४**

"वित्तीय वर्ष २०१५-१६ मध्ये लेखे केलेल्या" पर्यवेक्षण आकाराची रक्कम ₹ १६०१ लाख होती.

डुगर अँन्ड असोशिएट्स यांचे करिता,
सनदी लेखापाल.
फर्म नोंदणी क्र. ०००५६१ एन
सही /-

(मुकेश गोयल)
भागीदार
सदस्य क्र. ०८१८१०

स्थळ : नवी दिल्ली
दिनांक : २४ डिसेंबर २०१६